

בס"ד

מבחר עלונים

שלה שנת תשפ"ה

ר"ת	מוצ"ש	ער"ש	
9:00	8:30	7:07	ירושלים
9:02	8:33	7:31	בני ברק
9:02	8:32	7:31	אשדוד
9:03	8:34	7:21	חיפה
9:01	8:32	7:30	טבריה
9:01	8:31	7:30	בית שמש

חדש!
עלונים חדשים
נוספו למבחר

להרשמה
לקבלת העלונים
במייל מדי שבוע
לחצו כאן

גרפומט

דפוס דיגיטלי מהיר ומקצועי בשרות מנצח

רח' גבעת משה 5 ירושלים < טל' 02-5337722
g5337722@gmail.com

אֶלְדָּנוֹת

כ"ז, אֶלְדִּיו רח"ל

אֶלְדָּנוֹת עֵבֶת

פֶּרֶשֶׁת עֵבֶת

יד. הוא עָבַד עִמּוֹ לְשָׁעָה אַרְכָּה וְהַשְׁמִיעַ בְּאָזְנוֹ שִׁיחַת מִסֵּר הַיּוֹדֶת חֲדָרִי בָּטָן. בִּינִי לְבִינִי הַתְּבַרֵּר כִּי לֹא הָיָה זֶה כְּמוֹכָן הַחֲטָא הָרָאוּשׁוֹן שֶׁנִּכְשַׁל בּוֹ, וְכִי קָפָה שֶׁל חֲטָאִים קוֹדְמִים כָּבֵר תְּלוּיָה לּוֹ לְאוֹתוֹ בְּעַל הַבֵּית מֵאֲחֹרָיו, שֶׁכֵּן לֹא בָּבֶת רֹאשׁ נֶהְפֵּךְ אָדָם מֵאִיגָרָא רָמָא לְבִירָא עֲמִיקָתָא וְנוֹחַת לְדִיּוֹטָה כֹּה תַחְתּוֹנָה. וְשִׁיחָתוֹ שֶׁל רַבִּי זֹשְׁבֵּן לֹא הָיְתָה לְרִיק. בְּלִבּוֹ שֶׁל הָאִישׁ נִפְתָּחוּ שַׁעְרֵי תְשׁוּבָה לְרוּחָה וְכָל מְלָה שִׁיצָאָה מִפִּיו שֶׁל רַבִּי זֹשְׁבֵּן קָנְתָה בְּקֶרֶב שְׁבִיתָהּ וְחוֹלְלָה מֵהַפְּכָה לְטוֹבָה. עַד שֶׁנִּשְׁטַח רַבִּי זֹשְׁבֵּן אֶת הָעִיר הָיָה כָּבֵר אוֹתוֹ אָדָם בְּעַל תְּשׁוּבָה מְשֻׁלָּם וְכִי יָמִי לֹא חָדַל לְבָרֵךְ אֶת רַבִּי זֹשְׁבֵּן אֲשֶׁר הִצִּילוֹ מִרְדֵּת שַׁחַת וְהַעֲמִידוֹ עַל רַגְלָיו ('צִנְתָּרוֹת הַזֹּהֵב' ח"ב פֶּרֶק כ"ד).

אֶכֶן וְרָקִין מְעוֹטִין הוּא

פֶּעַם בְּגִשְׁת הַרְה"ק ה'אֶמְרִי חֲיִים' מוֹיִזְנִץ זִיע"א לְתַקִּיעַת שׁוֹפָר, שָׁח וְאָמַר: הִנֵּה הַבַּעַל תִּפְלָה נִגַּשׁ לְתַבָּה לומר 'הַנִּנִּי הָעִנִּי מִמַּעַשׁ', וְאָמַר שֶׁם לְשׁוֹנוֹת כְּגוֹן 'כִּי חוֹטֵא וּפּוֹשֵׁעַ אֲנִי'. נִסָּה נָא לְגִשְׁת אֶתְּהָ אֵלָיו וְהִגֵּד לוֹ אוֹתָן הַלְשׁוֹנוֹת, מִה יִגִּיד עֲלֶיךָ, הֲאֵם לֹא יִכַּעַס עֲלֶיךָ?

וּפְרַשׁ לָפִי זֶה אֶת הַפְּסוּק בְּפֶרֶשֶׁת שִׁלַּח (בַּמִּדְבָּר י"ט) 'אֶךְ בָּה' אֶל תִּמְרָדוֹ', 'אֶךְ' רֹמֶז לְעֵנְהָ, 'אֶכֶן וְרָקִין מְעוֹטִין הוּא'. 'אֶךְ' אֲמַנְס צָרִיךְ לְהִיטֵב בְּעֵנְהָ, אֲבָל 'בָּה' אֶל תִּמְרָדוֹ' אֶל תִּשְׁתַּמְשׁוּ בְּעֵנְהָ כְּדִי לְמַרְד בּוֹ יִתְבָּרַךְ, שֶׁלֹּא יֵאָמַר אָדָם: לִי מִתֵּר לְהִיטֵב בְּחִבְרַת אִינְשֵׁי דְלָא מַעֲלִי כִי אֲנִי טוֹב מֵהֶם, וְכִדּוּמָה. וְעַל דֶּרֶךְ הַכְּתוּב 'כִּי הִלַּל רָשָׁע עַל תַּאֲוֹת נִפְשׁוֹ' כְּפִירוּשׁוֹ שֶׁל הַרְה"ק הַרְבֵּי ר' זֹשְׁבֵּן זִיע"א, שֶׁהָרָשָׁע חָפֵץ לְבַצֵּעַ תַּאֲוֹת נִפְשׁוֹ וְעַל כֵּן עוֹשֶׂה עֲצָמוֹ עֵנּוֹ כִּהְלֵל כֵּנ"ל.

(ספר ספיר ויהלום - להרב הגאון רבי מנחם מנדל פומרנץ שליט"א)

בְּרַגְלָיו קָרָא: עִם אֲרָצוֹת כְּזוֹ טָרַם שְׁמַעְתִּי מֵעוֹד! אֲנִי עוֹד אֶלְמַד אֶת הַפְּרָנֶס לְקַח בַּל יִשְׁכַּח עַל הָאוֹרַח הַבוֹר וְהַנְּבִיעַר שֶׁשָּׁגַר אֵלָיו הוּא עוֹד יִתֵּן אֶת הַדִּין עַל כָּף.

מִשֶּׁן רַבִּי זֹשְׁבֵּן בְּשִׁירוֹלוֹ שֶׁל הַמַּאֲרַח, וְאָמַר: הֲרָגְנוּ נָא! יֵשׁ לִי גַם תְּרוּץ עַל הַקּוֹשִׁיָא אוֹלִי יִיטֵב הוּא בְּעֵינֵיכֶם. לְאַחַר שֶׁנָּח קַמְעָה מוֹעֵפּוֹ, נֹאֹת הַמַּאֲרַח לְשַׁמֵּעַ אֶת הַתְּרוּץ שֶׁבִּפִּי הָאוֹרַח.

הַחֵל רַבִּי זֹשְׁבֵּן לְשַׁטַּח אֶת תְּרוּצוֹ: הֵלֵל הַזֶּקֶן הָיָה כִּידּוּעַ עֵנּוֹ גָּדוֹל, כְּמוֹ שֶׁאֲמַרְנוּ בְּמִסְכַּת שִׁבְתָּ (ל"א), וְהִנֵּה יִשְׁנֵם אֲנָשִׁים אֲשֶׁר בְּדֶרֶךְ כָּלל אֵינֶם עֹנִים כָּלל וְעָקָר, וְשׁוֹמְרִים עַל כְּבוֹדָם מְכַל מִשְׁמֵר, אֲמַנְס בְּהִיגָעַם לִידֵי עֲבָרָה מוֹכֵנִים הֵם לְהַתְּבַחוֹת בְּתַכְלִית הַבּוֹי, לְהַשְׁפִּיל אֶת עֲצָמָם עַד עָפָר וְלִכְרוֹת אֶפִּילוֹ בְּרִית שְׁתַּפּוֹת עִם שְׁנֵי פוֹרְצִים נִכְרִים כְּדִי לְפַצֵּחַ בְּצוּתָא אֶת קַפַּת הַקֹּהֶל וְלִגְבֹּב אֶת תְּכוֹלָתָהּ. הוּא שֶׁהַכְּתוּב אוֹמֵר 'כִּי הֵלֵל רָשָׁע עַל תַּאֲוֹת נִפְשׁוֹ', בְּבוֹא לְמַלֵּא אֶת תַּאֲוֹתוֹ הַשְׁפָּלָה נֶהְפֵּךְ הָרָשָׁע לְהִיטֵב עֲנוּתוֹ כִּהְלֵל!

אֶךְ שְׁמַע בְּעַל הַבֵּית אֶת ה'תְּרוּץ', מִיד נִשְׁתַּנּוּ פְּנֵי כְּכֹרֶם. הוּא הָאִישׁ לְהִגִּישׁ מִים אַחֲרוֹנִים וּמִהַר לְבָרֵךְ בְּרַכַּת הַמְּזוּן. כְּתוּב הַסְּעוּדָה, כְּאִשְׁרֵי נִפְרַד רַבִּי זֹשְׁבֵּן וַיֵּצֵא לְלֶכֶת אֶל עֶבֶר בֵּית הַמִּדְרָשׁ, שֶׁם אָמַר הָיָה לָלוֹן עַל סִפְסָל בְּמִבְּוֶאֶה, יָצָא בְּעַל הַבֵּית חָרָשׁ בְּעִקְבוֹתָיו. בְּמִטּוֹתָא מִפֶּסֶם יְהוּדִי קְדוֹשׁ, לְחַשׁ בְּעַל הַבֵּית עַל אֲזָנוֹ בַּחוּץ, מֵאֲחֹר וְנוֹכַחְתִּי לְדַעַת כִּי רוּחַ הַקֹּדֶשׁ מִדְּבָרַת מִתּוֹן גְּרוּנְכֶם, מְבַטֵּיחַ אֲנִי בְּהוֹ צֶדֶק כִּי מִיד לְאַחַר הַשְׁבָּת אֲשִׁיב אֶת הַגְּזֻלָּה לְמִקּוּמָהּ, פְּרוּטָה לֹא תַעֲדָר, רַק הוֹאִילוּ נָא בְּטוֹבְכֶם לְבִלְתִּי גְלוֹת אֶת הָרוֹז לְאִישׁ, יִשְׁאַר נָא הַסּוּד כְּמוֹס בְּחִבּוּיֶיכֶם לְעַד וּלְנֶצַח נְצָחִים, וְכֵן יוֹדַע חֲלִילָה כִּי יְדֵי הָיְתָה בְּמַעַל הָיָה!

אֶךְ רַבִּי זֹשְׁבֵּן לֹא הִנִּיחַ לְאִישׁ לְהַפְטֵר בְּמַחִי

עֲנוּתוֹת הַפְּסוּלָה שֶׁל הָרָשָׁע

רְבוֹת וּמִגּוֹנוֹת הָיוּ הַדְּרָכִים בְּהוֹן הַשְׁתַּמֵּשׁ הַרְה"ק רַבִּי זֹשְׁבֵּן מֵאֲנִיפּוֹלִי זִיע"א כְּדִי לְהַחֲזִיר יְהוּדִים, קְהִלִּים כִּיחִידִים, בְּתִשְׁבּוּבָה שְׁלֵמָה. אֵינְסוֹף אֲמַצְעִים עֲמָדוֹ לְרִשְׁתּוֹ לְשֵׁם כָּף, נִפְלָאִים וְנִעְלִים כָּל אֶחָד לְעַצְמוֹ, לֹא רָאִי זֶה כְּרָאִי זֶה. תוֹף כְּדִי גְלוֹתוֹ נִקְלַע פֶּעַם רַבִּי זֹשְׁבֵּן לְעִיר זָרָה בְּעָרֵב שְׁבֵת, בְּאִין לוֹ גּוֹאֵל וּמוֹדֵעַ אֲשֶׁר יִזְמִינוּ לְשִׁבְתָּ שְׁבֵת בְּמַעוֹנוֹ. בְּדִלִית בְּרָרָה פִּנָּה אֶל פְּרָנֶס הַקֹּהֶלָה אֲשֶׁר אַחֲרָי הָיָה מִתְקַף תִּפְקִידוֹ עַל הַכִּנְסַת הָאוֹרָחִים הַנִּקְלָעִים לְעִיר, וְהִלָּה הַפִּנָּה אוֹתוֹ לְסַעַד עַל שְׁלַחְנוֹ שֶׁל אֶחָד מְבַעֲלֵי הַבָּתִּים דְּמִתָּא.

בְּמַהֲלָה סְעוּדַת הַשְּׁבֵת פִּנָּה הַמַּאֲרַח אֶל רַבִּי זֹשְׁבֵּן וּבִקְשׁוֹ כִּי יִכַּד אֶת הַשְּׁלַחֵן בְּאִמִּירַת דְּבַר תּוֹרָה כְּנֶהוּג. נִעְנָה רַבִּי זֹשְׁבֵּן בְּשִׁפְלוּת רוּחוֹ הַנּוֹדַעַת וְאָמַר: יְהוּדִי פְּשׁוּט אֲנִכִּי וְאִמִּירַת דְּבַר תּוֹרָה הִיא לְמַעַלָּה מִמִּדְרָגָתִי. הַתְּקַצֵּף בְּעַל הַבֵּית וְקָרָא בְּזַעַף: חֲצַפְתּוֹ שֶׁל פְּרָנֶס! הִזְהַר הוֹהֲרֵתִי אוֹתוֹ זֶה כְּמָה, לְבַל יִשְׁגֵּר אֵלֵי אוֹרָחִים, כִּי אִם תִּלְמִידִי חֲכָמִים, וְהִנֵּה עֲמַד וְשָׁגַר אֵלֵי עִם הָאֶרֶץ כְּגוֹן זֶה. שְׁלֵם יִשְׁלַם בְּעַד כָּף!

אֶל בְּחַמְתְּכֶם, נִסָּה רַבִּי זֹשְׁבֵּן לְהַרְגִיעַ אֶת בְּעַל הַבֵּית הַזֶּה, הַפְּרָנֶס אֵינּוּ אֲשֵׁם מְאוּמָה, וְאִם תִּרְצוּ דּוֹקָא, אוֹכַל לְהַשְׁמִיעַ לָכֶם דְּבַר תּוֹרָה עַל פְּסוּק בְּתַהֲלִים, שֶׁכֵּן נוֹהֵג אֲנִי לומר תַּהֲלִים כְּפֶעַם בְּפֶעַם. קִנְחַת הַמַּאֲרַח אֶת הַזַּעַף מִמַּצְחוֹ, הַתְּנַשֵּׁם וְהַתְּנַשֵּׁף בְּכַבְדוֹת, וְהוֹאִיל לְהַטוֹת אֲזָנוֹ לְשַׁמֵּעַ אֶת דְּבַר הַתּוֹרָה שֶׁבִּפִּי הָאוֹרַח.

פִּתַּח רַבִּי זֹשְׁבֵּן בְּמִזְמוֹר י' בְּסִפְר תַּהֲלִים נֶאֱמַר 'כִּי הֵלֵל רָשָׁע', וְהוּא פְּלֵא גָדוֹל, שֶׁהָרִי בְּגִמְרָא מְזַכֵּר 'הֵלֵל' בְּתוֹר צִדִּיק גָּדוֹל וְנִשְׁגָּב. כְּשֶׁמַּע בְּעַל הַבֵּית אֶת ה'קוֹשִׁיָא' קָפֵץ מִמְּקוֹמוֹ כְּנִשְׁוֹף נִחַשׁ, וְתוֹף שֶׁהוּא רוֹקֵעַ

חִידוֹן אֶלְדָּנוֹת - נושאים פרסיים איזה פסוק בפרשתנו מתחיל ומסתיים באותן שלוש מלים?

פתרון החידה - פרשת ויקהל:

פתרון החידה וכן שם הזוכה, יפורסמו א"ה בגליונות הבאים

ש. מהם שני הפריטים המרובעים במשכן המוזכרים בפרשתנו?
ת. מזבח הזהב (שמות ל"ז), מזבח הנחושת (ל"ח א).

שם הזוכה בסידור מתיבתא מנחה מעריב בהוצאת "עוז והדר":
פרשת ויקהל:
ה' עקיבא הולצמן מבית שמש.

על סידור מתיבתא מנחה מעריב בהוצאת "עוז והדר".
את הפתרונות יש לשלוח אלינו עד ליום שני

למספר פקס: 077-470-26-81
או למייל: magdenot@gmail.com

נא לכתוב שם, כתובת מדויקת וטלפון.
בראש הדף לציין "עבור חידון לנוער".

שבת טיש

מתוך סדרת ספרי "שבת טיש"

ספורים ואגדות פנינים ופרפראות מדות והליכות

פנינים

לתור את-הארץ (יג, טו) - מרגלים נטריקון
ממחשבה רעה גרמו לישראל ישיבת מדבר, וכן מפני רשעים גרמו לעצמם יסורים מיתה. **המרגלים** בגימטריה שבת, כי שכתו את ה' וכן כחש, שכתשו בהשגחתו. (מחמדי שמים)

ויבכו העם בלילה ההוא (יד, א) - אמרו חז"ל, שפיון שכתו באותו לילה בכיה שליחנם, קבע להם הקב"ה בכיה לדורות, כי בו נחרב הבית בתשעה באב. ורמז לזה בתבת בלילה שהיא נטריקון בכיה לדורות ישראל להם הקבע, ואף הגלות דומה ללילה החשוף. (ישמח משה)

ויין לנסך (טו, ה) - למה נסמכה פרשת הנסכים לפרשת המרגלים? כדי שיבוא הבן ויכפר על האב. הם חטאו באשכול ענבים, יבוא היין שהוא תולדת הענבים, ויכפר עליהם בנסכי היין שעולים עליהם המזבח. (החיד"א)

תורה אחת ומשפט אחד (טו, טז) - בספר אותיות דרבי עקיבא למד מפאן, שהתורה היא מקשה אחת ולכן היא רמוזה באות אל"ף שמספרה אחת. ורמז לזה, בכך שתבת אחת במלואה אל"ף ח"ת ת"ו, וכן תורה במלואה ת"ו, וא"ו ר"ש ה"א - בגימטריה 935. וכן ראשי התבות בראשית ברא אלקים ב"א במלואן, הן בגימטריה 935, וכן סופי התבות של תחלת התורה שבעל-פה, במשנה מאימתי קורין את-שמוע בערבית משעה, הן בגימטריה 935. והמספר קטן של 935 הוא 17, כערך תורה במספר קטן, וכערך משנה, וי"ז בגימטריה ט"ז, כי אין טוב אלא תורה. (כפתור ופרח)

ראשית ערסתכם (טו, כ) - המחשבה נקראת ראשית, ומחשבת האבילה צריכה להיות במטרה של תרימו, דהינו לשם קדשה והעלאת הניצוצות שבמאכלים. ואז יהיה חלה דהינו ה' פעמים ח"ל בגימטריה ק"ץ, ועל-ידי זה יתקרב קץ הגאולה. (צמח צדיק)

ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם (טו, לט) - אחר האותיות בתבת ל"ב באות האותיות ג"ם, לשון רבוי המרמז לגאולה, ואחר האותיות בתבת ע"ן באות האותיות כס"ף, ועל שתייהן נאמר שאין לתור אחריהן, לא אחר הגאולה ולא אחר תאוה למזון. (ויקח משה)

ספורים בפרשה

למטה יהודה כלב ברי-יפנה (יג, ו)

מאז עלה רבי מנחם מנדל מויטפסק לארץ הקדש בשנת תקל"ז, נשא את משא העם על-לבו ונחשב במנהיגים של יהודי הגליל מחדשי הישוב. בהיותו ממנה על חלקת מעות ארץ-ישראל, הגיע אליו פעם אחד, וטען כי חלקו פחות באפן נפר מחלקו של רבי אברהם מקליסק, הארי שפתבורה, ואין ביניהם אלא נקדה קטנה בלבד. נענה הרבי ואמר: "אמנם בגשמיות אין לנקדה קטנה שום משמעות, אף ברוחניות כל משהו קטן הרי זה בגדר מציאות אחרת לחלוטין". וכדי להמחיש לו את הדבר, המשיך ואמר: "ראה נא את נשיא שבט יהודה כלב ברי-יפנה. מהו ההבדל בין כלב הצדיק לבין כלב שהוא בעל-חי מאוס ונבזה? רק הנקדה הקטנה שבין השמות..."

ראשית ערסתכם חלה (טו, כ)

רבי מאיר נתן בן ה"דברי חיים" מצנו, שבת פעם בילדותו אצל רבי אליעזר מדז'יקוב. באמצע הסעודה, פנה אליו רבי אליעזר ושאלו: "מדוע נוהגים החסידים לטל שירים מהרבי מכל מאכליו, למעט מהחלה שאינו נוטלים ממנה שירים?" חיד הילד והשיב בשנינות: "הרי החלה נקראת ראשית, שנאמר בפרשת שלח 'ראשית ערסתכם חלה', ואין ראשית שירים..."

וימצאו איש מקושש עצים ביום השבת (טו, לב)

אל רבי מאיר מפרמישלין, הגיע פעם אחד מחסידיו של הסבא קדישא רבי ישראל מוויז'ן. כיון שהחסיד היה דבוק ברבו, הביט בעין בקרית בצדיק מפרמישלין, ובלבו הרהר כי רבו הוא צדיק אמתי לעמות רבי מאיר. חש הצדיק מפרמישלין במחשבתו, ובפנותו אליו אמר: "שמא תוכל לומר לי, מדוע נענש מקושש העצים בענש כה חמור והוציאוהו לסקילה? נבדד האיש, ורבי מאיר המשיך: "יודע אתה מן-הסתם כי העצים נקראים צדיקים, כמו שנאמר בתחלת הפרשה אצל המרגלים 'הישיבה עץ אס-און', ומפרש רש"י אם ישיבה אדם כשר שגן עליהם בזכותו, ואס-און זה היא הנהגתו של מקושש עצים, שהוא מקושש צדיקים לפניו ואומר זה רבי וזה אינו רבי, זה צדיק וזה מאוז עינים. ואדם כזה צריך להענש בחמרה..."

ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם (טו, לט)

רבי שמואל מויער, מגאוני ירושלים התריפים, נודע בתשובותיו השנונות ורבים השתעשעו באמרי השפר שלו. פעם הגיע בהרגלו אל ה'שטיבלך' שבמאה שערים לשם תפלת ערבית, והביט במחזה התמוה שלפניו. בחדר אחד התכנסו תשעה מתפללים ורק אחד היה חסר למנין, ומאידך עמד יהודי בודד בחדר הסמוך וצעק אף הוא: "מעריב!" פנה אליו רבי שמואל ושאל: "מין-הסתם שרוי אתה בשנת אבלות ויש לך חיוב להתפלל לפני העמוד, ולכן אינך מצטרף אל המנין ההוא", אך האיש השיב בלחישת: "לא, איני חייב, אלא שהיהודי הלז אשר מתבונן לעבר לפני התבה אינו אלא פושע וישראל, ואיני רוצה להצטרף לתפלתו. שכן רעיתו מתהלקת פרועת-ראש, ועוברת על דת משה ויהודית". "וזאת מנין לך?" שאל רבי שמואל בפקחות, והלה השיב בלהיטות: "והרי כמו עיני ראיתי זאת!" חיד רבי שמואל ואמר: "אם כך, יכול אתה להתפלל עם האיש במנין שלו..."

היה היה

וה' אתנו אל־תִּירָאם!

לפני למעלה ממאה שנה, עוד בטרם פרצה מלחמת העולם הראשונה, הגר רבי מרדכי צבי שורן מסיגט שהיתה אז תחת השלטון האוסטרו־הונגרי, ועבר לאנגליה הרחוקה. מיד עם הגיעו, נחלץ רבי מרדכי צבי לבצור חומות היהדות והחל לפעל להרמת קרן התורה ושמירת השבת. במשך שנים בהן ברבה של העיר ההיסטורית האל שבאנגליה, ובמסגרת פעילותו במסגרת 'עד הרבנים החרדים' של אנגליה, הקים את 'הקברת שומרי שבת', במהלכה נחשף לספור הנפלא דלהלן.

פעילותה העקרת של החברה, היתה לערך מסע תעמולה בין בעלי מפעלים ובתי־חרשת באנגליה, כדי לשכנעם בחשיבות שמירת השבת, והענקת האפשרות לפועליהם לשמור את השבת בהלכתה, ללא איום בפטורים. באותם ימים רחוקים, לא היה הדבר בגדר של מהיבקה, ורבים מהפועלים נאלצו לשוב ולתור אחר מקורות פרנסה, לאחר שפטרו בזה אחר זה ממקומות עבודתם, עקב עמירתם בחורף נפש על שמירת השבת. יום אחד, בעוד רבי מרדכי צבי עומד באחד המפעלים הוותיקים שבלונדון, וממתין לשוחח עם בעל המפעל בענין שמירת השבת, עבר שם חיש יהודי זקן ונלכב, וכאשר שמע כי עושה הוא נפשות למען שמירת השבת, אמר לו: "זה לי כבר ארבעים שנה מאז הגרתי אל לונדון הברכה, ומעיד אני עלי שמים וארץ, כי מעולם לא נאלצתי לחלל שבת בשביל פרנסתי. ולא רק זאת, אלא שאף הרוחתי רוח גדול בזכות שמירת השבת". רבי מרדכי צבי הבין מיד כי החיש נושא עמו ספור חיים מענין, ופנה מיד הצדה כדי לשמע את הספור במלואו. "ובכן", פתח הישיש, "חיש מקחה אני ובעל נסיון רב. מאז הגעתי הנה, התגיתי תמיד עם המעסיקים שלי, כי בימי ששי, שעה לפני בניית השבת, עליהם לשחרר אותי לביתי, כדי שאספיק להתבונן פראוי לכבוד שבת המלכה. התנאי שלי לא מצא אמנם חן בעיני המעסיקים שלי, אולם פיון שהייתי חרוץ ומיומן בעבודתי, נאלצו הלכו להסכים לדרישתי זו, והכל זרם על מיימנוחות".

"עברו שנים מספר, והנה הגיעה תקופת מלחמת העולם הראשונה. באותה תקופה, עבדנו במפעל בקדחתנות כדי להכין את המלאי העצום של מדי הצבא שהזמנו אצלנו, וכמעט שלא עצמנו עין מרב עבודה מאמצת. והנה הגיע יום ששי ערב שבת־קדש, ובהרגלי ארזתי את חפצי כשעה לפני בניית השבת, ופניתי ללבש את מעילי על־מנת לצאת לביתי. אלא שבאן קפצה עלי רגז של בעל המפעל. 'מה לך מתעצל בעבודתך?' גער בי, 'הרי שעת חרום היא עתה, עת מלחמה. עליך להשלים את מכסת התפוקה שלך, ואין השעה כשירה למנוחת הדת שלך'. עמדתי על שלי בחק, והזכרתי לו את התנאי הברור שהתגיתי עם פניסתי לעבודה במפעל, אולם הלה נותר בעקשנותו. 'אם אתה יוצא מכאן טרם סימת את המכסה שלך, אני מפטר אותך לאלתר!' אים הלה, אולם אני לא הגבתי כלל. לבשתי את מעילי בקרי־רוח ויצאתי החוצה. בעיני קרועות מתהקמה הביט עלי בעל המפעל, ומהר ללכלק בעקבותי. 'אל תהיה סכל וטפש', פנה אלי במתקן־שפתים, 'האם נדאי לך לאבד פרנסה בה בטוחה בשביל שעות מספר של עבודה?' אמר, אולם אני המשכתי ללכת בבטחה ובלי שום הפוס. עקשנותי לא הרפתה את־ידיו, שכן ידע את ערכי הרב ואת תרומתי הגדולה למפעל, ולכן המשיך לרוץ בעקבותי ונסה שוב ושוב לדבר על־לבי, כשהוא תמה על עזרוחי לעזב מקור פרנסה מבוטח והמרתו בחיי דלות ועני. לפתע פניתי אליו ואמרתי לו בלי הפוס: 'ראה נא, מה הייתי עושה אם חלילה וחס לא היית קם ממשתד בבקר, ובית החרשת היה נסגר? הרי במקרה הזה הייתי נאלץ לחפש מקום עבודה חלופי, והרי איך יכול להבטיח לי שדבר זה לא יקרה... ומה אפוא הייתי עושה ללא מעביד וללא בית־חרשת? הייתי נושא עיני אל בורא העולם ומפציר בו שימצא לי מקום עבודה אחר. ואת זה בדיוק אני עושה עכשו, אני מדמין ששבתקת חיים והמפעל נסגר, ואני מתחנן לאבינו שבשמים שימצא לי עבודה אחרת. נקל לשער שאחרי דברים כה חריפים שהשמעתי באזני המעביד, היו הפטורים מזידים, ואני שבת לביתי מתוך בטחון מלא בקב"ה. השבת עברה עלי בשמחה ובאמונה, וביום ראשון פגשתי מפר ותיק ששמע את ספור הפטורין שלי. הלה עסק אף הוא בטקסטיל, והציע לי לעבד אצלו, כשהוא מקציב לי משכורת גבוהה ומכבדת יותר מאשר שלם לי מעבידי הקודם. יצאתי אפוא נשפר מהפטורין שלי עקב עמידתי האיתנה על שמירת השבת, ולא רק שמשפירתי גדלה הרבה, אף זכיתי במקום עבודה מסדר אצל יהודי שומר תורה ומצוות, בו אני מבטח בשמירת השבת ללא שום חשש ומוזא".

ספורו המדהים של החיש היהודי, העניק לרבי מרדכי צבי שורן את ההשראה לפרש את הפסוק שבפרשת השבוע, פרשת שלח, בדרך זו. בדרך כלל ברי־פנה ויהושע ברינון אל העם לאחר שהמרגלים שבו והוציאו את דבת הארץ רעה, נאמר כך: "ואתם אל־תִּירָאוּ את־עַם הָאָרֶץ כִּי לַחֲמֹנֵי הֵם, סוֹר צִלָם מֵעֵלֵיהֶם וְה' אִתְּכֶם אֲלֵי־תִירָאֵם". ובה דרש הרב אהרן־הרצוג: "ואתם אל־תִּירָאוּ את עַם־הָאָרֶץ" - אין לאדם מי־שאל לחשש מפני אימיהם של עמי הארץ, אשר טוענים "כִּי לַחֲמֹנֵי הֵם", כאלו הם אלו שמעניקים לנו את לחמנו ואת פרנסתנו ואנו תלויים בהם. כי באמת "סוֹר צִלָם מֵעֵלֵיהֶם" - הרי סופם למות בכל־האדם, ועלינו לדמות כאלו כבר עתה מתים הם ועברו מן־העולם, ואלו "וְה' אִתְּכֶם" - הקב"ה נמצא אתנו לעולמי עד והוא מגן ושומר עלינו, ולכן "אל תִּירָאֵם"...

מאורות

רבי יעקב פולק 'צעל החלוקים' זצ"ל
ליום ההולא כ"ג בסיון ש"א

ממניחי היסוד לתורת גאון פולין, ומחדשי שיטת הלמוד בפלפול ותרופות עליה המלצו: "בקופא דמחטא עיל פילא, אם משפחת תורה הדרא בפלפולא". משערים שמוצאו מפולין ומכאן שמו פולק, ודוֹשִׁי רשומות אף מצאו קמו נאה בשמו לשלשת מקומות רבנותו: פרג לבלין וקרקא נוטריקון פולק, אולם יש הטוענים שמוצאו מאשכנז, בה למד אצל רבי יעקב מרגליות מנירנברג, ומכאן נקט את יסודות שיטת הפלפולים. תחלה הרביץ תורה וישוב על־מדין בפרג, ולאחר מחלוקת בהלכה בענין מאון קטנה בקדושים, עבר לקרקא שבפולין בשנת רנ"ב, בזמן גרוש ספרד, והפך אותה ל'קרא דכלא ביה'. מאות תלמידים נהרו אליו במשך שלשים השנה שהרביץ שם תורה, ורבים מהם נעשו לגדולי הדור הבא והפיצו את שיטת למודו שעל־פיה לומדים במשך מאות שנים בעולם הישיבות. תלמידו המפורסם הוא רבי שלום שכנא מלבלין, רבו והותנו של הרמ"א, והוא מלא את מקומו ברבנות ובהרצת תורה בפולין. שמו נשא לתהלה בפי גדולי דורו, אף שרבים מהם התנגדו לשיטת למודו, והוא מכנה בספר "צמח דוד" לרבי דוד גזן תלמיד מהר"ל מפרג: "גדול הדור", וכתב עליו: "אשר שמענו יצא מסוף העולם ועד סופו". לא נותרו מקנו חבורים, אולם ולשמו ולזכרו תאונת־נפש. לרעה אחת עלה בערב ימיו לארץ ישראל, ובה נפטר בשנת ר"ץ בשם 'רבי יעקב איש ירושלים', אף הדעה הרווחת היא שנופטר בקרקא, בה נטמן ומצבתו השתמרה.

יוסיף דעת

המקור הראשון למנהג השתטחות על קברי צדיקים, הוא מדברי חז"ל בסוטה, על כלב בן־יפונה שהשתטח על קברי האבות בחברון, כפי שנאמר בפרשתנו: "ויעלו בגב ויבאו עד חברון", למה נאמר ויבאו לשון יחיד? הוא כלב שפירש מעצת מרגלים והלך ונשתטח על קברי אבות, וביקש רחמים שייציל מעצת מרגלים. המנהג מובא גם במסכת בבא מציעא, על ההוא מרבנן שלמד עם אלוהו הנביא וכשהיט במרכבת התנא רבי חייא, נסתמאו עיניו מרוב קדושה, ולמחרת השתטח על קברו של רבי חייא ואמר שהוא לומד את הבריות שלו והתרפא. וכן מסופר על רבי מני שהלך להתפלל על קבר אביו רבי יונה, לאחר שאנשי ראש הגולה ציערוהו, וכאשר עברו פעם שם נדבקו רגלי סוסייהם לקרקע שליד קברו, עד שקיבלו על עצמם שלא לעצור יותר. עניין התפילה בקברי צדיקים הוא עקב היות המקום מקודש ונשגב, ומסוגל לקבל את קבריהם, וגם כדי שהצדיקים יעזרו בעבור המתפללים על קבריהם. אך מפני האיסור של 'דורש אל המתים' אסור להתפלל אליהם עצמם, אלא אל הקב"ה שבזכות המנוחים יקבל את התפילה, ולא ישם מגמתו נגד המתים, אלא יבקש מה' יתברך שיתן עליו רחמים בזכות הצדיקים שוכני עפר' כלשון המשנה ברורה'. אולם יש פוסקים שהתירו להתפלל ממש אל הצדיקים שיעזרו בעבורם, אך לא לבקש ישועה מהמתים עצמם. לעומת זאת כתב הרמב"ם "והצדיקים אין בונים להם נפש על קבריהם, שדבריהם הם זכרונם, ולא יפנה אדם לבקר הקברות", ומסיבה זו לא נהגו יהודי תימן לפקוד את קברי אבותיהם למעט קברי צדיקים נודעים בתימן, כמו המשורר אבא שלם שבזי ועוד, וגם שם נהגו להתרחק ארבע אמות מהקבר בשעת התפילה. אולם הרדב"ו מפרש את דברי הרמב"ם כי כוונתו לפקוד את המת בקבר ממש כדרכי האמורי, אך מבחינה כבד 'נהגו כל ישראל לפקוד מתיהם ולהשתטח על קבריהם', ואף הרמב"ם עצמו התפלל במערת המכפלה כמסופר באגרותיו.

יום לשנה ויום לשנה

פניני אור החיים

מדברי האור החיים הקדוש על הפרשה

ועתה יגדלינא (יד, יז) - גם רמז הקתוב במאמר ועתה שימח תשובתם שלישראל, ואומרו יגדלינא על-דרך אומרים ז"ל במקום שעליו תשובה עומדים אין צדיקים גמורים ויבולים לעמוד, והטעם שיותר מתקדש שמו יתברך כשמשבחים השמים את-דרכיהם, והוא אומרו יגדלינא, פרוש יהיה יותר גדלת ה' עתה כשיחזרו בתשובה אחר המדבר, גם רמז בתבת נא על-דרך אומרים יפה שעה אחת בתשובה נכר:

ועבדי כלב (יד, כד) - ודקדק לומר בדרך זה, לצד שיש באדם שני יועציו, יועץ רע, ויועץ טוב ללכת אחרי ה', והוא השלים ומלא אחרי חלק ה', וזה הוא על-דרך אומרים ז"ל מי שבא עברה לידו ונצל ממנה, נותנין לו שוקר בעושה מצוה, וזה אינו ביהושע כי לא היתה רוח אחרת עמו להטעותו מדרך השכל כי משה מנעו, ויש כח בתפלת הצדיקים גם לבחינה זו בסוד צדיק מושל יאת אלוקים, והבן. אשר עליהן זכה כלב שיקרא עבד ה' כמשה רבנו עליו השלום:

והיה לכם לציצית (טו, טז) - ומעטת באנו להשכיל על דבר אמת אשר צוה ה' במצוה זו שאין לעשות ציצית אלא בכסותו בת ארבע קנפות ולא בת שלש ובת חמש, כי לצד שהציצית הוא סמן העבדות, יצו ה' שיהיה הסמן גס-כף יציר מי לנו אדון, כי ימצא גס-כף דבר זה במלכ-אֶרֶץ, שכל אחד יעשה מין סמן אחד לעבדיו ויגדל הסמן של כל-אחד, וכמו כן צוה ה' שלא נעשה סמן עבדותנו לו! אלא בטילת בת ארבע קנפות לרמז כי מלכנו הוא הבורא ארבע קצות העולם ושליש עליה, ולזה בהיות הטילת בת שלש ובת חמש אבדה הפנויה ואין לעשות בה ציצית:

דברי הימים

בכ"ה בסיון תרצ"ג, נפטר חזון החזנים הנודע ר' יוסף רזונבלט, עוד בילדותו התגלה ככוכב עולה, ועמד לצד אביו בעלי-התפילה ר' רפאל רזונבלט, והפליא בקולו הערב. בהיותו כבן שבע נסע עם אביו לסאדיגורא, ובביל שבת התכבד לשיר קטע מהזמירות, והותיר רושם עצום על המסובים. בעצת הרבי בנו של האדמו"ר הזקן עבר לטשרנובויץ, אך עמד בגבורה בפני הפיתויים לשיר באולמות האופרה. וכאשר הוצע הדבר לאביו, אמר: "למורבה הצער, ישנם כבר יהודים מומרים לרוב, ואין לי צורך להוסיף עליהם עוד אחד..." ואף על ההצעה להעמידו בפני הקיסר פראנץ יוזף בווינה ויתר האב, באומרו: "הוא נולד בשביל עמוד התפילה, ושם יעמוד כל ימיו". פעם הביע אדם אחד תמיהתו בפניו, מדוע הוא דורש ממון רב בשכר תפילותיו לעומת חזני דורו, ויוסלה השיב בחיור: "אני גובה כפול, על התפילה בלחש ועל חזרת הש"ץ", שכן היה ירא שמים בתכלית והתפלל בדביקות כדת וכדין, לעומת חזנים אחרים שעשו את גרונם קרודם לחפור בו. פעם השתתף בסעודת מצווה לרגל ייסוד בית-יכנסת מסוים, וגניד אחד שדעתו היתה בדוחה עליו, פנה אליו ואמר: "אם תגליח לחבר נגינון ערב תוך חמש דקות, הריני מנדב ח"י פעמים ח"י רובלים לבניין בית-הכנסת". יצא יוסלה מן-החדר לרגע-שניים, וחזר עם נגינון מוצלח וקסום כשירת המלאכים, שתפס מקום של כבוד בעולם הגנינה עד היום. אותו נגיד עמד בדביבור, ותרם את הסכום המובטח, 324 רובלים, לבניין בית הכנסת... בשנת תרצ"ג הגיע החזן לביקור בארץ ישראל, לאחר שנוכחים הפילוהו בפח והכניסוהו לחובות עצומים, והוא הגיע מקוילו בתפילות פסח ושבעות ועוד, אך נפטר בפתאומיות בביקורו בים המלח בהיותו רק בן נ"א, ואין שני לו.

בעירה קשוינו שבפולין, התנזר איש נכבד ושמו רבי ידידיה פיש. לשני שלחנות זכה, תורה וגדלה במקום אחד. חסיד דבוק היה של 'יהודי הטוב', רבי יוסף ברוך עפשטיין מנישטאט, בנו של ה'מאור ושמע', ואשתו אף היתה נוסעת מפעם לפעם אל רבי משה מללוב ומתברכת בדבר ישועה ורחמים. במרוצת השנים נולדו להם חמש בנות, והשנים הרבו בתפלות להפקד בן זכר. בכל אימת שפקדה האם את מעון הצדיק מללוב, היתה מפצירה בו שיקטיח לה בן זכר, אולם הרבי התחמק תדיר מכה. מתוך אמונת צדיקים יוקדת, המשיכה בתפלותיה ולא אקרה נואש, ואף כאשר הצדיק התבטא פעם ואמר כי אין בכחו לפעל בענין, המשיכה בתקנתה. היה זה בשנת תר"ו, כאשר נסעה אל הצדיק מללוב וכהרגלה הניחה בפניה פתקה בבקשה להושע בן. לשמחתה, הגיב הפעם הרבי בשנוי, ובמקום לפטרה בהרגלו בבקרה סתמית, שקע בהרהורים. "זה עדין ועדינים שאני משתוקק לנסע לארץ-הקדש, אלא שאין בידי הוצאות הדרך הארבה. אם תתנו לי סכום נכבד לשם כך, מוכן אני להבטיח כי בעזרת השם יתברך תפקדו קצת חיה בן זכר". ועוד בסיום הספיקה האשה לעפל את דבר ההבטחה המפרשת, מהר להוסיף: "אך תנאי אני מתנה בדבר, שלא תתנו בידי מאומה ללא רשות הבעל ר' ידידיה, ועל-פיו ישק בל-דבר". גל של אשר הציף את לבו של האשה, אולם כיון שפקחית היתה, מהרה לומר: "אבל רבנו הקדוש! חוששני שמא לא תהיה הברכה שרויה באותו בן שעתיד להולד. שכן דבר ידוע הוא, שבנים אשר נולדים בדרך גס ומופת, אינם מצליחים בדרך כלל. ונתייחס מי ישורנו". לשמע הדבר נרתע הרבי ואמר בכאב: "חס וחלילה! והרי אני דורש שלומכם וחספץ באשרכם, וכי ברצתי תהא לבטלה?! הדברים הברורים הספיקו לאשה הצדקנית, והיא מהרה לשוב הביתה בגיל. כיון שאני חסידו של מורי ורבי מנישטאט, לא אזור ימין ושמאל מבלי לשאל את-דעתו", אמר ר' ידידיה לרעייתו, ויצא מיד לדרכו אל עיר-הקדש. בהקנסו, גולל בפני רבו הצטער יוד' את עבדת העיר בן זכר במשפחתו ואת הבטחתו הנדירה שקבלה אשתו מרבי משה מללוב. "שמע לעצתי", אמר הרבי, "ואל תאבד הזדמנות פז שכזו. אולם תנאי אחד עליך לדרוש מהצדיק מללוב, הבטחה לאריכות ימיו של הבן הנולד". זמן קצר לאחר מכן, כבר עמדה אשת ר' ידידיה בפני הצדיק מללוב עם סכום הכסף העצום בידה, ובקול רועד העזה להציג את התנאי שהתנה 'היהודי הטוב' מנישטאט. "מבטיח אני לכם, שנכם הנולד יאריך ימים ושנים כפי מספר הימים שאזכה לחיות בירושלים עיר הקדש ברצות ה' יתברך" אמר הרבי, והוסיף: "ובימים הקרובים אבוא בעצמי לעזרת מגורכם קשוינו, כדי להתפלל עליכם שם להושע בזרע שלי-קייא".

העירה הקטנה לכשה חג, כשנודע לבניה על בקורו העתידי של רבי משה מללוב, ובשעה שעמד בתפלה בבית-הכנסת הקטן שבעירה, נדהמו בלם לשמע תפלתו הנלהבת שפרצה ממעמקי לבו, עד שהיה נדמה להם כי כתלי בית-הכנסת רועדים מרב זעקותיו ותחנוניותיו היוקדות. והנה הסתיימה התפלה הארבה והנלהבת, כאשר ר' ידידיה ואשתו עומדים ורועדים מרב התרגשות, והצדיק פנה אליהם וכפדם במעט יי-שרף וימני מזונתו, וקרא בשמחה: "מזל טוב!" וספר: "דעו לכם שהיתה לי עבודה קשה כדי לשבר את מחצות הפרזל שסמנו בעד תפלותיכם לעלות למרום, אולם בחסדי שמים עלה בידינו הדבר, והריני מקרב אתכם כי למועד הזה קצת חיה את חבכת בן". זמן מה לאחר מכן, נסע ר' ידידיה אל רבו 'היהודי הטוב', וכאשר ספר לו על בקורו של הצדיק מללוב בעירתם ועל תפלתו הנלהבת, אמר לו רבו בהשתאות: "אמת הוא שהבאתי זה מקרב את הרבי הקדוש מללוב, אף לא ידעתי כמה כחו גדול ועצום", ואף הוא כבדו בשתיית לחיים וברכו בברכת מזל טוב, מתוך אמונה כי ברפת הצדיק כבר פעלה את פעלתה וברי לו כי עתידה להתקיים. עברה שנה, ובמחצית שנת תר"ז נולד לר' ידידיה ורעייתו בן זכר למזל טוב, ויקרא שמו בישראל ישעיה. הוא היה אמן בנם יחידם, אולם הרוה אותם נחת מלוא הפך. מעטיווי כבר התבטל הצער ישעיה בכשנותיו הברורים, וכאשר הגיע לפקוד נשא את בתו של רבי אברהם מדיכר אלתר בנו של החדושי הר"מ, ואחותו של הישפת אמת' מגור. לימים התמנה לרבה של עירת הקדושת קשוינו, מגור שהכיר גם מטעם הממשלה הרוסית, ונודע בלמדנותו הגדולה וביראתו שקדמה לחכמתו. לצד גדלותו בתורה זכה גם לעשר, והיה חוכר אדמות בכפר זימנוטוב, מהן הרויח הון רב.

בחודש תמוז תר"י, החל רבי משה מללוב את מסעו לארץ ישראל, והגיע אליה לאחר ע"ד ימים בערב ראש חודש מרחשון תר"א. בירידתו אל אדמת ארץ הקדש, לחשו שפתיו: "יום לשנה ויום לשנה", אך רק עם פטירתו בי"ד בטבת תר"א, בהיותו בן שבעים וארבע שנים, הובנו הדברים, שכן היה זה בדיוק במלאות שבעים וארבעה ימים לשהיתו בארץ הקדש. רבי ישעיה פיש ראה בנים ובני-בנים, אולם במלאות לו חמשים וחמש שנה, ארע לו אסון כבד. היה זה באישון ליל, אור לראש חודש אייר תרס"ב, כאשר צמד שוודים פרצו לביתו ורצחוהו בדם קר עם רעייתו. העירה בלה נחרדה לשמע האסון הנפשע, ובכלם יצאו ללוותם לבית עולמם. בני הקהלה שהעריצוהו הקימו אהל על מצבתו, ומדי שנה היו המונים פוקדים את קברו ביום פטירתו. חמשים וחמש שנות חייו של רבי ישעיה, היו בדיוק כנגד חמשים וחמשת הימים שרבי משה מללוב שהה בירושלים עצמה, בדיוק כפי שהבטיח לאמו טרם לרתו, "יום לשנה ויום לשנה" - תרתי משמע.

יש לציין, כי לגרסה אחרת שהה רבי משה מללוב בירושלים חמשים וחשעה ימים, וכנגדם חי רבי ישעיה פיש ג"ט שנים, ונולד אפוא בשנת תר"ג. עוד יש להוסיף, שלאחר חקירת הרצח הפלול והנפשע, התברר למרבה הצער, כי השוודים הרוצחים היו יהודים רחמנא לצלן, והם נתפסו והשכלו לכלא. אך בני משפחותיהם היו כמותם, והעזו פניהם לבוא לגור ולערוך שביתות מול בית הרבי ה"שפת אמת" גיסו של רבי ישעיה הנרצח, בדרשה שהרבי יפעל לשחרור ראשי משפחתם ומפרנסיהם, שהיו כאמור רוצחים נתעבים. מחאתם הטרידה את הרבי והציקה את רוחו, יחד עם כמה מקרים קשים נוספים שהעיקו על רוחו, וביחוד המלחמה הידועה בין רוסיה ליפן בשנת תרס"ה שבגללה נלקחו רבבות יהודים לצבא, עד שנסתלק באותה שנה ביום ה' בשבט, זכותו תגן עלינו.

משפח

מטעים

למטה אפרים הושע בן-נון (י.ג.)

הטעמים שונים משאר השבטים, שכלם בטעמי מנח זקן קטן טפחא סוף פסוק, וכן מרמא טפחא מרמא סוף פסוק, ואף שגם הפסוק למטה יוסף למטה מנשה גדי בן-טוסי שונה בטעמיו, אולם שם הסבה לכך עקב הוספת התבות וקפילות התבה למטה, וכאשר בא טעם אתנהתא באמצע הפסוק, בא זקן קטן לפניו להפסק אמצעי. ונראה כי השוני כאן נעשה עקב הטעמת השם אפרים שהוא היחיד מכל שבטי ישראל ששמו מלעיל, והוא מהשמות הנדירים בתנ"ך שמטעמים מלעיל, ואף שם אביו של הושע הוא נון שהוא בעל הברה אחת בלבד, לעומת שאר שמות האבות שכלם בעלי שתי הברות, כמו זבון, חור, ופנה וקדומה, ולכן אין צורך בהטעמת טפחא בשם הושע. (עלפי תורת אמת)

תבת הושע במרמא, בשונה משאר השבטים שהם בטעם טפחא, מפני שמרמא הוא לשון מרד-לב וטפחא הוא לשון אספה כמו טופח בשמן במסכת שבת. ובא לרמז למות העניו של הושע ברגנו, כפי שתרגם כאן וינתן ברגזיאל כאשר ראה משה את ענותנותו של הושע. קרא לו הושע. (תפוחי חיים)

הלוא טוב לנו שוב מצרימה (י.ד.)

תבת טוב במרמא בפולה, לרמז שגם בלי טענה זו היה בדעתם לשוב מצרימה ולהסיר מעליהם על תורה, ולכן אמרו הלא בלשון שלילה. (דובר ישרים)

מדגש

בפרשה ישנה תופעה נדירה, ומזכר בה שם אדם המתחיל ב"א", הוא ופסי אבי נחבי נשיא נפתלי. על השמות ואיה וננה בני צבעון נחלקו המפרשים אם הוא וא"ו החבור כפי שמזכרים בדברי הימים איה וננה, או שזה ששם. על השם אתי-יהב בסופה מפרש רש"י שהוא במקום יו"ד כמו אתי-יהב, במדרש מובא שהוא שם אדם, ולפי חר"ק נכתב אתהיה יחד. אך לפי אברעזרא הוא שם מקום שלא בלשון הקדש, כי אין תבה שרשית המתחילה ב"א" חוץ מנוי העמודים, והשמות הנוספים המתחילים ב"א" כמו ונתי אשת אחשורוש וכן וזתא בריהמן אינם בלשון הקדש, ואף השם ושני בן שמואל הנביא בדברי הימים, הכונה לומר ושני דהינו הבן השני. ויתכן, שאף השם וניה המוזכר בעזרא, הוא שם זה. גם הדיבני במלחמת המלכים, ותדעל מלך גוים, מסתבר שהוא וא"ו החבור.

ממלח

ישב פעם רבי יהושע מדז"קוב ושא אודות בני ארץ ישראל שאינם מקבלים מרות עליהם, ואינם רגילים לנטע לצדיקים באשני הגולה. "וידעו אתם", אמר למסבים, "זו היתה טעותם של המרגלים. שכן בשעה שבאו לארץ והכירו בטבע האנשים שבה, הששו שמא יאבדו מעתה את נשיאותם וירדו מגדלתם. לכן אמרו 'ענה ראש ונשובה מצרימה', ולשם כך הביאו אתם רמון מארץ ישראל, לרמז שהריקנים שבארץ מלאים מצות ברמון ואין הם צריכים לצדיקים. ואילו הם העדיפו לשוב לגולה, רק כדי שיוכלו להמשיך להשתרר על הצביון ולהתנהג בצדיקים..."

פרשת המרגלים מתחילה בחסרון אמונת חכמים של המרגלים, שכן משה שלח אותם לראות את הארץ, והם הוסיפו מדעתם דברים שלא נצטוו. וסופה במעפילים שלא שמעו בקולו של משה ויעפלו לעלות אל-ראש ההר, אולם ארון ברית ה' ומשה לא-משו מקרב המחנה, כי הפורש מהחכם בפורש מן-התורה, וסופם לאבדון כמו שארע להם, ויבוס ויפתוס עד-החרמה.

הרבנית של רבי אלעזר מנדל מללוב ספרה לו פעם, כי פגשה את אשתו של אחד מתלמידי החכמים שבידו שלום, והיא השיחה בפניה את לבו בדאגה, על-פי ראייתו של בעלה נחלשה לאחרונה ואינו רואה אלא בטשטוש את צל האותיות שבספרים. הרבי הכיר את האיש, שכן היה מתפלל בבית-מדרשו למרות שלא היה נמנה על מקהלות החסידים, ושמר את-הדבר בלבד. בשבת-קדש הקרובה, פנה הרבי לבנו ושלחו אל אותו תלמיד-חכם ליעץ לו ללמד מעט מתוך הספר "מאור עינים" של רבי מנחם נחום מטשורנביל. שמע האיש את העצה, וכאשר שב לביתו ספר את הדבר לאשתו, מתוך נימה של ספק באמונת צדיקים. לשמע דברי הרבי, נענתה אשתו ואמרה לו: "פיצד מהין אתה לעבר על דברי הרבי"? ובכח האמונה שבה, דרשה ממנו לעשות כמצותו. שמע האיש לקולה, והחל לעין מדי יום זמרמה בספר "מאור עינים", ותוך תקופה קצרה שב מאור עיניו אליו בבתחלה בדרך נס. ומעשה בחסיד רבי שמעון הויזמן, שלקה בדלקת חמורה בעיניו עד שהרופאים אמרו לו נואש. "שתית יין אסורה לך בתכלית האסור", הזהירוהו הרופאים, "שכן פמזה כסמ-המות לעינים, והיין יכלה את עיניך בחזמ". פנה רבי שמעון אל הרבי וספר לו על הסכנה הצפויה לו באבוד מאור עיניו, ובמקום תשובה מזג לו הרבי בוס יין מלא והגישו לו. התעטף החסיד באמונת-אמן, שתה את הכוס עד-תמה, ועיניו אורו בארה פלא.

במים ראשונים, התנגדו גדולי ישראל להוצאת עתון למחנה הנראים לדבר ה', אולם באשר ראו בכך צורך השעה כדי להעמיד תרים ומגן נגד נגע ההשקלה שפשה באמצעות עתונייהם המשקצים, ראו את הדבר בעיויפה ותמכו בכך בכל-דרך. פעם שוחח ר' ליבל ציויאק, מנהלה של ישיבת ליקווד, עם ראש הישיבה רבי אהרן קוטלר, ובין הדברים ספר לו על סבו רבי יצחק מאיר, שבאשר שמע על ההוצאה של ה"אמרי אמת" מגור לתוך בעתון החרדי "דאס יודישע ווארט" שהחל להופיע אז, הוציא מכיסו כפה מטבעות ובקש ממנו זה לרפש עתון אחד אצל חיקל מוכר העתונים. לאחר שהעתון הובא אליו, הציץ בו הסב אחת ושתיים, ומיד לאחר מכן קרעו לגזרים כשהוא קורא בקול "מצוה לשמע דברי חכמים" מתוך התלהבות דקדושה, באלו הוא מקים עתה מצוה דאורייתא בהנחת תפלין. למחרת נשא רבי אהרן קוטלר דרשה מוסרית בשיבה בענין אמונת צדיקים, ובדגמה חיה לאמונה תמימה כזו, ספר את הספור הנפלא הזה.

הבבא סאלי נהג לבקר מדי פעם בצרפת, שם היה מחזק ברפים בושלות ומפרסם את דבר ה' ותורתו. בין הבאים שבאו לחלות את-פניו, היה יהודי אחד שהיה מניח בפני הצדיק מעטפה עם סכום כסף נכבד. אף הבבא סאלי היה מסית הצדה את מנחתו, והיה משיבה לו באמצעות שמשו לאחר זמן, כדי שלא לבישו על-אתר. הדבר חזר ונשנה שלש פעמים, עד שהלה בא אל הבבא סאלי ושאל בבכיה מדוע אין מנחתו מתקבלת לרצון, ובמה חטא לעמת האחרים שמתנתם רצויה ומקבלת. הסביר לו הבבא סאלי פנים רב חמלה, והתנצל בפניו כי אינו יכול להנות ממתנת-ידו לאחר שאינו מקפיד על שמירת השבת. "מבטיח אני לך", אמר לו הבבא סאלי, "כי אם תתחיל לשמר שבת מעתה ואילך, אקבל ממך את כסףך ואף אבקר בביתך לאות הוקרה וכבוד". בא האיש במצור, שכן את רב כספו הרויח בחנותו דוקא בשבת, אולם הבבא סאלי דחק בו לקבל על-עצמו את שמירת השבת, והבטיח לו כי הקב"ה ישפיע עליו פרנסה טובה וישפע גדול. נפתח לבו של-האיש, והוא קבל על-עצמו לנעל מעתה את חנותו מדי שבת, אולם בקש עצה פיצד לתקן את אשר עות בחלולי השבת הרבים שלו במשך השנים. "ובכן, עליך להשליך את כלי-הפצציה אשר רכשת בכסף שהרוחת תוך כדי חלול השבת, ואל תותיר לעצמך אפילו שרוף נעל", צוה עליו הבבא סאלי, והוסיף: "ולא עוד, אלא שאסור לך להעניק את חפציה במתנה לשום אדם, כדי שלא תרויח מזה טובת הנאה בכך שהמקבלים יפירו לך טובה". תחלה נבהל האיש לשמע הוראתו של הבבא סאלי, וברב מבוכה שאלי, "וכיצד אוכל לרכש חפצים חדשים במקומם"? ונענה: "הסר דאגה מלבך, כי מבטח אתה שלא תצוק". האיש נזקק לכחות נפש אדירים ולאמונת חכמים איתנה כדי לבצע את המוטל עליו, אולם הוא עמד בכך בגבורה. ביתו התרוקן בבתי-אחת מכל תכולת הבית, והחפצים בלם השלכו החוצה בדמן אשר על-פני השדה. כששב אל הבבא סאלי, היה נפר כי פניו מאירות ושמחות, והבבא סאלי ברכו מעומק לבו והעניק לו ארבעה פרנקים צרפתיים, כשהוא מורה לו לרכש בהם פרטיס-הגרגלה. ואכן, פרטיס-ההגרגלה שהאיש רכש, עלה בגורל בסך נכבד של מאתיים אלף פרנקים, ובהם רכש כלים חדשים לביתו. אך כיון שהפצציו היו מרבים לא הספיק הסכום שעלה בגורל, והבבא סאלי העניק לו שוב ארבעה פרנקים וגם הפעם זכה בגורל בסכום נכבד, ויהי לפלא. מאז, שמר האיש על קלה בבהמורה, והבבא סאלי התארח בביתו פעמים רבות ותמיד עמד לימינו לשורתו והעניק צדקה ביד נדיבה.

"למטה אבותי תשלחו כל נשיא בהם" - בתבת נשיא נמצאות שתי התבות 'ש' ו'אין'. ללמדך מיהו נשיא אמת ומי היה ראוי להמנות בין תרי הארץ. נשיא המחשיב את עצמו ל'ש', הריהו בבחינת 'אין', ואין הוא נשיא. אולם נשיא המחשיב את ל'אין', הריהו נשיא שיש בו... (דגל מחנה אפרים)

גליון 686
שנה י"ד תשפ"ה

סיפורי צדיקים

יו"ל לע"נ הרה"ק ר' הלל ז"ל בן ר' פינחס נחום המבורגר ז"ל

סיפורי חז"ל

בואו ונחזיק טובה לרמאים

רבי חנינא היה רגיל לשלוח לעני אחד ארבעה זוזים בכל ערב שבת. פעם אחת שלח את הכסף בידי אשתו, כשחזרה אמרה לו, העני שאתה שולח לו את הכסף, אינו זקוק לו עוד, שאל אותה מה ראית שכך את אומרת? אמרה לו, שמעתי את בני משפחתו שואלים אותו, על איזו מפה אתה סועד היום, על מפת פשתן לבנה, או על מפת משי צבועה? אמר רבי חנינא בואו ונחזיק טובה לרמאים, לאותם אנשים שאינם עניים, אלא עושים עצמם כך, כדי ליהנות מן הצדקה, שאלמלא הם, היינו חוטאים כל היום, שאם היה עני בא ומבקש צדקה, ולא היה נענה, היה האיש שלא נתן צדקה נענש מיד, ועכשיו איננו נענש בגלל הרמאים.

(כתובות ס"ז ס"ח)

לע"נ

הרה"ק רבי מאיר מקרעטשניף
ב"ר מרדכי מנדבורנא זיע"א
נלב"ע כ"ט סיון תנצב"ה

פרשת השבוע

וראיתם אותו וזכרתם וגו' ולא תתורו
(ט"ו – ל"ט)

מסופר: פעם הגיע הרה"ק רבי פינחס מאוסטילא זיע"א חתן הרה"ק מהרי"ד מבעלזא זיע"א, לשובת בשבת פרשת שלח, ליד עיר "סאנוק", וחסידי בעלזא מהסביבה, נתקבצו ובאו לשובת במחיצתו. בעת עריכת השלחן אמר, שפעם בא הרה"ק בעל התניא זיע"א אל סבו הרה"ק רבי פנחס מקאריץ זיע"א, אמר לו הרה"ק מקאריץ, ששבע שנים עבד להכיר את השקר, ושבע שנים להרחיק את השקר, ורק אח"כ עבד עוד שבע שנים לקנות לעצמו את מדת האמת. השיב לו בעל התניא, שדרך זו קשה מאד, והיא שייכת רק למלאכים וליחידי סגולה. אולם אני סבור שצריכים מקודם לקנות את מדת האמת, ורק אח"כ להרחיק את השקר. ואמר הרה"ק מאוסטילא, ששתי הדרכים האלו מרומזים בפרשת השבוע, דכתיב "וראיתם אותו וזכרתם" ורק אח"כ כתיב "ולא תתורו", לרמוז על דרכו של הרה"ק בעל התניא לעבוד על 'עשה טוב' לפני 'סור מרע', ואילו דרכו של הרה"ק מקאריץ ג"כ מרומז בפרשה, שאחרי "ולא תתורו" כתיב "למען תזכרו ועשיתם", דהיינו

'עשה טוב' אחר 'סור מרע'. ולכן מתרגם שם היונתן "ותהוון קדישין" הי כמלאכיא" שדרך זו שייך רק למלאכים ויחידי סגולה.

ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי

עיניכם (ט"ו – ל"ט)

מסופר על הרה"ק רבי אליהו לופיאן זיע"א, שניגש אליו בחור אחד מדישיבה, וביקש רשות לנסוע לחתונה אצל קרובו בעיר אחת. שאל אותו המשגיח, האם אתה יודע שלא יהיה שם פריצות? הבחור התחיל לגמגם כי ידע שכן יהיה שם פריצות, ותירץ את עצמו ואמר, אבל אבי ואמי ואני נשב בשולחן מיוחד וכו', וסיים ואמר: 'לי זה לא יזיק'. הצדיק נודעו בשמעו דברים אלו וענה לבחור, שמע נא, אני כבר אחרי גיל שמונים, ועין אחת שלי עיוורת, כי כשעשו לו ניתוח בעיניים נחלה מאוד ואיבד עין אחת. ואף על פי כן, כשאני עובר ברחוב, אני מתמלא פחד שמא אכשל ח"ו בהסתכלות אסורה, ואתה בחור צעיר עם שתי עיניים בריאות, ואתה אומר לי שלך זה לא יזיק?

זמני השבת

פרשת שלח

זמני כניסת השבת

ירושלים: 7:12 ת"א: 7:28

זמני יציאת השבת

ירושלים: 8:30 ת"א: 8:33 ר"ת: 9:03

סודו של היין המיוחד

בעיר וינה המעטירה, התגורר פעם יהודי שעיסוקו היה יינן, הוא היה עושה יינות שטיבם היה מפורסם ככל הגלילות כטעימים במיוחד. מרחוק ומקרוב היו באים אליו יהודים כדי לקנות אצלו יין לצרכי שבת וחג, וכן לצרכי סעודה של מצווה. יהודי זה היה נוהג שאם ארעה ברית מילה בעיר, היה נותן לבעל הברית בקבוק יין במתנה. היין הזה היה טעים באופן מיוחד, ואלה שזכו לטעום ממנו העידו כי טעם גן עדן לו. ואם משהו ביקש לקנות ממנו מאותו סוג יין מיוחד ומעולה, היה מתנה תנאי שהיין ישמש רק לצרכי קידוש והבדלה. היו אנשים לא מעטים שרצו לדעת את סודו של אותו יין מיוחד במינו, אולם היינן השיב כי את הסוד הזה הוא לא יכול לגלות. בבוא הזמן כאשר היינן חיתן את בתו הצעירה, הוא ערך לכבוד המאורע סעודה כיד המלך. בתום הסעודה, כאשר מילאו שתי כוסות לברכת המזון, אחת לברכה והשניה לשבע ברכות, שאחר כך מערבבים את היין ביניהם ונותנים לשתות ממנו לחתן ולכלה, נטל בעל השמחה בקבוק יין מאותו המין המשובח וחילק בעצמו למסובים, כולם רצו לטעום מהיין המשובח, והוא חילק וחילק בהוסיפו מהבקבוק לכוס של ברכה, והבקבוק לא התרוקן עד שאחרון הקרואים קיבל את חלקו. או אז התפוצץ לפתע הבקבוק הריק והתנפץ לרסיסים בקול רעש גדול. כל הקרואים קראו בקול רם מול טוב! מול טוב! כמו בשעה שחתן שובר את הכוס מתחת לחופה. רחש עבר בציבור הגדול של הקרואים שבמו עיניהם ראו את האירוע המופלא, כל העיניים היו נשואות אל בעל השמחה ממנו ציפו לשמוע הסבר על מה שקרה ולהיוודע סוף סוף את סודו של היין המיוחד במינו. היינן שלנו לא חיכה שיבקשוהו הרבה הוא נעמד על רגליו ופתח בסיפורו המרתק:

אודה את ה' בכל לבי, פתח ואמר היינן, עד כה הודיתי לה' בלבי פנימה, אולם עתה הגיעה השעה לספר את הסוד לעדה כולה לכל הנאספים כאן, שמעו איפוא גם אתם ותראו במו עיניכם כמה גדולים מעשי ה'. לפני שנים רבות בעת שהייתי אברך צעיר מיד אחרי החתונה, היתה פרנסתי על אומנות המילה, הייתי מוהל מומחה ומעולם לא סירבתי ולא דחיתי הזמנה, כאשר צריך היה להכניס ילד יהודי לבריתו של אברהם אבינו עליו השלום, תמיד עשיתי את מלאכתי בשמחה, הן אם בעל הברית היה עשיר והן אם היה עני מרוד שממנו לא לקחתי פרוטה אחת כשכר טרחתי. כאמור תמיד עשיתי את מעשי בוריות ובשמחה מבלי להתחשב בטרחה ובקשיים שהיו כרוכים בדבר.

פעם אחת היה זה ערב יום כיפור בבוקר, נכנס אלי יהודי כפרי ובקשני לבוא עמו לכפר כדי למול את בנו שאשתו ילדה לפני שמונה ימים. אני שואל אותו איפה הוא גר? והוא נותן לי שם של

כפר, אני שואל אם יש לו עגלה עם סוס? והוא משיב בשלילה, אין לו הוא בא ברגל, האם אתה יכול לשכור עגלה עם סוס? אני ממשיך לשאול, והתשובה שוב שלילית, אין לו כסף והוא בא והולך ברגל. כמה זמן הולכים? כשעה, הוא אומר חסר סבלנות, עוד שאלתי אותו אם יודע הוא שהיום ערב יום כיפור? והוא אומר באדישות גדולה שכן הוא יודע שצריך לצום, אבל זה לא עושה עליו שום רושם כי הוא צם לא אחת גם במשך השנה. ראיתי שיש לי כאן עסק עם יהודי כפרי פשוט שבפשוטים, הרהרתי ביני לביני מה עלי לעשות, מצד אחד עסק שכזה לא עלינו ולא עליכם, להיסחב רגלי במשך חצי יום הלך וחזור לכפר ובחזרה, ובקושי להגיע הביתה כשעה לפני כל נדרי, ומאידך, מיד תפסתי את עצמי אם מזדמנת לי מצווה יקרה כזו של ברית מילה דווקא בערב היום הקדוש, האם עלי לוותר עליה רק בגלל אי הנוחות שהיא כרוכה בו? אדרבה, עלי להיות שבע רצון ולהודרו ואכן מיד אמרתי ליהודי הכפרי, בוא ונלך, מיד לקחתי את מכשירי המילה שלי ויצאתי לדרך עם היהודי, הוא צעד צעדים גדולים ומאוששים כחיל, אני בקושי נסחבתי אחריו, כבר ראיתי שאם אצלו אורכת הדרך בקצב כזה כשעה, הרי אצלי תארך שעתיים, אני מאחל לעצמי שאצליח לחזור הביתה שעה קלה לפני הסעודה המפסקת, כדי שאוכל לאכול משהו לפני הצום. היהודי הכפרי לא היה מרוצה מקצב הליכתי, בראותו כי אני הולך לאט, אמר לי כי אין לו זמן להיסחב כמו צב, הוא ילך קדימה ואני אבוא אחריו, הדרך ישרה לכפר ואין מקום לטעות. באומרו זאת הוא החיש את צעדיו ונעלם מעיני.

בהגיעי לכפר עייף ויגע, התעניינתי איפה היולדת גרה? נכנסתי לבית שבו לא היה איש זולת האמא עם התינוק שלה, לשאלתי איפה בעלה? השיבה האשה כי היא לא יודעת, בוודאי בעבודה, הוא אמר לי כי המוהל יסתדר בלעדיו הוסיפה. להשתוממותי לא היה גבול, לא תיארתי לעצמי שיהודי יכול להיות כה אדיש לקיום מצוות מילה של בנו, איך הוא יכול להרשות לעצמו לא להיות נוכח בברית המילה של הבן? אך לא היה לי זמן רב להרהורים, מה עושים עכשיו, איך אפשר למול תינוק בלי סנדק שיחזיק אותו על הברכיים? הרי זה סכנת נפשות. אני יוצא החוצה כדי לראות אם אפשר למצוא יהודי שיתנדב להיות סנדק, אני עומד ומחכה זמן רב, אך איני רואה יהודי לנגד העיניים, שואל שכן אם גר כאן בכפר עוד יהודי, והוא אומר שלא. נעשה לי רע על הנשמה, מחכה ומחכה אובד עצות, פי ממלמל תפילה: מי שענה לאברהם אבינו בהר המוריה הוא יעננו.

לפתע אני מבחין מרחוק ביהודי עם תרמיל על הגב ההולך במהירות, ואני רץ לקראתו בשמחה רבה, ומבקשו להיכנס ולהיות סנדק לרך הנימול, אני אומר לו כי ה' שלח אותו לכאן כדי לעזור לקיים את המצווה הגדולה למול ילד יהודי, ולא עוד אלא שיזכה להיות סנדק.

משל ונמשל

רק בעזרת האנשים הפשוטים מגידי התהלים בפשטות משל למלך אחד שיצא עם בני לוי ליער לצוד צייד, וכדי להקל על עצמו לבש בגדים פשוטים והיה נראה כאדם פשוט. פתאום השתנה מזג האויר והתחיל לרדת עליהם גשם חזק. כל שרי המלוכה נתפזרו לכל עבר למצוא להם מקום מחסה, והמלך נשאר לבדו בסכנה גדולה. מחמת ריבוי הגשם רץ המלך ביער וחיפש גם הוא מקלט, עד שמצא בית של כפרי אחד ונכנס לתוכו, קיבלו הכפרי בסבר פנים יפות, נתן לו בגדים להחליף, האכילו והשקו מאכלים פשוטים ממה שהיה לו, הסיק את התנור, והשכיב על ידו את המלך לחמם את גופו הקופא מקור, נרדם המלך ושנתו ערבה לו מאוד, שלא טעם טעם שינה מתוקה כזו מימיו, והשרים חיפשו את המלך בכל היער עד שמצאוהו ישן בבית הכפרי. ביקשו אותו שיחזור איתם אל ארמון המלוכה, ולא רצה, אמר להם המלך בשעה שהייתי בסכנה, הפקרתם אותי וברחתם כולכם, וכל אחד חשב רק על עצמו, רק הכפרי הטוב הזה הכניס אותי לביתו, האכילני והשקני, וישנתי אצלו שינה מתוקה שכמותה לא טעמתי מימי, עתה איני נוסע אלא בעגלתו הפשוטה של הכפרי ובאלה הבגדים הפשוטים שהכפרי נתן לי.

והנמשל: בימות המשיח, יירד מבול של אפיקורסות על העולם, ויכוסו כל ההרים הגבוהים, ואפילו בארץ ישראל שבה לא יהיה מבול, מכל מקום מכוח הזרם החזק של המבול, יותזו מי הכפירה גם למקומות הכשרים וייכנסו גם ללבבות הכשרים, ושום חכמות לא יועילו בימים ההם. והקב"ה ינהל את המלחמה באפיקורסות, רק בעזרת האנשים הפשוטים מגידי התהלים בפשטות, ולכן כשיבוא משיח צדקנו יתנו הם האנשים הפשוטים הללו כתר מלוכה בראשו.

(הרה"ק רבי נחמן מברסלב זיע"א)

אך דברי לא עושים על הקבצן כל רושם, מה סנדק, איפה סנדק? הוא אומר בזלזול מופגן, אני ממחר העירה, היום ערב יום כיפור ואם אגיע בזמן אוכל עוד לעשות כמה מטבעות מפדיון כפרות, וכבר רוצה להמשיך בדרכו. אני שואל אותו כמה הוא חושב להרוויח היום מפדיון כפרות? והוא אומר, רובל שלם, שגם בשבילי היה אז סכום לא קטן, זה היה כל רכושי אותו חסכתי מפי, כדי שיהיה לי כסף להיכנס לשותפות לקניית אתרוג, אבל לא היתה לי כל עצה, אלא להבטיח לקבצן כי בבואנו העירה אתן לו את הרובל, ובלבד שיסכים להיות הסנדק שאוכל למול את הילד.

לבסוף הוא הסכים, נכנסנו הביתה והקבצן התיישב על הספסל אותו העמדתי ככסא של אליהו, ולקח את התינוק על ברכיו, אני מלתי אותו כדת וכדין, וברוך השם הכל עבר בשלום, לאחר מכן החזרתי את הילד לאמו, ואמרתי לה שהואיל ולא היא ולא אני ולא בעלה לא יודעים איזה שם לתת לו, קראתי לו בשם אברהם, ואני מקווה כי הוא יגדל לתורה לחופה ולמעשים טובים. מבלי לאבד זמן נוסף, יצאנו לדרך בחזרה לעיר אני המוהל והסנדק, כיוון שהוא הלך יותר מהר, הוא הלך קדימה והשאיר אותי הרחק מאחוריו, אני בקושי סחבתי את רגליי והגעתי הביתה שעה קלה לפני השקיעה. בהכנסתי הביתה היתה על השולחן מוכנה הסעודה המפסקת, אולם אני עוד לא הייתי במקווה כדי לטבול לפני היום הקדוש, ולא היה מספיק זמן גם לאכול וגם ללכת למקווה, עשיתי מהר חושבים והחלטתי שמוטב לי ללכת למקווה מאשר לאכול, ורק מזגתי לעצמי כוס יין מהבקבוק שעמד על השולחן. באותו רגע ממש נכנס הביתה הקבצן שהסכים לשמש סנדק לתינוק שמלתי, נתתי לו את הרובל שהבטחתי לו והצעתי גם לו כוס יין, אמרנו לחיים וכן גמר חתימה טובה, והקבצן הרים את ידיו ובירך אותי שאזכה לעשות את כל המצוות בשמחה, באומרו זאת הוא גם הבטיח כי היין שבבקבוק לא ייגמר, כל עוד לא אשיא את אחרון ילדי ולא נברך שבע ברכות בחתונה זו.

היין סיים את סיפורו המעניין, באומרו מאז לא ראיתי את הקבצן – סנדק יותר, אולם כפי שהנכם רואים, ברכתו נתקיימה היום, כאשר זכיתי בעזרת השם להשיא את בתי הצעירה, טעמנו כולנו מהיין ההוא שהספיק לכולם לפני שאול מהבקבוק, שיהיה זה סימן טוב ומזל לנו ולכל ישראל כל הנוכחים השיבו אמן כן יהי רצון.

צ"ן אדם לחברו

מחלוקת לשם שמים

מסופר על הרה"ק רבי שלמה ולמן אויערבך זיע"א, שפעם אחת יצא נגד מוסד מסוים, שהעמידו לראשם מנהל שלדעתו לא היה לטובת הדת של אותו מוסד. הוא לא היסס לצאת בפרהסיא, לגלות דעתו דעת תורה, כנגד המוסד והעומד בראשו. ערב אחד עלה אותו מנהל אל ביתו של הג"ר שלמה ולמן, כשלבד פועם בחזקה, חושש היה שמא יגרשוהו בבושפת פנים ובחרי אף, אך הגאון קבלו בסבר פנים יפות, וכבדו שלא כערכו, וכשיצא ליווה אותו עד סוף חצירו, כשהוא מסביר לו שאינו מנהל מערכה אישית נגדו, אלא טובת המוסד לנגד עיניו, בסוברו שאין הוא האיש המתאים לנהלו. משעלה הרב אל ביתו, קרא לבני הבית ואמר להם, חפץ אני להראות אתכם וללמדכם לקח, איך מנהלים מחלוקת לשם שמים ללא פניות.

מחלוקת היא איסור דאורייתא

פעם באו תושבים מעיר אחת, אל הרה"ק רבי אברהם ה"אבני נזר מסוכטשוב זיע"א, בטענה שהרב שלהם הכשיר בשאלה של בשר וחלב, וזאת אע"פ שלפי דעת רוב האחרונים יש להחמיר ולאסור, ולכן אנו מבקשים להסמיך מורה הוראה נוסף, אותו נשאל ולפיו נלך. אמר להם הרב, אינני יכול להכריע בשאלה עד שלא אברר את פרטי הדברים, ואדבר עם הרב של עירכם, אך גם בלא להיכנס לכל פרטי השאלה, הרי אפילו לדבריהם, התיר הרב שלכם רק איסור דרבנן, ואילו אתם רוצים לעבור על איסור דאורייתא, תמהו האנשים, איסור תורה? כן קרא הצריך, מחלוקת היא איסור דאורייתא לדעת כולם, על ידי

המחלוקת מגיעים לעבור על איסורי תורה רבים, כגון, לשון הרע, רכילות, שנאת חנם, הלבנת פנים ועוד איסורים רבים.

הרב ששאב מים למנוע מחלוקת

בעירו של הרה"ק רבי ישראל מאיווניץ זיע"א, התגוררו שני שכנים שנפלה ביניהם מחלוקת, אודות שאיבת מים מן הבאר. כל אחד מהם טען כי השני משתמש ברוב המים, ועליו מוטל למלא ולשאוב את המים, והמאשים את זה וזה מאשים את זה והמחלוקת גברה. כ שנודע הדבר לרי ישראל הוא החל להשיכם בכל יום בבוקר ושאל לשניהם מים. כשראו השכנים את המים השאובים, חשב כל אחד בלבו, שחברו התיישב ברבר והחליט לשאוב. לימים באו בדברים זה עם זה, ונתחוורה להם טעותם. נמנו וגמרו ביניהם, שצריך לארוב בחשאי ולדעת מי הוא האיש השואב למענם את המים, ער שנודע להם, כי הרב דמתא עושה בשבילם מלאכה זו, ומרוב בושה השלימו ביניהם.

אין מצוה גדולה מן האחדות

הרה"ק רבי לוי יצחק מבארדיטשוב זיע"א היה רגיל לומר, אין עבירה גדולה מן המחלוקת בין איש לרעהו, ואין מצוה גדולה מן האחדות, כי האחדות בין ישראל שקולה כנגד כל התרי"ג מצוות, והא ראייה, שהבעל דבר מניח את כל העבירות, כלומר שאינו מסית עליהם, ובלבד להכשיל את ישראל במחלוקת, ולהפריד ביניהם. על כן כל אימת שפורצת מחלוקת, יש להחניקה בעודה מתחילה, כי אין זה אלא מעשה הבעל דבר, וכשיתבוננו יבחינו שהמחלוקת פורצת לרוב, בשביל דברים של מה בכך.

תלולא דצדקיא

שבת קודש כ"ה סיון
רבי שמעון בן גמליאל (ג"א - תתע"ה)
רבי ישמעאל כהן גדול בן אלשע (ג"א - תתע"ה)
הרה"ק רבי דוב בעריש מביאלא ב"ר אברהם מטשעכינב (תרל"ז)
הרה"ק רבי חיים סופר אב"ד פעסט ב"ר מרדכי אפרים פישל (מחנה חיים - תרמ"ז)
יום ראשון כ"ז סיון
הרה"ק רבי יחיאל מיכל מקורימא ב"ר צבי מנחם מאנפאלע (תרט"ז)
יום שני כ"ח סיון
רבי חנינא בן תרדיון (ג"א - תת"ל)
הרה"ק רבי מאיר מאיוונשטאט ב"ר יצחק (פנים מאירות - תק"ד)
הרה"ק רבי שמואל שמעלקא מחוסט ב"ר ישראל יעקב (תרצ"ד)
יום שלישי כ"ח סיון
הרה"ק רבי משולם פייש הלוי מטהאש ב"ר מרדכי (תרל"ה)
יום רביעי כ"ט סיון
הרה"ק רבי שמואל שמריה מאוסטרובצה (תלמיד ה"חווה" ב"ר יעקב (תר"ז)
יום חמישי ל' סיון
הגה"ק רבי שלמה קלוגער ב"ר יהודה אהרן (תרכ"ט)
הרה"ק רבי מאיר מקרעטשניף ב"ר מרדכי מנדבורנא (תרס"ח)
יום שישי א' תמוז
הרה"ק רבי קלנימוס קלמן ב"ר אהרן (מאור ושמש - תקפ"ז)
(הרה"ק רבי שלמה מבאבוב ב"ר מאיר נתן תרס"ה)

זכותם תגן עלינו ועל כל ישראל אמן

מצווה הלכות

מאת הרה"ג נטילא הכהן רבטיבין שליט"א
מח"ס "בם אנ' אוד" רפ"רס יוסף הדרש" על המצוות.

הדחת כלים בשבת (א')

(א) כלי אכילה מותר להדיח בשבת, רק אם בדעתו לאכול עוד סעודה. (שו"ע או"ח סימן שכ"ג סעיף ו')
(ב) כלי שתיה מותר להדיח כל השבת, שכל היום ראוי לשתות. (שם)
(ג) אם ברור לו שלא ישתה עוד שוב, אסור להדיח כלי שתיה. (שו"ע הרב שם סעיף ו')
(ד) כשצריך עוד לכלי אכילה, או לכלי שתיה, מותר להדיח אפילו עשר כלים, אע"פ שאין צריך אלא כלי אחד לאכילה או לשתיה. (שו"ע הרב שם סעיף ז')
(ה) ויש להסתפק אם דוקא כשכוס אחת אינה דומה לחברתה, מותר להדיח כולה שמא ירצה בזה או בזה, או אפשר אפילו כל הכלים שוין, מכל מקום כיון שכל אחד ראוי, הותרו כולם. (פרי מגדים באשל אברהם שם ס"ק ח'), ולמעשה מותר בכל אופן להדיח כולם, וכמו ששמע מלשון המשנה ברורה (שם ס"ק כ"ז) ודו"ק.

951 שלה לך

כניסת השבת: 19:34

יציאת השבת: 20:25

רבנו תם: 21:22

ע"פ אופק ת"א

כה' בסיון התשפ"ה

טוב העלון השבועי להסות בה'

הבמאי של החיים

ורצון הבורא ברוך הוא, בכי הוא זה. שהכל בידיו והכל טוב ורחמים גמורים, כי בעל הטוב המחולט, לא יציא דבר רע תחת ידו.

תני לשדכן לעשות את העבודה - אך תאמיני שברגע שה' גזר שתתארסי - זה יגיע ואין אפשרות לאחר. תעשה עסקה ותשקיע, אך תאמין כי רק בהחלטת ה' שזה יהיה שלך - תרוויח, כי אין אדם נוגע במוכן לחברו!

את המעשה המרטיט והמחזק הבא סיפר הזמר הירא - שמיים, ר' ארז יחיאל שליט"א, המקדש שם ה' בקולו: "היה זה לפני 9 חודשים. הבן שלי, נועם בן ה-17 הלומד בישיבת 'בני יששכר' בחדרה, מתקשר אליי ואומר לי: "אבא, אני אמור לחזור השבת לבית מהישיבה. אך יש לי חבר טוב פה בחדרה שהשבת זו השבת חתן שלו, והוא מאד רוצה שאני אשמח אותו השבת בשירה וזמרה." "אין בעיה", השבתי לו בשמחה, "תעשה שם שבת ותשמח את החתן והכלה". נועם היה פייטן שאוהב לעשות שמח, ועודדתי אותו לשמח אחרים...

- ההמשך המרטיט בעמוד 3 -

עם ישראל עומד בכניסה לארץ ומתכונן לרגע הגדול - כניסה אל הארץ המובטחת. אלא שאז, פונה הקב"ה למשה רבנו ואומר לו: "שלח לך אנשים ויתורו את ארץ כנען". מסביר האדמו"ר בעל ה'שמח משה': הקב"ה בעצמו רצה וביקש ממשה רבנו שישלח את המרגלים כי יצא לו מזה טובה והנאה גדולה, כפי שכתוב אצל אברהם אבינו: "לך לך מארצך" - 'לטובתך ולהנאתך'. (ישנם מפרשים החולקים על כך). ונשאלת השאלה: מדוע רצה ה' שמשה ישלח מרגלים? וכי איזו הנאה תצא לו מזה?

כותב הצדיק ואומר יסוד מבהיל: 'כל מטרת ושליחת המרגלים על ידי ה' היתה בכדי שיראו המרגלים 'כי עז העם היושב בארץ, והערים בצורות גדולות וגם ילידי הענק ראינו שם' (יג, כח), ויבינו כי על פי הטבע אין להם כל סיכוי להצליח ולנצח. וכאשר מרגיש האדם כי אין לו יכולת להצליח על פי הטבע - הוא נושא עיניו למרומים ובוטח בה' לבדו, ואזי מושיעו ה' לבדו מעל הטבע באורח נס. וזו היתה המטרה שביקש ה' לשולחם, לטובתם ולהנאתם, שעל ידי שיראו את גדולת אנשי הארץ, יתלו עיניהם ובטחונם בה', ובכך יזכו לכבוש את הארץ בדרך נס ללא שום חרב או חנית!.. מדהים ביותר!

כאשר אתה מרגיש שהרופא המוכשר שלך יתגבר על הבעיה והכל יהיה בסדר, אתה רגוע שהבוס יעמוד במילה שלו ויכניס את הכסף בזמן, יש לך רוגע ושלווה כי עשית כמה פעולות שיתנו לך שקט נפשי - הרי שבאותם רגעים הסרת בטחונך מה' לבדו, וסמכת על בשר ודם, וממילא עוזב ה' את האדם ביד מי שבטח בו.

אכן, יש לעשות השתדלות, אך עלינו להאמין כי 'הגזירה אמת, והחריצות שקר' (רמב"ן בראשית לו, טו), בסופו של דבר התוצאות ייקבעו משמיים, וכולם בובות על חוטים לקיים גזרותיו יתברך, ואין אדם היכול לשנות מגזירת

העלון מוקדש לעילוי נשמת

מו"א ועט"ר מיכאל בן אורה

קלרה חתון בת סלחה

ולרי בן אירנה

ת.נ.צ.ב.ה

לעילוי-נשמת: הרב עובדיה יוסף בן גורג'יה, הרב שמעון בן בחריה. מ"ס צדוק בן נור ומרים בת גליה. יחזקאל בן גורג'יי, גבריאל בן סמינה. יוסף בן נג'יה. פרחיה בת טובה. פנחס בן דינה. שרית שרה בת מריאן. שרית שרה בת ויקטוריה. גלילי הכהן בן כוכבה. יוסף בן תמו. טובה בת מרים. יצחק בן טובה. אסתר בת מול. תקווה בת פנינה. סופיה שרה בת רוזה. אבלין עדינה בת פרחיה. ר' אברהם בן ר' סעדיה. עמרון אורי בן יוסף. סאן אמנון בן שרה ה"ד, משה כהן בן נוהת ויוסף.

לרפואה, פרנסה והצלחה: מ"א ציפורה אחיאל. מנשה ואורה אחיאל. א"ה הדר בת נחמה. דניאל בן ציפורה. אורטל חנה בת הדסה וב"ב. פנינה בת שושנה וב"ב. אושרית בת פנינה וב"ב. משה שמואל בן זלדה. מוריה בת רויטל. גאולה בת דבורה. שרה חיה רפאלה בת רחל. טליה מרים בת דינה וחיים. רות בת מרים ה"ו. ינון בן רחל.

זושב"ק: שולמית בת איריס. יסכה בת מול. אליס בת פרידה. בתחן בת גילה רוחמה. הדר בת נחמה. זיווג הגון: אודליה וניר בני ציפורה.

סגולות וישועות

מבית "הפלא ופלא" - 052-763-2686

הלכות והליכות

הרה"ג בנימין חותה / מתוך "אליבא דהלכתא"

כתב הגר"א (הע"מ ז. ב.) **על חשיבות השינה: "עיקר זמן צמיחת וגדילת האדם הוא בשינה, שמסתלקת הנשמה והרוח אינה חזקה, אזי מתחזק כח הצומח הנשאר לבדו בגוף".**

מבואר האלשיך הקדוש (יונה, 'מה לך נרדם): **'כשאדם נתון בצרה או בדאגה הוא לא יצליח להירדם, ולפעמים הוא ישאב לתוך השינה. כיצד? אם נתון הוא בצרה שיש לו סיכוי לצאת ממנה - הוא לא יצליח להירדם, מפני שמחשבתו שקועה כיצד להיחלץ מהמצב. אך אדם המרגיש כי אין לו תקווה, וכי צרתו גדולה - הוא ישאב לתוך השינה'.**

כתב ה'צמח ה' לצבי' (נשא): "אמרו חז"ל: המגדל שער - מגדל דאגה. והטעם, שהשערות הם מותרות הגוף, וע"י שמגדלם - נולד כח בנפשו לחשוב אחר מותרות העולם הזה, ודואג תמיד ואינו שמח בחלקו, ולכן אין לגדל שיער".

כתב ה'תפארת יונתן' (נשא): "שיער מורה על מותרות, כי ריבוי השערות - ירבה חמדת המותרות, ולכן עשו אח יעקב נולד עם הרבה שערות, שהיה מלא בתאוות".

שאלה: האם ניתן לעשות סעודה שניה של שבת אחר חצות יום? ומתי נחשב הכלל 'אין קידוש אלא במקום סעודה'?

תשובה: לכתחילה, ראוי להקפיד לאכול סעודה שניה של שבת לפני חצות היום, כמובא ברמב"ם (שבת פ"ל ה"ט): **"חייב אדם לאכול שלוש סעודות בשבת אחת ערבית ואחת שחרית ואחת במנחה".** וכן משמע מדברי הזוהר הקדוש והאריז"ל (כמובא בכה"ח בס"י רצ"א ס"ק ב').

אך אם עשה קידוש ואכל 'כזית' מזונות בבוקר, אינו צריך להקפיד לעשות סעודה שניה על פת לפני חצות היום, ויכול לעשותה אחר חצות. ומדוע? מפני שכל אכילת מזונות בסעודה הינו ספק 'המוציא' (חוץ ממזונות שיש בהם ג' תנאים יחד: נילוש בחלב או סוכר, ממולא ונכסס), והרי שיש ספק ספיקא: שמא המזונות הינם כדון 'המוציא' ויצא בהם י"ח סעודה. וגם אם לא - שמא הלכה כתוס' שזמן סעודה שניה גם לאחר חצות). ולכן בחג שבועות שעייפים - די בקידוש על מזונות לאחר התפילה וסעודת החג תהיה לאחר חצות היום.

ויש לדעת, כיוון שהקידוש צריך להיות במקום סעודה, שנא': 'וקראת לשבת עונג', לכן, השומע קידוש בבית הכנסת או בבית חבירו ולא אכל שם, ואח"כ הולך לביתו - חייב לקדש שוב על היין ואז יסעד. ועוד, כיוון ששומע מחברו קידוש ולא מתכוון לסעוד שם - אסור לו לטעום שום דבר שם, כיוון שנחשב הדבר כאילו לא קידש כלל וממילא אסור לו לטעום מאומה.

אך אם הוא סועד במקום ששומע הקידוש (אפילו מזונות 'כזית') אחר שהתכוון לצאת י"ח - הרי יצא ידי חובתו בקידוש, ואם שב לסעוד בביתו, אינו צריך לעשות שוב קידוש לעצמו.

הילד הביא תעודה גרועה! אל תאיימו עליו, אל תענישו, אל תטיפו לו מוסר ברגע שהתעודה מגיעה. מה כן? דברו אתו על התעודה והקשיבו לו, רק אז תוכלו לעזור לו. תנו לו להבין שאתם בשבילו ולעזרתו, ושאתם תשמחו לעזור לו להשתפר. **הראו לילד שאתם בטוחים שהוא ישתנה לטובה. שאתם מאמינים בו ובמאמציו. מבחינתכם, התעודה היא רק פנס המאיר עבורכם את הדרך ומראה לכם מה צורך תיקון.**

הילד הביא תעודה מצויינת - אל תתנו לו פרס! שהוא לא יבין שהציון הוא העיקר עבורכם. אל תאמרו לו שהוא הכי טוב בכיתה. כמה קיבלו החברים שלך? **תנו לילד להבין שלא הציון עיקר, אלא הדרך שעשה.** "אני נהנה לראות שקיבלת מצויין בהתנהגות. סימן שאתה משתדל להתנהג יפה בכיתה, וזה חשוב מכול. או: יחסך לחברים יפה, וזה דבר גדול. אני גאה במאמץ!". כך יבין הילד שהדרך, ההשקעה היא העיקר, ולא ציון מודפס. כך הוא ימשיך להשקיע, ולא רק בשביל מספר. (מאמר הסופרת מ. פוקס)

לסיכום: הציון אינו עיקר החיים, יש דברים חשובים יותר. אל תפחיתו בערך התעודה, תנו לה את כבודה. אל תלחצו את הילד ואת עצמכם עם ציון בתעודה.

תעודת הורות

בדקו את עצמכם, הורים יקרים: האם אתם מההורים הדואגים והחרדים כל העת שהילד יצליח? חוששים שמא לא יהיה מהחרוצים של הכיתה? או שמא אתם מההורים השאננים שנותנים לתעודה לעבור מול עיניהם כסתם דף נייר, שאינכם מתרגשים מציונים נמוכים כל השנה?

שתי הדרכים אינן מושלמות. יש להיות בדרך האמצע, כמו בכל דבר: **אל תהיו לוחצים ומלחצים, ואל תהיו שאננים ואי אכפתיים, פשוט היו שם, בשבילם.** לדוג': הילדים מכינים שעורי בית? מתוכננים למבחן? עברו לידם, שאלו אם צריכים עזרה, בדקו ופרגנו, אל תעירו הערות. הכול בגבול הטעם הטוב. לא להיכנס עמוק לתוך שעוריהם ולא להראות להם שאתם האחראים למצבם.

הילדים מביאים תעודה? התענינו, אפילו מאוד, אבל אל תהפכו זאת לאבן נגף. עברו איתם על התעודה, החמיאו, עוררו, צחקו ואפילו הביעו דאגה, אבל אל תגזימו. אל תיבהלו מהציונים, כי הדבר ילחץ את הילד, והוא לא יקח אחריות על הדברים, אלא ירגיש כי הוא עושה זאת מהחשש מההורים ועל מנת לרצות אותם. הוא לא יעשה זאת מרצון אישי להצליח בחיים, וישנא את הלימודים ולא יאהב את המורים. מצד שני, אין להיות שאננים.

הבמאי של החיים

אך הקשיבו לדבר פלא: אחד החברים שהיה ברכב, נפצע קשה מאד. הוא הובהל לבית החולים וערכו צילומים בגופו, על מנת לראות אלו איברים נפגעו. **אלא שאז גילו דבר פלא - ראו בצילומים כי יש לו גידול בראש. לאחר כמה ימים הוא הועבר לניתוח להסרת הגידול וחיייו ניצלו!**

נדהמתי לראות את יד ה' בכל המהלך הזה - לבן שלי נועם לא היה מקום בנסיעה הזו למירון, אך החבר ויתר ברגע האחרון. גם אחר שנועם עלה לנסיעה, הוא מתעקש לפתע לשבת דוקא בצד הימני של החלון. ולאחר דקות בודדות שהוא עובר ליד החלון הימני, המשאית מתנגשת בדיוק בצד של החלון הזה. **האם לא רואים בחוש כי 'הגזירה אמת והחריצות שקר'!? שהקב"ה קובע משהו - אין אפשרות לברוח ממנו!**

ממש כדברי רבי יוחנן: "רגליו של אדם ערבות לו - להוליכו למקום בו הוא צריך להיות" (סוכה נג). **אין לברוח מהתוכנית של הבורא, כי הרגלים שלך יוליכו אותך הישר אל המקום בו אתה אמור להיות.**

לכן, ראו איזה פלא, לאותו חבר - התאונה היתה הסיבה להצלתו! בזכות התאונה הוסר ממנו הגידול!

ללמדנו כי לא משנה כמה השתדלות תעשה - **כולם שליחים לקיים את רצונו יתברך, וכי ההשתדלות היא רק בכדי לקיים את גזירת הבורא שקבע בטבע, אך היא אינה משנה מאומה!**

כך בדיוק דורש הצדיק בעל ה'יסוד ושורש העבודה' (תורת אבות) את הפסוק בפרשת השבוע (טו, לט): **"וזכרתם את כל מצוות ה'", ואומר: "וזכרתם" - זכרו היטב, 'את כל' - כל אשר יארע ויקרה אתכם, הכל 'מצוות ה' - נעשה בציווי הבורא יתברך ובמצוות המלך, בהשגחה פרטית ומיוחדת.**

לחיות רק בצל הביטחון בה', ש'הוא אמר ויהי, הוא ציוה ויעמוד!'

מהבית אל הרכב, אני רואה לפתע בכניסה לבית ניידת משטרה, עובדת סוציאלית וחבר וועד של מושב 'אחיעזר' בו אנו גרים. הם מתקרבים אליי בפנים נפולות וראש מורכן. אני לא מבין את המקרה ושואל אותם: "אתם אלינו?". והם משיבים לי בצער: "כן". עדיין לא הבנתי את העניין, וחשבתי כי הם באו להחתים אותי על ניתוח שנועם צריך לעבור ועליי לאשר זאת.

אך הם עמדו לידי עם דמעות בעיניים ופנים מושפלות ארצה, ואז

הבנתי הכל. הסתכלתי על השוטר ואמרתי: "מה!?!... ברוך דיין האמת!?!". הוא השיב לי בצער כבד: "כן", וחיבק אותי כששנינו בוכים. אוי, אלו היו הרגעים הקשים והמטלטלים ביותר בחיי.

זה שאנו יודעים שהכל בגזרתו יתברך והכל ברצונו, זה נקודת אור ונחמה בשבילנו, שהקב"ה עושה מהלך, ואנחנו לא מבינים אותו. אך הגעגועים זה הדבר הכי קשה. אני יודע שהוא עכשיו למעלה בגן עדן, לומד תורה. אני בטוח שאם היה אפשר לשאול אותו: "האם תרצה לחזור לכאן: בוודאי שיענה 'לא'. כי העולם האמיתי זה שם!, לא פה.

אנחנו חיים כאן 70, 80, 90 שנה, אך בסוף גם זה יגמר. **המוות הוא לא חידלון, אלא התחלה של החיים האמיתיים שהאדם עתיד לחיות!**

בסיום השבת, החליטו כמה חברים שהשתתפו בשבת חתן לנסוע לקבר רבי שמעון בר יוחאי על מנת להתפלל על הכלל והפרט. נועם פנה אל החברים וביקש להצטרף, אך הם התנצלו ואמרו כי אין מקום - הרכב מלא בחמשה בחורים.

נועם הצטער כל כך, הוא מאד רצה להגיע אל ציון הצדיק להתפלל. לפתע, חברו הטוב שהבחין בצער שלו, פנה אליו ואמר לו: "נועם, בוא תעלה במקומי. אני צריך לחזור לבית". נועם שהבחין בויתור שלו, התעקש שלא יפסיד את הנסיעה לצדיק, אך החבר התעקש, ונועם עלה לנסיעה עם החברים, כשהוא מתיישב במושב האמצעי מאחור.

כעת, שימו לב לדבר המדהים: לאחר שהם נוסעים כבר כמה דקות, נועם מבקש מהחברים שיתנו לו בבקשה לשבת ליד החלון הימני, הוא ממש רוצה לשבת שם.. החברים מכבדים אותו, הם עוצרים את הרכב בצד, ונועם עובר לשבת ליד החלון הימני.

היה זה בעיצומה של המלחמה בצפון עם חיזבאללה. והנה, בעודם נוסעים, החלו להישמע אזעקות ושיגור טילים לאיזור מרחב הצפון. הם החלו לעצור בשוליים בכדי לתפוס מחסה, אלא שאז, משאית גדולה שנסעה מולם ונלחצה אף היא מהאזעקות, סטתה מהמסלול ונכנסה בהם חזיתית.

המשאית ריסקה את המושב הימני ליד החלון, היכן שהבן שלי התחנן לשבת רק לפני כמה דקות. כל החברים נפצעו ונחבלו ורק הבן שלי היה ללא הכרה במצב קשה מאד!.

באמצע הלילה, הודיעו לנו על בשורת התאונה ואמרו כי פינו את הבן אל בית החולים רמב"ם בחיפה. אשתי מאד נלחצה. הרגעתי אותה כי כנראה יש לו יד או רגל שבורה. התחלנו להתארגן לנסיעה אל בית-החולים, ומוקדם בבוקר, כשיצאנו

התפקיד שמור - לך!

הביט בו ה' חפץ חיים' ואמר לו: **בני, היזהר מעצת היצר!** שמח בחלק שנתן וקבע לך בוראך, שהרי אמרו חז"ל (סנהדרין) כי 'כל המקיים נפש אחת מישראל - מעלה עליו הכתוב כאילו קיים עולם מלא'.

דע לך, כי ה' יתברך רוצה ממך שתמשיך לטפל ולרפא יהודים. מה שאתה מצליח כיום ללמוד ולהשיג בשלוש שעות - אנשים אחרים לא מצליחים להשיג בחמש ובשש שעות של לימוד, כיוון שיש לך זכות גדולה של הצלת נפשות שאתה מציל ואין אחר כמוך שיכול לעשות זאת, אזי נותנים לך סיעתא דשמיא להספיק יותר, והלימוד שלך חשוב בשמיים כאדם הלומד כל היום.

אל תתעצב ואל תפול רוחך!, אם בורא עולם שם אותך במקום הזה - זה היעוד שלך וזה מה שהוא מצפה ממך", המשיך ה"חפץ חיים". "אל תסטה מן הדרך, אלא תשמח בתפקיד שנתן לך הבורא יתברך, כיוון שלכל יהודי יש ייחודיות ותפקיד שרק הוא יכול לעשותו ולהשלימו".

כמה אנשים מסתובבים סביבנו מאוכזבים ומצטערים מדוע לא זכו להיות במקום אחר, בעבודה אחרת - אך עליהם לדעת כי אם ה' הביא אותם למקום זה בחיים - זה היעוד שלהם, ועליהם לעשות זאת בשמחה!

מנקה החצר של המלך מקיים את ייעודו ותפקידו שדרש ממנו המלך בדיוק כמו ששר האוצר של המלך מקיים את רצונו. **כי לכל אדם בעולם יש שליחות וייעוד שלמענה הוא הגיע לעולם, ואם הוא ירצה להיות כמו האחר-הרי שלא יהיה מישהו כמותו!**

הוא נדהם לראות מחזה שלא ראה מימיו: עשרות בחורי חמד בגיל צעיר יושבים והוגים בתורה יומם ולילה בהתלהבות עצומה. הוא עבר ביניהם וראה כי הם שולטים בכל חלקי התורה. הוא נדהם עד עומקי נשמתו והתמלא בקנאה עצומה. "חשבתי כי בלימוד שאני לומד כל יום שלוש שעות, זכיתי להגיע לדרגה של תלמיד חכם. אך כשאני רואה אותם ואת בקיאותם בתורה, אני מבין כי מי

אני ומה אני ביחס אליהם?!", אמר בחלישות דעת.

החליט הרופא לגשת אל ה'חפץ חיים' ולשפוך את מר נפשו. הוא נעמד בתור אל הרב, ובהגיע תורו, נפלו פניו וסיפר לרב על המועקה שבליבו: "עד היום הייתי שמח בלימודי, אך כשאני רואה את עולם התורה האמיתי, ליבי מתמלא קנאה, ואני רוצה בכל מאודי לעזוב את עסק הרפואה, על מנת לשבת יומם ולילה להגות בתורה הקדושה והמתוקה, ולזכות להקיף את כולה. אין לי חפץ יותר בעסק הרפואה!", טען.

משה רבנו שולח למשימת הריגול אנשים צדיקים, בעלי מעמד רוחני גבוה וחשוב ביותר: "וַיִּשְׁלַח אֹתָם מֹשֶׁה... כָּלָם אֲנָשִׁים רָאשֵׁי בְנֵי יִשְׂרָאֵל הָמָּה". אלא, שכאשר הבינו כי כשיכנסו לארץ ישראל ירדו מגדולתם - לא רצו בכך, ולכן עשו הכל בשביל להישאר במעלתם. (דקדוק הדין לדרגתם הגבוהה)

לנו נותר ללמוד מכך - **כי על האדם לעבוד את הבורא כפי שהוא ייעד אותך ושם אותך בזה העולם!** אל תנסה להילחם על תפקיד ומקום שהבורא לא ייעד לך! כדברי הגמרא (יומא לח): **"אמר בן עזאי: 'בשמך יקראוך, ובמקומך יושיבוך, ומשלך יתנו לך, ואין אדם נוגע במוכן לחבירו אפילו כמלוא נימה'".** לכל אחד יש את השליחות שהבורא דורש ממנו לעשות בעולם הזה, ואין אף אחד אחר שיכול לעשות זאת במקומך!

מסופר כי בתקופתו של רבי ישראל הכהן מראדין, ה'חפץ חיים', היה יהודי ירא שמיים אשר עבד לפרנסתו כרופא גדול בקהילה היהודית. הוא לא עשה את עבודתו כלאחר יד, אלא היה מתמסר בלב ובנפש עבור החולים, מעודד אותם ומטפל בהם ברגישות, ובכך הציל יהודים רבים.

דרכו בקודש היתה ללמוד בכל יום גמרא, הלכה ומוסר במשך שלוש שעות. כך עשה בכל יום בשעות קבועות, חוק ולא יעבור, טרם יפנה למלאכת הרפואה הקדושה.

יום אחד, דיברו איתו חבריו על עולם הישיבות המפואר הצומח ונבנה בליטא, וכי חובה עליו לראות את המראה המיוחד הזה, לפחות פעם אחת בחייו. עשה הרופא את דרכו לליטא, ולאחר כמה ימים של מסע,

ההקדשה המרכזית

העלון מוקדש לרפואה והצלחה: יונה בדיחי בת תורכיה, יאיר חיים בן ענבל ושרה, שלמה בן אלה, אלונה בת פלינה, רימה בת רינה. **לעילוי נשמת:** יעקב בן לבנה, רחל גילה בת נח, יעקב בן שמחה, יצחק בן עליזה **לע"נ יונה יעיש בת חסן ולילה אחוואל**

העלון מוקדש להצלחת החפץ בעולם שם

תורמים יקרים - שימו לב!

נפתח חשבון חדש לעלון ע"י עמותת:
בנק פאגיי (52) סניף 188, חשבון 58-58-74
לכתוב בהערות: עבור עלון טוב לחסות בה!
ניתן לקבל החזר מס על כל תרומה ע"פ סעיף 46

מזל טוב!

לילין אחיאל ורעייתו וכל המשפחה לרגל הולדת הבן
בשעה טובה ומוצלחת!
יהי רצון שתרוויח ממנו רוב נחת ואושר!

משפחת אחיאל • משה בריל 9 ת"א • 052-7151858 • daniel777achiel@gmail.com

החידה ?!
השבועית
איזו הלכה מהלכות שבת נשים חייבות משום "שאף הם היו באותו הנס?"

(הזנו גלא סלג טלוט) אלט טלוט

אם סזד וזל אל לאמ סוזמס יטוזמס דסס טזמס סטק
אז סטוזמסדסו טזמס טוזמזמס ד-ט טוזמס סוזמס

לקוטים וספורים נפלאים

פרשת שלח

שמע הצדיק והזדעזע, ומיד שלח לקרוא למקורבו אלימלך הגביר.

תחילה ברר אצלו על נכונות השמועה, ומשאישר אלימלך את הידיעה החל הרבי להסביר לו את חומרת מעשיו.

הגביר שבדרך כלל נטה לקבל את דברי רבו, אטם אוזניו משמוע: "רצונו של בני להשתלם בלימודים כלליים ולהיות איש העולם הגדול" טען, "וכי מה רע בכך?!" תמה.

משראה הרבי שאלימלך עומד בדעתו, החליט לסלקו מחצרו.

בלב כבד עזב אלימלך את חצר אנטיניא והצטרף לחצרו של ה"אהבת ישראל" מויו'ניץ שהיה אחיו של הרבי מאנטיניא.

הרבי קרבו עד למאד, והדבר חיזק בו את תחושת העוול שנגרמה לו לפי דעתו ע"י רבו הראשון.

הרבי מויו'ניץ היה צריך ללכת בעצת רופאיו מידי יום לטיול.

יום אחד קרא הרבי לאלימלך שילווח אותו בטיול היומי.

הם הלכו בינות לעצים, והרבי החל לדבר עימו בניחותא: פעם בילדותי, סיפר הרבי, ניקתה אשת המלמד את ביתה בערב פסח, ולכן יצאנו ללמוד בחצר.

ראה המלמד שדעתנו

פזורה, והחליט לעניין אותנו בעצים שגדלו בחצר. "הנה, זהו עץ תפוח" הצביע על אחד העצים, "וזהו עץ אגוז" הצביע על אילן אחר.

כך עמד ומנה את שמות האילנות שהיו בחצר, ונתן בהם סימנים: זה גזעו חלק וזה מחוספס, זה ענפיו מרובים וזה מועטים.

"ומה הארץ השמנה היא אם רזה היש בה עץ אם אין והתחזקתם ולקחתם מפרי הארץ" (יג, כ) ופירש רש"י "אם יש בהם אדם כשר שיגין עליהם בזכותו".

ויש להקשות: דאם הוצרכו לברר האם יש להם אדם כשר, כיצד נבאר לפי זה את המשך הפסוק: "והתחזקתם ולקחתם מפרי הארץ"?

את התשובה לשאלה נבין ע"פ המעשה הבא: אחד האנשים המכובדים

בבית מדרשו של הצדיק רבי חיים מאנטיניא היה אלימלך הגביר.

מקום מושבו היה תמיד בכותל המזרח, סמוך לכסאו של הרבי, ותמיד בשעת 'עריכת השולחן' היה הצדיק נוהג לקרבו ולרחוש לו כבוד, והוא מצידו נהג לתרום סכומי כסף גבוהים למטרות הצדקה של חצר הרבי.

בקרוב החסידים נפוצה השמועה שאין פיו ולבו שווים, וכי בביתו נוהג הוא בקלות ראש.

כל עוד היו הדברים בינו לבין קונו הבליגו החסידים והעלימו עין,

אולם כאשר הכניס אלימלך את בנו לגימנסיה הממלכתית הפך הדבר לשיחת היום, והם החליטו שאסור להחריש עוד.

קבוצת חסידים נכנסה לקודש פנימה ושחה לו את הדברים כהווייתם.

תור ארץ קדם את פניו בחדר ההמתנה. כלם מחכים להכנס לחדרו של הגביר, כל אחד ואחד הצדקה שלו, כל אחד והמטרה לשמה הוא מקבץ נדבות.

הוא הגיע לכאן בטיסה ארצה, כדי להתרים על חלקת ענק שנגרסת בירושלים למשפחות נצרכות.

פרוספקט ההתרמה מוכן בדיו, תמונות מרהיבות של החלקה, של ארגוני העופות, ושל משטחי הירקות.

אם הגביר ישתכנע בעצמת החלקה - הוא מסגל לממן חלק גדול מההוצאות.

סוף סוף מגיע תורו, והוא נכנס לחדר המפא"ר יחד עם עוד שנים שלושה 'משלחים', כלם מארץ ישראל. העשיר יושב על פסא מכבד, והראשון נגש אליו בלחישת, והוא עומד מאחוריו, מצליח לשמע את השיחה ביניהם.

לעי"נ הרה"צ

ר' פנחס בן ר' בנימין בינוש רוזנבוים זצוק"ל

כ"ו בניסן תשע"ז

יותר, עם ערים גדולות ובצורות בשמים, כך ניתן לקחת מהם יותר שלל ועושר עד אין קץ ותכלית, והכל לטובת עם ישראל.

אולם כאשר לא זוכים לראות את הדברים באור האמונה הנכונה, רק מסתכלים לפי הבנה שכלית, אנושית וחומרית, גם כאשר יראו את כל האותות והמופתים שעשה הקב"ה לישראל עמו, ועל אף ההבטחה המפורשת של הקב"ה, עדיין עושים חשבונות של ערים בצורות ואנשים ענקים.

מסופר על האדמו"ר מגור בעל האמרי אמת שאחד מחסידיו היה עשיר מופלג ושאל בעצתו אם לרכוש סחורה בהשקעה כספית ניכרת.

הרבי עודדו לעסקה זו, אך בסופו של דבר העסקה כשלה והוא הפסיד את כספו.

החסיד היה מאד ממורמר ומאוכזב, ובלית ברירה, מכר את נכסיו הנותרים ועלה לארץ ישראל.

והנה דבר זה נעשה מעט קודם שעלה הכורת על קהילות

אירופה ופולין, והתברר כי דווקא עצתו של הרבי הצלתו, ומחיר רכושו שהלך לאבדון, היה תמורה קטנה מדי לעומת חייו וחיי משפחתו שניצלו.

רק אז הבין כי גם דבר שנראה כהפסד מוחלט, יכול להיות הישועה בעצמה.

(פניני הפרשה)

"ועבדי כלב עקב היתה רוח אחרת עמו" (יד, כד)

מנהגו של מרן החזון איש זצוק"ל בשנותיו האחרונות היה ללכת

**"אני יהודי מארץ הקדש" - מתחיל ההוא שלפניו -
"ואני עורך חלקת ענק בירושלים עיר הקדש..."
הוא נדרך. גם הוא עורך חלקת בירושלים!!
המשלח ממשיך: "הנה, הבאתי אתי תמונות
מהחלקה האחרונה, תראה..."
הוא מציץ לתמונות הצבעוניות - ועיניו חשכו.
זו החלקה שלו! אלה התמונות שלו!
המשלח הראשון מתחזה, והוא 'גונב' לו את
הגביר!!!
הוא יצא משם שבור, חזר את כל הדרך ארצה -
ונכנס בסערה לר' אשר: "מה עושים? איך מעמידים
אותו על המקום? הוא עלול לקצר את כל הפרות
לעצמו!"
אמר ר' אשר: "שיהיה לו לבריאות..."**

באותה עת, אנו כילדים לא קלטנו את הסבריו המלומדים, אולם לאחר שלושה חודשים החלו העצים שבחצר לטעון את פירותיהם, או אז כבר לא הווקנו להסברים: ידענו שעץ שמניב אגס - אגס הוא, ואילן שצומחים בו תפוחים - בודאי הוא עץ תפוח. על פי הפרי יכולים לזהות בנקל את סוג העץ, סיים הרבי את דבריו, והמסר היה ברור וחד: גם אם כעת לא ניכרת משמעות המעשה, כעבור זמן ניתן יהיה לזהותו על פי פירות הבאשים שיעלו מכך.

אלימלך הבין והפנים את הדברים, ועוד באותו יום הוציא את בנו מהגימנסיה.

מבאר הרבי מסאטמר: כאשר משה הורה למרגלים לבחון "היש בה עץ" - האם יש בה אדם כשר שיגן עליהם, הוא נתן להם את הכלים למצוא מיהו אדם כשר: "והתחזקתם ולקחתם מפרי הארץ" - התבוננו בפירות העולים ממנו, הסתכלו בבניו ובתלמידיו, ואם תראו שהם הולכים בדרך ישרה תדעו לבטח שמדובר באדם כשר, כי על פי הפירות ניתן לזהות את העץ.

(ללמדך)

"אך בה' אל תמרו ואתם אל תיראו את עם הארץ כי לחמנו הם" (יד, ט)

כתב רבנו בחיי מכאן יש ללמוד כי יראה מפני בשר ודם, נחשבת כמרידה בקב"ה, שכן בדוד נאמר "ה' לי לא אירא מה יעשה לי אדם". נשאלת השאלה הרי טבע בני אדם לפחד מדברים גדולים ומפחידים, וברגע האמת האדם שוכח מכל

מה שלמד וידע, ואם כן איך אפשר לקרוא לזה מרידה במלכות שמים? ועוד איך אפשר להרגיע את הפחד והמחשבות על ידי דמיון לאכילתם כלחם?

בביאור הדבר כתב החפץ חיים שאדם יכול לראות את אותם דברים ולצאת עם מסקנות הפוכות, הכל תלוי באיזה משקפיים הוא מתבונן על העולם.

אדם הרואה את הכל בראיה של אמונה, בכל דבר הוא מוצא את החסד והטובה ש'ה' עושה.

כלב ויהושע ראו את חוזק הארץ ויושביה לטובה - "כי לחמנו הם", כמה שהם גדולים ועצומים כך ננחל יותר, כי אנשים גדולים וחזקים בונים הרבה ערים בצורות ונוטעים הרבה, כמו לחם שכל שיהיה גדול ומשובח יותר, כך יהיה ניתן לאכול ממנו יותר.

כך גם אצל העם הכנעני, אין מקום לפחד מגדלם ועוצמתם, ואדרבה כמה שהם גדולים ועצומים

לעי"נ האשה החשובה

מרת צפורה פייגא ע"ה ב"ר משה אליעזר שיחי'

יודלביץ - ג' שבט תשפ"א

כי כך היא דרכם של גדולי ישראל, בענווה ושפלות הרוח. (שבענו מטובך)

"כי דבר ה' בזה" (טו, לא)

שנינו בגמרא בחגיגה (דף יב:): "אמר רבי לוי, כל הפוסק מדברי תורה ועוסק בדברי שיחה מאכילין לו גחלי רתמים", שגם אם כבו מבחוץ, לא כבו מבפנים (בראשית רבה צח, יט).

והוא עונש מידה כנגד מידה, שאמרו חז"ל בגמ' בסנהדרין (דף צט): "כי דבר ה' בזה הכרת תכרת..." זה מי שאפשר לו לעסוק בתורה ואינו עוסק.

כתב ה"חזון איש" באגרותיו, שלכאורה החטא קל: שוחח קצת, אז מה. אבל כשמתבוננים, הרי זה מגלה שאינו יודע

איזה אוצר לפניו, אינו מבין שהיושב ושונה הקב"ה יושב ושונה כנגדו (תנא דבי אליהו רבה יח), ואינו יודע שמפסיד נצחיות. והרי זה ממש כגחלי הרתמים שנראים ככבויים מבחוץ ויוקדים מבפנים (מדרש תהילים קכ), כך התבטלותו מהתורה נראית זניחה מבחוץ ובפנימיותה צופנת השקפה כה נוראה!

שח מגיד המישרים רבי יעקב גלינסקי זצ"ל: שמעתי מרבי אליהו דושניצר זצ"ל, המשגיח דלומז'ה: אם יעבור אדם ברחוב, ויראה ילד ממרר בבכי, מה יעשה? יגש, ינסה להרגיעו, ויברר על מה הבכי.

ואם יתעלם, וימשיך בדרכו, ויניח לילד למרר בבכי? אטום לב הוא, קשוח ואכזר!

ואם יראה את גדול הדור, עומד ונאנח, ונאנק - ויעבור על פניו, ימשיך בדרכו באדישות, בלי לגשת בכבוד ובמורא, לשאול מה זה ועל מה זה, ואולי באפשרותו לעזור, מה נאמר עליו - ואם כן באפשרותך לעזור!

ויותר: מה אם הוא בעצמו פגע בגדול הדור וקדושו, חפז בדרכו והפילו ארצה, וגדול הדור מתגולל בעפר, כובעו התגלגל, משקפיו נפלו, והוא נאנח - והבחור לא יפנה ראשו, ימשיך בדרכו?! לא, אינו בגדר אדם!

אז אין המדובר בילד, וגם לא בגדול הדור. בכל יום - בכל יום ויום! - בוכה הקב"ה על מי שאפשר לו לעסוק בתורה ואינו עוסק (חגיגה ה)! ואנו גרמנו לבכיה, וממשיכים בדרכנו! (והגדת)

"ונתנו על ציצית הכנף פתיל תכלת... וראיתם אותו וכרת את כל מצות ה'" (טו, לח-לט).

שנינו בגמרא (חולין פט). רבי מאיר אומר: מה נשתנה תכלת מכל הצבעונין? מפני שתכלת דומה לים, וים דומה לרקיע, ורקיע דומה לאבן ספיר, ואבן ספיר דומה לכסא הכבוד.

הבה נודה: אנו, במיעוט הבנתנו ובדרגתנו הפשוטה, מתקשים להבין איך בדיוק התבוננות בחוטי התכלת מסוגלת להזכיר את כסא הכבוד, ועל ידי כך לגרום לנו לזכור את כל מצוות ה'.

מסופר, כי הגה"צ רבי אליהו לופיאן, בעל "לב אליהו" נשאל פעם שאלה זו, והוא השיב באוזני השואל: הלא נפסק להלכה (אבן העזר כא, א) שאסור להסתכל בבגדים

צבעונים של אשה, שמא

יבוא להרהר בה. האם

אתה מבין הלכה זו?

בהחלט, השיב השואל,

את ההלכה הזו אני אכן

מבין.

ואילו אני, אמר ר' אל'ה,

דוקא את ההלכה הזו

אינני מבין, ואילו את

ענייניו של התכלת

שמסוגלת להזכיר את

כסא הכבוד - אני מבין...

מה כוונת הדברים?

הסביר פעם הגאון רבי

משה מרדכי חדש ז"ל,

ראש ישיבת "אור

אלחנן", שביאר את

העניין על פי משלו של

המגיד מדובנא, כפרי

אחד הזדמן פעם לביתו

של גביר עשיר בעיר

הגדולה.

הזמינו העשיר להתארח

אצלו בסעודתו, והנה, הבחין העני בתופעה מעניינת:

בכל פעם שהעשיר רצה לאכול, הוא צלצל בפעמון -

ותיכף ומיד הגיעה משרתת והגישה לפניו אוכל כאוות

נפשו.

למחרת, בטרם שב לכפרו, הלך הכפרי ורכש לו בעיר

פעמון דומה. נסע לביתו, התיישב ליד השולחן, והחל

לצלצל בפעמון בעוז. לאכזבתו הגדולה, שום משרתת לא

הופיעה בידיים עמוסות קערות מאכלים מהבילים.

הוא נסע לחנות וטען כי הפעמון שנמכר לו - מקולקל

ואינו ממלא את יעודו...

בסופו של דבר הוא הבין: אצל העשיר, האוכל היה מונח

במטבח, וצלצול הפעמון רק סימן למשרתת כי בעל הבית

מעוניין לאכול עתה.

לעי"נ האשה החשובה

מרת מרים יוכבד ב"ר צבי ליבוביץ ע"ה

כ"א מר חשון תשפ"א

והרי בעל-הבית יצא לנופש, נטל עמו את כל הבלי העולם הזה, ורק אותי לבד עזב כאן לאנחות'.

ניחמתי את הטלית ואמרתי לה: מנעי קולך מבכי, טלית, יבוא יום, ובעל-הבית יצא לדרך רחוקה מאד, רחוקה יותר מנסיעתו עתה, ואז לא יטול עמו לא כסף ולא זהב, אלא רק אותך בלבד, ורק את תתלווי אליו...

"והייתם קדושים לאלוהיכם" (טו, מ)

סיפר פעם המגיד הנודע הגאון ר' שלום שבדרון זצ"ל, על אחד מחסידי גור שהגיע עם קבוצה גדולה מעירו למחנה הריכוז באושוויץ.

הרשעים פקדו עליהם להתרחץ בתוך בור של מי חומצה, והוכרחו אף להטביל שם את ראשם. כל אנשי הקבוצה קפצו לבור, טבלו את ראשם, ומיד מיהרו לצאת החוצה, כשכל עורם צורב ובווער.

אותו אברך חסידי שהיה עמם, קפץ אף הוא לבור וטבל את ראשו, אך בניגוד לחבריו - לא מיהר לצאת החוצה. כשיצא לבסוף מהבור, חבריו תמחו על התנהגותו ושאלוהו מדוע לא מיהר לנוס על נפשו כמותם.

השיב להם בשוויון נפש לתדהמת כולם: "היה לי טוב שם, לכן לא מיהרתי לצאת..."

לפליאתם הגדולה למה יכוונו דבריו, הסביר בפשטות: "הנה היו לי הורים ומשפחה, אחים ואחיות, אשה וילדים, בית וחברים, והכל נלקח ממני בגטו שלב אחר שלב. עדיין התנחמתי שיש לי לפחות בגדים לגופי, וכשהגענו לכאן, עדיין התנחמתי שיש לי לכל הפחות את רמ"ח אברי ושס"ה גידי - גוף בריא וחסון.

אולם כשנכנסתי למי החומצה וחשתי שגם הגוף כבר נפגע, חשבתי להישבר, אך אז קיבלתי הארה ממרומים. עברה בי המחשבה הנפלאה - הלא יש לי אותך, רבוננו של עולם! ואת זאת לא יוכלו לקחת ממני לעולם.

מחשבה נפלאה זו - שאין לי כלום בעולם מלבד הדבקות בהקב"ה - אפפה אותי ומילאה את כל ישותי. כל כך התענגתי במחשבה זו, עד שכמעט לא הרגשתי ביסורים..."

ממשיך הרב שבדרון לספר: אותו חסיד מופלא, בסיום המלחמה, בעמדו בשערי אושוויץ לאחר שעבר שם שבעה מדורי גיהנום, פנה אל הקב"ה בתפילה זכה וטהורה ואמר: "עומד אני כעת ברגעים של נעילה, לאחר יום כיפור ארוך של חמש שנים. אנא זכני, ריבונו של עולם, שלכל הפחות פעם בשנה בכל יום כיפור, אזכה לחוש את הקרבה והדבקות בך יתברך, כפי שחשתי בשנים אלו."

הנה כי כן מצינו אפשרות של יהודי בדור האחרון אשר חש בתוך החושך הענן והערפל כי הקב"ה לצידו, וקיים בהדור מדרגה זו של "חביבין עליך יסורין."

(ע"פ שאל אביך ויגדך א, עמוד רג)

במטבחיו של הכפרי לא היו לא אוכל ולא משרתת, ולא פלא שצליל הפעמון נשאר כקול קורא במדבר...

אף בעניינינו: מי שיש באמתחתו מאגר של יראת שמיים, זוכר הוא את בוראו ואת הדר גאונו ושגב גדלותו, הרי בראותו את התכלת - מיד נזכר הוא בכסא הכבוד, אבל מי שאין בו אוצר של יראת שמים, גם אלף חוטי תכלת לא יהיו מסוגלים להזכיר לו מאומה.

ולהיפך בבגדי צבעונים: אדם שבליבו תאוות, ראיית הבגדים עלולה למשוך אותו לחטא, אך מי שליבו טהור ונקי מתאוות, הבגדים לא יפעלו בו מאומה.

כך נבין איך המרגלים, ש"כולם אנשים" - לשון חשיבות, הוציאו את דיבת הארץ רעה, שכן ארץ ישראל היא הטובה מכל הארצות - לשומרי מצוות, אך היא רעה מכל הארצות עבור אלו שאינם שומרים מצוות. והנה, המרגלים היו נוגעים בדבר, כי אילו נכנסו לא"י היו מועברים מנשיאותם, ומתוך שהיו נגועים בליבם - ראו בעיניהם את ה'רע' שבארץ ישראל.

לאור זאת נבין את סדר הפסוק: "ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם", שרש"י מפרש: 'הלב והעיניים הם מרגלים לגוף ומסרסרים לו את העבירות: העין רואה והלב חומד והגוף עושה את העבירות'.

ולכאורה, אם כן, צריך היה לומר "אחרי עיניכם ואחרי לבבכם", שהרי קודם העין רואה ואח"כ הלב חומד? אלא, מכאן למדנו שהעין רואה לפי הלב: כשהלב טהור - העין רואה תכלת ונזכרת בכסא הכבוד, וכשאין הלב טהור - העין רואה אפשרויות לחטא, חלילה.

על כן אנו מתפללים "וטהר ליבנו לעבדך באמת", כי כשהלב יהיה טהור - גם העין תראה דברים טובים, ולא להיפך. הכל תלוי בטהרת הלב.

(ושלל לא יחסר)

"והיה לכם לציצית וראיתם אתו וזכרתם את כל מצות ה'" (טו, לט)

המגיד מקלם, רבי משה יצחק דרשן, הגיע פעם בימות הקיץ לעיירה דובלין הסמוכה לריגה, שהייתה עיר נמל ורבים היו מגיעים לנופש בה ולהתרחץ במימיה.

בשבת קודש הלך המגיד לבית הכנסת, וראה שרבים מהמתפללים, אורחים מריגה הגדולה שבאו לנופש בעיירה, עומדים ללא טלית, מכיון שהתרשלו להביא את טליתותיהם עמם.

עלה הדרשן על הבימה, פתח ואמר: "רבותי, אספר לכם מעשה שהיה.

בעונת קיץ אחת, הייתי בשבת בעיר ריגה. נכנסתי לבית אחד כדי לפגוש את בעל הבית, ונאמר לי כי הוא נסע לנופש בדובלין.

לפתע הגיע לאזני קול בבי תמרורים מן החדר הסמוך, נכנסתי וראיתי נרתיק של טלית תלוי על הקיר והטלית שבתוכו גועה בבכיה.

'טלית, טלית - שאלתי אותה, מדוע נשאת את קולך בבכיה?' והיא השיבה ואמרה לי: 'איך לא אבכה?

א גוט שבת

פניני בית לוי

שע"י ביה"כ "בית לוי", רח" יוסף חכמי 48, מדורגי בית וגן ירושלים

נערך מספרו החדש של הרב שליט"א פניני בית לוי - חלק ב

לרכישת הספר חייגו | 058666447 | 0507658052

מאמר הרב

הפגם הגדול ביותר

אומר רש"י הראשון בפרשת שלח - למה נסמכה פרשת המרגלים לפרשת מרים? לפי שלקתה על עסקי דבה שדברה באחיה, ורשעים הללו ראו ולא לקחו מוסר. אומר לנו רש"י - מה ענין המרגלים לסמיכות פרשת מרים? מה הקשר בין שתי הפרשות? אומר רש"י הקדוש - מה אמרה מרים בסך הכל? "ותדבר מרים ואהרן על אדות האשה הכשית אשר לקח". מרים ואהרן לא התכבדו לרכל, לא התכבדו לגנאי. הם שאלו למה משה רבנו שונה מאתנו, למה הוא פורש מאשתו? הם לא התכבדו ללשון הרע ולא לשונו דבר.

אבל יש לנו כללים בהלכות לשון הרע. אנחנו יודעים שאדם לא יכול לדבר על השני. בספר חפץ חיים, בבאר חיים, מאריך החפץ חיים על מה היתה החמרה הזאת והעונש הכבד שהתורה הקפידה על מרים? הוא אומר שהיא היתה צריכה לדון אותו לכף זכות. יש שם אריכות דברים אבל על כל פנים, אנחנו רואים מכאן, כמה התורה הקדושה מקפידה על כל דבר שיציא מפיו של האדם. כמה זה חשוב. ולמה? כי זה למעשה כל האדם.

כתוב בפרשת בראשית שהקדוש ברוך הוא ברא את האדם, שנאמר "ויהי האדם לנפש חיה". מה זה נפש חיה? אומר התרגום - "רוח ממלכה". זה למעשה כל האדם. הממלכה הן המלים שהוא מוציא מהפה. כי אם לא כן, מה ההבדל בין האדם לבהמה? לשניהם יש את אותן תכונות, שניהם הולכים, שניהם אוכלים, שניהם חיים. אבל היתרון שיש לאדם על הבהמה הוא שהאדם יכול לדבר. האדם יכול, בכח הדבור, לבנות עולמות, והבעל חי לא יכול לדבר. הוא רק צועק, ממלמל, אין לו את הכח של הדבור. בזה האדם שונה מהבעל חי.

נמצא שהכח הזה שיש לאדם, אם הוא שומר עליו, אם הוא מקפיד שלא לטמא חס וחלילה את הכלי היקר הזה שיש לו, הוא יכול להגיע לדרגות גדולות ונשגבות ולשלמות. ואם חס ושלום אדם לא שומר על הדבר הקדוש והיקר הזה - אין תרופה למכתו. כמו שאומר החפץ חיים בהקדמה לשמירת הלשון - וזה ידוע שהמרגל עצמו בתמידות בעוון הזה של לשון הרע, קשה להמציא לו שום תרופה. אי אפשר למצוא לו תרופה. כמו שאמרנו חז"ל בבראשית רבא - שלעתיד לבוא הכל מתרפאים, כל בעלי העברה יתרפאו, תהיה תרופה למכתם, חוץ מבעל לשון הרע שלא תהיה לו תרופה. אם כן, תגיע לו לנפשו בשת גדול לצח על ידי זה. נורא ואיום. לצח הוא יהיה בעל מום. כלם יראו שהוא פגום. הנשמה שלו, ל"ע, לצח תשא פגומה בלשון. אנחנו צריכים לדעת שהחמר הזה של הדבור, מה שאדם מוציא מהפה, חס ושלום דברים שהם אסורים כמו לשון הרע ופגיעה בשני, זה דבר שאנחנו לא יודעים את החמרה שלו. החפץ חיים כותב בהקדמה לספר שלו שכל הגליות שאנחנו נמצאים בהן היום, חרבן בית המקדש הראשון והשני, הגליות, זה רק בגלל חטא הלשון - חטא המרגלים. בפרשה שלנו המרגלים הולכים ומדברים דבה, מוציאים מהפה שלהם דבה על ארץ ישראל. יש הרבה פרשנויות על מה הם אמרו - בסך הכל הם אמרו מה שהם ראו, אבל זה לא

ומצא שהכח הזה (כח הדיבור) שיש לאדם, אם הוא שומר עליו, הוא מקפיד שלא לטמא חס וחלילה את הכלי היקר הזה שיש לו, הוא יכול להגיע לדרגות גדולות ונשגבות ולשלמות. ואם חס ושלום אדם לא שומר על הדבר הקדוש והיקר הזה - אין תרופה למכתו

בדיק קה, כי הם לא אמרו רק מה שהם ראו - הם נתנו פרשנויות. "ארץ אכלת יושביה", מי אמר? ראיתם מה שראיתם, אבל מי אמר שהארץ אוכלת יושביה? וכו'. כיון שהם פגמו בלשון, זה חרבן לדורי דורות. דבר קזה, אין לו תקנה.

מספר ספור אמת, שהיה לפני הרבה שנים, שבאמצעותו נבין מה אדם גורם לעצמו אם הוא חס ושלום מדבר כל מה שעולה בלבו ולא שומר את פיו. לרב שטיינמן זצ"ל היה משמש בקדש שקראו לו הרב יצחק לוינשטיין. הוא היה אדם מכבד מאד. בזמנו, הוא היה אחד מהאנשים המכבדים בביתו של הרב שטיינמן, ועל פיו ישק כל דבר. יום אחד הלך הרב לוינשטיין ברחוב חזון איש. לפתע קפץ עליו איזה בחור שישב על אחת הגדרות, בלי כפה, בלי ציצית ואמר לו: "אני מבקש ממך בקשה. אתה יד מינו של הרב שטיינמן, בבקשה תסדר לי פגישה עם הרב".

הסתפל עליו הרב לוינשטיין: "מה לך ולרב שטיינמן?" ענה לו הבחור: "אני חייב לפגוש את הרב". והתחיל לבכות. הרב הבין שזה רציני. הוא לא סתם רוצה להפגש עם הרב שטיינמן. הוא הבין שכואב לו משהו, והוא רוצה לפגוש את גדול הדור. הוא אמר לו: "תן לי את מספר הטלפון שלך, אני אודיע לך". אחרי יום-יומים התקשר אליו הרב לוינשטיין ואמר לו: "עכשו מתפללים בבית הכנסת שלנו תפילת ערבית. בעוד עשר דקות גומרים, תבוא ואני אכניס אותך". הבחור רץ לשם ואמר לרב לוינשטיין: "אני מבקש שתכניס אותי". אמר לו הרב לוינשטיין: "אחרי שסיימו להתפלל אתה תכנס ראשון".

הבחור נכנס לקדש פנימה ונשק את ידו של הרב. פנה הבחור לרב שטיינמן ואמר לו: "כבוד הרב, אני רוצה להביא לרב פיצה עם זיתים, גבינה צרפתית וכל התוספות. בבקשה, אני יכול להציע את זה לרב?" הסתפל עליו הרב בתמהון. מה הוא רוצה?! הוא הסתפל על הבחור בחסר הבנה. ראה הבחור שהרב לא מבין מה הוא רוצה ואמר: "בנראה הרב לא אוהב פיצה. טוב, אפשר להציע לרב פתה פלאפל עם שמונה כדורים, טחינה וסלט וצילינים?". הסתפל עליו הרב שטיינמן ולא הבין מה הבחור הזה רוצה. בא המשמש, תפס את הבחור ואמר לו: "אתה עושה צחוק? אתה לא מבין שפה זה קדש קדשים? אתה מבין איפה אתה נמצא? לפני גדול ישראל. על מה אתה מדבר? על פיצה? פלאפל?"

הוציא אותו המשמש החוצה והבחור בכה ואמר לו: "תן לי להשא, בבקשה". הוא זרק אותו החוצה ואמר: "אני לא רוצה לראות אותך". הבחור, בנדמעות שליש, התחנן: "בבקשה, תן לי לדבר עם הרב". זה לא הועיל והבחור נשאר בחוץ, בוכה. הוא השאיר אותו שעתים בחוץ. כל כמה דקות הוא הציץ החוצה וראה שהבחור נשאר. אחרי שעתים הכניס אותו בחזרה ואמר לו: "עכשו אני נוהג אתך לפני משורת הדין. אני אכניס אותך פנימה, אבל בתנאי שאתה לא מדבר שטויות. תגיד לרב מה אתה רוצה. אם לא, אני מוציא אותך בחזרה". אמר לו הבחור: "אני מבטיח, אל

המשך

בעמוד 3 <<

הדלקת נרות	מוצ"ש	ר"ת	לע"נ דוד בן השאנה ז"ל	לע"נ רחל בת שושנה ע"ה	לע"נ ישראל בן חביבה ז"ל	לע"נ שאול חי בן מרים ז"ל	לע"נ יצחק שם טוב בן שרה ז"ל
19:11	20:22	21:21	ע"פ לוח "אור החיים" לפי זמני ירושלים				

הפידבק הכי גדול שלי

העיניים הדומעות שלה, ההתרגשות, המיסו אותי. היא אמרה לי משפט, שמי כמוני יכולה להבין: "מעכשיו אני בריאה". באותו רגע הבנתי שעשיתי את מה שהייתי צריכה לעשות. הודיתי כל כך לאלוקים שזיכה אותי לעשות את המגש הזה, ובנוסף, גרם לכך שאני זו שאביא לה את העיצוב, ולו רק כדי שאשמע במו אזוני את המשפט הזה, משפט חזק, מרגש.

מובן שבאותם רגעים, כשראיתי את האור, בעיניה, התפללתי לה' שהמצווה הזו תעמוד לזכותה של הבת שלי. יצאתי משם שמחה, מאושרת, מלאת סיפוק.

**סיכמו שביום שישי
אני אתקשר אליה
ואעדכן כאשר זה
יהיה מוכן, על מנת
שתוכל לבוא לאסוף.
ברגע שניתקתי ופל
לי האסימון. השנה –
לא תרמתי כלום!**

הרמתי טלפון לבעלי, ושאלתי אותו למי כדאי לתרום את הכסף שהמכרה שלי התעקשה לשלם. הוא הציע לתרום לבית הכנסת שלנו בשכונה. מידי פעם יש צרכים שונים, ולא חסר למה. הוא הרים טלפון לגבאי וסיפר לו על סכום שהוא מעוניין לתרום. הגבאי מיד אמר לו שזה ממש משמים, כי השבת יש נער שעולה לבר מצווה, ממשפחה חסרת אמצעים, שאין לו מי שיחגוג לו ויקנה את הכיבוד. במקרה אנחנו מכירים את המשפחה, והכנו את פני הדברים. בעלי הוסיף מיד עוד סכום מאיתנו, בנוסף לתרומה הראשונית, והעביר לגבאי שיקנה בזריזות.

כאשר שמעתי את זה, התפעלתי מאוד איך הכל היה מתוזמן כל כך. לא יכולתי לשבת בשקט, והחלטתי להכין מה-מה עוגה, וגם עוגיות ממותגות לקידוש שלו בבית הכנסת, משהו מהיר. הכנתי, יצא משהו מרהיב, באמת, כאילו ישב לי על היד מלאך ועשה הכל כדי שיצא מושלם. בבוקר הבאתי את זה לקידוש, אמא שלו התרגשה כל כך... הנער בעצמו לא גמר להודות לי. היה לו קידוש יותר יפה ממה שעשיתי לבן שלי... שמחת כל כך,

בסוף הקידוש, לפני שהלכנו הביתה, הגיע אלי נער בר המצווה, ובביישנות שאל אותי אם הוא יכול לתרום את העוגה שהכנתי לו (אף אחד לא העז לפתוח אותה... לחבר שלו שעושה בר מצווה ביום ראשון, ואין לו מי שיכין לו. מובן שאישרתי לו מיד. חזרתי הביתה וידעתי מה אני צריכה לעשות. במוצאי שבת התקשרתי אליו ובקשתי ממנו את הפרטים של הנער, מקום האירוע והשעה, החלטתי לתרום לו בר. עלי. התקשרתי אל האם, ועדכנתי אותה שמישהו שילם לי כדי לעשות להם בר. היא היתה המומה, והנער עוד יותר. ראיתי עד כמה זה היה לו חשוב, אבל הוא לא העז לדמיין את זה אפילו.

למחרת העמדתי לו בר יפהפה. הוא התרגש כל כך. מבחינתו, הוא עמד שווה בין שווים עם כל החברים. הכל היה שווה לי, בעיקר הסוף הזה: הבת שלי, היקרה, הגיעה איתי לבר המצווה הזאת. היה לה המון זמן פנוי בתחילת האירוע, כשאני עבדתי להרכיב את הבר ברגישות שלה היא קלטה, כמו סיסמוגרף הכי חד, את מנעד הרגשות שהיה שם. כאשר סיימתי וכבר היינו ברכב, היא ניגשה אלי, חיבקה אותי חזק-חזק, ואמרה לי עם דמעות בעיניים: "אמא, אני אוהבת אותך. איך שימחת ככה את הילדים האלה". החיבוק שלה גמר אותי. בשבילי - זה שהיא מחייכת ושמחה, זה הפידבק הכי גדול שלי!!! (אור שרה)

מ אז שבישרו לי על המחלה של הבת שלי למדתי לחשבן מיליגרמים של תרופות, כימותרפיה, סדרות של טיפול. למדתי מושגים חדשים מעולם הרפואה, הפיזיולוגיה והכימיה, נהייתי מומחית לענייני תרופות, תרכובות, נוסחאות. הייתי הכי נורמלית במצב הלא נורמלי. רציתי לעשות הכל כדי להציל את הבת שלי, לתת לה כל מה שאפשר כדי להוציא אותה מהמעגל הנורא הזה, לתת לה חיים. אבל - אני לא אלוקים, ולא בידי נמסרו המפתחות.

היה לי כלי אחד, והוא - תפילה. ועוד דבר, שאלי הגעתי בזכות התפילה - שמחה. בשניהם השתמשתי ועודני כדי לתת חיים, לה, לי ולכל המשפחה. חיים של משמעות, אמונה, וחיוך שנותנים טעם אחר לחיים. אני אמנית, ובמקצועי אני מעצבת עוגות בר, חיתוכי פירות ועוד. ברוך ה', יש לי סיפוק בעשייה, ואני נהנית לעצב בכל פעם מחדש. מי כמוני יודעת עד כמה אנשים אוהבים את התחום הזה. כל מי שמקבל - לבו נפתח, וההזמנות הרבות יעידו.

בבית החולים, שהפך לחלק השני שלנו, ראיתי עד כמה דברים קטנים משמחים אנשים, וקבלתי על עצמי להכין עיצובים כמה פעמים בשנה בחינם, למטרות צדקה וחסד. ובאמת, ברוך ה', זכיתי לתרום בכל שנה מספר פעמים, לבתי יתומים, אנשים נזקקים וכדומה. בדרך כלל אנשים פונים אלי. ישנם האנשים הקבועים שיש להם עמותה, ארגון חסד וכו', שהמספר שלי שוכן אצלם באנשי הקשר, והם דואגים לזכות אותי מידי פעם בפעם. זה עניין של שנים שכך אני נוהגת.

בחסידי שמיים, אנחנו לא בבית החולים, אבל זקוקים לתפילות של עם ישראל כדי שבתנו תחלים במהרה. והחסד, התפילות והשמחה הם מה שמחזיקים אותה ואותנו, דברים שרואים בעיניים יום יום. לפני מספר שבועות קיבלתי טלפון ממכרה. היא סיפרה על קולגה שלה שחלתה, לא עלינו, וכל שאר החברות בעבודה שלה התארגנו כדי לקנות ולארגן לה משהו שישמח אותה לכבוד שבת. היא חשבה עלי, ושאלה אם אוכל לעצב לה פלטה של חיתוכי פירות. אמרתי לה שכן, וסיכמו שביום שישי אני אתקשר אליה ואעדכן כאשר זה יהיה מוכן, על מנת שתוכל לבוא לאסוף.

ברגע שניתקתי ופל לי האסימון. השנה - לא תרמתי כלום! מאז תחילת השנה, כל העניין של המלחמה, יחד עם המחלה, היציאות והכניסות התכופות לבתי חולים כשהבת שלי לא הרגישה טוב, מתנוודה לתנודה - העניין פשוט פרץ מזיכרונות לגמרי. הפלא הנוסף היה שלמרות כל המצב הקשה של העם היקר שלנו, אף אחד לא יצר איתי קשר כדי לזכות אותי להכין. אינני יודעת למה, אבל זו המציאות. הגענו קרוב לסוף השנה מתחילתה, ואני - לא הכנתי כלום בתרומה, מתוך אהבה גדולה לאף אחד.

באותו הרגע החלטתי שאני מכינה את הפלטה הזו בחינם. זו התרומה הראשונה שלי לשנה הנוכחית, בתקווה לחזור למסלול מהר ובקרב, כי תמיד יש מי לשמח. יצאתי לירקניה הקבועה שלי, חנות של פירות מיוחדים בטעם ובאיכות, לא חסכתי במאום. גודל הפלטה שהיא רצתה לא יכל להכיל אפילו חצי ממה שקניתי, שילשתי את הכמות, הבאתי פלטת ענק, הרמתי שם עיצוב משגע, עם כל המיטב. זה יצא פי שלושה מהסכום שתוכנן מבחינת המכרה, אבל אני לקחת את זה עד הסוף.

כשסיימתי ושלחתי לה את התמונה, היא היתה בהלם, לא האמינה שזה המחיר. מיד אמרתי לה שתעזוב הכל, זה עלי, אני לוקחת את זה ליעד, זה ממש בקטנה. ולגבי התשלום - אני לא מעוניינת, אני רוצה שזו תהיה תרומה ממני, משהו קטן שאוכל להזדכות בו. החברה, ששמחה כל כך על שאני יכולה לקחת את המשלוח בעצמי וכך למנוע ממנה טרחה נוספת, סירבה בכל תוקף לקבל אותו ללא תמורה. היא התעקשה לשלם. ממש נלחמה איתי. ראיתי שזה חשוב לה מאוד, ורק בשביל ההרגשה נתתי לה להעביר לי את הכסף. מיד החלטתי שאת הכסף הזה אני תורמת. יצאתי לכיוון הקולגה שלה, האישה החולה. הכל היה שם, מגרה ופותח את הלב. דפקתי בדלת. אותה קולגה בעצמה פתחה לי.

היא היתה המומה, הפה שלה נפער, כמעט תפסתי לה את הלסת, שמא תישמט...

לע"נ
רבי אשר עמר
בן מרים ז"ל

לע"נ
אברהם אברהון
בן גינינה ז"ל

לע"נ
רפאל פואה
בן רוזה ז"ל

לע"נ
בנימין בן טאוס
ז"ל

לע"נ
אסתר בת חנה
ז"ל

לע"נ
הרבנית חסיה
ליליאן בת
סוליקה ע"ה

לע"נ
עמנואל בן יקוט
ז"ל

תדאג. אבל אל תתעלבי בשיחה". הוא נכנס. הרב שטיינמן עמד. הוא נשק את היד של הרב, ואמר לו: "כבוד הרב, אני רוצה להציע לרב שוארמה עסיסית, משהו שיהיה לא טעם מעולם. משהו חם מהתנור, עם בצל ותערובות". עוד פעם הסתכל עליו הרב - מה הוא רוצה ממני? הוא לא יודע מה זה שוארמה, שום דבר. מסתכל עליו הרב ומרחם עליו. מה הוא רוצה? הרב שטיינמן הבין שמדובר פה בבחור מסכן, אמלל, שלא מוצא את עצמו. הרב שטיינמן תפס לו את היד, קרב אותו אליו ואמר לו: "בחור יקר, אני מבין שכואב לך משהו. בוא תספר לי, תגיד לי מה כואב לך, אני אנסה לעזור לך".

אמר לו אותו בחור: "כבוד הרב, אני בא ממשפחה חשובה. אמא שלי צדיקה. עד לפני חצי שנה למדתי בישיבה פה בבני ברק והייתי המצטיין בישיבה. למדתי שלושה סדרים וכלם היו מתחננים שאני אלמד אתם חברותא. פתאום בשעור ב', אני מרגיש שלאט לאט יורד לי הטעם בלמוד. לא יודע. אני לומד גמרא ומרגיש שזה לא זה. זה לא כמו שיהיה. הייתי לומד בחשק - פתאום החשק ירד. יום, יומים, שלושה. פגיתי לרב שלי וספרתי לו שאני מרגיש שאני לא אותו בחור. הרב אמר לי - תעזב את הגמרא, קח משניות, תלמד קצת ספורים. אני מנסה, זה לא זה.

הישיבה ראתה שאני כבר לא שווה, לא כדאי להחזיק אותי. אמרו לי: "לך לישיבה אחרת, לפי הרמה שלך. שם מלמדים מדרשים, קצת ספורים, קצת ספורט. תלך למקום כזה, יותר טוב". הלכתי לישיבה אחרת, אבל גם שם לא החזקתי מעמד. לא היה לי ספוק. אין לי טעם בשום דבר שקשור ללמוד גמרא. התחלתי לשנוא את הגמרא. מפה לשם, הלכתי לשלש-ארבע ישיבות, עד שמצאתי את עצמי בחוץ על הגדרות. הורדתי פפה, ציצית, אין לי שום דבר.

כבוד הרב, אני מציע לך דבר שקלם אוהבים. מי לא אוהב פיצה, פלאפל, שוארמה? והרב אומר שאין לו טעם בזה. שהרב יבין אותי - כלם אוהבים את הגמרא, יש לכם טעם בלמוד, לי אין טעם. מה אעשה?". הרב שטיינמן, גדול הדור, חיב עכשו לעזור לבחור האמלל שעומד מולו. פנה הרב שטיינמן לבחור ואמר לו: "תגיד לי, אתה שומר על הפה,

או שאתה מדבר דברים שאסור לדבר ואסור להוציא אותם מהפה?" אמר לו הבחור: "אני אגיד את האמת לרב, זה אחד מהתחבובים שלי. כשאני רואה חבר, אני זורק לו מילה פה, מילה שם. זה התחבוב שלי, קללות, דברים".

הבין הרב שטיינמן את הבעיה ואמר לבחור: "היום יום ראשון. אני רוצה לראות אותך פה ביום רביעי. אבל אני מבקש ממך דבר אחד - תשמר את הפה. אני לא מבקש ממך לא תפליין, לא ברכות, לא תפלה ולא שום דבר. אבל עד יום רביעי - פה נקי. אתה לא מוציא מילה אחת שהיא לא טובה מהפה". "מבטיח", אמר הבחור. ביום רביעי הגיע הבחור לרב. הרב לווינשטיין הכניס אותו לרב. שאל אותו הרב שטיינמן: "נג, מה עם הפה?" "מבטיח, הרב, הפה נקי". הוציא הרב שטיינמן משניות והתחיל ללמוד אותו. מאימתי קורין את שמע בערבית. ככה במשך רבע שעה הם למדו שלש-ארבע משניות. אמר לו הרב שטיינמן: "היום יום רביעי. ביום ראשון תבוא שוב אבל תבטיח לי - פה נקי. זה הדבר היחיד שאני מבקש".

הגיע יום ראשון. הבחור שוב בא לרב שטיינמן. שאל אותו הרב: "מה עם הפה?" "פה נקי". הם המשיכו ללמוד. וככה במשך למעלה מחצי שנה, כל פעם-פעמים בשבוע היה שואל אותו הרב אם הפה שלו נקי? והבחור היה עונה שכן. ואז הם היו לומדים משניות, אחר כך גמרא. פלא פלאים. אחרי שבועה-שמונה חדשים הבחור הזה התחיל להרגיש טעם בלמוד. הוא אמר לרב שטיינמן: "אני כבר רוצה ללמוד, תבל לי על הזמן שאני בא". הוא הפך להיות אחד מתלמידי החכמים הגדולים. הכל תלוי בפה.

לפעמים אדם חושב - למה אני לא מרגיש טעם בלמוד? שים לב מה אתה מוציא מהפה... הכל מתחיל מכאן. הפה זה כלי שרת, זה הדבר הכי קדוש שהקדוש ברוך הוא נתן לאדם. אנתנו חייבים להשתמש בכלי הזה, בפה, לטובה. ובפרט שמה שמשלים את האדם, משלים את נשמתו, זו הקדשה של הפה. ברגע שהפה קדוש, כל האדם הופך להיות קדוש. ובעזרת ה' נזכה, שהקדוש ברוך הוא יתן לנו סיעתא דשמיא, שנגשור את כל הגוף, אבל בעיקר את הפה, לעבודת ה' ותבונה, אמן ואמן.

ברכת שבת שלום, הרב אברהם עטיה

אחרית הימים

א-ל נורא עלילה

הכותרת נשמעת כמו הכנה ליום כיפור, אך כמדומני שיש לנו עוד זמן עד אז, מה שכן, שתדעו - שכולנו חיים בסרט. לא, אין הכוונה לסלנג הנפוץ כאילו אנחנו הווים, אלא תאמינו או לא, כולנו כוכבים ראשיים בעלילה נפלאה בסרט שבזאת עולם יצר לנו. הוא הבמאי, הוא המפיק, הוא היוצר והתסריטאי, הוא הצלם והעורך. התפאורה ומיקום הצילום זה העולם, והעלילה! וואו, הסכנת ושמע ישראל!

אף על פי שאנו עם ישראל קדושים ואין לנו עניין בהבלים הבאים, אך כדי ללמוד ולהמחיש, ננתח נושא מעניין: תעשיית הסרטים בארה"ב מגלגלת מיליארדי דולרים בשנה, מה הופך סרט למעניין? הגויקאלעץ מהוליווד יודע, שסרט צריך עלילה טובה, שמתחילה במציאות של שלושה, בה גיבור הסרט יושב לו על זרי דפנה, לפתע נוצרת בעיה, גיבור הסרט נכנס למאבק, ברגע השיא כח הרע מתחיל לגבור, ואז מתרחש מהפך והגיבור מצליח להביס את הרוע, והכל מסתיים בצורה נפלאה בה יד הגיבור על העליונה. תשאלו אותי איך אני יודע?!

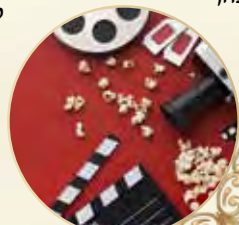
יחידות מגמת תקשורת, לפני שובי לדרך אבותינו. במילים אחרות, ההגדרה של המציאות בה כולנו חיים, ממש סרט, אבל מבוסס על סיפור אמיתי לאורך ההיסטוריה. נתענג על דברי המדרש (שמו"ר ט"ז, כ"ז): "עד שלא הוציא הקדוש ברוך הוא את ישראל ממצרים, ברמז הודיע להם שאין המלכות באה להם עד שלשים דור, שנאמר 'החֲדָשׁ הָיָה לָכֶם רֹאשׁ חֲדָשִׁים' (שמות י"ב, ב'). שכן בא' ניסן ר"ה למלכים [משנה ר"ה, א, א], החדש = שלשים יום. ומלכות שלכם = שלשים דור. הלבנה בראשון של ניסן מתחלת להאיר וכל שהיא הולכת, מאירה עד חמישה עשר ימים ודיסקוס (עגול, מכאן המושג 'דיסק') שלה מתמלא ומחמישה עשר עד שלשים אור שלה חסר. בשלשים אינה נראית".

ממשיך המדרש: "כך ישראל חמישה עשר דור מן אברהם ועד שלמה. אברהם התחיל להאיר שנאמר (ישעיה מ"ב): 'מִי הָעִיר מִמִּזְרַח צֶדֶק יִקְרָאֶהוּ לְרִגְלוֹ'. בא יצחק אף הוא האיר שנאמר (תהילים צ"א, א) 'אור (גי' =

יצחק) זרע לצדיק'. בא יעקב והוסיף אור שנאמר (ישעיה, י"ז), 'וְהָיָה אֹרֶךְ יִשְׂרָאֵל לְאֶשׁ', ואחר כך יהודה, פרץ, חזקיהו, רם, עמינדב, נחשון, שלמון, בועז, עובד, ישי, דוד (בג' י"ד). כיון שבא שלמה (בג' קטנה ט"ו) **נתמלא דיסקוס של לבנה** שנאמר (דוד"א כט, כג) 'וַיִּשֶׁב שְׁלֹמֹה עַל כֶּסֶף ה' לְמֶלֶךְ... ומשם התחילו המלכים פוחתין והולכין (שם ג, י): 'וַיִּבֶן שְׁלֹמֹה רִחְבָּעִם', וכן רחבעם אביה ובנו אסא, יהושפט, יהורם, אחזיהו, יואש, אמציהו, עוזיה, יותם, אחז, יחזקיה, מנשה, אמון, יאשיהו, (עד כאן נמנו ט"ו מלכי דורות, מכאן ואילך נמנו מלכים זמניים או תחת עול מלכות בבל [ענ"י בשם יפ"ת, וע' במת"כ]) (יהואחז, יהויקים, יהויכין). כיון שבא צדקיהו דכתיב (ירמיה נב, יא) 'וְאֵת עֵינֵי צִדְקִיָּהוּ עִוָּר' חסר אורה של לבנה עכ"ל.

מדהים. בשנת 1948 לבריאת העולם נולד אבי האומה, אברהם אבינו, מכאן ואילך הכל היה משגשג ופורה, למרות השיעבוד, שעל פניו היה נראה כנפילה לישראל, אך בעצם הוא עצמו היה הכנת ישראל לקבלת התורה (והכתב והקבלה, השל"ה, מהר"ם שיק ועוד), לאחר מכן כיבוש הארץ, התעלות רוחנית עד למלכות שלמה, שבימיו ישראל הגיעו לשיא כוחם, מלכותם ושלוחותם, ואז הרע החל לגבור... אור הלבנה התמעט, נעשה פירוד בין ישראל לאביהם שבשמים, מלכויות התעצמו, עד הרגע בו נחרב הבית הראשון ונעלמה הלבנה. ואף בימי בית שני עדיין היינו תחת יד האומות (פרס ומדי, יון ורומי) עד אשר "צִיּוֹן שֹׁדָה תִּתְחַרֵּשׁ" (ירמיהו כו,

יח) ו"מִפְּנֵי חֲטָאֵינוּ וְלִגְלוֹנוּ מֵאַרְצֵנוּ" (מוסף לג' רגלים). והנה רבותיי, לאחר אלפיים שנות גלות, הגענו לרגע בו הרוע הגיע לשיא כוחו וישראל בשיא שפלותם. אבל משיח, כידוע, מגיע בהיסח הדעת (סנהדרין צ"א), ליראי ה' זו תהיה 'מציאה', לאחרים זה יהיה 'עקרב' (הרב יוסף מזרחי)... וכשיבוא, יתחיל החלק המעניין בסרט, בו עם ישראל הגיבור מתחיל לעלות על הגל, ומצליח בס"ד להביס את הרוע. נמשיך א"ה בשבוע הבא!

כולנו כוכבים ראשיים בעלילה נפלאה בסרט שבזאת עולם יצר לנו. הוא הבמאי, הוא המפיק, הוא היוצר והתסריטאי, הוא הצלם והעורך. התפאורה ומיקום הצילום זה העולם, והעלילה! וואו, הסכנת ושמע ישראל

בעל ה"זרע שמשון" רבי שמשון חיים בן רבי נחמן מיכאל נחמני זיע"א
הבטיח ברכות וישועות מופלגות לעוסקים בתורתו וכך כתב בהקדמה לספרו:
"ועינכם תחזינה בנים ובני בנים כשתילי זיתים סביב לשולחנכם
בתים מלאים כל טוב גם עושר גם כבוד לא יסופו מזרעכם"

"מלאכים קרים וחמים"

בימים אלו אנו מוקפים בסיפורי ניסים שלא עלו אפילו במוחם הקודח של כותבי העלילות ומציירי הקומיקסים. נס רודף נס. הקב"ה ברחמיו העצומים עוטר את עמו בניסים מתוך אהבה ללא מיצרים.

משתף בכנות, אברך משי: "בשישי לפנות בוקר התעוררתי כמו כולם אך לא הייתי מסוגל לחזור לישון, השתפכתי באמירת מזמורי תודה בבכי עצום במשך שעות, בהודאה לנורא עליה. עוצמת הדילמה האיראנית טבועה בדמי כגירסא דינקווא. אבי שיחי שרצה לפשט לנו את סיפור יציאת מצרים, היה מתאר בעת עריכת הסדר את ה"שבכל דור ודור עומדים עלינו לכלותנו" ותיאר איך כעת חיה באיראן משקיעים משאבים בלתי נדלים במטרה אחת "לכו ונכחדם ולא יזכר שם ישראל עוד". אבא תיאר כיצד אנו מוקפים באלפי טילים קטלניים בלבנון, בעזה ובסוריה, כך שבדרך הטבע מכינים לנו מכת הרג ואבדן של אלפים ורבבות היל"ת. התיאור של אבא היה כמובן מציאותי והגיגוני מאוד, כפי שאכן ראינו, לצערינו, שבעת שניתנה רשות למשחית, קיבלנו טעימה כואבת, טעימה שמלמדת אותנו על עוצמת כוחות הרשע המקיפים אותנו.

ממשיך האברך לשתף: "אבא תיאר בצבע איך המצב המסובך הזה הוא בלתי פתיר, ורק הקב"ה יצילנו מידם; והנה, זה קורה כעת חיה מול עינינו: הקדוש ברוך הוא מחבק אותנו, בנוי אהובי, בהנהגה ניסית מופלאה, ואהבתו העצומה חודרת אט אט לעומק המחיצות, מרעיפה טללי תחיה ואמונה בכל רבדי העם..."

דומה הדבר להנהגה הראויה עם בנים שרחקו מהדרך, אז, מורים גדולי ישראל להורים המתמודדים להמשיך להרעיף על ילדיהם חיבה ואהבה, כי האהבה סופה שתחפץ, כך כעת נוהגים עימנו ממרומים; מקרבים אותנו, בנים שובבים, באהבה רבה ובניסים גלויים להשיב לב אבות על בנים.

מלאכי רחמים נשלחים ממרומים, 'מלאכים חמים' - שלוחא דרחמנא השמים נפשם בכפם במסירות נפש להצלתם של ישראל, ונראה שאפילו ה'מלאכים הקרים' בעל כורחם אומרים אמן ומצטרפים לשליחות.

הלוואי שנשכיל להבין את גודל ועוצמת השעה נודה לבורא יתברך בכל פה ולב, ובצפורן ברזל נחרוט בליבנו ובלב זרענו כי אין כאלוקינו, אין כמלכנו, אין כמושיענו.

"מבלתי יכולת השם" - "אמר רבי אלעזר: 'אמר משה: עכשיו יאמרו תשש כוחו כנקבה ואינו יכול להציל? ענה לו הקב"ה: והלא ראו הניסים שעשיתי להם בים' - 'וקשה' שואל רבינו ה"זרע שמשון" זיע"א "למה נקט השם ניסים שעשה להם בים, ולא הניסים של יציאת מצרים? וי"ל דכוונת משה היתה לשכנע את הקב"ה כי אם לא יסלח לעמו יאמרו האומות, שהקב"ה אינו יכול לעשות דבר ההפך ממה שגוזרים בבית הדין של מעלה, ואין לו יכולת בידו כמלך, למרות שהשם ברא את ביי"ד של מעלה והוא אדון עליהם, יתכן שדינו כמו אשה הפסולה לדון בעצמה, למרות שיכולה למנות דיינים. לזה רמז הפסוק: 'מבלתי יכולת' - כמו אשה. משום הכי" מסביר רבינו "הזכיר הקב"ה למשה: ניסי הים שעשיתי להם אף על פי שהביי"ד של מעלה לא הסכימו שם אתי, בשונה מניסי מצרים שהיו בהסכמת הביי"ד של מעלה, כמובא במדרש: 'אמר הקב"ה למלאכים: 'ראויים המצריים ללקות בחושך' מיד הסכימו כולם..."

את המושג "מלאכים קרים וחמים" למדתי מידידי ומכובדי הר"ר יוסף שוחט הי"ו אשר שיתף בסיפור יפה באווירת הימים.

26 באפריל 1986 באישון ליל, הכור הגרעיני בצ'רנוביל התפוצץ. ענן רדיואקטיבי שהתפשט עשה שמות בתושבי הסביבה

משפחת כמו רוב תושבי קייב והסביבה ברחו הרחק לאזור הרי אוראל, למשך כשנה וחצי, אני, משתף ר' יוסף, נאלצתי להישאר בקייב עקב אילוצי העבודה, בהגיע ליל הסדר חשקה נפשי לערוך את הסדר במסגרת משפחתית, בפרברי קייב התגורה הדודה לאה ע"ה יהודיה של מסירות נפש שידעה פרק בשיר, בצעירותה הציעו לה קריירה מזהירה באופרה, אך היא סירבה בגבורה להצטרף, בזכות אמא ע"ה שהסבירה לה שאין זה מקומה של בת ישראל כשרה וצנועה.

תמיד סיפרה בערגה על הביקור ההיסטורי עם אביה כשהייתה בת שבע אצל הרבי הפרנקופוטער רבי ישראל זיע"א,

הרבי אמר לאביה "היא ילדה חזקה" לימים הובן משפטו הפלאי של הרבי, כשלאה הצילה את הקהילה מפוגרום, היה זה בעת שהקיפו את השכונה היהודית פודול בקייב קבוצה גדולה של אוקראינים צמאי דם שאימו לטבוח ביהודים, באם לא יקבלו אלפיים רובל כדמי לא יחרץ

הפורעים החמושים פרצו לבתים והעמידו את כל הגברים למטה בשורה, **מפקדם** צמא הדם הודיע כי נותן ליהודים חצי שעה להביא את הכסף. פרוטה לפרוטה הצטרפה עד שנאספו מאתיים רובלים,

שיעור מס' 234 | פר' שלח תשפ"ה

המפקד רצה להתחיל לטבוח ביהודים שעמדו ראשונים בשורה לפתע משום מקום מזנקת על המפקד ילדה כבת עשר המתחננת אל תהרוג את אבא שלי כשהיא מצביעה על הזקן הניצב שם, אני יביא לך את הכסף היא אמרה. תוך כדי רצה מהר לביתה שם היה להם קופת חיסכון עשויה מחרס שצברו פרוטה לפרוטה לתוכה,

לאה חזרה כשבירה הרועדות קופת החיסכון כשהיא בתמימותה הילדותית היתה בטוחה שמי יודע כמה כסף יש שם,

המפקד שבר את קופת החיסכון על הרצפה ומשהתגלה האוצר הזעום שבתוכו. התרכך ליבו מחזקתה ועוצמתה של הילדה הרוצה להציל את חיי אביה בכל מחיר ולפתע הורה לכל הפורעים. אחורה פנה! כך בזכות דודה לאה ע"ה ניצלה הקהילה,

כישרונה המוזיקלי של דודה לאה עמד לה לזכור את ניגוני קרלין על בוריים, הצטרפתי לדירתה הצפופה של הדודה לערוך יחד את הסדר משתף ר' יוסף, היא גרה בקומה החמישית, בדירת חדר ישנה לצד שלושה משפחות של גויים שהתגוררו יחד באותה הדירה, שם בפינת החדר הצפוף תכננו לערוך יחד את הסדר. מצות השגת ב"ה מאפיה מקומית בקייב. הייתי מאושר שלראשונה השגתי בשקט בקבוק יין מישראל,

צריך לקנות עוף לחג שיהיה לנו קצת בשר והרבה "שמלץ" שומן עוף איתו היינו משתמשים בפסח, אמרתי ויצאתי לשוק אך בעקבות האסון הגרעיני בצ'רנוביל השוק בקייב היה ריק לחלוטין, משכך החלטתי לנסות את מזלי בכפר ירפאן הסמוך, מתברר שגם שם השוק ריק לחלוטין, לפתע רצה אלי גויה זקנה עם תרנגולת שמנה כפי שעוד לא ראיתי מעודי, טענתי לה כנראה שהתרנגולת חולה, היא שחררה את התרנגולת שהחלה לרוץ במהירות ברחבי השוק הריק. רכשתי אותה, שחטתי והמלחתי אותה כדין. כך היה לנו בשר לחג ובעיקר צנצנת שמלאץ העולה על גדותיה. את העוף בישלתי בפינת החדר על כיירים חשמליים, כשאת הסדר ערכנו כשאנחנו מצטופפים שם בפינה מדובר בחדר בגודל כשלוש עשרה מטר, כשלצידנו שכנים גויים רבים המביטים עלינו כתרגול בבני אדם. (להרגעת כל המצטופפים במקלטים), למחרת בבוקר הלכו השכנים הגויים לעבודה, נשארנו הדודה ואני לבד או אז ערכנו מעיין סדר שני הודינו להשי"ת בכל פה אכלנו את המצה עם השמלאץ ושמחנו מאוד, עכשיו ראוי להגיד "כל דכפין" חשבתי בליבי, היה מתאים להזמין עוד יהודים לעונג יו"ט, לפתע דפיקות בדלת, אני פותח בסקרנות ניצבים שם שני יהודים שומרי תורה ומצוות, האחד שמן והשני רזה. לרגע חשבתי ששלחו לנו ממרומים מלאכים חמים שהשרו סביבם אווירה חמה ונעימה, הצענו להם להצטרף לסעודה אך הם סירבו בנימוס. הם ישבו ושרו איתנו, הם דיברו רבות על חשיבות העליה לישראל באמרם שיהודי טוב ראוי שיעלה לישראל ניסיתי לשאול לשמותם הם התחמקו וענו כמלאך בשעתו, מדוע תשאל לשמי והוא פלאי, כשנפרדנו, אחד מהם השאיר לי מתנה את סידורו האישי, החריטה עליו העידה שקיבל את הסידור מתנה מאיזה שמחת נישואין,

שנים תהיתי על סודם של מלאכים אלו

כשעליתי לישראל ניסיתי ליצור קשר עם אותו זוג ששמו מוטבע על הסידור כדי לנסות להבין מי הם המלאכים איתם נפגשנו

קרובי המשפחה היו מלאכים קרים. לא שיתפו פעולה והתחמקו, כך עברו להם כשש שנים, בוקר אחד הגעתי מוקדם יחסית למקום עבודתי במשרדי מוסדות קרלין בירושלים, הטלפון מצלצל עניתי לשיחה הלה מבקש את הטלפון של שליחו של הרבי מקרלין שליט"א בקייב, אני רוצה לברר על מישור בקהילה שם? הסתקרנתי ושאלתי על מי אתה רוצה לברר?

לפני כמה שנים פגשתי שם בחג הפסח אצל יהודיה זקנה, יהודי שעודדתי אותו לעלות לארץ ישראל, אני מסוקרן לדעת מה קרה איתו ?

אתה השמן או הרזה? שאלתי בתקווה שהנה נפתרת לה החידה מי הם אותם שני מלאכים? אך הלה חשש וניתק מיד את הטלפון שוב ניסיתי להשיג מידע, גם חתני ניסה את מזלו אך מתברר שהמלאכים הללו היו קרים לחלוטין ולא שיתפו פעולה, חלפו להם שנים נוספות והנה הלה מתקשר שנית, תיזמנה ההשגחה ששוב בדיוק אני עניתי לטלפון במשרד, הפעם הוא היה יותר נינוח, לשאלתי אתה השמן או הרזה הוא ענה הרזה, סיכמנו להיפגש, הוא סיפרו שעקב שיקולי בטיחות נאלצו להסתיר עצמם כי היו שם בשליחות סודית לעודד יהודים לעלות לארץ ישראל "עלה נעלה וירשנו אותה כ"י" מטעים רבינו ה"זרע שמשון זיע"א סופי תיבות הויה, כלומר בזכות שם הקדוש ניצל ונוכל להם, אמן כן יהי רצון.

גליון באר הכרשה

נערך ונלקט מתוך תוכן דברי שיחותיו של
מורינו הגה"צ רבי אברהם אלימלך בידרמן שליט"א

שלח

מכון
באר
האמונה

פרשת שלח

ה' איתנו - חזקו ויאמץ לבבכם

בפרשתן (יד ט), 'ואתם אל תיראו את עם הארץ כי לחמנו הם סר צלם מעליהם וה' איתנו אל תיראום', הנה 'דבר אלוקינו יקום לעולם' כי דברי התורה הקדושה נאמרו בכל עידן ובכל עת מצוא, והרי זה כנבואה הנצרכת לזמן הזה, במין 'בת קול' המברות ואומרת - ה' איתנו אל תיראום*.

שבעולם. וכמו שאמר הרה"ק ה'בית אהרן' מקארלין זי"ע בשם אביו הרה"ק רבי אשר מסטאלין זי"ע על הפסוק (ישעיה כח טז) 'המאמין לא יחיש' - פירוש, לא ידאג (בית אהרן קמנ.). כי המאמין בבורא ית"ש שהוא מנהיג כל הברואים, הרי סמוך ליבו ובטוח בו, ולעולם אין לו סיבה לדאגה, כי ידע אל נכון שהוא אחוז ב'ידיים טובות', ושקב"ה נושא אותו בכל עת ובכל שעה, וממילא בוטח בו שיגן עליו, וגם ימלא כל מחסוריו.

ומלבד שהאמונה והבטחון הם הם ה'סם' והתרופה להושיע נפש מבהלה, הרי עלינו לדעת כי 'הזמן מבקש תפקידו' - רצון אבינו שבשמים לעת כזאת

כי המאמין באמונה שלימה שהקב"ה איתנו, הוא עשה ועושה לכל המעשים, הוא שליט על כל, וכל הנעשה בעולם תלוי אך ורק בידו, אינו מתיירא משום דבר

א. מאמר יקר אמר הגרא"מ שך זצ"ל על דרשת חז"ל (יל"ש תתפח) בלשון הכתוב (תהילים קמ ח) 'סכותה לראשי ביום נשק' - זה נשקו של גוג, והיינו שדוד המלך ע"ה התפלל שהקב"ה יסוכך על ראשו ויגן עליו בעת מלחמה, ולכאורה יש להקשות וכי הראש בלבד צריך שמירה והגנה ולא כל הגוף, ומדוע לא התפלל שהקב"ה ישמור את כל רמ"ח אבריו... אלא כי בזמן מלחמה שוררת בהלה גדולה, וצריך שמירה רבתי על 'הראש' - לשמור על ישוב דעתו ותוקף אמונתו בהקב"ה... ואכן, אם הראש שמור ממילא הכל שמור.

ובאותו עניין, כאן המקום לעורר דברים פשוטים ולקרוא בקול גדול, שישמור האדם על עצמו ויזהיר גדולים על הקטנים שלא להיגרר אחר שמיעת קווי ה'נייעס' (חדשות) למיניהם, אשר תועלתם מועטת (אם בכלל...) ונזקם מרובה בשמיעת דעות כוזבות אשר אינם נובעות ממקור האמונה הטהורה, וד"ל... וכשם שבשעה שנופלים טילים (חיצי מוות) צריך לנוס למרחב מוגן, כך בשעה שנזרקים לכל עבר טילים של כפירה צריך 'לברוח למרחב מוגן'... להגן היטב על נפשו לבל יפגעו בו אותם טילים... אך דא עקא, שכאשר האויבים זורקים טילים - יש קול אזעקה להתריע לנוס להצלת הגוף, אך אין קול אזעקה המתריע לנוס להציל את נפשו... וכל אחד ואחד הוא הממונה ו'השומר' על עצמו ועל ילדיו התלויים בו...

ב. וכך דייקו ממאמר הכתוב (תהילים כז א) 'לדוד ה' אורי וישעי ממני אירא ה' מעוז חיי ממני אפחד', 'שלא נאמר ה' אורי וישעי ולא אירא, ה' מעוז חיי ולא אפחד', אלא ממני אירא וממני אפחד שהוא לשון 'תמיה', והיינו שכל כך בטח בהקב"ה עד שהיה מתמה ושואל 'ממני יש לפחד'... למי יש איזה 'כח' לעשות משהו בעולם הזה... והרי רק הקב"ה הוא תקיף ו'בעל היכולת'. וכמעשה שהיה, פעם נכנס לבית חתנות איש מלובש בעור הדוב (תחפושת) כדי לקיים מצות רקידה ולשמח את החתן, עמד שם ילד קטן שהחל לבכות מרוב רעדה ופחד מהדוב שנכנס הנה חפשי לנפשו, מה יעשה אביו - מראה לילד שאין כאן 'לא דובים ולא יער', רק איש פשוט המסתתר תחת עור הדוב... כך אמר דוד ממני אירא, אחר שרואה אני בבירור שהנני ביד ה', וכל המאורעות המפחידים אינם אלא הסתרה שמחביא הקב"ה עצמו תחתם...

סיפר החסיד המפורסם רבי מנחם מענדל פוטרפאס זצ"ל מעשה שראה בעיניו בשהותו ב'סיביר', וכך הווה מעשה, אחד מגויי המקום טיפס על הר גבוה מאד ותקע יתד של ברזל בראש ההר, לאחמ"כ קשר בו חבל גדול וארוך מאד, משם פנה ועלה על הר שני הסמוך וגם שם תקע בפסגת ההר יתד ברזל, וקשר בו את קצהו השני של החבל. והנה, בין ההרים הייתה בקעה עמוקה מאד, והגוי שאל את הקהל, האם ברצונכם לראות איך שאנכי עובר

ומהלך על החבל מהר אחד למשנהו, ויענו כל העם יחדיו, אין רצוננו להתעסק היום ב'מצוות ליקוט עצמות', כי בוודאי תיפול תיכף ומיד אל התהום הפעורה תחתך, אך למרבה הפלא עבר האיש בין ההרים כשהוא נשאר חי וקיים, ויהי ממחרת הודיע הגוי שכמעשהו אתמול יעשה גם היום לעבור מהר להר על ידי החבל, אך האנשים הפצירו בו שלא יסכן את חייו שוב, דלאו בכל יומא מתרחש ניסא, אולם ההוא גברא אטם אזנו משמוע, וטיפס שוב לראש ההר ועבר על החבל בהצלחה מהר להר, משגמר שאל את הקהל האם מאמינים אתם שאוכל לעבור על החבל בשלישית, ויענו כל הקהל לא מאמינים אנו, אלא להדיא ראינו שבידך עשות כן. הוסיף הגוי לשאול, האם מאמינים אתם שביכולתי לעבור על החבל הדק ו'עגלה' בידך, ויענו כל הקהל פה אחד, אם יכולת עבור עד עתה ודאי שלא תפריע לך העגלה, הוסיף הגוי לשאול האם יש מישהו מבינכם שיסכים לשבת בתוך העגלה כאשר אגרור אותה על החבל, אך בזה כבר לא היה מי שהסכים לסכן חייו.

אחר כמה רגעים ראו את האיש מהלך על החבל עם עגלה ובתוכה יושב לו ילד בניחותא בלא שום פחד, וכך עבר מהר אחד למשנהו, והיו אנשים תמהים 'מי הוא זה ואיזה הוא' הילד שהסכים להסתכן כך, משירד הקיפו הקהל את הילד ו'חקרוהו' כיצד לא אחזו חיל ורעדה לשבת באותה עגלה התלויה בין שמים לארץ, הסביר הילד, האיש שעבר עמי על החבל הוא אבי בכבודו ובעצמו... כאומר, אין לך שלוות הנפש גדולה יותר משיבת הבן בתוככי עגלתו של אביו, ואם אבי ציוה עלי לשבת בעגלה הייתי סמוך ובטוח שאינו מסכן אותי כלל.

סיים ר' מענדל ואמר, מסיפור זה למדתי, כי כך צריכה להיות אמונתו ובטחונו של היהודי, כההוא ינוקא שסמך על אביו בידעו ש'אב' אינו מזיק לבנו, ולא זו בלבד אלא שתמיד רחמי האב על הבן להיטיב לו כל הימים, והזוכר זאת, אשריו וטוב לו הן בהיותו בביתו בהרחבה, והן בגלותו בסיביר, כי מרגיש תמיד את עצמו כ'יושב בעגלתו של אביו', והמנהיג הוא הבורא בכבודו ובעצמו.

על כן יאמרו המושלים, מעשה בתלמידי תשב"ר שנסעו ב'משאית' (טראק) להר הזיתים לפקוד ציוני הצדיקים ה'קדושים אשר בארץ המה' (וכפי שהיה נהוג בשנות קדם), וכידוע, הכביש (road) שם נחצב על מורד ההר והוא עשוי כמדרון בשיפוע חזק (ומפחיד) מאוד. לאחר שסיימו להתפלל שבו הילדים לעלות על המשאית – כל אחד תפס מקומו וישב לו בהנאה, לפתע החל אחד מהם לזעוק ולהתריע, אויה, אויה, המשאית נוסעת מעצמה (שכן הנמצאים בתוך ה'תא' שבאחורי המשאית אינם רואים את הנהג היושב ב'חדר' לעצמו), היא מחליקה במורד ההר... הצילו... הצילו... עוד רגע והננו נופלים לעמקי תהום רבה... או נתקלים בכותל אשר לנגדנו... עד שאחד שישב ב'מזרח' המשאית אמר בקול 'אני ראיתי את הנהג כשהוא עולה מהדלת שבצד שמאל, והנה ראו איך הוא יושב במקומו, הוא המנהיג והוא המוליך את המשאית, ועל כסאו לא ישב זר...' מיד 'ותקם סערה לדממה', נרגעו כל המבוהלים וחזרה השלווה לשכון בלבותם, כי עד עתה חשבו שהמשאית נוסעת מעצמה, ומי יודע מה יהיו התוצאות... אבל מעתה הם יודעים שיש כאן 'מנהיג' המנהיג את הרכב כמיטב הבנתו וידיעתו, בחשבון על כל תנועה ותנועה, וממילא אין סיבה לפחד.

על אחת כמה וכמה שאם נדע ונאמין שיש מנהיג לבירה, ונאמר על כל המאורעות המתרגשות ובאות כי הם מאבינו רוענו 'המנהג עולמו' ששוב אין מקום לדאגה ולבהלה כי אנו נמצאים 'בידים טובות'...

זאת ועוד, בתחילה נתייראו יושבי המשאית גם כשהיא 'זחלה' בדרכה אט אט, אכן לאחר שנתברר להם שיש 'נהג' המסיע אותה שוב לא יבהלו גם כשיסע במהירות עצומה... כך על דרך זה ממש, המאמין שיש מנהיג לבירה אינו מתיירא אפילו בשעה ש'רוח סערה' משתוללת...

כאשר שמעתי במליצה מאיש צדיק נבון וחכם, מעשה באיש יהודי שעלה על האוטובוס הנוסע מעיה"ק ירושלים לבני ברק, ומצא עליו 47 נוסעים יושבים על הבאס, שאל האיש את הראשון, האם הנך מכיר את הדרך לבני ברק... ענה האיש לא ולא, המשיך לשאול את השני ונענה באותה תשובה, וכן הג' והד' עד שכל 47 הנוסעים הודו ואמרו שאינם מכירים את הדרך, החל האיש דואג ותמה בקול, אויה לנו, כיצד נגיע למחוז חפצנו, כאשר אף אחד מהנוסעים אינו מכיר את הדרך נלך בה. נענו אליו כל הנוסעים, אדוני, שב על מי מנוחות על מקומך, תנוח דעתך, הרי יושב כאן 'מנהיג' (נהג) בראש האוטובוס, והוא יודע ומכיר את הדרך היטב היטב, הוא יודע את אשר לפניו והוא יוליכנו מהרה קוממיות לארצנו, כולנו נגיע למחוז חפצנו לחיים ושלוה. הנה, לא פחות ולא יותר לזה האיש נדמים בני עולם המסובבים בעולמו של הבורא ודואגים יומם ולילה היאך נגיע למחוז חפצנו, היאך נגיע לטרפנו ולכל צרכינו, היאך נוכל לשמור עצמנו, מי יגן עלינו... אומרים לו, רבי יהודי, שב במנוחה על מקומך, יש כאן מנהיג העולם היודע את אשר לפניו, הוא ברא את העולם והוא מנהיגו בחן בחסד וברחמים, כל אחד יגיע למחוז חפצו ולכל עניניו

באר הפרשה - פרשת שלח

שנרבה בקניין האמונה, להתחזק היטב ולהשריש מלמטה אלא אם כן מכריזין עליו מלמעלה, וממילא בנפשנו כי הכל בידי שמים, ואין אדם נוקף אצבעו אין מקום לבהלה ולפחד כלל.

באופן הכי נעלה וטוב, הוא עושה הכל, כל חץ ההולך מהכא להתם מנוהל על ידו, הוא המוליכו והוא המביאו, הכל תחת ממשלתו והנהגתו, אין 'טעות' ואין מקרה, הכל בחשבון, באברתו יסך לך ותחת כנפיו תחסה.

מסופר על הגה"צ רבי יוסף חיים זאנענפעלד זי"ע רבה של עיה"ק ירושלים ת"ו, כי ל"ע פקדו אותו כמה אסונות בשיכול הבנים, ולמרות הכאב היה שרוי בשמחה, שאלו אותו, ילמדנו רבינו, היתכן... מאין לו כוחות ותעצומות נפש להחזיק מעמד ועוד להיות בשמחה... נענה להם, הנה מדרך העולם בעת אשר תתרחש 'רעידת אדמה' הרי הכל נסים אז הנה והנה, ובאמת פליאה דעת ממני, מה יתן להם לברוח לכאן או לשם, וכי מניין להם ש'שם' לא תרעד הארץ... אלא העצה הנכונה היא לקשור עצמו בחבל ל'למעלה', ועי"ז לא ימוטו רגליו ויוכל להחזיק מעמד. ועל דרך זה ייאמר לעת הזאת, כאשר הננו במצב של 'רעידת אדמה', אין מקום מקלט לנוס שמה, אלא רק להישען על אבינו שבשמים, ואם יקשור עצמו היטב ל'למעלה' באמונה שלימה הוא יחזיק מעמד...

כדברים הללו ממש פירש כ"ק אאדמו"ר זי"ע בנוסח הזמירות (לצפרא דשבתא) מהאר"י הק' זי"ע 'צ'רורא דלעלא ד'ב'ה חיי כל'א', כי 'צ'רורא' הוא מלשון קשר, ומי שהוא 'קשור' למעלה על ידי זה זוכה ל'חיי כולא', וצדיק באמונתו יחיה. ג. בלשון זה היה אומר הגה"ח רבי גד'ל אייזנער זצ"ל, הנה דעת בני אדם לחשוב, שמאחר שיש תקופת 'הסתר' על כן צריך להתחזק באמונה, אך האמת היא להיפך, שבגלל שהקב"ה חפץ שיתחזקו ברואיו באמונתו על כן הוא מסתיר את פניו, כדי שהכל יתחזקו באמונה, ובכך יושלם הרצון העליון שהגיע אל תכליתו. וממילא שמע מינה מה ה' אלוקינו דורש מעמנו בעת הזאת - חיזוק והתחזקות בקניין האמונה... (חיבת העבודה).

כה סיפר הגאון רבי אברהם גניחובסקי זצ"ל שפעם בעת שנסע ממעונו בבני ברק לעבר ישיבת טשעבין בעיה"ק ירושלים (שם כיהן כר"מ) באמצע הדרך נפל שעונו מידו, הרים ר"א את השעון מעל הארץ ומצא שהשעון חדל ממלאכתו ונשאר לעמוד באותה שעה שנפל, וילך תיכף למתקן השעונים (זיגער מאכער, שעון), הלה בדק ומצא כי נגמרה הסוללה (-בטריי), מיד קיים בעצמו וישן מפני חדש תוציאו, הניח סוללה חדשה במקומה ונעשה 'תחיית המתים'... תמה רבי אברהם, אם אכן ה'בטרייה' היתה ישנה עד שמתה מחמת מלאכה - היאך אירע כדבר הזה, ששעת מיתתה היה בדיוק באותו רגע שנפל השעון. השיב לו האיש, אכן, כמעט שלא נשאר 'חיות' בבטרייה, אך כל זמן שהשעון היה מונח כהרגלו עדיין היה בה כח להמשיך, אך מאחר שהיה לו לשעון 'נפילה' וקיבל מכה - כבר לא היה בכוחה להשיבו לפעולתו הראשונה. בהגיעו לישיבה נענה רבי אברהם ואמר לבחורים, שלמד עתה בדרך 'שיעור גדול'... וסיפר להם כל המאורע, וסיים במוסר השכל, ללמדנו, שגם מי שאינו 'מוטען' כל כך באמונה - אך כל זמן שאינו 'נופל' לא יארע לו מאומה... לאידך גיסא יש ללמוד כי מי שהוא 'מוטען' היטב באמונה, שהיא מושרשת היטב בקרבו אזי גם אם יהיה לו 'נפילה' לא יארע מאומה... וזאת חובתנו תמיד, ובפרט בימים אלו, מצד אחד להיזהר ולהישמר ולהתרחק שלא לבוא לידי 'נפילת הרוח' ומצד שני 'להטעין' היטב ולמלא (את הבטריי של) האמונה... שהכל בידי שמים, מתוך חיזוק הבטחון בשומר ישראל, ובאמונתו יחיה האדם.

העולם מספרים, לעירו של הרה"ק רבי נפתלי מראפשיץ זי"ע הגיע 'אורח' - איש חכם 'אוחז עיניים' בכל מיני חכמות, ובכלל זאת - שהיה קופץ מגגו של בניין בן ג' קומות עדי ארץ, ולא ניזוק אפילו בציפורן קטנה... הרה"ק שאל אותו כיצד עושה זאת, הראהו האיש חוט ברזל דק דק וחזק קשור ממעלה עד למטה, ואף כי נדמה לכל שהוא 'קופץ' ממעל עדי ארץ ומאיגרא רמא לבירא עמיקתא אולם באמת היה תפוס בחזקה בחוט הנ"ל, ולא היתה כאן 'נפילה' כלל... ומכאן השכיל הרה"ק מראפשיץ ללמד דעת שהאדם ה'קשור' ומחובר למעלה - מתוך אמונה חזקה ואיתנה, אינו ניזוק מה'נפילה' הגדולה ביותר - לא ברוח ולא בגשם, ובכל אשר יעבור עליו לא תיאבד שמחת חייו ולא תמוט רגלו, כי הוא נשאר קשור תמיד בחי העולמים, בכל עת ושעה.

ד. והנה בעזרת ה' נעבור את ה'סערה' בקרוב, אך יש שיצאו ב'רווחים' גדולים בחיזוק האמונה באלוקים חיים ובהתקרבות אל השי"ת ויש ש... והכל תלוי ביד האדם, והמשכיל יבין את אשר לפניו...

וכאשר שמעתי מאחד שהוצרך לשהות בבית חולים במשך יום שלם, שאמר בדרך מליצה, שפרק כ' בתהלים מתחיל בפסוק (תהילים כ ב) 'יענך ה' ביום צרה', ומסיים 'יעננו ביום קראנו', ואמר האיש, כי באותם הימים אשר שהה בבית החולים, חשב לעצמו בבוקרו של יום הנה בא עלי היום יום צרה יום קושי ומיצר (יום דפוק...), אמנם, בעת

לא תיראום - הבטחון עצמו מגן ומחסה לאדם החוסים בו, וממילא הבוטח בה' ית' אין לו ממה עוד נכלל בלשון הכתוב 'זה' איתנו אל תיראום' - להתיירא מאחר שהוא 'מוגן' ומובטח להינצל מכל פגע שגדול כח הבטחון בהשי"ת להגן ולהושיע לכל רע. וכמו שביאר בספר 'החינוך' (מצוה תק"ב) את מאמר

ערב ראה למפרע שאותו היום היה 'יעננו ביום קראנו', יום התרוממות - מלא בתפילה וקריאה להשי"ת. לדידן ייאמר, הכל עוברים ימים אלו, יש שאצלם הוא 'יום צרה' - זמן קושי נפשי ומלא פחד ובהלה, ויש המשכיל לנצל ימים אלו להיות 'יום קראנו' - תקופה של התרוממות והתקרבות לאבינו שבשמים, בריבוי תפילות בכמות ובאיכות, ריבוי תורה ומעשים טובים, חיזוק אמונה ובטחון שהנה לא ינום ולא יישן שומר ישראל, מתוך שלוות הנפש השקט ובטח, ובחרת בחיים...

מאמר יקר אמר הגאון רבי שמשון פינקוס זצ"ל במה שנאמר (שמות יח א-יא) 'וישמע יתרו כהן מדין חותן משה את כל אשר עשה אלוקים למשה ולישראל עמו כי הוציא ה' את ישראל ממצרים וכו', ויספר משה לחותנו את כל אשר עשה ה' לפרעה ולמצרים וכו', ויאמר יתרו וכו' עתה ידעתי כי גדול ה' מכל האלוקים', וכבר הקשו המפרשים, אם אכן שמע יתרו - מה הוצרך משה לחזור ולספר לו, ומדוע רק לאחר ששמע ממה אז אמר יתרו עתה ידעתי כי גדול ה', מה נוסף לו ידיעה יתר על מה ששמע מקודם לכן.

וביאר הר"ש ביאור נורא הוד, כי הבה נתבונן - 'וישמע' יתרו - היכן וממי שמע, אין זאת אלא ששמע מ'הרדיו' (והם מספרי נייעס, שטויות והבלים, שלא פסיק פיהם מדבר כ"ד שעות מעת-לעת) ומכל מספרי ה'נייעס'... ואכן 'שמועה' זו לא הביאה אותו לידי שום מסקנא (מלבד שאי אפשר להאמין בתכלית לדבריהם וכנודע), כי המה ספרו את פרטי המעשה - בני ישראל יצאו ממצרים, אך בלי אור האמונה מתוך ההשקפה הנכונה, לכן, חזר משה רבינו וסיפר לו את כל אשר עשה ה', היאך הקב"ה הוא שעשה ועושה כל המעשים, ומכיוון ששמע כזאת ממה רבינו נענה ואמר עתה ידעתי כי גדול ה', רק עכשיו לאחר ששמעתי אותו מעשה ממה, השכלתי להבין שהכל הכל היה ביד ה', והוא גדול מכל האלוקים, לאפוקי מקודם ששמעתי זאת מהולכי קרנות מספרי נייעס...

וכך אמר החסיד רבי מרדכי יחיאל לוריא זצ"ל מזקני חסידי סלונים לדרוש כמין חומר בלשון הגמ' (קידושין פב): 'אשרי מי שבניו זכרים ואוי לו למי שבניו נקבות', והקושיא עולה מאליה, שלכאורה היה צריך לומר למי שבנותיו נקבות, ומהו 'בניו נקבות', אלא כי שניהם מדברים מ'בניו', יש מי שחוזר מהישיבה ומספר לאביו 'חידושים' - חידושי תורה ששמע וחידש בלימודו, ואילו אחר מספר 'חדשות' ונייעס למיניהם, ואשרי מי שבניו זכרים, ששיחם ושיגם הוא ב'חידושים' לשון זכר, ואוי לו למי שבניו נקבות שהם מספרים 'חדשות' לשון נקבה...

ואין הדברים אמורים דווקא לגבי בחורים בישיבתם אלא לכל אחד ואחד, אשרי מי שמקיים בעצמו 'בניו זכרים' - שבתקופה זו הוא מתחזק ומתחדש בעבודתו ית"ש, בלימוד התורה ובחיזוק התפילה והקשר עם אבינו שבשמים, ואוי לו למי שמקיים בעצמו בניו נקבות - שמבזבז ימיו בהבל וריק ושקוע רק בחדשות ובנייעס...

ה. הנה בנוהג שבעולם שכיח הדבר ביותר, כאשר 'אבי הבן' עומד להכניס את בנו הנולד לו בביתו של אברהם אבינו שבשעה זו הוא טרוד ומבולבל, פעמים שה'סנדק' מאחר... או ש'התינוק' עדיין אינו מוכן ומזומן... ולעיתים מבולבל הוא בעסקי הכיבודים וכיו"ב, ויש ליתן טעם על מה עשה ה' ככה. ושמעתי מחכם אחד לבאר, כי בא ללמדנו, שזאת גופא היא העבודה של כריתת ברית בין איש יהודי לאביו שבשמים, שגם בהיותו 'מבולבל' ישמור על הברית עם ה' אלוקיו, ואז יצעק 'שמע ישראל ה' אלוקינו ה' אחד'... ועל כך אומרים ומבקשים כשם שנכנס לברית כן יכנס לתורה ולמעשים טובים, כלומר, שכך יהיו כל תהלוכות חייו, גם בזמן 'מבולבל' תמיד יצעק שמע ישראל ה' אחד... וזוהי כריתת ברית בשלימות...

ו. והדברים אמורים ביותר כלפי ההורים שעליהם לעמוד על המשמר, להתחזק ולחזק את בני ביתם באמונה פשוטה וטהורה ובדברי חיזוק ובטחון באבינו שבשמים.

נוראות מצינו בגודל מעלת המחזק את רעהו, שהנה נאמר בסוף פרשת דברים 'לא תיראום כי ה' אלוקיכם הוא הנלחם לכם', ומיד לאחריו מתחלת פרשת 'ואתחנן אל ה' - שמשח רבנו התפלל שיזכה להיכנס לא"י, וכתב 'בעל הטורים' (ריש פר' ואתחנן) שמשח רבינו אמר חזקתי את ישראל אולי ירחם עלי, ובוודאי שאין לנו שמץ השגה במשה רעיא מהימנא, אך עכ"פ למדנו מכאן כמה גדול שכרו של המחזק אחרים לבל יפחדו ולבל יבהלו על ידי שמעורר אותם להאמין כי ה' אלוקיכם הוא הנלחם לכם.

באר הפרשה - פרשת שלח

הגמרא (שבועות טו:) על מזמור 'יושב בסתר' (תהלים צא) שהוא 'שיר של פגעים', בזה"ל, 'פירוש פגעים, כלומר שאמירת אלו המזמורים תועיל לשמר מן הנזיקין וכו'. שיש בהם דברים יעוררו נפש היודע אותם לחסות בשם יתברך ולהשים כל מבטחו, ולקבע בלבבו יראתו ולסמוך על חסדו וטובו, ומתוך התעוררות על זה יהיה נשמר בלי ספק מכל נזק. והרי לנו 'הבטחה' מבעל החינוך להיות נשמר בלי ספק מכל נזק אם יבטח בהקב"ה ויסמוך על חסדו.

ג (לב) על הכתוב (דברים כ א) 'כי תצא למלחמה על אויבך וראית סוס ורכב עם רב ממך לא תירא מהם, וז"ל, הוזהרנו בזה שאם יראה האדם כי צרה קרובה, תהיה ישועת ה' בלבבו ויבטח עליה, כענין שנאמר (תהלים פה י) 'אך קרוב ליראיו ישעו', וכן כתוב (ישעיה נא יב) 'מי את ותיראי מאנוש ימות'. עכ"ל. ומכאן נראה על החיוב מדאורייתא הנוהג בזמן הזה ובימים הללו בהם 'ראית סוס ורכב עם רב ממך' ש'לא תירא מהם', אלא 'תהיה ישועת ה' בלבבו ויבטח עליה'.

והרי זו מצוות עשה שהזמן גרמא להתחזק במידת הבטחון, וכמו שכתב רבינו יונה (שערי תשובה שער

זכר כתב הרמב"ם (פ"ז מהל' מלכים ה"ו) בזה"ל, ומאחר שיבנס אדם בקשרי המלחמה ישען על מקוה ישראל

ז. כבר אמר דוד 'שלושה כתובים הבאים כאחד' בכוחו של הבוטח בהשי"ת. א. 'ולא יאשמו כל החוסים בו' (לד כג), וברש"י, לא יאשמו - לא יתחרטו לאמר אשמונו שחסינו בך. ב. עוד נאמר (נ טו) 'וקראני ביום צרה אחלצך ותכבדני', וברש"י, שזהו כבודי שאושיע את הבוטחים בי, ג. 'כי אתה ה' מחסי' (שם צא ט), ופירש"י שם 'כי אתה' אמרת 'ה' מחסי', וכלומר שכל ה'שמירה' ששומר הקב"ה על האדם, וכאמור שם בארוכה 'כי הוא יצילך מפח יקוש וגו', באברתו יסך לך ותחת כנפיו תחסה וגו', לא תירא מפחד לילה מחץ יעוף יומם' וכו', הכל בגלל שאומר ומדבר שאתה ה' מחסי. והנה רש"י מסיים שם פירושו בלשון זה 'והרי זה מקרא קצר' [ש'חסר' בפסוק שכך אומר האדם כי אתה ה' מחסי], ובדרך צחות יתפרש, שאין הקב"ה מבקש מהאדם הרבה אלא רק 'מקרא קצר' - שיאמר כי אתה ה' מחסי ותו לא, ומיד יושיעו וישמרהו מכל רע...

ח. וכבר נודע מה שכתב ב'נפש החיים' (שער ג פ"ב) ובאמת הוא ענין גדול וסגולה נפלאה, להסיר ולבטל מעליו כל הדינים ורצונות אחרים - שלא יוכלו לשלוט בו, ולא יעשו שום רושם כלל, כשהאדם קובע בלבו לאמר הלא ה' הוא האלוקים האמיתי ואין עוד מלבדו יתברך שום כוח בעולם וכל העולמות כלל, והכל מלא רק אחדותו הפשוט ית"ש, ומבטל בלבו ביטול גמור, ואינו משגיח כלל על שום כוח ורצון שבעולם, ומשעבד ומדבק טוהר מחשבתו רק לאדון יחיד ברוך הוא, כן יספיק הוא יתברך בידו, שממילא יתבטלו מעליו כל הכוחות והרצונות שבעולם, שלא יוכלו לפעול לו שום דבר כלל.

מין הבאר

מובא בספר פניני יחזקאל להגר"י אברהמסקי זצ"ל, שבימי קדם כשהיו פוגרומים בלונדון (כשה"י היה דר שם), אמר שהוא מתחזק בזה שהוא לובש הטלית, ואומר בצל כנפיך יחסיון, ומרגיש אז ממש שמור בצל הקב"ה, וכה אמר אני מתעטף בבורא כל עולמים.

וז"ל, לפני חמשים שנה, לא תקום פעמיים צרה, היו בלונדון הפצצות נוראות... ותמיד הוא היה אומר את זה, כשאני אומר כל בוקר בלבישת הטלית את הפסוק 'מה יקר חסדך אלקים ובני אדם בצל כנפיך יחסיון' (תהלים ל"ו ח), אני אומר בזה לקב"ה, שהטלית מרמזת שכן אדם מכניס את עצמו תחת 'חסות' של בצל כנפיך, הטלית, הארבע כנפות, מרמז שהאדם מכניס את עצמו לחסות - יש לו מגן, יש לו מקלט, (והיכן - בצל כנפי השכינה, ומכיון שכשהוא לובש את הטלית בבוקר והוא אומר בצל כנפיך יחסיון, הוא מכניס את עצמו במקלט - במחסה של הקב"ה, ברור שלא יקרה לו שום רע במשך היום, וגם אם נופלות פצצות הוא נמצא במקלט של בצל כנפיך יחסיון) (וגם הבחורים שעדיין אינם לובשים טלית גדול, הרי הם לובשים טלית קטן... והרי העיקר הוא המכוון שבדבר, להכניס עצמו תחת חסות של כנפי השכינה).

וכעין זה כתב בספר 'אור התורה' (פרשת בא עמו' קמא) להרה"ק רבי שלום תאומים זי"ע (בן אחיו של הפרי מגדים, ומתלמידי הדגל מחנה אפרים, הרה"ק רבי ברוך ממעז'בוז ועוד), וז"ל. שמעתי מפי צדיק וקדוש עליון שציוה לאחד ממקורביו, כאשר

ביאור אור יקרות ביאר הרה"ק מפאסצנא זי"ע הי"ד (בספרו אש קודש - אמרים שדרש לפני עם ה' שבורי לבב בשנות המלחמה), וז"ל. אבל כך צריכה להיות אמונת איש הישראלי, לא בלבד בשעה שרואה מבוא ודרך לישועתו גם ע"פ שכלו ודרך הטבע - 'אמין בה' שיושיעהו ויתחזק, רק גם בשעה שאינו רואה ח"ו שום מבוא ע"פ שכל ודרך הטבע לישועתו - 'אמין בה' שיושיעהו ויתחזק באמונתו ובטחונו. אדרבה, בשעה זו טוב שלא יתקש למצוא איזה שכל ומבוא בדרך הטבע, כי מכיוון שע"פ פשוט לא ימצא, אז ח"ו תוכל אמונתו עי"ז להיפגם, ופגם באמונתו ובטחונו בה' יכול לעצור את ישועתו ח"ו, רק צריך לאמר - הכל אמת שעז העם היושב בה, בנים הדברים שהערים בצורות וכו', מ"מ הנני מאמין בה' שהוא למעלה מהגבול והטבע שיושיענו, 'עלה נעלה וירשנו אותה' - בלא שכל ובלא סברה, אמונה ובטחון בה' באופן כזה תקרב את ישועתו. ובה מבאר את דברי כלב, אמנם, אף אם עפ"י דרך הטבע אין בידנו לכבוש את הארץ, כי עז העם... והערים

ומושיעו בעת צרה. וכל המתחיל לחשב ולהרהר במלחמה ומבחייל עצמו עובר בלא תעשה^ט, שנאמר (דברים כ ג) 'אל ירך לבבכם אל תראו ואל תחפזו ואל תערצו מפניהם'. עכ"ל.

ממעיני הישועה - בגודל האמונה ותוקף הבטחון כן גודל ותוקף הישועה

בפרשתן (יג כה-ל) הובא באריכות מעשיהם של בני ישראל, כשהתלוננו ובכו מרוב פחדם על שאין בכוחם לערוך מלחמה כנגד הגיבורים 'ילידי הענק' מו' העמים היושבים בארץ כנען, לעומתם טען כלב בן יפונה ויאמר עלה נעלה, וברש"י, עלה נעלה - אפילו בשמים והוא אומר עשו סולמות ועלו שם, נצליח בכל דבריו. ולכאורה תמיהה מילתא, וכי זוהי התשובה על טענתם, והרי הם טענו 'דברים של טעם' - כי הענקים אשר שם המה גיבורים עצומים, ומדוע לא התווכח כלב לסתור טענותיהם, אלא סתם ולא פירש עלה נעלה... והרי הוא נחשב כמודה שלא ממין הטענה.

יתרמי (ימצא) לו ח"ו איזה צער בשום דבר בעולם - יהיה מממה שיהיה, בממון או בענינים אחרים ר"ל, צוה לו שיאמר בלשון לע"ז בזה הלשון, רבונו של עולם, דו האסט מיך באשאפין, דו געבסט מיר חיות, איך האלט מיך נאר אין דיר אליין, און ווייטער האט צו מיר קיינער ניט (רבוש"ע, אתה בראתני, וכל חיותי אינה אלא ממך, מחזיק אני עצמי רק בך, כי לך לבד עיינינו תלויות, ואין לאיש זולתך איזה שליטה או כח עלי), ואמר **שבוודאי יועיל לו מכל צער ונזק, והוא בדוק, עכ"ל**. ט. כבר אמרו לבאר מה הייתה טענתם של בני ישראל בענין ה'מתאוננים' - 'זכרנו את הדגה אשר נאכל במצרים חנם את הקישואים ואת האבטיחים ואת החציר ואת הבצלים ואת השומים, ועתה נפשנו יבשה אין כל בלתי אל המן עיינינו' (לעיל יא ה-ו), ולכאורה אין כל שחר לטענתם, שהרי המדובר ב'מן' שבו העידה תורה שהרגישו באכילתו את כל ה'טעמים' - כלומר, על מה שחשב עליו האוכל בעת אכילתו היה נרגש טעם זה בפיו, ומדוע לא חשבו אותם מתאוננים להרגיש במן טעם דגה או קישואים ואבטיחים... (ובאמת, המן לא השתנה לטעמים אלו, כמבואר בגמ' יומא עה, וברש"י על אתר בפ' בהעלותך, ולא באנו אלא כ'דרוש'). ומכאן ראינו, שקל יותר להתלונן ולבכות מאשר להפעיל את הראש אפילו במחשבה קטנה כטעם דגה וכו'... ולדידן יאמר, בוודאי יותר נקל עתה לבכות ולהוריד את הראש' - להסתובב בפחד וב'לחץ'... אך לא באלה חפץ ה' כי אם אדרבה ב'נשיאת ראש' מתוך מחשבות של אמונה ובטחון ולהישען על מקוה ישראל מושיעו בעת צרה.

ומצינו ל'אור החיים' הק' בפרשת בהעלותך (יא יח) בענין המתאוננים שבכו מי יאכילנו בשר, וז"ל, כי בכיתם וגו'. משמע כי יקפיד ה' על הבכי, וצריך לדעת, מה כיעור יש בבכי מצד עצמו. ונראה, כי טעם ההקפדה הוא לצד שהבכי יורה על חסרון המוחלט בשלילת ההשגה (כלומר שהם בוכים מתוך ייאוש, שלא יוכל לתת להם מבוקשם), שאם לא כן היה להם לשאול מה' כבן השואל מאביו את אשר תאוה נפשו, וממה שבכו (ולא בקשו) יורה כי הדבר מוחלט אצלם כי ה' אין לו כח ח"ו לתת שאלתם, והוא מה שדקדק לומר מי יאכילנו לומר אין מי שיוכל עשות דבר זה, וכן תמצא בו שאמרו רז"ל (ספרי) שאמרו ישראל אין כח וכו', וזו כפירה ביכולת היכול על כל ברוך הוא, עכ"ל. ומכאן נלמד, בגנות וטפשות הבכי מתוך ייאוש ופחד, אדרבה, הקב"ה הוא אבינו והוא חפץ בטובתנו, הוא כל יכול ובידו למלא כל משאלותינו. ולכן, אם יש דבר המעיק על לבך פנה אליו, וכלשון האור החיים 'כבן השואל מאביו את אשר תאוה נפשו', אבל אין כל מקום לבכי ופחד הבא מתוך ייאוש. י. שמעו נא למעשה נפלא אשר סיפר הרב מנחם ווייס שליט"א מעי"ת אלעד יצ"ו, בנו הילד כבן ארבע שנים סבל זמן רב מפצעים בעור הגוף (הנקרא פסוריאזיס, Psoriasis) הגורמים לגירוד חזק ולסבל נפשי גדול ה"י, ודרש ברופאים

באר הפרשה - פרשת שלח

בצורות גדולות מאד... מכל מקום מבלי כל שכל נחזק וכבר נודע מה שכתב הרה"ק ה'אוהב ישראל' זי"ע את האמונה^א, אפילו בשמים וחוא אומר עשו סולמות ועלו שם, נצליח בכל דבריו. זי"ע כי 'אמונה' הוא גם מלשון המשכה וגידול, וכמו

ובמומחים גדולים ואף הם לא הצליחו להעלות מזור לפצעיו וכאביו, רק זאת אמרו לו ליסע לים המלח, כולי האי ואולי יתרפא למחצה לשליש ולרביע.

והנה, כמה ימים לפני חג השבועות (שזה עתה עבר עלינו לטובה) חזר הילד מבית תלמודו, ו'בישר' לאביו כי הוא עומד להתרפא בשלמות... שאלו אביו זאת מניין לך... והשיב בפשיטות כי ה'רבי' ב'חידדער' (תלמוד תורה) דיבר עמהם אודות חג השבועות הקרב ובא, ובתוך הדברים סיפר להם שבמתן תורה נתרפאו כל החולים וכל בעלי המומים למיניהם, גם אמר להם שבעוד כמה ימים יהיה שוב 'מתן תורה', על כן הוא בטוח שיתרפא ממחלתו... החריש האב ולא אמר לו מאומה... והנה ראו זה פלא... באמצע סעודת החג (סעודת היום) הגביה הילד את 'בית ידו' (שרוול חולצתו) והראה לכל כי ידו זכה ונקייה לבנה כשלג בלי שום רושם וסימן כלל... [והנה, בדרך העולם, בתקופה זו מתרבה החולי יותר מחמת החום וסוג האוויר השולט עתה, ולא זו בלבד שלא הוכבדה המחלה אלא שנרפאה כליל]...

אתה הראית לדעת כוחה של אמונה פשוטה בתמימות, הילד האמין בשלימות כי תתרפא המחלה בשבועות וכך היה... באמת אמרו, אין אחד מאתנו שלא היה ילד בעבר... אין לנו אלא לעזוב כל 'חכמה ודעת' יתירה אשר קנינו מאז, ולשוב להאמין כמו ילד קטן...

וכאשר שמעתי מהחסידי הישיש הרב מנחם רובין ז"ל מעי"ת בית שמש יצ"ו שזכה לשמוע בעצמו מפי הרה"ק רבי שלומק'ה מזוועהיל זי"ע, שלמה המלך היה חכם העולם (מלכים א' ה' יא) ואעפ"כ הוא עצמו אמר (קהלת ב' ט) 'אף חכמתי עמדה לי', וראשי תיבות של 'אף' הוא אמונה פשוטה, ר"ל שעזב את כל ה'חכמה' והאמין באמונה פשוטה, וכמו שיש לדרוש עוד ולומר בשפת האידיש - 'אף' ר"ת אן פשעטלאך (בלי 'פלפולים' והתחכמויות), אלא להאמין בתמימות בלי חשבונות והתחשבנויות, וכמו שאומרים קאפ אין וואנט (ראש בקיר), וכלומר שמקבל את הדברים כמות שהם מבלי לנסות ימין ושמאל ומבלי לנסות 'לפרש' הכוונה...

כיוצא בדבר אמר הרה"ק ה'דברי ישראל' זי"ע על מה שנאמר (בראשית ו' ט) 'נח איש צדיק תמים היה בדורותיו את האלוקים התהלך נח', וכתב ה'בעל הטורים' כי סופי התיבות של האלוקים התהלך נח הוא 'חכם', וביאר שבא הכתוב לספר בשבחו של נח, שהגם שהיה 'חכם' שאין כמוהו, אך את האלוקים התהלך נח בתמימות שהיא העיקר בעבודת השי"ת, והיא 'החכמה הגדולה אחר כל החכמות'... והוסיף לרמז זאת גם בהא דכתיב (משלי י' ט) 'הולך בתם ילך בטח', שאף כאן נרמז 'חכם' בסופי התיבות, כי 'אחר כל החכמות העיקר הוא הולך בתם ילך בטח', לעזוב כל 'החכמות' ולבטוח בתמימות בהקב"ה.

יא. כיוצא בדבר ייאמר לעניין התפילה, שככל שמאמין בפשיטות שהקב"ה הוא מלך שומע תפילה ומקבל את תפילתו - כך הקב"ה ממלא מבוקשו.

וכאשר סיפר הגה"צ רבי שמשון פינקוס זצ"ל, שכאשר היה ילד רך בשנים כבן שבע שנים רצה מאוד לילך בליל חג השבועות לבית הכנסת והפציר באביו, אך האב סירב לבקשתו והיה עדיין 'ילד קטן' ומה יעשה בבית הכנסת... על כן הורה לו ללבוש בגדי שינה וללכת לישון... ויצא האב לעבר ביהכ"נ. בהגיעו לשם התחיל להפך בדעתו ולהתנחם על מחשבתו הראשונה, אולי הייתי צריך להסכים לבקשתו, וחזר לביתו בכדי לקחתו עמו, והנה בהגיע אל הבית ראה את הילד עומד ליד הדלת כשהוא לבוש בגדי חג ונראה כממתין לו... שאלו האב מניין ידעת שאחזור אל הבית לקחת אותך לבית הכנסת, והשיב הילד, התפללתי אל ה' שיכניס בך רצון לשוב ליטול אותי, והייתי בטוח שהתפילה מתקבלת, על כן נעמדתי ליד הדלת כשאני ממתין לך שתשוב...

עוד נביא מעשה אשר שמענו לפני כמה שנים מאיש יקר בשם ר' דוד שליט"א המתגורר בצרפת (פראנקרייך), נכנסתי בשעות הערב לחנות לממכר מזון והנה אני רואה שבאחת הפינות נערכת מכירת משחקי פליי-מוביל, פניתי לאותה פינה וחפשתי לקנות משהו עבור בני אהרן בן הארבע, מצאתי רכב קטן דוגמת רכב משטרה - אשר ידעתי כי הוא אוהב את זה מאד, וקניתי זאת עבורו - דבר שלא עשיתי מעודי ועד היום. בהגיעי הביתה כבר נם הילד את שנת הליל, על כן נתתי את האוטו הקטן לבני ביתי וספרתי לה שקניתי לבנו אהרן, היא קפצה ממקומה כאדם הרואה דבר פלא והפלא שלא ראהו מעולם, שאלתי אותה מדוע הינך מתפעלת כל כך, מדוע הינך ממש

שנאמר (אסתר ב ו) 'ויהי אומן את הדסה', וכלשון קדשו, כי באמונה יש כח זה, שע"י האמונה יומשך הדבר הזה ממקורו ויבוא, היינו ע"י שהוא מאמין בהש"ת ובוטח בו באמונה שלימה על שום איזה דבר, אז נמשך הדבר ההוא ובא בשלימות, עכ"ל. והיינו כאמור, כי כן דרך הנהגת הקב"ה, כפי מידת האמונה שיש לו לאדם כן הוא נוהג עמו.

הננו ועלינו - זמן תשובה והתעלות והתרוממות נודע מה שאמרו חז"ל (ברכות נט.) 'לא נבראו רעמים אלא לפשט עקמומיות שבלב', וממילא פשיטא כאשר 'קול תרועה במחנה', ו'רעמים' מנסרים בחלל, הרי עיקר תכליתם הוא לפשט עקמומיות שבלב, כי הקב"ה 'מדבר' אלינו בקול ה' שובר ארזים ורוצה שנתקרב אליו עתה ביותר², ולתקן המעשים ב'קבלות טובות' כל חד וחד בדיליה³.

ביו"ב מצינו בדברי הרה"ק ה'קדושת לוי' זי"ע (פר' בשלח בדר"ה והנה ידוע) 'אם אדם בטוח בה' שהש"ת יעשה לו כל צרכיו, גם למעלה ממלאין לו כל משאלותיו. אבל אם אדם הוא תמיד על פרנסתו ופרנסת אנשי ביתו אזי גם למעלה יחסר פרנסתו. ולכן אשרי איש שלא ישכח ושם בטחונו בה', כי אז ה' צילך - כמו

יוצאת מהכלים... ענתה לי, זה עתה בטרם שנרדם הילד סיפרתי לו מעשה באשה שנחלתה והתפללה אל ה' שישלח לה רפואה שלימה מן השמים, ואכן תפילתה נתקבלה בשמים ונתרפאה לגמרי, שאל הילד וכי גם אני יכול להתפלל אל ה', השבתי לו, בוודאי... וכי ברצונך להתפלל על דבר מה, ענה הילד, הן, והתפלל בלשונו אני רוצה אוטו... והנה עיני רואות ולא זר שאכן, שמע אלוקים הקשיב לקול תפילתו...

ומוסיף ר' דוד, כל השומע ואני בתוכם משתומם כיצד הקב"ה שמע לקול הנער כאשר הוא שם, ומילא לו מיד מבוקשו, אבל, 'בעל השמחה' עצמו - הילד, לא התרגש כלל, אלא קיבל זאת בפשיטות, שהרי בעצמו שמע מאמו שהקב"ה שומע תפילת כל פה... ואף עלינו לחדש ימינו כקדם... לשוב לימי ילדותינו... להשריש היטב בעצמנו את האמונה הפשוטה בכוחה של תפילה עד שלא 'נתפעל' כלל...

וכבר פירש הרה"ק מקמארנא זי"ע (בחומש היכל הברכה) מה שנאמר (להלן ל ג) 'לא יחל דברו ככל היוצא מפיו יעשה', כי 'יחל' הוא מלשון 'מייחל' ומקווה, ואמר הכתוב 'לא יחל דברו' - היינו דיבורי תפילה, שלא יהיה מקווה שתפילתו תפעל פעולתה, אלא יגש אל התפילה בדרך וודאות, כלומר, שבוודאי ככל היוצא מפיו (בתפילתו) יעשה הקב"ה, ואפילו היוצא מפיו בסתמא - ללא דביקות אלא אמירה בעלמא גם זאת יעשה הקב"ה.

יב. וכבר אמרו צדיקי קמאי לפרש בלשון מה שאמרו חז"ל (ברכות ה.) 'אם רואה אדם שייסורין באין עליו יפשפש במעשיו', שנכלל בזה שהקב"ה מפשפש במעשי האדם לראות היאך הוא מתנהג בעת הזאת...

יג. הנה איתא במשנה (נזיר פ"א מ"ז) האומר 'הריני נזיר כמניין ימות השנה (כלומר 355 נזירות) - מונה נזירות כמניין ימות השנה [וסתם נזירות הוא שלוששים יום, נמצא החשבון עולה לערך שלוששים שנה], אמר רבי יהודה, מעשה היה (שאחד קיבל על עצמו כ"ל) וכיון שהשלים מת. ומובא בירושלמי, 'תני בשם ר' יודה, ראוי היה זה למיתה אלא שתלתה לו נזירותו. והיינו שהגם שכבר הגיע זמנו להפטר מן העולם, מ"מ נתנו לו מן השמים עוד 'שנות חיים', כדי שיעלה בידו לקיים קבלתו ולסיים את מנין הנזירות שקיבל ע"ע.

ונלמד מכאן לכל מקבלי ה'קבלות' כל אחד באשר הוא, כי בעד עצם הקבלה נותנים מן השמים כוח עוז ותעצומות לאדם שיוכל עמוד במה שקיבל על עצמו, ולא כח גרידא, אלא אפילו הגיע זמנו להפטר מן העולם יזכה בעוד שנות חיים כדי שיוכל לקיים את הקבלה.

ולכאורה כל הרואה דברי חז"ל אלו הרי מיד ירוץ לקבל על עצמו קבלה טובה לאורך ימים ושנים, שהרי כל אשר לאיש יתן בעד נפשו, ומיהו שאינו רוצה לחיות... אלא שכך היא אומנותו של הצר הצורך זה היצר... שאינו אומר לאיש יהודי בזמני התעוררות - אל תקבל ואל תקיים, אלא הוא בא ואומר לו, הנה בוודאי 'לך נאה ולך יאה' לקבל קבלות טובות, אבל הרי ידעת זה מכבר כי אין לך יפה מן 'ישוב הדעת', שב נא כמה ימים, התבונן ותחקור, מה וכיצד כדאי ראוי לך, לפי מזגך וכוחך וכו', וכיו"ב. ודעו נא, כי אין לו בזה אלא מטרה אחת ותכלית אחת - שיעבור זמן ההתעוררות, ותתקרב האש ותכבה לגמרי, וממילא לא יעשה האיש עם עצמו כלום...

באר הפרשה - פרשת שלח

ריצה פרקליט נכנס דורון אחריו, והכוונה היא, כי החטאת באה לכפר על החטא, ואילו עולה הרי היא כדורון ומתנה כביכול לרצות על האדם, ולא שייך שיביא 'דורון' בעוד החטא קיים, על כן בדין הוא להביא את החטאת תחילה. אמנם לאורך גיסא, רצה הקב"ה 'להורות כי הוא ית' חפץ בתשובתן של ישראל', על כן דווקא בעוון החמור ביותר - חטא עבודה זרה, ציווה הקב"ה להביא את העולה תחילה, למען ידעו כי השי"ת רואה בחרטה ובשברון הלב, 'ואף על פי שלא הביאו עדיין חטאתם תהיה העולה לריח ניחוח לפניו'.

בפרשתן (טו כד), 'והיה אם מעיני העדה נעשתה לשונה ועשו כל העדה פר בן בקר אחד לעלה לריח ניחוח לה' ומנחתו ונסכו כמשפט ושעיר עזים אחד לחטת', וכתב רש"י לחטת, חסר א', שאינו כשאר חטאות, שכל חטאות שבתורה הבאות עם עולה החטאת קודמת לעולה, שנאמר (ויקרא ה י) ואת השני יעשה עולה, וזו [בחטא ע"ז] עולה קודמת לחטאת'. וביאר הגה"ק החיד"א זי"ע (נחל קדומים) בשם רבינו שלמה אסתרוק זי"ע (בן דורו של הריטב"א והר"ן), דהנה איתא בגמ' (זכחים ז:) 'אמר רבי שמעון חטאת למה באה לפני עולה, לפרקליט שנכנס

בענין זה המשיל בעל המתוק האור' משל נפלא, בעיר אחת היה 'שודד' רשע שהיה אורב בדרכים ושודד את עוברי אורח, אנשים תמימים חפים מפשע, את כל ממונם גזל וחמס ואת נפשם היה רוצח בדם קר. אנשי השלטון ששמעו את הנעשה החליטו לעשות 'סוף וקץ', עקבו אחריו עד שתפסוהו וחבשוהו בבית האסורים... כמובן ששמע הדבר הגיע לאזני המלך, והוא ביקש להיות נוכח בעצמו בעת עריכת המשפט, ואכן, בהגיע העת התייצב המלך בבית המשפט, והשופטים החלו לדון, אחרי 'דין ודברים' קצר פסקו לו למחרת היום 'תליה' בכיכר העיר - על בימה גבוהה לעיני כל הקהל, למען ישמעו ויראו. ויהי ממחרת נאספו כל הקהל, והכניסו את השודד כפות וכבול, התלין הכריז, דעו כי איש זה נתלה כאן לאור מעשיו הנפשעים, אבל לפי חוקי המדינה הוא יכול לבקש ג' בקשות אחרונות - א. מה הוא רוצה לאכול, ב. מה ברצונו לשנות, ג. היכן רוצה שיטמינו ויקברו אותו...

השודד שהיה ממולח ובעל כשרון, ומאחר שהיה אז ימי החורף, נענה שהוא רוצה לאכול 'אבטיח' - אמר לו התלין הרי עתה ימות החורף ואין אבטיחים, אמר לו השודד אבל אני צריך אבטיח... אבל אין עתה... נענה השודד, יש לי זמן וסבלנות עד אין קץ, נמתין לזמן שיהיה אבטיחים, המלך והשופטים לא ידעו מה לעשות, הביאו 'ספרי החוקים', המלך ועדתו עיינו הכא והכא, ולא מצאו דרך מוצא - חק הוא חק, עפ"י חק חייבים למלא בקשותיו של המוצא להריגה, ואמר המלך חייבים להמתין עד ימות הקיץ, ניתן לו אורך זמן עד שיהיו אבטיחים ואז ימשיכו את המהלך (התהליך)... הכניסוהו שוב לבית האסורים, והוא שמח ושתק - הצליח לו המהלך. בהגיע ימי הקיץ, וכבר גדלו האבטיחים, וכבר בנו שוב את הבימה ועמוד התליה, וכל העם נאספו, והובא השודד כבול, הביאו לפניו קערת אבטיחים יפים ומאירים, אכלם ברעבתנות כדרכם של גויי הארצות, והתלין מכריז, הבה נתקדם, מה תרצה לשנות, ענה האיש, ברצוני לשנות 'מי שלג' - גערו בו אנשי המשפט, אבל שלג יש רק בחורף, ונעשה שם זעקה גדולה, והוא בקור רוח אמר להם, יש לי זמן וסבלנות עד אין קץ, עתה כבר לא הוצרכו להביא ספרי ה'חק', כי ידעו כי הגם שהלה מנצל את החק לטובתו וכנגד ההגיון, אבל אין ברירה, שבו והכניסוהו לבית האסורים לעוד מחצית השנה, וכבר ב"ה הגיע חודש כסלו, וירד שלג כבד, בנו שוב בימה וכו', הכינו לו מי שלג, וקיוו שעתה כבר יוכלו להעניש את הרשע הלזה על מעלליו ומעשיו הרעים, וסוף וקץ, הכל נאספו וכו' בראשות המלך, ונתנו לו מי שלג, עתה שאלוהו, היכן תרצה להיטמן, השודד חייך מתחת לשפמו, ואמר בקשה פשוטה יש לי - אני רוצה להיקבר ליד קברו של המלך הנערץ כשהוא מראה באצבע על מלכם הרם... החלו לזעוק עליו, הרי מלכנו חי וקיים... אמר האיש - יש לי זמן וסבלנות עד אין קץ, כשיגיע העת של המלך להקבר בין רגבי האדמה אלך יחד עמו.

והנמשל, ראה נא מה עולה בגורלו של הדוחה - כי לבסוף הוא דוחה את הכל מעליו. כך המדמה שע"י שיחשוב ויתבונן יגיע לתכלית טוב, ויחשב שעדיף להמתין על זמן של ישוב הדעת, על זמני הרחבה וכיו"ב אז יוכל ללמוד או להתפלל מאין מפריע, ידע שלעולם לא יגיע לאיזה תכלית, כיון דאידיחי אידיחי, והוא יפסיד את הכל - כי שערי תירוצים לא ננעלו - לעולם ימציא לו היצר תירוצים והצעות חדשות, אין לנו אלא 'לקפוץ למים' - כמובן להתבונן במה שהוא יכול לעמוד בזה, אבל מיד להפנות לזה, ולא לדחות, ומיד להתחיל לעשות כנדרש מאתנו ובזה נגיע לתכלית הטוב.

באר הפרשה - פרשת שלח

יג

ויש בזה לימוד גדול וחיוזק עצום למי שחטא ח"ו, ונדמה לו במחשבתו שאינו יכול לשוב ולהתקרב לאבינו שבשמים, כי היאך יכפר את חטאו אשר חטא ויתקן את אשר עיוות, אכן האמת היא, כי אבינו שבשמים חפץ בתשובתן של ישראל'י ותיכף בשובו מדרכו הרעה כבר מקבלו, וכל מעשיו הטובים עולים לפניו ית' לריח ניחוחי.

ודברי תורה צריכים חיוזק ביותר כנגד אותה 'מכת מדינה' היא הייאוש - שהאדם מתייאש מעצמו,

יד. מעשה שהיה לפני כמה שנים ושמעתיו מאיש מבין ונבון, בקי נפלא בתורת הנפשות ה"ה הגה"ח רבי פנחס בונקער שליט"א, בבחור שלדאבון לב ירד מצבו הרוחני מטה מטה, עם הזמן התחבר לחבורת ריקים ופוחזים, ומפעם לפעם היה בא אל בית אביו עם חבר מרעיו והללו היו משתכרים שם וכדי בזיון וקצף, ויהי באחת הפעמים, גברה השכרות על בני החבורה, והללו שברו ונתצו את כלי הבית וההיזק הגיע לכדי עשרות אלפי דולר. הבן שעדיין פעם בלבו רגש לבית אביו נתמלא בושא וכלימה, וברח מהבית כל עוד נפשו באפו, ומאז עבר לדור בבית אחד החברים. מאידך, האב, שלא רצה לנתק את הקשר עם בנו החל תר ומחפש אחריו, אבל, מאומה לא הועיל לו, הבן ניתק עמו כל קשר ומגע, גם בטלפון לא אבה לענות לאביו.

אינה ה' לפניו, והאב שמע על ר"פ שהוא 'יחיד מומחה' בקירוב הנופלים בעם (נושרים) וכבר נוצר קשר בין בנו לר"פ, משנפגש עמו האב, סיפר ר"פ, שאותו הבן, מתחיל להראות סימני תשובה, וכבר התחיל קצת להתחזק ולהתיישר, כשמעו 'בשורות טובות' אלו ניסה שוב האב ליצור איזה קשר עם הבן ע"י הטלפון, אבל הבן לא ענה לו, בצר לו ניסה האב שוב, והלך לנקוש על דלתי הבית שבנו שוכן שם, והנה רואה שמתוך הבית מציצים עליו ב'קוקער', אך הדלת אינה נפתחת, בלב שבור ורצוף חזר האב ובכה מאין הפוגות לפני ר"פ, מה עוד יש לאל ידי עשות כדי שבני יאבה לדבר עמי, וכי מה בקשתי ממנו - רק דבר אחד, שיאות לדבר עמי. כאבו ובכיו של האב נגעו לעמקי לבבו של ר"פ והחליט לדבר על כך עם הבן, וכך עשה, מיהר לשאלו, הרי אני רואה שהחילות להיטיב את דרכיך, מדוע הנך כה מתנכר לאביך מוליך, ענהו הבחור, הרי אני חייב לו עשרות אלפי דולר, ואין לי מאיפה לשלם, מה יש לי לענות לו ולדבר אתו כשהנני יודע מראש שאין לי כלל מה שהוא צריך ומבקש ממני. אמר לו ר"פ, טיפש - כלום צריך האב את הדולרים שלך, הרי הוא רוצה לראות פניך ולשמוע קולך, ודבר זה חשוב לו פי מאה מהדולרים שלך. והנמשל ברור, עד כמה אבינו שבשמים משתוקק 'לראותנו'... וכלשון הכתוב (ירמיה לא יט) 'הבן יקיר לי אפרים אם ילד שעשועים וכו' על כן המו מעי לו'. זאת ועוד, כי פעמים הרבה, מחשב האדם בעצמו, הרי חטאתי רבות, והקב"ה תובע ממני כמה וכמה 'תשלומים', כיצד אשא פניו, כיצד הנני רוצה שתפילתי תתקבל, שתורתך תהא נחשבת לפניו, הרי אין בכלל תועלת בכל התורה והמצוות שאקיים, אבל האמת, כי טעות גדולה בידיו, וכי הקב"ה מבקש מאתנו תשלומים, הרי פי מאה מזה הוא מבקש פשוט שנפנה אליו ראש ושנראה לו פנינו בתפילה ובתורה.

טו. עוד חיוזק עצום מצינו בתורתו של הגאון רבי משה פיינשטיין זצ"ל (דרש משה) המבאר מה שאמר הכתוב (יד כד) 'ועבדי כלב עקב היתה רוח אחרת עמו וימלא אחרי והביאותיו אל הארץ אשר בא שמה וזרעו יורישנה', מפני מה זכה כלב לאותו שכר גדול, אלא, שבאותה שעה שהיסה כלב את העם באומרו 'עלה נעלה וירשנו אותה כי יכול נוכל לה' (יג ל) - אכן קיבלו כולם את דבריו וחזרו בהם ממחשבתם הרעה, אלא ששבו המרגלים להסית את העם, וכדכתיב (פסוק לא) 'והאנשים אשר עלו עמו אמרו לא נוכל לעלות אל העם כי חזק הוא ממנו', ונמצא שהצליח כלב להחזיר את העם בתשובה לרגע אחד, ועל כך בדין הוא שיקבל שכרו משלם, כי אין ערוך לרגע אחד של הרהור תשובה. וכמו שמסיים שם בזה"ל, ושמעינן מזה דכמו שבחיי הגוף נפסקה הלכה שאף חיי שעה קטנה מחויבים לראות שיחיה, ואף הותר לחלל שבת בשביל זמן משהו, כך הוא גם בחיי הנפש, אף שהועיל לזמן קצר נמי הוא דבר גדול.

מעשה היה אצל הרה"ק רבי גדליה משה מזוועהיל זי"ע שאמר לאחד מחסידיו שילך לשמוע דרשת התעוררות, אך החסיד נענה ואמר, רבי, מדוע אלך אם ממילא אחר רגע כמימריה לא יישאר בי מאומה מכל ההתעוררות שתאחזני בשעת הדרשה, אמר לו הרה"ק, הגידה נא לי המוצא את עצמו טובע ח"ו בלב ים, ולפתע בא אי מי ואמר לו, בידי להצילך אך ורק לשעה מועטת... ולאחר מכן שוב תיפול ח"ו... וכי לא יחפוץ הטובע להינצל לכל הפחות לשעה קלה זו. כמו כן מה לך לחשוב חשבונות האם תישאר ההתעוררות בקרבך לאחר דברי הכיבושין, די לך בזה המעט שיתעורר ליבך בשעת מעשה לשוב אל כור מחצבתך.

באר הפרשה - פרשת שלח

שבטו של יוסף - על שני חלקים שבו, מנשה ואפרים. פעמים יקדים את אפרים וגם מייחסו ע"ש יוסף, כגון בריש פרשת במדבר שכתב תחילה 'לבני יוסף לבני אפרים' ורק לאחר מכן 'לבני מנשה' מבלי לייחסו על יוסף, ופעמים להיפך. וכאן (פרשת שלח) שינתה התורה והקדימה את שבט אפרים אלא שלא ייחסו אחר יוסף, ולאחמ"כ כתב את שבט מנשה וייחסו אחר יוסף, ומעם הדבר, כי בכך חלק כבוד לשניהם, כבודו של אפרים בזה שהקדימו למנשה, וכבודו של מנשה בכך שייחסו אחר יוסף.

ואחר שנפל ונכשל בחטא חותם עצמו ב'חותמו של...'. בהחלטה כי כבר איננו שווה מאומה... וממילא כבר מותר לו הכל, כי ממילא כבר רחוק הוא מן הקדושה^{טז}. וכה ביאר הרה"ק מוידיתשוב זי"ע בספר 'סור מרע ועשה טוב' (בהקדמה לדרך עץ החיים) בשם הרה"ק ה'חווה' מלובלין זי"ע בהאמור בפרשתן (טו לט) 'ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם', שבא הכתוב לומר אף אם נכשלת בעוונות החמורים ביותר אל תתיר את הקשר, עמוד עמוד על משמרתך, וייחשב לך כמי שלא נכשלת מעולם (ואף הפוגם עדיין נחשב 'נוטר' כשיחזור בתשובה).

ואם כה חס המקום על כבודם של אפרים ומנשה
שלא תחלש דעתם כלל, הרי על אחת כמה וכמה שעלינו לחלוק כבוד לבריות^{יז} ב'זמן הזה', כשאנו חלושי דעת, וצרכי עמך מרובים ודעתם קצרה^{יח}.

כבוד חברך - זהירות בכבוד הבריות
בפרשתן (יג ה-יא), 'למטה אפרים וכו', למטה יוסף למטה מנשה', כתב הרמב"ן (במדבר א לב) כי מצינו בתורה כמה וכמה אופנים למנות ולייחס את

טז. ונתבאר בספה"ק שזו היתה נפילתם של המרגלים שאמרו 'ונהי בעינינו כחגבים', - שפלות רוח שלא במקומה, אלא אדרבה צריך להתאזר בגבורה ולהאמין בעצמו שגם אם כבר נפל עדיין יש בידו לחזור ולהתעלות בס"ד. וכדאיתא ב'שפת אמת' (אבות) לבאר בהא דאיתא במשנה (אבות ב ה) 'אל תאמין בעצמך עד יום מותך', שממשמעות הלשון משמע שביום מותך כבר תוכל להאמין בעצמך, ותמוה לומר כן, אלא 'ביום מותך' היינו יום הנפילה... 'כשרואה שעומד בצדקו גם בעת השפלה אז יוכל להאמין בעצמו', ולכאורה עדיין לא הונח לנו כל צרכנו, היאך יוכל להאמין בעצמו גם על פעמים אחרות... אלא צריך לומר בכוונת דברי קדשו, שנאמר כאן ציווי לאדם אל תאמין בעצמך אלא ביום מותך, כי בזמן ה'מיתה' והנפילה מחויב האדם להאמין בעצמו שבידו להתחדש ולהתחזק...

מן הבאר

מענין לענין, בפרשתן (יג כ), 'ומה הארץ השמנה היא אם רזה היש בה עץ אם אין והתחזקתם ולקחתם מפרי הארץ'. כתב הרה"ק ה'חתם סופר' זי"ע (ד"ה היש בה) כוונת הכתוב באמרו עץ ל'צדיק המגין על דורו כעץ' - והוא בעל גמילות חסדים, שהעולם נהנים מפירותיו כאותו 'עץ פרי עושה פרי' ומהנה בפירותיו את בני העולם, ונקרא עץ כי הוא מגין על דורו כעץ. ואמר היש בה עץ התבוננו לראות, אם תמצאו שם בעל חסד, אל תקחו מפרי הארץ, כי אין בזה שום הוכחה שהארץ מבורכת, כי אולי בזכות הצדיק נתברכו הפירות ולא מצד עצמותה. אך אם אין - אז והתחזקתם ולקחתם מפרי הארץ, כי אז יש ראייה מטיבן של פירות על ברכותיה של ארץ ישראל. וללמדנו על מעלת גומלי חסדים אשר כל העולם ניזון בזכותם ומחמתם.

יז. ידוע ומפורסם מה שהתרחש בישיבת מיר בעיר הקודש ירושלים תובב"א, בשנת תשכ"ז היה עת מלחמה בארץ הקודש, בכל עת המלחמה למדו התלמידים בחדר האוכל ששימש להם כעין מקלט מההפצצות, אבל פחד נורא שרר שם שמא יפגע 'פאגאז' (פגז) בבניין הישיבה, וימוטט את הבניין כולו על יושביו, כעבור ימי המלחמה והבחורים כולם נשארו בשלימות גופם ונפשם, עלו על גג הישיבה, ומה מאוד נחרדו לראות שלשה פאגאזים גדולים אשר בכוחן למוטט את כל בניין הישיבה - מונחים בשלימות מבלי להתפוצץ, וידעו כי נס עשה עמהם האלוקים. פנה ראש הישיבה הגאון רבי חיים שמואלביץ זצ"ל אל הבחורים ואמר, בחורים יקרים, אל תדמו בנפשכם שנס זה היה בזכותכם, אלא יודע אני אל נכון בזכות מי ניצלנו, שכן בשעותי בחדר האוכל, ישבה לא הרחק ממני עגונה אחת אשר בעלה עזבה לפני כמה שנים, ועד עתה עקבותיו לא נודעו, היא נשארה לבדה עם עולליה, ומני אז חרפת רעב מנת חלקה, ואך בקושי גדול היא מצליחה להאכיל את פיות עולליה מהפרוטות המועטות שהיא משתכרת

באר הפרשה - פרשת שלח

ולא תתורו - חיוב שמירת העיניים

ובן כתב בדרך פקודיך (ל"ת לה חלק הדיבור אות ו) 'שהרבה מהמון העם חושבים כי זה רק ממילי דחסידי ואינם נזהרים מהסתכלות בנשים, תדע ידידי שזה איסור גמור מדאורייתא וכו'. וכבר כתב רבינו הרמב"ם (הל' תשובה פ"ד ה"ד) לעניין דברים המעכבים את התשובה, שאחד מהם הוא זה שנכשל בראיות אסורות, ובלשון קדשו, והוא אינו יודע שראיית העינים עוון גדול² שהיא גורמת לגופן של עריות, שנאמר ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם. עכ"ל.

בפרשתן (טו לט), 'ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם' וגו', והזהיר בזה הכתוב על חובת שמירת העיניים, והוא חיוב מדאורייתא³, וכמו שכתב רבינו יונה ב'שערי תשובה' (שער ג אות סד) וז"ל, וגם רבים נוקשים ונלכדים בחללם החושים הנכבדים חוש הראות וכו', ונאמר על חוש הראות 'ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם', הוזהרנו בזה שאל יסתכל אדם וכו'.

מנקיון חצרות הבתים, ועתה בעת המלחמה הגיעה עם בניה לשהות בחדר האוכל, כי ביתה היה חסר כל הגנה, בעת שגברו ההפצצות פנתה ריבה זו אל אלוקיה בדמעות ואמרה אליו - ריבוננו של עולם, לפניך נגלו תעלומות לב, ידוע תדע שאם אבוא בדין ומשפט עם בעלי היא הצדק עמי, אבקשך, הבה נעשה 'הסכם', אנכי מוחלת בלב שלם לבעלי על כל העצב אשר גרם לי, ואתה תוותר ותסלח לכל הקהל הקדוש השוהים כאן, שינצלו מהמלחמה וסכנותיה. סיים רבי חיים בזעקו מנהמת ליבו, רק בזכות עגונה זאת ניצלנו מהמלחמה...

הוסיף הגאון רבי יצחק זילברשטיין שליט"א (גליון 'קול ברמה') כשהוא אומר ש'מצווה לפרסם'... 'עגונה' זו נפטרה לפני כשנה (אחרי פסח תשפ"ד) כשהיא בת מאה ועשר שנים, וזכתה להותיר אחריה דורות ישרים מבורכים יראים ושלמים אין פרץ ואין יוצאת (כשבנה בן השבעים הינו 'אברך' הלומד בכולל חזון איש), לידע ולהודיע ולהתוודע מתן שכרם של המוותרים והמוחלים על מה שעוללו להם...

יח. והמפורסמות אינם צריכות ראייה עד כמה מתמלא 'בשר ודם' בכח ומח, בשמחת חיים כשמאן דהו משמיע באזניו דברי חיזוק אפילו בשיעור 'כל שהוא', וק"ו כשהוא במידה טובה מרובה.

ומשנות קדם יסופר, כעשרים שנה אחר שהוציא הגה"ק בעל ה'לשם' זי"ע את חיבורו העמוק בחכמת הקבלה, הגיעה השמועה לאזניו שבשעתו כאשר הגיע הספר לעיר בגדד, יצא הגה"ק בעל ה'בן איש חי' בריקוד ומחול לכבוד הספר, ולא נחה דעתו עד שהעמיד חופה כדרך שעושים בהכנסת ספר תורה.

כשמוע 'הלשם' את כל זאת פרץ בבכי, ולפליאת המספר הראה לו ה'לשם' כי בחדרו יש עוד כתבים רבים בחכמת הקבלה אשר לא ראו אור, ואמר, אם הייתי יודע שכה משבחים את ספרי בעולם הייתי מוציא לאור עוד ספרים רבים... נמצינו למדים עד כמה משפיע חיזוק אפילו על רמים וענקים כאותו צדיק, ק"ו לאנשים פשוטים, וק"ו בדורנו אנו. יט. וכך כתב המשנה ברורה (סי' עה סק"ז) וז"ל, אבל לענין איסור הסתכלות לכו"ע המסתכל באשה אפילו באצבע קטנה כיון שמסתכל בה להנות עובר בלאו דלא תתורו אחרי עיניכם'.

וכן פסק הגאון רבי משה פיינשטיין זצ"ל להלכה (אגרות משה או"ח סי' מ) בזה"ל, ויש חיוב על כל אדם להביט כפי האפשר למטה כשהולך בשוק, אך לא באופן שיהיה פרוש קיזאי שיהיה מקיז דם לכותלים עי' בסוטה דף כ"ב וברש"י שם ד"ה מקיז, עכ"ל.

כ. נוראות מצינו בתורתנו של הגר"א זי"ע (אמרי נועם ברכות סא.) על הא דאיתא בגמ' (שם) 'אחורי ארי ולא אחורי אשה', וז"ל, אחורי ארי, אף על פי שעובר על לא תרצח, דכתיב וחי בהם ולא שימות בהם, מכל מקום הוא יותר טוב משיעבור על לא תנאף והוא אחורי אשה, ודי בזה למתבונן...

מסופר על הגאון ר' זלמל'ה מוואלוז'ין זי"ע תלמידו של הגר"א מוויילנא זי"ע שכשהוכרח לילך ברחובות העיר וויילנא היה מהלך בצידי הרחוב תחת המקום אשר היו צינורות מקלחים שופכים, משנשאל על מנהגו זה שהרי קרוב לודאי שאסור להרהר שם בדברי תורה, והשיב להם, כי אם יהלך באמצע הדרך יעבור על מה שאמרו חז"ל 'אחורי ארי ולא אחורי אשה', על כן אני בוחר הרע במיעוטו לילך דרך זו (הובא בתולדות אדם). וללמדנו כי מוטב להרהר בשופכין מאשר להרהר ב...

וכבר פירש הרה"ק ה'בית אברהם' זי"ע (שבועות) בשם אביו הרה"ק ה'דברי שמואל' זי"ע הלשון שנאמר ב'אקדמות' למחזי באנפא עין כות גירי קשתא, 'שישמור את עצמו מהסתכלויות אסורות כמו שרוצים לירות בו והכדור נגד פניו'.

באר הפרשה - פרשת שלח

נודע מה שכתב ה'ראב"ד' (בעלי הנפש שער הקדושה) הראשון לכל הגדרים הוא שמירת עינים^{כא}, דמתוך שענינו שמורים לבו שמור, ומתוך שענינו ולבו שמורים כולו שמור. אבל אם אינו שומר את עינו רח"ל הרי ודאי שיפול ויכשל^{כב}, וכמו שאמרו חז"ל (במדב"ר י סב) 'עין רואה והלב חומר וכלי המעשה גומרים'. וכבר מצינו כזאת בדברי חז"ל (ויק"ר כד ו) על מה שאמרה האשה השונמית על אלישע 'הנה נא ידעתי כי איש

אלוקים קדוש הוא' (מלכים ב' ד כז), ומניין ידעה שהוא קדוש, 'רבי אִיבון אמר מלמד שלא הביט בה מימיו', ומכאן אמרו 'כל מי שגודר עצמו מן הערווה נקרא קדוש', הרי לך, שהכל תלוי בשמירת העינים, שאם שומר על עינו נקרא קדוש, ואם לאו...^{כג}.

נראות מפורש בזה"ק (תיקון ע' דף לא), וכל דינין תליין בדיבורא, וכן בעיינין, כמו דאוקמוה

כא. וכך רמז לה הרה"ק מקאברין זי"ע בפסוק (צפניה ג כ) 'בשובי את שבותיכם לעיניכם אמר ה'', בשובי את שבותיכם - בגשת היהודי אל עבודת התשובה, בראשונה יקח את עצמו לעיניכם - לשמירת העינים, ומשם יעלה לכל שאר המדרגות.

עפי"ז נתן הרה"ק הישועות משה' מוויז'ניץ זי"ע טעם לשבח במנהג ישראל תורה (ומקורו בברכות יג): לכסות את העינים בשעת קריאת שמע, כי תחילה וראש ויסוד לכל 'קבלת עול מלכות שמים' הוא בשמירת העינים, על כן כשעומד לקרוא ק"ש ולקבל עול מלכות שמים יקדים תחילה לעצום את העינים...

כב. כתב בספר 'חושב מחשבות' (מבעל משנת חסידים) לפרש בלשון הכתוב (דברים כח לד) 'והיית משוגע ממראה עיניך', כי 'אין אדם חוטא אלא אם כן נכנסה בו רוח שטות' (סוטה ג), וזהו והיית 'משוגע' שתבוא לידי חטא - ממראה עיניך - ע"י שאינו שומר את עינו, ורואה מה שאינו צריך לראות.

כך ביארו צדיקים (ע"י בית אהרן ליקוטים בד"ה יציץ) עה"פ (ישעיהו כז ו) 'יציץ ופרח ישראל, כי באם האדם יציץ בשיקור העין במקום שאינו הגון, הרי ופרח ישראל כל הישראל ומידת הקדושה שלו פרוה לה ואיננה רח"ל. כי ע"י הסתכלות אסורה אחת מאבד כל חלקה טובה שבו.

בינו והתבוננו במה שכתב בספר 'מחזה עיניים', על מה עשה ה' ככה שבהגיע כאב ומכאוב לאדם יזלגו מעיניו דמעות, מדוע לא יבואו הדמעות מאיברים אחרים, וביותר יקשה מדוע לא יבואו מהאבר הכואב עצמו, אלא מבאר בזה"ל, כי עיני האדם המה ראשית לכל חטאת, ובעבור חטאותיו בא האדם במצוקותיו, ולכן בעת כי יצר לאדם ורע ומר לו העינים מורידים דמעות, כי הם המה הביאו על האדם את כל הצרות ואת כל המצוקות, עכ"ל.

ובזה מדייק לשון הכתוב (תהילים קיט קלו) 'פלגי מים ירדו עיני על לא שמרו תורתך', על לא שמרתי תורתך לא נאמר אלא על לא שמרו, ר"ל שהם, העיניים, לא שמרו תורתך על כן פלגי מים ירדו עיני ולא אברים אחרים... ומביא שם משל נוקב בעניין שמירת העינים, כי הנה דבר מלכות בכל מדינה ומדינה להעמיד שומרים ושוטרים לבל יכניסו סחורה מוברחת שלא שילמו עליה מכס, ואם שומרי הגבול עושים מלאכתם נאמנה לבל ייכנס למדינה שום דבר שאסור להביא - אזי מלאכתם קלה ואף יצליחו הרבה בעבודתם, אכן אם התרשלו השוטרים הניצבים בגבול, וכבר נכנסה הסחורה האסורה לתוך הארץ, מעתה מלאכת השוטרים קשה פי כמה וכמה, לסובב מעיר לעיר ומכפר לכפר לחפש אחר הסחורות, ולא עוד אלא שגם לא יצליחו כ"כ, שהרי יש לאותם סוחרים מקומות רבים להטמין סחורתם, ולא ידעו השוטרים כל אותם מחבואים...

כיו"ב ב'נמשל', היצר רוצה ומנסה להכניס את 'סחורתו' האסורה דרך ה'שער' - ה"ה העיניים, ומשם מכניסים לתוך 'המדינה' היינו גופו של אדם, ומעתה, אם האדם שומר היטב ב'גבול' - לבל יביט היכן שאסור להסתכל אזי בנקל יוכל למנוע מהיצר הרע את זממו, אכן מי שאינו שומר כראוי וכנכון ב'גבול', ול"ע הציץ ונפגע... הרי מעתה יקשה עליו הרבה לחפש בכל האברים היכן החביא היצר הרע את ה'סחורה'... ומסיים, לכן כל בעל נפש יעצום עינו מראות ברע ולא יתן ליצר לבוא בגבולו.

כג. הגה"ק ה'חפץ חיים' זי"ע דקדק בלשונות הכתובים (לט-מ) 'וזכרתם את כל מצות ה' ועשיתם אותם ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם אשר אתם זונים אחריהם, למען תזכרו ועשיתם את כל מצותי והייתם קדושים לאלוקיכם', שלכאורה צריך ביאור מדוע אחר אומרו וזכרתם וגו' לא אמר והייתם קדושים לאלוקיכם כדרך שאמר אחרי למען תזכרו וגו', אלא מכאן הוכיח דבר נורא, כי קיום כל המצוות כולם אינם מקדשים את האדם אם אינו

באר הפרשה - פרשת שלח

מארי מתניתין (ב"ב קלא.) אין לו לדיין אלא מה שענינו ראות, עכ"ל. כלומר, שדינו של אדם תלוי בשמירתו על עניויו ופיו.

(ישעיה לג טו) עוצם עיניו מראות ברע, ונאמר אחריו (פסוק יז) מלך ביופיו תחזינה עיניך.

והימים ימי - לקראת חודש תמוז

לעומת זאת, מה נפלא ועצום השכר הטוב אשר הקב"ה משלם ליראיו - השומרים עיניהם בקדושה ובטהרה, וכמו שכתב רבינו יונה (אגרת התשובה יט ב) 'ואשר לא נשא עינו זוכה ותחזינה עיניו בנועם ה' מדה כנגד מדה, שכך אמרו רז"ל (ויק"ר כג יג) כל הבוש עינו מן העריות זוכה ומקבל פני שכינה, שנאמר

בפרשתן (יג ב), 'והימים ימי בכורי ענבים', וכתב הרה"ק רבי שמשון מאוסטרופולי זי"ע (ספר קרנים מאמר לקושי שושנים אות ט) איתא ב'פליאה', מפני מה לא הצליחו המרגלים - מפני שהימים ימי בכורי ענבים, ולכן כתיב ותצפניהו שלשה ירחים, ולכן כתיב ענבם חסר י' עכ"ל. ומבאר הרה"ק מאוסטרופולי שכל סיבת חטא המרגלים

נזהר בגדרי הקדושה, ורק אחר שאמר הכתוב (בפסוק מ) 'ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם' אז ניתן לומר כי יזכה להיות קדוש לאלוקיו (שביבי לב להגה"צ רבי אליהו לאפיאן זצ"ל ששמע מפ"ק של החפץ חיים).

כד. כה אמר הרה"ק הבית אברהם זי"ע (חנוכה נר ד ד"ה ולא) שאיסור הסתכלות נאמר בתורה בלשון ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם אשר אתם זונים, והוא גם מלשון 'מזונות', כי המזין עצמו בהסתכלות אסורה רח"ל 'מזיק לו לפרנסה', ורמז זאת במה שאמרו (סוטה מח.) שמשבטלה טהרה ניטל טעם הפירות, כי הא בהא תליא [ולכן נקרא בחז"ל (ברכות כ. זבחים קיח:), 'זן' עינו מדבר עבירה, שלא נאמר כן על המדבר לה"ר 'זן' פיו וכיו"ב].

ולאו דווקא ב'מזוני' אלא גם ב'חיי', פעם נכנס בחור להרה"ק ה'בית ישראל' זי"ע וקבל בפניו ש'מקובל' פלוני אמר לו שיש עליו הרבה 'עין הרע', אמר לו הרבי, שמע בני לאשר אפשר לך, איתא בגמרא (ב"מ קז:) 'תשעים ותשעה מתים בעין הרע ואחד בדרך כל הארץ' - פירוש, תשעים ותשעה (מתוך מאה) מתו על דבר אשר לא שמרו על העיניים כראוי...

כה. כלל הדברים הוא כמו שאמרו במליצה, לא כמידת עולם הזה כך מידת עולם הבא, שכן בעולם הזה הדלקת אור המנורה הקבועה בתקרה או בכותל היא על ידי שמגביה ומרים את הכפתור המיוחד להדלקת האור (מתג), ואילו המוריד ומשפילו הרי הוא מחשיך ומכבה את האור, אכן העולם העליון הוא בבחי' 'עולם הפוך', שהמוריד את עינו - מאיר את כל העולמות באור יקרות, ואילו המגביה את עינו ח"ו מביא חשיכה גדולה..

מן הבאר

צא ולמד מתן שכרם של אותם השומרים עיניהם בקדושה וטהרה מהא דכתיב (ישעיה לג טו-טז) 'ועוצם עינו מראות ברע, הוא מרומים ישכון וכו' לחמו נתן מימיו נאמנים, ופירש רש"י 'לחמו נתן - לא יהא מבקש לחם כי מן השמים יספיקו לו מזון, מימיו נאמנים - מקור מימיו לא יכזב, כלומר זרעו יגדל וכל צרכיו יסופקו.

כה אמר הרה"ק ה'בית אברהם' זי"ע (בהעלותך ד"ה והמן) לפרש בלשון הכתוב (יא ז) 'והמן כזרע גד הוא ועינו כעין הבדולח', כי 'המן' רומז לשפע הפרנסה, ואימתי זוכה ל'מן' כשעינו עין הבדולח בשמירתו על טוהר העיניים, וזה כלל גדול, הפרנסה היא לפי שמירת טהרת העיניים, וככל מה שממלא תאוותו ועינו בראיות אסורות ומילוי תאוותיו כן מנכים לו מפרנסתו והנאותיו ורווחיו של היתר, ומידה טובה מרובה, בשמירת עיניים תרבה פרנסתו.

ואילו הרה"ק ה'דברי ישראל' זי"ע (כללי דאורייתא) רימז לה בלישנא דקרא (שמואל א' טז ז) האדם יראה לעינים וה' יראה ללבב, כי הנה 'לבב' ר"ת לחם בגד בית, והם הם כל צרכיו של אדם, ור"ל אם האדם יראה לשמור על העיניים אזי ה' יראה וידאג לו לכל צרכיו, ו'אין מחסור ליראיו'...

וכן מתאמרא בשם צדיקי קמאי זי"ע לדרוש בלשון הכתוב (תהילים קמה טו) 'עיני כל אליך יְשַׁבְּרוּ ואתה נותן להם את אכלם בעיתו, אל תקרי יְשַׁבְּרוּ אלא יְשַׁבְּרוּ, ר"ל, שאם 'משבר' את עינו אזי יתקיים בו 'ואתה נותן להם את אכלם בעיתו', שזוכה לפרנסה...

באר הפרשה - פרשת שלח

התגברות היצר ביותר, וצריך האדם לעמוד על המשמר ביותר עוז ותעצומות לבל יפול ח"ו בידיו.¹

וביותר צריך להתחזק בעניין 'שמירת העיניים', וכדאיתא ב'ספר יצירה' שחודשי תמוז ואב הם כנגד ב' העיניים, וידוע מה שכתבו בספה"ק לרמז במאמר הכתוב (איכה א טו) 'עיני עיני יורדה מים', שחורבנות בתי המקדש היו בחודשים אלו המכוונים כנגד העיניים - מחמת שלא שמרו על העיניים כדבעי.

וכבר הביא הרה"ק ה'עבודת ישראל' זי"ע בשם הרה"ק הרבי ר' שמעלקא מניקלשבורג זי"ע לפרש הפסוק (איוב לא א) 'ברית כרתי לעיני ומה אתבונן על בתולה', שהנה חודשי תמוז ואב הינם כנגד העיניים (ספר יצירה), ואילו חודש אלול מולו בתולה, והשומר עיניו מראות ברע בחודשי תמוז ואב שהם כנגד העיניים, שוב אינו צריך לדאוג בחודש אלול, כי אם ברית כרתי לעיני בחודשי תמוז אב מה אתבונן על מול בתולה.²

היתה מכיוון שכל דרכם הייתה בימים שהם"מ שולט בהם (בג' חדשים - טבת, תמוז ואב), כי אמרו חז"ל (תענית כט.) ששילוח המרגלים היה ביום כ"ט סיוון והיו מהלכים משך ימי תמוז עד ט' באב שעיקר שליטת הס"מ בהם. ולכן איתא ברש"י (יג א) 'באותה שעה כשירים היו', כי דווקא באותו יום - כ"ט סיוון, שעדיין אין שליטת הס"מ, כשרים היו. אבל מן היום ההוא והלאה שלט בהם הס"מ ואבדו כשרותם. וזה שרימזו הכתוב 'והימים ימי ביכורי ענבים' - ענבים כתיב חסר י' - שהאותיות המבכרות (הקדומות) לתיבת ענבים - ס' קודם לע', מ' קודם לנ', א' קודם לב', ול' למ', יחדיו עולים לתיבת סמא"ל, שבאלו הימים יש לו שליטה, ולכך לא היה בידם להתגבר.

והנה פשיטא שאין הכוונה שבימים האלו אין ביד האדם להתגבר על יצרו, כי אין הקב"ה בא בטרוניא על בריותיו, ולעולם אינו מביא נסיון על האדם אלא אם כן יכול לעמוד בו, אלא שבימים אלו יש

כו. ואכן איתא בספה"ק כי חודש זה מסוכן הוא ברוחניות ובגשמיות [וכן כתב בספה"ק מגלה עמוקות פנחס דרוש ה', עיי"ש בהרחבה], וראייה לדבר שגם הזבובים מתרבים ביותר, והם רומזים על היצר הרע הנקרא 'זבוב' (ברכות סא.), ועל כך כתב הגה"ק רבי משה דוד וואלי זי"ע, תלמיד חבר לרמח"ל (ספר הליקוטים, סדר הזמנים, עניין חודש תמוז) כי 'תמוז' ר"ת 'תוציאני מרשת זו טמנו לי' (תהילים לא ה), והיינו כי בחודש זה יש להתפלל הרבה הן שיינצל הן ברוחניות הן בגשמיות, ושחלילה לא יפול באותה 'רשת זו טמנו לי', ובוודאי עם התפילה יצא מכל מיצר ומציק, וכמו שרמזו בשם החודש תמוז שהוא ר"ת ומלכות זדון מהרה תעקר....

כה היה מעשה אצל הרה"ק רבי שלמה מבאבוב זי"ע כאשר שהה ב'הרים' בימות הקיץ היה עורך את התפילות בביתו (בשנים הראשונות, ובימות החול) והיה מאריך בתפילה בהשתפכות הנפש נפלאה, כאשר הגיע ב'יצר אור' לתיבות 'בעל מלחמות' חזר ושנה ושילש תיבות אלו פעמים הרבה מתוך התרגשות עצומה בבכיות ובתחנונים במשך זמן ארוך במיוחד. ונבהלה הרבנית ששמעה את הבכיות מבעד למחיצה, ושאלה האם פרצה איזו מלחמה... או עומדת לפרוץ, הראו לה הסובבים (בידם, כי גם היו באמצע התפילה) שהכל בסדר, אך היא לא סמכה דעתה ושאלה אולי אירע משהו בארה"ק שאין רוצים לספר לי... אחר התפילה שאלה את הרבי בעצמו מתוך פחד ואימה - 'איזה מלחמה הולכת לפרוץ, שהרבי כ"כ התפלל על זה בכאלו בכיות נוראות'. השיב הרבי אמר, גאנץ פשוט (די פשוט) יש לנו ישיבה עם בחורים, הם עוברים 'מלחמות' קשים עם היצר, הצר הצורך המעמידם בפני נסיונות קשים ומרים, לכן הנני מתפלל לפני הקב"ה שהוא 'בעל מלחמות' שצעירי הצאן יעמדו בגבורתם, ינצחו את יצרם, ויהיה להם סייעתא דשמיא בתורה ויראת שמים, ולא יפלו שדודים ארצה לבור תחתיות, אלא ינצחו את היצר וישלטו בתאוות ליבם וימצאו שלל רב....

כז. ורימזו לה בלשון הכתוב (קהלת ב יד) 'החכם עיניו בראשו והכסיל בחושך הולך', כי החכם מתחיל להתכונן לראש השנה כבר בחודשי תמוז אב המכוונים כנגד עיניו, ואילו הכסיל אינו 'נזכר' אלא בשעה שבחושך ילך ב'מוצאי מנוחה' לומר 'סליחות'... וכבר ידוע ש'תמוז' ר"ת זמני תשובה ממשמשין ובאין....

ובאמת הזמן גרמא להתחיל בעסק התשובה, וכמו שאמרו עוד כי 'תמוז' ר"ת זריזין מקדימים ועושים תשובה, כי הרי ה'תשובה' היא אחת ממצוות עשה שבתורה, ובפרט בימי הרחמים והרצון, עשרת ימי תשובה ויום הכיפורים (רמב"ם פ"ב מהל' תשובה ה"ז), ואם כן שייך בה עניין ה'זריזות' כבשאר המצוות.

באר הפרשה - פרשת שלח

שומר ישראל ישמור שארית ישראל, וירחם על כל לגאולה, מתוך בריות גופא ונהורא מעליא, השתא אחינו בית ישראל הנתונים בצרה ובשביה, בעגלא ובזמן קריב ונאמר אמן. ויוציאו מצרה לרווחה^{כח} ומאפלה לאורה ומשעבוד

אמנם זאת התשובה לא תיעשה בעצבות ח"ו כי אם בשמחה, וכפי שהמליצו עוד בתיבת 'תמוז' העולה לר"ת תפאר ותרום זכרך מלכנו...

כח. וכן יהי רצון שיקויים בנו מה שפירש המלבי"ם בלשון הפסוק (תהילים כ ח-ט) 'הגם שאלה ברכב ואלה בסוסים מכל מקום אנחנו רק בשם אלוקינו נזכיר, ומכל מקום יעשה לנו שני דברים. א. כי המה כרעו וגם נפלו. ב. ואנחנו קמנו וגם נתעודד בעושר והצלחה'. והיינו שבעז"ה עוד נצא ברווחים גדולים מתקופה זו. ואם 'מן המיצר קראתי י-ה', הרי 'ענני במרחב' – לצאת מן המיצר אל המרחב...

ישקו העדרים

פחד נורא היה מנת חלקם של בני העיר דווינסק - בימי מלחמת העולם הראשונה, כי הרבה פגזים נפלו שם. בני העיר הרבו לשאול את רבם הגאון רבי מאיר שמחה - בעל ה'אור שמח' זצ"ל, האם לברוח, לעזוב את העיר ולהתפזר למקומות אחרים שקטים יותר, והאור שמח הורה שלא לעזוב, באמרו **לכל כדור יש אדרעס** (כתובת מדויקת - הכוונה על מי יפול) היכן ומתי יגיע ויפול, ומה יועיל לאדם אם ילך למקום אחר, והרי הכל תלוי **באדם**, אם הקב"ה קצב לו 'הצלה'... וכלל אינו תלוי **במקום** שהוא נמצא בו...

כשגדלה הסכנה יותר כבר ברחו רוב בני העיר, אבל ה'אור שמח' אמר, כל עוד שישארו כאן תשעה יהודים אני נשאר עמם כעשירי למניין. רבות פעל האור שמח לרווחת הנשארים בעיר, היה שולח מכתבי חיזוק לנשים צדקניות שבעליהן נלקחו לצבא, גם כל כספי הצדקה שהגיעו אליו היה מרבה לחלק לתושבי העיר.

והנה, מעשה זה עם המאמר 'כל כדור יש כתובת' הביא הגה"ק הסטייפלער זי"ע (קובץ אגרות, אגרת נד), 'ידוע שהרמ"ש (רבי מאיר שמחה) היה מייעץ בזמן המלחמה לא לעקור אלא להשאר במקום, באמרו שהחץ הולך עפ"י כתובת מן השמים, ומביא עוד, פעם אחת ראו בחוש עד כמה נכונים הדברים, כי האור שמח הוצרך לשהות במהלך המלחמה בעיר ווינא, בהיותו שם פגש את ראש העיר של עירו דווינסק שהיה מכבד מאד מאד את הרב, ראש העיר הציע לרב היות והוא חוזר הביתה עם רכב מוגן יקר אפשר לרב להצטרף אליו בדרך. אבל הרב העדיף ליסע עם אחיו היהודים - אף שעגלתם היתה פשוטה ומלאה בנוסעים, וגם אם 'נראה' לכאורה שהנסיעה ברכבו של ראש העיר היא הבטוחה ביותר. אמנם, למעשה - לכל חץ יש כתובת... ואכן, פגז פגע ברכבו של ראש העיר וכל יושביו נהרגו. אז נענה האור שמח, הראית לדעת כי לכל חץ (כדור) יש כתובת.

אף שלמעשה לדין בוודאי שכל אחד ישאל את רב כשמזדמנת ח"ו 'שאלה' זו, אבל ברור ופשוט שכל אחד באשר הוא יהיה שלו ושקט, מתוך אמונה פשוטה ואיתנה שהכל מתנהל ממעל, ומאומה לא יגיע אליו אם לא גזר הקב"ה שכך יהיה.

ומקרא מלא דיבר הכתוב (איכה ג' לז) 'מי זה אמר ותהי ה' לא ציוה', ופירש רש"י, 'ואם באתי לומר לא מידו באה אלי הרעה הזאת (אלא) מקרה היא שהיה לי, אין זאת, כי אם, בין רעות בין טובות - מי זה אמר ותהי אם ה' לא צוה'.

מסופר על הגה"צ רבי מרדכי פאגערמאנסקי זי"ע אשר היה בימי המלחמה הנוראה בגטו קובנא, באחד הימים יצא לרחובה של עיר ומצא כמה יהודים שבורים ורצוצים עד עמקי נשמתם, שאלם ר"מ, לעצב מה זה עושה, תמהו השניים וכי לא ידע רבינו באיזה מצב הננו שרויים... נענה ר"מ ואמר, שמעו נא רבותי... שתים אשאל מכם, ועל שניהם תודו לי, הנה בסמוך אלינו עומד אחד מחיילי הרשע, האם זה נכון שברצונו להרוג יהודים, ענו השניים, בוודאי, הרי זה כל תאוות לבו. עוד אשאלכם, ואם אכן ימלא את תאוותו ויהרוג כמה יהודים ללא כל 'פקודה' האם מאן דהו יעמידהו לדין על כך, השיבו השניים, לא ולא. שמא תאמרו לי, מדוע באמת אינו עושה כאוות לבו, הורג ושופך דם כמים, הרי 'רצון' יש לו ולאידך 'מורא' מלכות' אין עליו, נתלהב ר"מ והסביר, בעל כרחך תאמרו, כי הקב"ה נמצא עמנו והוא כביכול אומר לו, לא, לא, אל תהרוג, וממילא אין בידו עשות מאומה, אם כן, כשהוא כן הורג אין זה אלא רק כי הקב"ה עשה זאת, וכלל וכלל לא החייל, שלא הרשע ממית אלא הוא שלוחו של המקום ב"ה. יהודים הללו ניצלו מהמלחמה, ואח"כ הודו ואמרו שדיבורים הללו ליוו אותם בכל עת, ומאז לא ראו כלל חיילים וכו', רק את ה' עומד לצידם ומחליט עבורם בכל רגע ורגע מה יקרה עמם.

העלון מוקדש לאוקמי שכינתא מעפרא ולעילוי נשמת מרת אימי דליה אפרת בת נעימה ע"ה

פני עין חמד

יזכר לאלוהי י"י בית הכנסת לכולנו "עין חמד" - מקבלת ציון

פרשת שלח לך - הרהורי כפירה

"וַיְדַבֵּר ה' אֶל מֹשֶׁה לֵאמֹר, שְׁלַח לְךָ אֲנָשִׁים"
(במדבר י"ג, ב')

לא מדקדקים עם האדם על כל דבר כמו בדורות הקודמים".

"אמנם בדבר אחד דורשים מכל אדם בדורות האחרונים להתחזק, והוא בעניין האמונה בחי העולמים. בעיקר - לעקור את קליפת 'אם הייתי עושה כך וכך'. לפי שכל המחשבות שחושב האדם: 'אם לא הייתי עושה כך- לא הייתי מפסיד'. 'אם הייתי עושה כך- הייתי מצליח ומרוויח'. כל אלו מחשבות כפירה ואפיקורסות גמורה, לפי שאין כוח בעולם לשום נברא שבעולם לעשות דבר שהוא כנגד רצון ה'".

אדם שיודע שהכל מאיתו יתברך וחי באמונה- ממשיך הלאה. אשת לוט בורחת מסדום, מביטה אחורה ונהפכת לנציב מלח. והשאלה מה היה החטא שלה שהביטה אחורה למקום שממנו יצאה?

חכמי המוסר מבארים: החטא שלה היה שלא הביטה קדימה, אלא בחרה להביט לאחור ולשקוע באבלות על מה שאירע למשפחתה ולעיר ממנו יצאה.

האם פעם חשבנו למה אי אפשר לסובב את הראש אחורה רק לצדדים? לומר לנו: אל תסתכלו אחורה!

בברכת שבת שלום

הרב אליהו חיים פנחס שליט"א
ראש בד"ץ 'כשרות בישראל'

שבת שלום

שבת	כנסת לבית	צאת לבית	ויניח
י"ג	19: 11	20: 23	21: 21
י"ד	19: 31	20: 23	21: 18
ט"ו	19: 34	20: 26	21: 22
ט"ז	19: 30	20: 23	21: 17

הצלחה בגו"ר

יצחק אריאל בן טובה
שמואל אימן בן אסתר זרי
מאיר ישראל בן רחל ברכה-
ליאור יהושע סומך וב"ב
יהודה אריה בן רחל ברכה
רונן אברהם וב"ב
רחל ברכה בת פדילה דליה
נעם יצחק בן רחל ברכה
יוסף ליאור בן דליה אפרת-
שלמה ודנה דוד וב"ב
י.מ.ש כדורי
שולמית ומרדכי חיים דויטש וב"ב
עמית בן אהרון וב"ב
רח דוד בן לאה וב"ב

ציווג הגון וכשר במהרה

אורן חיים בן אלן אסתר
תרצה בתיה בת ימנה נינט
אלון בן ג'ולייט
אנאל חביבה בת שולמית
מיטל בת מלכה
טליה עדן אסתר בת שולמית
שרי ימנה בת שולמית
שושנה שירה בת סילביה
אברהם גורג' בן דליה אפרת
סיון רבקה בת אלן אסתר

זרע קודש בר קיימא

גלית בת מוסר
אילנה בת רוחמה
סיון בת אסתר
דיאל בן שרה
נעמה בת יפה
אסף בן סופיה
לימור בת פרידה

רפואה שלמה

מאיר ישראל בן רחל ברכה
ימנה ניצרי בת סטה-
מרדכי ניצרי בן פרח-
סימי בת סוליקה
אורן בן אסתר
נעם יצחק בן רחל ברכה
שירה שילת בת אורי
לביא ישראל בן תמר חיה
מוריה בת רחל ברכה
יהודה אריה בן רחל ברכה
יפה בת שרה-הצלחה ורפואה
משה בן דנימה
רפאל משה בן רחל
רחל ברכה בת פדילה דליה
רונית בת סבריה
רפאל אבידן בן תקווה
בנימין בן ברכה
נעימה בת שרה
נעם אלימלך בן אושרית-
לימור בת פרידה
מאיה בת עדי
יהודית אסתר פראדל בת חיה-
ימים

אנחנו קוראים בפרשה שבורא עולם אומר למשה רבינו: "שְׁלַח לְךָ אֲנָשִׁים" (במדבר י"ג, ב'). רש"י הקדוש מבאר: "לך"- לדעתך, אני אני מצווה לך. נראה שה' לא רצה בשליחת מרגלים.

כתוב בפסוק לאחר מכן: "וַיִּשְׁלַח אֹתָם מֹשֶׁה מִמִּדְבַּר פָּאֶרָן עַל פִּי ה' (במדבר י"ג, ג') **משמע, שזה רצון ה' שישלחו מרגלים.** הדבר תמוה- האם בורא עולם רצה שמשה רבינו ישלח את המרגלים או לא?

בעלי המוסר מבארים: לפני שהאדם רוצה לעשות איזה פעולה, כגון: ללכת לרופא, לחפש עבודה וכדו', עליו לעשות השתדלות ולבדוק מה הכי נכון וכדאי- כאילו הדבר בידיים שלו.

כל זה לפני מעשה, אבל אחרי שהדבר נעשה: אחרי שהחלטת להתחתן עם אותה אישה, אחרי שהשקעת במקום מסויים- אתה חייב להאמין באמונה שלימה שבורא העולם, מסובב כל הסיבות, הוא זה שהכניס מחשבה והחלטה בלבך לעשות כן, ואין לך להתחרט או להתמרמר למה עשית זאת.

לפני שהמרגלים הלכו - הבחירה הייתה בידם. לאחר מכן "על פי ה'".

הגאון הרב חיים טירר (מח"ס 'באר מים חיים' ורב העיירה צ'רנוביץ) עשה עילוי נשמה לעולם העליון. הרב ראה שם נשמה שהכיר כאן בעולם הזה ואמר לו: "דעו לכם, בדורות האחרונים יש יותר קושי לעבוד את ה'. כל מעשה קטן וכל פעולה קטנה לכבוד בורא עולם עושה רושם רב למעלה.

זש"ק, פרנסה טובה ובריאות איתנה
לאליהו ניצרי בן ימנה וגלית בת מוסר

להצלחת אברהם גורג' בן דליה אפרת וב"ב
לרפואת הנפש והגוף של יהודה אריה בן רחל ברכה

לע"נ פיבי בת מזל ע"ה ונועם בן אורנה ז"ל

העלון מוקדש לעילוי נשמת
משה בן גורג'יה ז"ל

לעילוי נשמת
אדי אדוניו מזרחי בן שרה סרח

לרפואה שלימה
לנוריאל בן אסתר

לרפואה שלימה
לאיידה חיה בת אסתר
נועה בת אסתר
ולילד אורי חיים בן שלי

שואל ומשיב בהלכה - בשר וחלב - חלק ח'

האם צריך לייחד סקוטש לצורך שטיפת כלים בשרי בנפרד וחלבי בנפרד?

שאלה: ?

תשובה: !

להלן סיכום ההלכה מפי ר' אליהו חיים פנחס' ראש בד"ץ 'כשרות בישראל', מתוך ספרו 'הכשרות למעשה':
לכתחילה יש לייחד סקוטש לצורך שטיפת הכלים אחד בשרי ואחד חלבי, אבל מי שאין לו אלא אחת, מותר להשתמש בו לשטיפת כל הכלים גם במים רותחים. **הערה:** החשש הוא שמא יישאר על הסקוטש שומן בשרי ולאחר מכן שיורי חלב ועל ידי פתיחת זרם מים חמים נמצא מבשל את שניהם יחד, אבל בדיעבד אין להחמיר מכיוון שהניקוי הוא עם סבון הנותן טעם לפגם באותם פירורים שנדבקים. ועוד, ברוב הפעמים לא שוטפים את הכלים במים חמים הרבה. ראה עוד מה שכתב בספר שערי תורת הבית (עמוד לד), ודמי למ"ש הרמ"א (סימן צה ס"ג) שבזה אחר זה גם במים רותחים אפילו שומן דבוק- מותר. על ידי עירוי גם יחד מותר. כ"פ הגר"י יוסף שליט"א (עונג שבת כג שבט תשע"ה). לעניין כיבוס מגבות או מפות שהיו לשימוש בשרי וחלבי, ראה בשו"ת שבט הקהתי ח"ב (סימן מה) שפסק להתיר. עיין מה שהאריך בזה בספר השולחן כהלכתו (סימן ה).

כפפות שמשתמשים בהם להחזקת סירים או מגשי עוגות חמות, בדרך כלל המציאות שהם מתלכלכים מממשות של המאכלים ויש להיזהר לייחד כפפות נפרדות לחלבי ולבשרי. **הערה:** כשיש ממשות חלב או בשר בכפפות, אין הטעם נפגם גם לאחר כמה ימים ורק לעניין בליעה שבכלים אמרינן שנפגם לאחר 24 שעות. אולם באופן שמכבס את הכפפות תיכף לאחר השימוש, אין צורך לייחד כלים חד פעמיים נקיים שהיו על השולחן בשעת אכילת בשר ולא השתמשו בהם כלל בסעודה, אפשר להשתמש בהם בסעודה חלבית בלא קינוח והדחה וניקוי כלל וכן להיפך. **מקורות:** כן העלה הרב הכותב בקובץ מכון הוראה ומשפט ח"ה (עמוד קפ). אדם שקנה במכולת לחם או חלה, כשמגיע לקופה עליו להיזהר שלא להניחם על גבי המסוע של המוצרים ללא ניילון וכדומה, מפני שפעמים המסוע רטוב מלחלוחית חלב שנשפך, ויהיה אסור להשתמש בחלה זו לארוחה בשרית.

מותר לכתחילה להניח בתוך מקרר כלי שיש בו תבשיל בשר ליד כלי שיש בו חלב ואין לחוש שמא יפול מתבשיל הבשר לתבשיל החלב או להיפך. **מקורות:** שו"ע (יו"ד סימן צה ס"ו) וסיים הרמ"א, וטוב להיזהר לכתחילה במקום שאין צורך. עיין שו"ת שבט הקהתי ח"ה (סימן קל) שכתב טעם על מה שמקילין להניח במקרר קדירות של בשר וקדירות חלב סמוכין זה לזה כשאינם מכוסים.

מכל מקום נכון וראוי שהכלים יהיו מכוסים. **מקורות:** הש"ך (שם ס"ק כד) כתב שכל החשש הוא בכלים מגולים. ע"ע להראש"ל בספרו הליכות עולם ח"ז (עמוד כז).

יש להקפיד לכתחילה שלא להניח במקרר במדפים העליונים בקבוקי חלב וכדומה כאשר יש מתחתיו מאכלי בשר [וכן להפך]. כיוון שמצוי שמזיזים את המאכלים תוך המקרר עצמו ויכול להישפך החלב על הבשר. מן הראוי להיזהר ולהניח את כד החלב רק בדלת המקרר ולא במדפים. **הערה:** גם אם שקית החלב מלאה ופתוחה ומונחת בדלת המקרר, סגירת הדלת עלולה לגרום להתזת החלב על המדפים וראוי לשים לב לסגור בזהירות ובעדינות.

כבוד הזולת

להלן סיפור מופלא המעובד מתוך 'גאון התורה'. ממעשה זה ניתן ללמוד כיצד גדולי הדור חששו מפגיעה בכבוד הזולת וכיצד הם בענוותנותם ברחו מהכבוד. פעם הגאון רבי אליהו חזן זצ"ל (ראש ישיבת תורה ודעת) הזדמן להתפלל בישיבת 'נצח ישראל רמיילס' בשכונת רחביה בירושלים.

כאשר ראש הישיבה מו"ר הגאון רבי ישראל זאב גוסטמן זצ"ל הבחין בו, הוא ביקש מיד לכבד את הרב ולהושיב אותו בכותל המזרח בסמוך לו כראוי למעמדו הרם. רבי אליהו שלא ייחס חשיבות רבה מדי למעמדו, ראה בכך פגיעה בכבוד מעמדו הרם של הגאון הרב זאב גוסטמן שהיה ידוע כאחד מגדולי ישראל אם יישב איתו בשורה אחת (מסופר שעד גיל עשר כבר ידע את כל שישה סדרי משנה על בוריים. כבר בצעירותו נודע כעילוי. התקבל לגרודנא עוד לפני שהגיע לגיל 12. בגיל 16 ידע את התלמוד בבלי והתלמוד הירושלמי. עד גיל 18 הספיק לחזור על תלמוד בבלי שלוש פעמים).

רבי אליהו אמר לו נחרצות: "אם כבוד תורתו יבקש ממני בקשה זו, אני אמלא את בקשתו אבל יותר אני לא אכנס לישיבה זו!". הגאון הרב גוסטמן שמע את המילים, חשב מעט ולאחר מכן הפטיר ואמר: "אני צריך לעשות את המוטל עלי מפאת כבוד התורה, ואם אתה תחליט שלא לבוא יותר לישיבה, אני לא אוכל למנוע ממך לנהוג כרצונך". הגאון הרב גוסטמן ביקש ממנו שיצטרף אליו וישב במזרח. רבי אליהו חזן עלה בעל כורחו להתפלל במזרח במענה לאותה בקשה אבל הוא אכן מימש את דבריו, יותר הוא כבר לא הגיע להתפלל שם כדי להימנע מכל תחושת פגיעה בכבוד הגאון הרב ישראל זאב גוסטמן.

עושה אירוע שמחה באולם שמחות וברצונך להפוך אותו לכשרות "מהדרין-גלאט"?

צוות משגיחים תלמידי חכמים ידאגו לכך בכל איזור בארץ. ההשגחה החל מזמן אספקת הבשר ועד למנה האחרונה. בפיקוחו של הרב אליהו חיים פנחס' שליט"א 052-6329144 (הנייד באישור ועדה רוחנית)

קו לעניית 'אמן' ו'אמן יהא שמיה רבה' לאחר שיעור תורה- בזמן אמת מספר פעמים ביום 02-313-7905

העלון נמצא בחובות גדולים. בעל בית-הדפוס העלה את מחיר ההדפסה בבת אחת ב-220 ₪ לכל הדפסה
מי שיוכל לעזור, תבוא עליו ברכת טוב. למעוניינים לעזור נא להתקשר 052-7652084 או לשלוח מייל PnineEH@gmail.com

מינויים

לקבלת העלון חנים במייל מדי שבוע, יש לשלוח בקשה למייל

PnineEH@gmail.com

הקדשת העלון

ניתן להקדיש את העלון לעילוי נשמה, רפואה שלמה, הצלחה, זיווג הגון,

חזרה בתשובה וכו' נא לפנות לליאור בטל' 052-7652084

כתובת המערכת: עבור ליאור עצמון, רח' הבושם 26 ת.ד. 83375. מבשרת ציון. מיקוד 9076926

לשאלות בהלכה

נא לפנות לרב אליהו פנחס'

בטל' 052-6329144

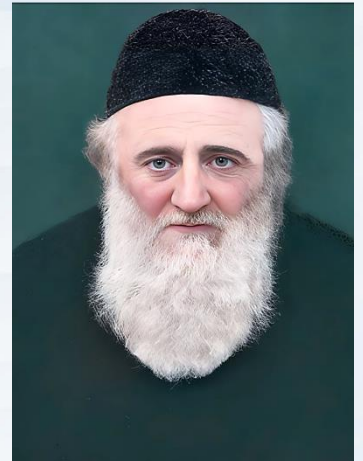
(הנייד באישור ועדה רוחנית)

אם ראשונים כמלאכים- הצדיק הרב יצחק גרודזינסקי זצ"ל

הצדיק הרב יצחק (איצ'ה) גרודזינסקי זצ"ל- נולד בשנת ה'תר"ז (1847) בוורשה. עוד בצעירותו יסד חברות לימוד לפועלים ופשוטי העם. בתחילת דרכו הכיר את מרן ר' ישראל מאיר הכהן מראדין (ה'חפץ חיים') שהגיע לוורשה לצורך הדפסת ספריו. בהשפעתו, תמיכתו ועידודו התפתחו מוסדותיו של רבינו לכדי רשת מוסדות תורניים בכל רחבי וורשה כאשר תלמידיו של רבינו נטלו חלק בפתיחת שלוחות חדשות ופיתוח הרשת.

בין השאר יסד ישיבה קטנה, תלמוד תורה, ישיבה גדולה 'ישיבת תורת חיים' בה למדו תלמידים רבים מוורשה ומעירות פולין, בית כנסת ברחוב ספודזינסקי ובית מדרש בשם 'בית הכנסת של טרוקנהיים' עבור לומדי תורה לבעלי מלאכה הקובעים עיתים לתורה. יסד בית-המדרש 'קבוץ' לבחורים כשרוניים בו למדו עשרות אברכים יומם ולילה כאשר רבינו ואשתו פרנסו וכלכלו אותם ודאגו לכל הצרכים שלהם. ישיבה עבור בחורים צעירים מעיקר מדלת העם. מינה עליהם ראשי ישיבה גדולי תורה וגם משפיעים בעלי מוסר כנהוג בישיבות ליטא. הישיבה נקראת על שמו 'ישיבת רבי איצ'ה', שכן גם דאג לכלכל ולספק את צורכי התלמידים.

ביתו של רבינו היה מקום הקנסת אורחים מרכזי לכל באי וורשה התורנית מכל שכבות העם, שימש כמקום מפגש ואכסניה לגדולי תורה שהגיעו לוורשה כדי להדפיס ספרים או כדי לאסוף כספים. נזקקים רבים מצאו בבית רבינו מקום לינה וסעד. בין השאר הגיעו אליו גם עובדי דרך וחולים שבאו לוורשה וסביבותיה כדי לדרוש ברופאים. אירח בביתו כל צרוע וזב. היה פעיל גם בעסקנות ציבורית, תיקון עירובין והפיץ את ספרי רבו מרן ה'חפץ חיים'. היה בקשרים עם הממשל והשתמש בהם כדי לשחרר בחורים מגיוס או במתן עזרה עבור אנשים שהסתבכו עם השלטון.

תלמיד חכם מובהק, מרביץ תורה ועושה צדקה וחסד בגופו ובממונו במסירות נפש ממש. בעמל וביגיעה רבה הצליח לפרנס את ביתו. למרות זאת הוא לא נתן לטרדותיו להשתלט עליו. היה מקורב לגדולי דורו, וביחוד למרן ה'חפץ חיים' שהתארח בבית רבינו בכל פעם שהיה מגיע לוורשה כדי להדפיס את ה'משנה ברורה' והיה מתעכב בביתו במשך מספר שבועות ולעיתים אף מספר חודשים. כונה 'החפץ חיים של וורשה'. נפטר ב-כ"ה סיוון ה'תרפ"א (1921). חי כ-74 שנים. מרן ה'חפץ חיים' התאבל על רבינו ימים רבים. בנו של מרן ה'חפץ חיים', רבי אריה ליב הכהן אמר: "לא אגזים אם אומר, כי לא הניח אחריו כמותו בכל עיר וורשה בפעליו העצומים להרביץ תורה ולחזק הדת בכל ימי חייו".

אשתו: מרת חיה מלכה לבית גרודזינסקי (קרובת משפחתו). **מרבתי:** מרן ר' ישראל מאיר הכהן (ה'חפץ חיים') מראדין, מרן ר' יוסף דב הלוי סולוביצ'יק (רב העיר סלוצק ובריסק), מרן ר' חיים הלוי סולוביצ'יק (רבה של בריסק), מרן ר' חיים אריה לייב מיישקובסקי (רבה של סטוויסק). **מתלמידיו:** ר' משה רוזנברג, ר' אפרים סוקולובר. **ילדיו:** הגאונים ר' משה הי"ד (משגיח בישיבת 'תורת חיים' בוורשה. עלה לארץ ישראל ונרצח במאורעות תרפ"ט בחברון), ר' אברהם הי"ד (משגיח ישיבת 'כנסת ישראל' בסלובודקה), מרת רבקה (נישאה לר' ישראל צבי וינצמר), מרת שרה גצעלזאה.

היה זה בלילה חשוך. הבחור ר' אפרים סוקולובר תלמיד הישיבה בוורשה לא מצא מקום לינה. רבינו הציע לו ללון בביתו למספר ימים. בצידי המטבח ישנה אשה אחת והרבנית טיפלה בה כמה פעמים בלילה. בשאר החדרים ישנו באותה השעה עובר אורח ושני בחורי ישיבה. הם פינו לו מקום נוסף על מזרון בתוך החדר הגדול עד שימצא מקום אחר. (לימים שימש כרבה של רעננה וסיפר את הדברים לרבי ברוך רוזנברג זצ"ל ראש ישיבת סלבודקה שנישא לנכדתו). בלילה הראשון הוא ישן טוב. אבל בלילה השני, כחצי שעה לאחר חצות רבינו נקש על גב התלמיד העיר אותו ולחש: "רצוני שתתלווה אלי".

ר' אפרים קם. רבינו סימן לו בידו לצאת אחריו בשקט. הם יצאו מהבית. החושך קידם את פניהם. רבינו פסע בזריזות והבחור הלך אחריו. הם פנו שמאלה וימינה ושוב שמאלה לרחוב הארוך ישר עד סופו. הירח האיר מעט את האפלה וגילה כי הם הגיעו לשכונת הבניינים העזובה בפאתי העיר וורשה. התחלתי לפחד מעט. אך ההליכה הבטוחה של רבי נסכה בי בטחון עצמי, סיפר ר' אפרים. הם פסעו בשבילים. ניתן היה להבחין כי רבינו מחפש משהו, עד שלפתע אמר: "הנה כאן הבית!".

רבינו נעמד ליד הדלת ונקש פעם פעמיים, כופף את הידית ניסה לפתוח והדלת נפתחה. "תישאר כאן, אל תיכנס!", אמר. כדי שהבחור לא יפחד רבינו השאיר את הדלת פתוחה. רבינו נעמד בפתח החדר הראשון. ליד הדלת נראתה מיטה. הוא התכופך לראש המיטה ואמר בקול: "שלום!". קול חרחור נשמע מתוך השינה. רבינו קפץ ונכנס לתוך המיטה והחל לחבק. קולו נשמע חרישי ונרגש. לא שמעתי מה הם מדברים. לאחר מספר רגעים הצלחתי להבחין כי הוא ממשש בידיו את פני האיש, לפתע הוא מצא משהו ונשיקה נשמעה בחלל - הוא העניק נשיקה לאיש. יצא מהמיטה בירך אותו שוב לשלום העריף עוד ברכות נרגשות באידיש לבבית, יצא מהחדר בברכת: "לילה טוב".

לאחר שיצאנו מהרחוב רבינו אמר: "באותו בניין עזוב שוכן תלמיד חכם מצורע, חולה בצרעת ממארת. לא אגיד לך את שמו, אבל זאת אומר לך שהוא ת"ח צעיר. בני משפחתו הובילו אותו לכאן בהסכמתו. הוא מתגורר לבד בעצב רב. אחד הגורמים להידרדרות מחלת הצרעת היא מצב הרוח הירוד, העצבות והיגון. באתי לעודד את רוחו השבורה. הבנתי מדוע רבינו לא רצה שאכנס - כדי שלא אדבק חלילה. לגבי עצמו לא חשש".

"עוד הבנתי, כי הוא חיפש בראשו מקום שאין בו פצע כדי שיוכל. לנשק את המצורע אבל לא על הפצעים... המשכנו לצעוד ללא אומר ודברים נוספים, פתחנו את דלת הבית הוא כיסה את עובר האורח ששכב בחדר הקדמי. נכנסתי למקומי בין הישנים על מזרונים על הארץ, שכבתי ונרדמתי".

(הסיפור מעובד מתוך 'להגיד')

כָּל מֵה שֶׁה' עוֹשֶׂה - הַכֹּל לְטוֹבָה

היהלומים ואמר: "אני מצטער, אבל כל היהלומים שקנית הם מזויפים".

ר' שמואל דוד עמד משתומם ולא ידע את נפשו. ברגע אחד הוא איבד את כל כספו! שנים רבות עבד במסעדה, צבר הרבה מאוד כסף. ממכירת המסעדה היה לו הון רב. את כל הכסף הוא השקיע ביהלומים, וכעת הוא איבד את הכל. **ברגע אחד הפך להיות מיהודי נכבד ועשיר לעני ואביון גדול.**

הוא לא הצליח לכלכל את אשתו ובניו ולכן החליט מחוסר ברירה לעשות מה שהיו נוהגים לעשות בימים ההם, נוסעים לאמריקה לעבוד ולשלוח כסף למשפחתו שיוכלו להתכלכל.

לא היה לו כסף אפילו כדי לקנות כרטיס נסיעה. הוא לווה כסף, קנה כרטיס הפלגה ונסע לאמריקה. הסיפור היה בשנת ה'תר"פ. באמריקה היה צריך לעבוד קשה מאוד. הוא היה שוחט ועבד משעה ארבע לפנות בוקר עד עשר בלילה. זו היתה העבודה היחידה שלא עבדו בשבת.

כך עבד זמן רב עד שהצליח לצבור סכום כסף נכבד. הוא פרע את החוב שלוה עבור הנסיעה. את הכסף שנשאר לו הוא שלח למשפחתו שיקנו כרטיס נסיעה ויבואו לאמריקה.

כל משפחתו היגרה לאמריקה. זה היה ממש בטרם פרצה המלחמה הנוראה השניה. זמן קצר לאחר מכן הנאצים נכנסו לעיר, שם הם הרגו את כולם. גם את היהודי שקנה ממנו את המסעדה באנטוורפן.

האיש שהונה אותו במכירת היהלומים היה חמש שנים באושוויץ. לאחר מכן הוא הגיע לאמריקה. כשנודע לר' שמואל דוד שאותו יהודי מגיע לשם, הוא מיהר לנסוע לנמל להמתין לו. כשירד האיש ההוא מהספינה, ר' שמואל דוד קיבל אותו עם 'ברוך הבא' גדול.

הוא לקח אותו אליו, דאג שתהיה לו עבודה להתפרנס. דאג לו לדירה. הלווה לו כסף והעמידו על רגליו. האיש שאל אותו בתמיהה: "אני לא מבין מה פשר כל הדברים האלה שאתה עושה עבורי, אתה משלם לי טובה תחת רעה שעשיתי לך?".

ר' שמואל דוד אמר לו בהתרגשות: "אילולי מה שעשית לי, לא הייתי היום בין החיים! אני חייב לך הכרת הטוב על כל מה שעשית לי! אילו לא הונית אותי, והיית נותן לי יהלומים אמיתיים, הייתי סוחר גדול באנטוורפן".

"הייתי נשאר שם. בפשטות לא הייתי חי היום - לא אני ולא בני משפחתי! רק הודות לך זכיתי ואני חי היום יחד עם כל משפחתי בלעה"ר!".

מעובד מתוך 'נעם שיח' מדברי הגאון רבי שלמה זלמן פרידמן שליט"א, אב"ד סאנטוב ליקווד

הרב יצחק בן תפאחה כדורי זצ"ל	הרב שמואל בן שמחה דרזי זצ"ל	ולד יחיא בן יוסף ז"ל
פואד אברהם בן רג'ינה ז"ל	מאיר מורד בן שושנה ז"ל	יצחק בן ברוך דב ז"ל
יצחק יצחק בן רחל ז"ל	זהבה בת שושנה רייזל ע"ה	מאירה בת יפה ע"ה
אברהם בן יונה ז"ל	עמרים בן דבורה ז"ל	אקבלי יוסף חיים בן נסכה ז"ל
סעידה בת תופחה ע"ה	ר' שאול בן סילביה זצ"ל	צדיק חכם בן חזלה ז"ל
מזל בת שמעון ע"ה	שני בת אסתר ע"ה	דוד בר חסיבה ז"ל
יוסף בן מרים נוסרת ז"ל	מסודי בת חביבה ע"ה	חוה בת יעקב צבי ע"ה
יעקב בן אסתר ז"ל	אסתר בת גולה גאולה ע"ה	יצחק בן מישא אסתר ז"ל
אביגדור בן ג'ולי ז"ל	יוסף בר סעדה ז"ל	ברכה בת מרדכי ע"ה
רחל רפאל בת השמת ע"ה	שלום בן אסתר ז"ל	יעקב בן נעמה ז"ל
מרים בת שרה ע"ה	אריה בן מרים ז"ל	דוד יצחק בן פרחא ז"ל
פיבי מלכה בת מזל ע"ה	אלון בן סעדה ז"ל	גורג'יה בת נעמה ע"ה
נעמי בת כותן ע"ה	אילנה (מחרוזה) בת שרה ע"ה	אליאור בן פרידה ז"ל
משה בן רוזה ז"ל	מאיר בן נעמי ז"ל	שושנה בת נעמי ע"ה
סעדה בת בסה ע"ה	שפרה בת פסיה ע"ה	בנימין בן דב ז"ל
בתיה (מרדה) בת שמחה ע"ה	שרה גבריאלית בת נאוה ע"ה	כל נשמות עם ישראל

הרה"ג ר' שלמה קנאבליך שליט"א, מג"ש בבית המדרש באבוב סיפר סיפור מופלא שממנו נלמד שכל מה שקורה איתנו, הוא לטובתנו. הרה"ג רבי פתחיה פרייד מחשובי הרבנים בבורו- פארק סיפר: זקנו ר' שמואל דוד פריד ז"ל היה תלמיד של הגה"ק הרב חיים צבי טייטלבוים (ה'עצי חיים') בסיגעט. לאחר מכן נסע להתגורר באנטוורפן.

לצורך פרנסתו הוא נכנס לעבוד במסעדה. עם הזמן קנה את המסעדה. בהיותו מהיר במלאכתו הצליח בסייעתא דשמיא להפוך את המסעדה למסעדה הגדולה ביותר.

יהודים וגויים היו באים לאכול שם. במסעדה היו לו שני מטבחים כשרים, אחד בשרי ואחד חלבי. אבל בחדר האוכל, היו שולחנות ערוכים לסעודות שהגויים היו יושבים ואוכלים שם. מכיוון שהיו שם הרבה מאוד גויים, היה לו רק חדר אוכל אחד ששם הגויים היו אוכלים גם בשרי וגם חלבי. היהודים אכלו מאכלים כשרים שיצאו מהמטבחים הכשרים.

מטעמי כשרות וחששות בשר בחלב הוא תיקן תקנה גדולה, מאכל שיצא מהמטבח לא מחזירים אותו לשם, יהיה מה שיהיה. גם אם הוציאו בבוקר כמות גדולה של לחם, ונשאר הרבה, לא מחזירים דבר, למרות ההפסד שבדבר. כך נהג במשך זמן רב כשהוא מצליח מאוד בעסקיו. הוא עמד על המשמר להחזיק את המטבחים בכשרות אחד בשרי ואחד חלבי.

פעם בערב שבת נכנסה אשתו למטבח לבשל מאכל בשרי. לתדהמתה היא ראתה שם לחם מרוח בחמאה. היא התחילה לחשוש שלכאורה יש כאן שאלה של בשר בחלב. כשראתה את המכשול, היא פנתה אל בעלה והוכיחה אותו ואמרה לו: **"תראה, על סמך הזקן שלך יהודים רבים סומכים עליך והם אוכלים חלילה טריפות"**.

כאשר ר' שמואל דוד ראה את דבר המכשול, תיכף ומיד הוא מכר את המסעדה. הוא קיבל עבור המסעדה הון רב. היהודים בעיר שידעו על מכירת המסעדה, ידעו שיש לו כעת סכום גדול של כסף.

בעיר היה יהודי איש עסקים שעבד בבורסת היהלומים. אותו יהודי ניגש לר' שמואל דוד והציע לו להשקיע את הכסף שיש בידו ביהלומים. הוא אמר שיש ברשותו יהלומים טובים ויקרים. הוא הציע לו שיקנה את היהלומים וכך יוכל להתעשר.

ר' שמואל דוד הסכים. הוא קנה את כל היהלומים בכל הכסף שהיה בידו. **הוא לא ידע שאותו אדם הוא ערמומי ונוכל וכל היהלומים שמכר לו היו מזויפים.**

שבועיים לאחר מכן ר' שמואל דוד ניגש לסוחר גדול של יהלומים והראה לו את היהלומים שבידו. הסוחר בדק את

לע"נ

תנצב"ה

הרב עובדיה יוסף בן גורג'יה זצ"ל	הרב מרדכי צמח בן מזל אליהו זצ"ל	אלהיה אליאס בן אלגריה ז"ל
רחמים בן רחל ז"ל	שמואל בן רבקה ז"ל	רפאל בן אסתר ז"ל
חיים משה גרשון בן שלמה יחזקאל ז"ל	ר' עוליאל ישועה בן סטה מקנין זצ"ל	אביחי בן אסתר ז"ל
יצחק בן פנינה ז"ל	אהרון (אורי) בן רבקה ז"ל	קסאנש בת דג'יטו ע"ה
חי זידי בן קלרה ז"ל	סוליקה בת עישה ע"ה	שרה בת נרקיז ע"ה
ר' יצחק בן מסעודה קדוש ז"ל	יעקב בן סלימה ז"ל	ספירנס תקווה בת נעמה ע"ה
אסתר בת נעמי ע"ה	יהודה בן סעידה ז"ל	עפאת בת השמת ע"ה
ר' דב בן בנימין אלטר ז"ל	חיים חומטל בן רינה ז"ל	ישראל בן חיים משה גרשון ז"ל
אורה בת נעמה ע"ה	נעמה בת שרה ע"ה	
מישא אסתר בת זרהה ע"ה		
מסעוד בן יקוט ז"ל		
רחמה בת מסעודה ע"ה		
סעידה בת תופחה ע"ה		
אליהו בן חיים משה גרשון ז"ל		

לעילוי נשמות
הר"ר משה יהודה
ב"ר שלמה ז"ל
מרמורשטיין
נלב"ע כ"ז אייר תשע"ח
ת.נ.צ.ב.ה.
הנוצח ע"י המשפחה

לעילוי נשמות
מרת שושנה ע"ה
ב"ר משה יהודה ז"ל
זילברשטיין
נלב"ע כ"ט כסלו תשס"ד
ת.נ.צ.ב.ה.
הנוצח ע"י המשפחה

פניני פרשת השבוע

נושא השבוע: מצות ציצית

פרשת שלח

בס"ד | גליון מס' 536

כיצד ניצלו אב ובנו מההפצה?

ועשו להם ציצית (ט"ו, ל"ח)

הדרך הנכונה לחיות. זו מתנה כפולה, כי מעבר למצוות הציצית שקיבלנו במתנה, היא טומנת בחובה סגולה כה נפלאה - לזכור את כל מצוות השם, לשמש לנו תזכורת קבועה וצמודה לזכרון מצוות השם!

הרי בכל רגע, מתחדש עלינו היצר הרע, ובפיו טענות, תואנות ומענות. היום אומר לו עשה כך, ולמחר אומר לו עשה כך... כמה קשה להתמגן ממנו, כמה קשה להינצל מציפורניו. לפיכך קיבלנו את הציצית - אפוד מגן, שכפ"ץ של ממש. כשלושים אותו יש תזכורת איך לנהוג, לא להתבלבל, לא לסטות, לא לאבד שליטה - לזכור את כל מצוות השם!

'זהזיר במצוות ציצית - אינו נמשך אחרי לבו ועיניו' - מבטיחים לנו חז"ל, חושפים את סודן של ארבעת הכנפות. הרי כל הנסיגות שלנו מתחילים מהעיניים המתגרות, הלב שנמשך, ומשם מתחילה ההידרדרות... אבל הלוכז ציצית - הרי הוא מוגן, הקדוש ברוך הוא מניח חומה בצורה על לבו, הוא לובש אפוד מגן מפני היצר!

בשל העובדה כי הציצית הן מגן כה חשוב וכה קריטי, אנו מעטרים בהם את בנינו כבר מגיל שלוש. נכון, הילד עדיין אינו חייב במצוות, אבל הוא כבר זקוק להגנה, כי היצר מחפש גם אותו, ולא משאירים חיילים נטולי הגנה! הרי אנחנו משקיעים בילדינו את כל עולמינו, אינסוף ימים כלילות של כוחות ומשאבים, תפילות ודמעות - ברור שנעטר אותם בהגנה המיטבית האלוקית, באפוד המגן - בציצית!

כל שעלינו לעשות, הוא לשמור על אפוד המגן - הציצית, צמודים על לוח ליבנו. ללבוש את הבגד בכל רגע, לוודא שהחוטים מושלמים וכשרים, לקשור את החוטים בכוונה 'לשם מצות ציצית' כי הכוונה מעכבת, ולשמור על הציצית יפים ונאים, לקיים 'זה א-לי ואנוהו'. השמירה על הציצית ולבישתה מדי יום בשמחה ובהתרגשות, מגינה עלינו ושומרת עלינו, והיא גם סגולה בדוקה ומנוסה, טובה מכל צמח מרפא או שיטה טכנית - לשיפור הזכרון שלנו!

'אשר קדשנו במצוותיו וציוונו על מצוות ציצית' - נברך על הטלית קטן, 'אשר קדשנו... להתעטף בציצית' - נברך גם על הטלית גדול. מתוך הודאה ושמחה, שאבינו האוהב שבשמיים העניק לנו שכבת מגן עוטפת ומגינה. אשרי העם שככה לו!

ההגנה הבטוחה ביותר!

את הסיפור המסעיר הבא, כתב בעל המעשה בעצמו, בעדות אישית מטלטלת לב ומסעירת נפש, מתוך התופת הנאצית בימי השואה, האימה. הדברים מופיעים בספר 'מקדשי השם',

בראש רשימת התחומים המושקעים בחקר המוח, ניצב חקר תכונת הזיכרון. תכונה זו היא תכונת יסוד, בעזרתה אנו יודעים מהו השם שלנו, מספר הזהות, הטלפון, כתובת הבית - וכן הלאה. גם כל ההתקדמות שלנו בחיים היא תלויה זכרון, שכן כל הידע שאנו קונים והמידע שאנו מעבדים, הכל שמור ומאוסכן במרתפי המוח, בתוככי הזיכרון.

בעידן הנוכחי, כל חוקר מתחיל כבר יודע להסביר מה ההבדל בין 'זיכרון טווח קצר' ל'זיכרון טווח ארוך', מה מאוסכן באלה תאי זיכרון, וגם ללמד אותנו דרכים וטכניקות שונות לשמור ולשפר את הזיכרון שלנו. בעולם הרחב נערכות תחרויות זיכרון עתירות משאבים ומשתתפים, וכולם רצים להאזין לגאון הזיכרון התורן, החושף טכניקת זיכרון שלא ידענו עליה עד עתה...

שמנים שונים למריחה, כדורים מוזרים לבליעה, עשבי בר וצמחי מרפא - זו רשימה חלקית בלבד, המצטרפת לטכניקת הזיכרון הכפול, שיטת הזיכרון ההפוך, דרך הזיכרון המתגלגל, ועוד שיטות רבות ומשונות, המנסות בכל רגע בכל רחבי תבל. כולם מתוך מטרה אחת - להגיע לזיכרון האולטימטיבי, הטוב ביותר, המושלם לגמרי, אותו זיכרון בעזרתו לא נשכח דבר!

אך גם בין תחומי הזיכרון, יש הבדל משמעותי בין מה שאנו צריכים לזכור. לזכור את השם מאוד חשוב, לזכור את שמו השלישי של בן הדוד - קצת פחות, ואת כתובת ביתו - עוד פחות... הדבר הכי חשוב לזכור זה את תעודת הזהות האישית והערכית שלנו, את ערכי הבסיס על פיהם אנו מנהלים את חיינו, את יסודות ההתנהגות הנכונה והמיטבית שלנו.

זה המידע החשוב ביותר לזכור, כי אדם שאינו זוכר את ערכי הבסיס החשובים לו - עשוי לנהוג בצורה שאינה ראויה לו, לטעות ולפעול אחרת ממה שלמד וחונן. לכן כה חשוב לנו לזכור היטב את ערכי היסוד שלנו, כדי שנוכל לנהוג על פיהם, כדי שבכל רגע נתון ובכל צומת בחיים - נדע איך לנהוג, מה וכיצד לעשות.

בפרשת שבוע זה אנו מקבלים את מתנת הציצית, החושפת לנו תגלית ייחודית: 'וזכרתם את כל מצוות השם' - הציצית היא הכלי בעזרתו יתחדד זכרונו, למען נזכור לקיים את כל מצוות השם, למען לא יישכח מאיתנו אף פרט מתעודת הזהות הערכית, הבסיסית והיהודית שלנו. לבישת הציצית היא ערובה לזכרון מיטבי של מצוות השם, לפיה נלך ובדרך נפעל.

כמה מרגש ומעורר שמחה, לגלות כי הקדוש ברוך הוא לא נתן לנו רק מצוות ערכיות שמשנות לנו את החיים, אלא גם העניק כלי עוצמתי לזכור, מין תזכורת תמידית צמודה, לבושה עלינו, המזכירה לנו בכל רגע את מצוותיו ואת

הלומים מה'חזון איש'...

אל החזון איש זצ"ל נכנס יהודי, ומבט של כאב בעיניו. 'אני צריך לשפר את מידותיי בדחיפות', אמר, 'הורגלתי להיות איש קשה וזעף, ואני מבקש להפוך לרך ונינוח יותר, אך לצערי - עד כה ללא הצלחה', תינה את כאבו.

החזון איש הביט בו, וניכרים דברי אמת. יהודי מבקש לשפר את מידותיו, הרי זו צרת רבים מפורסמת, ואשריו ואשרי חלקו שהוא מתמקד בנושא, ומנסה ללא הרף לשפר את מידותיו. אך מהי הדרך? מהי העצה?

'שלוש עצות אתן לך', אמר החזון איש, 'תקפיד, שלא לגעת בידך מעל המרפק כי זה מחייב נטילת ידיים, ואם נגעתי - הזדרז לטויל ידיך. בנוסף, תסגל לעצמך מנהג, להתפלל על צרך חסר, גם אם אינך חש בצערך...! אלו היו שתי מתנות, ומאכן למתנה נוספת:

'תהיה זהיר במצוות ציצית. תוודא שאתה לובש תמיד תמיד את הציצית, שהן כשרות ונאות, שלא חסר בהן חוט או שחסר מהשיעור הראוי, ושנקשרו כהלכתן. הציצית יועילו לך לשפר את מידותיך!' - פסק החזון איש וגם העיד בפניו:

'אני מכיר יהודי, שהתקשה מאוד במידותיו. הענקתי לו עצות אלה והפלא ופלא - מידותיו השתנו לבלי הכר, השתפרו עד בלי דין, כל רואיו ומכיריו מחבבים אותו ומשבחים את מידותיו הנפלאות והנאצלות... מעורר מחשבה! הרי רבי ישראל סלנטר זצ"ל כותב, כי קל יותר ללמוד את הש"ס כולו בלילה אחד, מלשבר מידה אחת במשך 120 שנות חיים! אין ספק כי משימת תיקון המידות ושיפורן, להיות אדם טוב, נוח סבלן ומפרגן יותר - היא פרויקט חיים הדורש עבודה מאומצת ואיתנה, לאורך שנים ארוכות ותוך השקעה תמידית...

והנה, בספר 'מעשה איש' עמוד קצ"ב ב' מופיע הסיפור, מגלה לנו החזון איש עצות זה, 'הלומים של ממש, שמקצרים את הדרך ומקלים על ההגעה ליעד הנשגף. שלושה יהלומים, ביניהן הציצית היקרה, כלי מועיל ובטוח, רב עוצמה ורב השפעה, שסגולתו לסייע בשיפור המידות, שעוצמתו רבת היקף ובעלת השפעת עומק על התחום הנכסף ביותר - על המידות, על פרויקט החיים המשמעותי והכביר שלנו!

הבה נאמץ את הציצית בחום, נקפיד על לבישתה בכל עת ובכל תנאי, נבדוק שאנו לובשים ציצית שנקשרה 'לשם מצות ציצית' והיא כשרה ומהודרת. גם את ילדינו נעטר בבגד היקר, לסייע להם כבר מגיל צעיר להגיע ליעד הנכסף של כולנו, לשפר את המידות כבר מגיל צעיר. הציצית הן כלי יעיל במיוחד במערכה על שיפור מידותינו, והופכת את חיינו לטובים ורגועים יותר!

מצוה לפרסם: סגולה בדוקה לעורר רצון לקדושה, לטבול לעילוי נשמת

הרה"ח הקדוש רבי פתחיה סעלישער בן הרה"ר יוסף יונה הי"ד רזנברג
מזקני חסידי בעלזא, נעקד"ש בשנות הזעם - י"ג בסיון תש"ד

לעילוי נשמת

ר' שלמה פרץ ז"ל ב"ר מאיר הלוי גולדשמיט (אראלי)
ת.נ.צ.ב.ה.

שכתב הגאון הרב צבי הירש מייזליש זצ"ל, רב העיירה ניימארק שבגליציה ולימים רב במחנות העקורים עד שהפך לרב קהילת 'שארית ישראל' בשיקאגו, וספרו מתאר בקולמוס ספוג דם את גלגוליו בעמק הבכא, וזה דבר המעשה:

היה זה בשערי המקום הנורא ביותר עלי אדמות, מחנה ההשמדה אושוויץ. לשם הגיעו הרב ובני משפחתו, כשבחיקו של הרב טמון החפץ האהוב עליו מכולם - הטלית היקרה אותה קיבל בירושה מזקנו, הרה"ק בעל ה'ייטב לב' מסיגעט ז"ע. בדרך לא דרך הצליח להחזיר את הטלית לצריף אליו שובץ, אך הבין כי מסוכן להתעטף בטלית גדול במחנה בו שורצים אנשי קאפו אכזריים, ולפיכך, בצער רב, כשלבם נקרק ושורת דם, חתך את הרב את הטלית הגדולה, נקב חור במרכזה, והפכה לטלית קטן.

אמנם, גם ללבוש טלית קטן זה מסוכן במחנה אושוויץ, אבל לפחות ניתן ללבושה תחת הבגדים, ולקוות שלא ישימו לב. הדבר היה כרוך בסכנה של ממש, שכן בגדי האסירים במחנה היו זהים ודקים, ובמבט מעמיק ניתן היה לגלות כי מתחת הבגד השגרתי - מדי האסיר, לובש האסיר בגד נוסף.

אך הרב לא יכול להיפרד מבגד הציצית היקר. 'לבי בטוח שמצות ציצית תהיה לי לסגולה ולשמירה מפני המזיקין בשעת הרס העולם' - הוא מעיד על תחושתו. במקום כמו אושוויץ, כשסכנה כבידה מרחפת מעל החיים, הצורך בלבישת הציצית נחרץ וגדול הרבה יותר מבימי שגרה...

מדי ערב, אחרי יום עבודה מפרך, הלכו האסירים לצריף העלוב שנשא את השם מקלחת, היה זה חדר קטן שצינור מים קרים בתקרתו. בכניסה ישב שומר אכזר שהביט ביהודים היוצאים מהמקלחת, בחן אותם לוודא כי איש מהם אינו יוצא עם יותר מבגד אחד. כדי להפיג את שעמומו, היכה לא פעם יהודי מזדמן, סתם, בשם האכזריות שנודעה לשמצה...

כשראה השומר את הרב יוצא, הבחין כי בגדיו עבים מהרגיל. חיש קרא אליו את הרב, ואחרי חבטה הגונה על ראשו החל ממשש את בגדיו, מוצא מתחתיהם את הבגד היקר - את בגד הציצית... הרב רעד על מקומו באימה, עיניו בהקו בחרדה, ואילו השומר צחצח את גרונו ושפשף את אלתו, לפני שהחל לצרוח ולהצליף: 'בוש לך יהודון מלוכלך! מהיכן גנבת את הבגד הזה? וכי לא די לך בבגדים הנאים שהמחנה מספק לך?' שאג הצורר והצליף ברב מכות רצח...

אחרי דקות ארוכות של הכאות והשפלות, שוחרר הרב, אסף את עצמותיו השבורות, עצר את שטפי הדם, ויצא לצריף שלו. מיד בכניסתו לא הביט על עצמותיו הדואבות ולא חשב את פצעיו, ראשית בדק את בגד הציצית, לוודא כי נותר בשלמותו... כשגילה כי הבגד עודו לגופו, מלוכלך בכתמי דם ומאובק היטב אך עדיין כשר ומהודר ללבישה - עיניו נצצו משמחה וכמעט ששכח את המכות הרבות שחטף...

מה לו מכות, מה לו הכאות, מה לו חבטות... מה צריך יהודי יותר מבגד ציצית? מה עוד חלומה הטוב ביותר יותר מלשמור על בגד הציצית קרוב ללבו? הן כל עוד הבגד עליו - הוא מוגן, הוא שמור. כל פגע רוחני וכל מזיק גשמי, לא יוכלו לו. הנה, גם השומר האכזר יכול היה להורגו באבחת יריה אחת, אבל לא עשה זאת! האין זו עדות להגנתה של הציצית?

הטיית הראש רגע לפני...

הרב המשיך ללבוש את הציצית במסירות, לכל אורך תקופת המלחמה. לקראת סיומה, החלו הנאצים בתוכנית שטנית ומרושעת להעביר את היהודים אסירי הפרך אל תוככי גבולות גרמניה. רגע לפני שעלו על הרכבת, הוכרחו להתייצב בשתי שורות ישרות, ולעבור בסך לפני הקאפו - השומר שעתיד ללוותם במסע, שספר אותם ומישש את בגדיהם, מוודא כי אינם מבריחים עימם כל ציוד בטחוני או בעל ערך.

כשהגיע אל הרב מייזליש, מיד במישוש הראשוני, הבחין שמשהו אינו כשורה. בחמת זעם משך את חולצתו, ולנוכח עיניו הנדהמות גילה שם בגד מצהיב מיושן, מאובק ומקומט, וחוטמים קשורים לו בצידו. הרב הביט לעברו בחרדה גלויה, ואז, במשיכה אכזרית וחזקה, משך השומר הנאצי את בגד הציצית, וקרע אותו מעל גופו של הרב...

'לא, לא, רק זה לא!' - זעק לעברו הרב באימה. 'הבגד הזה לא שווה כלום, אתה לא צריך אותו. אנא, תן לי אותו בדרכי האחרונה!' - התחנן הרב כמבקש על נפשו... אך בקשת הרב עוררה את חמת זעמו של השומר, וכשלא מצא כל פריט בעל ערך אחר - בחר לבטא את זעמו על בגד הציצית היקר...

בחרי אף, תפס השומר את הבגד וקרע אותו לגזרים, לנוכח עיניו הדומעות של הרב - - -

'אוי ואבוי!' - החל הרב בוכה ומיילל, 'מה יהיה? לקחת לי את הבגד, לקחת לי את ההגנה!' - התחנן שוב, מבקש לעצור את הקריעה הנפשעת, את השחתת הבגד

שמסר את נפשו לשומרו, והוא ששמר עליו... אך השומר האכזר לא אבא לשמוע, תפס את הבגד והשליכו אל התנור הבוהר, שם הפך למאכלת אש...

הרב התפרץ בבכי מסעיר, מלווה במבט הומה את הבגד הנשרף. השומר לא נתן לו אפילו להיפרד מהבגד כראוי, וזירזו לעלות אל הרכבת הממתניתה. בלב קרוע ומורתח עלה הרב אל הרכבת, מבכה את בגד הציצית היקר שאבד לו, את השמירה וההגנה שכבר לעולם לא ישובו. עם זאת, התחזק הרב באמונה כי מסירות נפשו והעובדה כי כה התאמץ והתחנן על בגד הציצית, יעמדו לו להגנה ושמירה גם בשלבים הבאים...

וכך אכן קרה, עוד באותו ערב. השעה היתה שעת לילה מאוחרת, כשהרכבת שעטה על המסילות בואכה גרמניה. בתוככי קרונות המשא הצטופפו מאות יהודים שישבו צפופים וצמודים זה לזה, דחוסים בדוחק נוראי, וכדי לעצום עין לשינה מינמלית - הוצרכו להישען זה על כתף זה. במרכז הקרון, כמו פריץ מדושן עונג, שכב על ספסל רחב הקאפו האכזר ששרף את הציצית, וישן שנת ישרים כשקול נחירותיו מהדהד ברחבי הקרון...

גם הרב מייזליש ניסה להירדם מעט, והשעין את ראשו על כתפו של בנו זלמן לייב שישב לצידו, מנסה לעצום עין. עברו כמה דקות, כתפו של הבן החלה לכאוב מהתנחנה בה הוא נושא את ראש אביו, ופנה לאביו בבקשה: 'טאטע, עס טיט מיר אזוי ווייא, איך קען עס לענגער נישט אויס האלטען' ('אבא, הכתף כואבת לי מאוד, אני כבר לא מחזיק מעמד')...

ברגע הראשון, הדבר נראה מזר. מדוע שהבן יסרב לשאת את ראש אביו על כתפו, במקום בו כל יהודי מושיט את כתפו לראשו של חברו? מה קרה לבן, שהתנחנה כל כך הכבידה עליו, עד שגרמה לו לפנות לאביו בקריאה נרגשת כי יטה את ראשו לצד השני?

גם האב התפלא, ובתיאורו, הוא מסביר עד כמה היה הדבר לפלא בעיניו. אך עם זאת, לאור בקשת בנו מקרב לב, וכיוון שאב לעולם ינסה להיטיב לבנו - הרים את ראשו מכתף בנו, והטה את ראשו לצד השני - להשכיב את הראש על כתף היהודי היושב בצמוד אליו מהצד השני. מירווח צר נוצר בין ראשי האב והבן...

באותה עת, בשמיים הכהים הפרושים ממעל, נצנצו פנסי מטוסי ארצות הברית. מפציצים כבדי משקל ורחבי גרם חיפשו את הנקודות המיועדות להפצצה, וגילו רכבת נאצית שועטת על המסילות. עד מהרה לחץ הטייס על הכפתור הנכון, ושיגר פצצה עוצמתית במיוחד לעבר הרכבת. בניסי ניסים החטיאה הפצצה את הרכבת עצמה, ורק רסיס ממנה נשר לתוכה...

הרסיס פער חור בתקרת הקרון בו היה הרב מייזליש, ועבר במירווח הצר שבין ראשו לבין ראש בנו - כן כן, באותו מקום עליו השעין האב את ראשו אך לפני שניה... משם המשיך הרסיס הישר לספסל אליו שכב השומר הנאצי הארור, וברגע אחד פגע בשתי ידיו, מותיר ידיים כרותות למחצה ושונות דם...

הנאצי התעורר והחל לעזוק מייסורים, משתנק מבכי, צועק בקול, מתייסר עד אין קץ. נס פלאי היה זה, שהרב ניצל בהטיית ראשו לצד השני שניות ספורות קודם לכן, לאור בקשתו המפתיעה של בנו. הציצית המשיכה להגן עליו בשל מסירות נפשו, ונקמה את נקמתה בצורר האכזר שהשחית אותה ברשותו...

כל הנוכחים בקרון, הביטו בנעשה בחרדה משולבת בתדהמה. הן זה לא ייאמן, כיצד הרב שמסר נפשו על הציצית ניצל בכמה שניות, ואילו הרשע שפגע בציצית שילם את המחיר במלואו, עד שנקטעו באחת שתי ידיו שהשחיתו את הבגד היקר. מדהים עד כמה יכולת הציצית להגן ולשמור על מי שהתמסר לה באדיקות, ולנקום את נקמתה במי שהפריע ללבישתה במסירות נפש!

כי גם אחרי שהציצית לא היתה עליו, מסירות נפשו למענה הצילה את חייו, והשיבה לשווא את גמולו בראשו. הצורר הנאצי האכזר סיים את חייו בייסורים, ולעומתו - הרב השתחרר כעבור ימים בודדים וזכה להקים משפחה וקהילה לתפארת, מכונן חיים חדשים ועשירים ביהדות ובעשייה. ולדורי דורות עוד יהדהד המסר העולה מספורו המטלטל:

ציצית היא שמירה, הגנה, אפוד מגן של ממש. ברוחניות כמו בגשמיות, בכל רגע נתון יש לנו אויבים. היצר הרע מתחדש בכל רגע, טוען טענות, נותן תירוצים, מנסה לדרדר אותנו לתהומות שלא נדע... מראות אסורות, שמיעות לא רצויות, ביטול תורה, לשון הרע שמאוד מגרה לאומרו - היצר אינו בוחל באמצעים...

כנגדו, וכנגד הקמים על בטחונו האישי גם במובן הגשמי, יש לנו אפוד מגן, הציצית היקרה. כמה נאמץ אותה אל ליבנו, נחבקה באהבה ובשמחה, נשמור עליה כשרה ומהודרת, עשויה ככוונתה ומושלמת במידתה. נלבש אותה מדי יום בשמחה תוך הכרזה ברורה: ברוך הוא אלוקינו שבראנו לכבודו ונתן לנו הגנה יקרת ערך - את מצוות הציצית!

משיעוריו של מגיד השיעור הרה"ג אשר קובלסקי שליט"א

לשמיעת השיעורים בדף היומי ובנושאים נוספים חייגו: 073-2951342 | לקבלת העלון במייל: 6778160@gmail.com | לתרומות והנצחות (גם בכ. אשראי) למען הפצת העלון חייגו: 055-677-8160 | ניתן לתרום גם בעמדות נדרים פלוס

איש לרעהו

לזכות
רבי
אברהם
בן ר' יהואל
שיחי
ולכל
משפחתו
הצלחה רבה
ורוב נחת
מכל יוצאי
הלציו

לקט אמרות חז"ל
רעיונות, עובדות
והנהגות מגדולי
ישראל,
על מדות טובות
שמביאות לאהבת
הזולת הנלמדות
מפרשת השבוע

ליקוט ועריכת: יצחק בן אהרן
כל הזכויות שמורות למכון אהבת אמת
אסור להעתיק, לשלם ולהדפיס בלי רשות בכתב

מכון אהבת אמת – המרכז להעמקת ערכי אהבת הזולת

ע"ש ר' צבי יהודה דומוביץ ז"ל – רח' אבן עזרא 2 ירושלים 9242402
טל: 02-5671812 פקס: 077-7671812 דוא"ל: paypal: ahavemet@012.net.il

שבת קודש כה סיון תשפ"ה: הדלקת נרות: ירושלים: 7:12 תל-אביב: 7:28 חיפה: 7:21 מוצאי שבת: ירושלים: 8:30 תל-אביב: 8:33 חיפה: 8:35 ר"ת: 9:05

פרשת שלח אל תתחבר לרשע

להתרחק מאנשי רשע, שלא להיות מושפע ממעשיהם ודרכם הרעה!

נלמד מהפסוק: "ויקרא משה להושע בן נון יהושע" (פרק יג-טז)

וכתב רש"י (מהמד"ר): התפלל עליו י-ה יושיעך מעצת מרגלים. וכן בפסוק "ויעלו בנגב ויבא עד חברון" (יג-כב) דרשו חז"ל בגמרא (סוטה לד:): "ויבואו" מיבעי ליה: אמר רבא, מלמד שפירש כלב מעצת מרגלים והלך ונשתטח על קברי אבות והתפלל שינצל מעצת מרגלים. נמצאנו למדים, כי אף האדם הגדול ביותר, חושש מהשפעה השלילית של סביבתו. ולכן התפלל משה על יהושע, ולכן פרש כלב, והתפלל על קברי אבות שינצל מעצת המרגלים. ואם כך בגדולי עולם, על אחת כמה וכמה בכל אדם.

כידוע, הסביבה משפיעה על בני אדם. לטוב או למוטב. אדם נעלה ומוסרי עלול להתקלקל בסביבה של אנשים מושחתים. וכן להיפך: אדם רשע מטיב את דרכו ומשפר את מעשיו בסביבה של בני עליה ואנשי מוסר. ואולם השפעתו המסוכנת של הרשע על הצדיק השוהה עמו, עלולה להיות חזקה ואגרסיבית הרבה יותר מהשפעתו החיובית של הצדיק על הרשע.

הוכיח זאת הגאון **רבי שרגא גרוסברד** זצ"ל (בספרו **דעת שרגא**) ממה שמצינו במדבר ש"הערב-רב" שנצטרפו לישראל בצאתם ממצרים התאוו תאוה, בכו ואמרו "מי יאכילנו בשר זכרנו את הדגה אשר נאכל במצרים חינם" (במדבר יא, ד, ה) וכשבני ישראל שמעו אותם, הצטרפו אף הם לבכיה על הדגים שאכלו במצרים חינם.

ותמוה מאד: על אלו דגים מדברים בני ישראל? מילא ה"ערב-רב" שהיו מצריים והורגלו לאכול דגים חינם במצרים מובן מה שבוכים שאין להם עכשיו דגים. אבל בני ישראל הרי לא קיבלו דגים חינם במצרים, ורק כששאבו מים זימן להם הקב"ה דגים קטנים בתוך הכדים (וימא עה.). וזה ניתן להם כשעבדו בפרך וקיבלו מכות וסבלו עינויים, וא"כ מה יש להם לבכות ולהתרפק בעגוג לזגים הללו?

זאת ועוד: הרי עכשיו יושבים בני ישראל בכבודו של עולם תחת ענני הכבוד, במנוחה ובשלוח וזוכים לאכול מן המן שיויר ליד ביתו של כל אחד ואחד וטעמו כפי הטעם שחפצו, וא"כ מדוע הצטרפו לבכיתם של הערב-רב על האוכל שלא חסר להם ממנו מאומה?

אלא לומדים מכאן על כוחה העצום של השפעה רעה, שאפילו בדור דעה עלולים אנשי המעלה להיות מושפעים מהאנשים השפלים והגרועים ביותר, אפילו במקום שלא חסר מאומה ואין כל סיבה להצטער ולבכות, למרות כל זאת, כשרואים בני ישראל את ה"ערב-רב" בסביבתם בוכים, מושפעים מהם ומצטרפים לבכיה שלהם ללא כל הגיון.

המושג "להבדיל"...

פעמים רבות, לרגל הוצאתם לאור של ספריו הרבים, נזדמן לו **לחפץ חיים** לבקר אצל ה"צנזור" הרוסי מטעם הצאר הרוסי, שהיה משכיל יהודי הרחוק מתורה ומצוות.

פעם אירע שבתוך כדי שיחה עמו, נפלט מפיו של החפץ חיים המשפט: "הגויים להבדיל".... ביטוי זה הוציא את ה"צנזור" מכליו: "אין שום "להבדיל", כל בני אדם שווים הם" - העיר ברוגזה לחפץ חיים.

השיב לו החפץ חיים: "ומה בידי לעשות, והלא מקרא מלא הוא בתורה "ואבדיל אתכם מן העמים להיות לי". מקרא זה לא אני כתבתי! והלא במקרא גם הצדוקים מודים..."

ועדיין לא נחה דעתו של ה"צנזור" והוא השיב בחמת זעם: "הדברים אמורים בגוים הקדמונים, שהיו עובדי אלילים, אך לא על הגוים שבזמננו".

דחה החפץ חיים את טענתו של אותו "צנזור", ובנעימות ציטט פסוק נוסף מן המקרא: "והייתם לי סגולה מכל העמים כי לי כל הארץ" (שמות יט-ה). אין זה אלא במדת הישר - אמר הח"ח - סוף סוף הרי היהודים מסרו נפשם למען אמונתם. הם החזיקו בתורה בשעה שהגויים אף לא אבו להציק בה, ולא עוד אלא שעינו ורדפו את לומדיה".

ולמקורביו הוסיף ואמר: "לך והסבר להם לרשעים את משמעותו של המושג "להבדיל", אומרים חז"ל: אם אין דעה הבדלה מניין (ירושלמי ברכות ה-ב), אם אין בהם דעה של תורה, הכיצד יתפסו את המושג "להבדיל".

טללי אורות

"רושם בל ימחה"...

סיפר הגר"ש שבדרון זצ"ל: מעשה בשני בחורים שחשקה נפשם לשמוע את אחד המרצים היהודים, שרוח חכמים לא היתה נוחה ממנו. בדרך נסיעתם לשמוע, החליטו להכנס אצל **בעל הלשם** לשאול לדעתו. אמר להם 'בעל הלשם' את הדברים הבאים:

"בני! דעו לכם שאם הייתם יודעים כמה שנים רבות יקח לכם למחוק את הרושם אשר נרשם על הלב מלראות ולשמוע מאדם זה - לא הייתם מעלים בדעתכם כלל וכלל לשמוע ממנו אפילו מלה אחת!"

לב שלום

הרב נפתלי אלימלך בן שרה: ב"ה יש שיפור בבריאות אך עדיין צריך תפילות לרפו"ש, יש"כ

ככל שירבה אדם בלימוד התורה וקיום המצוות, כן יגדל להיטיב בכך עם אנשי מקומו! נלמד מהפסוק "היש בה עץ אם אין" (פרק יג-ב)

ופירש רש"י: היש בה עץ – אם יש בהם אדם כשר שיגן עליהם בזכותו. ואמרו חז"ל בגמרא: הכי קאמר להו [=כך אמר להם] משה לישראל, ישנו לאותו אדם [איוב] ששנותיו כעץ ומגין על דורו כעץ (בבא בתרא טו.). וכתב בעל התורה תמימה לפרש ש"עץ" הוא תואר לצדיק לפי הנדרש בגמרא (תענית כה:): על הפסוק: "צדיק כתמר יפרח כארז בלבון ישגה" מה אוכל טעמו מחליף, אף צדיק. וכן על הפסוק "סר צילם מעליהם... אל תראום" (יד-ב) הביא רש"י: "סר צילם" – מגינם וחוקם, כשרים שבהם מתו, איוב שהיה מגין עליהם (סוטה לח.). והכלי יקר מצא רמז לכך: סר "צילם" בגימטריה "עץ".

בזמננו, מי ש"מגן על דורו כעץ" אלו בני הישיבות ואברכי הכוללים העוסקים בתורה יומם ולילה, אף מתוך דחקות של פרנסה, הם המה היחידים ש"ברגע האמת" – בשעת מלחמה רח"ל, או בעת מתקפת מאות טילים אימתנים מאיראן [כשכל אנשי הצבא מרגישים חדלי אונים], הם אלו שבכוחם להגן על העם והארץ שלא כדרך הטבע, אלא רק בכח תורתם ותפלתם!

זה שנה וחצי, מאז שמחת תורה תשפ"ד, זכינו כולנו לראות [ובכללם גם הרחוקים מתורה, אלו שרצו לראות] את התגשמות אמרת חז"ל [ותנחומא לך לך]: אמר הקב"ה לאברהם אבינו עתה עסקת בתורתך, חייך שאני מגן לך. כשם שהמגן אוהז החרב, אפילו זורקים בו חיצים ואבנים, המגן מקבלם, כך אני מגן לך. ולא לך בלבד אלא אף לבניך, אם יהיו עוסקים בתורתך כשם שעסקת אתה, כך אני נעשה להם כמגן. שנאמר "אמרת ה' צרופה מגן הוא לכל החוסים בו".

אך לדאבוננו ולצערנו הגדול ישנם קבוצות ידועות [בתקשורת, בערכאות ובממשלה] שרודפות את לומדי התורה. ומסיתות נגדם בנימות אנטישמיות על מנת לעקור אותם ממקור חיותם ח"ו ובכך לסכן את כל העם. והדבר נובע או מבורות גמורה, או משחיתות מדות נוראה של קינאה ושנאה.

עד כמה הנהגה נלוזה זו מסוכנת לכולם, נביא (ולאה שרוצים לדעת, אך לא למדו) את מה שסיפרו חז"ל (בירושלמי תענית פ"ד): שלוש שנים ומחצה צר אדריינוס קיסר על ביתר ולא יכל לה. כי רבי אלעזר המודעי היה יושב בשק ואפר ומתפלל בכל יום: "ריבון העולמים על תשב בדין היום" וכח תורתו ותפלתו הגנה על העיר. ביקש אדריינוס לעזוב, כי ראה שאינו מצליח לנצחם. ניגש כותי אחד לאדריינוס ואמר לו: אל תתיאש, אני אסדר לך את הניצחון. מה עשה? הוא נכנס לעיר בסתר, ניגש לרבי אלעזר המודעי שהיה עסוק בתפלתו ועשה עצמו כלוחש דבר-מה באוזנו.

אנשים שראו זאת הביאוהו מיד לבר כוזיבא ("בר כוכבא" לשעבר), ואמרו לו: זה הכותי לחש משהו באוזני דודך, שאל אותו בן כוזיבא: מה אמרת לו ומה אמר לך? שיקר הכותי וסיפר שרבי אלעזר אמר לו שרוצה למסור את העיר לאדריינוס. שאל בר כוזיבא את רבי אלעזר: מה אמר לך הכותי? השיב לו: לא אמר לי כלום. כעס בר כוזיבא ובעט ברבי אלעזר והרגו. מיד יצאה בת קול ואמרה: הרגת את רבי אלעזר המודעי זרוען של ישראל ועין ימינם [שהיה מעמידן בתפלתו ובאור תורתו] **(קרבן העדה)** לפיכך זרועו של אותו האיש תיבש ועין ימינו תכהה.

מיד נלכדה ביתר ונהרג בן כוזיבא! הביאו את ראשו לאדריינוס. שאל אדריינוס: מי הרגו? וראו נחש כרוך על צווארו. אמר אדריינוס: אלמלא שאלוקי הרגו מי יכול לו, וקרא עליו הפסוק (דברים לב) "אם לא כי צורם מכרם וה' הסגירם".

הנה כי כן, זו היתה טעותו הטראגית של בר כוזיבא שבטח בכוחו הגדול וכח חייליו, והתעלם כליל מהכח האמיתי שהגן על העיר – כח תורתו ותפלתו של רבי אלעזר המודעי. וכשהרסו במו ידיו את הכח הזה, הביא על עצמו ועל ביתר את ההרג והחורבן הנורא. והנה כיום, כח התורה והתפלה הגדול הזה נמצא בישיבות ובכוללים.

ומכאן, שכל מי שמודע לסיפור זה של חז"ל עליו להפנים את הלכה הכואב הזה וללמוד ממנו. ואם יש מי שרוצה לבעוט חלילה במודע ובזדון בלומדי התורה ולהפריעם מלימודם, מוטל על לומדי התורה בישיבות ובכוללים לא להבהל ולא להתרע, אלא אדרבה, להגביר את עמלם בתורה ביתר שאת וביתר עוז בכל מצב, בכל מקום ובכל זמן, מתוך אחריות גדולה של "לא תעמוד על דם רעך", שלא יגדע האילן ולא יבש המעיין ח"ו.

אמרו חז"ל בגמרא (סנהדרין צט.): "כל מי שאפשר לו לעסוק בתורה ואינו עוסק עליו נאמר 'כי דבר ה' בזה'". תמה **הגרי"ש אלישיב** זצ"ל: הרי הלשון "בזה" שייכת כשאדם עושה פעולה שיש בה משום ביזוי כבוד

הצלה מכח לימוד התורה בריצה...

סיפר הרמח"ל ז"ל (בילקוט ידיעת האמת ח"ב) כי גילו לו מן השמים על גזירה נוראה שעומדת לבוא על כמה קהילות ישראל שלא המיתו עצמם באהלה של תורה. ואז עשה הרמח"ל תיקון ע"י לימוד התורה בריצפות וכך היה סדר התיקון:

קבוצה של אנשים קיבלה על עצמה, ללמוד רצוף מהבוקר עד הלילה. מיד לאחר תפלת שחרית, הלך אחד מהם למקום מיוחד, שנקבע כמקום לימודם, והחל ללמוד ללא הפוגה עד שהחליפו חברו, וכך היה מהשני לשלישי והלאה, באופן שקול התורה לא נפסק אפילו רגע. ובעת הלימוד לא הפסיקו לשום דבר שבעולם, כמו שמתפללים תפלת שמונה עשרה. וכל אחד מהם התכוון בלימודו לזכות כלל ישראל.

לימוד בעיון מצייל ממוות

סיפר הרב מפוניבז' – הגרי"ש כהנמן זצ"ל: בעיצומה של מלחמת העולם הראשונה, כאשר קו החזית היה לא הרחק מטבריק, הבחינו החיילים הרוסים בשעת לילה מאוחרת באור המנצנץ מחלון ביתו של אחד מתושבי העיירה. מיהרו החיילים להסתער על הבית, בהיותם בטוחים כי מדובר כאן במרגל לטובת הכובש הגרמני המאותת לגרמנים על ידי אור הנר הדלוק.

משפרצו החיילים אל תוך הבית, מצאו שם את הגאון רבי אהרן זצ"ל רבה של טבריק, כשהוא רכון על ספרי הרמב"ם ושקוע בלימודו. הם הודיעו לו נחרצות כי הם עומדים להוציאו מיד להורג באשמת ריגול.

רבה של טבריק שידע והכיר את מדת אכזריותם של צבאות רוסיה הצארית, השיב ואמר להם: "אם אכן נגזר עלי להיות מוצא להורג אני מקבל עלי את הדין. אך בקשה אחת לי אליכם, ואנא מלאו נא את בקשתי האחרונה: עסוק אני עתה כל כולי בבירור הלכה מוקשה ברמב"ם. המתינו לי שעה קלה עד אשר אתרץ ואבהיר לעצמי את הקטע המוקשה הזה ברמב"ם..."

לתדהמתם של החיילים לא היה גבול. מי שמע כדבר הזה? אך דוקא תדהמה זו גרמה לכך שהם נענו בחיוב לבקשתו של הרב והסכימו להמתין עד שיסיים את עיונו ברמב"ם.

והנה בעוד הם ממתנים, חל לפתע מיפנה פתאומי במצבה הצבאי של העיר. הגרמנים פתחו במתקפה רבתי והחיילים הרוסים המופתעים נסו על נפשם. וכך בזכות עיונו בתורה בשעה כזו, ניצל רבה של טבריק ממות אכזרי.

הלמות עמלים

"הישועה תבוא בזכות לימוד התורה"...

פעם נכנס לחדרו של **כ"ק האדמו"ר מספינקא – בעל האמרי יוסף**, אברך צעיר שבעיות רבות העיקו עליו. הוא החל לשפוך את לבו לפני האדמו"ר.

קם הרבי מכסאו, פסע אל ארון הספרים ושלף משם גמרא. "בוא נלמד יחד" – פנה הרבי אל האברך המופתע. וכך במשך שעה ארוכה עמלו בליבון סוגיא במסכת פסחים, גמרא רש"י ותוספות בעיון.

כאשר סיימו, קם האדמו"ר מכסאו, ואמר לאברך המוטורד: "עכשיו סע לביתך לחיים ולשלום והקב"ה כבר ישלח לך ישועה". האדמו"ר נימק הבטחתו שהרי על ידי זה שלמדו יחד, בוודאי זכות זו של לימוד התורה הק' תביא את הישועה שזקוק לה.

גדולי הדורות

ה'. וא"כ, איך שייך לקרוא למי שאינו עוסק בתורה "מבזה"!!

"תורה מגנא ומצלא"...

תקופה לאחר שהרב **מפניבז' – הגרי"ש כהנמן** זצ"ל, יסד והקים את ישיבת גרדונא בעיר אשדוד, עמדה לפרוץ מלחמת "ששת הימים" (תשכז). אשדוד נחשבה אז לעיר "ספר" הקרוב לגבול מדרום. שכן המצרים שלטו בחולות עזה.

חששו ראשי הישיבה לשלום הבחורים ובאו לשאול את המשגיח – הגה"צ **רבי יחזקאל לוינשטיין** זצ"ל מה לעשות במצב הנוכחי, האם לחזור לבני ברק עד יעבור זעם? המשגיח הורה להשאיר במקום ולהתחזק בלימוד ובתפלות, באומרו הלא "תורה מגנא ומצלא" ומי יודע אם לא נשלחתם לשם כדי להגן על הגבול...

עבדא דקוב"ה-ח"א

רפואה מכח התורה...

סיפר רבי יעקב מנקיס זצ"ל (ותלמיד סלבודקה): כשלמדתי בסלבודקה, היה שם בחור מבני הישיבה שחלה במחלת הטיפוס, ומצבו הורע מאוד עד שנהיה החולה אנוש ומסוכן, למחלה זו לא היה בזמנו כל טיפול.

הזמינה הנהלת הישיבה רופא ידוע בשם ד"ק פיינברג מקובנה שיבדוק את החולה. כאשר ראה את מצבו של החולה התבטא ברוגזה: "מדוע הזמנתם אותי? אני יכול לרפא את החיים, אבל לא את המתים... איני רואה כל תקוה לישועתו..."

ביום שישי לאחר תפלת שחרית, הכריז הסבא מסלבודקה שעל כל בני הישיבה להשאיר בהיכל הישיבה כי רוצים למסור להם דברים חשובים מאדונינו **הט"ז**. ואז סיפר להם את הסיפור הידוע על הט"ז (וסיפר **הגר"ח מוולוז'ין** זצ"ל בספר נפה"ח על אשה צדקנית שביקשה מהט"ז שיתפלל על בנה החולה ודחה אותה, ולבסוף הפצירה בו שיושיע מכח תורתו, ואכן נענה ואמר לה שהדברי תורה שעוסק בהם עם תלמידיו נתונים במתנה לזכות רפואתו של הילד, והילד נתרפא). וביקש שכל אחד מבני הישיבה ילמד עתה מחצית השעה לרפואתו של החולה פלוני בן פלונית.

באותה עת היו בישיבה כשלוש מאות וחמישים בחורים שנרתמו מיד ללמוד לרפואת חברים החולה, ומספר הרב מנקיס כי להפתעת הכל הוטב מצבו של הבחור בהדרגה עד ששב לאיתנו.

הלמות עמלים – ח"ב

ותירץ הרב אלישיב: יש זמנים שהבטלה מלימוד התורה תחשב כמעשה של ממש. כמו בזמני מלחמה, בהם המחשבה עובדת היטב להחליט אלו מעשים יש בהם כדי להגן ולהציל מן הצרה. והאדם הרי יודע שאין מעלה כמעלת לימוד התורה, ואין הצלה יותר ממנה.

ואם בכ"ז הוא נמנע מלעסוק בתורה, יש בכך משום "דבר ה' בזה", משום שבכך הוא מוכיח על עצמו שהוא אינו מאמין שאפשר לבטוח על התורה.

הגאון רבי יהודה צדקה זצ"ל הוכיח, שגם בעיצומה של מלחמה, כשיש בלבול הדעת, נדרשים ישראל לא להרפות מלימוד התורה. רואים זאת מהעובדה שאירעה במלחמת יריחו, כשראה יהושע את המלאך ניצב כנגדו וחרבו שלופה בידו, שאל אותו יהושע: "הלנו אתה אם לצרינו?! השיב המלאך: "אני שר צבא ה' עתה באתי".

ופירשו חז"ל בגמרא (מגילה ג:) שהמלאך הוכיח על שבטלו אמש תמיד של בין הערביים, ועל שהתבטלו עתה – בלילה מתלמוד תורה. שאל יהושע: על איזה מהן באתי? והשיב: "עתה באתי". כלומר: התביעה על כך שעכשיו בלילה שאינם לוחמים, מתבטלים אתם מתלמוד תורה, מיד: "וילן יהושע בלילה ההוא בתוך העמק... בעומקה של הלכה..."

נמצאנו למדים מכאן – אומר הרב צדקה – כי אפילו בעיתות מלחמה ושקשוק חרבות נתבעים ישראל לעסוק בתורה ללא הפוגה, ולא סתם לעסוק, אלא "בעומקה של הלכה" והתביעה על כך נוקבת יותר מאשר על ביטול קרבן התמיד! [ק"ו] בזמננו כשמדובר על "שבט לוי" שנבחרו ויועדו ונתנדבו לכך מראש, לעסוק בתורה בלבד!]

איסור הוצאת דיבה ומעלת ארץ ישראל

שלא להוציא שם רע על זולתו ועל כל מעשי השי"ת ובמיוחד בא"י!

נלמד מהפסוק: "וינסו אותי זה עשר פעמים" (פרק יד-כב)

ואמרו חז"ל: בא וראה כמה גדול כח של לשון הרע. מנל? ממרגלים. ומה המוציא שם רע על עצים ואבנים כך. המוציא שם רע על חברו על אחת כמה וכמה (ערבין שם). **וצ"ב:** אם הוציאו שם רע רק על עצים ואבנים מדוע נענשו בעונש כה חמור? אלא משום שיש בהוצאת שם רע, חסרון נוסף, שמגונה את מעשה השי"ת. ובמיוחד חמור הדבר כשהוא נסוב על ארץ ישראל אשר בחר בה ה' וקידשה מכל הארצות...

עד כמה חביבה מעלת ארץ ישראל לפני הקב"ה – ועל כן חמור ביותר לגנותה ולבזותה – אמרו חז"ל (במד"ר מסעי – פכ"ג): אמר הקב"ה חביבה עלי ארץ ישראל יותר מן הכל. למה שאני תרתי אותה... להודיע שאין חביבה כארץ ישראל. אמר לו הקב"ה למשה, הן הארץ חביבה עלי שנאמר "ארץ אשר ה' אלוך דורש אותה תמיד". וישראל חביבין עלי שנאמר "כי מאהבת ה' אתכם" אמר הקב"ה אני אכניס את ישראל שהן חביבין עלי לארץ שחביבה עלי, שנאמר "כי אתם באים אל ארץ כנען".

ואולם כבר התריעו רבותינו, וכמובא מהגאון **רבי אלחנן וסרמן** זצ"ל שהקב"ה העניק לנו את מתנת ארץ ישראל בתנאי, והתנאי מפורש בתנ"ך: "ויתן להם ארצות גוים בעבור ישמרו חוקי" (תהלים קד-מד), ואם מבטלים את התנאי, גם המתנה בטלה.

החפץ חיים כתב באחת מאגרותיו [לפני יותר ממאה שנה], כי הקושי אינו להכנס לארץ ישראל אלא לשרוד בה! בעבר ישבו פעמיים יהודים בארץ ישראל אולם נאלצו לעזובה מפני חטאיהם. ניתן להחזיק בארץ ישראל רק אם שומרים את התורה!

"מצוה" של הוצאת דיבה...

פעם התייחס **כ"ק האדמו"ר מקלויזנבורג – רבי יקותיאל יהודה הלברשטאם** זצ"ל, למצב הרוחני שבארצינו הקדושה. הוא הזכיר שיש המתריסים כלפיו, מדוע אין הוא מותח ביקורת על ארץ ישראל והנהגתה.

"נניח" – אמר הרבי בצחות – "שהוצאת דיבה על א"י היא מצוה רבתי, אבל כבר נפסקה הלכה ש"העוסק במצוה פטור מן המצוה", ואני הלא טרוד עכשיו בקיום מצוה של "ישוב ארץ ישראל" דהיינו בבנין "קרית צאנז" בנתניה, ולכל הדעות פטור אני מן המצוה של הוצאת דיבה..."

לפיד האש

"ארץ ישראל נפלאה..."

כאשר התאושש הגאון **רבי בן ציון אבא שאול** זצ"ל ממחלתו בעוד ידו משותקת, חידש את אמירת שיעוריו בישיבה. פעם ביום חורף קר וסגרירי, אמר לו אחד התלמידים: "הקור נורא! אסגור לרב את המקטורן, ארכוס את הכפתורים". סירב לכך רבי בן ציון. תמה התלמיד: "וכי לא קר לרבינו?"

השיב לו רבי בן ציון: "קר מאוד! אבל לא אמרת שקר לך או לי. אמרת שהקור נורא, וזו הוצאת דיבה על הארץ, ארץ הקודש. ואם אסכים, אביע בכך הסכמתי לדברך. אני מעולם לא אמרתי שחם או קר בחוץ! ארץ ישראל נפלאה ואין כאוירה. ובמיוחד ירושלים עליה נאמר שהיא "יפה נוף משוש כל הארץ" ופירש **המלבי"ם** שאקלימה משובח ומובחר.

הפטיר רבי בן ציון: "תוכל לומר שחם לך או קר לך, אך אל תאמר קר בחוץ, בוודאי לא שהקור נורא!" **יגילו במלכם**

ומי כעמך ישראל

בין איש לרעהו – סיפורים בני זמננו

שני מפגשים – מסר אחד

שלום!

שמי **שלום פולק**, עיתונאי ומדריך-טיולים.

יש לי שני סיפורים קצרים שאולי יעניינו אותך...

* * *

עם פתיח כזה שנחת בתיבת המייל של המכון, כמובן הסתקרנו לשמוע את ההמשך.

הנה הוא בפניכם:

ירושלים הפכה לביתי מזה 45 שנה.

אבל נולדתי והתחנכתי בניו-יורק.

עליתי ארצה בגיל 34.

כשהייתי בחור צעיר בן 16 - אנחנו מדברים על שנת 1969 למנינים - למדתי ב"מתיבתא תפארת ירושלים", שהייתה ממוקמת בלואר איסט סייד.

באותה שכונה יהודית, ותיקה ומפורסמת, חלק מה"סצנה" - אם ניתן להגדיר זאת כך - שוטטו ברחובות יהודים "שתויים" בחיפוש אחר כסף עבור המשקה האלכוהולי הבא שלהם...

אלה היו - כפי שאתם מתארים לעצמכם - גברים פרועים, חסרי תרבות התנהגות, בגיל העמידה או מבוגרים, שידעו יידיש וחיו בשולי החברה.

חנויות האלכוהול לא ששו למכור להם משקה, והם היו מבקשים מאתנו הצעירים שנעשה שזאת בעבורם.

הייתה זו סיטואציה מעוררת רחמים.

יום אחד כשאני וחברי ניצבנו מול הכניסה למתיבתא, ברחוב איסט ברודוויי, הגיע ראש הישיבה - מרן רבי משה פיינשטיין זצ"ל - מלווה במשמש שלו הרב פישלס.

האחרון פתח את דלת המבנה עבור ראש הישיבה, וזה פנה להיכנס פנימה.

ממש באותו רגע קרא אחד ה"הומלסים" מהרחוב ביידיש: "רַב מוֹיִשֶׁה, וָוַאס מַאכט אַיהרֶז" כלומר; רבי משה, מה שלומך?

המשב"ק של ראש הישיבה ניסה כמיטב יכולתו להכניס את ראש הישיבה פנימה, על מנת למנוע שיח לא הולם בינו לבין השיכור שצועק ברחוב. מדוע התעניין השיכור בשלום הרב? וכי יש לו שאלה הלכתית לברר? מה פתאום! הוא צעק כדרכם של שיכורים, והמשמש לא חשב שצריך לתת לו הזדמנות לשיחה שכזו עם הרב.

אבל רבי משה שמע. שמע יהודי צועק. נוקב בשמו ומתעניין בשלומו.

ורבי משה הוא לא אחד שמתעלם מהזולת - לא משנה מי זה ומה זה!

הרב עזב את מבואת הכניסה, יצא החוצה כדי לברך את היהודי שצעק לו.

כאמור, עמדתי שם באותה שעה. נדהמתי לראות את רבי משה יוצא לרחוב, מושיט את ידו לשיכור ב"שלום עליכם" ובברכה. רק לאחר מכן פנה שוב ונכנס לבנין.

אני חושב שהשיכור היה מופתע לחלוטין מהצלחתו לצוד את תשומת ליבו של "פוסק הדור".

אנחנו, התלמידים הצעירים, לבטח היינו מופתעים.

מעולם לא השתתפתי בשיעורים שמסר ראש הישיבה, כי הייתי מקבוצת הצעירים שלא שמעו ממנו שיעורים.

אבל "השיעור" הזה מלווה אותי כל ימי חיי!

* * *

כפי שכבר ציינתי אני משמש כמדריך טיולים.

סיפר לי עמית, מדריך טיולים אף הוא.

פעם שכרו את שירותיו זוג תיירים אמריקאים, שהייתה להם פגישה עם מרן הגרא"מ שך זצ"ל בישיבת פוניבז'.

עדיין לא ציינתי אבל מדובר באדם חילוני - שגם נראה כזה. אין לו קשר לעולם התורה והוא לא מעורב בו.

ההזמנה הפעם הייתה עבורו יעד יוצא-דופן, אך הוא כמובן נענה לה בשמחה.

וכך מצא את עצמו חונה עם רכבו בסמיכות לישיבת פוניבז', בעוד הזוג פוגשים את ראש הישיבה.

כל הסביבה הייתה חדשה ומפתיעה עבורו, והסקרנות הובילה אותו לעזוב את הרכב ולהיכנס לבנין הישיבה.

כעת תנסו לתאר לעצמכם איך נראה, ואיך לבוש, מדריך טיולים חילוני ביום קיץ חם - ואיך הדמות שלו מתמזגת עם היכל פוניבז'...

הוא הופתע מכל מה שראה, וביותר מהסיטואציה הבאה:

רב נמוך-קומה היה מלווה בקבוצת תלמידים צעירים.

לפתע התנתק מהקבוצה וניגש אליו. גילה עניין רב באורח יוצא הדופן, התעניין בשלומו, והקדיש זמן לנהל עימו שיחה נעימה מאוד.

הפגישה החמה והבלתי צפויה הלזו עם... מרן הגרא"מ שך זצ"ל הותירה עליו רושם בל ימחה לכל ימי חייו!

היית מעורב בסיפור שקשור לבין אדם לחבירו? שמעת ממקור ראשון? ספר לנו עכשיו! פקס: 077-7671812 דוא"ל: ahavemet@012.net.il

קוראים יקרים: אנא אפשרו לנו להמשיך ולהגביר את הפצת המידות הטובות בעם ישראל לתרומות: 0542538581 02-5671812 אפשר לתרום גם בכרטיס אשראי

השגחה פרטית

דברי התעוררות וחיזוק וסיפורי השגחה מופלאים המתרחשים בימינו מתוך "קו השגחה פרטית"

פרשיות שלח - קורח תשפ"ה ♦ עלון מס' 166

השגחה שבועית

סימן שלא צריך

רבי אהרן הגדול מקארלין (בעל הזמר קה אכסוף) ישב פעם בביתו, מחוסר כל, ורעב ללחם. הוא הרגיש שכוחותיו אוזלים, והוא הולך להתעלף. התחזק הצדיק ואמר, זה לא יכול להיות שאני רעב, כי אם הייתי רעב בוודאי הקב"ה היה נותן לי אוכל. הן הפסוק אומר "עיני כל אליך..." ואתה נותן להם את אכלם בעתו", אם כך, ברגע שאצטרך לאכול הקב"ה ייתן לי. זה שעדיין ה' לא נתן לי, זהו הסימן המובהק ביותר שאני צריך לאכול.

ככה עבד הצדיק את בוראו עוד שלושה ימים ללא אוכל. לאחר שלושה ימים זימן לו הקב"ה מזון. כשהגיע האוכל אמר הרבי, עכשיו אני באמת רעב...

איננו מצפים מאף יהודי בדורנו לנהוג כך, אולם המסר נועד לכולנו: הראיה הגדולה שאני לא צריך את זה היא, שאין לי את זה.

הולך לו אדם בעולם וחושב, אם היה לי את הכישרון של פלוני הייתי אחד מהמוצלחים, בכולל / בישיבה / בעבודה.

אם היה לי את כח ההתמדה של אלמוני, כבר הייתי אחד מתלמידי החכמים של הדור.

אם היתה לי דירה גדולה, היה לי הרבה יותר יישוב הדעת.

אדם מתמקד במה שחסר לו, וחושב שהתרופה שלו היא לקבל את מה שאין לו עכשיו, אבל החובות הלבבות מלמד אותנו כי התרופה האמיתית היא אמונה.

בפרשת בהעלותך, בעניין קברות התאווה, אומר רש"י כי האנשים שהתאוו לאכול בשר היו הערב רב. רבי נפתלי צבי מרופשיץ (זרע קודש פרשת בהעלותך) מסביר כי רק ערב רב יכול להתאוו למשהו שאין לו, כי "אין שייך תאווה בבעל אמונה. כיוון שבכל דבר שחסר לו אומר, מסתמא איני צריך לזה, דאם לא כן, הלא אני אומר ומברך לו יתברך 'העושה לי כל צרכי', ואם היה צריך לי הדבר, בוודאי היה לי".

יהודי מברך כל יום 'העושה לי כל צרכי', הקב"ה עושה לי את כל מה שאני צריך, ואם אין לי - סימן שאני לא צריך את זה.

וכשאני באמת יצטרך למשהו, בעתו ובזמנו, הקב"ה ייתן לי.

שבת שלום ומבורך
פינחס שפר

דברים שבלב

על פי השיעורים בספר חובות הלבבות "שער הבטחון"

ישועות למעלה מדרך הטבע

(מאמר א')

ואמרו לי כי התור להתקבל אצל הרבי ארן מאוד, ואם ברצוני להיכנס אליו הנני מוזמן לבית המדרש הסמוך, לחכות שם במשך כשבוע.

לא יכולתי לקבל עצה זו, כי הבטחתי לאבי שאשוב מיד. לכן נעמדתי סמוך לדלת חדרו של הרבי, בתקווה שיתמזל מזלי, ואולי כשתיפתח הדלת אזכה לפחות לראות את זיו פני הצדיק. והנה אני שומע מתוך החדר קולות רמים, מדברים בהתלהבות אדירה ובאריכות יתרה. אימצתי את אחיזי כדי להבין מה הרבי אומר שם, וכך גיליתי שהוא מברך ברכת 'אשר יצר' במשך דקות ארוכות, משך זמן שבו אפשר להספיק להתפלל את כל תפילת שמונה עשרה.

בסיום הברכה, בעודי נרעש ונרגש עד עמקי נשמת, פתח הרבי את דלת חדרו ואמר לי: "שלום עליכם יהודי מגרמניה! היה שווה שתבוא, רק כדי לשמוע איך יהודי צריך לברך ברכת 'אשר יצר'. תעביר את הדברים הלאה, ותוסיף ותגיד שיהודי צריך לכוון בברכה זו יותר מאשר בפיטו הנאמר בראש השנה ויום הכיפורים 'ונתנה תוקף קדושת היום'. כי נתנה תוקף זהו מנהג, ולעומת זאת, ברכה זו היא תקנת חז"ל".

לו היו אומרים ג' פעמים ביום 'ונתנה תוקף', וברכת 'אשר יצר' רק באמצע מוסף של ימים נוראים כשארון הקודש פתוח, הרי היו כולם זוחלים ורועדים בכל מילה ומילה.

בדומה לכך סיפר הגה"צ ר' אברהם חיים ברים זצ"ל, כי שמע מפי עד נאמן שהדברי חיים מצאנו היה מברך ברכת 'אשר יצר' בעוז ותעצומות ובדבקות עילאית, ופעם אחת נסע בעל מחבר ספר 'קול אריה', אב בית הדין בברגסאז, נסיעה ארוכה מאוד אל הדברי חיים. כאשר שמע מהרבי ברכת 'אשר יצר' הפטיר, "כבר השתלמו לי ההוצאות וטרחת הדרך, בשמיעת הברכה מפי הרבי".

ידוע מהצדיקים הגדולים שבכל הדורות, ומפורש יצא מפייהם, שבברכה היקרה הזאת אפשר לפעול ישועות למעלה מדרך הטבע: בריאות, רפואה, ישועה ואריכות ימים.

הי רצון שיהיה החיזוק בעניין זה לזכות האברך ר' יצחק בן יצחק, ויזכה אף הוא לברך ולהודות את ה', מתוך בריאות שלמה בשמחה ובטוב לבב, אמן סלה.

(מתוך שיעור 304 בשער הבטחון. לשמיעת השיעור הקישו 4 לאחר בחירת השפה, או בחיגו ישיר: 02-3011904)

בקשו רחמים מרובים
עבור האברך ר' יצחק בן יצחק {קלצקין} הי"ו
קו לחלוקת פרקי תהילים: 077-4822963

בפרק השלישי בהקדמה הרביעית כותב רבינו: **להיזהר לעשות כפי מה שה' יתברך מבקש**, ואז גם ה' יסכים עמו למלאות חפצו (פ' מרפא לגפש).

אנו מכירים מצות נדירות, המזדמנות פעם בכמה שנים. אמנם, קיימת גם מצווה יומיומית, שמקיימים אלפי פעמים בשנה. ונתמקד בה, לעשותה כפי מה שה' מבקש.

הרה"צ ר' אליהו רוט זצ"ל זכה לשמש בקודש אצל צדיקי בית זוועה. כשבירך ברכת 'אשר יצר', היו יכולים לראות באיזו רצינות ובאיזו כוונה הוא מברך. וכך היה מספר: "אצל רבי שלמה מזוועה זי"ע ראיתי, שהיה מברך אותה במתיקות ובמתינות, כשהוא חובש מגבעת ולובש מעיל עליון. פעם הבחין שאני מתבונן בו בשעת הברכה, ואמר לי: 'אתה מתפלל על כך שאני לובש מעיל עליון? היה ראוי ללבוש בגדי שבת, מרוב שמחה והתפעלות מנפלאות הבורא!'"

וכך היה רבי שלמה אומר תמיד: ההודיה בברכה זו היא על טובה גדולה ועצומה: ברגע זה עברתי ניתוח מורכב של ניקוי הגוף מן הפסולת, וזאת - ללא הרדמה! ללא הסיבוכים שנגרמים מהרדמה, ללא הערפול וחוסר ההתמצאות שהיא גורמת, וללא כל הפרוצדורה המייגעת הכרוכה בה. חוץ מזה, את הטיפול המורכב עברתי אצל רופא פרטי, הגדול ביותר בעולם, שהוא רופא כל בשר, וכל זאת בלי לשלם פרוטה. חינוס אין כסף!

מי שלמרבה הצער טעם טעמו של חולי מעיים, כבר יודע איך מברכים ברכה זו... מי שנזקק לדיאליזה כבר לא צריך פירושים... אבל, למה לחכות למצב שיצטרך להגיע לבית החולים, חליה וחסי? כדאי לנו לברך את הברכה מתוך הכתב במתינות ובכוונה, כבר עכשיו! בזמן הטובה, כשאנו בריאים ברחמי ה' יתברך, נעמיק בטובותיו ובחסדיו, ונודה לשמו הגדול בשמחה ובנפש חפצה!

הרה"ח ר' שמואל בריכטא זצ"ל סיפר כי פעם, כשהזדמן לו להתארח בביתו של יהודי בגרמניה, סיפר לו המארח: כשהייתי נער חשקה נפשי לנסוע לגליציה, כדי לראות ולו פעם אחת את הרבי מצאנו, מרן הדברי חיים זי"ע. הייתה זו נסיעה ארוכה ומעייפת בתנאים קשים, ואבי זי"ל הסכים שאסע, אך בתנאי שאהיה שם יום אחד בלבד, ומיד אחזור הביתה.

קיבלתי את התנאי. כשהגעתי לצאנו וניגשתי לראות את פני הרבי, עצרו אותי המשמשים

הצטרף גם אתה לרבות היהודים מכל העולם ששינו את חייהם, חייג:

מארץ ישראל 02-30-11-300 • מארה"ב 151-86-130-140 • מאנגליה 00-330-3900-489 • מבלגיה 00-380-844-28 • מאוקראינה 380-947-100-633 • מארגנטינה 3988-4031 • מדרום אפריקה 87-551-8521

קו נשנים - שלוחה 4 בתפריט הראשי

קו השגחה פרטית

אידיש. עברית. אנגלית.

ניסיון שבכל יום

סיפורי השגחה מופלאים שסופרו ב"קו השגחה פרטית"

בעשר שעות ועוד עשר דקות

באחד הערבים, אני מלווה לביתו יהודי עיוור בשם ר' חיים. אנחנו עושים את דרכנו חזרה מתפילת מעריב, והפלאפון שלו מצלצל. "זו תזכורת", אומר לי ר' חיים. "מעכשיו במשך שעה עליי לשמור על עצמי מלשון הרע. קיבלתי עליי את השעה הזאת לחיזוק בשמירת הלשון".

הרעיון היה לי מוזר, והוא, על אף שלא ראה את הבעת פניי, הרגיש שזה מוזר לי. "אתה חושב שזה רעיון מגוחך", הוא הביע את מחשבותי, "שהרי, צריך לשמור על הלשון בכל הזמנים. איזה מין דבר הוא זה, להחליט שרק במשך שעה לא מדברים לשון הרע? וכי בשאר הזמן אין מקפידים על כך?"

"יומהי התשובה?" שאלתי.

"אז כמו שאתה שומע ממני, גם אני מבין שצריכים לשמור על הלשון תמיד, ואני מקווה שהשעה הזאת תביא איתה עוד ועוד שעות יקרות, עד שאזכה לשמור על לשוני בשלמות. ואף על פי שעדיין לא זכיתי לכך, אני בטוח שהשעה הזאת פועלת גדולות ונצורות".

"נראה שיש לך הוכחות", אמרתי לו למשמע הטון הבטוח של מילותיו.

"אכן כן", הוא אישר, וסיפר לי סיפור מצמרר:

כמו שאתה יודע, ההורים שלי גרים בראשון לציון. יש להם שכן שקוראים לו ניצן. ניצן הוא "יהודי בלב", מסורתי, אוהב את הקשר לבורא עולם ולעם ישראל. הוא לא היה שומר תורה ומצוות. לפני כשנה הוא התקשר אליי כשהוא משתנק בבכי. בקושי הצלחתי לשמוע את הקול שלו, עד שסוף סוף הוא אמר לי: "אני רוצה לשמור את התורה והמצוות. אני מקבל על עצמי להיות יהודי חרדי וירא שמיים עם כל הפרטים!" הוא ביקש שאעזור לו למצוא את האנשים המתאימים שידירכו אותו בדרכו. הוא לא מעוניין בהדרגה, לא מחפש קולות; רוצה להיות יהודי אמיתי כמו שכתוב בתורה.

לשאלתי מה הביא אותו להחלטה נחרצת כזאת, סיפר לי ניצן את קורותיו בשבת האחרונה.

כמו שאמרתי לך, בסך הכול הוא היה אוהב יהדות, ואמנם לא שמר שבת, אך ביום מן הימים החליט לקבל על עצמו שמירת שבת מהשעה שנים עשרה שביליל שבת, עד השעה עשר שבבוקרה של שבת. כל מי שמע על הקבלה הזאת, אמר לו שזה לא עובד ככה: אי אפשר לומר שהוא שומר שבת, שהרי הוא מחלל אותה רחמנא ליצל. אנשים גערו בו, 'מה זה הדבר הזה, לעשות את כל המלאכות מכניסת השבת ועד חצות, ומעשר בבוקר ועד מוצאי שבת?! הרי הקב"ה מחליט מתי מתחילה השבת ומתי היא מסתיימת, ולא אתה!'

אף אחד לא העריך את הקבלה שלו. יהודים יראים טענו את האמת, על פי ההלכה, שזה לא נקרא לשמור שבת, ושם נעשה אפילו רק מלאכה אסורה אחת ברגע יחיד מתוך שבת שלמה, זהו חילול שבת. לעומתם אמרו חברי החילונים, שזו לא חוכמה להיות צדיק בדיוק בשעות שהוא ישן... אבל ניצן הרגיש שבזה הוא עושה משהו לכבוד בורא עולם. זו הייתה הרמה שלו, ושם הוא עמד. נשמה יהודית מתגעגעת.

באותו ליל שבת שלפני השיחה שלו איתי, הוא נסע עם חברים במכונית, רחמנא ליצלן. השעה כבר הייתה אחרי 11:30, והוא אמר לחברים: "עוד מעט, בעשרה לשנים עשרה, אני יורד מהאוטו, כי משתים עשרה אני כבר חייב לשמור שבת". הם ניסו לשכנע אותו להישאר איתם, "בשתיים עשרה ורבע כבר תהיה בבית!"

"אבל אני חייב לשמור שבת כבר בשתיים עשרה".

מישהו הציע לו שישלים את הרבע שעה אחר כך, וישן עד עשר ורבע בבוקר... אבל ניצן לא הסכים. "אני לא עושה צחוק מעצמי. קיבלתי עליי שמירת שבת מהשעה שנים עשרה, ואני לא זו מזה. ואני יורד כבר בעשרה לשנים עשרה, כדי לא להיכשל בחילול שבת".

זה היה דו שיח כל כך מוזר, איך זה שיהודי שמחלל שבת בפרהסיה, ונוסע ברכב

נסיעת בכורה

כבר מזמן רציתי שיהיה לי אוטו שיכיל את כל הבוקסות, בלי שאיאלץ לדחוס אותן יותר מדי. אני עובד בענף ההגברה, וערב אחר ערב, ולפעמים דווקא בשעות הבוקר, אני משנע ברחבי הארץ את הבוקסות והרמקולים, עמודי ההגברה וחוטי הקשר, מכונת המיקסר וההקלטה, ועוד כל מיני עזרים משמעותיים ויקרים. ובכן כאמור, כבר מזמן הגעתי למסקנה שאני צריך להחליף את הרכב, ולרכוש טנדר גדול שמתאים להובלת המטען הכבד והיקר. והנה בשעה טובה ומוצלחת, אחרי בירורים מייגעים והוצאה של סכום לא מבוטל בכלל, קניתי את הטנדר הנחשק. באותם רגעים של התרגשות, בשעת הקנייה שסוף סוף יצאה לפועל, קיבלתי על עצמי כי הטנדר הזה לא יתחיל לעבוד לפרנסתי, לפני שיעשה משהו למען שמו יתברך. החלטתי לחנוך את הטנדר במעשה של חסד. בפעם הראשונה שהוא יתגלגל על הכביש, הוא יסע כדי לעזור ליהודי!

ראיתי בזה סגולה להצלחה, וממש התאמצתי כדי שזה יקרה. פרסמתי מודעות, והייתי בטוח שאנשים יקפצו על המציאה. חשבתי שיהיה ארגון חסד שישתמש בשירות לחלוקה של מוצרי מזון. כל היום אני שומע על אנשים שצריכים להוביל חפצים מכאן לשם ומשם לפה, והם ישמחו בוודאי לחסוך בדמי ההובלה. אבל, עובר יום ועוד יום, האוטו עומד בחניה שלייד הבית שלי, ואיש אינו מתקשר לבקש את חסדי...

הייתי בבעיה. מבחינתי הטנדר לא נחנך, ואיני יכול לנסוע בו. בתחילת השבוע הבא יש לי אירוע, תכננתי להשתמש ברכב החדש כדי לשנע את מערכת ההגברה, אבל עדיין לא מצאתי יהודי שאוכל לעשות עימו חסד.

היה כבר יום חמישי, והייתי ממש לחוץ. מה יהיה? אני מוכרח נסיעת חסד! ישבתי במושב הנהג של הטנדר, והתפללתי לה: שישלח לי יהודי הגון, כדי שאוכל לעזור לו. השעה הייתה שבע בערב. לפתע דופק על החלון יהודי שיצא מהכולל הסמוך, והנה הוא שואל אותי: "אני רואה שיש לך טנדר של הובלות. אולי אתה מוכן לעשות הובלה של דירה, בשלוש מאות שקל?"

אלמלא הג הנמוך של הטנדר, ואם לא שאני כבר לא צעיר כל כך, הייתי קופץ משמחה. "כן כן, בטח", אמרתי לאברך הזה, "לאן אתה צריך?"

הוא נתן לי את הכתובת שלו, ואמר לי שהוא צריך לעבור דירה, וכבר שבוע מחפש מישור שיסכים לעשות לו הובלה. "אני לא יכול לשלם יותר משלוש מאות שקל", הוא התנצל, אבל אני כבר הייתי בשלב הבא: "תיכף אני מגיע לכתובת שלך. תעשה טובה, תקרא לכמה אנשים שיסבחו מה שצריך ויקשרו הכול היטב".

הוא השיג אנשים והוריד את החפצים, וכשהגעתי

השלוחה לשמיעת

הסיפורים

שהתפרסמו בעלון

6176* שלוחה 2 ואחר כך 9

מפיצים אמונה ומחיים נפשות

העלונים שלכם הם בשבילי נר לרגלי. הם מעניקים לי חיזוק עצום, ובעיקר עוצמה שאין כדוגמתה - לצעוד בבטחון אל מול ההווה והעתיד, ולהישאר תמיד שלו ורגוע, ללא קשר לנסיבות. בימים האחרונים תקפו אותי לפתע כאבי ראש עזים, ולא ידעתי האם עליי לפנות לעזרה רפואית. בטרם עשיתי כל צעד אחר, החלטתי ליישם את עיקרי הדברים שלמדתי מהשיעורים והמעלונים: להתחזק באמונה ובבטחון, להישאר רגוע. תוך זמן קצר נמוגו כאבי הראש לחלוטין. זו הייתה תזכורת ענקית לעוצמתן של האמונה והביטחון.

מפיצים אמונה ורואים ישועות

לפני תקופה עברנו תאונה קשה, והדבר גרר בעקבותיו הוצאות כספיות עצומות. כיוון שכספי הפיצויים התעכבו ולא הגיעו, המצב הכלכלי הכביד עלינו מאוד והכניס אותנו למצוקה אמיתית. כסגולה לישועה תרמנו סכום נכבד להפצת האמונה והבטחון. באופן בלתי צפוי ומרגש, ימים ספורים לאחר מכן קיבלנו את הבשורה המשמחת כל כך: הפיצויים אושרו, והם כבר בדרך אלינו!

בליל שבת קודש, מדבר על כך שהוא לא רוצה לחלל שבת... ושהוא אפילו מקדים, ומתחיל את שמירתה עשר דקות קודם... זה רק מראה לנו כמה שווה כל מאמץ של כל יהודי בכל דרגה להתקרב לקב"ה. הרי זה עוון נורא. זה אסון. אבל הוא, שלא ידע כלום, בשבילו זאת הייתה הקרבה אמיתית.

ניצן ירד מהאוטו בשעה עשר דקות לשטים עשרה. הוא תר כה וכה, ומצא ספסל. ניתק את הפלאפון והתיישב. אנשים שאלו אותו אם הוא צריך עזרה, אולם העזרה שהם הציעו לא התאימה לו. הם היו מוכנים להסיע אותו ברכב או לתת לו להתקשר, אבל הוא שומר שבת! לכן הוא אמר "תודה, אני מסתדר", ונשכב לו לישון על הספסל.

כך הוא ישן ברחוב, באין לו אפשרות אחרת. בבוקר, כשהגיעה השעה עשר ודקה, הוא הדליק את הטלפון, הזמין מונית ונסע הביתה, רחמנא ליעלן.

בבית קיבלו אותו בהתרגשות מחזרה. בני המשפחה צעקו ובכו. בתחילה הם פשוט לא האמינו שהם רואים אותו, ואחר כך התנפלו עליו כאילו לא ראו אותו שנים. הוא עמד המום ושאל, "אני לא מבין, מה קורה פה?"

ואז התברר לו כי הוא ניצול יחיד מתאונה מחיריה שאירעה אתמול בשעה 23:55. חמש דקות אחרי שהוא ירד מהאוטו אירעה תאונה קשה למכונית שבה הוא נסע, וכל יושביה נהרגו. בביתו כבר התאבלו על מותו, והנה הוא עומד מול עיניהם, חי וקיים.

"זה זעזע אותי לגמרי", אמר לי ניצן בטלפון. "הרגשתי כמה חשובה השמירת שבת שלי אצל אבא שבשמיים. ובינינו, אני יודע שזה לא ממש נקרא לשמור שבת. מהיום אני רוצה לשמור שבת כהלכתה, ובכלל, לשמור את כל המצוות. אתה מוכן לעזור לי...?"

ר' חיים סיים את הסיפור המטלטל, ואמר לי, "אתה רואה? גם מזמן קצר של שמירת מצווה יש נחת בשמיים, ואני מאמין שגם שעה אחת של שמירת הלשון שווה הרבה".

(ניתן לשמוע את הסיפור בשלוחה המיוחדת לסיפורים שהתפרסמו בעלון - סיפור מס' 228.)

לא קרה לי כלום

הזמנתי ארוחה חלבית לי ולחברי. והנה ניגש אליי אברך עם כל המשפחה שלו, שבעה ילדים בלי עין הרע, והוא שואל אותי, "אני יכול לשאול שאלה לא שגרתית?"

הסתקרנתי. "מה השאלה?"

הוא היה קצת נבוך, ראיתי עליו. ואז הוא אמר, "הבטחנו לילדים שנקנה להם כאן משהו טעים, אבל לא חשבתי שזה יעלה כל כך הרבה. הזמנתי מנות לכולם, וחסרות לי שתי מנות לשני ילדים".

הוא לא המשיך. ראיתי שקשה לו, והבנתי בדיוק מה הוא רוצה. חשבתי לעצמי, למה שאני אממן שתי מנות?! מה קשור אליי כל הסיפור שלו?! אני לא איזה עשיר שנפרד בקלות מעשרות שקלים בשביל מנות אוכל למישהו אחר. אבל אמרתי לעצמי שזו צדקה. הוצאתי שטר מכובד ונתתי לו. האברך שמח מאוד והודה לי בכל לב, ואני שמחתי שקיימתי מצווה.

עשרים דקות עברו. חברי ואני פנינו לצאת מהמקום, ועברנו דרך מחסום שדורש התכופפות. משהו בתנועה שלי היה קצת מסורבל, ואני איבדתי שיווי משקל, ונפלתי.

זו נפילה מסוג הנפילות שעלולות להסתיים בבית חולים, בחדר ניתוח. הייתי ממש מבוהל. איני צעיר, ובגיל שלי נפילה כזאת היא מסוכנת מאוד. קראתי לחברי שיעזור לי. הוא הושיט את ידיו, והפעיל את כל הכוחות כדי לסייע לי לקום. והנה אני נעמד, הולך, ומגלה שלא קרה לי כלום! נפילה חמורה הסתיימה ללא פגע!

אני בטוח שזכות הצדקה שנתתי מעבר להרגלי, היא שעמדה לי והצילה אותי. (ניתן לשמוע את הסיפור בשלוחה המיוחדת לסיפורים שהתפרסמו בעלון - סיפור מס' 229.)

לכתובת, האברך הזה, יחד עם החברים שלו, העמיסו רהיטים, ארגזים ואת כל הנצרך. משם המשכתי לעוד כמה כתובות, כדי לאסוף עוד מוצרים חשובים שהוא צריך בבית החדש שלו, וכל הזמן שמתי לב שהוא בודק אותי ומחכה שאגיד משהו. בסוף הוא שאל, "בטוח שיספיקו שלוש מאות שקל? במוצאי שבת ביררתי כמה עולה הובלה, ואמר לי ששלוש מאות ש"ח מספיקים להובלה של מוצר אחד. אם רוצים להעביר דירה זה עולה כמה אלפים, ואני גם ביקשתי ממך לנסוע לעוד כמה כתובות".

"הכול בסדר", עניתי לו, "הלאה. לאן?" נסענו לדירה החדשה, ושם ביקשתי שיראה לי בדיוק איפה הבית. חיכיתי בנחת שיפנו את הכול, וגם עזרתי במה שיכולתי. כשהאברך הוציא את הכסף כדי לשלם, אמרתי לו שישאיר את הכסף אצלו. הסברתי שאני בכלל לא נהג הובלות, אלא מתעסק בהגברה. פשוט קניתי טנדר, וחיפשתי יהודי כדי לעשות איתו חסד. כל המפגש שלו איתי היה כל כך שמיימי ומרגש: הוא התפלל כבר כמה ימים שהקב"ה ישלח לו הובלה שיוכל לשלם עליה, ואני לעומת זאת התפללתי כבר למצוא מישהו שצריך אותי. "אם אתה בכל זאת רוצה לשלם לי", אמרתי לו, "קח אותי לכולל שלך, ותן לי שלוש דקות לדבר עם האברכים".

ולמה כל כך רציתי לדבר בפני אברכי הכולל? כי ראיתי את האברך הזה, ואת שלוש מאות השקלים שכל כך התאמץ להביא, ושמי יודע מאיזו פת חסך אותם. ראיתי שגם אחרי שבוע של חיפושים, וגם אחרי שהבין שאין סיכוי שימצא הובלה במחיר הזה, לא הייתה לו כל אפשרות להוסיף עליהם. ואני - רציתי לעזור, פשוט לעזור לו ולחבריו שמתמודדים כמוהו, וללמד אותם משהו מהניסיון שלי, שאולי הם עדיין אינם יודעים אותו.

סיפרתי לאברכים שלפני כמה שנים הייתי מסובך בחובות ולהם ריביות ענק, בלי שום כיוון איך אני יוצא מהבור הזה. יום אחד, ברחמי ה', התגלגל לידי ספר שעוסק בעניין ברכת המזון. מה אומר לכם? פקחתי עיניים! עד אז לא ידעתי שברכת המזון בכוונה היא סגולה לעשירות. קראתי את הספר בעיון רב, והוא נתן לי מבט אחר לגמרי על המצווה של ברכת המזון. התחלתי לברך בכוונה מילה במילה, ותוך תקופה קצרה סגרתי את כל החובות וממש עליתי כלכלית. סיימתי ואמרתי, שאני רוצה שגם שאר הציבור יתחזק בברכת המזון ותהיינה לו ישועה ופרנסה בשפע.

אני חושב שמעבר לעניין של ברכת המזון, חשוב שיבינו דבר אחד: לא העבודה מביאה את הכסף. יכולתי לעבוד מבוקר ועד ליל, ולהישאר עם החובות. בשביל להתפרנס צריכים סייעתא דשמיא! רק זה. ולכן גם שווה לי לחפש יהודי כדי לעשות איתו חסד. זה שווה יותר מכל הרמקולים גם יחד...

(ניתן לשמוע את הסיפור בשלוחה המיוחדת לסיפורים שהתפרסמו בעלון - סיפור מס' 230.)

קח גם אתה שותפות קבועה בהפצת "ההשגחה פרטית" לכל יהודי בכל העולם

ותזכה גם אתה לראות את ההשגחה הפרטית בכל העניינים

התקשרו עכשיו למוקד הישועות **02-6313-742**

או בקו השגחה פרטית **02.30.11.300** | שלוחה 6

בעמדות נדרים פלוס
ע"ש השגחה פרטית

משלוח בדואר
ל.ת.ד. 5475 ירושלים

העברה לבנק לאומי
חשבון 57390056

מפיצים אמונה לכל יהודי בכל העולם

זכו בשותפות קבועה "במוקד הפצה"

לעילוי נשמת ציון בן סולטנה למשפחת בן שושן

לע"נ יוסף בן יששכר דב ורייזל ומלכה בת סולטן ועזיז

הפצת האמונה

מעולם לא היתה קלה יותר

זכויות אינספור מובטחות לכם מפתחת מוקד עלוני השגחה פרטית

חולמים להפיץ את עלון השגחה פרטית?

אין לכם זמן?

אנחנו נעשה את השליחות בשבילכם

לפתיחת מוקד חייגו *6176 שלוחה 4\2

המוקדים החדשים שנפתחו:

אשדוד | רובע ט
אשקלון | שכונת עיר היין
בית שמש | נהר הירקון
בני ברק | האדמו"ר מבלז
בני ברק | רח' דב הוז
ירושלים | שכונת קטמון
ירושלים | נווה יעקב
ירושלים | שטראוס
ירושלים | רח' הירשער
כפר סבא | רח' הקשת
(בית כנסת ע"ש קנייבסקי)

לשונם הזהב

השגחה פרטית בספרים הקדושים

הנס והטבע

אמרו רבותינו ז"ל: "אם עושין לאדם נס, מנכין לו מזכיותיו". ובודאי לפי גודל הנס כן יהיה ניכוי הזכויות יתרה.

גם ידוע ששם הוי"ה ב"ה פועל למעלה מן הטבע, ומצינו אין הפרש בין דבר טבעי לדבר שאינו טבעי. וכמו שכתב הרב 'בינה לעיתים' על פסוק "מאת ה' היתה זאת", כלומר: דבר הווה ורגיל, אף על פי שהוא הפך הטבע, ורק "היא נפלאה בעינינו" אנחנו התחננו. אבל שם 'אלקים' הוא פועל בטבע דווקא, לכן 'אלקים' עולה מספר 'הטבע' ונכונת בספרי המפרשים ז"ל.

ולכן בתו של רבי חנינא בן דוסא הייתה עצבה, כי היא ראתה שכבר נעשה הנס שהדליק החומץ, ונעצבה, כי אמרה: "מי יודע כמה זכויות יכני לי בעבור נס פלאי כזה?" ואמר לו אביה: "מאי אכפת לך? דאצלנו לא יש ניכוי זכות. כי הנהגתנו היא על ידי שם הוי"ה ב"ה, ששם אין הפרש בין טבע

ללא טבע. כי לגבי דין, מי שאמר לשמן וידליק יאמר לחומץ וידליק, שהדלקת החומץ לגבי דין חשיבה כמו הדלקת השמן, מאחר שהשפעתנו והנהגתנו היא באותיות שם הוי"ה דווקא, ולא בשם 'אלקים'. ואם כן, מאי אכפת לך ממעשה ניסים? הכל שווה".

(בן יהודה)

סגולה נפלאה

ובאמת הוא עניין גדול וסגולה נפלאה להסיר ולבטל מעליו כל דינין ורצונות אחרים, שלא יוכלו לשלוט בו ולא יעשו שום רושם כלל. כשהאדם קובע בליבו לאמור: "הלא ה' הוא האלוהים האמיתי ואין עוד מלבדו יתברך שום כוח בעולם וכל העולמות כלל, והכול מלא רק אהדתו הפשוט יתברך שמו". ומבטל בליבו ביטול גמור ואינו משגיח כלל על שום כוח ורצון בעולם, ומשעבד ומדבק טוהר מחשבתו רק לאדון יחיד ברוך הוא - כן יספיק הוא יתברך בידו, שממילא יתבטלו מעליו כל הכוחות והרצונות שבעולם, שלא יוכלו לפעול לו שום דבר כלל.

וגם יגזור אומר ויקם לו, לפעול עניינים וניסים נפלאים היפוך סידור כוחות הטבעיים, כיוון שמשעבד ומדבק טוהר אמונת לבבו באמת בל תימוט רק לו יתברך לבד, ואצלו יתברך הכול שווה, כל רגע, לפעול בסידור הטבע שקבע או היפוך סידור הטבע, כמו שמצינו ברבי חנינא בן דוסא, שהיה גזר אומר, ופועל כפי רצונו כל עת, היפוך סידור הטבע, כאומר: "מי שאמר לשמן וידליק יאמר לחומץ וידליק", רוצה לומר, הלא אצלו יתברך שווה זה כמו זה, כנ"ל, וכן הספיק הבורא ברוך הוא בידו. וכהנה רבות איתו, כמובא בש"ס מנפלאות ענייניו.

(נפש החיים שער ג' פ"ב)

נס החומץ

התנא רבי חנינא בן דוסא חד בי שמישי פעם אחת בערב שבת חזייה לברתיה דהוות עציבא ראה את בתו שהיא עצובה. אמר לה רבי חנינא: בתי! למאי עציבת מדוע את עצובה? אמרה ליה: כלי של חומץ נתחלף לי בכלי של שמן, ובמקום בשמן הדלקתי ממנו בחומץ אור נר לשבת. אמר לה רבי חנינא: בתי, מאי מה איכפת לך? מי שאמר לשמן וידליק, הוא יאמר לחומץ וידליק. תנא למדנו, היה הנר דולק והולך כל היום כולו, עד שהביאו שהדליקו ממנו מאותו נר אור נר אחר להבדלה.

(מסכת תענית דף כה, א)

ויכול לראות מסוף העולם ועד סופו ולשמע כרוזים של מעלה. וזה היה מדרגות מרן אלוקינו, אור ישראל, הבעש"ט בתכלית. ועל ידי זה ראה מסוף העולם ועד סופו, ושמע כרוזים של מעלה, ועשה אותות ומופתים לעיני כל ישראל, ושינה כל הטבעים, כמו רבי חנינא בן דוסא, והכול בדיבור פיו.

סיפר צדיק אחד, תלמיד מרן הבעש"ט, למו"ח מוה"ר אברהם מרדכי הצדיק מפינטשב, שהלך עם מרן למקווה בימי החורף בעת קור גדול, אשר מן הגאות נמשך הגליד הנקרא סאנפיל, והמקווה נתחמם תיכף על ידי ייחודים ועניין. זה היה יכול כל בית מרן הבעש"ט לחמם המקווה בחום גדול, ועמד במקווה איזה שעות עד שהתחיל הנר לטפף ולכבות, ואמר לו: "דארנע [שוטה], קח סאנפיל [קרח] מן הגג והדלק, מי שאמר לשמן וידליק יאמר לזה וידליק". וספר שהיה דולק והולך עד שהלך עמו לביתו אחר שעה ושתיים, וכשבא לביתו נשאר מעט מים בידו. וכן עשה כמה דברים נפלאים, לא נראה ולא נשמע מימות התנאים רשבי" ורחבי"ד ובריהם. וכל זה על ידי דבקותו בכל רגע באלוקיו.

(נצח חסד פ"ו)

יש לכם מאמר מחזק מהספרים הקדושים? שלחו אלינו. (עדיפות תינתן למאמרים הקשורים לפרשת השבוע או לענייני דינא) | במייל 023011300@gmail.com | בפקס 02-6599189

נקודה מתוך שיעורי המופלא של

הרה"צ ר' בעריש שנייבאלג שליט"א

כבן המבקש מאביו

את עניין הבכיה כחטא: "כי בכיתם באזני ה' מי יאכילנו בשר". יש להבין מה רע יש בבכי; הרי הוא השתכחות לפני ה', ואדם בוכה כשהוא מתפלל ומבקש את צרכיו, ומהו החטא שבכך? מורה לנו האור החיים הקדוש, כי הבכי מעיד על חוסר ביטחון. על בני ישראל היה לבקש מה' כבן המבקש מאביו את כל אשר תתאוה לו נפשו. וכך לשונו: "לצד שהבכי יורה על חיסרון המוחלט בשלילת ההשגה, שאם לא כן היה להם לשאול מה' כבן השואל מאביו את אשר תתאוה נפשו, ומהו שבכו יורה כי הדבר מוחלט אצלם כי ה' אין לו כוח ח"ו לתת שאלתם".

דברים אלו מורים לנו דרך בעניין התפילה: התפילה צריכה להיות מתוך ביטחון, ולבקש מה' כבן המבקש מאביו מתוך ביטחון שימלא לו את כל חפצו.

וה' יעזרנו ושיפתחו לנו שערי פרנסה בהרחבה ובשפע גדול, אמן.

הארה פרטית

מתוך שיעורי המשפיעים ב'קו השגחה פרטית'

התפילה היא המפתח לפרנסה, תמיד ובכל יום. עלינו להתמיד ולהתפלל שוב ושוב, כדי להמשיך ולהשפיע עלינו שפע של פרנסה. לא בכדי נכתב בשולחן ערוך (א, ה) שטוב לומר פרשת המן מדי יום.

התפילה אינה רק בקשה, שתיגזור עלינו פרנסה טובה. למעשה, גם אם כבר נגזרה פרנסה טובה, אי ההתמדה בתפילה עלולה לעכב את הגעת השפע. כפי שאנו למדים בספר מאור עיניים (פרשת ואתחנן ד"ה במסכת תענית), פרנסתו של כל אדם נובעת מעולמות עליונים, ומשתלשלת לעולם הזה מעילה לעולל, דרך כמה עולמות. בכל אחד מהעולמות הללו, ההשפעה עלולה להתעכב בשל המקטרגים, ודנים שוב האם האדם ראוי לשפע. דווקא על ידי התפילה אנו ממשיכים ומורידים את השפע המיועד לנו לעולם הזה.

בפרשת בהעלותך אנו לומדים על חטאם של בני ישראל בבקשם בשר לאכול. הכתוב מדגיש

שיעורי הרה"צ ר' בעריש שנייבאלג שליט"א נמסרים פעם בשבועיים באידיש ופעם בשבועיים בעברית, בשלוחה 2 < 3 (לאחר בחירת השפה)

העלון יצא לאור גם באידיש אנגלית וספרדית
לקבלת העלון במייל 023011300@GMAIL.COM

לשליחת סיפורים במייל: hphp6176@gmail.com

נא לשמור על קדושת העלון
אין לקרוא בשעת התפילה.
מומלץ לקרוא בשולחן שבת!

לע"נ מורנו ורבנו הגאון ר' עובדיה יוסף בן ג'ורג'יה

בס"ד גיליון: 1165

הדלקת הנר: 19:27 צאת השבת: 20:33 רבינו תם: 21:18 (לפי אפיק ת"א),
הפטרת השבוע: וישלח יהושע (יהושע ב), שבת מברכין.

אוצרות הפרשה

פרשת "שלח לד"

"ער מתי לעדה הרעה הזאת" [יד, כז].

מכאן לעדה שהיא עשירה (רש"י). שהרי המרגלים היו שנים עשר, הוצא מהו את יהושע וכלב שלא היו בעצה עמהם, נשארו עשרה, וקראם "עדה". שפתי חכמים.

מעשה בבחור בשם נפתלי שהלך ברחוב, ולפתע עצר אותו יהודי אמריקאי בשם שמחה ואמר לו: "הגעתי היום ארצה כדי לפקד את קבר אבי עליו השלום ביום הארצות שלו. אני מחפש תשעה בחורים שיבואו עמי לבית העלמין הסמוך. האם תסכים להצטרף אלי ואשלים לך מאתים שקלים?"

נפתלי השיב בחיוב, והאמריקאי המשיך: "האם תוכל לעזור לי למצוא שמונה בחורים נוספים שישלימו מנגן? תאמר לכל אחד מהם שבתם התפלה קבל מאתים שקלים..."

"תמתין כמה רגעים", השיב נפתלי, "אנשה לארגן מנגן". הוא רץ אל חבריו ושאלם: "האם תרצו להשלים מנגן ליהודי אמריקאי בבית החיים? כל אחד שנגיע יזכה לקבל מאה שקלים..."

שמונה בחורים הצטרפו לנפתלי, ולאחר סדר הלימוד והתפלה בבית החיים, מסר שמחה לנפתלי אסף ושמונה מאות שקלים כפי שהבטיח.

נפתלי הכניס בזריזות לכיסו אסף שקלים, ואת הסכום הנותר של שמונה מאות השקלים, חלק בין שמונת חבריו. שמחה הבחין שנפתלי מחלק לכל בחור רק מאה שקלים... הוא נגש אליו ולחש באזנו: "דידי הוקר, אני מבין שהודעת לחברך כי שכרם יהיה מאה בלבד, כדי שתוכל לגרוף את ההפרש לכיסך. ובכן, כמדמני שיש כאן שאלה הלכתית לא פשוטה, שהרי הבטחתי לשלם לך מאתים שקלים בלבד, ולא אסף, ולכן עליך להשיב לי את שמונה מאות השקלים, או לחלוקם בין שמונת חבריך".

נפתלי לא נבהל מהתביעה והשיב: "הרי רצונך היה להוציא עבור המנגן אסף ושמונה מאות שקלים, ואני דאגתי לארגן עבורך את המנגן, באופן שחברי הסכימו לקבל רק מאה, ומדוע אפוא שלא אזכה במותרת הסכום?"

עם מי הדין?

תשובה

במסכת בבא מציעא (ע"ה: ע"ו). ושו"ע חו"מ סי' של"ב ס"ב) מובא נדון אודות בעל בית שאמר לשלוחו: "צא ויזכר לי פועלים ותמורת ארבעה זוזים ליום", והלך השליח והודיע לפועלים שבעל הבית מוכן לשלם להם שלושה זוזים, והם הסכימו לכך - כמה יקבלו הפועלים?

ובכן, הדין במקרה זה הוא, שיקבלו בשכרם רק שלושה זוזים, מכיון שהם הסכימו מראש לעבד תמורת שכר זה. אמנם, יש לפועלים זכות "תרעמת" על השליח, דהיינו יש להם זכות להתרעם עליו ולטעון: הרי בעל הבית התרצה לשלם לנו סכום גבוה יותר, ומדוע מנעת מאתנו רוח זה? הרי הפסוק אומר: "אל תמנע טוב מבעליו בהיות לאל (בכח) נדך לעשות" (משלי ג', כ"ז)!

וכתב הש"ך (סס"י), שבידו הנוסף [שנחסך מבעל הבית], לא זכה השליח, אלא הוא נשאר אצל בעל הבית.

לאור הדברים, נוכל להסיק למקרה שלפנינו:

א) מכיון שהבחרים הסכימו לקבל עבור השלמת עבודתם מאה שקלים בלבד, ממילא זהו הסכום שיקבלו ותו לא.

ב) נפתלי ישאר בידו רק את מאתים השקלים שהבטחו לו מראש, ואת שמונה מאות השקלים הנוספים עליו להשיב לשמחה.

ג) לשמונת הבחורים יש זכות "תרעמת" כלפי נפתלי שמנע מהם רוח, ולכן ראוי שיפיקס.

אכן יש לציין, שאם פגנתו של שמחה היתה לחלק את הפסוק, לא פסגתם תשלום של "שכירות פועלים", אלא כ"צדקה" ללומדי תורה לעלוי נשמת אביו, אזי הוא חייב לחלק את מלוא הסכום [מאתים שקלים לכל בחור] מדין "גדר לצדקה" (אחת שאלתי).

"ויהיו בני ישראל במדבר וימצאו איש מקושש עצים ביום השבת" [טו, לב].

הפרשה הקודמת דנה בחטא עבודה זרה והיא הציגה אותו כפזיזת ה' ותורתו... והרי מוקד לחלל שבת בפרהסיא, דינו קדין מוקד לעבודה זרה, והוא נחשב מוקד לכל התורה כלה. למדנו מסמיכות הפרשיות, שחלול שבת חמור כעבודה זרה, ולפיכך יש חשיבות גדולה לעבודה שבני ישראל היו במקום הפשע (של המקושש) והפשע נעשה בנוכחותם (רש"י הירש).

לפינו שאלה מעניינת שהגיעה מאת רב בית כנסת:

לאחרונה התחיל יהודי משכונתנו להתקרב ליהדות ולהגיע לקבלת שבת בבית הכנסת. הצלחתי לשכנעו להגיע גם לתפלת שחרית של שבת. אלא, שמדי שבת בבקר, באמצע קריאת התורה, האיש מקפל את טליתו ועוזב את בית הכנסת...

בליל שבת אחד, שוחחתי עמו בחיבור ולבסוף התעניינתי: "לאן אתה כל כך ממהר בשבת בבקר? מדוע שלא תשאיר עד לסוף קריאת התורה ותפלת מוסף?"

האיש השיב בכנות: "אני ממהר לעבודה".

עמדתי משתומם, "לעבודה?!" בשבת?!! "ראה נא כבוד הרב", הסביר המתקרב, "אין לי בררה... אני מנהל משמרת במפעל פלוגי. אם לא אניג לעבד בשבת, הבוס יפטר אותי, ואשאר בלי פרנסה..."

נסייתי להסביר לו שהקב"ה זן ומפרנס לכל ברייתו בחסד ברחו וברחמים, וגם אם יפטר, בודאי ידאג לו הבורא למקור פרנסה אחר. אך דברי נפלו על אזניים ערלות. הוא התנצל וטען שעדין לא הגיע לדרגת אמונה כזו.

ממשיך הרב ומספר: החלטתי לפנות אל בעל המפעל בו מעסק האיש. למרבה הפלא, האיש הסכים להכניס אותי למשרדו, ואף התניחס אלי כבוד. שוחחתי עמו אודות עובדו הוקר שהחל לשנות את אורח חייו ולהתקרב ליהדות, ורק העבודה בשבת בעוכריו. איש שיחי הבין היטב את פגנתי, והגיב: "תשמע כבוד הרב, אני מבין שרצונך שאשחרר אותו מהעבודה בשבת..."

ובכן, אני מוכן בשמחה למלא את דרישתך, אך דע לך, שהמשפצת שלו לא תשאיר ריקה, אאלץ לשבץ תחתיו עובד אחר".

בשתי שישבץ במקומו גוי, והמעסיק השיב: "אין כלל גויים בשורות המפעל שלי, רק יהודים. כך שאם מנהל המשמרת יעדר בשבת, ישבץ תחתיו יהודי אחר..."

לרפואת יוסף בן תמר הי"ו, יוסף בן זליכה הי"ו, אמרי בן דורית הי"ו, מרדכי בן שרה הי"ו, דניאל בן רותם הי"ו, מיכל אפרת בת דיאנה הי"ו, נדב חיים בן אירית הי"ו.

פיצד עלי לפעל פֿעט? האם מתר לי לפעל להוצאתו של העובד המתקרב בשבת קדש, כשתחתיו ישפץ יהודי אחר?...

תשובה

הנה נראה לטעון, שאילו היה מדובר במעסיק רודן ועריץ, שיכפה על יהודי אחר להכנס בעל-כרחו במקומו של עובד יהודי שעזב, אזי היה אסור להשתדל בהצלת האחד על חשבון יהודי אחר (ראה יבמות ע"ט).

אמנם, היות ולמעשה שבוצ עובד חדש נתון לשקול דעת ולבחירה של העובד (ואינו נעשה ב'כפייה' ממש), ממילא המשתדל להוציא את העובד ממסגרת העבודה בשבת, אינו נחשב לזה שגורם ליהודי אחר לעבד תחתיו בשבת, כי שבוצ היהודי האחר אינו מיחס לפעלתו של רב בית הכנסת, שהרי העובד השני יוכל להתלית שלא לעבד אם לא ירצה בכך. ולכן, יש לפעל להצלת היהודי המתקרב שפעת אנו יכולים להפרישו מחלולי שבת ולזכותו בשמירת שבת כהלכתה (ולעצמת זאת היהודי שיעסק במקומו, מן הסתם בין זה מחלל את השבת. ואולי גם לבסוף המעסיק יחליט להעסיק נכרי במקום היהודי המתקרב...).

והטוב ביותר הוא, שהרב עצמו לא יורה למנהל להוציא את העובד מהעבודה ביום השבת על חשבון העסקת יהודי אחר, משום שיש קצת 'טעם לפגם' בכך שרב יסכים ל'עסקה' שקצו, שפריכה בהכנסת יהודי אחר לעבודה בשבת, אלא, הרב יאמר למתפלל המתקרב שפנה בעצמו אל המנהל, ויבקש שלא ישפצו מעתה בעבודה בשבת קדש, בעקבות הספקתו העקרונית לנכח פנית הרב [העובד עצמו, פשוט שמחייב למלט נפשו מעבודה בשבת, למרות שיעסק אחר במקומו...] (אחת שאלת).

"ויהיו בני ישראל במדבר וימצאו איש מקושש עצים ביום השבת" [טו, לב]. שמירת שבת בכל מחיר.

למה נסמכה פרשת מקושש לפרשת עבודת אלילים? לומר שהמחלל את השבת כעובד עבודת אלילים,

שאף היא שקולה ככל המצות (רש"י).

הרב יפה היה האחראי לביסוס תשתיתה הכלכלי של אחת הישיבות בארץ ישראל, ולכן יצא למסעות רבים של גיוס כספים ברחבי ארה"ב. באחד ממסעותיו הגיע לעיר בה היתה לו הזדמנות לדבר בפני הציבור בבית – הכנסת ביום השבת. הבעיה היתה היכן יתגורר במשך השבת, מובן שהרב יפה הסכים לשהות בשבת אך ורק במחיצתם של יהודים יראי שמים ושומרי שבת כראוי. כמו כן, נהג לאכול אך ורק בשר בהכשר מהודר ביותר שהגיע מניו – יורק. היתה זו משימה קשה למצוא משפחה שתענה על דרישותיו של הרב, אך לבסוף נמצא אדם כזה והרב יפה הסכים לשהות בביתו את השבת.

בעוברו על יד הבית, הביט במקרה דרך החלון וראה אדם בעל זקן לבן וארוך יושב ליד השולחן ושקוע בלימוד גמרא. הוא עשה רושם של אדם חרדי תלמיד חכם וירא שמים והרב יפה שמח על הזכות להתארח בביתו.

הוא דפק בדלת והזקן ניגש לפתוח. הוא הביט ברב יפה ושאל: "כיצד אוכל לעזור לך?"

"אני נמצא בעיר למשך השבת," הסביר הרב יפה, "ומכיוון שאני אוכל רק בשר כשר למהדרין המובא מניו – יורק, אמרו לי לפנות לכאן משום שרק אצלך אוכל למצוא זאת. האם אוכל להישאר בביתך לשבת?"

"אמנם אני אוכל רק בשר כשר למהדרין מניו – יורק," אישר האיש, "ולכבוד יהיה לי לארח אותך בביתי בשבת. אך אני תמה על כך שאתה מסכים לשהות בביתי". "למה לא?" תמה הרב יפה. "למה שלא ארצה להתארח בביתך?"

"כי אני מחלל שבת!"... הרב יפה נדהם. דברי האיש לא תאמו את התנהגותו הכללית ואת הרושם שהתקבל ממנו. "כיצד זה יתכן?" ביקש לדעת. האיש הזמין אותו להיכנס פנימה ושם סיפר לו את סיפורו המרטיט והעצוב.

"הגעתי לארה"ב מרוסיה עקב התנאים הקשים ששררו שם. אנשים מתו מרעב ואי אפשר היה עוד להישאר שם. אבי אמר לי לנסוע לאמריקה מכיוון שלא היה באפשרותו לכלכל את בני ביתו, ובאמריקה היה לו אח, אצלו קיוויתי להתגורר.

"כשהגעתי לאמריקה הייתי ילד בן עשר שנים. דודי רצה לעזור לי אך גם לו לא היה כסף רב. הוא הציע שאחפש עבודה וכך אוכל להשתכר מעט עבור מלון. דודי מצא לי עבודה בבית – חרושת של התחלתי לעבוד בתחילת השבוע. כשהגיע יום שישי נגשתי למנהל והודעתי לו שלא אוכל לבוא מחר משום שזהו יום השבת קודש. "אם כך, אל תחזור לכאן בשבוע הבא,"

הודיע לי המנהל. הוא שילם לי את הכסף המגיע לי לאותו שבוע וציווה עלי לעזוב את המקום.

"בשבוע לאחר מכן, מצאתי עבודה אחרת. אולם גם משם פיטרו אותי משהודעתי להם שאינני מתכוון לעבוד בשבת. דודי כעס עלי – "כבר הסברתי לך שאם לא תעבוד, לא יהיה לך מה לאכול" אמר לי.

"אין בעיה," השבתי לו. "ביום שני אמצא עבודה חדשה."

"אל תסמוך על זה," הזהיר אותי דודי, "כולם כבר שמעו עליך ולא יתנו לך עבודה כי אינך מסכים לעבוד בשבת." ואמנם, ביום שני כשניסיתי לחפש עבודה, דחו אותי בכל מקום. "אתה חייל שלא רוצה לעבוד בשבת, נכון? אין לנו עבודה בשבילך!"

"השעות חלפו ואני נעשיתי רעב מאוד. בסופו של דבר הגעתי למסקנה שאין ברירה. אם אינני רוצה לרעוב ללחם, עלי לעבוד בשבת. הלכתי למקום נוסף ואמרתי למנהל שאני מוכן לעבוד בשבת. הוא האמין לדבר והסכים לתת לי עבודה

בתנאי שאבטיח לעבוד גם בשבת. סוף סוף היה לי מעט כסף בכיסי לקנות אוכל, אך ידעתי שכשתגיע השבת אהיה חייב לעבוד. הגיעה השבת הראשונה ואני התעוררתי מוקדם והתפללתי במניין הראשון, על אף שהתגוררתי במקום מרוחק מאד מן המפעל, החלטתי ללכת ברגל לעבודה. הרי אינני חייב לחלל את השבת גם בנסיעה! כשהגעתי למקום, הרהרתי לעצמי,

אני חייב לעבוד בשבת, אבל אני לא חייב להשתמש במעלית, וכך עליתי ברגל את עשר הקומות. כשהגעתי לבסוף למקום, פתחתי את הדלת והבטתי באנשים העובדים. ולפתע אחזני שיתוק. היום שבת קודש מה אני עושה כאן? התחלתי לבכות וחשתי שבשום אופן אינני יכול לעבוד בשבת. הרגשתי שאם אחלל את השבת ח"ו אתנתק מיהדותי כפי שאכן התרחש עם כל אלו שחיללו שבת רח"ל, ולכן אמרו חז"ל שהמחלל שבת כאילו עובד עבודה זרה. סגרתי את הדלת ורצתי למטה את כל עשר הקומות. בדרכי חזרה הביתה התיישבתי על ספסל בגן הציבורי, נשאתי עיני לשמים ואמרתי, 'ריבונו של עולם,

אינני יכול לעבוד בשבת. אפילו אם אמות בזה הרגע מרעב, לא אוכל לעבוד בשבת!"

בשבוע שלאחר מכן התחלתי שוב לחפש עבודה, ובעזרת ה' מצאתי מקום שהסכימו לוותר לי על עבודה בשבת."

הרב יפה הקשיב לסיפור בעניין רב, ובסופו שאל את האב המספר.

"אינני מבין. הרי בסוף לא עבדת בשבת. מדוע אם כן אמרת לי שאתה מחלל שבת?"

האיש נעץ את מבטו ברב יפה ואמר: "אינך מבין? אבל אני הרי הלכתי לעבוד בשבת!"

בוכה הלב מה בין דורות הראשונים לאחרונים... כל ימיו היה אותו יהודי מכנה את עצמו בכינוי גנאי הנורא של "מחלל שבת" שדינו כעובד עבודה זרה, הכל בגלל שבגיל עשר לא היה לו מה לאכול והלך לעבוד בשבת, הוא לא עבד ח"ו בשבת קודש,

רק היה לו מחשבה לחלל שבת קודש... נוקב ויורד עד תהום... (ניצוצות).

זכות הלימוד בעלון זה תהיה לעילוי נשמות: ר' נוראל חזני בן מרים ויעקב ז"ל, לע"נ מרת מונירה חזני בת כורשיד ז"ל, לע"נ מרת פארי בת מונירה ז"ל, לע"נ ר' עזיזלה בן שרה ז"ל, לע"נ מרת מנסורה בת כשור ז"ל, לע"נ יוסף בן הלה ז"ל, לע"נ אליהו בן אסתר ז"ל, לע"נ יצחק בן ליבה ז"ל, לע"נ ברוך בן כאדה ז"ל, לע"נ סוסן בת ויקטוריה ז"ל, לע"נ טובה בת כורשיד ז"ל, לע"נ מסעוד בן פרהנג ז"ל, לע"נ אלהם בת שהנו ז"ל, לע"נ דוד בן רבקה ז"ל, לע"נ ענת בת אסתר ז"ל, לע"נ יצחק בן מרים ז"ל, לע"נ מרים בת שמה ז"ל, לע"נ אברהם בן סולטנה ז"ל, לע"נ יונה בן אסתר ז"ל, לע"נ כהן בת מוליך ז"ל, לע"נ משה בן רינה תחיה ז"ל, לע"נ שמואל בן קדינה ז"ל, ולע"נ כל נפטי עם ישראל.

למעוניינים בהפצת העלון: 03-5592523. לקבלת העלון בדוא"ל, שלחו בקשה ל: otzarot.hparasha@gmail.com

{ אז נדברו }

פרשת שלח תשפ"ה | גליון מס': 695 | לסדר: "ברוך אתה ד' שומר עמו ישראל לעד"

להצטרפות לרשימת

התפוצה במייל:

a8447168@gmail.com

--

רוצים להיות שותפים

בהוצאות העלון?

בנק: בנק פאגי

סניף 182

חשבון 747815

ע"ש: שב שמעתא (ע"ר)

באשראי: "נדרים פלוס"

(שם קופה: עלון אז נדברו)

בטלפון: 0799-654321

בדואר: פולק, גאולה 15 חיפה

למענה אנושי:

052-7683095

תודה מראש!!!

בשורות טובות!!

אם זה כ"כ מפחיד... אז למה תכל'ס אין מה לפחד???

המלחמה הזו... היא הגיעה בכזו פתאומיות... מצידי דווקא בשבועות האחרונים הרגשתי שהשגרה חזרה... בימים האחרונים היו כמה מטחים כבדים במיוחד... ותשמע... זה היה מפחיד... אבל הפעם זה היה באמת מפחיד... לא נעים לי להודות... אל תכעס עלי... אבל לראשונה הרגשתי שרגש הפחד גובר על יצר העקשנות!! פתאום מצאתי את עצמי אומר לא!!! אבאלע לא!!!! לא רוצה יותר... אני כבר מעדיף לחפש אטרקציות אחרות... בקיצור: השבוע העלון נכתב ע"י בן אדם מבוהל!!! וכמובן ש... שבדיק על זה נאמר: בוקר טוב אליהו... ואכן בוקר טוב אליהו אשרי מי שאמר לו בוקר טוב והחזיר לו בוקר טוב... האם פעם חשבת למה באמת כל מי שיש לו הצתה מאוחרת וסו"ס הוא קולט עניין אומרים לו בוקר טוב אליהו? למה בוקר טוב אליהו??

כיו... כי אליהו הנביא באמת יגיע בדקה התשעים... הוא יגיע זמן קצר מאוד לפני שחלון ההזדמנות יסגר... או אז יופיע האור של גילוי אליהו הנביא ויזרז אותנו... ידחוק בנו לתפוס את עצמנו לידיים רגע לפני שהדלתות נסגרות והקטר הקצר רוח- הלא הוא מלכא משיחא שממזמן כבר רוצה לצאת לדרך. כעת הוא כבר לא יסכים להמתין לכל המאחרים והוא יסגור דלתות סופית וזהו... אז בדקה התשעים!!! אליהו הנביא יופיע עם המשרוקית אחרונה... ההלו... אתה נכנס או לא?? וכל מי שיתפוס את עצמו ברגע האחרון ויכנס... יהיה אפשר להיאנח באנחת רווחה ולומר לו בוקר טוב אליהו!!! נכון אמנם שהייתה לך הצתה די מאוחרת... אבל אז מה... לא משנה... העיקר שבסוף הספקת!!!! העיקר שאתה בפנים!! אז כן... בוקר טוב אליהו... לי ולכל בעלי ההצתה המאוחרת... הגיע הזמן שנפנים שאנחנו פה בתהליכים אחרונים... לא משנה עוד כמה זמן נשאר לנו לבחור בה' ולעשות את זה ביוזמתנו... כמה זמן בדיוק עוד נותר אני לא יודע... מה שבטוח זה לא צחוק!!!! הרבש"ע לאחרונה מבהיר לנו ללא הרף... אני רציני!!!! הבירה שלי דולקת לאיזשהו יעד... וקדימה להזדרז... אנחנו צריכים להפנים שיש לנו פה חלון הזדמנות שאנחנו עלולים להחמיץ אותו... הלא הוא: **לבחור בה'!** לבחור לאהוב אותו... לקבל אותו... לקבל את מרותו ולהיכנע לרצונו... ובשלב זה עדיין הכדור בידיים שלנו... אני עדיין זה שמחליט האם לבחור בה'... אמנם אל דאגה: בין כך ובין כך אתה יהודי... אתה עוד תקבל את החיבוק מה'!!! ה' לא יוותר עליך... הוא יביא אותך לאן שהוא רוצה... כל השאלה היא: האם אני אקדים אותו ברגע ואני אבחר בו לפני שהוא יבחר בי... ואז אני אוכל לעמוד בשער הנצחון ולהגיד לו: רבש"ע: ניצחתי אותך במשחק המחבואים... אני מצאתי אותך ולא אתה אותי!!!! או שאבא שבשמים, הוא זה שיאלץ למצא אותי על תקן של בן אבד ומוזנח שאבא מגיע ומרחם... (פסוקים בריש ישעיה... וישח אדם וישפל איש... ובאו במערות צורים ובמחילות עפר מפני פחד ה' והדר גאווה... יהיו כאלו שה' ימצא אותם שם שחים ושפלים מבווישים ונכלמים במערות ובמחילות של רדידות דורנו... הוא ימצא אותם שם וינשק אותם... אבל אני לא הייתי רוצה ששם הוא ימצא אותי... אני רוצה למצא אותו ולקרא לו... הנה ה' שהמתני לי וחיכיתי לו) וכבר לא יהיה את ההזדמנות להופיע לפניו במפגן של רעיה עגונה שהפגינה נאמנות והמתנה לבעלה כל אותם השנים שהיה נראה שהוא הלך למדינת הים... וכעת היא מופיעה בשיא נאמנותה ואומרת לו: ידעתי שתגיע!! והנה חיכיתי לך... מגיע לי אותך ביושר... אתה אישי... את הבעלות על ההטבה הזו אנחנו עלולים להחמיץ...

ואסור לנו שזה יקרה לנו!!!! מהר מהר לישא עיניים אוהבות לאבינו שבשמים... ולהגיד לו: אני פה בשבילך... אמשין להמתין לך... אמשין להתכסות בהינומא ואסכים להיות נגועה ומבודדת מכל העולם... כי אני רעייתך!!!! וכשתבא... אתה תבא אלי ותשכון אצלי... כי אתה שלי!!!!

תכל'ס אני מאוד מבוהל... והיות ובלאו הכי אני לא מצליח לעצום עין כל הלילה... אז אנצל את ההזדמנות לפנות לכל חברי המועדון שלי- המבוהלים... בא נעשה סדר... בא נתאם ציפיות... לו יצויר שאנחנו לקראת מלחמת גוג ומגוג... (לא משנה אם זה עכשיו או אח"כ... אנחנו צריכים להיות ערוכים לזה) איך אני אמור להיערך לזה? האם זה באמת משהו מלחיץ?? האם זה מפחיד??

אז ככה... למען האמת!!!! זה הולך להיות מלחיץ!!! מפחיד!!! מה שנכון נכון!!!! זה פסוקים מפורשים בירמיה כי כה אמר ה' קול זורדה שמענו, פוזר ואין שלום!! שאלו נא וראו אם יולד זכר, מודע ראיתי כל גבר ידיו על זולציו כיוולדה ונהפכו כל פנים לירקון!!! כי כה אמר ה' קול זורדה שמענו, פוזר ואין שלום, שאלו נא וראו אם יולד זכר, מודע ראיתי כל גבר ידיו על זולציו כיוולדה ונהפכו כל פנים לירקון, (כתוב כאן שמלחמת גוג ומגוג יראה כמו גבר שעובר לידה!! למה לא אשה?? כי אשה שיוולדת... זה לא מרתיע אותה מללדת שוב... אבל גבר אף פעם לא יולד... למה?? כי אם פעם אחת היה ילד!! זה כבר לא יקרה שוב... זה אירוע של פעם בחיים... אז זהו שמלחמת גוג ומגוג הולכת להיות פחד בקנה מידה של פעם בחיים) הוי, כי גדול היום ההוא מאין כבודו ועת צרה היא ליעקב ובמנה יושיע!!

26/11/2019 19:32 (כ"ו מנחם) אז זהו!!! שלמייעשה בשורה התחתונה אין מה לפחד... וכעת אני עובר לפסוק הבא מיד אח"כ ואתה!!!! ואתה אל תירא עבדי יעקב נאם ה' ואל תזוזת ישראל כי הנני מושיעך מרוזוק ואת זרעך מארץ שבים ושב יעקב וישאן ואין מוזריר... תכל'ס... מה קורה פה?? הרי לפני רגע סיכמנו שזה כן מפחיד... אז איך 'בסוף' זה נהיה לא מפחיד??

בלי רמזים ובלי חרוזים... תגיד לו מה אתה מרגיששש!!!

יעקב אבינו ברגעים הקשים מול עשיו שבא לקראתו עם מטח של 400 טילים בליסטיים... באותה שעה יעקב אבינו מתפלל: 'הצילני נא מיד אחי עשיו כי ירא אנוכי אותו פן יבא והיכני אם על בנים!!' הוזה"ק מוציא מהפסוק הזה את היסוד שר' נחמן מברסלב זיע"א מנחיל אותו בשעת ההתבודדות... אומר הוזה"ק: מכאן למידים שאדם צריך לפרש שיחתו!!! כלומר: כשאתה מדבר עם הרבש"ע... תדבר... תתאר... תסביר... אל תדבר בקודים... ולא בחרוזים... תדבר עברית!!! (או אידיש או מרוקאית... לא משנה... העיקר תדבר איתו בשפה המדוברת שלך) עכשיו: תמיד הבנתי בפשטות שהוזה"ק לומד את זה מהכפילות 'הצילני נא: א. מיד אחי, ב. מיד עשיו... עיי"ש שזה פחות או יותר מה שכתוב שם בזה"ק דף קסט.

אבל!!! השבוע התחדד לי... שעיקר ההוכחה של הוזה"ק זה דווקא מההמשך!!!

יעקב אבינו מביע רגשות... הצילני נא... כי... כי ירא אנוכי אותו!!!

אה... יעקב אבינו... אתה מפחד מעשיו... ממה אתה מפחד?? מה יש לך לפחד ממנו?? ויעקב מסביר פן יבא והיכני אם על בנים!!! אני מפחד שהוא יהרוג את כל המשפחה שלי...

ויש לי קושיה עצומה: הרי כל ילד מכיר את הגמ' המפורסמת (ברכות ד) ששואלת מדוע יעקב אבינו חשש מעשיו והרי הקב"ה הבטיח לו והנה אנוכי עמך ושמרתך בכל אשר תלך?? והגמ' עונה: שמא יגרם החטא!!! יעקב פחד מהחטא! או לחילופין, המדרש אומר שיעקב חשש שזכות המצווה של כיבוד אב תועיל לעשיו... בקיצור: מזה יעקב אבינו פחד...

אם ככה: אני עומד ושואל: כשיעקב אבינו עומד ומתחנן הצילני נא מיד אחי מיד עשיו... כי ירא אנוכי אותו... נו... מה אמור להיות ההמשך? יעקב היה אמור לומר כי ירא אנוכי שמא יגרם החטא... או לחילופין אני ירא מהזכות כיבוד אב של עשיו... אה?? לא נראה לך??

אבל לא!! יעקב אבינו לא מזכיר מילה על שמא יגרם חטא ולא כיבוד אב ולא כלום... רק מה? אני ירא שמא הטיל יפול עלי ועל כל המשפחה שלי... וה' ישמור מה יקרה...

אה... מה הפשט בזה?? אם באמת כדברי חז"ל שכל הסיבה שיעקב חושש זה שמא יגרם החטא... אז למה הנימוק הרשמי שלו הוא פן יבא והיכני... קושיה עצומה!!!

מה כתוב כאן??? מה רואים מכאן??? מפחד לומר אבל התורה מלמדת אותנו כאן!!

שעם כל הכבוד לחשבון הנפש... והנקיות והחשבונות העמוקים של יעקב אבינו בדרכי שמים... כל זה נכון בשביל סדר מוסר... זה נכון ביחס לקבלת החלטת... ביחס לדרכי הפעולה... אבל כשאתה מדבר עם ה'... תשים את כל זה בצד...

כעת ה' רוצה לשמוע מה אתה מרגיש!! תגיד מה מעיק עליך!! מה מפחיד אותך!!

בלי עטיפות ובלי פרשנויות... גם לא מסקנות רוחניות... בתפילה ה' פחות מחפש לשמוע את השטיקל תורה של... פחות מעניין את הרבש"ע מה קבלת ההחלטות שלי בקבינט... כעת ה' רוצה אותי בגודל טבעי... ה' שואל אותי מה נשמע... והוא רוצה לשמוע איך אתה מרגיש!!! מה אתה חווה!! מה יושב לך על הלב... וכאן יעקב אבינו מניח בצד את כל החשבונות... והוא פשוט מבטא לפני אבא שבשמים במילים הכי טבעיות ופשוטות את תסריט האימה שכל אחד מאיתנו מפחד בימים אלו... אבאלע אני אפחד שיפול פה טיל ו...!!!!

ובינינו... אני שואל אותך: האם מישוה אחד מאיתנו העיז להעלות על דל שפתיו בתפילה לה'... אבאלע... אני מפחד!!! אני מפחד מהאזעקות... אני מפחד מתרחיש אימה של פגיעה ישירה ו... וחלילה יבא והיכני אם על בנים... מישוה העיז לשפוך שיחו לפני ה' בשפה הפשוטה הזו? נכון שלא??? ואני עומד ושואל: למה לא??

אז אני אגיד לך את התשובה הכי שקרנית שיכולה להיות בעולם: אתה יודע למה אני לא מתפלל ככה?? כי... כי חס ושולם... ה' ירחם... אני לא מעיז לחשוב על כזה תסריט אימה...

על זה נאמר: שקרן!!! את מי אתה בדיוק מרמה?? הרי אתה מפחד מזה ועוד איך!!! אגב: אין לי בעיה עם אותם אופטימים שלא מפחדים... אבל אם אתה כן מפחד כשמגיע אזעקה... ממה אתה מפחד?? מהתסריט הכי נוראי שיכול להיות... אם אתה מפחד מזה... תדבר על זה עם ה'!!! תגיד לו שזכה אתה מרגיש!!! תספר לו שזה סוג הזוועות שקופצות לך מה העיניים ברגע של אזעקה... תסכים להיות ילד מבוהל על הברכים של ה'... מול הילדים שלך תהיה חזק!! אבל מול אבא שבשמים תסכים להיות ילד!!

תן לרבש"ע להגיד לך חס ושולם... מה פתאום יעקב שלי... אל תירא עבדי יעקב... חס ושולם... אין בעיה... שהוא יתברך יגיד את זה... שהוא ירגיע... אבל כל עוד אני נותן לי להביע את עצמי ורוצה לשמוע אותי... אז אני לא מצטעע... אני אומר לו בדיוק מה אני מרגיש...

לענ"ד מהחלק הזה בפסוק... מכאן הוזה"ק לומד שצריך לפרש שיחתו לפני ה'!!!

עכשיו: אני מוכרח שמאוד קשה לומר כזה וורט... בפרט כשמדובר בהליגער יעקב אבינו... כי יעקב אבינו לאורך כל הדרך... גם מי שהכי הכי נצמד לפשוטו של מקרא!!!! אתה רואה שראשו בשמים... גם כשיש לו מאבק מול עשיו... עיקר המלחמה שלו היא בכלל בזירה של מלאכים מול שרו של עשיו, (והתורה אפילו לא טורחת להשאיר את זה בגדר תורת הנסתר...) כל ההתנהלות של יעקב אבינו מתחילה ועד הסוף זה סולם מוצב ארצה וראשו מגיע השמימה וגם כשהוא עוסק בצאן לבן בעקודים נקודים וברודים... ימים יבואו ובשער הכוונות לאר"י יהיה שער הניקודים, ושער העקודים והוא יסביר לך מה יעקב עשה שם בפרקי המרכבה... ולקחת את יעקב אבינו שראשו בשמים ולהגיד שכשהוא ירא מול עשיו... הוא מבטא אותו פאניקה טבעית של בן אדם... זה... זה מאוד מאוד רחוק!! זה ממש בגדר 'תורת הנסתר', הרבה יותר נגלה לומר שהוא היה ירא שמא יגרם החטא... אבל אדברה... זה גופא הגדלות הנוראה של יעקב אבינו... שמרוב מדרגתו העצומה!!!! ברגע שה' מזמין תפילה יעקב אבינו יורד בסתר המדרגה בשלבי הסולם מראשו שחקק במרכבה עד רגליו שמוצבות ארצה... והוא מסוגל לבטא רגשות טבעיים!!! פחד טבעי... תסריט אימה של אדם מן השורה...

אצל יעקב אבינו הביטוי הרגשי הזה הוא עבודה נשגבה של ירידה בסולם המדרגה... אבל אצלנו זה פחות עבודה נשגבה... זה בעיקר להבין את האירוע... להבין שה' רוצה אותי בגודל טבעי... ה' רוצה את הילדה שלו חוזרת מהגן ומספרת מה היא חוותה... לא משנה אם זה משהו טוב או רע... משהו שמח או משהו מבכי... העיקר לבטא רגשות!!! כי ה' רוצה להיות הווה איתנו!! לחוות איתנו!! מותר לז? תספר לי בדיוק מה אתה מרגיש בלי לברור את המילים... גם 'לפתוח פה לשטן' לא שייך כאן... לפתוח פה לשטן זה מול בן אדם אחר אבל להגיד לרבש"ע מה אתה מפחד שהשטן יעשה לך... זה לא לפתוח פה לשטן!!! זה בסה"כ לפתוח את הפה שלך!!!! והגיע הזמן שזה יקרה...

חוברת 'והיית לנו לעיניים'...

למרבה האבסורד!!! בדיוק לפני שבוע כתבתי כאן בגיליון!!! שיטת תכנית להוציא שוב את החוברת 'והיית לנו לעיניים' אלא שהיית והעטיפה היא כבר לא רלוונטית, כי היה שם תמונת שער של טילים וירוסים... וזה כבר לא רלוונטי... לכן אמרתי שכנראה העטיפה תתעדכן!!!!

אז זהו!!! שעוד לא הספקתי לפנות לגרפיקאית ולפתע נשמעה אזעקה עולה ויורדת והתברר שהתמונת שער הזו רלוונטית... אוהו... עוד יותר מתמיד...

אז אכן כן... לעת עתה נשארנו עם אותה עטיפה!!!

אבל עזוב... העטיפה זה לא הסיפור... הסיפור הוא העיניים!!!! ש-והיית לנו לעיניים!!! והיית לנו לעיניים!!! העיניים... כלל ישראל זקוק לעיניים של המדינה!!!

העיניים הטהורות של עובד ה' שמור שלא זן עיניו ממה שה' לא אוהב... אותו בן עליה הדר בעיר... ומוקף בידידים או קרובים שהעיניים שלהם משוטטות ברשת... והוא שומר את עיניו!!!! ומפעיל בזה את עיני ההשגחה שעניי ה' משוטטות בכל הארץ ברחמים ובחסדים...

תודה לתורמים הנכבדים שעד עתה... אבל עדיין חסרים תרומות... ניתן לתרום ביומיים הקרובים עד יום ששי...

אי"ה בימים הקרובים יהיה ניתן לרכוש את החוברת

לפרטים ניתן להתקשר (מיום ראשון הבא ואילך) לטל'

0548446691 0527683095

כמו כן: בצוק העיתים!! בימים אלו שה' משנה סדרי עולם וכל אחד מאיתנו מוצא את עצמו בכל מיני מצבים ואילווצים שונים... זה אולי ההזדמנות להמליץ באופן חד פעמי על הספר הלא שיווקי בעליל!!! הלא הוא ספר 'ואהבת' (את ה' אלוהיך... שים לב: יש ספר אהבת, אז לא! לא אהבת, אלא ואהבת) ספר זה עוסק בסוגיה של קבלת עול מלכות שמים... איך ללמוד לאהוב ולקבל את גזירות ה'... ולאו דווקא בצרות ויסורים וקשים... אלא בכל מיני נתונים ומצבים משתנים, בבית ומול הילדים כשהרבש"ע משנה לך את התכניות בפתאומיות... ופה צריך לקבל!!!

ספר זה מומלץ מאוד... דווקא פחות ממקום שיווקי... ובעיקר מהמקום היותר אמיתי ונוגע בלב נקודת עבודת ה'!! ובימים אלו בייתר שאת... כמו כן: במקביל!!! הספר הזה התברר שעשוי לתת תועלת... דווקא לאברך היותר מרומם!! שכבר עלה והתעלה בסולם השאיפות בעול תורה וזכה לסיים ש"ס ואולי גם להיבחן עליו וכדו'... דווקא שם!!! בשלב הזה שהוא הגיע לראש הפירמידה, דווקא שם הוא לפתע מרגיש שמשוהו פה חסר... הוא מרגיש שאחרי כללות הכל... עדיין נשארו כמה פינות משמעותיות שאינם מאוישות בעבודת ה'... ואם מוה"ר מודה עם התיאור, יתכן וספר זה עשוי להעניק קצה חוט מה עומד מאחורי התחושה המוכרת הזו. ניתן לרכוש בפלא' שהוזכרו לעיל.

(המשך-) זה מפחיד או לא

מפחיד...??

המשך מעמוד 1: לפני רגע סיכמנו שגוג ומגוג זה מפחיד... אז איך 'בסוף' זה נהיה לא מפחיד??

התשובה כתובה מינה וביה:

ש-ואתה אל תירא עבדי יעקב!!! אם אתה עבדי יעקב... אין לך מה לפחד... ולמה אין מה לפחד?? לא בגלל שזה לא יהיה מפחיד... אלא בגלל ש-לך זה לא יהיה נוגע! לך זה לא יקרה!!!! אתה תנצל!

אבל לא סתם... לא רק שאין לך מה לפחד אלא זה הולך להיות הפעם האחרונה שאתה מפחד... מלחמת גוג ומגוג הולכת להיות טקס הפרידה מהפחד... כן... כמו שבימים האלו היה אמור להיות כל מיני מסיבות סוף שנה שבבת אחת התבטלו... אז זהו!!! שמלחמת גוג ומגוג הולכת להיות מסיבת סוף פחד... כן... רבינו הטור אומר שבג' ברכות הראשונות יש ק"ו תיבות כנגד צ"א תיבות שיש בפרק 'הבו לה' בני אילים... ועוד ט"ז תיבות שיש בפסוק השני של **לכן כה אמר ה' לא עתה יבוש יעקב ולא עתה פניו יזוהר, כי בראותו ילדיו, מעשי ידי בקרבו יקדישו שמי, והקדישו את אלוף יעקב ואת אלוף ישראל יעריצו...** מה כ"כ מיוחד בפסוק הזה שברכת אתה קדוש שאנו אומרים ג' או ד' פעמים ביום מקבילה לזו?? כי בפסוק הזה כתוב: יעקב יעקב... אתה הוא זה שתמיד רגיל לפחד... לחשוש... לירא... אתה יעקב הגלותי שכל מוצאי שבת ה' מתיישב לסעודת איתן בסעודת מלווה מלכה ומרגיע אותך 22 פעמים... אמר ה' ליעקב אל תירא עבדי יעקב... בחר ה' ביעקב אל תירא עבדי יעקב... צוה ישועות יעקב אל תירא עבדי יעקב...

אז זהו ש-די!!! סטופ!!! יש גבול כמה נצטרך שוב ושוב לשיר ליעקב שיפסיק לירא... יש גבול כמה מוצ"ש אנחנו שוב נתאסף יחד ונשיר ליעקב... לא... אל תירא... לא לנצח אתה תצטרך להתנצל על זה שאתה יהודי דבק בה' וברצונו... יום אחד יגיע והקב"ה יעשה מסיבת סיום!!!! לא עתה יבוש יעקב ולא עתה פניו יזוהר!!!

הסוף לחיזורון!!! הסוף לבושת פנים!!! סטופ!!! יהיה מלחמת גוג ומגוג... וזה הולך להיות מפחיד לכככולם!!! אבל ליעקב זה לא יהיה מפחיד... אמנם גם יעקב ברגע הראשון יחשוש ויפחד... כמו המשל של הגמ' 'משל לסופר שבא לבית הספר ורצועה בידו מי דואג מי שרגיל ללקות בכל יום ויום הוא דואג... הוא כבר בטוח שזה עוד גל של משברין וגלין שעלי עברו ונוסף גם הוא על שונאינו... אז זהו!!! שבמלחמת גוג ומגוג לשם שינוי... זה אירוע מסוג אחר... זה הולך להיות מפחיד אבל זה בתור טקס פרידה מהפחד... לא עתה יבוש יעקב ולא עתה פניו יזוהר כי בראותו ילדיו מעשי ידי בקרבו והקדישו את קדוש ישראל...

שוב: אני לא יודע למה אני כותב את זה... בעצם אני יודע... כי... כי אני מפחד... אני מבוהל מהמטח האחרון ואני רועד מהאזעקה הבאה... וכעת אנא ה'..

רק זה לא!!! זה מפחיד אותי... גם אם כולנו בעזה"ש ננצל ולא יפול משערת ראשו של יהודי ארצה. אפילו הכי לא... זה מפחיד אותי!!! ואבא שבשמים מרגיע אותי... יענקי שלי... אל תפחד. הדבר היחיד שיש לך מה לפחד זה להזדרז לסגור פינות ולסיים כל מיני שיעורי בית בעבודת ה' שיש לך עדיין מה לעשות... לעשות בדק בית בבית מול כל מיני חיבורים לא מבוקרים... וחוזי מזה!!! **ואתה אל תירא עבדי יעקב!!!**

אי לך ובהתאם לזאת: אם אתה שואל אותי מה עושים עם הפחד... תשמע לי **אי אפשר להדחיק פחד!** אי אפשר לקחת פחד ולהכניס אותו לתוך מגירה ולסגור... זה לא עובד... זה רק נהיה יותר גרוע...

העצה הכי טובה מול פחד!!! זה לקחת את הפחד למקום הנכון...

כן... יש פה משהו מפחיד ולכן!!! לכן מה?? לכן צריך לעשות עם זה משהו!!! אז אצל אחינו התועים... ליידער... רחמנות עליהם... הפחד מפעיל אותם לרוץ לקנות עוד כמה שישיות מים... ולחפש מרחב עוד יותר מוגן... אז זהו!!! שעל אותו משקל גם אנחנו צריכים לקחת את הפחד כמנוע שיפעיל אותנו... סו"ס ה' רוצה משהו בפחד הזה... סו"ס ה' הוא זה שמפחיד... אז הוא כנראה רוצה שהפחד הזה יפעיל ויוציא מאיתנו את המירב והמיטב... ולכן צריך בסה"כ לחשוב לאיזה אפיק נכון לקחת את הפחד הזה!!!! לנסות להבין לאן ה' רוצה שניקח את זה...

אז כן... יש מה לפחד!! ופחדו אל ה' ואל טובו... היות וה' הבטיח ואתה אל תירא עבדי יעקב ואל תחת ישראל... אני צריך לוודא שיש לי את האסמכתא וההוכחות והמסמך המזהה שאכן יש לי תעודת זהות מעודכנת שעונה על שם 'עבדי יעקב'!!! כי נכון שאני יהודי... ונכון שאני מ-בני ישראל... אבל עדיין יש כל מיני פינות שעדיין לא לגמרי סגורות... יש לי במה להתחזק... וכאן!!!! כאן לנקז את הפחד!! זה לא כ"כ פחד כמו... כמו פשוט 'לסגור את הפינות האלו...' לקבל החלטה דריזה בייחס לכמה נושאים קבועים ונדושים שיש לי חולשה אליהם וכבר ממזמן הבנתי שצריך פה שינוי... רק עד היה חסר לי את הפאנצ' והמכה בפטיש שצימציד אותי ולעשות לזה סוף אבל סופית!!! אז הנה... בשביל זה יש פחד שמפעיל אותי בעל כרחי... טוב שכך... אחרי שהפחד כבר פה... טוב שהוא פה בשביל לתת לי חשק כמה שיותר מהר לעמוד בקריטריונים של מי שה' הבטיח לו שאין לו ממה לפחד!!!!

וכאן אני חוזר להתמקד בכלל מאוד יסודי שהוא רלוונטי לכל אחד מאיתנו באשר הוא: הפקרות זה הדבר היחיד שה' מעניש עליו באפס סובלנות!!! ממילא אנחנו בתור יראים ושלמים צריכים למקד את כל הפחד שלנו מזה!!! להיזהר מאוד מאוד מהפקרות!!!

שתבין: לה' יש המון המון סבלנות לכברת דרך אינסופית מול בן אהוב שיש לו נכונות להשקיע גם אם זה כרוך בעלויות ומורדות... יש תקופות טובות יותר ויש פחות... אין בעיה... זה נורמלי!!! תרגיש נוח... כן... גם אתה עם המעידות הרוחניות הדי

משמעותיות שלך... שכ"כ גמגמת לי בטלפון וקצת בצדק... כי באמת מדובר בנפילות לא פשוטות... אבל עדיין ה' דיבר טוב עליך... והוא שומר עליך כבבת עינו עליך!!! כי סו"ס 'דרכך ומנהגך להתחרט על מעשיך' ואתה מאוד רוצה ומשתדל ובכל זאת יש לך מעידות... כל עוד אתה אף פעם לא משלים עם זה ואתה תמיד בנכונות להמשיך להיאבק... אל דאגה!!! ה' איתך יד ביד... (זה לא סתירה שיתכן ונקודתית ה' מאוכזב ממך, כי איך שהוא מכיר את טבעך, הוא מצפה ממך ליותר... בסיידר! אבל זה כבר 'ביקורת עניינית' נקודתית בייחס **לקצב** ההתקדמות... הוא אולי אתה תקבל ממנו פה ושם קריצות ואיתותים... אבל זה לא על תקן של פגישת שימוע!!! אלא פגישות עבודה צפופות... אתה בפנים!!! אתה בעניינים!!! אבל אותו אחד שחושב לו: אני אעשה מה שאני רוצה... אני אהיה מחובר לרשת חפשי... אגלוש ואשוטט איפה שבא לי... אני אעשה את מעשי במחשכים וזהו... ככה אני... שלום יהיה לי כי בשרירות לבי אלך... והרבנים יכולים להגיד עד מחר מה שהם רוצים... ואני אחקק להם בפרצוף ואטען להם שהכל פוליטיקות ואינטרסים ושלוש עליין נפשי... אז זהו!!! אדוני היקר: אתה הבאת עלינו את השואה!!!!!! זה אותה גברת בשינוי אדרת...

אז בשעתו זה היה החילוני המקורי שפרק מעליו עול תורה... (שהחילוני של היום זה כבר הבן שלו... והוא כבר תינוק שנשבה... לחילוני של היום לא מגיע שואה... אצלו זה הפקרות!! לאבא שלו הגיע שואה... כי הוא פה היה המופקר) והיום זה מתבטא בחרדי שמעורבב בקהילה עם כל השמונה בגדים ועושה ככל העולה על רוחו... ושאלך אחד לא יאיים עלי... בשרירות לבי אלך...

אז זהו!!! שההפקרות הזו, היא זו שהמיטה עלינו שואה!! היא המיטה עלינו את אותו טבח בשמחת תורה... וזה עדיין מוקד בינינו...

ואני רוצה שוב ושוב לשנן מה ההגדרה של הפקרות!!!!

אני נוקט בכוונה בדוגמאות קיצוניות בשביל לחדד את הדברים: לו יצויר שבא אלי בחור ישיבה ואמר לי: תשמע... קרה לי כמה פעמים שהייתי ממהר רעב... וולא היה אוכל כשר באזור... ולכן נכשלתי באכילת נבלות וטרפות!!! ומזה לא נעים לי... אבל לא עמדתי בזה... נכשלתי...

אני ואתה אולי נזדעזע מזה בחור... אבל דווקא היהדות לא נבהלת מזה... בשביל זה יש לנו תשובה תולה ויום הכיפורים מכפר... ויוה"פ מכפר גם על מי שאכל חזיר במזיד והוא מתבייש וחוזר בתשובה,

אבל בחור שלא קם לקריאת שמע!!!! ואני שואל אותו למה?? והוא עונה לי ככה!!! ככה זה אני!!! פעם עוד הייתי מנסה לקום אבל זהו... עד שהתייאשתי וזהו... ככה זה אני... אמרתי לאותו בחור: אני מזהיר אותך: **אל תעזי למות ככה!!!!** כי אם אתה מת עם הנוסחה הזו אתה מסובך רציני עם העוה"ב שלך... כי פה אתה מופקר!!!! אז נכון שזה בסה"כ במצוות עשה של ק"ש, אבל זה לא משנה... גם מי שחילל שבת במזיד אבל באקראי... לפני כן הוא נזהר וגם אח"כ... וקרתה לו מעידה חד פעמית והוא נכשל בחלב ודם ונותר ופיגול וחילול שבת אבל אח"כ הוא תפס את עצמו... אז כמובן שזה חמור ויסורים תולים אבל גם אז תשובה ויום הכיפורים מכפרים אבל

הערכים במקום הנכון!! אני מכיר כמה בחורים יראי שמים שניח קשה להם לקום בבוקר... ומרוב שהוא מזועזע מעצמו שהוא לא קם... הוא פשוט נכנס למיטה ביאוש טוטאלי והחליט... יאלה... זה מה שאני... ההההלו... לא קלטת את המלכודת... זה הפוך לגמרי... זה שהפסדת זמן ק"ש הבוקר... זה אמנם לא בסדר... אבל זה עדיין לא נורא... גם אם זה היה במזיד גמור... כל עוד שזה בקריזה... במעידה חד פעמית ואתה לא שלם עם זה ואתה נחוש להשתנות... בסיידר... אז כשלת בעוונתי!! בשביל זה יש תשובה... תבקש סליחה יפה... נעשה תכנית הבראה... ונמשיך הלאה... רק מה?? מרוב שנבהלת מעצמך צללת לגמרי במיטה וכעת!!!! דווקא כעת אתה באמת משחק באש!! אתה מסכן את העולם הבא שלך... כי כעת אתה מכריז באופן מוצהר ככה אני... וזה חמור מאוד!!! תחליט שאתה קם... תהיה נחוש לקום ולא להתייאש אף פעם מלהתחיל... ואז גם כשיקרו לך כשלונות בלי סוף... בסיידר... אתה בפנים... כנ"ל בקדושה... מהיכרות אישית... 99% מאלו שנכשלים הכי הרבה זה אותם אלו שהכניסו להם בראש שזה עוון נורא חמור ואין על זה כפרה!!! דווקא המשפטים האלו התבררו כמלכודת הכי מתוחכמת ועצובה שהיצר הרע טמן להם!!! כי כל עוד אתה אריה... אתה נחוש להמשיך להיאבק עד הקצה... אז גם אם נכשלת ובמזיד... על זה נאמר: שובה ישראל כי כשלת בעוונתי... אתה בפנים... רק מה?? מתי נאמרים כל המשפטים המזעזעים שאין לזה כפרה?? דווקא בשלב הזה שמרוב שעשו לך שחור על הכשלונות... אתה מרים ידיים ומשחרר בלמים ואומר יאלה זה מה שאני וכפרה... פה נכנסת למועדון ה-לא יאבה ה' סלוח לו... קלטת את המלכודת?? דווקא כשזה לא היה כ"כ חמור... היה מי שטרח להוכיח לך שזה הכי חמור... ומשם צנחת ישירות להרמת ידיים שזה הכי חמור...

הבנת? קלטת את התמונה הזו?? חובה לפרסם את זה!! תכל'ס למעשה: אם כעת לפתע נשמעת אזעקה עולה ויורדת והלב שלך מתחיל לדפוק... ומשום מה ברור לך שאתה צריך לחזור בתשובה... יש פה משימה מאוד קלה ונגישה... סו"ס לב יודע מרת נפשו, לכל אחד יש את נקודת החולשה הקבועה שלו... ששם הבלמים נשחקו וככה זה... תוך כדי אזעקה תן קריצה לה' ותגיד לו: רבש"ע: אני חוזר לזירה!! אני מקבל על עצמי לעשות סוף להפקרות... אני ואתה יתברך שנינו יודעים שאני עוד אפול... נכונה לנו כברת דרך ארוכה... אבל אני חוזר למגרש... אנא ה' אני מפחד מהטיל!!! סליחה... בעצם לא!! אני מפחד מההפקרות שלי... אנא ממך... תציל אותי... אני שלך!!! אני מקבל על עצמי את עול מלכותך.

אני הערלעכער ייד. ואני מאוד משתדל להתגבר ולשלוט בעצמי... דווקא התגברתי ושוב התגברתי... עד שבשלב מסוים... לא יודע איך ומה... אבל 'הוא' התגבר עלי... ואז!! ואז מה קרה?? קרה דבר לא כ"כ נעים... שבמזיד גמור נכשלתי בראיה אסורה!! זה לא קרה לי בטעות... (זה לא כמו החילול שבת הקלאסי שאני אחרון שאחלל שבת... ופשוט לא שמתי לב וריחפתי ושכחתי ששבת היום או הייתי בטוח שזה מותר... לא לא!! זה נכון בשגגות נוסח שבת... אבל...) כשאנחנו מדברים על הפיתויים המשמעותיים שצמודים אלינו 24 שעות... כמו לשון הרע או מראות אסורות או לקום בבוקר או ישרות בדיני ממונות וכו'... אנחנו פה באירוע מאוד ברור!!! אני יודע טוב מאוד שזה אסור!! ובכל זאת קשה לי... וכשאני לא מצליח להתגבר ואני עובר על זה... זה **במזיד גמור!!!** וזה לא סתירה שהמזיד הזה הוא **כשלון!!** כי כשלת... בעוונתי!! כי סו"ס אני ירא שמים ואני בכינות רוצה לעשות רצון ה'... רק יש לי שותף שנקרא יצר הרע... ואני כל הזמן נאבק איתו... ופעם אחת אני מצליח להבקיע גול ולפעמים הוא... וגם כשאני נכשל זה מאוד כואב לי ואני לא מקבל את זה בלגיטימיות ואני נחוש לתפוס את עצמי לידיים... האם זה קורה מיד או מחר או אורך כמה ימים?? לא יודע... פעם ככה פעם ככה... זה כבר פרטים...

אז זהו!!! שאני רוצה לגלות לך שזו הנורמה של מגרש התמודדות של עובד ה' בדורנו ובכל דור ודור!!! זה האירוע שלשמו התכנסנו כאן בעולם הזה!!! גם אחרי שנכשלתי במזיד, ידיד נפש אב הרחמן ממשיך איתי בעסקים שוטפים... והוא פונה אלי בביקורת עניינית... בקול רגוע... שמיל... מה קורה... לא מתאים... שובה ישראל... כי כשלת בעוונתי!!! תשתדל שזה לא יקרה שוב... ואנחנו מתפייסים וממשיכים... ואחרי חמש דקות הוא שוב פונה אלי... יפה... ראיתי הפעם שהתגברת... ואח"כ שוב אני מועד וחוזר חלילה ואנחנו ככה צועדים צעד אחר צעד ומתקדמים... מתי תבין שהקב"ה לא נבהל ממעידות... לקב"ה יש אינסוף אורך רוח לצעוד איתי כברת דרך... ואנחנו נעשה את זה ביחד... עד!!!! עד איזה שלב?? **עד שזה מגיע להפקרות!!!!** בשניה שזה מגיע להפקרות!!! ברגע שהנימה היא... בורא עולם רד ממני... זה מה שאני!! ככה אני!! טוב לי ככה!! אל תגיד לי מה לעשות. פה שרפת קשרים. לא יאבה ה' סלוח לו.

(גם כשמדובר באיסורים הכי חמורים בתורה... כמו חילול שבת רח"ל במזיד, גם לזה יש כפרה... גם פגם הברית... עם כל האזהרות והעונשים... הי"ג מידות של רחמים לא פושט רגל מול העבירות האלו... ה' יודע למחול ולסלוח גם לזה!! מתי העסק יוצא מכלל שליטה?? כשאותו אחד אומר לי: ככה אני!! זה מה שאני עושה!! על זה נאמר 'את בריתי הפר'!! על דא כתיב 'הכרת תכרת הנפש ההיא עוונה בה', גם חילול שבת שכולנו יודעים שחייבים על זה סקילה... אם תשים לב מי חייב סקילה? אותו אחד שהיתרו בו והזהירו אותו ירהגו אותך **והוא התייר עצמו למיתה...** הוא צחק להם בפרצוף ואמר להם: נראה אתכם... הוא חייב סקילה!!! הסקילה היא לא על החילול שבת בעצמו... אלא על ההפקרות של חילול שבת... אני אחלל שבת ולא יקרה לי כלום... וברגע שמדובר בהפקרות... אז כבר לא צריך להגיע לחילול שבת... כי גם על ק"ש של שחרית... ברגע שזה נובע מהפקרות מעיקר הדין ב"ד מכין אותו עד שתצא נפשו...) הסדר הזה בראש מאוד מאוד חשוב לנו כדי להציב את סולם

ברגע שזה מגיע לפסים של הפקרות... גם אם אתה מופקר בק"ש של שחרית... לא יאבה ה' סלוח לו!!! וזה יותר חמור מחילול שבת במזיד באקראי... כאן חשוב להדגיש שבמקביל אני מכיר מאות בחורים מתוסכלים מעצמם שהם לא מצליחים לקום... הוא בוכה לי בטלפון אני כ"כ מנסה לקום בזמן... תופס חיזוק... ואני שוב נופל... ושוב מתחזק ושוב נופל... ואני מרגיע אותו: ההההכל בסדר!! כל עוד אתה מצידיך נלחם, רוצה, מתעקש, לא מוותר... אז אתה לא מופקר... ואם אתה לא מופקר הכל בסדר... יש לקב"ה אינסוף סבלנות ואורך אפיים נושא עוון וחטאה ונקמה כל עוד אתה בקטע ואתה רציני ולא מזניח... ואז אומר לי אותו בחור: אבל לפעמים זה במזיד... אני יודע בדיוק מה השעה... והיות ואני מאוכזב מעצמי אז יאלה... לא בא לי... ובמזיד גמור לא קמתי? אמרתי לו: אז מה... אז מה זה היה במזיד... היהדות לא נבהלת מעבירות מזיד... רבי הקדוש אפילו לא נבהל מיהודי שנכנס לקריזה בעיצומו של יום כיפור... והוא נסע לים ואכל שם באגט בעיצומו של יום... ואח"כ הוא תפס את עצמו... מה קרה לי? השתגעתי לגמרי?? רבי טוען: שעיצומו של יום כיפור מכפר אפילו עליו!! למה?? כי כל עוד אתה בעניין... יש לרבש"ע אינסוף הכלה ורחמים להכיל גם את המעידות הכי הזויות ומביישות... בתנאי אחד: שאתה בעניין!!!

כעת אני רוצה לעצור ולהסביר: אם שמת לב:

אני עושה פה שידוד מערכות מאוד מבלבל ובכוונה!!!! מצד אחד אני מעמיד אותך מול מעידות חמורות בעבודת ה' ואני כביכול מרגיע אותך שלא... אל תבהל... לא סוף העולם... הקואליציה שלך עם ה' עדיין יציבה... אין פה שריפת קשרים... ומאידיך!!!! אני מעמיד אותך מול כשלונות הרבה פחות דרמטיות... שדווקא לא נראה לך שזה מי יודע מה... וחשוב לי שתדע שלמייעשה בסולם הערכים היהודי זה הרבה יותר חמור... ואני בכוונה מעמיד את זה ככה כי זה מאוד יסודי!! והיות והסברתי את זה כאן כמה פעמים ושמתי לב שיש כאלו שלא לגמרי הבינו... או יותר מדויק התקשו לעכל שאכן כך... אז אני נאלץ להמחיש את זה ברחל בתן הקטנה: ובכן: צריך לדעת שגם ליראים ושלימים יש מעידות רוחניות... ואני מדבר פה על מזיד!!!! לא שוגג!!! אתן לך דוגמא בנימה אישית: לצערי קורה לפעמים שכבוד קדושותי נכשל במראה אסור... זה קורה... גם לכ"ק אדמו"ר 'גדול' כמוני זה קורה... וכשזה קורה... אתה בטח חושב שמרחוק זה בכלל היה נראה לי דיקט... ולכן בכלל הסתכלתי... רק בסוף פתאום התברר שזו אשה... ואוי אוי אוי... טפו טפו... **אז זהו שלא!!! לא!! לא על זה אנחנו מדברים...** אחד כזה שחשב שזה דיקט ובסוף התברר שזו אישה... זה גארנישט!! זה אפילו לא בגדר אונס... אלא מאי? להיכשל במראות אסורות זה אומר שהיה לי פה פיתוי מסוים!!! ואני יודע 'יותר מידי טוב' במה מדובר... ורק בגלל שאני יודע בדיוק במה מדובר... דווקא לכן יש לי את הפיתוי להרים את העיניים!!! (אני מדבר צרפתי או שאתה מבין במה מדובר?) ואמנם

טובה הארץ מאוד מאוד... תשאל

את חמינאי...

לא נעים לומר אבל כשסיפרו לי על 100.000 ישראלים שנשארו תקועים בחו"ל כי אין להם מטוסים לחזור... בהתחלה די התקשיתי לרחם עליהם!!!! כי סליחה... הרי אתם בעצמכם טסתם לחו"ל... כנראה שהתחשק לכם לצאת מהארץ... (אני מדבר על מי שנעשה את זה ברצון ולא מאילוף) כנראה שהיה לכם פה משעמם ובחול"ל יותר מעניין לכם... אז תשארו שם עוד קצת... אל תשכח שבא"י כעת אי אפשר לטייל, יש גם אוריה של פחד... אז כף לכם... נתנו לכם בונס, להישאר בחו"ל עוד שבוע שבועיים... תנו לי הסבר אחד למה אתם אמורים להרגיש מסכנים... אז לי באופן אישי... אין לי הסבר לזה!!!! אבל מה לעשות... העובדה היא שככה הם מרגישים... כל ישראלי שתקוע כעת בחו"ל מרגיש בעונש שמפני חטאיו גלינו מארצנו אין אנתנו יכולים לחזור לנתיב"ג גם במחיר היישר לאזעקה עולה ויורדת... רואים מכאן את עומק הקשר הפנימי שיש לנפש ישראל לארץ ישראל!!!! דא עקא שהרבה פעמים הקשר הפנימי הזה מתגלה דווקא כשנמצאים בחו"ל...

תאמין לי... אנשים מחפשים ניסים ומופתים מתחת האדמה כדי להוכיח שתורה משמים וכו'... מבחינתי הנס הכי גלוי שהוא לגמרי לגמרי למעלה מדרך הטבע זה עצם העובדה שכ"כ הרבה מוסלמים מוכנים למות ולהקריב את חייהם על ארץ ישראל!!!! האם מישוהו יכול להסביר לי את זה? האם קיים רגב אדמה אחד בכל העולם כולו שמישהו סופר אותו כמו הר הבית?? מה אני צריך יותר מזה ש-150 מיליון ערבים מוכנים למות בשביל ארץ ישראל, מתוך נקודת הנחה שכל פיסת אדמה כאן היא יהלומים!!!! (תנסה לאמוד כמה מאות מיליארדים איראן השקיעה בשביל האספסוף שאתה עכשיו הולך עליו) עכשיו!!!! מה המופת הלא פחות גדול מבחינתי?? שבאותה שעה ש-150 מיליון ערבים מוכנים למות על האדמה היקרתית שלנו... באותה שעה הישראלי מסתובב כאן בתוככי א"י כארי בסוגר ומחפש לאן לברוח... סליחה על הביטוי החריף... אבל יש פה טפשות!!!! אפילו ערבי כבר מבין עניין יותר טוב ממך... ערבי מבין שארץ ישראל זה זהב ויהלומים... אז אתה...

איך אתה בורח מכאן?? נ... אז יש מופת ונס יותר גלוי מזה?? אתה פשוט מוזמן לפקוח עיניים ולראות שאיראן מסכימה להוציא את כל משאבי הנפט שלה רק בשביל הארץ שלי... תעשה משהו!!!! מישוהו יכול להתווכח איתי על הנתון הזה?? ומישוהו יכול להתווכח איתי על העובדה שהישראלי עצמו לא רואה את זה ככה?

אז מה זה אם לא נס גלוי!!!! שה' מראה לנו שארץ ישראל היא הנבחרת ביותר!!!! שזוכה במרכז הכי גבוה בביקוש, ובאותה מידה ליהודי בכבודו ובעצמו ניתנה הבחירה להרגיש גם כאן סתם פושט ומבוזבז ולברוח מא"י מתוך תחושה לרצות להיות בעיניים... אבל לפחות כשהוא בחו"ל... אז הוא כבר כן מבין!!!! אז אנא... נא להבין!!!! להבין שזו פרשת השבוע שלנו... להבין ש-טובה הארץ מאוד מאוד' זה יעוד שמתגשם לנו מול העיניים!!!! אתה יכול להתווכח על זה עד מחר... מה לעשות... זה מסמך שהאיראנים חתומים עליו... זה מסמך שהעם הפלסטינאי מוכן לשלם עליו בחייו... הגיע הזמן שהיהודים יתחילו להעריך את ארץ ישראל... לא ביקשתי שתעריך אותה כמו הערבי... לא ביקשתי ממך למות בשביל ארץ ישראל... אבל לפחות תתחיל לחיות כאן!!!! תתחיל להבין שאתה הולך פה על כריות אור... תקלוט שכאן זה מרכז העצבים!!!! אתה נמצא במקום הכי יקר ומבוקש בעולם... טובה הארץ מאוד מאוד... לא אני אמרתי... האזעקה אמרה... חמינאי אמר... אל תשאל אותי למה זה ככה... עובדה!!!! כך יאמרו הגויים... למה?? יאמרו לך הגויים... פרטים אצל הגוי... כנראה שיש דברים שגוי מבין על היהודי יותר ממנו בעצמו...

מוצאי שבת... דוד המלך סיים את סעודת דוד מלכא משיחא... פרש לשניה קצרה... שינת הסוס... בחצות הכינור התחיל לנגן... ודוד מיד התעורר כארי והחל לעסוק בתורה ובתהלות ובעריכת שפתיים... לקראת סוף הלילה הוא החל בשירות ותשבחות... והנה!!! הגיע עלות השחר... ארבע לפנות בוקר... דפיקות בדלת... כן... יואב שר הצבא ושרי העשרות מהישוב נכנסים ושואלים: עמך ישראל צריכים פרנסה מספרים למלך על האסון הנורא שקרה בליל שבת האחרון ביישוב... דוד עוצם את עיניו ושפתותיו מרחשות כמה פסוקים... דממת קודש משתררת בחדר!!!! דוד כעת מתייחד עם קונו... מי יודע... אולי בשניות אלו דוד מוריד לעולם עוד פרק תהילים שנאמר ברוח הקודש... כמה דקות עברו... ואז בבת אחת מתנער דוד ואומר: "יבשו ויבהלו עדי עד ויחפרו ויאבדו וידעו כי אתה שמך ה' לבדך עליון על כל הארץ..." דוד דופק על השולחן: תצאו למלחמה וה' יהיה בעזרכם!!!! (דוד דווקא היה רוצה גם הוא להצטרף למלחמה... אבל בשנותיו האחרונות הוא היה מנוע... כי הגיבורים אשר לדוד ברוב דאגתם למשיח ה', יום אחד הם נשבעו שהם לא מוכנים שהוא יצטרף איתם למלחמה כדי שלא יכבה נר ישראל... שר הצבא יצא עם המשלחת... והחלו להתכונן לחזית... לאחר שגיישו החלטה... נכנסו לשכת הגזית ופורשים לפני גדולי ישראל את מפת החזית... ראשי הסנהדרין נותנים את הדעת תורה הסופית כיצד לנהל את כללי המלחמה... ו... ו... להתכונן לרגע הגדול... לא נאריך כאן במשוח מלחמה והכרזותיו... {עי' סוטה מ"ב} מה שכן... כרוז עובר בירושלים... כככולם לעלות לבית המקדש... (במקרה) בזמן דוד זה לא היה בדיוק בית המקדש אלא עיר דוד היכן שהיה מקום הארון...) תפילת רבים... רבבות אלפי ישראל עולים לבית המקדש... והכהנים עומדים בחצוצרות ומריעים וכל העם מתפללים וזועקים לה'... ואז!!! מגיע הרגע הגדול והנורא... הרגע שבו מתחילה המלחמה בפועל!

שקט משתרר... והלוויים נכנסים ללשכה מיוחדת שבנויה בעזרה (לא ברור איפה בדיוק... והאמת היא שבכלל לא בטוח שזה בעזרה... זה אחד מהדברים שלטים בערפל...) כל העם ממתינים מבחוץ... ומכאים שתפתח הדלת... ואז!!! בבת אחת הדלת נפתחת!!!! וכל כלל ישראל פורצים בזעקה עד לב השמים: ויהי בנסוע הארון ויאמר משה קומה ה'!!! קומה ה'!!! ויפוצו אויבין וינוסו משנאיך מפניך... כי מציון תצא תורה!!! כן... ברגעים אלו מוציאים את ארון ברית ה' למלחמה... (זה לא הארון שנמצא בקודש הקדשים ששם נמצאים הלוחות שניות... כי הארון המדובר כאן זה הארון שבו נמצאים השבר לוחות... זה הארון שהיה הולך מהלך ג' ימים לפני ישראל לתור להם מנוחה כל העם נופלים בפישוט ידיים ורגלים ומתוודים בבכי על כל החטאים... הלב נשבר יחד עם שברי הלוחות... נישא לבבינו אל כפיים... אנא ה'... למענך... צא יחד איתנו למלחמה...

ובמקביל!!! באותה שעה!!! באזור נעלין... קרוב לקרית ספר... מכשירים כעת שטח גדול למחנה!!!! השטח הוקף מחיצות... וכל השמונה מאות הנבחרים... אברכים יראי שמים וקדושי עליון שאינם יראים מעבירות שבידם... כבר ממתינים שם בדריכות לארון ברית ה'... הם כבר עברו את הסינון המדוקדק של המשוח מלחמה... הם מהאלו שלא מפחדים מהמלחמה... לא מצחצוח החרבות ולא משום דבר... לא חרב ולא חנית תרתיע אותם... חוץ ממשוהו אחד!!! הדבר היחיד שמטריד אותם כעת זה ארון ברית ה' שכבר צועד ומתקרב לכאן... ובעוד שעה שעתיים יגיעו לכאן הלוויים כשהם נושאים את ארון ברית ה', והם יכניסו לכאן את הארון... וברגע שהארון יכנס לתוך המחנה... זה פחד פחדים!!!! מחנה הצבא בבת אחת מקבל חלות דין של מחנה שכינה!!!! כן... אנחנו הישראלים... בבת אחת מוצאים את עצמנו נמצאים בקדושת מחנה שכינה... (למרות שאנחנו במרחק גדול מאוד מבית המקדש...) ותחשוב שהלילה הזה אנחנו הולכים לישון יחד עם הארון... בלי מחיצות... פחד פחדים!!!! בתוך מחנה כזה אסור לחשוב מחשבות זרות... אסור לדבר דברים בטלים... כי תצא מחנה על אויבך ונשמרת מכל דבר רע... אסור לנהוג בקלות ראש... הארון ביינינו!!!!

זה הדבר המטריד ביותר כעת!!!! הרבה יותר מפחד המלחמה... והנה... מרחוק מתחילים לזהות לוויה גדולה של אלפי לווים... חלילה... זה לא לוויה של מת... זה לוויה של "ויהי בנסוע הארון..." זה לוויה של שבט לוי... (שכל שמו ומהותו הוא "עתה ילווה אישי אלי"... הארון הולך ומתקרב עד שמגיעים לכניסה למחנה... פחד ואימה!!! רשמית זה אמנם נקרא מחנה צבא... אבל מחרדת הקודש והיראת כבוד ששוררת כאן זה נראה יותר מחנה שכינה מאשר מחנה צבא... כן... אלו הם החיילים של עם ישראל... אנשים כאלו מרוממים הם אלו שנשלחים לצבא... הגיע הלילה... כעת צריך ללכת לישון... כי מחר על הבוקר אנחנו מתחילים במלחמת מצוה... מלחמה על הצר הצור אתכם... הולכים לישון... פתאום מתעורר אחד הלוחמים בבעתה... ורץ כנשור נחש החוצה... מה קרה??? מחבלים??? לא... איזה מחבלים... אני מפחד מדבר רע... אני חושש שאני לא ראוי להיות במחנה עם הארון... הוא יצא ושם קיבלו אותו ביתד שתהיה לך על אנך...

הגיע הבוקר... כל הלוחמים מתעטרים בתפילין ויוצאים עם ארון ברית ה'!!! הלוויים נושאים את הארון ומידי כמה קילומטרים עוצרים... הכהנים מחצצים בחצוצרות תקיעה תרועה תקיעה וכל הלוחמים אומרים: הודו לה' כי לעולם חסדו וממשיכים עד שמגיעים למקום... ו... ועד בא השמש הם היכו כל זכר... בינתיים בבית המקדש עומדים רבבות אלפי ישראל עם חצוצרות ושופרות... השופרות מקצצים והחצוצרות מאריכים... זועקים לה'... אנא... יפוצו אויבין וינוסו משנאיך מפניך... ריבה את יריבי לחם את לוחמי... החזק מגן וצינה וקומה בעזרתי... אמור לנפשי תשועתך אני... לקראת ערב אט אט מגיעות השמועות שברוך ה' "כן יאבדו כל אויבך ה'..." "ברוך ה'... אבל הדאגה העיקרית עדיין לפנינו!!!! כי הדאגה הגשמית זה עוד הדאגה הקטנה... הדאגה העיקרית היא הדאגה לשלומם הרוחני של הלוחמים... כן... תתפלל לשמוע... אותם קדושים וטהורים שהיו במדרגה כזו מרוממת שהלילה הזה הם היו ראויים ללון בצלו של הארון... אבל ברגע שנאלצים לפרוץ רגשות ולעמוד מול חזית ללאחזת... בבת אחת הכל נפרץ... הכל נראה מותר... וצריך אגרויסע רחמי שמים שלא נפקד ממנו איש ברוחניות!!!! שלא יחזרו לנו פה עם פרויקטים מורכבים כמו אשת יפת תואר... שזה לא נגמר בה... אלא אנחנו גם נאלצים לסבול גם מהבן סורר ומורה השנאי שהיא מביאה איתה בעסקת חבילה... כן!!!! לא פשוט!!!! אין אמה יהודיה שלא חוששת לשלוח את בנה לצבא ה'... לא!!!! היא לא פוחדת שהוא ימות... כי ברגע ש"ה" אלווקים ההולך עמכם להילחם לכם..." אין מה לחשוש... אבל החשש הגדול הוא... באיזה מדרגה רוחנית הוא יחזור מהמלחמה??? האם הוא ישרא נקי וקדוש וטהור כמו שהוא היה לפני כן??? זה אף אחד לא ערבי!!!! אפילו ארון ברית ה' לא יכול להציל אותו מזה!!! זה אויב כ"כ עוצמתי שגם מי שנבחן ויצא שהוא לא ירא ורך הלבב מעבירות שבידו... אבל ברגע שהוא עומד בחזית ישירה מול הגוי... כל התחככות ומגע עם הגוי... מזה אנחנו יראים... אשרי העם שככה לו...

חמש הנחיות מ'פיקוד העורף'...!!!

קצר ולעניין... היות ובימים הראשונים של המלחמה יש מין בלבול כזה... בפרט שזה בא לנו די בפתאומיות... לכן בא נתמקד כעת בכמה נקודות ספציפיות נקודתיות... ובכן: תרשה לי לצורך העניין להכתיר את עצמי כיו"ר פיקוד העורף. בסדר?? ובכן: לפניך כמה הנחיות מפיקוד העורף:

הנחיה ראשונה של פיקוד העורף:

לכל אלו שמתמודדים כעת מול ילדים שבבית או לחילופין בחור שנאלץ לעזוב את הישיבה כי אין מרחב מוגן וכדו'... חשוב מאוד לדעת: שנכון אמנם שבימים אלו בפרט צריך להתחזק להלווין בלימוד התורה וכו' וכו' כי צריך זכויות!!! אבל במקביל!! צריך לקחת בחשבון שלפעמים דווקא חברים נחושים שלא!!! לא תתבייתו בחיזוק הזה. תמקדו עליו את כל העבודה שלנו זה דווקא לשרוד את הקיים ופחות להוסיף עוד!!!

לדוגמא: אמא שיש לה כעת כמה ילדים משועממים על הראש... במה יש לה להתחזק בימים אלו? מה פירוש... לשרוד עם ילדים מטורללים וכולי ואולי... וכי יש לה אנרגיות פנויות להתחזק... ועוד בדיוק עכשיו? אדרבה... אם היה לה איזה חיזוק... אם עד עכשיו היא אמרה תהלים, יתכן שדווקא כעת היא צריכה להניח בצד כי היא עסוקה בפניות קודמות... (בפרט שילדים משועממים בבית של דור 2025 זה משהו שמתזמן ביותר שאת את הצורך בגישה למייל וכדו'... ואם אתם נחושים שלא!!! לא תתבייתו בחיזוק הזה. תמקדו עליו את כל הפרוזקטור... אל תצמידו לו יותר מידי דברים לא מהותיים) כנ"ל אתה הבחור, אם כתוצאה מהמצב כעת מוצא את עצמך בנתוני שטח יותר מאתגרים מבחינה רוחנית ואתה מרגיש בסיכון גובר למעידה רוחנית... אז אנא!!! אל תסית את המיקוד לחיזוקים אחרים!!! תמקד את מלא האנרגיות שנדרש כעת להוסיף... ותגנז אותם כדי להמשיך לשרוד ולהישאר מה שאתה!!! אם יש לך כעת מין לחץ בחזה ונטיה לחרדות ואובססיה... במקום להעמיס בדיוק עכשיו חיזוקים... תתמקד במשימה הנקודתית שיש לך לשמור כעת על נפש בריאה... בקיצור: להיתחזק בלימוד התורה וכו' דבר מאוד חשוב!!! אבל להחזיק מעמד זה עוד יותר חשוב!!! ובמצבי חירום של מלחמה לא לכולם יש את הלוקוסוס להתחזק... כי צריך בראש ובראשונה להשאיר את האנרגיות פנויות לבטחון פנים!!! עד כאן ההוראה הראשונה של פיקוד העורף...

ה'הוראה' השנייה: להיות בשמחה!!! שמחה זה אומר שה' רוצה אותנו כעת ככה... מה זה 'ככה'? כל אחד והככה שלו... יש אחד שבני הבית שלו יותר מידי חרדתיים... וה' רוצה אותך ברגישות הנכונה כלפיהם!! זו משימה אלוקית!! לא משנה כעת הפרטים כיצד צריך לנהוג... (זו כבר שאלה לגופו של עניין) אבל זו משימה שצריך לראות אותה כהזמנה... ולעשות אותה בשמחה לא פחות מיישיבה בסוכה... ויש אחד שנאלץ לגלות מביתו... ויש אחד שצריך לבלות עם הילדים... בקיצור: כמו שלכל טיל יש כתובת... כך כל אחד מאיתנו חווה את ימי המלחמה בצורה אחרת, וה' רוצה שתפגוש אותו שם!!! תמיד תעמיד לעצמך את הסיטואציה בצורה של מפה... ותנסה לחשוב איפה הרשב"ע ורצונו ממוקמים כאן במפה!!!

עד כאן הוראה שניה מפיקוד העורף... כעת 'הנחיה' שלישית:

תתפלל... על עצמך... על כולנו... ה' מקשיב... ה' שומע... ובפרט עכשיו שבילילה ההוא נדדה שנת הפרטים... לא קי"ל שבאותו לילה גם נדדה שנת מלכו של עולם... וכשהקול שלך בוקע ברקע זה מציק המון רחמים וגעגועים למה קול הצאן הזה באוזני, ואני אגלה לך סוד כמס: השבוע התכפרו לי כל העבירות... ולמה? כי היו לי רגעים של פחד מוות!!! ויהודי שיש לו פחד מוות יש בזה כח של כפרה... כך מפורש בגמ' על אותם עובדי ע"ז שמכונים בתהלים 'נתנו את נבלת עבדיך מאכל', והם נקראים עבדיך בגלל הפחד שהיה להם רגע לפני שהם מתו... אז לא חייבים למות!!! גם מי שחווה פחד מוות... זו הזדמנות לחזור ולהיקרא עבדיך... בשר חסידך) דוד המלך לא היה מוותר על כזה גימיק... בשניה שדוד חווה מצוקה... הוא מיד הנחית את זה בעקבות ותפילות לה'... ליבי יחיל בקרבך ואימות מוות נפלו עלי יראה ורעד יבא בי ותנסה לפצות... בידינו... לא התחושות היו להרבה אנשים שבשבע האחרון... אבל דוד המלך מנצל את המומנטום ומתרגם את זה לפרק תהלים וליצירת קשר נוסף עם ה'... ואילו אני ואתה? מתקשרים לדיווח... שישביר לנו איפה הייתה נפילה... לא חבל?? (פרטים נוספים במאמר נוסף כאן בעלון)

הנחיה רביעית מפיקוד העורף: אכן כן!!! תשתדל לשמור על הוראות פיקוד העורף!!! כן... יש דין כזה שאתה תהיה כאן!!! אתה גופי תורה!!! הנוכחות שלך כאן בעולם היא מצוה קיימת!!! כך גזרה חכמותי ויתברך!! (ואחת הנוכחות לגודל חשיבותך... זה עצם העבודה שחומינצי! כ"כ רוצה את הראש שלך... גם במחיר הראש שלו...) ואי לכך מוטל עליך לדאוג שהמטר שבעים וחמש הזה לא ינזק... ונשמרתם מאוד לנפשותיכם... אגב: למען האמת המקור לשמירת הבריאות זה דווקא לא מהפסוק מ'ונשמרתם' אלא מהפסוק 'השמר לך ושמור נפשך מאוד פן תשכח את הדברים וגו'!!! משם חז"ל לומדים בדרשה ש'שמור נפשך' שצריך לשמור על הבריאות... (רק הסיבה לטעמי למה לא רגילים להשתמש בילפוטא הזו, כי עיקר הדרשה של 'שמור נפשך' זה שמאוד מאוד מסוכן פיזית לשכוח את התורה... כי מי ששוכח את התורה מגיעים אליו כל מיני קבלות והוראות של הגוף ולא מוסיפות לו בריאות... והיות ועיקר הדרשה לשמור על הבריאות היא בהקשר של שמירת התורה, לכן כשמדברים נטו על שמירת גופו, העדיפו להשתמש בפסוק אחר בלשון מושאלת וצ"ע)

וכעת הוראה החמשית והאחרונה של פיקוד העורף:

ונשמרתם מאוד לנפשותיכם--- כי לא ראתם כל תמונה!!!! כלומר--- נא להתחיל ביום חמישי הקרוב מסכת עבודה זרה!! שעוסקת במצוות ונשמרתם... כי לא ראתם... השמרו לכם פן תעשו לכם פסל וגו'... אכן כן... אנחנו ביום החמישי הקרוב מתחילים מסכת עבודה זרה... ותשמע... שבוע שעבר כתבתי כאן בעלון שאין לי מושג מה כתוב שם... וקבלתי כאלו תגובות נלהבות... מה... לא למדת מסכת ע"ז? אם ככה... הכל מובן... בקיצור: קבלתי חשק!!! (במילה אחת אני יכול לומר שמרפרוף מלמעלה נדמה לי שהמסכת מתחלקת לשני חלקים... החלק הראשון עוסק בסוגיה כללית ערכית ועמוקה... מה שנקרא: להיבדל מהגויים!!!! כן... להיות יהודי גזעני... לשנא את הגוי... להתנתק ממנו... לרצות פרנציפ להיבדל שונה ממנו... צריך לדעת שעצם הצפת ה'ערך' השכוח והשחוק הזה, הוא נושא חשוב באין ערוך!! מי יודע כמה מהצוות שאנחנו סובלים היום מאיראן ומהמאס... בגלל שבטבע שלנו יש לנו נטיה כמה שיותר לעמעם את ההיבדלות שלנו מהגוי... להיראות עדכניים... אופנתיים... להרגיש בעניינים... וזה משהו מאוד מובנה אצלנו... אבל בשבילנו מסכת עבודה זרה זה ממש המתקת הדגים... אנחנו מופיעים עם מסכת ע"ז ואומרים לאבינו שבשמים... זה בסדר... אין צורך להפעיל את שנת הגוי שיכריח את היהדות להתכנס

בדד... אנחנו מוכנים לעשות את זה גם בלעדיו בבחירה שלנו!!! איך מישוהו אמר לי? מה יותר גרוע ממסיבה ברעים שהסתיימה בפריצת גדר וטבח נוראי?? יש משהו אחד יותר גרוע מזה!!! שהמסיבה הזו הייתה מתרחשת בתוך!!!! בתוך רצועת עזה... ואז שום דבר לא היה קורה כי לא היה למי לקרות... הייתה שם חלילה התבוללות מוחלטת... נו... מה מועד משבע מיליון יהודים במדינת ישראל מלהתבולל עם 3 מיליון ערבים חנפנים?? הגיה"ד... האינתיפאדה... ולידער ליידער... הטבח הנוראי שהסביר ליהודים בדרך הקשה שבתך לא תתן לבנו...)

תכלס... בשבוע זה אנחנו זוכים לעשות סיום על מסכת שבועות וזה סיום מאוד מרגש!!! כי למען האמת זה הסיום הלא רשמי של סדר נזיקין (כי מכאן ואילך זה מסכת ע"ז, עדיות, הוריות, שהקשר שלהם לסדר נזיקין הוא כמו הקשר של נדרים ונשים לסדר נשים) ואם אתה זוכר... את מסכת ב"ק התחלנו ממש ממש בתחילת המלחמה, ואז כבר סידרתי לעצמי בראש שבסוף מסכת ב"ק תסתיים המלחמה... אבל בסוף התברר שגם למלחמה הזו היה בראש קמא, בבא קמא, בבא קמא, בבא קמא... אבל מה שבטוח דבר אחד!!!!

לאורך השנה וחצי האחרונים חגו לנו מעל הראש המון מטוסים... שרקו לנו מעל הראש אלפי טילים... ואלפי מיירטים... הכל עבר לנו מעל הראש... אבל מסכת בבא קמא, בבא קמא, בבא קמא... זה הדבר היחיד שנכנס לתוך הראש!!! זה היום מלחמה הכי אמיתי שאני יכול לקחת איתי מכל המלחמה הזו... אני לא זוכר איפה בדיוק הייתה האזעקה ביום כ"ו חשוון התשפ"ד... אבל דף ו' במסכת בבא קמא שלמדתי באותו יום, הוא בראש שלי!!! גם אם לא לגמרי בראש... אבל בבית גנזיו של ה' הדף זה בוודאי נמצא... הטיל ממזמן נפל או ירט... אבל את דף ו' במסכת אף אחד לא יוכל לקחת לי... הד"ש הראשון של ה-300 כטבמ"ם שנשלח לנו מאיראן באותו ליל ח' בניסן... זה מאוד הסעיר... ריגש... הציף אותנו... תכלס... לא ידוע לי מה יצא לנו מכל הסערה הזו... דבר אחד אני יודע... שביום הזה למדתי פרק הזהב בבא קמא!!! ואת הלימוד הזה אף אחד לא יכול לייט לי... זה הדבר היחיד שנוכל לקחת איתנו מההיסטוריה שאנחנו כעת עוברים... אז אנא... בא נהיה מעשיים... כעת אנחנו במלחמה!!! ואתה חייב להגדיר לעצמך איזה יומן אתה בוחר לאמץ... איזה מסכת אתה מתכנן ללמוד ברקע של המלחמה הזו... (אם זה מסכת ע"ז שמתחילים עכשיו בדף היומי, או עמוד היומי של דרשו, או שיטת המזמנים המופלאה שכבשה לאחרונה את עולם התורה... או מי שזכה ולומד בעיון בהיקף של הסוגיות... הלוואי עלי) כי אם לא!!! אתה עלול למצא את עצמך מבלה את המלחמה עם 100 שעות הקשבה לקו קורונה, ו-5000 חיוגים לדיווחי אזעקות (לא כולל חיג שלא ניתן היה להשלימו) שלא תגיד שלא אמרתי לך... זה מה שעלול לקרות אם לא תתפוס את העסק חזק לידיים כבר עכשיו... מלחמה זה מנגנון שמגביר אובססיה!!! אם לא תעצור את זה בזמן יקרה לך מה שקרה לי בתחילת המלחמה במוצאי שמחת תורה...

ולסיום: כמדומני שכעת סופית ניתן להגדיר את כל התקופה שלנו כ-**שגרת ההפתעות!!!!** זו ההגדרה הכי קולעת... התרגלנו להפתעות... זה נהפך לשגרת הפתעות!!! אני כבר לא מופתע משום דבר... כל כך הרבה פעמים קרה לנו- בכמה שנים האחרונות, שהלכנו לישון בלילה עם לו"ז מסוים... והתעוררנו בבוקר בשינוי תכנית במאז מונים מעלות,

זה לא סתם!!! אבא שבשמים בסה"כ עושה לנו פה טסט... הוא מכין אותנו נפשית... ומרגיל אותנו לקראת תרחישים טובים... ואל דאגה... כי ה' דיבר טוב על ישראל... הזוה"ק מבאר שזה עומק העניין של 'אור הגנוז' שה' משתוקק להאיר לישראל באור שבעת הימים שגנוז לצדיקים לעתיד לבא... דא עקא שהאור הזה כ"כ עצום... שאם ה' יאיר אותו בבת אחת אנחנו נסתנוור באור הזה... כמו אדם שהתרגל לחיות בעלטה מוחלטת ובבת אחת פותחים לו את הדלת בפתאומיות!!!! הוא עלול להתעוור מרוב אור פתאומי שחודר לעיניים... (אגב: זה מה שאירע למרן הרב עובדיה זיע"א בצעירותו שלאחר שעות ממושכות שעיין בשו"ת אבא- לבאצר הספרים מתוך חושך כמעט מוחלט, יצא בבת אחת לאור הצהריים וכתוצאה מזה כמעט איבד מאור עיניו, ובניסוי ניסים זה הסתכם במשקפיים הכהות והמפורסמות שהפכו לסמל ודוגמא של עמל התורה) ואשר על כן אומר הזוה"ק... לכן הקב"ה מאיר לנו לאט לאט... פותח לפנינו אור דקיק וזעיר באופן שהעין שלנו יכולה לקבל ולהתרגל... ואז הוא מגביר את האור אט אט בהתאמה ליכולת הקיבולת שלנו... וכך האור הולך וגובר... וזה עניין אור הגנוז!!! הזוהר הזה בא לידי ביטוי אצלנו בכל מיני ויראציות שאכמ"ל... וגם כאן!!! ה' לאט לאט מכשיר ומרגיל אותנו לקראת עידן חדש... ולאחרונה ה' מתרגל איתנו- להביא אותנו להכרה פנימית שהההלל... הביא דולקת... העסק פה רוחש ודולק ודורה לאיזושהי מטרה... ההלו... לא לישון... לא לחלום... לא באתם פה לשבת רגל על רגל... נוסעים אנחנו... ואם תשים לב: אנחנו לאט לאט מפנימים את זה ומתרגלים לזה... תנסה להיזכר לפני חמש שנים, בתחילת הקורונה, לראשונה שהתחילו להגיע ההנחיות שמבטלים חתונות... או שסגרו את בתי המדרשות... וחייבים ללכת עם מסיכה... זוכר איך שהיינו בהלם?? לא הבנו מאיפה זה נפל עלינו... מה פירוש... מי מעיז להזיז אותי מהבלטה שעליה אני עומד... בשנה הראשונה שסגרו לנו את מירון היינו פשוט המומים... אבל לאט לאט למדנו להתרגל שיש פה משהו שהוא קובע את הסדר יום, והוא בתבונה משנה עיתים ומחליף את הזמנים... תסכים איתי שכיום אנחנו כבר הרבה יותר גמישים ופתוחים ובעיקר בעיקר כנועים לתכתובת מלמעלה!!! התרגלנו שעם כל הכבוד לתכניות המרשימות שלנו... סו"ס יש פה אבא שבשמים שהמילה האחרונה אצלו... וזו כבר מטרה בפני עצמה!!! להיות כנוע לרצון ה'... אני יכול להעיד בתור אבא... כשהילד שלי מבטא ניצנה והכרה שאני כאן האבא שמקבל את ההחלטות... יש לציין שזה מאוד מגביר לי את החשק דווקא לפנק אותנו... אבל כשהוא לוקח את החוק לידיים וכשלא עומדים בגחמות שלו... הוא בועט ומשתולל ועושה הפגנות... זה... זה לא רק מוציא לי את החשק... אלא גם מאלץ אותי בע"כ להעניש בראש ובראשונה את עצמי ולכבוש את הרצון שלי להרעיף עלי מלא חפניים... ואני נאלץ להציב גבולות ולקבוע עובדות כי אין לי ברירה אחרת!!! בחור יקר... אם לא הבנת מה אמרתי... פרטים נוספים אצל ההורים...

ה' אוהב אותנו כנועים... זה מציק אצלו יותר ויותר אהבה וגעגועים...

פנינים

ופרפראות נבחרים לפרשת השבוע "פרשת שלח"

*****

עורך: הרב יוסף ברגר

לתגובות והנצחות – לשיעורים והרצאות: pninim16@gmail.com 054 - 8455798 - ניתן לקבל את העלון במייל.

כאשר יצא מעל פניו אמר לסובבים אותו שהתירוץ הוא "פלאי פלאים" והסביר: הלימוד שכל העוסק בתורת קרבן כאילו הקריבו נלמד מן הפסוק בפר' צו: "זאת התורה לעולה למנחה ולחמאת ולאשם ולמילואים ולזבח השלמים" (ויקרא ז, ל"ז). הרי שהזכרו אמנם כל סוגי הקרבנות מלבד נסכים, ולכן לא שייך לקיים בזמן הזה מצות ניסוך היין אלא בממלא גרום של תלמידי חכמים יין.

ובספר "בוספי ריזה" כתב: ויש להעיר, דמדוע באמת נשתנו הנסכים מכל הקרב למזבח שעליהם מועיל הלימוד כתחליף להקרבה ואילו בנסכים אי אפשר לעשות כן?

ושמא יש לומר דהתורה נמשלה לאש כדכתיב: "הלא כל דברי כאש", וכשם שכל הקרבנות נקטרים ע"ג אש המערכה כך כאשר לומדים את דיניהם נחשב הדבר כהקטרת אש, אך לגבי נסכים מביא רש"י בפרשתינו (פרק ט"ז, ו), "אשה ריזה" – אינו מוסב אלא על המנחה והשמן אבל היין אינו אשה שאינו ניתן על האש, וא"כ שפיר מובן מדוע לא מועיל לימוד דיני הנסכים כאילו הקריבום.

פרשת ציצית (טו, לו)

הנמרא במסכתא סוסה (בדף ג, ע"א) מביאה מחלוקת רבי עקיבא ורבי ישמעאל בשלושה ציווי תורה אם הם רשות או חובה:

א: קינוי הבעל לאשה.

ב: כהן הדיוט להטמא לשבעת הקרובים.

ג: לעולם בהם תעבדו בעבדים כנעניים.

בכל המקרים לרבי עקיבא הרי זו חובה ולרבי ישמעאל רשות.

מקשים שם התוספות: הרי מוסכם לדעת הכל שמנין מצוות התורה הוא: שש מאות ושלוש עשרה. מעתה אם מצוות אלו כלולים בשש מאות ושלוש עשרה הרי שיחסרו לר' ישמעאל שלוש מצוות למנין שש מאות ושלוש עשרה, ואם הם אינם כלולים, הרי שיווספו לרבי עקיבא שלוש מיותרים? ועיי"ש תירוצם.

אך אנו נביא תירוץ נוסף בשם הר"י פיק שליט"א: א: דהנה במשניות מסכת מנחות (פרק ג' משנה ו') נחלקו ר' ישמעאל ור' עקיבא במצות ציצית אם הם ארבע מצוות או אחת. לר' ישמעאל ארבע ולר' עקיבא אחת. וא"כ מתיישבים הדברים כמין חומר: שלושת המצוות דלעיל אמנם כלולים במנין תרי"ג ולכן לר"ע המנין מושלם אך לר' ישמעאל שהסרים מעתה שלוש מצוות יש להוסיף את שלושת המצוות היתירות במצוות ציצית של ת"ק שלדעתו מקיימים ארבעה מצוות במצות ציצית והרי החשבון מדויק להפליא...

ויש להעיר על תירוצו: מנין התרי"ג הוא דוקא שמות מחולקים, ואם אמנם לפי ר' ישמעאל יש קיום במצוות ציצית של ארבע מצוות, עדיין במנין המצוות יחשב הדבר למצוה אחת: ציצית. וכמו דלמ"ד שבתפילין יש קיום מצוה לשל ראש ולשל יד בנפרד והמנייה תפילין מקיים ב' מצוות, עדיין זה ברור שבמנין המצוות נחשבת מצות תפילין למצוה אחת.

ויהיו בני ישראל במדבר וימצאו איש מקושש עצים ביום השבת וכו' ויאמר ה' אל משה מות יומת האיש רגום אותו באבנים... (טו, לב)

מסופר, שבשנה אחת בשבת פר' שלח, הגיע חסיד אחד שהתגורר בעיר אחרת אל שולחנו של הר"ק רבי מאיר מפרמישלאן זי"ע, והיה האיש מחרהר בליבו: הרבי שלי הוא איש אמת, וכי הצדיק הזה, נו...

הרגיש רבי מאיר'ל בדבר. קרא לו אליו ואמר: "אמור נא לי, מדוע דנו את ה"מקושש עצים" בעונש חמור כזה?" לא ידע החסיד כוונתו בשאלה זו, ושתק.

הוסיף רבי מאיר'ל ואמר, בוא והסבירך: העצים נקראים הצדיקים, כמו שכתוב בפרשתנו: "היש בה עץ אם אין" (וי, כ). "ומקושש עצים ביום השבת" – הוא זה שמסתובב בשולחנות האדמו"רים ואומר לעצמו: צדיק זה הוא רבי, וצדיק זה אינו כלל רבי...

ויקרא משה להושע בן נון יהושע (יג, טז)

בספר "בוספי ריזה" מובא: כשהרחיבו את בית הכנסת בסורוקי בא עשיר אחד אל הגה"ק רבי דוד שלמה בעל ה"לבושי שרד" (נפטר כ"ב חשון תקע"ד בצפת, תלמיד הר"ק רבי פיביש מזאבר' ורבי זאב מושרני מאוסטרא זי"ע) במענה כי בגלל ההרחבה נתווספו מקומות והנה, עתה הוא רחוק יותר מארון הקודש היכן שהיתה חזקתו לשבת.

נענה בעל ה"לבושי שרד" ואמר: גם כשמשנה רבינו הוסיף אות על שמו של יהושע באה האות ה' במענה לקב"ה שאיבדה את בכורתה בשם לאות יו"ד. ענה לה הקב"ה כבודך במקומה מונח כי לא הויו אותך מן המקום ומה אכפת לך אם הוסיפו י' על ידך?

וכ"כ כאן מה אכפת לך אם הוסיפו יו"ד (יהודי) על ידך?...

והתחזקתם ולקחתם מפרי הארץ (יג, כ)

הסביר ה"בלי יקר" לשם מה אמר משה **והתחזקתם** ולקחתם מפרי הארץ: "לפי שהימים ימי בכורי ענבים והבעלים מקפידין על הלכיהה ומ"מ התחזקו והיו לאנשים כי ה' עמכם".

ממשיך ה"בלי יקר" וכותב: "ועל צד הרמז אמר ישראל נמשלו לענבים כמ"ש (הושע ט, י) כענבים במדבר מצאתי ישראל. ובמדרש (ילקוט"ש וישב מ. קמו) אמרו, הבשילו אשכולותיה ענבים – הגיע זמנם של ישראל להיות נגאלין. על זה אמר כאן "והימים ימי בכורי ענבים", שהגיע זמנם להיכנס לארץ כי כבר נתבכרו ונתבשלו ונגמר כל שלימותם על ידי התורה שקבלו.

•

הגה"ק רבי יהושע מקוטנא זי"ע הסביר: כי בדרך חידוד ניתן לומר על "והתחזקתם" שלכאורה אין צורך בחזקת וגבורה גדולה בכדי לקחת מפרי הארץ, אלא שהמדרש (בפסיקתא רבתי ס' י"ד, הריטב"א ביומא ט' מביא שזה ירושלמי, אמנם לא נמצא בירושלמי שלפנינו) מביאה את הסיפור של אותו חסיד שמכר את פרתו לגוי ולא רצתה לעבוד בשבת. לחש לה החסיד שעתה היא שייכת לגוי ומותר לה לעבוד ואז החלה לעבוד.

אותו ענין מובא במדרש (ילקוט שמעוני, רמז ר"ד) על פרו של אליהו שלא רצה להיות הקרבן של הבעל, והיו צריכים לקחתו בחזקה כי לא רצה להיות חלק מע"ז כנגד הקב"ה.

וא"כ כאן שהז"ל אמרו כי המרגלים הביאו את פירות הארץ הגדולים על מנת להוציא את דיבת הארץ רעה ולהראות שפירותיה משונים, א"כ היה הצומח כמו החי מתנגד לפעולה שהיא כנגד הקב"ה, והיו הפירות של ארץ ישראל "מתנגדים" ללקיחתם ע"י המרגלים ולכן היה צריך התחזקות...

פרשת נסכים (פרק טו)

בספר "ראש גולת אריאל" מובא: דפערם אחת נכנס הגאון האדיר רבי מאיר אריק זי"ע (תלמיד הכולב מיעקב והמהרש"ם מבערדאן) אל האדמו"ר הר"ק ה"אמרי אמת" מגור זי"ע, והציע לפניו קושיא שכבר הקשה להרבה גאונים ואף אחד מן התירוצים לא נתקבל על לבו.

דהנה בגמרא יומא (ע"א) איתא: "הרוצה לנסך יין על גבי המזבח ימלא גרוגן של תלמידי חכמים יין".

וקשה, למה לא מצאו עצה יותר פשוטה, שילמד הלכות נסכים כדרך שאמרו בכל הקרבנות במנחות (ק"י) "כל העוסק בתורת חמאת כאילו הקריב חמאת וכו'".

ענה לו הרבי בקצרה כהרגלו "הרי זה לא נאמר בפירוש בפסוק..."

הגר"מ אריק התרגש מאד מהפשמות הגאונות של התשובה אף שכל הנוכחים האחרים כלל לא הבינו את תירוצו של הרבי...

"גדול" זה שווה, ו"גדול" זה גורנישט, לכן דינו כהמשך הפסוק שם...

נבהל האיש ומיהר לבקש את סליחתו מהרבי והבטיח שלא ישוב לחשוב מחשבות אלו להבא...

אגב, דרכו של הרה"ק מפרמישלאן זי"ע היה להעמיס רמזים גם בשינוי לשון הכתוב, ובעירוב 'מקרא' ו'מסורת' – תוך גילוי רוח הקודש, ובכך לפרש ולהמליץ טוב על עם ישראל...

על אחת הפעמים מסופר: כי הגה"צ רבי צבי הירש הורנשטיין אב"ד ריישא זי"ע בעמח"ס "ברכת רצה" ונבד הגאון בעל היישועות יעקב זי"ע היה אהוב מאוד על בני קהילתו, הסיידים ומתנגדים כאחד. פעם היה בבית מילה שנתקיים בריישא ונפגש שם עם פרנסי העיר לעמבערג שהציעו לו את כתב הרבנות בעירם, ועם זאת הבטיחו לו כל טוב, כסף ככל הדרוש, דירה נאה ומרווחת וכו'.

ויהי בשמוע ראש הקהל דריישא את דברי פרנסי לעמבערג חשש אולי יתפתה הרב וירצה לעזוב את העיר, העיר תיכף ואמר שגם הם ידאגו ויתנו לו כל מה שמבטיחים לתת לו שם בלעמבערג.

נענה אליו רבי צבי הירש ואמר: בלאו הכי צריך אני ללכת ולכהן פאר בלעמבערג ומשום מעשה שהיה: כי בילדותי הייתי גר בלעמבערג, פעם אחת איקלע הרה"ק רבי מאיר מפרמישלאן זי"ע לשם ושמעתי דברי קודש שנשא לפרש על הפסוק (דברים כה, ד) "שגר אלפיד ועשתרות צאנך" כדרכו בקודש: "שגר אלפיד" – רבוש"ע, שיק דיינע טויזנטער'ס (שלח האלפים שלך), "ועשתרות צאנך" – אין מאך רייך כלל ישראל. (היינו שישפיע הקב"ה שפע עשירות לבני ישראל, כי פירוש "שגר אלפיד" מלשון שילוח אלפי אלפים דינרי זהב, ו"עשתרות" מלשון עשירות עבור "צאנך" אלו ישראל צאן מרעיתו של הקב"ה).

כשמעתי את דבריו אלה עלו בליבי הרהורי לגלוג על פירוש 'חסיד' בפסוק. אך מיד הרגיש הרבי ר' מאיר'ל בהרגשותי והרהורי ואמר לי: "ילד, חושב אתה שבגלל שהנך אב"ד בלעמבערג יכול אתה לצחוק? יש לך עוד ארבעים שנה להיות הרב בלעמבערג..."

וסיים רבי צבי הירש שעכשיו מלאו ארבעים שנה מאותו מעשה וכבר ניבא הרה"ק מפרמישלאן שצריך הוא לעבוד ולשמש ברבנות בלעמבערג...

ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם (טו, לט)

אמר פעם המגיד הירושלמי רבי שלום שבדרון זי"ע באחת מדרשותיו: שוחחתי פעם עם אחד מגדולי ישראל ואמר לי, שיש כאן בפרשתנו קל וחומר נורא:

ומה בתחילת הפרשה כתוב "וידבר ה' אל משה שלח לך אנשים ויתורו" את ארץ כנען" כלומר, אם רצונכם יש לכם הסכמה – אתם יכולים לתור, והם אכן קיימו את ה"ויתורו" – "ויתורו את ארץ כנען" ועם כל זאת, קרה מה שקרה, נכשלו עד כדי כך ונחפכו לרשעים, קל וחומר, אם מזהירה אותנו התורה לא לתור – "ולא תתורו" קל וחומר בן בנו של קל וחומר שלא לתור ולקיים את הלאו המפורש בתורה כי אסור לתור, ה' מזהיר "ולא תתורו" כיצד לא מפחדים מהתוצאות....

עוד הוסיף ואמר המגיד רבי שלום שבדרון זצ"ל: שמעתי לפרש את הפסוק הנ"ל כך: "ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם" – אם ראית מה שלא ראוי לראות, עזוב, תשליך, ואל תחפש לתור למה, מה ומדוע. אתה כבר "אחרי", אל תתור "אחרי" לבבכם "ואחרי" ראיית העין – לא לחשוב במה שכבר ראית, לא לעסוק בו, להשליכו, לא לתור עוד "אחרי" עיניכם...

ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם (טו, לט)

מסופר, כי ביום חופתו של הרה"ק רבי אהרן מבעלזא זי"ע רצה מושל המחוז לבוא ולברך את המחוזנים שהיו רבנים במחוזו וכן לראות את החתן ששמע עליו רבות. החתן לא שמח לקראת ביקור זה וביקש דרכים להתחמק ממנו. מצד אחד כמושל המחוז עלול הוא לגרום צרות לאביו, לחותנו ולכלל ישראל, ומצד שני עליו להסתכל בפני גוי, מה עוד שאין ברצונו לברכו בידו הקדושה וביום ההופה...

אמר לו אביו הרה"ק רבי ישכר דוב זי"ע: כתיב "ולא תתורו אחרי לבבכם ואחר עיניכם", וקשה שהרי קודם רואה העין ואחר כך הלב הומד, והיה צריך לכתוב ולא תתורו אחרי עיניכם ואחרי לבבכם? אלא התירוץ הוא: שהעיניים רואות רק מה שהלב הומד, כשהלב אינו הומד ואינו חושב בדבר האסור, גם העיניים אינן רואות, אפשר להסתכל ולא לראות...

ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם (טו, לט)

מסופר, שפעם אחת נשאל היהודי הקדוש מפשיסחא זי"ע, הלא ידוע כמה החמירו חז"ל על איסור הגאות וגם על תאוות הממון, ומדוע לא נזכר בתורה איסורין אלו. והשיב שנרמז בתורה איסורן בפסוק זה: שהרי אחרי אותיות "לב" המה אותיות "גם", אחר אות ל', מ', אחר אות כ', ג', וידוע ש"גם" הוא לרבות, רומז על גאות. ואחרי אותיות "עין", המה אותיות

כס"פ. וזהו פירוש הכתוב: "ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם", היינו האותיות שאחר אותיות ל"ב, שהמה "גם", שרומז על גאות, והאותיות שאחרי עיין שהמה "כסף", שרומז על תאוות הממון...

מאידך גיסא, שאלו פעם להרה"ק המגיד מולאטשוב זי"ע – אם אמרו שענוה שקולה כנגד כל המצוות, מה טעם אין היא נמנית כמנין המצוות? השיב המגיד: "מצוה יש לקיים לשמה, וענוה לשמה פסולה"...

סיפר פעם בחיך המגיד הירושלמי המפורסם הגה"צ רבי שלום שבדרון זי"ע בדרשתו בליל שבת בזכרון משה: פעם בא יהודי אל הרב וביקש ממנו עצה כנגד הגאווה, "איך נפטרים מהגאווה שטורדת אותי?" אמר לו הרב: "היכנס לבית המדרש ותמתין לי ליד הבימה, כרגע אני טרוד מאוד. המתן לי שם, ועוד מעט אני אתפנה אליך". אחרי כמה דקות נכנס אל הרב יהודי אחר וביקש ממנו עצה: "אנשי 'מס הכנסה' פשטו על העסק שלי, ודורשים ממני סכומים שאין לי. מה לעשות?" אמר לו הרב: "לך לבית המדרש, ליד הבימה נמצא יהודי שאמרתי לו להמתין, ותבקש ממנו עצה"...

נגש אליו היהודי והחל לתנות את צרותיו עם מס הכנסה. עצר אותו הממתין ואמר לו "מעית, אני לא הרב!" נזעק היהודי: "אבל הרב אמר לי שאלך אליך ואתה תתן לי עצה ותפתור את בעיותי?"

חזרו שניהם לרב, תמה הממתין ושאל: "למה הרב שלח אותו אלי? וכי יש לי 'ראש' בשביל עצות כנגד מס הכנסה?" אמר הרב: "אתה לא יכול לעזור לזו? בסדר, תחזור ותמתין לי ליד הבימה"...

לאחר מכן נכנס אל הרב יהודי שעומד להשיא את שתי בנותיו וכסף אין. אמר לו הרב: "תיגש לבית המדרש, שם עומד יהודי ליד הבימה. הוא יעזור לך". נגש אבי הבנות אל היהודי שלנו והחל לפרט את סכומי הכסף שלהם הוא זקוק לצורך החתונה. עצר אותו הממתין ואמר לו: "למה הרב שלח אותך אלי?" נגשו שניהם לרב. אמר הרב: "אין לך כסף לעזור לזו? בסדר, תחזור אל בית המדרש ותמתין לי שם"...

בינתיים נכנס אל הרב יהודי עם ריאה של בהמה שיש עליה שאלה שהרב יפסוק. שלח אותו הרב אל אותו אדם ליד הבימה. הגיע אליו ושאלו. תמה הממתין והתרעם: "מאיפה שאדע לפסוק לך?" וגרר את היהודי לרב. אמר לו הרב: "תפסוק לו לגבי הריאה, האם היא כשרה?" ענה היהודי: "אני לא מבין כלום בעניינים כאלה, אני לא יודע מאיזה צד פותחים את השולחן ערוך"...

בסדר, אמר הרב, "לך ותמתין לי ליד הבימה"...

מיד אח"כ נכנס אל הרב, יהודי עגלון, שעגלתו נתקעה בבוץ והוא נזקק לאדם בעל כח שיעזור לו להלצה. אמר לו הרב: "אין בעיה, תיגש ליד הבימה, שם עומד יהודי, תבקש ממנו". שוב השתומם אותו יהודי שהמתין בבימה על שהרב הפנה אליו אנשים לפתור להם בעיות, וניגש אל הרב: "רבי עברתי ניתוח לא מוזמן, ובכלל אני יהודי חלש, איך אוכל לחלץ את העגלה מהבוץ?"...

או אז פנה אליו הרב ואמר: "שכל? אין לך, כסף? גם אין לך, הלכה? הרי אתה לא יודע מאיזה צד פותחים את השולחן ערוך, כח? שכחת מתי היה לך. ולך יש עוד עזות לחפש עצה כנגד גאוה? על מה יש לך להתגאות?!"

אני ה' אלוהיכם אשר הוצאתי אתכם מארץ מצרים להיות לכם (טו, מא)

מסופר, על הרה"ק בעל התניא זי"ע שכשהיה ילד, שאלוה: היכן נמצא פסוק בתורה המסיים באותן המילים שבהן התחיל? ענה הילד מיד בשנינותו: במקום שמושה רבינו לא אמר את ה"אמת"!

השתוממו כולם על התשובה שהיתה נראת מוזרה, אך הילד פירש מיד את דבריו: הפסוק הזה הוא בפרשת ציצית המתחיל: "אני ה' אלוהיכם", ובאותן המילים הוא מסתיים. רק אנו, כשאומרים קריאת שמע אנו מסיימים במלת "אמת" ואומרים "אני ה' אלוהיכם – אמת", ואילו משה לא אמר כאן "אמת". (בתורה לא מוזכר המילה "אמת" בסוף הפסוק).

ההרצאה הסוחפת שהציתה השתקקות בלב רבים:

מַחֲבִים לַמֶּלֶךְ!

עכשיו אצלכם, לפרטים ותיאום: הרב יוסף ברגר 054-8455798

הדפסת והפצת הגליון לעילוי נשמת

הר"ר איסר מרדכי בן הר"ר אלחנן שטרובל ז"ל

נלב"ע י"ט סיון תשמ"א תנצב"ה.

הונצח ע"י משפחת שטרובל – רמת גן

מאוצרות הפרשה

אלקים, הם האמינו אמונה כה שלמה וחושית כי השם יתברך הוא אביהם הרחמן החפץ בטובתם, עד שחשו בנח להתלונן ולהתאונן בפניו כל העת על הקשיים שעברו עליהם, ממש כבנים אצל האב. זה לא נבע אצלם מפחיתות מדרגה, אלא דוקא מרוממות המדרגה, בגלל שחשו כי השם יתברך הנו אביהם וקרוב אליהם."

"אדרבה, אוי לאלו שמכחישים באביהם" – סנט רבי יעקב במשכיל.

זיכרתו משם זמורה ואשכול ענבים אחד וגו' ומן הרמנים ומן התאנים (יג, כג) יש לעיין מדוע הביאו רק פירות אלו מן מינים, ולא הביאו גם זיתים ותמרים, והנה במשך חכמה בפרשת עקב (י.ח) כתב שבמצרים לא היה זיתים ותמרים [ע"ש שהוכיח כן]. וע"פ זה י"ל דהא לא הכירו את הזיתים והתמרים, וכיון שהגיעו לארץ ראו רמונים וענבים וכו' וראו שאותם פירות שהיו במצרים, בארץ ישראל הם משונים בגודלם, ולכן הביאו מזה להוכיח שהארץ משונה, משא"כ הזיתים והתמרים, שלא היה להם במצרים ולא הכירו פירות אלו, א"כ אין בזה הוכחה שהארץ משונה, דאולי ג"כ בשאר מקומות כך הם נראים.

ובמשך חכמה בפרשת חוקת על הפסוק "לא מקום זרע" (ז, כ) כתב שלא הזכירו שמן זית ודבש, שכל זה היו טועמין במן, דכתיב (שמות ט"ז, ח"א) וטעמו כצפחית בדבש ולשד השמן, ולכן לא זכרו זאת, ומשום זה נשאו המרגלים רק אשכול ומהתאנים ומהרמנונים ולא מן הזיתים והתמרים, שזה טעמו במן עכ"ל. (הגאון רבי ברוך דב דיסקין שליט"א, רבד הזהב)

טובה הארץ מאד מאד (יד, ז)

מפני חטאינו שוב אין ארץ ישראל בימינו משובחת כאותה ארץ המתוארת בתורה הקדושה ומלבד זאת, אנשים רבים שאינם שומרי תורה ומצוות ממלאים אותה, נשאלת, אפוא, השאלה: האם גם במצב הנוכחי ישנה מעלה מיוחדת במגורים בארץ הקודש?

שאלה זו עלה לדיון בשיחת חכמים בין רבי שלום משאץ זצ"ל ורבי בנימין מנדלזון זצ"ל, אב"ד קוממיות, אשר היה מגבורי אמוני ארץ הקודש ומצוות התלויות בה, כפי שהובא בעתון "המודיע" תשס"ה.

במהלך השיחה שאל הרב מקוממיות: "מדוע אין כת"ר מגיע לדור בארץ הקודש?" השיב לו הרב משאץ בצורותיו: "שאלתי את דגי הים: 'מדוע אתם משוטטים בחו"ל, הלא לכם אין שום קשיים ועיכובים לשוט לארץ הקודש כמו שיש לי, שהרי מגורי בארץ כרוכים בהוצאות דירה ופרנסה, ואילו אתם, לעומת זאת, יש לכם רשות מהשלטונות ואתם חפשיים מכל וכל? ענו לי הדגים: 'חוששים אנו שיצודו אותנו בשבת קודש...' וד"ל". נענה ואמר לו הרב מקוממיות: "גם אני אמשל משל לכבודכם"

– למלך אחד היו בנים רבים שהשחיתו את דרכם והיו בעלי מדות רעות ורק בן אחד שהתנהג בנימוס ובדרך ארץ כראוי לבן מלך ולא היה בעל מדות מושחתות. ביום מן הימים קם אותו בן, עזב את בית אביו ונסע למרחקים. אביו התגעגע אליו ביותר ושלח שליחים רבים לדבר אל ליבו שישוב לארמון. אך הבן התקשה לעשות זאת והסביר לאביו כי הוא בוש מאחיו המושחתים. "בני, בני" – השיבו אביו המלך – "על כבוד עצמך אתה חושש, ועל כבודי אין אתה חושש... מסרב אתה להיות כאן ולהראות לזקני העם שיש לי לכל הפחות בן אחד שהולך בדרך הישר?" מכאן, שהישיבה בארץ ישראל מרבה כבוד שמים, דוקא משום שנתרו רק מתי מעט נאמנים למלכו של עולם (ומתוך האור)

דבריו העוצמתיים של רבינו בחיי, אותם הוא כותב כהקדמה לפרשת השבוע, פרשת שלח, וכאילו נכתבו ברוח הימים בהם אנו נמצאים

לא מעט ילדים (ומבוגרים...) מוצאים את עצמם בשעת האזעקות ברגשות מעורבים בין מציאות לאמונה: אם הקב"ה שומר עלינו והוא מכוון כל טיל וטיל וברצותו יניצל האדם וכן להיפך, מה טעם יש למהר לרוץ אל המרחבים המוגנים?

והנה התשובה מפיו של רבינו בחיי בן יוסף אבן פקודה: הקב"ה ברא את עולמו והטביע בו את דרכי הטבע. ובמילים שלנו: הקב"ה יצר את הטילים הבליסטיים המסוגלים להמיט חורבן והוא ברא וייצר את המקלטים והמרחבים המוגנים (וגם החליט כמובן למי תהיה פריווילגיה של ממ"ד אישי, מי יסתפק בממ"ק – מרחב מוגן קומתי, ומי ייאלץ לנדוד למקלט או למרחבים המוגנים האחרים, לפי הנחיות פיקוד העורף). ומה הוא רוצה מאיתנו? שאנחנו נעשה את המקסימום שבידינו. אנחנו צריכים למלא את מה שאנחנו יכולים ומסוגלים. להתפנות למרחב המוגן המתאפשר לנו (כלי פחד, בלי בהלה, בלי חשש, מתוך ידיעה שהוא יתברך מנהל אותנו, ואנחנו בסך הכל ממלאים אחרי הוראותיו).

ברגע שאת שלנו עשינו – אפשר לסמן זיז גדול ולהחזיר את המושכות אליו יתברך, לדעת שאין לנו באמת שום החלטה לגבי התוצאות, להאמין שאנחנו מסורים בידי יתברך ויתעלה ואין עוד מלבדו. המסקנה: שמירה מקסימלית על הנחיות פיקוד העורף, מתוך עשיית רצון הבורא. מתוך ידיעה שאנחנו בסך הכל 'מבצעים' את מה שבידינו וגורלנו מסור בידי אבינו אב הרחמן – —

שלח לך אנשים ויתרו את ארץ כנען אשר אני נתן לבני ישראל וגו' (יג, ב) הארועים הנוראים שמופיעים בפרשיות האחרונות, ממש מופלאים מבינתנו, החל מפרשת בהעלותך, בואכה פרשות שלח, קרח, חקת ועד בלק, מארע רודף מארע, טרגדיה רודפת טרגדיה, כשכל אחת מהן מעוררת השתוממות עצומה ופליאה גדולה.

הרי כלל ישראל זכו אז לראות בחוש בחסדי השם העצומים והגלויים, למעלה מן הטבע. הם חיו כל העת בצל השכינה, גן עדן בהתגלמותו בעולם הזה. למרות כן, הם לא גמרו להתלונן ולהתאונן כל העת. אך גם בזה יש נקודת זכות עצומה על כלל ישראל, כך היה רגיל לומר הגאון הצדיק רבי אריה לוי זצ"ל, בשם ידידו ורעו הטוב, הגאון רבי יעקב סלמס זצ"ל, אב"ד העיר מוסקבה ברוסיה, ולימים חבר בית דינו של מרן הגאון רבי צבי פסח פראנק זצ"ל בירושלים.

היה זה פעם כאשר התיצב לפניו אחד ממושכילי הזמן במוסקבה, ופיו מלא תרעומת על אנשי דור המדבר-דור דעה, מדוע כל העת הם התאוננו והתלוננו? הרי הם ראו כל כך הרבה נסים וחסדים, ובאיזו זכות חשו בנח להתלונן ולרטון. "היתכן דבר הזה?" – שאל המשכיל בנימה מתריסה. השיב לו רבי יעקב מינייה וביה: "מעודי לא ראיתי אדם שפוי שהולך ברחוב ומספר בקול על בעיותיו או מתלונן על צרותיו באוני כל הנקרה בדרכו. אולם כן ראיתי אנשים שבאו למכירתם וקרוביהם ובפניהם שפכו את לבם. כי איתם הם חשו בנח לדבר על מועקותיהם, ולבכות על בעיותיהם ומכאוביהם."

"אנשי דור המדבר", אמר רבי יעקב, "אחזו בכזו מדרגה גבוהה של קרבת

דע מה שתשיב, ומה שלא...

ויאמרו אל כל עדת בני ישראל לאמר הארץ אשר עברנו בה לתור אתה טובה הארץ מאד מאד (י"ד, ז')

לכאורה, עלינו להבין: המרגלים שבו וטענו טענות שונות בגנותה של הארץ הקדושה: הם טענו שמדובר בארץ אוכלת יושביה, הם טענו שלא ניתן לכבושה כי עז העם היושב בה, וכן הלאה... ובכן, כיצד השיבו יהושע וכלב לטענותיהם? מה הועילו בכך שטענו כי טובה הארץ מאד מאד, מבלי להתייחס כלל לטענות הענייניות שהעלו שאר המרגלים?

את התשובה נבין על פי המעשה הבא: היה זה בתקופת כהונתו של הגאון רבי יוסף שלמה כהנמן כרבה של העיר פוניבז'. כאשר הגיע אל העיר, מעט לפני חג המצות, החל לפעול למען הקמת תלמוד תורה וישיבה בעיר. צעד זה היה לצנינים בעיני השלטונות הקומוניסטיים, שהעיר פוניבז' היתה תחת שליטתם באותם ימים. בשיחה שהתקיימה בין הרב ובין ה'קומיסר' היהודי, הממונה מטעם השלטונות הקומוניסטיים, הטיח זה האחרון דברים בוטים באוזניו של הרב. הוא הבהיר כי אין כל טעם בהקמת מוסדות מן הסוג הזה. "מה לכם ולצורה זו?" טען הלה. בדבריו היה איום מרומז אך ברור מאין כמותו. אולם הרב מפוניבז', כמובן, לא נרתע. הוא לא חת מפני השלטונות, ומנוי וגמור היה עמו להוציא את מחשבתו הטובה אל הפועל חרף התנגדותם. והנה, הגיע ליל הסדר. הרב, אשר הגיע אל העיר בגפו, בלי בני משפחתו, הסב לשולחן הסדר אצל אחד מבני הקהילה. כאשר התכונן לפתוח בקריאת ההגדה ובסיפור יציאת מצרים נפתחה הדלת לפתע, ובפתח נראתה דמותו של הקומיסר הקומוניסט, לבוש במדיו המצוחצחים. למותר לציין, כי ביקור מעין זה מעולם לא בישר טובות... ואולם, הרב מפוניבז' כלל לא שת ליבו לנוכחותו של ה'אורח' הבלתי קרוא. מבלי להפנות לעברו מבט החל בקריאת ההגדה בקול רם ובוטח ובהתלהבות רבה. לימים סיפר מארחו כי מעודו לא שמע את קריאת ההגדה במתיקות כה רבה כפי ששמע מפיו של הרב באותה השנה... בכל אותה שעה היה הקומיסר מהלך בפאתי החדר הלך ושוב כשהוא חורק בשיניו וחורש מזימות... לפתע התחולל שינוי: דברי ההגדה, שנאמרו בנעימה ובמתיקות כה רבה, המסו את ליבו של הקומוניסט היהודי. לפתע ניגש אל השולחן, התיישב במקום פנוי, וביקש כי יגישו לו גביע יין... הוא הצטרף אל שולחן ליל הסדר כאחד מן המסובים וקיים את כל מצוות הלילה כהלכתו: ארבע כוסות, מצה ומרור, ואפילו אפיקומן... בשעת לילה מאוחרת, לאחר שהסתיים ה'סדר', עזב הקומיסר את הבית ופנה לדרכו, אולם השינוי בקרבו כבר התחולל... בפגישה נוספת שנערכה בינו ובין הרב מפוניבז' בחולו של מועד הבהיר הקומוניסט כי אמנם לא יוכל להעניק את הסכמתו להקמת המוסדות היהודיים כפי שביקש הרב, אולם הוא מוכן להעלים עין מקיומם. "אינני רוצה לשוחח על הנושא עליו שוחחנו בפעם שעברה, אולם מהיום אינני רואה ואינני שומע מאומה!" הבטיח.

הרי לנו, כי לפעמים אין צורך להשיב על טענותיו של האפיקורס. יש להתמקד באמת הפנימית, בטהרתה, באופן היוצא מן הלב. אמת זו בכוחה להמס אפילו את לב האבן ולהשיב תועים לדרך הישר.

ומכאן, תשובה לשאלתנו: שכן אמנם טענו המרגלים טענות שונות ומשונות, אולם יהושע וכלב ידעו היטב שכדי לדחות את טענותיהם אין כל צורך להידרש לגופם של דברים... יש רק לחזור על האמת הפשוטה, בטהרתה, מעומק הלב, ומובטח לה לאמת זו שתפעל יותר מכל הטענות שבעולם... לפיכך, הם רק חזרו והדגישו: "טובה הארץ מאד מאד", מבלי להתייחס כלל לטענותיהם של המרגלים האחרים... (ללמדך מאוצרותיו של הרב מרדכי פרוינדליך זצ"ל)

פינת ההלכה

כרטיס השתתפות ב'אבות ובנים'

נפוץ בקרב מארגני 'אבות ובנים' וחברות תהילים וכדו' לחלק לילדים המשתתפים שם כרטיס המאמת את השתתפותם, ובסוף תקופה מסוימת מקבלים הילדים תמורה כנגד כמות הכרטיסים שאספו, או שהם משמשים ככרטיסי הגרלה עבור הילדים, ונתעוררה שאלה אם מותר לחלק כרטיסים אלו בשבת. והנה, כרטיסים אלו אין להם שימוש בשבת עצמה, לא באופן שמקבלים תמורה לאחר השבת ולא באופן שהם משמשים ככרטיסי הגרלה, משום שגם גורל אסור להטיל בשבת וכמבואר בסו"ס שכ"ב ומשנ"ב שם ס"ק כ"ה שאפילו אם הוא דבר מצוה ולא מצי למיעבד מאתמול גם כן אסור בשבת. וגורל שהתירו הוא גורל על קדיש כדכ"ש ס"ק כ"ד והטעם בזה הוא משום שאין הגורל על דבר מסוים אינו דומה למקח וממכר, וגם בגורל כזה לא התיר המשנ"ב ע"י פתקאות רק ע"י שמפיסין ביניהם ע"ש, ואם כן דין כרטיסים העומדים להשתתפות בגורל כדין כרטיסים שמקבלים עבורם תמורה. ובמשנ"ב ס"י ש"י ס"ק כ"ד שמעות הוי מוקצה מחמת גופו דאסור לטלטל אפי' לצורך גופו ומקומו, ומה"ט הם עושים את המקום שמונחים בו לבסיס לדבר האסור כמבואר שם. וטעם הדבר כי הפמ"ג בפתיחה לס"י ש"ח שכיון שהם לא ראויים למידי לאו תורת כלי עליהם. ובאמת לא כל כלי שלא ראוי לשימוש בשבת מאבד שם כלי ממנו, דבכה"ג דינו ככלי שמלאכתו לאיסור, וצ"ל שמעות גריעי מסתם כלי שאין לו שימוש בשבת, משום שכלי שמלאכתו לאיסור הוא כלי שיש לו שימוש מצד עצמו הנותן לו שם כלי רק ששימוש זה הוא אסור בשבת ולכן הוי כלי שמלאכתו לאיסור, מה שאין כן מעות אין להם שימוש עצמי כלל רק הם ה"ת לקבל את תמורתם ולכן אין להם שם כלי כלל. ועל פי זה נראה לרד"ק כרטיסים אלו כמעות שאין להם שם כלי כלל, רק הם משמשים כדי לקבל תמורתם והוי מוקצה מחמת גופו, ולכן הם מצד עצמם אין להם היתר טלטול. וכדי לצאת מידי שאלה זו, יש שהוסיפו על הכרטיסים מאמרי חז"ל או הלכות כלשהן כדי להתיר את השימוש בהם לכתחילה, ויל"ד אהני תקנתן להוסיף עליהם ד"ת כדי להתירם. ומצינו כעין זה ברמ"א בס"י ש"ז סט"ז שכתב שהאיסור לקרוא בשיתח חולין ובסיפורי מלחמות הוא דוקא אם כתובים בלשון ע"ז, אבל אם הם כתובים בלשון הקודש שרי, וכן הוא שם במשנ"ב ס"ק ס"ג דמה"ט מותר לקרוא אגרות שלום הכתובות בלה"ק דיש ללמוד מתוכו הלשון וגם כתוב בו כמה פסוקים של תורה ע"ש, ומבואר שכתובת כמה פסוקים של תורה מהני להתיר קריאה של אגרות שלום. אכן, זה מהני אם באמת קוראים את אותם פסוקים וד"ת הכתובים בו, אבל מציאות הדברים שלא הילדים ולא ההורים מעיינים במה שכתוב על גבי הכרטיסים, ונמצא שהשימוש שלהם הבלעדי הוא רק לצורך קבלת הפרס ואין כלל שימוש בד"ת הכתובים על גבם, וא"כ קשה להתיר מטעם זה. והנה, בפמ"ג שם בהמשך דבריו כשכ' שמטבע הוא מוקצה מחמת גופו, הוסיף שאם יש נקב במטבע זהב או אוזן וראוי לתלות בצואר בתו ומכל מקום הקצה לסחור בהם, אז יש לומר דלא הוי מוקצה מחמת גופו רק מוקצה מחמת מלאכתו לאיסור עכ"ל, ולדבריו אף שאינו עומד לשימוש לצואר בתו מכל מקום מה שהוא ראוי לזה נותן לו שם כלי, ולפי זה י"ל בנדו"ד שכרטיסים אלו אף שאין לומדים ממה שכתוב בהם, מכל מקום שם כלי עליהם והוי מלאכתו לאיסור. ואם הם מלאכתם לאיסור י"ל שמותר לחלקם בשבת ולהשתמש בהם משום דהוי צורך גופו. אלא שלענין שימוש בכלי שמלאכתו לאיסור, דינא הוא שבמקום שיוכל להשתמש בכלי של היתר או באופן של היתר, כתב המשנ"ב בס"י ש"ח ס"ק י"ב שאין להשתמש בכלי של היתר במקום כלי של איסור, ולמדנו מדבריו שיש מקום להעדיף שימוש בכלי של היתר עד כמה דאפשר. ומטעם זה חיפשו בשכונתנו המעטירה אפשרות חלוקה לכתחילה ממש, ומצאו אפשרות נפלאה לגרום לילדים ואף להורים לעיין בכרטיסים בשבת, וזאת על ידי כתיבת חידו"ת על גביהם, ובעינינו ראינו כי הציבור הק' שותף לדבר מעיינים בכתוב על גבי הכרטיסים, וחידו"ת אלו הפכו לשיח בין הילדים וההורים, ובצורה כזו בודאי יש היתר לחלק כרטיסים אלו בשבת. (הגאון רבי צבי רותן שליט"א רב קהילת פסטורל והמשולש גני איילון)

תשובה לחידה פר"ש: שובה: "שובה ה" (י, לוח). ובר"ש: "מנחם תרגמו לשון מרגוע".

מזל טוב

מרכז העיר: משפחות שוורץ – פוקס להולדת הבת הנכדה   משפחות יונג – בן זאב להולדת הבת הנכדה
משפחות חלבי לאירוסיה הבת   משפחות ארסליס – וינשטוק – רייזמן לנשואי הבת הנכדה הנינה   משפחת חיים שטיין לנשואי הבן
גני הדר: משפחת שולמן לנשואי הבן   משפחת פוירשטיין לאירוסיה הבת   משפחת רוטמן לנשואי הבת   משפחת בוקטוס להולדת הבת
משפחת גיאת להולדת הבת

הודעות לשמחות ניתן לשלוח עד יום שני בפקס: 037608833 או למייל a7608833@gmail.com

לע"נ
נתנאל בן
ציפורה
ושלמה
רפאל בן
אסתר
ת.נ.צ.ב.ה.

פרשת שלח תשפ"ה

שְׁלַח לְךָ אֲנָשִׁים וַיֵּתְרוּ אֶת אֶרֶץ כְּנָעַן (יג, ב)

שלח לך - לדעתך, אני איני מצוה לך, אם תרצה שלח, לפי שבאו ישראל ואמרו "נשלחה אנשים לפנינו" ... ומושה נמלך בשכינה. אמר הקב"ה: "אני אמרתי להם שהיא טובה... חיייהם שאני נותן להם מקום לטעות בדברי המרגלים למען לא יירשנה" (רש"י)

בני ישראל ראו ניסים ונפלאות על כל צעד ושעל ביציאת מצרים ובמדבר, ובכל זאת לא האמינו לדברי הקב"ה שארץ ישראל טובה. איך מבינים זאת?

אלא כך הוא טבע האדם, למרות שכשרואה נס הוא מתרגש, אבל עדיין ארוכה הדרך כדי לעשות שינויים במעשיו ואמונתו. הסיבה לכך היא משום שלולי זאת היה הנס פוגע ביכולת הבחירה, לכן נתן הקב"ה כנגד זה 'שכחה רגשית' של הניסים, כך שללא עבודה עצמית על הפנמת הנס והרגשת ההשגחה הפרטית - לא יהיה ניתן לעשות שינוי. והיינו שהנס הינו 'כלי עבודה' בלבד, ועדיין צריכים לעבוד איתו ולהשתמש בו כדי להפנים את הרגשת ההשגחה הפרטית ולעורר את כוח האמונה.

* * *

סיפר הגאון רבי ראובן אלבז שליט"א: נתקלתי פעמים רבות באנשים שאמרו לי: "אם אני אראה בעיניים שלי נס, כאן ועכשיו, אני חוזר בתשובה!" - אני מתחיל להניח תפילין ולשמור שבת!"

רגיל אני להשיב להם: "גם אם תראה נס - תישאר בדיוק כמו שהיית! מניסים לא חוזרים בתשובה!"

בעינינו ראינו אנשים שחוו על בשרם ניסים ונפלאות, ואפילו התעוררו קמעה מכוחם, אך ההתעוררות לא החזיקה מעמד זמן ממושך. כעבור זמן קצר שבו להיות כבראשונה. 'ונשכח כל השבע'... ולא נותר מאותם ניסים שום רושם!

אני זוכר מימי נעורי, שראש הישיבה שלי, מורי ורבי הגאון המובהק רבי דב מאיר רובמן זצ"ל, סיפר באחת משיחותיו את הסיפור הבא: בשנת תש"ח התגוררו בחיפה הרבה מאד

ערבים. שכונות שלמות היו מלאות בערבים, והיהודים היו בה מיעוט. לעתים קרובות היו פורצות קטטות בין הצדדים, והיהודים חיו בפחד מתמיד. היהודים חברו יחד כדי להגן על הקהילות היהודיות בעיר. "יום אחד", סיפר ראש הישיבה, "כשריחה של מלחמת תש"ח כבר היה מורגש בחלל האוויר, הגיע לישיבה מפקד בכיר, שהיה רחוק מאד משמירת תורה ומצוות, ואמר לי: 'רבי! הרבו בתפילות בישיבה! המצב חמור! מלחמה בפתח! הערבים רבים וחזקים יותר מאתנו! הנשק שבידיהם כפול ומכופל עשרת מונים מהנשק שבידינו, ואין אנו יודעים מה ילד יום...'".

זה היה, כאמור, בשעות היום. באותו לילה, באמצע הלילה, דפק המפקד על דלת ביתו של הרב, שהיה עדיין ער, שקוע בתפילתו על המצב, ואמר לו: "רבי! באתי לספר לך שראיתי את הקב"ה! כל הערבים שכל כך פחדנו מהם, ברחו על נפשם. באופן בלתי צפוי כולם עזבו את בתיהם ונמלטו על נפשם! אין הסבר אחר, אלא שמאת ה' היתה זאת!"

הרב שמח בלב: "הנה עוד בעל תשובה שמצטרף אלינו... מי ש'ראה' את הקב"ה ישוב, ללא ספק, בתשובה שלמה!"

כעבור כמה ימים הרב השתתף באיזושהי אסיפה, שנכח בה גם אותו מפקד. הוא התבקש לתאר מה קרה באותו לילה גורלי, והלה החל לתאר כיצד "כוחנו ועוצם ידינו עשו לנו את החיל הזה"... באלו תכסיסים מבצעיים השתמשו, ובאלו מהלכים צבאיים נקטו. בקיצור: אנחנו עשינו, אנחנו נלחמנו, אנחנו הברחנו אותם מבתיהם, הכל 'טבעי'. בלילה הוא 'ראה' אלוקים, וביום שלמחרת כבר שכח ממנו...

[מתוך 'משכני אחריר']

אִם חִפְץ בָּנוּ ה' וַיִּהְיֶיָּה אֶתְנוּ אֶל הָאָרֶץ
הַזֹּאת (יד, ז)

האמונה בה' יתברך היא הבסיס לחיי היהודי, בלעדיה קשה לחיות את החיים כיהודי בעוה"ז, ומאידך גיסא - כשיש אמונה, יש הכל, כי הכל כבר טמון בה...

* * *

כל מהלך ימי חיי הגאון רבי חיים פנחס שיינברג זצ"ל מיום היותו לאיש, היו באמונה בהירה. זה כבר התחיל מימי

בא אלי מכר אחד ואמר לי: 'כך לא מנהלים עסקים, זו בטלנות להתחייב לשלם בלי להשיג את הכסף בהגיע זמן הפירעון'. אמרתי לו: 'אי אפשר לבנות ישיבה כאיש עסקים. אם היו מנהלים כך ישיבות - לא היו ישיבות בעולם. כי איש עסקים אינו עושה עסק עד שהכסף יהיה בידו, אך מי שבונה ישיבה - לעולם אין לו כסף מזומן, ואין הוא יודע מה יהיה מחר, אך יש לו ביטחון!'. ובעצם, אלו הם חיי תורה! כי תכלית התורה לבטוח בקב"ה, וכולם מעמידים את האדם בניסיונות ומצבים, כדי שיזכה למידת הביטחון. אך בסייעתא דשמיא השי"ת מזמין לו די מחסורו, אלא שצריך להיות 'אביר לב', ולהחזיק מעמד בעת הניסיון ולא להישבר".

פעם באמצע הבניה, נוצר מצב שההוצאות היו רבות, והיה צורך לשלם לספקים ולקבלן וכסף אין. כשהתקרב היום - היו המקורבים והעובדים במתח, ושאלוהו שוב ושוב מה יהיה, אך הוא היה סמוך ובטוח שכשתגיע השעה - הכסף יגיע, ולא ניכר עליו שום לחץ... ובאמת, יום אחד לפני המועד הסופי נכנס למשרד הישיבה רבי אליעזר שוורץ, והביא איתו מעטפת כסף, ובה סכום כפול ממה שנדרש. עובדי המשרד, שנכנסו לרבינו בשמחה לבשר לו על הדבר, סיפרו שהוא ציטט אז את דברי הספורנו עה"פ (ויקרא כה, יט): "וכי תאמרו מה נאכל בשנה השביעית הן לא נזרע ולא נאסף את תבואתנו וצווינו את ברכתי לכם השנה השישית ועשת את התבואה לשלוש השנים". ומקשה, וכי רק משום שיאמרו מה נאכל יצווה השי"ת את ברכתו, הלא אדרבה אם לא ישאלו, הינם יותר מאמינים? מבאר הספורנו, שהמדובר הוא במי שדואג בשנה השישית כיצד יתפרנס, ואכן אילו לא היה דואג - היה מתפרנס בשביעית בדרך קלה יותר, לא על ידי ריבוי היבול בשנה השישית, אלא בדרך של "ואכלתם לחמכם לשובע", כמו שפרש"י 'אוכל קמעא ומתברך במעיו', ואז אין לו צורך בריבוי התבואה בשישית, ורק מי שבמדרגה פחותה יותר והוא שואל, הוא יקבל אמנם את ריבוי התבואה, אולם יצטרך לעמול בטיפול בו, ולשמור עליו שלא יתקלקל ולא ייגנב וכד', לעמול להתייגע בחינם. סיים רבינו: "עלינו להרגיל עצמנו לחיות באמונה פשוטה, בלי קושיות ושאלות, ואז נזכה להנהגה ניסית ולהתנהל בלי שום קושי".

כמה שנים לאחר שהישיבה הוקמה, דיברו אתו כמה מעובדי הישיבה, שיש צורך לקנות רכב לישיבה, ובכך תחסוך הישיבה בכספים. רבינו שמע את הפרטים ואמר, שאכן הדעת נותנת לקנות. למעשה, קשה היה מאוד להוציא הוצאה כה גדולה, כאשר קופת הישיבה היתה ריקה לגמרי. למרות זאת, רבינו דחף לקנות, באומרו שאם אכן צריך זאת, לא צריך לחשוש והכסף בא יבא. למרבה הפלא, באותו יום הגיע לארץ אחד מתלמידי הישיבה בעבר, שהיה שולח סכומי כסף מפעם לפעם, ובא לביקור בישיבה. כששמע שקנו רכב - החליט לתרום את כל עלותו...

כאשר היה חסר כסף והיו מדברים בדאגה, היה מתפלל: "האין לכם בטחון?" והיה אומר: "יהודי מתפלל בכל יום שלש תפילות להקב"ה, וכל שיחו ושיגו דיבורי אמונה: 'ברוך

בחרותו הצעירים, בהם ויתר על כל הבלי עולם הזה - הנוצצים בארה"ב שבעתיים - והקדיש את כל כולו לתורה הקדושה. והמשיך בתחילת ימי אברכותו כשהוא והרבנית עזבו את ארה"ב השבעה יחסית וגלו לישיבת מיר בפולין הענייה והנחשלת מבלי לדעת כיצד יסתדרו וממה יחיו... וכן גם אח"כ כשחזרו לאמריקה המשיכו לחיות חיי אמונה ובטחון. האברכים שלמדו בכולל של ישיבת 'חפץ חיים', שרבינו באותה תקופה עמד בראשו ומסר בו שיעורים בקביעות, סיפרו שרבינו היה להם לסמל ודוגמא במידת הביטחון. בין בני הכולל לא נמצא מי שלא התפרנס בדרך כל שהיא, אם זה בעבודה משלימה בבית בשעות הערב, כמה שעות ביום, או כמה שעות בשבוע, בליטוש יהלומים [עבודה שהיתה נפוצה באותם ימים בין היהודים בניו יורק], או בכל מלאכה אחרת שהזדמנה, או לחילופין שהאישה עבדה, או שההורים היו אמידים ולא נצרכו לפרנסה. רבינו היה היחיד ביניהם שהקדיש את כל כולו לתורה, למרות שלרעייתו לא היתה אז עבודה, ובשנים ההם כמעט ולא היה לו מקור הכנסה, שכן כמעט ולא קיבל משכורת מהישיבה מחמת מצבה הכלכלי, וגם כשקיבל - היתה זו משכורת זעומה, כמושגי הימים ההם, למרות זאת תמיד למד בהתמדה ושקידה, והיה רגוע ושמח, וכשהיו שואלים את הרבנית באותן שנים: "הלא אין פרנסה ואיך אתם חיים?", ענתה: "אני הולכת למכולת עם הביטחון שלו..."

בשיחותיו בישיבה ובכולל, היה מרבה לדבר ולהשריש ענייני אמונה וביטחון, הדברים השפיעו על התלמידים, ועשו חריץ עמוק בחייהם. רבים מהם מעידים, שעד היום מושרשים בהם יסודות אלו, שרבינו השריש בהם באותן שנים. אחד מתלמידי הישיבה דאז, הג"ר מרדכי רעננט זצ"ל, היה אומר שבני הישיבה 'התחתנו' עם הביטחון של רבינו וחיו עם זה. בחור שלא היה לו שקל בכיסו, וסבור היה שלהתחתן ולהיכנס להוצאות הוא דבר לא אחראי, כשרבינו אמר לו 'אל תדאג הכל יסתדר', היה הבחור רגוע, מכיוון שידע שיכול לסמוך על עצת רבינו. השלווה והביטחון שנסך - היו מופלאים, וראו ישועת ה' בחוש!

ביטוי מוחשי לדרגתו בביטחון, היה בעת שהוקמה ישיבתו 'תורה אור' ונבנה בניינה הגדול, וכן בשנים הראשונות לאחר מכן, כאשר הישיבה התמודדה לא אחת, עם מצבים לא קלים. לפעמים הוצרכו לשלם סכומי כסף גדולים לקבלנים וספקים וכדו' ומועד התשלומים התקרב והכסף עדיין לא היה בידיו, וכן בכל מיני מצבים ממצבים שונים, הוא תמיד היה רגוע ומרגיע את כל העוסקים במלאכת הבנין בביטחון בהיר, שהיות והישיבה הוקמה להגדיל תורה ולהאדירה, הוא סמוך ובטוח שהשי"ת ימלא כל החסרונות, וכל מה שצריך לבנין הישיבה - יגיע בצורה מושלמת. וכך הווה.

על מקרה אחר סיפר רבינו עצמו, באחת משיחותיו בישיבה: "כאשר בנינו את הישיבה באמריקה, היה צריך לשלם כתשלום ראשון שלושים אלף דולר לבניית הבנין. מועד התשלום התקרב, ובכיס עדיין לא היתה פרוטה לפורטה.

השם', 'בעזרת השם', ומה קורה כשמגיע למעשה? הרי כל ענין הביטחון הוא לא עניין לדיבורים חיצוניים, אלא למבחן 'למעשה' כשמגיעים לניסיון". ואמר בשם רבו המשגיח רבי ירוחם: 'שער הביטחון נלמד יותר בחשק, כאשר בכיס יש כסף'..., היינו מבחן המאמין הוא בשעת ניסיון, ולא כאשר יש לו הכל וטוב לו. והיה מוסיף ומתבטא: "ח"ל ניכר בשדה הקרב".

בערוב ימיו שאלו פעם אחד מנכדיו: "האם לא קשה לסבא ללכת לישיבה בחולשת כוחותיו?". ענה לו רבינו בפשטות: "לו הייתי מתחיל לחשוב על עצמי וכוחותי כשלעצמם, אתה צודק, אולם הגר"א הלא אומר על הפסוק: 'רוח איש יכלכל מחלוה' - אם הרוח חזקה גם הגוף מבריא באופן טבעי. אם כן, דווקא משום שברצוני להבריא ולהתחזק - עלי ללכת לישיבה".

וְזָכַרְתֶּם אֶת כָּל מִצְוֹת ה'

וְעֲשִׂיתֶם אֹתָם (טו, לט)

בפרשת שבוע זה אנו מקבלים את מתנת הציצית, החושפת לנו תגלית ייחודית: 'וזכרתם את כל מצוות השם' - הציצית היא הכלי בעזרתו יתחדד אצלנו הזיכרון בכדי שנזכור לקיים את כל מצוות השם. כמה מרגש ומעורר שמחה, לגלות כי הקדוש ברוך הוא לא רק שנתן לנו מצוות ערכיות שמשנות לנו את החיים, אלא גם העניק לנו כלי עוצמתי לזכרון, מין תזכורת תמידית צמודה, לבושה עלינו, המזכירה לנו בכל רגע את מצוותיו ואת הדרך הנכונה לחיות. ומלבד זאת אומרים חז"ל ש'הזהיר במצות ציצית - אינו נמשך אחרי לבו ועיניו', ובזה חושפים לנו סוד נוסף במצווה זו, שהרי כל הנסיונות שלנו מתחילים מהעיניים המתגרות, הלב שנמשך, ומשם מתחילה ההידרדרות... אבל הלובש ציצית - הרי הוא מוגן, הקדוש ברוך הוא מניח חומה בצורה על לבו, הוא לובש 'אפוד מגן' מפני היצר!

* * *

את הסיפור המסעיר הבא, כתב בעל המעשה בעצמו, בעדות אישית מטלטלת לב ומסעירת נפש, מתוך התופת הנאצית בימי השואה האיומה. הדברים מופיעים בספר 'מקדשי השם', שכתב הגאון רבי **צבי הירש מייזליש** זצ"ל, רב העיירה ניימארק שבגליציה, לימים רב במחנות העקורים, ולבסוף כיהן כרב קהילת 'שארית ישראל' בשיקאגו, וספרו מתאר בקולמוס ספוג דם את גלגוליו בעמק הבכא. וזה דבר המעשה: היה זה בשערי המקום הנורא ביותר עלי אדמות, מחנה ההשמדה 'אושוויץ'. לשם הגיעו הרב ובני משפחתו, כשבחיקו של הרב טמון החפץ האהוב עליו מכולם - הטלית היקרה אותה קיבל בירושה מזקנו, הרה"ק **בעל הייטב לב' מסיגעט** זי"ע. בדרך לא דרך הצליח להחדיר את הטלית לצריף אליו שובץ, אך הבין כי מסוכן להתעטף בטלית גדול במחנה בו שורצים אנשי קאפו

אכזריים, ולפיכך, בצער רב, בלב קרוע ושותת דם, חתך הרב את הטלית הגדולה, נקב חור במרכזו, והפכה לטלית קטן. אמנם, גם ללבוש טלית קטן זה מסוכן במחנה אושוויץ, אבל לפחות ניתן ללבושה תחת הבגדים, ולקוות שלא ישימו לב. הדבר היה כרוך בסכנה של ממש, שכן בגדי האסירים במחנה היו זהים ודקים, ובמבט מעמיק ניתן היה לגלות כי מתחת הבגד השגרתי - מדי האסיר, לובש האסיר בגד נוסף. אך הרב לא יכול להיפרד מבגד הציצית היקר. 'לבי בטוח שמצות ציצית תהיה לי לסגולה ולשמירה מפני המזיקים בשעת הרס העולם' - הוא מעיד על תחושתו. במקום כמו אושוויץ, כשסכנה כבידה מרחפת מעל החיים, הצורך בלבישת הציצית נחוץ הרבה יותר מימי השגרה...

מדי ערב, אחרי יום עבודה מפרך, הלכו האסירים לצריף העלוב שנשא את השם מקלחת, היה זה חדר קטן שצינור מים קרים בתקרתו. בכניסה ישב שומר אכזר שהביט ביהודים היוצאים מהמקלחת, בחן אותם לוודא כי איש מהם אינו יוצא לבוש ביותר מבגד אחד. כדי להפיג את שעמומו, היכה לא פעם יהודי מזדמן, סתם, מתוך אכזריותו שנודעה לשמצה... כשראה השומר את הרב יוצא, הבחין כי בגדיו עבים מהרגיל. חיש קרא אליו את הרב, ואחרי חבטה הגונה על ראשו החל ממשש את בגדיו, מוצא מתחתיהם את הבגד היקר - את בגד הציצית... הרב רעד באימה, עיניו בהקו בחרדה, ואילו השומר צחצח את גרונו ושפשף את אלתו, לפני שהחל לצרוח ולהצליף: 'בוש לך יהודון! מהיכן גנבת את הבגד הזה? וכי לא די לך בבגדים הנאים שהמחנה מספק לך?' שאג הצורר והצליף ברב מכות רצח...

אחרי דקות ארוכות של הכאות והשפלות, שוחרר הרב, אסף את עצמותיו השבורות, עצר את שטפי הדם, ויצא לצריף שלו. מיד בכניסתו לא הביט על עצמותיו הדואבות ולא חבש את פצעיו, ראשית בדק את בגד הציצית, לוודא כי נותר בשלמותו... כשגילה כי הבגד עודו לגופו, מלוכלך בכתמי דם ומאובק היטב אך עדיין כשר ומהודר ללבישה - עיניו נצצו משמחה וכמעט ששכח את המכות הרבות שחטף... מה לו מכות, מה לו הכאות, מה לו חבטות... מה צריך יהודי יותר מבגד ציצית? ויותר מזה, כל עוד הבגד עליו - הוא מוגן, הוא שמור, כל פגע רוחני וכל מזיק גשמי, לא יוכלו לו. ועוד, הרי השומר האכזר יכול היה להורגו באבחת יריה אחת, אבל לא עשה זאת! האין זו עדות להגנתה של הציצית?

הרב המשיך ללבוש את הציצית במסירות, לכל אורך תקופת המלחמה. לקראת סיומה, החלו הנאצים בתוכנית שטנית ומרושעת להעביר את היהודים אסירי הפרך לתוככי גרמניה. רגע לפני שעלו על הרכבת, הוכרחו להתייצב בשתי שורות ישרות, ולעבור בסך לפני הקאפו - השומר שעתידי ללוותם במסע, שספר אותם ומישש את בגדיהם, מוודא כי אינם מבריחים עימם כל ציוד בטחוני או בעל ערך. כשהגיע אל הרב מייזליש, מיד במישוש הראשוני, הבחין שמשהו

לאור בקשת בנו מקרב לב, וכיוון שאב לעולם ינסה להיטיב לבנו - הרים את ראשו מכתף בנו, והטה את ראשו לצד השני - להשכיב את הראש על כתף היהודי היושב בצמוד אליו מהצד השני ומירווח צר נוצר בין ראשי האב והבן...

באותה עת, בשמיים הכהים הפרושים ממעל, נצנצו פנסי מטוסי ארצות הברית. מפציצים כבדי משקל ורחבי גרם חיפשו את הנקודות המיועדות להפצצה, וגילו רכבת נאצית שועטת על המסילות. עד מהרה לחץ הטייס על הכפתור הנכון, ושיגר פצצה עוצמתית במיוחד לעבר הרכבת. בניסי ניסים החטיאה הפצצה את הרכבת עצמה, ורק רסיס ממנה נשר לתוכה...

הרסיס פער חור בתקרת הקרון בו היה הרב מייזליש, ועבר במרווח הצר שבין ראשו לבין ראש בנו - כן כן, באותו מקום עליו השעין האב את ראשו אך לפני שניה... משם המשיך הרסיס היישר לספסל אליו שכב השומר הנאצי הארוך, וברגע אחד פגע בשתי ידיו, מותיר ידיים כרותות למחצה ושותרות דם... הנאצי התעורר והחל לזעוק מייסורים, משתנק מבכי, צועק בקול, מתייסר עד אין קץ. נס פלאי היה זה, שהרב ניצל בהטיית ראשו לצד השני שניות ספורות קודם לכן, לאור בקשתו המפתיעה של בנו. הציצית המשיכה להגן עליו בשל מסירות נפשו, ונקמה את נקמתה בצורר האכזר שהשחית אותה ברשעותו... כל הנוכחים בקרון, הביטו בנעשה בחרדה משולבת בתדהמה. הן זה לא יאמן, כיצד הרב שמסר נפשו על הציצית ניצל בכמה שניות, ואילו הרשע שפגע בציצית שילם את המחיר במלואו, עד שנקטעו באחת שתי ידיו שהשחיתו את הבגד היקר.

מדהים עד כמה יכולה הציצית להגן ולשמור על מי שהתמסר לה באדיקות, ולנקום את נקמתה במי שהפריע ללבישתה במסירות נפש! כי גם אחרי שהציצית לא היתה עליו, מסירות נפשו למענה הצילה את חייו, והשיבה לשונאו את גמולו בראשו. הצורר הנאצי האכזר סיים את חייו בייסורים, ולעומתו - הרב השתחרר כעבור ימים בודדים וזכה להקים משפחה וקהילה לתפארת, מכון חיים חדשים ועשירים ביהדות ובעשייה.

לדורי דורות עוד יהדהד המסר העולה מסיפורו המטלטל: ציצית היא שמירה, הגנה, אפוד מגן של ממש. ברוחניות כמו בגשמיות, בכל רגע נתון יש לנו אויבים. היצר הרע מתחדש בכל רגע, טוען טענות, נותן תירוצים, מנסה לדרדר אותנו לתהומות שלא נדע... מראות אסורים, שמיעות לא רצויות, ביטול תורה, לשון הרע שמאוד מגרה לאומרו - היצר אינו בוחל באמצעים... כנגדו, וכנגד הקמים על בטחונו האישי גם במובן הגשמי, יש לנו 'אפוד מגן' - הציצית היקרה. כמה נאמץ אותה אל ליבנו, נחבקה באהבה ובשמחה, נשמור עליה כשרה ומהודרת, עשויה בכוונה ומושלמת במידתה. נלבש אותה מדי יום בשמחה תוך הכרזה ברורה: ברוך הוא אלוקינו שבראנו לכבודו ונתן לנו הגנה יקרת ערך - את מצוות הציצית! [מתוך 'פניני פרשת השבוע']

אינו כשורה. בחמת זעם משך את חולצתו, ולנוכח עיניו הנדהמות גילה שם בגד מצהיב מיושן, מאובק ומקומט, וחוטים קשורים לו בצידיו. הרב הביט לעברו בחרדה גלויה, ואז, במשיכה אכזרית וחזקה, משך השומר הנאצי את בגד הציצית, וקרע אותו מעל גופו של הרב...

"לא, לא, רק זה לא!" - זעק לעברו הרב באימה, "הבגד הזה לא שווה כלום, אתה לא צריך אותו. אנא, תן לי אותו בדרכי האחרונה!" - התחנן הרב כמבקש על נפשו... אך בקשת הרב עוררה את חמת זעמו של השומר, וכשלא מצא כל פריט בעל ערך אחר - בחר לבטא את זעמו על בגד הציצית היקר... בחרי אף, תפס השומר את הבגד וקרע אותו לגזרים, לנוכח עיניו הדומעות של הרב...

"אוי ואבוי!" - החל הרב בוכה ומיילל, "מה יהיה? לקחת לי את הבגד, לקחת לי את ההגנה!" - התחנן שוב, מבקש לעצור את הקריעה הנפשעת, את השחתת הבגד שמסר את נפשו לשומרו, והוא ששמר עליו... אך השומר האכזר לא אבה לשמוע, תפס את הבגד והשליכו אל התנור הבוער, שם הפך למאכולת אש...

הרב התפרץ בבכי מסעיר, מלווה במבט הומה את הבגד הנשרף. השומר לא נתן לו אפילו להיפרד מהבגד כראוי, וזירזו לעלות על הרכבת הממתינה. בלב קרוע ומורתח עלה הרב על הרכבת, מבכה את בגד הציצית היקר שאבד לו, את השמירה וההגנה שכבר לעולם לא ישובו. עם זאת, התחזק הרב באמונה כי מסירות נפשו והעובדה כי כה התאמץ והתחנן על בגד הציצית, תעמודנה לו להגנה ושמירה גם בשלבים הבאים...

וכך אכן קרה, עוד באותו ערב. השעה היתה שעת לילה מאוחרת, כשהרכבת שעטה על המסילות בואכה גרמניה. בתוכי קרונות המשא הצטופפו מאות יהודים שישבו צפופים וצמודים זה לזה, דחוסים בדוחק נוראי, וכדי לעצום עין לשינה מינימלית - הוצרכו להישען זה על כתף זה. במרכז הקרון, כמו פריץ מדושן עונג, שכב על ספסל רחב הקאפו האכזר ששרף את הציצית, וישן שנת ישרים כשקול נחירותיו מהדהד ברחבי הקרון...

גם הרב מייזליש ניסה להירדם מעט, והשעין את ראשו על כתפו של בנו זלמן לייב שישב לצידו, מנסה לעצום עין. עברו כמה דקות, כתפו של הבן החלה לכאוב מהתנוחה בה הוא נושא את ראש אביו, ופנה לאביו בבקשה: "אבא, הכתף כואבת לי מאוד, אני כבר לא מחזיק מעמד יותר..."

ברגע הראשון, הדבר נראה מוזר. מדוע שהבן יסרב לשאת את ראש אביו על כתפו, במקום בו כל יהודי מושיט את כתפו לראשו של חברו? מה קרה לבן, שהתנוחה כל כך הכבידה עליו, עד שגרמה לו לפנות לאביו בקריאה נרגשת כי יטה את ראשו לצד השני!?! גם האב התפלל, ובתיאורו, הוא מסביר עד כמה היה הדבר לפלא בעיניו. אך עם זאת,

קבלת שבת

שנה שמונה עשרה - עלון דו שבועי

בסיעתא דשמיא, כ"ד בסיון התשפ"ה.

העלון טעון גניזה ■ אין לקרוא בשעת התפילה!

ניתן לקבל את העלון במייל KSHABAT@INN.CO.IL
הערות והארות, תרומות ובקשות להפצת העלון יתקבלו
בברכה בטל': 052-7620219.

פרשת שלח

"שֶׁלַח לָךְ אֲנָשִׁים וַיָּתְרוּ אֶת אֶרֶץ כְּנָעַן" (יג, ב).

יש לדקדק, שהקב"ה אמר למשה "שלח לך אנשים" ואילו ישראל אמרו (דברים א, כב): "נשלחה אנשים לפנינו... וישיבו אותנו דבר".

ביאר המגיד מוילקומרי: הקב"ה אמר למשה "שלח לך אנשים", היינו שהם יבואו אל משה ויספרו לו, ורק לו, מה שראו. אולם ישראל אמרו: "נשלחה אנשים לפנינו... וישיבו אותנו דבר", רצונם היה שהמרגלים ימסרו להם את תוכן הדברים. ואכן לבסוף נהגו המרגלים שלא כרצון ה', כאמור (לקמן פס' כו): "ויבואו אל משה ואל אהרן ואל כל עדת ישראל... וישיבו אותם דבר". המרגלים לא שמעו את ציווי משה לשוב ולומר את דבריהם רק אליו, אלא אמרו את דבריהם לכל העדה, וזה היה שורש וגורם הקלקול.

אמנם המרגלים ששלח יהושע ולא קלקלו שליחותם, נהגו כדין, כאמור (יהושע ב, כג): "וישובו שני האנשים... ויבואו אל יהושע בן נון ויספרו לו", ולא בפני המון העם.

"שֶׁלַח לָךְ אֲנָשִׁים וַיָּתְרוּ אֶת אֶרֶץ כְּנָעַן" (יג, ב).

מפרש רש"י: "למה נסמכה פרשת מרגלים לפרשת מרים? לפי שלקתה על עסקי דיבה שדיברה באחיה, ורשעים הללו ראו ולא לקחו מוסר". מדוע הדגיש רש"י 'ורשעים הללו ראו'? מהי הנפקא-מינה אם ראו או שמעו?

פנינה חריפה אמר על כך הגאון רבי דוד ב"ר משה, 'דיינא דקרתא קדישא ווילנא', בספרו "מצודת דוד":

בגמרא בשבת (דף צז, ע"ב) נחלקו תנאים האם כאשר דברו אהרון ומרים במשה (בסוף הפרשה הקודמת), לקתה רק מרים בצרעת, אך גם אהרון, וזה לשון הגמרא: 'ויחר אף ה' בם וילך - מלמד שאף אהרון נצטרע, דברי רבי עקיבא. אמר לו רבי יהודה בן בתירא: עקיבא, בין כך ובין כך אתה עתיד ליתן את הדין. אם כדברך - התורה כיסתה ואתה מגלה אותה, ואם לאו - אתה מוציא לעז על אותו צדיק'. והגמרא תמחה: הלא בפסוק נאמר "ויחר אף ה' בם" (הרי שגם אהרון נענש)? ומתרת: ההוא בנזיפה בעלמא. והגמרא מסיקה: 'תניא כמאן דאמר אף אהרון נצטרע, דכתיב "ויפן אהרון אל מרים והנה מצורעת", תנא: שפנה מצרעתו'.

למדנו ממסקנת הגמרא, שאף אהרון נצטרע, אבל אי אפשר לומר זאת, כי ממה-נפשוך זהו חטא לפרסם את הדבר, כדברי ריב"ב רבי עקיבא.

והנה, מדברי רש"י עולה, כי אלו לא דברו אהרון ומרים במשה - לא נחשב למרגלים חטא מה שדברו על ארץ ישראל, ורק משום צרעתה של מרים, שלא לקחו ממנה מוסר, נחשב להם הדבר לחטא, שהרי ראו שלקתה על עסקי דיבה ולא לקחו מוסר. ומכלל הן אתה שומע לאו: אילו היה המקום למרגלים לטעות ולחשוב שמרים לקתה בעוון אחר, ולא על עסקי דיבה דברה באחיה, היו המרגלים פטורים.

מעתה, הלא הפסוק מעיד שגם אהרון וגם מרים דברו במשה, ומדוע נענשה רק מרים? וכי משוא פנים יש, חלילה, לפני הקב"ה? ואמנם, מכח זה יכלו המרגלים להסיק שמרים לקתה על חטא אחר, כי אילו הדיבה לקתה, מדוע לא לקה אף אהרון? אך הלא באמת גם אהרון נצטרע, אלא שאיננו רשאים לגלות זאת, כפי שהתבאר מדברי ריב"ב בגמרא.

אולם המרגלים לא נזקקו לעדותנו, שהרי ראו בעיניהם את המעשה, וידעו בבירור שגם אהרון לקה, ואם כן ידעו בבירור שלקו בעוון הדיבה על משה, והיה להם ללמוד אך הם לא למדו!

הוא אשר מדגיש רש"י: 'ורשעים הללו ראו - ולא לקחו מוסר', ולכן נענשו! (ושל לא יחסר)

"וַיִּקְרָא מֹשֶׁה לְהוֹשִׁעַ בֶּן נֹון יְהוֹשֻׁעַ" (יג, טז).

יש לדקדק, מדוע יהושע נקרא 'יהושע בן נון' - בחיריק, ולא 'בן נון' - כפי שצריך לומר?

אלא, ביאר מרן ה'חתם סופר' זע"א (והיה דרוש זה שגור על לשונו של הסטייפלער זצ"ל): ידוע (רש"י בראשית יז, ה) שהאות יו"ד שהוסיף משה ליהושע נלקחה משמה של שרי שנהייתה 'שרה'. אולם האות יו' שהייתה בשרי לא היתה מנוקדת, ואילו כשהייתה אצל יהושע - היה עליה הניקוד 'שוא' [יהושע], ומהיכן נטל משה את שתי הנקודות הללו?

אלא, נטל שתי נקודות מה'סגול' שב'בן נון' והפכו ל'חיריק', ואת שתי הנקודות נתן ל'יהושע'...

"והתחזקתם ולקחתם מפרי הארץ" (יג, כ).

מובא במדרש-רבה (טז, יד): "לא רצו ליטול מפירות ארץ ישראל, אילולי כלב ששלף את הכלי-זיין וירץ לפניו ואמר להם: אם אין אתם נוטלים - או אתם הורגים אותי או אני הורג אתכם - לא היו נוטלים, לפיכך 'אם לא הארץ אשר דרכה רגלך בה לך תהיה' (יהושע יז, ט)".

מדוע היה צריך כלב להכריח את המרגלים ליטול מפרי הארץ?

פירש בספר 'וידבר משה' בשם אביו, תלמיד ה'חתם סופר':

ה'חתם סופר' שאל על הפסוק "והתחזקתם ולקחתם מפרי הארץ", מדוע היו צריכים 'להתחזק' כדי ליטול מפרי הארץ, וביאר כי ארץ ישראל ירושה היא לבאי הארץ ומשום כך לא היה בלקיחת הפירות משום גזל, אך אם בסופו של דבר לא ייכנסו לארץ, אזי מתגלה הדבר למפרע שגזל הוא בידם, ולכן היה עליהם 'להתחזק' כנגד היצר הרע שהסית אותם כנגד הכניסה לארץ, ורק אז יוכלו לקחת מפירות הארץ.

ומעתה מובן מדוע סירבו המרגלים לקחת מפירות הארץ, כיון שידעו את אשר בלבבם כנגד הכניסה לארץ, לכן נמנעו לקחת מפירותיה משום גזל, לולי כלב ששלף חרבו וכפה עליהם ליטול מפירות הארץ. אמנם, לאחר שהוברר שאין הם נכנסים לארץ, הרי לכאורה חטא כלב בכך שהכריחם ליטול מפירות הארץ והכשילים באיסור גזל, ברם היות שלא יאוונה לצדיק כל אוון, אמר לו משה רבינו: "אם לא הארץ אשר דרכה רגלך בה לך תהיה", נמצא שהכל שלו למפרע ועל כן אין זה גזל.

(שנים מקרא)

"וַעֲתָה יִגְדַּל נָא פַּחַ ה' פֶּאֶשֶׁר דְּבַרְתָּ לְאָמֹר" (יד, יז).

מהי כוונת הכתוב באומרו "כאשר דברת לאמר"?

במסכת ראש השנה (יז, ע"ב) על הפסוק (שמות לד, ו) "ויעבור ה' על פניו ויקרא", דורשת הגמרא: "אמר רבי יוחנן: אלמלא מקרא כתוב אי אפשר לאומרו, מלמד שנתעטף הקדוש ברוך הוא כשליח צבור והראה לו למשה סדר תפילה. אמר לו: כל זמן שישאל חוטאין יעשו לפני כסדר הזה ואני מוחל להם".

וכבר עמדו המפרשים על לשון הגמרא "יעשו לפני כסדר הזה", הכיצד שייכת 'עשייה' באמירת י"ג מידות של רחמים?

היו שפירשו כי כוונת חז"ל כפשוטו, היינו שיש לו לאדם להידבק במידותיו של הקב"ה, כדבריהם (שבת קלג:): "מה הוא רחום אף אתה רחום, מה הוא חנון אף אתה חנון".

ויש שפירשו שה'עשייה' היא האמירה עצמה, והביאו ראיה לכך מדברי הזה"ק האומר כי המידה הראשונה מה'י"ג מידות היא מדת "א-ל", ומידה זו בוודאי לא שייך בה כל עשייה אצל האדם, מכאן ראיה כי 'לעשות' משמעו להתעטף בציצית ולומר ככוונה סדר י"ג מידות.

ואכן כך כתב החיד"א: "לפיכך תיקנו לומר א-ל הורתנו לומר שלוש עשרה, היינו ממידת א-ל' למדנו את חובת האמירה ב'י"ג מידות, ואם כן 'זכור לנו היום ברית שלש עשרה'".

זהו שאמר משה רבינו: "כאשר דברת - לאמר", היינו הבטחת כי האמירה' לבדה היא שתעורר את מידת הרחמים.

(טללי אורות)

"וַעֲשׂוּ לָהֶם צִיצִית עַל פְּנֵי בְגֵדֵיהֶם לְדָרְתָם וְנָתַנוּ עַל צִיצִית וְגו' וְהָיָה לָכֶם לְצִיצִית וְרָאִיתֶם אֹתוֹ וְזָכַרְתֶּם כֹּחַ וְעֲשִׂיתֶם" (טו, לח-לט).

מדוע פותח הפסוק בלשון נסתרת: "וַעֲשׂוּ לָהֶם צִיצִית... וְנָתַנוּ עַל צִיצִית הַכֹּהֵן", ומיד לאחר מכן 'עובר' הפסוק ללשון נוכח: "וְהָיָה לָכֶם... וְרָאִיתֶם... וְזָכַרְתֶּם... וְעֲשִׂיתֶם"? הלא דבר הוא.

פנינה נפלאה על כך, מופיעה בספר הקדמון "בירך יצחק", להגאון רבי יצחק ברכה זצ"ל, מחכמי ארם צובא:

קיימא- לן שבציצית יש דין 'לכם' - משלכם, ואם שאל טלית שחל ארבע כפות מחבירו, פטורה מן הציצית, אך אם שאלה כשהיא מצויצת - מברך עליה מיד. לכשתבוננו, יסתבר לנו שדין זה נרמז להפליא בפסוק:

"דבר אל בני ישראל וגו' ועשו להם ציצית וגו' ונתנו על ציצית הכהן" - הכל בלשון נסתרת, ללמדנו שאם אחרים עשו ציצית מצויצת כהלכתה על כנפי בגדיהם, אז "והיה לכם לציצית", כי בכגון זה דינה כאילו היא 'לכם' - משלכם, ומברך עליה מיד, אולם אם נשאל את הטלית כשהיא מצויצת - פטורה, ואפילו ציצה השואל, אין זה בגדר 'לכם', ולכם פתח בלשון נסתרת וסיים בלשון נוכח. כפתור ופרח!

(ושל לא יחסר)

העלון מוקדש לשחרורם במהרה של כל השבויים בריאים ושלמים, לרפואת כל הפצועים, להצלחת וישועות כל אנשי הבטחון ועם ישראל בכל מקום שהם.

שבת שלום ומבורך

אחוזים ביירוטים מוצלחים, הרי שבשאר המדינות בהן היא פועלת באותו אופן, אחוזי ההצלחה שלה נמוכים באופן דרסטי ביותר.

"אנחנו המומחים בתחום, שוברים את הראש עד היום כדי להבין מה פשר ההבדל העצום בין ישראל לשאר המדינות. ניסינו לבדוק מספר גורמים אפשריים שיכולים להיות הסיבה לכך, כמו עוצמת הרוח ותנאי אקלים אחרים בשטחים השונים, אבל לאחר בדיקות מקיפות כל האפשרויות נשללו והחידה התעלומתית נותרה בעינה, איש אינו יכול להסביר בצורה מדעית את השינוי הבולט.

"וכאן מגיעה המסקנה האישית שלי", אמר האיש בקול רועד מהתרגשות. "נוצרה בי הכרה ברורה מאוד, כי הגורם האמיתי לשינויים העצומים במערכת ההגנה האווירית אינו שום גורם גשמי אחר, מלבד העובדה שכאן בארץ ישראל יושבים ועומדים באוהל של תורה ציבור אדיר של אברכים ובני ישיבות השוקדים יומם ולילה על תלמודם, וזכות התורה הקדושה היא זו שמעניקה כיפת שמירה עליונה על יושבי הארץ ומביאה לכך שהמערכת שפותחה על ידינו מצליחה בפועלה מעל ומעבר למצופה. שונים הדברים במדינות אחרות המשתמשות בכיפת הברזל, שם כמעט ואין יהודים שומרי תורה ומצוות ובודאי שלא בני תורה, ולכן אין בהם את אותה רמה גבוהה של שמירה לה אנו זוכים כאן בארץ.

"לאור זאת", סיים האיש בעל החזות החילונית כשברך טהור מבצבץ בזווית עיניו, "הרגשתי זכות וחובה לקראת השנה החדשה, לפגוש אחד כמותך, שגורא כמי שמקדיש את חייו ללימוד התורה, ולשלם עבורו את הקנייה לחג, כאות הוקרה והערכה למי שנוטל חלק מרכזי בהגנה ושמירה על כולנו, יושבי ארץ ישראל".

גוש התכדרר בגרוננו של המדען המכובד, ודמעת התרגשות כמעט ונמלטה מעינו, כשהוא מפטיר לעברו של יצחק המשתומם: "אז תודה ענקית לך, בשם כל העם, שנה טובה ומבורכת שתהיה לך!"

(מתוך 'מאה ושניים סיפורים' - ח"ד, מאת הרב צבי נקר)

לאחר שניונת של הלם ראשוני, מיהר יצחק להשיב בדחייה מנומסת לאיש: "חלילה לי, מה פתאום שתשלם לי על הקנייה? הנה ברוך השם יש בידי לשלם", הוא נופף מול איש שיחו בכסף שבידו, "איזו סיבה יש לי לקחת ממך מתנות לחינם?"

אבל האיש המבוגר שמולו לא התכוון לוותר: "צדיק! אני ממש מבקש ממך, תן לי לשלם בשבילך על הקנייה הזאת ואסביר לך אחר כך מדוע זה כל כך נחוץ לי. אני רוצה לעכב כאן את האנשים שבתור, נצא החוצה ואספר לך את מניעיי, אני בטוח ש'תסלח' לי לאחר שתשמע..."

לאחר הפצרותיו המתחננות של האיש הבלתי מוכר והחריג בנוף, יצחק לא היה מסוגל לעמוד מנגד ולהמשיך ולהתעקש, הוא זו הצידה והתשלום על הקנייה החגיגית הגדולה בוצע על חשבונו של האיש, שהיה נראה נרגש מאוד מן האפשרות שניתנה לו.

"בוא תשמע", הוא פתח במונולוג מרגש לאחר התשלום. "אני משמש כעובד וותיק במפעלי רפאל, הרשת הלאומית לפיתוח אמצעי לחימה שונים". בינתיים גלגל יצחק את העגלה המלאה אל מחוץ לסופר כשפטרון הקנייה מלווה אותו בחביבות מופגנת ומגולל את סיפור עיסוקו המכובד.

"ספציפית אני אחראי על תחום פיתוח וייצור מערכת היירוט המפורסמת 'כיפת ברזל'. איני יודע אם שמעת על כך, אבל המערכת המתוחכמת הזו אינה נמצאת בשימוש רק כאן בישראל, היא משווקת בשנים האחרונות לכמה וכמה מדינות אחרות בעולם, שם היא משמשת הן לניסויים שונים והן לשימוש מבצעי בפועל ליירוט טילים וסיכול איומים אוויריים נוספים."

יצחק, אברך הכולל שלנו, שראשו ורובו בהווית דאביי ורבה, לא הצליח להבין איך כל זה מתקשר אליו בערב ראש השנה הממשמש ובא, אך האיש מצידו התעלם מן העיניים התוהות שמולו והמשיך לספר.

"אנחנו ברפאל גילינו נתון מדהים ומסתורי: בעוד שאין בארץ המערכת המופלאה הזו זוכה בסייעתא דשמיא להצלחה גבוהה מאוד של למעלה מתשעים

מהו המרכיב המסתורי שמעניק למערכת 'כיפת ברזל' הישראלית את אחוזי ההצלחה שלה, הגבוהים דרמטית על פני שאר מדינות העולם? התשובה המלאה לפניכם, על פי עדותו של עובד בכיר במפעל הפיתוח וייצור אמצעי הלחימה 'רפאל'.

ערב ראש השנה תשס"ה, הצרכנייה החיפאית הייתה עמוסה לעיפה. אנשים נשים וטף, עגלות דוחקות זו בזו, שקיות מרשרשות וערמות מצרכים, המולה אנושית ממחרת ותורים משתרכים לכיוון הקופות. ערב חג, הציבור עורך את קניותיו לקראת שני ימי החג ויום השבת שלאחריהם.

יצחק, אברך כולל יקר המקדיש את ימיו ולילותיו ללימוד התורה הקדושה, ערך אף הוא את קנייתו לקראת ראש השנה. הוא כבר העמיס בעגלתו את הצריך לפרנסת ביתו לקראת החג, קנייה מכובדת שככל הנראה תגיע לסך בלתי מבוטל של שטרות כסף, והוא נעמד באחד התורים בואכה הקופה הרושמת לשם עריכת החשבון.

עודנו ממתין לתורו, הוא שם לב כי זוג עיניים ממוקדות בו. יהודי מבוגר ונכבד שנראה היה ממוצא רוסי ובעל חזות של אחד שאינו נמנה על הציבור החרדי, מתבונן בו בעניין רב. הוא עומד מאחוריו בתור ומביט בו ממושכות, ולרגע היה נראה אפילו שהוא שוקל לגשת אליו ולומר לו משהו. הדבר היה מוזר לו ליצחק, מה מצא בו האיש הזה? אולי הוא טועה ומחליף בינו לבין מישהו אחר שמוכר לו? מה גם שהיהודי הזה איננו בעל חזות של שומר תורה ומצוות, ומה יכול להיות שהוא רוצה ממנו?

בינתיים הגיע תורו של יצחק. הוא פירק את תכולת עגלתו על הדלפק והעביר את המוצרים הרבים בקופה. החשבון שיצא הכיל כצפוי סכום די מנופח, כראוי לערב חג ושבת רצופים כבשנה זו.

יצחק כבר התכוון לשלוח מכיסו את אמצעי התשלום כדי לשלם את תמורתה של קנייתו המכובדת, אך אז הוא חש נגיעה קלה בכתפו. היהודי הרוסי שהתעניין בו ממרחק עד עתה - עומד כעת סמוך אליו וחיוך אדיב על שפתיו: "לכבוד הרב", הוא פונה אל יצחק בנימה של בקשה, "תרשה לי לשלם במקומך על הקנייה שלך לכבוד החג".

פנייה לשבת בענייני הלכה ואגדה

האם מותר לברך ברכת-הלבנה תחת עץ? חלק א'

הדרכי משה (א"ח סי' תכו) הביא שמצא כתוב בהגהות אלפסי החדשות (פ"ח דברכות) ש'אין לקדש את הלבנה תחת גג, ואיני יודע טעם בדבר'. ע"כ. ופסק כן בהגהת השו"ע (סעיף ד).

ובביאור הגר"א ציין, שהמקור לדין הרמ"א הוא ממה שמסופר בגמ' בסנהדרין (מב) על האמוראים מרימר ומר זוטרא, שהיו 'מכתפי אהדדי' כשבירכו ברכת הלבנה. ע"כ. וביאר בדמשק-אליעזר את הראיה, שלשון 'מכתפי' היינו שהיו יוצאים כנגד הלבנה, כיצאיהם להקביל פני מלך. וכן מצינו בשבת (קט). שר' נחמן היה מכתף ועייל מכתף ונפיק לקראת שבת, והכונה היא יוצא כנגדה.

וצריך לברר בדבריו. א. לפירושו שמכתף הכונה יוצא, פירוש הגמ' בשבת הוא: ר' נחמן היה יוצא ויוצא, יוצא ונכנס. וזה אין לו ביאור.

ב. בכל הש"ס, פירוש תיבת 'מכתף' הוא מלשון משואות, היינו משאות [ע' שבת (ה); ביצה (כה סוע"ב), כתובות (לא), ב"ק (לא), ב"מ (פח), סנהדרין (ז)], וכמו שפירש ברש"י שם, שר"ג הרים משאות על כתופו, ונכנס ויוצא להביא עוד פריטים לכבודה של השבת. וזה א"ש כהאור זרוע שפירש, שהיו עבדיהם נושאים אותם על הכתף מרוב שמחה [וברבינו מנוח (על הרמב"ם, ברכות יז), פירש, שהיו נושאים אותם על הכתף כדי שיראו את הלבנה. ויש עוד פירושים בזה, ואכ"מ].

ויש שביארו את ראיית הגר"א באופן אחר, שאין הראיה ממרימר ומר זוטרא עצמם, אלא מכך שעבדיהם היו צריכים לשאת אותם על כתפיהם, ש"מ שיצאו חוץ לבית, דאילו היה תחת גג, היו יכולים להישען על הקיר וכד' ולברך. וע' בשו"ת אגרות משה (ח"א, א"ח סי' קמד) שביאר את הראיה באופן דומה, ע"ש.

והנה, מצינו ב' טעמים עיקריים לדין זה, שאין לקדש הלבנה תחת גג: א. הב"ח, הלבוש ועוד אחרונים ביארו, שהוא מצד שאין זה דרך חשיבות וכבוד לקדש הלבנה תחת גג, ולכן צריך לצאת לתוך הרחוב כדרך שכשבים להקביל פני מלך יוצאים לקראתו, שמראה בכך הערכה וחשיבות למצוה, שאם לא יוצא נראה כאילו רוצה שהמלך יבוא אליו. וכ"כ האגודה (ח"י מסכת סופרים, פ"ט, בסוף ההגה).

והוסף הב"ח, שלמדים זאת מדברי הגמ' הנ"ל, שהכונה היו ש'נתחברו יחד כתפיהן להדידי ומברכין יחד, שזהו דרך חשיבות להקביל פני שכונה. ולפירושו,

משולחנו של העורך

מכתפי' הכונה שהתחברו בכתף.

וסיים הב"ח, דאין זה לעיכובא, ובאופן שאינו יכול לצאת תחת כיפת השמיים, כגון מי שיש לו מיחוש וכד', מותר לברך אף תחת הגג. ע"כ. לדין זה הסכימו רבים מהאחרונים, ביניהם: יוסף אומץ (יוצא, סי' תסט), ט"ז, מג"א, חסד לאלפים, שלמי חגיגה, משנ"ב ועוד אחרונים.

ב. במהרי"ל (מנהגים, סוף הל' ר"ח [עמ' ז בנד"מ]) נתבאר טעם אחר, שהוא בכדי שלא יאהיל עמו (ויש שנקטו 'עלי', ולכא' הכונה שבענפי האילן יתכן ותהיה טומאה, וע' לקמן) שום דבר טומאה, והביאו המג"א (סק"ד) ועוד. ובברכי יוסף (סק"ד) כתב, שזו כוונת השלטי גיבורים במסכת ברכות (פ"ח אות א, דף נב), שכתב 'אין לעמוד תחת גג אלא ברחוב או בחצר במקום טהרה, והתוס' כתבו שלא נודע אצלנו טעם המנהג'. ע"כ. והאליה רבה (סק"ז) הביא את דברי השלט"ג, וכתב שבעירי פראג שלפעמים מקדשים את הלבנה בבית-הקברות, צריכים לזרז להרחק ד' אמות מהקברים. ע"כ. והוא בכדי שלא לקדש את הלבנה במקום טומאה.

וכתב הברכי יוסף, שהמהרש"ל לא חשש לדין זה, לפי מה שכתב תלמידו המובהק בספרו מטה משה (לרבי משה מות מפרעמסלא, סי' תקלז) שהמהרש"ל ישב בחבורה שמח וטוב לב, והגיע שעת קידוש לבנה ולא היה רוצה לצאת לחוץ, וצויה לפתוח החלון נגד הלבנה ובירך ברכת הלבנה וקידשה. ע"כ. ולא כתב שהיה אוסס שלא יכל לצאת, אלא שלא היה רוצה. וביאר הברכ"י, שלכן המהרש"ל לא החמיר לצאת לבחון, דס"ל כתוס' שלא נודע לנו טעם המנהג.

וכתב הגאון המקובל רבי עובדיה הדאיה זצ"ל בשו"ת ישיביל עבדי (ח"ח, א"ח לה, ג), שהנפקא-מינה בין הטעמים היא: האם ראוי לברך ברחובה של עיר מתחת לאילן; לטעמם של הב"ח והלבוש יש להתיר, כיון שיצא לרחוב ונחשב לדרך כבוד, אך לטעמם של המהרש"ל, אין זה ראוי, שתחת האילן שייכת טומאה. והכריע הישכיל עבדי כטעם א', שמוותר לכתחילה לברך תחת האילן, אחר שרוב האחרונים תפסוהו לעיקר. וכן נראה מהאחרות רבינו (ח"א, עמ' קעה) שהביא על מרן החזו"א, שהיה יוצא למרפסת מקורה ומקדש משם את הלבנה, שבעצם היציאה הוא מראה שיוצא לקבלת פני שכונה, דהעיקר הוא כטעם א'.

חלק אחרון - בע"ה בעלון הבא, לפי חוקת.

זה בני ואלמדה

אוצרות דעת, נטפי חיוזוק ופרקי הדרכה מלוקטים מאוצר שיעוריו של הגה"ח רבי שמעון שפיצער שליט"א

המלחמה – שעת מבחן! תפקידנו בעת הזאת: להתחזק בביטחון בה' יתברך!

מאמר מיוחד לרגל המצב השורר בארץ הקודש!

ונמצא להלכה למעשה, שאם הגיעה לאדם בשורה רעה על איש פלוני שנפל קרבן במלחמה או אם הגיעה לו הדיעה על מספר גבוה של קרבנות שנפלו במקומות שונים, ככל שלא יתן לכל אלה להשתלט על מחשבתו, אלא יכניס תחתיהן מחשבות של אמונה וביטחון ויאמץ את לבו כי הנה בוודאי יושיע אותנו הקב"ה מכל פגע רע, יקיים בכך מצות הביטחון שהיא מצות עשה דאורייתא, ולדעת רבינו יונה מקורה בפסוקים אלו שנאמרו על שעת המלחמה!

לא תוכל להתעלם

אמנם כן, כאן תתעורר השאלה: וכי אפשר שרצון ה' שנתעלם מן המציאות? הלא רצונו בוודאי שנכיר במציאות ונתבונן בה, הן כדי שנתעורר על ידה בתשובה והן כדי שנדע להזהר בכל מיני זהירויות! התשובה פשוטה, אך יש ליתן עליה את הדעת: הנה כל דבר המתרחש בעולם, חוץ מן החלק הנראה בזה העולם, יש לה גם את המציאות האמיתית כפי שהיא ידועה בעולם העליון, ואם כפי שהדבר משתקף בזה העולם הוא מעורר בהלה, אין זה מכריח שבעצמותו הוא דבר המפחיד. והרי זה דומה לילד קטן שרואה את אביו רץ במהירות גדולה ונבהל בחשבו שהוא בורח מן הדוב שיצא מן היער, אך בסוף מתברר לו שלא דובים ולא יער, אלא אביו רץ לדבר מצוה.

והנה החלק הנראה בזה העולם בוודאי נוגעת לאיש היהודי בשביל דרכי העבודה שלו, דהיינו כדי שיוסיף להתפלל אל הקב"ה ויתחנן בפניו עליו ועל זרעו ועל כל בני משפחתו, וכדי שיחזק את לבו בביטחון בה', וכדי שיקפיד בהנהגתו שלא להינזק, ולדאוג גם עבור אחרים וכן הלאה. הוי אומר: על מנת שידע האדם מה עליו לתקן ובמה עליו לעסוק מצד עבודתו, עליו להסתכל על החלק הנראה בזה העולם ולהתנהג על פיו. אבל בבואו לאמץ את לבו בביטחון בה', אזי עליו להתבונן במציאות האמיתית ולשים את כל המראה החיצוני כפי שהיא בזה העולם לשחוק ולקלס.

מבואר מדברי רבינו יונה, שהציוויים שנתנה התורה לשעת המלחמה, אינם מוגבלים לשעת המלחמה דווקא, אלא נכונים הם לכל זמן בו המצב נראה מפחיד מאוד ומבהיל את הלב, כי כל אדם באופן פרטי מִצָּוָה אֶזְלָהִסִּיר את הפחד מליבו על-ידי חיזוק בטחון בה' שבוודאי יושיע אותו ויצילנו גם בשעה קשה זו מכל צרה וצוקה, ושעת המלחמה היא רק דוגמה למצב כזה.

אל תיראו ואל תחפזו

והנה הנשר הגדול הרמב"ם ז"ל הוסיף על כך תוספת חשובה, וזה לשונו (הלכות מלכים פ"ז ה"ו): "מאחר שיכנס בקשרי המלחמה, ישען על מקוה ישראל ומושיעו בעת צרה, וידע שעל יחוד השם הוא עושה מלחמה, וישים נפשו בכפו ולא יירא ולא יפחד... וכל המתחיל לחשוב ולהרהר במלחמה ומבהיל עצמו, עובר בלא תעשה, שנאמר (פרשת שופטים כ"ג) "אל ירך לבבכם אל תיראו ואל תחפזו ואל תערצו מפניהם".

מבואר מדברי הרמב"ם שהציווי הוא שלא להתבונן בכל אותן ציורים שאנשים היוצאים במלחמה בדרך כלל מעלים בדמיונם, כגון על חללים רבים שנפלים במלחמה וכדומה, כי אם יעלה ציורים אלו בדמיונו, בעל כורחו יפחד, ואז לא יועיל לו מה שנאמר לו שלא יפחד. אומרים לו ליוצא למלחמה: "זכור שהקב"ה צוה אותך לצאת למלחמה, בטח בו ואל תעלה בשום אופן בדמיון את כל אותן תמונות של נופלים בקרב, ואם תבוא אליך הבשורה על פלוני שנהרג וכדומה, אל תתבונן בכך, אלא תסיח דעתך מכך ותמשיך להלחם בחירוף נפש".

היוצא לנו מדברים אלו שאנו מִצָּוִים שלא להעלות בדמיונו תמונות שעלולות לעורר בלבנו הפחד. והלא כך אמרו חז"ל "ולא תתורו אחרי לבבכם - זו מיתות", והיינו כי גם אם כבר עלה במחשבתו של אדם איזו מחשבה של פחד, יש לו להתעלם ממנה ולא ללכת אחריה (בדומה לאיסור שלא לתור אחרי העיניים שפירשו המפרשים שלא ללכת אחר המראה שנקלט בעין, אלא להתעלם ממנו).

*למצוה גדולה בוודאי ייחשב לעסוק בימים גורליים אלו - אשר מלחמה גדולה משתוללת בארץ הקודש - בענין האמונה והביטחון בבחינת "ללמוד וללמד לשמור ולעשות", והרי זה כמעלת לימוד ענייני חג בחג, ובוודאי נזכה לסייעתא דשמיא גדולה הן בחלק הלימודי והן בחלק המעשי.

~ א' ~

לא להיבהל

הנה רבינו יונה בחיבורו "שערי תשובה" (שער ג אות לא-לב) הביא שני פסוקים המדברים בענין היציאה למלחמה, הפסוק הראשון הוא: "כי תאמר בלבבך רבים הגוים האלה ממני איכה אוכל להורישם, לא תירא מהם" (דברים ז, יז-יח), והפסוק השני: "כי תצא למלחמה על אויבך וראית סוס ורכב עם רב ממך, לא תירא מהם" (שם כ, א). וכתב רבינו יונה שפסוקים אלו באו ללמדנו, שאם נעמוד בפני מקרה שבהם לא נדע לשיט עצות בנפשנו ונרגיש בדוחק ובלבול גדול, לא ניבהל, אלא תהיה ישועת ה' בלבבנו ונבטח עליה! ויותר מזה כתב רבינו יונה בפירושו על ספר משלי (פ"ג פכ"ז) וזה לשונו: "עוד יחייב ענין הביטחון, שידע האדם עם לבבו כי הכול בידי שמים, ובידו לשנות הטבעים ולהחליף המזל, "ואין לשם מעצור להושיע ברב או במעט" (שמואל א - ד.י), וגם כי צרה קרובה, ישועתו לבוא קרובה, כי כל יוכל ולא יבצר ממנו מזימה... על כן יבטח על השם יתברך בכל צרה וחשיכה, וידע באמת כי הוא רב להושיע מכל צרה, וישועתו כהרף עין, ועל כן יקוה לישועתו גם אם החרב מונחת על צוואר האדם, כענין שנאמר: "הן יקטלני לו איחל" (איוב יג, טו), והיא תוחלת אצולה מן הביטחון שהזכרנו! ועוד שם: "ולא ישים לבו לפחד המכה, ויוסיף יראה לשם ותקוה ותוחלת אליו..."

* נאמר בעבר, לפני כמה שנים, בעת אחד מ'מצבי המלחמה' שהיה בארץ ישראל, והדברים נכונים ויפים לשעתם, ופי כמה תקפים הם לעת הזאת.

הרתבונויות

הקב"ה הוא בעל היכולת ובעל הכוחות כולם, וכמו שהביא מלחמה זו לעולם, ולו היית שואל לפני כשבוע ימים, לא היה אחד בעולם שהיה יכול לומר לך שכך זה ייראה היום, כן הוא יכול לסלקה מן העולם ברגע אחד, שהרי מידה טובה מרובה ממידת פורענות. איך? אינני צריך לדעת איך! אבל מאמין אני שהקב"ה יכול לעשותו...

אשר פיהם דיבר שוא

ובכן, נדבר כעת מכמה נקודות אשר יוכיחו לנו שהשתקפות החיצונית איננה המציאות האמיתית, ואלו יעזרו לנו לקיים את הציווי "לא תירא מהם", ושלא להשבר ברוחנו, אלא להיפך, להוסיף ולהתחזק ולעשות את כל המצוות הנוגעות לתקופה זו בשמחה גדולה ועצומה.

ונפנה לזאת ראשונה: הנה שומעים אנו לפעמים איך מספרי הנפגעים הולכים וגדלים מיום ליום, ואיך בכמה מקומות יצא הכול מידי שליטה כאשר אנשים רבים נפלו שם שדודים ואין עוזר, וכן אנו שומעים עוד על מספרים ממספרים שונים אשר טבעם לזרוע אימתה ופחד בלב. אולם אם נתבונן לעומק בכל זה, נסיק מזה דבר אחד בלבד, והוא שכל המומחים למיניהם אין להם מושג מה קרה ואיך זה קרה, ודווקא מפני שאין להם צל צלו של מושג בזה, לפיכך הם מדברים מבוקר ועד ערב על דברים שונים והשערות שונות, כי זהו הדבר היחיד שהם יכולים לדבר ברבים.

הודאת בעל דין

יתירה מכך, הלא המידע שהם מפרסמים לוקים בחוסר הבנה עצום. ואם נרצה, הלא הם עצמם מודים בכך, שהרי אומרים בפה מלא שאינם יודעים איך קורה דבר כזה, המידע שיש להם בידיהם, הם רק חלק קטן מתמונה אחת גדולה שאין מי שמכיר אותה על נכון.

ומעתה התמיהה היא עלינו: מדוע אנו נבהלים כל- כך ממה שהם מספרים? הלא מה שהם מספרים אינם מגלים כלום אלא על כך שהאנושות עומדת בחוסר ידיעה מוחלט בנוגע למלחמה, ואם אמנם עלינו ללמוד לפי מה שנראה לעין איך לתקן את מעשינו ואיך להתנהג כדי שלא לינוק ושלא להזיק, עם כל זה אנו יכולים ללמוד על-ידי התבוננות מעמיקה שהתמונה איננה ידועה לאנושות ושאין לנו תלות במידע שמפיצים המומחים השונים ומציפים את רגשות לבנו!

לא להיסחף אחר הרגש

עוד עלינו לדעת שרגשות הלב מסמים את העיניים. לב האדם מתעורר בפחד בדרך כלל רק מפני שמתעוררים בו רגשות בלבד, ולא מחמת המציאות האמיתית. דוגמא לדבר: אם יראה האדם חולה פצוע מלחמה שוכב על ערש דוי ומפרפר בין חיים למות, יתעורר בו פחד גדול ויהיר מאז את כולם שלא לצאת מחוץ לפתח הבית ולהקפיד שלא להוציא אפילו את האף מבעד לחלון. אך כאשר יעבור יום או יומיים ותמונת החולה החרוטה בזכרונו תיחלש מעט, ועוד זאת תגענה לאזניו השמועות על כמה וכמה אנשים שהחלימו מן הפגיעה, ועוד כהנה וכהנה שמועות מרגיעות, כי אז גם פחדו יתמעט.

וכיון שנדע שלא מה שרגשותינו מספרים לנו הוא האמת, ממילא נשכיל להבין שאין עלינו להבהל מהם כל-כך. ואם אמנם לענין הזהירות שלא להסתובב במקומות מסוכנים, אכן יש לנקוט במשנה זהירות, וכפי שנתבאר בתחילה, מכל מקום לענין הפחד, יש לזכור שהמציאות איננה כפי שהיא משתקפת כאן וכפי שהרגשות מספרים לנו, אלא היא מתנהלת בהשגחה פרטית ועל כן אין מה לפחד.

המלחמה תחלוף בלעזימת שבאה

והנה עוד דבר שמעורר פחד בלבותנו הוא המחשבה שאין למלחמה זו סוף ברור, שהרי יש האומרים שיקח זמן רב עד שיכניעו את האויבים, וביתניים אין סופה נראית, שהרי גם אם תבוא אל קיצה, יכולה היא שתבוא ברגע אחד שוב, וגם אם יירגע בחזית אחת, עלולה היא להתעורר שוב בחזית אחרת.

אכן מיסודי הבטחון הוא שלא לחשוב באופן זה, שהרי

הקב"ה הוא בעל היכולת ובעל הכוחות כולם, וכמו שהביא מלחמה זו לעולם, ולו היית שואל לפני כשבוע ימים, לא היה אחד בעולם שהיה יכול לומר לך שכך זה ייראה היום, כן הוא יכול לסלקה מן העולם ברגע אחד, שהרי מידה טובה מרובה ממידת פורענות. איך? אינני צריך לדעת איך! אבל מאמין אני שהקב"ה יכול לעשותו...

לא הכול תלוי במלחמה

עוד חשבון אחד יש שעלינו לתת עליו את הדעת ולהרחיב בו מעט: הנה אתה מדבר היום עם בני אדם ושואל אותם אם חוץ מהמלחמה יש עוד דבר בעולם, והתשובה שאתה מקבל מהם היא שאין, אין שום חדשות בעולם מלבד המלחמה, כאילו כל העולם נעצר.

והאמת היא, שאין הדבר כן. בוודאי יש עולם ומלואו מלבד המלחמה, תינוקות נולדים, האמהות מבשלות ומנקות, האנשים יוצאים ללמוד ולהתפלל וכן הלאה. הקב"ה אינו חפץ שנהיה עסוקים כל היום במלחמה, ושהמוח והלב יהיו שקועים אך ורק בזה. הוא רוצה לשלל היותר נבר על אודות המצב פעם או פעמיים ביום, ובכל שאר הזמן נעסוק בתורה ותפילה, ובחינוך הילדים...

מן העבר אל העתיד

יתירה מכך, הלא כיהודים אין אנו חיים את ההווה בלבד, אלא גם את העבר. כל אימת שאנו באים להתחזק, אנו

מביטים על העבר ורואים כמה הטיב לנו הקב"ה עד היום ומזה אנו מבינים שייטיב לנו גם להבא. כשאנו פורסים לנגד עינינו גם את העבר ומתדבקים בטובותיו של הקב"ה, אנו מבינים "כי רגע באפיו חיים ברצונו", רוצה לומר, הגם שנדמה לנו כאילו יש חרון אף, אין זה אלא רגע אחד, אבל "חיים ברצונו", הקב"ה רוצה להטיב לנו הטבות נגלות בכל עת.

יסוד זה עיקר הוא מעקרי הבטחון, ולדעת הרה"ק רבי צדוק הכהן מלובלין זיע"א הוא נלמד מן התורה, וזה לשונו (קונטרס ספר הזכרונות, מצוה ראשונה): ויראה לי שבתורה בא על הענין הזה ביחוד גם כן מצוות עשה במקום אחר, והוא מה שנאמר (דברים ח, ב-ג) "זכרת את כל הדרך וגו' למען ענותך וגו', ויענך וירעיבך וגו', למען הודיעך כי לא על הלחם לבדו יחיה האדם, כי על כל מוצא פי ה' יחיה האדם". יראה שענין מצוה זו הוא הבטחון, לענין בענין בתכלית העוני שאין לו מה לאכול, יש לו לזכור ממה שעשה לישראל במדבר כן למען ענותך וגו' שיגיע לשלימות האמונה בהשגחה שהכל מהשם יתברך.

וזה לשון מרן ה'חפץ חיים' זצ"ל (נפוצות ישראל, פ"ד): "ועיקר הכל שיראה להתחזק במדת הבטחון וייוושע על ידי זה, כמו שנאמר (משלי כ, כב) קוה לה' ויושע לך, ואמר חז"ל (מנחות כט, א) כל התולה בטחונו בהקב"ה הרי הוא לו מחסה בעוה"ז ובעוה"ב. והנה העצה לחזק נפשו בענין זה הוא שיתבונן תמיד על זמן העבר מימי חייו כמה עשיריות שנים היה עד כה ובחסד השי"ת לא היה חסר לו אפילו יום אחד מאכילה ושתיה ומלבוש וכדומה, המשך בעמוד ד' ← ואם כן מה לו לדאוג על זמן של

'איבר את פרנסתו בשל המלחמה' - האמנם?

יסוד נוסף באמונה: על האדם לזכור תמיד מה היא הסיבה ומה הוא המסובב. כשרואים בן אדם נפטר מן העולם, אומרים: 'הוא מת מהמלחמה'. כשרואים בן אדם מאבד את פרנסתו, אומרים: "הוא איבד את פרנסתו בהשפעת המלחמה". אמירות אלו גורמות לבני אדם לחשוב שכל מה שנעשה הוא בגלל מקרה הטבע, זה מת בגלל המלחמה, זה איבד את פרנסתו בגלל המלחמה...

השקפה עקומה! זה שנפל או נפצע במלחמה הוא בגזירת הבורא יתברך שמו, ובוודאי גזר עליו כן לטובתו, אם כדי שתהיה לו כפרת עוונות ויבוא צח ונקי לעולם העליון ואם כדי שיתחזק גופו כשיבירא יותר משהיה קודם לכן, ואם בגלל מאות סיבות אחרות, והרי כן כתב הרמב"ם בפירושו על פרק תשיעי דברכות, שמטעם זה יש לו לאדם לברך על הרעה כשם שמברך על הטובה, מפני שאינו יודע סופו של דבר שהוא בוודאי לטובה.

ברור הדבר כשמש, שהקב"ה הביא עליו את הפגע הזה, אלא שהשתמש לשם כך במלחמה. בעבר כשרצה הקב"ה להביא חולי על האדם, היה מביאו על-ידי מחלה אחרת, וכיום שהוא רוצה להביא חולי על האדם, הוא מביאו על-ידי מלחמה.

לענין הבשר נראה כאילו זו היא הסיבה, אבל באמת איננה הסיבה כלל. טלו לכם דוגמא מאדם שחי את שנותיו בטוב ובנעימים וכבר הגיע לזקנה מופלגת, והנה הוא נפגע במלחמה ונסתלק מן העולם. איש זה נתוסף מעתה לרשימת הנפטרים מן המלחמה וכל העולם נתקף בבהלה. המלחמה גבתה קרבן נוסף – עוברת הבשורה. מי אמר לכם זאת? זה שהאיש נפטר אינו בגלל המלחמה, אלא בגלל שהגיע לסוף ימיו, ואלמלא המלחמה, היה מסתלק מן העולם על-ידי סיבה אחרת. ואכן הקב"ה בחר בכוונה לסלק מן העולם על-ידי מלחמה זו מפני שהוא רוצה שייראה בעולם כאילו זו היא הסיבה, אבל באמת איננה הסיבה!

למה נפל המטוס?

חייבים אנו לזכור, שכל קושי שעובר עלינו בתקופה זאת, אינו קשור למלחמה, אלא הקב"ה מביאו עלינו בגלל שהוא רוצה לנסותנו בדבר זה לטובותינו. אם זה אלו שצריכים להיות ב'מרחב מוגן', אם זה אלו שאינם יכולים לצאת מהבית וקשה להם הדבר, אם זה אלו שצריכים לשנות עם בני ביתם וקשה להם הדבר, ואם זה אלו שמאבדים את פרנסתם, הכל הוא מאת ה', ואם בימים כתיקונם הקב"ה לוקח פרנסתו של אדם בדרכים אחרות, כיום בחר לעשותו על-ידי המלחמה. אבל מה החילוק איך הוא עושה זאת? כשהוא מכה את בנו, וכי חילוק יש אם הוא מכה אותו במקל או בחגורה?

ואם כן הוא הדבר, מובן שעלינו לשוב אל ה' ולהתחזק באמונה ובבטחון, בתפילה ובהודאה ובשמחה, אך בשום פנים ואופן לא לשים כל-כך את לבנו אל המקל!

מרן ה'חזון איש' זצ"ל אמר: אנשים חושבים שמפני שנפל המטוס, נפלו עמו כל נוסעיו ונספו. טעות גדולה היא בידם! ונהפוך הוא, כיון שהיו הנוסעים צריכים ליפול ולמות במיתה משונה, ממילא נפל המטוס יחד אתם.

זהו היסוד, בני האדם אינם מתים ואינם נעשים חולים ואינם מאבדים את פרנסתם בגלל הקורונה או המלחמה, אלא מאחר ונגזר עליהם לטובתם שיקרו להם אלו, סלל הקב"ה דרך איך לעשות הכל בבת אחת באופן שיגיע לכל אחד מנת חלקו!

כל אחד וסיבתו

ומזה נבוא להבנה שכאשר דבר כזה קורה בעולם, מדובר באלפי אלפים סיבות אשר האחת אינה קשורה לשניה. ואע"פ שלאדם הפשוט נראה שסיבה אחת לכלם, והיא ה'מלחמה', אין הדבר כן כלל וכלל, אלא כל אחד שמגיע לו איזה היוק יש לכן סיבה פרטית, כי כל אדם יש לו השגחה פרטית. ואם אמנם יתכן שישנה סיבה שגורמה למידה מסוימת לשלוט בעולם, מכל מקום כל אחד יש לו סיבה המיוחדת רק לו אשר היא הקובעת כמה ינוק וכמה עגמות נפש תהיה לו.

הנה בא אדם וסיפר בבהלה: 'ברחוב פלוגי ישנם כמה וכמה נפגעים'. מיד התקוממו עליו יודעי הדבר ואמרו לו: 'מה אתה מערבב? הלא כמה וכמה מהם לא נפגעו ממלחמה זו! אחד מהם סובל על לבו מאז ומעולם, ואחד יש לו סתם חולי ברגלו...'.

להתוודע ולהגלות שכן הוא ממש גם אם באמת כל הנפגעים סובלים מאותו מום, מה אתה מערבב? הרי אין שום קשר בין זה לזה! כל אחד נפגע מחמת סיבה אחרת לחלוטין כפי שגזרה עליו ההשגחה...

וכשכל אחד ואחד מאתנו ישריש דבר זה היטב בלבו, ממילא יבין שאם נגרם לו איזה היוק או עגמת נפש, אין לו חשבון אלא עם אביו שבשמים, ולא עם כל מה שמתחולל בחוץ!

מה הקשר בין חטא המרגלים למצות ציצית?

מצות ציצית – מהות המצוה וסגולתה!

מאמרי חז"ל בחומר האיסור לגרום פירוד לבבות". עונה לו ראובן: "מאמרי חז"ל טובים לבעלי המדרגה או לבעלי ההון; היות שאינני לא זה ולא זה, לכן אלך לי לבית הדין ויקוב הדין את ההר". ידידו הטוב מזדעק: "הלא חז"ל אמרו שלא חרבה ירושלים אלא מפני שהעמידו דבריהם על דין תורה, והיינו מפני שאמרו יקוב הדין את ההר ולא הלכו לפנים משורת הדין!"...

שוב עונה לו ראובן: מה לעשות ואין לי חמשת אלפים דולר ליתן לו (אמנם רק אתמול עשה ראובן בר מצוה לבנו בחמש עשרה אלף דולר, אבל לשכנו אין לו...). אני מאמין במה שאתה אומר לי, אבל מה שאתה מציע לי כעת הוא, להיפרד מחמשת אלפים דולר בשביל השלום; לזה אינני מסוגל...

בא ידיד אחר שזקנו הבוהק ניכר היטב ואומר לראובן: ראה נא חברי הטוב, לא כדאי לך ללכת עם שכןך עד הסוף, עדיף לך להתפשר אתו. הנך רואה את זקני הלבן?! חציו הימני הלבין בגלל המריבה שניהלתי עם פלוני, חציו השמאלי הלבין בגלל המריבה שניהלתי עם פלוני, והשערות הבודדות שנותרו שחורות בתוכם, הוא בגלל שכבר למדתי לקח ונזהרתי שלא להישאב למחלוקת עם פלוני שכמעט נשאבתי בה. אני מבטיח לך שאם תריב עם שכןך כדי לחסוך את החמשת אלפים דולר, תפסיד הרבה יותר, הן בממון והן בנפש, והרי לא תוכל לראות אותו בבית הכנסת ותצטרך להחבא ממנו בלכתך ברחוב. כדאי לך שתתן לו את החמשת אלפים דולר, ואחרי יום או שבוע תשכח מזה...

ההבדל בין הידיד הראשון לידיד השני הוא, שהראשון דיבר אל ראובן באופן של שמיעה ולכן לא הועילו דבריו, כי ראיית עיניו שבשביל השלום יצטרך להפריד עכשיו מחמשת אלפים דולר, גוברת על השמיעה. השני לעומתו דיבר אליו באופן של ראייה, אתה מחפש תענוג?! אם תוותר תוכל לקבל יותר תענוג! אתה מחפש כסף?! אם תוותר תרוויח יותר כסף! ובשל כך גדולים הסיכויים בהרבה שדבריו ישפיעו על ראובן להימנע מן המחלוקת.

אמור מעתה: עבודת האדם היא להשריש בקרבו במחשבה דיבור ומעשה ובכל מיני האופנים שבעולם, שמה שענינו מספרות לו אינו אמת. עליו להחזיר בלבו ההכרה שהללו לא יביאו לו תענוג אמיתי, ורק האמת הכתובה בתורה תביא לו תענוג אמיתי.

העבודה למעשה

העבודה היא שיש לנו להציע לאור כך, הוא בכמה אנפין: א. להתפלל שהקב"ה יאיר את עיניו. ב. להזכיר לעצמו בכל מיני אופנים שהנראה לעין אינו האמת. ג. להסתכל על העבר שלו ולראות שכל אימת שהלך אחר מראה עיניו נכשל וכל אימת שהלך עם התורה עלה והצלח. ד. לומר פרשת ציצית ככוונה ולהסתכל בציצית כי בוודאי יש בהם גם ענין סגולי להגביר את הכוח בראיית האמת.

ושנן בכל עת, תזכיר לעצמך שוב ושוב, כמה נפלאים היו חייך באותן תקופות שהיית נקי מכל וכל, והתפלל ללא הרף שהקב"ה יאיר את עיניך, כך שהדבר לא יהיה אצלך בגדר שמיעה בלבד אלא בגדר ראייה, וע"י כך תזכה לכל טוב ברוחניות ובגשמיות!

הידיעה בלב, נתקשה מאוד ללכת אחרי הידיעה כנגד מה שנראה לנו בעין.

הלא כך אמרו חז"ל "לא תהא שמיעה גדולה מראיה", ולכן אם יהיו כל המצוות מסורות בידינו רק על ידי שמיעה, לא נוכל לעמוד כנגד השקר הנראה לעינינו כיון שהראיה משפיעה על האדם יותר מן השמיעה. לפיכך נתן לנו הקב"ה את מצות הציצית, שבה תלויות כל תרי"ג המצוות, ובכך הפך את כולן משמיעה לראיה.

הוא אשר ראינו בדברי ה'חידושי הרי"ם', אלמלא דבריו ואלמלא דברי ה'אור החיים' הקדוש, היינו סבורים שמצוות הציצית באה לסייע לאדם רק שלא ילך אחר הראיות האסורות. והנה גילו לנו הצדיקים שהוא נכון כלפי כל הראיות שיש בהן סתירה עם אמתות התורה. המרגלים עמדו בפני סתירה מוחלטת, מצד אחד הקב"ה אמר להם שהיא ארץ זבת חלב ודבש ומצד שני ראו דבר שונה בתכלית. מצות ציצית היא הישוב לסתירה זו. אם האדם מקיים את מצות הציצית באופן הראוי, הרי היא גורמת לו לזכור את מצוות ה'!

”רק אתמול
עשה ראובן
בר מצוה לבנו
בחמש עשרה
אלף דולר, אבל
לשכנו אין לו...”

מה בין שמיעה לראיה?

אכן כאן אנו באים אל השאלה המתבקשת: איך תגרום הציצית להפוך את מצוות ה' משמיעה לראיה? ובאופן אחר: מדוע אנשים רבים אינם נמנעים מלעשות מעשים כנגד רצון ה' אע"פ שהם לבושים בציצית?

והתשובה היא, שכמו בכל המצוות, גם מצות ציצית, אם מקיימים אותה כמצוות אנשים מלומדה בלבד, הגם שהיא שומרת על האדם לפי ערך, איננה נעשית כמעין הנובע, ורק אם מרבים לחפור בה כמו שחופרים באר, אזי מימיה עולים ומשקים את נפש האדם.

ובכן, משנצטוונו במצות הציצית, נצטוונו להרגיל את עצמנו לראות את האמת בעינינו ולא להשאיר אותה בידיעה שבאה מתוך שמיעה, וזו היא העבודה המוטלת עלינו.

נבאר בדרך משל: ראובן יש לו סכסוך עם שכנו. בא אליו ידידו הטוב ואומר לו: "כדאי לך שתתפשר עם שכןך ותתן לו חמשת אלפים דולר, כי כך מלאים

הנה פרשת שלח מתחילה בפרשת המרגלים ומסתיימת בפרשת ציצית. כתב על כך ה'חידושי הרי"ם' ב"ספר הזכות" [ספר זה כתב בעצם כתי"ק, וזה לשון קדשו בדף השער: "בעזה"י, ספר הזכות, שעל פי רוב הוא לימוד זכות, וגם שיה' לי לזכות לפני השי"ת שאזכה לשוב בתשובה שלימה בתוך בנ", וממילא יתעורר תשובה בלב כל הנלווים הרהורי תשובה כראוי, שיתקיים כל כנס' שהוא לשם שמים סופה להתקיים"] ששתי אלה שייכות זו לזו, כך שפרשת שלח נעוצה סופה בתחילתה.

ואלו דבריו: הציצית נועדה להזכיר לנו שלא נתור אחרי לבבינו ואחרי עינינו. האדם מתהלך לו בעולם ורואה בעיניו מה שרואה באופן גשמי ונמוך, עד שלבו מתחיל לספר לו שיוכל לקבל ממנו תענוג. לכן ציוה אותו הקב"ה ללבוש ציצית, מפני **סגולת הציצית להזכיר לאדם את האמת, ועל ידי כך ינצל מללכת אחרי השקר הנראה לעין** - "וראיתם אותו וזכרתם את כל מצוות ה' ועשיתם אותם, ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם".

המרגלים בהגיעם לארץ ישראל, מצאו שם אנשים ענקים ופירות גדולים - דברים מתמיהים שכמותם לא ראו מעולם. ובראותם זאת, אמר להם לבם שאיננה ארץ הראויה למגורים. ובאמת היו צריכים לתרץ לעצמם שעניניהם מטעות אותם, כי אחרי שאמר להם הקב"ה שיכנסו לארץ חמדה טובה ורחבה ושיעלו שם על במותי ההצלחה הן ברוחניות והן בגשמיות, לא יתכן שמה שרואים בעיניהם הוא האמת. ובכן, אילו היו המרגלים לובשים ציצית, היו נזכרים על ידי ראיית הציצית שלא לתור אחרי לבבם ואחרי עיניהם...

נמצא שהציצית היא תיקון לחטא המרגלים, והוא נוגע לכל אחד מאתנו. כל אימת שהאדם רואה דבר מה שהוא סתירה לאמונתו, יסתכל בציציתו ויזכר שמה עיניו רואות הוא שקר והאמת כתובה בתורה!

הציצית גורמת

והנה ה'אור החיים' הקדוש כתב פירוש נפלא על הפסוק "ולא תתורו אחרי לבבכם", שיש בו כדי להשלים יסודו של ה'חידושי הרי"ם', וזה לשונו הקדוש: "פירוש, לצד שהנגלה הוא דבר שהעין חפצה וחושקת בו [כך אנו רואים במציאות, שחוש האדם כובשים אותו כליל וגורמים אצלו התפעלות גדולים. ואפילו חוש הריח, אם ירגיש למשל האדם ריח של מאפים טריים יתפעל וישכח באותה עת מכל חובותיו, וכל שכן שחוש הראיה כובשת את האדם כמו שסיפר לי יהודי, שבעבר לא היה מתחבר לדברי תורתו של משפיע פלוני (כאן נקב בשמו של אחד המשפיעים הדגולים), עד שנסע פעם לשבות אצלו, וכיון שראה את עבודתו, התחבר אליו, ומאז ואילך הוא מאזין לדברי תורתו ומקבל ממנו תועלת גדולה בעבודת ה']. ומצות המלך היא ציווי עשות היפך הרצון הטבעי ושנוא הערב המורגש [כלומר, להמנע מלעשות את מה שענינו רואות ולבו חושק], ומן הנמנע שיעמוד בדבר, אלא בהערת סימן עבודתו [כלומר, על ידי שיראה בכל עת הסימן שהוא עבד המלך], הוא יכופהו להפך אשר עינו ולבו שם יחפץ [זה מה שיעזור לו לעשות היפך ממה שענינו ולבו חושקים]".

מבואר מדברי ה'אור החיים' הקדוש, שהקב"ה נתן לנו ככוונה תחילה דבר גשמי (פי"ח) שנביט בו בכל עת ונזכר על ידו שאנו בני מלך, כי אם תהיה לנו רק

להבא שאינו יודע מספר ימי חייו אפילו על יום אחד, מסתמא כשם שעזרו הש"ת ברחמי עד כה, יעזרו גם כן מעתה ולהבא."

בטוח בה'

נקודת היסוד היא שעל האדם להזהר שלא לצמצם את ראייתו לכאן ועכשיו, אלא ירחיבה גם אל העבר, ואז יראה כמה טובות עשה עמו הקב"ה גם אמתול גם היום, ויגלה שיש לו דבר אחד בלבד שהוא מתקשה בו, וכל השאר אינו אלא טוב נגלה.

כשהאדם מרחיב את ראייתו בזה האופן, הרי הוא מתדבק בחסדו של הקב"ה, ואז ממילא הקב"ה משפיע עליו חסדו, וכדאיתא כן מהבעש"ט הקדוש בספר "כתר שם טוב" (אות רל) בזה הלשון: והבוטח בה' חסד יסובבנו (תהלים לב, ז), וכשהוא להיפך, שהוא מתיירא תמיד ממידת הדין ומעונשו, אז הוא מדבק את עצמו בדינים, וח"ו שלא תבוא לו רעה, כמו שנאמר (ישעיהו טו, ד) ומגורתם אביא להם, שבכל מקום שאדם חושב, שם הוא מתדבק, ואם מחשב בדין הוא מתדבק בדין, וכשהוא בוטח בחסד, שם ידבק נשמתו והחסד יסובבנו, ותמיד יטמין את עצמו בהש"ת!

אמור מעתה: כשרואים אנו שהמצב מפחיד, עלינו לדבר מחסדו של הקב"ה, לספר על טובותיו וכך נדבק את עצמנו במדת החסד שלו. ומסיבה זו ציונו הקב"ה "לא תירא מהם", דהיינו שנסניח את דעתנו מכל החשבונות השונים שעושים המומחים על-פי ראיית עיניהם הקצרה, כמו שנתבאר לעיל, כי חשבונות אלו מדבקים את האדם במידת הדין, אלא תחת כל החשבונות האלו, נזכור שאנו נתונים בידיו של הקב"ה ושהוא טוב ומטיב וגם עכשיו בוודאי ייטיב לנו, ובזה נקיים את מצות הבטחון ונדבק את עצמנו למידת חסדו של הקב"ה, אשר זה רצונו מאתנו, כי כל חפצו להשפיע עליו חסדים.

ואע"פ שמצד אחד נראה הדבר קשה לקיים מצות הבטחון לאשורה בימים אלו, שהרי בכל עת נכנסים במחוננו מחשבות של פחד שמקורם ברחוב, מכל מקום זהו הזמן לקיים מצות הבטחון לאשורה, ואדרבא, ככל שאנו צריכים להלחם עם המחשבות המתחמקות מבחון ולאמץ את לבנו בבטחון בה', כך אנו מזדככים יותר על-ידי מצוה זו.

ואכן בימים אלו לא די לומר "אני מאמין" פעם אחת ביום, אלא צריך לאמרו כמה פעמים, וכן כדאי מאוד להרבות באמירת פסוקי תהלים, בהם באים לידי ביטוי כל התלאות הרבות שעבר דוד המלך ע"ה ואיך חיזק את לבו בבטחון בה', ועל-ידי אלו נוכל בע"ה לעקור מאתנו את כל המחשבות החולות.

עלינו לזכור שאנו קרובים מאוד אל הפחד, הן מפני שהרוח ברחוב זורע פחד וחרדה, והן מפני שאנו עצמנו זקוקים לדעת עכ"פ מעט מן המציאות כפי שהיא משתקפת בזה העולם כדי שנדע מה לתקן ובמה להזהר, ועל כן עלינו להיות זהירים מאוד על מנת שהידיעות המגיעות לאוזנינו ישמשו רק לעבודת ה' ולא להכניס באנו ח"ו ניצנים של פחד!

בטחון בלי חשבונות

והנה כפי האמור, מיסודי הבטחון הוא להיות בטוח שהקב"ה ייטיב לו וכפי שהביא החידושי הרי"ב בחיבורו על התורה מהרה"ק הרבי ר' בונים מפרשיסחא זיע"א שזהו 'בטחון' מלשון 'בטח', שבטח יהיה טוב. ואם ישאל האדם הלא עוונותיי גרמו ואיך אוכל לבטוח שהקב"ה ייטיב לי, על שאלה זו השיב החידושי הרי"ב, שאם יתבונן האדם, יראה שגם למה שהטיב לו הקב"ה עד כה לא היה ראוי, ואם כן יאמר האדם לעצמו: כפי שנתן לי הקב"ה עד כה מפני שהוא מטיב לבניו אע"פ שאינם ראויים, כן יתן לי גם לעתיד מהאי טעמא, כי מה חילוק יש אצלו בין העבר לעתיד ובין מעט לרב.

אסור שיהיו לנו חשבונות בימים אלו, אלא מוכרחים אנו להשריש בלבנו שוב ושוב שהקב"ה הוא טוב ומטיב לכל אע"פ שאינם ראויים ושבואי ייטיב לנו כי שהטיב לנו עד כה, ועל ידי זה נדבק עצמנו למידת החסד והטוב והקב"ה ירעיף עלינו חסדיו. עלינו להוציא את עצמנו מן הבלבול ולחזק את עצמנו בבטחון בה', וכאשר נשמח את עצמנו בתורה ותפילה, אמונה ובטחון, בוודאי יעזור ה' להוציא אותנו במהרה מן הצרה הזאת ולגאול אותנו גאולה שלימה.

המהרש"ק, וכמו שהוא פוסק שם, כך תפסוק, ואל תחפש במקומות אחרים בספריו לראות אם הוא פוסק להיפוך."

הבנה למעשה

נכדו ר' אברהם אטינגער הביא את הסיפור והוסיף בעטו: מאוד תמתי איך יתכן שבאותה שאלה ממש, כשפסק בו כשר היה כשר, וכשפסק טרף היה טרף. עד שמצא את דברי הגמרא במסכת חולין (נא, א): "ההיא אימרתא דהוה בי רב חביבא דהו שדרן כרעיה בתרייתא" (כבשה זו שרגליה האחוריות היו נגרות אחריה), אמר רב יימר: האי שיגרונא נקטיה (חולי מסוים הוא ואינו סימן לטרפה), מתקין לה רבינא: ודלמא חוט השדרה איפסיק? בדקוה, אשכחוה כרבינא (שפסק חוט השדרה), ואפילו הכי, הלכתא כרב יימר (ולא מודקקים לבדוק בהמות שנגרות את רגליהן האחוריות), שיגרונא שכית, חוט השדרה לא שכית. הא כל שאע"פ שהלכה כרב יימר ואין חוששים להפסק חוט השדרה, כשאמר רבינא שהוא טרף, כך היה באמת, כי מן השמים מסייעין לצדיקים לפסוק כהלכה.

אכן כך היה כמה וכמה פעמים אצל המהרש"ק, שהיה פוסק לאיסור במה שהיה נראה כנגד פסק השולחן ערוך, ואחר כך כשנתחו את הבהמה נתברר שהיא טרפה מצד אחר.

על כל זה יש להוסיף שהמהרש"ק היה אומר את כל ספר התהלים מדי יום ביומו. אי-אפשר לתפוס זאת בשכל, אבל התבטלותו להקב"ה, הן מחמת עניותו והן על ידי אמירת התהלים, היא זו שהעניקה לו את כח הפסק המיוחד.

מעשה

מעשה בשוחט בעיר אחת מחסידי הרה"ק רבי אברהם מסטרעטין זיע"א, שבני העיר שנסעו לצדיק אחר, לא היו שבעי רצון שאינו נוסע אל רבם, חיפשו ומצאו בו איזה טעם לפגם. פנו אל המהרש"ק והוא פסק כמותם שאסור לאכול משחיטתו.

לאחר זמן הגיע רבו הרה"ק מסטרעטין לעיר, הלך אותו חסיד והגיש לו בשר שהוא שחט. סירב רבו לאכול באמרו: "איני אוכל משחיטתך". אמר לו החסיד: "הלא הרבי יודע שאיני אשם". אמר לו רבו: "צדקת, אבל אם ר' שלמה קלוגער פסל את שחיטתך, אין מה להרהר אחר פסקו!"

בדומה לזה היה מעשה בשוחט בעיר בארדיטשוב שהמהרש"ק פסל אותו ורבנים אחרים ביקשו להתירו. אחד מהרבנים שלח מכתב להגאון רבי אברהם טורקער זצ"ל שיצטרף אף הוא אל המכשירים.

הבנה למעשה

כתב לו הלה: "דברייך ניכרים דברי אמת שיש להתיר את השוחט אליבא דהלכתא, אבל בהגדה של פסח כתוב 'אתא הקב"ה שחט למלאך המות, דשחט לשוחט'. הא תינח מלאך המות דשחט לשוחט, יפה עשה, כי לפי מה שראה ששחט את השור, סבר לנקום בו. אבל הקב"ה, כיון דבידו להחיות את השוחט, למה שחט את המלאך המות ששחט את השוחט, יחיה את השוחט ודיו מוכח מכאן שהשוחט אסור להחיותו אם כבר נשחט, לכן אם הגאון הקדוש רשכב"ג רבי שלמה קלוגער שחט לשוחט ואסרו, אסור לרב אחר להחיותו ולהתירו!" ואכן לאחר זמן נודע הדבר שאותו שוחט היה מאכיל טרפות. נתברר שהיה לו איזה סם בכיסו שעל ידו היה מסיר סרכות הריאה כאילו לא הייתה. אז או נודע לכל כי מן השמים סייעו להאי גאון וקדוש שלא להביא תקלה על ידו!

כיצד יתכן לסמוך על רב שמתיר ואוסר במקרה זה?

מעובדות חייו ומשנתו של הגאון רבי שלמה קלוגער זצ"ל (נסתלק לגזי מרומים ביום א ד'ח' תמוז תרל"ט)

מעשה

ידוע שרבי שלמה קלוגער זצ"ל כתב למעלה מק"ן חיבורים, אשר רבים מהם עדיין נמצאים בכתב-יד, ואי אפשר להבין איך אדם קרוץ מחומר כותב חיבורים רבים כל-כך. ולהשלים את התמונה, ראוי לציין, שבבחרותו התייתם מאביו ומאמו ונתגדל אצל אחרים. אמנם את ביתו הקים עם בת נגיד מפורסם שהתחייב להחזיק אותו על שולחנו כדי שיוכל לשבת על התורה ועל העבודה, אך מיד לאחר לידת בנו הראשון נפטרו חמיו וחמותו (ואף בנו נפטר), ולא היה לו מי שיפרנסו. וכיון שלא רצה ליהנות מן הרבנות, פתח חנות לפרנסתו, אלא שהיה עסוק שם בלימודו, ואנשים קנו בלי לשלם עד שפשט את רגלו. לא די בכל אלה, אלא שאשת נעוריו נפטרה עליו והוצרך לישא אשה אחרת (בנו הגאון רבי אברהם בנימין זצ"ל נולד מוזהב השניה), וחוזי מזה שכב משך תקופה מסוימת על ערש דוי.

הבנה למעשה

הנה כי כן, למרות כל הנסיגות, לא התרפה מלימודו, אלא עלה ונתעלה עד שהגיע להשגות גבוהות בתורה והוציא מתחת קולמוסו ק"ן חיבורים, ועוד זאת זכה לחיים מאושרים בעולם הזה ובעולם הבא, כי נתקיים בו "תורה שלמדתי באף היא שעמדה לי", וזכה לכל הברכות האמורות ללומד תורה לשמה ולמתדבק לחיי החיים.

יש להשוות זאת למה שסיפר מרן ה'פנץ חיים' זצ"ל, שהמהרש"ק ביקש שלאחר פטירתו יטמנוהו בחלקת עניי העם אע"פ שלא היה תלמיד חכם, ולא בחלקת המשרשים אע"פ שהיה תלמיד חכם. המהרש"ק ידע מה לו לחיות בעניות המביאה לידי ענוה והרגיש שעליו להיות ספון בין אנשים כאלה שחיו את חייהם בענוה.

מעשה

כח הפסק של הגאון היה מלווה בסייעתא דשמיא עצומה, וכבר התבטא עליו הרה"ק מפרמישלאן: כפי שר' שלמה פוסק למטה כך פוסקים למעלה.

הרה"ק רבי יוחנן מרחמסטריווקא זיע"א שאל פעם מרב אחד אם הוא סומך על פסקי המהרש"ק. השיב הלה שקשה לו להסתמך עליהם משום שלפעמים נראה לו שהוא סותר עצמו, בספר אחד כותב כך ובספר אחר כותב כך.

אמר לו הרה"ק מרחמסטריווקא בהאי לישנא: "ר' שלמה קלוגער רוח ה' דיבר בו, והלכה כמותו בכל מקום, במקום שאמר להכשיר, כך היה הדין, ובמקום שאמר לפסול, הדין היה כך, הכל לפי הענין באותה שעה ובאותו מקום".

אוסף הרה"ק ואמר לאותו רב: "איעצך שכל אימת שיש לך שאלה, תחפש אותה באחד מספרי

אור חזקיה

לע"נ רבי חזקיה זרובבלי בן נוראל ואסתר, ומאיר בן אליהו ומיכל ז"ל

זי"ל ע"י כולל ערב וגמ"ח "דרכי חזקיה" ע"ש רבי חזקיה זרובבלי בן נוראל ואסתר זצ"ל
ת.ד. 5711 י-ם לפרטים ותרומות: 050-4120812

העלון לעילוי נשמת
זהבה בת רחל ורחל בת שמחה

753

**ניתן לתרום באשראי
בנדרים פלוס:** כולל ערב
המרכזי גילה, עבור כולל דרכי
חזקיה.

**ניתן לקבל קבלה
להחזר מס סעיף 46**

סיפור לשבת קודש

כל מה שילד צריך זה מבוגר אחד שיאמין בו

סיפר יהודי מירושלים העוסק בקירוב בחורים שבאו מבתי
טובים, למדו בישיבות קדושות ונפלו למלצעות הרחוב.

אחד מהבחורים הללו הוא בן למשפחה חשובה בירושלים. בחור
שהיה בבחינת שמן זית זך והתחבר לנערים פוחזים שלימדו אותו בין
היתר לשלוח את ידו ברכוש לא לו. רבים ניסו לדבר עמו ולהשפיע עליו,
לעודד אותו ולקרב אותו, אבל כולם גילו שאין עם מי לדבר. השפעת
החברה הרעה היתה חזקה מכל הדיבורים והשכנועים.

בקהילה של אותו בחור ישיבה לשעבר, היה אברך שאהב אותו
אהבת נפש. אותו אברך אמר לעצמו: "אני לא מוותר על הבחור הזה",
והוא לקח את הבחור תחת חסותו, הוציא אותו לבילויים ולטיולים,
ואמר לו בשכנוע פנימי עמוק: "יוסי, דע לך, אני מאמין בך, אני מצפה
ממך, אתה עוד תחזור לישיבה, יש לך כוחות ויש לך יכולת, כל מה
שאתה צריך זה רק להתנתק לתקופה מירושלים ולהתרחק מהחברה
השלילית המקיפה אותך.

אני מציע לך לנסוע ללונדון, וללמוד בישיבת הרמה בראשות רבי
אליקים שלינגר שליט"א. במשך חצי שנה או שנה תתנתק מהכל
ולאחר מכן תחזור לארץ כבן תורה ותעשה נחת לאבא שבשמים,
להורים שלך ולך עצמך. כל העתיד שלך לפניך, כל החיים שלך מונחים
כעת על כף המאזניים. האצאיים שלך צועקים ממעמקי האדמה, לאן
אתה מוביל אותנו? להיכן אתה מוביל את כל הדורות שיבואו אחריך?
הכל תלוי בהחלטה שתחליט היום. אם תישאר בארץ אתה גוזר על
עצמך נתק מהיהדות, ואם תיסע ללונדון אתה וכל הדורות שאחריך
תהוו חוליות מפוארות בשלשלת של עם ישראל".

האברך חזר על דבריו שוב ושוב, עד שהבחור התרכך והחליט
לנסוע ללונדון ולהתנתק מהחברה הרעה שהקיפה אותו. האברך ליווה
את הבחור לשדה התעופה, ואמר לו: "אני הולך איתך עד שיעצרו אותי
בכח, אני מלווה אותך עד ביקורת דרכונים".

כשהשניים עמדו להיפרד, פנה האברך לבחור ואמר לו: "יוסי, תדע
לך שקשה לי להיפרד ממך, אני אוהב אותך, אני מאמין בך ואני מצפה
ממך. אני יודע שלא תאכזב אותי ואת עצמך, אני יודע שבעוד חצי שנה
או שנה תחזור לישראל כאדם חדש".

השניים התחבקו והאברך אמר לבחור: "דע לך, שאני לא נוסע
כעת הביתה, אני נוסע מפה הישר לכותל המערבי כדי לקרוא את כל
ספר התהילים ולהתפלל שתהיה לך סייעתא דשמיא בדרכך החדשה
- ישנה".

השניים נפרדו בדמעות, הבחור עלה למטוס והאברך שם את
פעמיו לכותל המערבי וקרע שערי שמים בתפילה למען הצלחתו של
הבחור, בן טיפוחיו.

כעבור שבועיים התקשר רבי אליקים שלינגר לאברך ואמר לו את
הדברים הבאים: "אני משער שלא תאמין למה שאתה הולך לשמוע
ממני עכשיו, אבל זו האמת לאמיתה. מידי יום אני מתבונן בבחור
ששלחת אלינו לישיבה, ורואה בחור שונה לחלוטין מהדמות אותה
תיארת. מדובר בבחור צדיק שלומד בהתמדה, מתפלל בשפתיים

דולקות וכל אורחותיו הן כשל בן תורה מובהק.
כשקראתי לבחור למשרד והתעניינתי בשלומו, הוא הבין מיד מדוע
זימנתי אותו ואמר לי בגילוי לב: "אני מניח שראש הישיבה אינו מבין את
הקשר בין מה ששמע עלי לבין שהוא רואה בפועל. אבל האמת היא
שכל מה שראש הישיבה שמע עלי היה מדויק לחלוטין.

כשהייתי בארץ התחברתי לחברה רעה ולמדתי לגנוב ולכייס.
במהלך הטיסה ישב לידי אדם שחזותו העידה עליו שהוא איש עסקים
אמיד. בעזרת הכישורים המיוחדים שרכשתי ברחוב, הרגשתי שבכיסו
של האיש שוכן ארנק תפוח ממזומנים. צפיתי באיש בדרכות וראיתי
אותו אוכל בתיאבון ושוקע בשינה עמוקה, נותר לי רק להושיט את ידי
לכיסו ולשלול את הארנק השמן במקצועיות ובמיומנות.

ידי נעה כמו מאליה לעבר כיסו של האיש, אך לפתע שמעתי קול
פנימי שזעק בתוכי: "יוסי לא! יוסי אל תעשה את זה! יש בירושלים אברך
שאוהב אותך, מאמין בך ומצפה ממך. יש בירושלים אברך שנפרד ממך
בחיבוק ונסע לכותל כדי לומר תהילים ולהתפלל עליך שתצליח בדרכך
החדשה. אל תשבור לו את הלב, אל תאכזב אותו".

באותם רגעים הרגשתי טלטלה שזעזעה את קרבי והחלטתי שאני
יוצא לדרך חדשה ומתחיל לעבוד את הקב"ה בכל ליבי ונשמותי.

את הסיפור שמעתי ממגיד המישרים הרה"ג רבי יעקב שיש
שליט"א, ויש בו מסר חשוב המלמד שאסור להתיימש מאף יהודי,
ומילים טובות יכולות לבנות.

זכה אותו יהודי מירושלים לזכויות עצומות על שזכה לקרב נשמה
יהודית לאבינו שבשמים, וכל הדורות שיצאו מאותו בחור וכל המצוות
שיעשו הוא ובניו נזקפים לאותו יהודי.

ומסר נוסף יש בסיפור הזה, והוא שמה שבחור אחד צריך זה
מבוגר אחד שיאמין בו.

אין דבר העומד בפני הרצון

להלן מעשה נפלא שמעובד מתוך 'משנתה של תורה' (תזריע
התשע"ד). מעשה זה יכול ללמד אותנו כי אין דבר העומד בפני הרצון.
בנוסף ניתן לראות את הסייעתא דשמיא שהיתה לאותו בחור.
הרה"ג ר' יוחאי אשכול שליט"א, סיפר בשיעורו כפי ששמע מכלי
ראשון:

היתה זו קבוצת אברכים שעסקו ב'הצלת נפשות'. הם עברו
ממשפחה למשפחה וניסו לשכנע הורים לרשום את ילדיהם ללמוד
בישיבות הקדושות.

בסייעתא דשמיא הם הצליחו לשכנע משפחה חילונית גמורה.
אבי המשפחה היה בעל רגש חם לעניינים שבקדושה. האבא ידע את
הצורך בקדושת התורה והסכים לרשום את בנו בישיבה קטנה טובה.
האבא דיבר עם הבן וגם הבן הביע את הסכמתו לעבור לישיבה קטנה
ואכן התוכני יצאה לפועל.

הבחור אכן למד בישיבה קטנה, אבל בכישרונותיו היה ממוצע
ומטה. יכולותיו הלימודיות היו בינוניות ביותר, הוא איכשהו הצליח
לשרוד שם שלוש שנים.

כאשר הוא למד בשיעור ג', התחילו לדבר בישיבה על לימודים
בישיבות גולות. הבחור שמע, התלהב והתחיל לפתח שאיפות. הבחור
גמר בדעתו להתקבל לישיבת "אור ישראל" המפורסמת. הוא התעקש
ואמר לכל הסובבים: "אני הולך רק לישיבה זו".

ראשי הישיבה ידעו מה רמתו הלימודית והבינו שאם הוא ינסה

המשך סיפור לשבת קודש

הבחור ענה: "כן, יש כאן גם מהלך אחר של רבי... ושוב הוא מפרט את הדברים, כפי ששמע בפירוט ובבהירות ממש חצי שעה קודם לכן מראש הישיבה הקודם, שבחן אותו.
ראש הישיבה קיבל את הבחור!

במשך שש שנים הבחור ישב והתמיד, הוא עלה והתעלה במאמץ כביר, בעקשנות עצומה. הוא התגבר על כל הקשיים, בניגוד לכל הציפיות הוא התעלה על כל היכולות. לא היתה עין שלא דמעה תחת חופתו. היום הוא מכהן פאר כרב וכמו"צ באחד היישובים.

(102 סיפורים ששינו לאנשים את החיים)

חברות

חברותא מה טובה, עד שאמרו (מבחר כ, יא ירושלמי הוו יות פ"ג ה"א מאיר משלי יז יז): אדם בלא חבר כשמאל בלא ימין, רק שיהיה חבר טוב ירא אלקים וסר מרע. וכבר אמרו רבותינו ז"ל (יבמות סג א) סק דרגא בחר שושבינא. וטוב לגבר שיהיה לו חבר טוב אוהב ורע שיגלה לו כל סתרתיו ויתיעץ עמו על כל דבר שרוצה לעשות. ואף אם הוא חכם גדול, יטל עצה מן הקטן, ושמע לעצה חכם (משלי יב טו), כי טובים השנים מן האחד (קהלת ט ד). ומי גדול מן הקדוש ברוך הוא ואמר (בראשית א כ) נעשה אדם, ואמרו רבותינו ז"ל (סנהדרין לח ב) שנמלך במלכא השרת, ללמד דעת שאף הגדול יטל עצה מן הקטן, כי כמה פעמים עינו מטעהו, ולפם חורפא שבשתא (ב"מ צו ב), וכל האדם כוזב. וכאשר יטל עצה, אם לא יועיל לא יפסיד, ואם לא יישר בעיניו הישר בעיניו יעשה. ושנינו (משלי ג ה) ואל בינתך אל תשען ותשועה ברב יועץ. ומה גם לעסוק בדברי תורה צריך חברותא שמחדדין זה לזה בהלכה. וידוע מאמר רבותינו ז"ל (תענית ז, א) על פסוק (ירמיה נ לו) חרב אל הבדים ונאלו. רחמנא לצלן ולשיזבן. אך צריך לבחור חברים טובים שנוחים זה לזה בהלכה ומוזדים על האמת, לא כן כשאננם טובים שמנגחים זה לזה בדברי קנטורים ורבה קטגוריא ושנאה ותחרות, כל כי הא ההעדר טוב. ואם לא ימצא חבר טוב, התלמידים יהיו לו לחברים, שכבר אמר רבי פלוני הרבה למדתי מרבותי, ומחברי יות, ומתלמידי יותר מכלם (תענית ז א):

והנה לענין דינא והוראה צריך להיות מיירא הוראה ולא יאיד דן יחיד כדי שלא יטעה וכי היכי דלמטי להו שיבא מכשורא (סנהדרין ז, ב). ואם הוא במקום שאין אנשים, הוא יהיה חבר לעצמו, והינו שיחתר כמה חתירות ויזדד צדין לסתר דעתו וסברתו, וישתדל בכל כחו לראות טרפה לעצמו ולהפך בחובתו, ומתוך כך יצא כנגה צדקתו וידין דין אמת לאמתו. וכן בעסקו בתורה, כשיבוא לו איזו קשיא או תורץ שנתה בעיניו טוב מאד, ישתדל מאד לדחותו ולסלתו, ומתוך הוכוח שיכרה להתוכח בינו לבין עצמו יתברר האמת וביתור מועיל החברותא ליראי ה' וחושבי שמו שנדברו יראי ה' איש אל רעהו. כך היא חובתנו וכך נאה לנו. הבו לכם עצה איזו היא דרך ישרה ואיש את רעהו יעזרו ולאחיו יאמרו חזק (ישעיהו מא ו) ונתחזק בעד אלקינו. אמנם אין האבה וחברותא אלא בדומים, שיום במדות ובדעות, אז ישובו יחדו אחים ולא יתפרדו. אך זה קשה המציאות, אם ימצאנו יאחזנו ולא ירפנו:

וכשמ' שהחבר טוב מביא גאלה כל קבל דנא חבר רע גורם רעה גדולה, שבלתי אפשר שלא ילמד ממנו ושלאי יעשה כמעשהו, אם לא ברצון מפני הכבוד או מפני הבושה. ואם ינצל מדבור רע, לא ינצל משמיעה רעה. ואם ינצל מעשות רע, לא ינצל מעבר על מצות התוכחה, וגשא הצעיר עליו יגון ואנחה. ולכן כל אדם יזהר ויעמד על המשמר על בניו להפרידם מחברים רעים ולהושיבם בין בריי תלמידי חכמים, כיו"ם רעים להתרועע (משלי יח כד), והולך... חכמים יחכם (שם יג כ). ועל כל פנים אם אין לו חבר טוב ימלך בדביתו כמו שמצינו (ברכות כז, ב) ברבי אלעזר בן עזריה כשרצו למנותו נשיא. ואמרו רבותינו ז"ל (ב"מ נט א) אתתך גוצא גחן ולחש לה. וכתבי' (מלאכי ב יד) והיא חברתך ו... ברתך:

(פלא יועץ)

להתקבל לשם הרי שיקבל תשובה שלילית. יתכן מאוד שזה ישבור את רוחו, ומי יודע איך זה ישפיע על מצבו הרוחני.

הם ניסו להסביר לו ואמרו: "תראה, זה לא פשוט, זה לא הולך ככה. אתה צריך להבין, כל אחד והישיבה שמתאימה לו. לא קל להתרגל ללימוד שם, מדובר בישיבה בה יושבים כישרונות גדולים, המחויבות שם גבוהה מאוד".

למרות כל ההסברים, הבחור נשאר בדעתו: "אני הולך אך ורק לשם".
כאשר ראש הישיבה ראה שאין עם מי לדבר, הוא דיבר עם אנשי הצוות
ואמר:

"טוב, הבחור עקשן בדעתו. לכל הפחות נשכנע אותו להיבחן בישיבה נוספת ליתן ביטחון". הם שוחחו עם הבחור והוא הסכים לכך. נקבעו לו שני מבחנים: מבחן אחד בשעה שלוש בצהריים בישיבה אחת, לאחר מכן בשעה שלוש ושלושים בדיוק עליו להתייצב בישיבת 'אור ישראל'.

כאשר הוא ניגש למבחן בישיבה הראשונה הוא מיד נכשל. השיחה עם ראש הישיבה שאל את הבחור: "נו, מה אתם לומדים?"
הבחור השיב: "פרק השוכר את האומנין".

ראש הישיבה אמר: "בטח אתם מכירים את קושיית רבי עקיבא אייגר על סוגיא פלונית" הבחור שלא ידע גמגם כמה מילים במבוכה.

ראש הישיבה קלט את התמונה, אבל ביקש להשאיר את הבחור עם הרגשה טובה ולא להוציא אותו מיד. לכן המשיך לשוחח איתו מעט בלימוד: "רבי עקיבא איגר שואל כך וכך", הוא הרצה באוזני הבור את הקושיא בבהירות ובנעימות ואף הוסיף שני מהלכים באחרונים בנוגע לקושיא ולתירוץ עליה.

"טוב, שיהיה לך בהצלחה", סיים את דברי. תוצאות המבחן היו ברוחות הבחור פנה בפנים עצובות לכיוון ישיבת 'אור ישראל'. רק עכשיו ההכרה התחילה לחלחל בו, זה לא קל להתקבל. אם כן בישיבה שנחשבת בינונית המבחן הוא כק, אז מה יהיה בישיבת 'אור ישראל'? ביטחו בה' עדי עד, יהיה טוב בעזרת ה'.

שעת המבחן הגיעה. הבחור נכנס לחדר של ראש ישיבת אור ישראל. מהלך הדברים היה בערך כך: ראש הישיבה שאל: "נו, מה אתם לומדים?" הבחור ענה: "פרק האומניו".

ראש הישיבה אמר: "אה, בטח אתם מכירים את קושיית ר' עקיבא אייגר על סוגיא פלונית".

הבחור ענה: "כן, רבי עקיבא אייגר שואל..." כאן הוא אמר את הדברים כפי שהוא שמע זמן קצר קודם לכן מראש הישיבה ההיא.

ראש הישיבה שאל: "נו, את התירוץ אתם גם כן יודעים?"
הבחור ענה: "כן, הוא מתרץ ש..."

ראש הישיבה אמר: "יפה! אולי יש לכם איזו קושיא טובה על רבי עקיבא אייגר הזה?"

הבחור ענה: "יש כאן שאלה חזקה של רבי... הוא מסביר כך וכך..."
ראש הישיבה אמר: "יפה מאוד! יש לכם עוד מהלך טוב בעניין הזה?"

אנו פונים לציבור הקוראים היקר, אנא תנו לנו כח יכולת להמשיך החזקת הכולל, הגמ"ח והעלון 'דרכי חזקיה', אנו משתדלים שההכנסות יהיו קודש למטרות הללו ואין לנו הוצאות מזכירות, ניקיון וכדו'. **תבורכו מפי עליון!**

<p>לע"נ נעימה בת ככב</p> <p>לע"נ ככב בת גוהר</p> <p>העלון לע"נ: עזרא בן מזל ואברהם בן רחל</p> <p>שדכנית (לבחורים מגיל 30+): א-ה-ה: 21:00 - 22:30 טל: 03-6766049</p> <p>שידוכי "חסידי שרה" בימים ג', ד' ה' בשעה: 22:00-21:00 058-3297225 שידוכים ששם שמות למצדו ההרדי נשים: 053-4110655 053-463681 לברירה: ניתן לפרסם תוכנית אוצר החמקה ועוד c9595@okmail.co.il</p>	<p>נא לבקש רחמים על יעקב בן מיכל לרפ"ש!</p> <p>נא לבקש רחמים על ליליאן בת פאני לרפ"ש!</p> <p>נא להתפלל על הרב ישראל בן אסתר לרפ"ש!</p> <p>ההצלת: שמואל בן דונה, מרגלית בת ג'מילה</p> <p>נא להתפלל לזווג הגון: איתמר בן יהודית, חיים בן זוהרה, משה נחמן בן אורנית, תמר בת יהודית, יוסף עובדיה בן משה, שרה בת לאה, משה בן רשל, יוחאי בן רשל, מילה בת רחל, רבקה בת רחל, אסתר בת גורית מרגלית, בתיה בת רחל, סיוון בת רחל, משה בן אירן נחמה, מרים חדווה בת רחל חיה, נחמה בת שבע בת רחל חיה</p> <p>העלון להצלתה בכל העניינים, לפורנסה ברווח ולזווג הגון ליליאן בן שולה</p>	<p>מי שיכול ללמוד או להתפלל לע"נ מיכאל בן שרה שיהיה אדם יר"ש ולא השאיר דבר אחרינו</p> <p>אנא להתפלל על זוגות שלא זכו להפקד בזרע של קיימא!</p> <p>יחזקאל בן חמין ורעייתו נרפכים בת שרה, מנשה בן טוביה ורעייתו, הרצל בן חמין ורעייתו, ששון בן רעיה, יצחק בן נתן ורעייתו, דוד בן חנה ושושנה בת אסתר, וירון מנשה בן פיניה ורעייתו. ענבל ג'מילה בת מרגלית לבנים זכרים, גדליה בן חמין ורעייתו, יוסף חיים בן שרה ורעייתו. יעקב אליהו בן רחל חיה ורעייתו</p> <p>נא להתפלל לרפואת פנחס בן שמחה</p>	<p>לזיכוי הרבים: בית הוראה יחווה דעת - מנחה הלכתי 24 שעות, *6730</p> <p>לרפואה שלימה: מיכל בת שמחה, אירן נחמה בת ציונה ודבורה בת אסתר, דנין מייחא בת מרסל מיישה, משה בן רחל, אלעזר בן משה, שולמית בת שושנה, יעקב בן מיכיל, תמר בת שרה, אילה בת מרים, יעל בת דבורה, יחזקאל בן ג'ונג'ל, רות בת בתיה, רחל חיה בת גאולה, שלום בן צפורה, אברהם בן דולת, אהרון בן מרים</p> <p>נא להתפלל לרפואת יהודה שלום בן תהילה שרה מרסל</p> <p>נא להתפלל להצלתה בכל העניינים ולפורנסה טובה ליהונתן בן חנה</p> <p>לעילוי נשמת: משה בן מהין, זוהרה בת שמחה עפרה בת יהודית, נפתלי בן רחל, רחמים בן חנוס בשי, יהודה בן יוקטוריה, זבולון זאב בן שפרה, רחמת בת נחמה, ברוך בן משה, מרדכי בן רבקה, שבחאי יששכר בן דוד, דבורה בת צבי, רחל בת זוליקה, רותם בן סליה, חיה בת גוהר, נעימה בת ככב, חנה בת נושא, מרים בת יוכבד, מיהודית, רעיית אסתר ברגה, ברגה בן יצחק</p>
---	--	--	--

סגולה מרבי נחמן לזש"ק,

שתשים אישה עליה עלץ שגדל על קבר צדיק, המעוניינת יכולת לקבל את זה בחינם (לשם שמים) בטלפון: 054-8561881, הכמות מצומצמת. קיבלנו הרבה טלפונים של זוגות שנפקדו בזש"ק.

זה השער לה' צדיקים וביאורו

כניסת שבת: 19:29
יציאת שבת: 20:33
רבנו תם: 21:03
לקבלת העלון במייל:
sagifrenkel@gmail.com
לתגובות והערות:
שגיא 054-6868199

פְּרִשְׁת - פְּשָׁלָה לָךְ

אָךְ בַּה' אֵל תִּמְרְדוּ... וְה' אֶתְנֵנוּ אֶל תִּירָאָם (יד-ט)

וכי בני ישראל מרדו בה', חלילה? הלא הם רק פחדו מן הענקים היושבים בארץ, ובכו! אלא, כתב רבנו בחיי זצ"ל, למדנו מכאן שמי שפחד מבן אדם ואינו מביא בחשבון את ישועת הקדוש ברוך הוא, הרי הוא כמורד בה'! וכן אמר שלמה המלך: "חֲרַדַּת אָדָם, יָתֵן מוֹקֶשׁ".

וביאורו: החרדה שהאדם חרד מפני בשר ודם - נותנת מוקש לנפשו וגורמת לו שישכח מהקדוש ברוך הוא. והוא שאמר הנביא: "כִּי אֶת וְתִירָאִי מֵאֲנוֹשׁ יָמוּת, וּמִבֶּן אָדָם חָצִיר יָנֵתֵן" (ישעיהו נא-יב), וסמוך לכך נכתב: "וְתִשְׁכַּח ה' עֲשָׂךְ!"

אל לנו לשים את מבטחנו באדם, או לפחד מאדם. נבטח בה' והוא יעזרנו! וזהו שאמר להם משה רבנו: "אָךְ בַּה' אֵל תִּמְרְדוּ" - אם לא יהיה בידכם חטא המרד בה', אז יהיה "ה' אֶתְנֵנוּ" ואם ה' אתנו - "אֵל תִּירָאָם", איננו צריכים לפחד אפלו מענקים ומנפילים!

סיפור הרה"ג רבי מנחם שטיין סיפור מבהיל: הרבנית סרנא, אשת הגאון רבי חיים סרנא זצ"ל, ראש ישיבת חברון בגאולה, היתה ניצולת שואה. נס הצלתה ממלחמות החיה הנאצית היה מפלא. היא ברחת וחפשה קורת גג כדי להסתתר בה. במהלך ריצה בשדה פתוח, ראתה מרחוק וילה בודדת. נשימותיה היו כבדות כשנקשה על הדלת: "אנשים טובים, הצילו אותי!" בכתה ודפקה, מקווה לפגוש בבני אדם בתוך המהומה החיתית שסביבה. לבסוף נפתחה הדלת. האיש שלפניה היה לבוש בבגדי בית קלים ולא במדים, אך שפמו המזדקק והמבט הכחל והקר שנעץ בה, לא השאירו מקום לאשליה.

היא העזה לדרך בפתח ביתו של נאצי, ולא סתם נאצי, כי אם המפקד הנאצי האזורי! הוא אמר רק מלה אחת: "יהודיה". רגליה של הנערה הצעירה נתקפו ברעד בלתי נשלט, והיא נשענה על הקיר כדי לא ליפול. "הצלה את מבקשת?" הוא צחק, כאלו שמע זה עתה את אחת הבדיחות היותר מבדחות בחייו. "יהודיה טיפשה! את כל הדרך עשית בשביל לתת לי לסיים את העבודה בקלות".

מוחה של הנערה התרוקן כליל. מעולם לא היה מלאך המוות קרוב כל כך ומאיים כל כך. יכולה היתה לשמוע את קול נשיפותיו ולהבחין בהבל היוצא מפיו. פתאום הפסיק הנאצי לצחק ופניו הרצינו: "איך נכנסת לכאן?" שאל. בלי מלים הצביעה על השביל הראשי המוליך לביתו. "והכלבים לא נבחו?" הוא נדהם. "הכלבים?!" רק כעת הבחינה בעשרות כלבי רוטוויילר ואמסטף גרמנים, המשוטטים בחצר.

אלו היתה מבחינה בהם קדם לכן - לא היתה מעזה להיכנס. הנאצי צמצם מבטו ושתק. ההתרחשות העל טבעית הדהימה אותו. הכלבים שלו מאלפים מספיק, כדי לקרע לגזרים כל זר המנסה להתקרב פנימה. היתכן כי יש לנערה שלפניו כוחות כישוף ושליטה שלא מן העולם הזה? רעיון מבריק עלה בדעתו לפתע.

"הישארי כאן למשך הלילה הקרוב, ובבקר תצאי שוב דרך השביל הראשי. אם שוב לא יפגעו בך הכלבים לרעה – אגן עליך במשך כל זמן המלחמה". הלילה היה ארוך והכר שעליו שכבה הנערה היה ספוג בדמעות. מראות בלהות הצטיירו מול עיניה – הנה היא הולכת בשביל הסלול והכלבים מתנפלים עליה וקורעים את בשרה לחתיכות חתיכות. הנה הם מלקקים את הדם... שלום לך עולם, שלום לכן תוכניות העתיד.

השחר עלה ומצא אותה טרוטת עיניים, מטהרת, מוכנה לכל אשר ישית עליה מלכו של עולם – ועם זאת כמה לחיות. אנשים רבים עצרו את נשימתם כשעמדה בפתח, מוכנה לצאת למצעד המוות הפרטי שלה. הם הציצו מן החלונות ומן החדרים, נכונים למחזה המעניין המתכנן של קריעתה לגזרים. היא החלה לצעד – ושום כלב לא זע ממקומו.

באצילות התקדמה במהלך השביל, שומרת על קצב הליכה רגיל, לא מהיר מדי ולא איטי מדי. קדימה, קדימה. בלי לחשוב. רק כשהגיעה לשער התירה למעיין הדמעות לנבוע מעיניה. המפקד הנאצי עמד נדהם. כפי שהבטיח, דאג לה לשמירה עד סיום המלחמה.

לבעלי חיים אין בחירה משל עצמם, אלא הם יד ארוכה של האלוקים. חז"ל קוראים את הפסוק "בְּרָצוֹת ה' דִּרְכֵי אִישׁ גַּם אוֹיְבָיו יִשְׁלַם אֹתוֹ" (משלי טז, ו) ומבארים שאפלו בעלי החיים, היתושים והמעופפים למיניהם – אינם פוגעים לרעה באדם כאשר הוא רצוי לפני הבורא. ('מאה ושנים סיפורים')

וְלֹא תִתּוּרוּ אַחֲרֵי לְבַבְכֶּם וְאַחֲרֵי עֵינֵיכֶם (טו,לט)

דבר בעתו מה טוב לחזק רעיון נכבד זה, בסיפור המופלא שהביא אחד מן הראשונים בהגהות המרדכי (עירובין סוף פרק ראשון אות תקכח), בענין מה שהפגיש הקב"ה בדרך נס בין שני האחים הקדושים מגדולי בעלי התוספות, רבינו יעקב שנקרא בשם רבינו תם ורבינו שמואל שנקרא רשב"ם (שניהם בני רבי מאיר חתנו של רש"י, וזכו ללמוד תורה אצל רש"י זקנים), והנה הסיפור כפי שמובא שם: "ועוד רצה רשב"ם לעשות אחרת, כי שפל עינים היה, ורצה לעלות בקרון אשר סוס ופרד מושכין בו ולא הרגיש, איתרחיש ליה ניסא, נזדמן אחיו רבינו תם שם, אמר לו אל תהי צדיק הרבה, שא מרום עיניך, והנה סוס ופרד לקראתך, ואמרינן בתוספתא פרק ד' דמסכת כלאים, לא יקשור סוס לפרד ופרד לחמור, ונמנע ולא עלה".

נמצינו למדים מזה, כי מאחר שהרשב"ם בגודל קדושתו לא הרים את עיניו הקדושות, ולא ראה שסוס ופרד שהם ב' מינים שאסור לחברם משכו את הקרון, נתקיים אצלו מקרא שכתוב (שמואל א ב-ט): "דגלי חסידי ישמור", וסיבב הקב"ה בדרך נס שנזדמן לפניו אחיו רבינו תם, כלשון המרדכי: "איתרחיש ליה ניסא, נזדמן אחיו רבינו תם שם", כדי להצילו מלעלות על העגלה ולעבור על איסור כלאים.

הרי לנו חיזוק נפלא לדברות קדשו של ה"דברי חיים", כי מי שנוהר לעשות כל מה שבכוחו לשמור על קדושת העינים שומרים עליו מן השמים. ('שבילי פנחס' תשפד)

טוֹבָה הָאָרֶץ מֵאֵד מֵאֵד (יד,ז)

באוצר גנזיו של רבי שמואל מסלונים, היתה קופסת טבק של רבי אברהם מקליסק, מאבות היישוב היהודי המתחדש בגליל, ומכיוון שחיבה יתרה היתה לו לחפציו של צדיק זה, היתה הקופסא תמיד תחת ידיו ולא עזבה מימיו. פעם נעלמה קופסת הטבק ולמרות החיפושים הרבים שנערכו, לא עלה ביד המחפשים למוצאה, והרבי הצטער מאוד על אבדתה.

לימים, נקלע החסיד רבי זליג לידר לבית אחד ממכריו בארץ הקודש, ולתדהמתו ראה את קופסת הטבק של רבו מונחת אצלו. התברר כי הלה לא עמד בניסיון וחמד את הקופסא לעצמו. ביקש ממנו רבי זליג את הקופסא, והלה שמח מאוד שיוכל להשיב את האבדה לבעליה ולהרנין את לב רבו.

נסע רבי זליג אל רבו בחוץ לארץ, ובשמחה הגיש לו את הקופסא וסיפר לו כיצד הגיעה לידו, אך מה הופתע רבי זליג לשמוע מרבו, שאינו חפץ בקופסא והוא יכול להשאירה אצלו, והסביר: "הרי בכל פעם שהקופסא תראה, נזכר במעשיו של יהודי מארץ ישראל שנכשל בגנבתה, ואיני רוצה שתצא, חלילה, דיבה רעה על יהודי מארץ הקודש. ('שבת טיש').

הִנֵּנוּ וְעֵלֵינוּ אֶל הַמָּקוֹם אֲשֶׁר אָמַר ה' כִּי חָטְאנוּ (יד, מ)

ה"אמרי אמת" מגור, ביקר פעם אצל רבי דוד מקילק, תלמידו של רבי יחיאל מאלכסנדר. בשיחתם הגיעו אל דור המדבר ועל חטא המרגלים, ותוך כדי שיחה שאל ה"אמרי אמת": "הרי אמרו חז"ל, ששערי תשובה לא ננעלו, תמה אני אם כן, למה לא נתקבלה תשובת העם שאמרו "הִנֵּנוּ וְעֵלֵינוּ כִּי חָטְאנוּ"? השיב רבי דוד: "מתי תשובה אינה חוזרת ריקם? כאשר אדם מכיר בחטאו וחוזר בתשובה שלמה. אולם העם שבמדבר לא אמר "הִנֵּנוּ וְעֵלֵינוּ כִּי חָטְאנוּ", אלא אמר "אֲשֶׁר אָמַר ה' כִּי חָטְאנוּ", ומשמעות דבריהם היא: שלא הודו בחטאם אלא רק ה' אמר שחטאנו, ורק מפני זה אנו חוזרים בתשובה, ומפני שלא היתה כאן חרטה אמיתית, לא התקבלה תשובתם". התפעל ה"אמרי אמת" מהפירוש הקולע, ואמר למקורביו: "ראו נא, כל צריך ללמוד ולפרש פסוק בתורה". (שבת טיש')

הסוד...

ישנן שתי מדינות בעולם, שוודיה ושווייץ, כבר 400 שנים שלא היו שם מלחמות... לא היה שם טרור... אין להם בלקסיקון של השפה את המילה "פיגוע", לא מלחמות עולם... לא מסעות הצלב... לא שואה... כלום! כשמדברים שם על שלום, זה לא חזון אחרית הימים, זו המציאות! חוץ מזה, הן מככבות בראש הטבלה של הכנסה לנפש בעולם! הן מהמדינות שהכי קל להתפרנס בהן... ובשפע.

ומי מדבר על הנופים... בכל מקום שאתה מסתכל אתה רואה רק ירוק ופרות ופרות... זה נראה שהשית' לקח מלחייה עם פרות ופיזר אותן באופן אחיד בכל שווייץ... כולם יוצאים לנופש בשווייץ! אבל יש נתון נוסף... לפי הסטטיסטיקה, שתי המדינות שבהן הכי הרבה אנשים איבדו את הטעם בחיים... אלו שוודיה ושווייץ!!! איך יכול להיות?! מכל העולם אנשים באים להנות מהרוגע והשלווה, מהפסטורליות והשקט... למה הם מואסים בחייהם?! התשובה פשוטה ביותר...

אם אין לאדם קשיים, אם אין לו אתגרים מאמצים ומייגעים... אם אין להם על מה להתגבר – אז אין להם טעם בחיים! החיים בשווייץ משעממים, כי ההרגשה של הסיפוק היא אך ורק אם יש לאדם קושי והוא מתגבר עליו! אני שווה רק אם התגברתי! אל תביאני לידי ניסיון, אנחנו בגדרי ההשתדלות מצווים להתרחק מהניסיון, כי לפעמים יש מעידות ואנשים נופלים... אבל אחרי הכל, לכל אחד יש את הפקל'ה שלו, והניסיון נותן לנו הזדמנות לצמוח ובגדול!

תורה נקנית ע"י ייסורים... ארץ ישראל נקנית ע"י ייסורים... אומר הסטייפלר: לא משנה מה קרה בסוף... גם אם בתוצאה הסופית נפלת ונכשלת, אבל במלחמה עצמית התגברת למשך שעות, או יומיים... נלחמת עם עצמך – התרוממת גבוה! באמריקה יש בסיס צבאי גדול מאוד... כל אדם שמתגייס לצבא, מתחיל שם את השירות הצבאי. מה הולך שם? למה כולם חייבים להגיע דווקא לשם? כי הצעירים שמתגייסים לצבא, עד היום עסקו בעבודה משרדית... לימודים או סתם בטלה... לרוץ, לזחול ולקפוץ, זה לא בשבילם. מה עושים?

במחנה הזה יש מסלולי מכשולים בכל מיני דרגות... יש מסלולים של שעות ארוכות של בורות, מהמורות, גדר תיל, קפיצות מעל מכשולים, זחילות במחילות, דוקרנים... בקיצור אחרי מסלול כזה אתה חוזר בלי אויר לנשימה! יום למחרת, מסלול יותר קשה...

ולמחרת, עוד יותר קשה! אחרי שבועיים השרירים מתפתחים... במקום ארבע שעות, עושים את המסלול בשעתיים וחצי. כעבור שלושה חודשים, המסלול נעשה ב 40- דקות בלבד! לפני תקופה, הגיעו אלי הון, שרוצים לתרום כסף לצבא... עשו להם סיור במחנה הזה. עומדת תירת זקנה, ורואה את הצעירים קופצים, זוחלים, עושים סלטות לכל כיוון... נכמרו רחמיה, והיא פנתה למפקד בדמעות: "ברגע זה, תרמתי 400,000 דולר ליישר את כל המסלול הזה... רחמנות על הצעירים הללו!"

חייך המפקד: "גבירתי הנחמדה, בלי מסלול מכשולים, אין פלוגות מארינס, ולא אריות ים!", יהושע בן נון יוצא לשליחות היסטורית לרגל את הארץ! משימה שממנה אפשר ליפול... ובגדול! הניסיון היה ענק, והראיה שחבריו, שלא היו קטנים ממנו, כשלו! יהושע עבר את מסלול המכשולים, ומשום כך הוא זכה להיות הממשיך של איש האלוקים – משה רבנו! הוא הנהיג את ישראל! והשאלה שכל אחד שואל את עצמו... איך הוא לא נכשל???

היו שם שנים עשר מרגלים, עשרה מהם נפלו, עד שאיבדו את חלקם גם בעולם הזה, במיתה משונה, וגם בעולם הבא!!! מהיכן ליהושע וכלב היו את כוחות הנפש לעמוד בניסיונות הללו? בארה"ב היה עו"ד יהודי מוצלח מאוד, סמואל ליבוביץ, שהצליח בכל התיקים שלו להציל את הנאשמים ברצח מהכסא החשמלי, חוץ מפעם אחת... והכשלונו הבודד היה נחרץ! אחד מגדולי הפושעים ביוסטון נתפס, הרבה אנשים נשמו לרווחה, כשראו אותו על דוכן הנאשמים... העונש – מוות!

היו שם כ-12 – עדים שראו את הנרצח נכנס לחדר לבדו, ולאחר מכן ראו את הרוצח נכנס לאותו החדר, ומשיצא משם הרוצח, הנרצח פשוט נעלם! העדויות היו נחרצות, המעגל נסגר, ולא נראה שניתן למצוא שום צדק בעדויות שנמסרו... סמואל היה נראה לחוץ... נעמד סמואל ואמר: "אני מסכים, הראיות די ברורות, קו ההגנה לוקה בחסר, אבל בעוד כ-5 דקות, יכנס מהדלת הנרצח בעצמו!

כל האולם נאלם דום, היה אפשר לחתוך את האויר בסכין... המתח גבר, השופטים התחילו להזיע, ולאחר כ-5 דקות נשמעו צעדים מעבר לדלת, ולאולם נכנס... קבצן מהרחוב השופט זעם, אבל סמואל טען: "איך אתם, חבר השופטים, מסוגלים להוציא להורג אדם, כשאתם בעצמכם לא בטוחים שהוא ביצע את הרצח? אני הסרטתי אתכם, כולכם הייתם במתח וכשהדלת נפתחה, כולכם סובבתם את הראש!". מבריק! השופטים עצרו את הדיון להתייעצות והביטו בסרטון. לאחר כרבע שעה, הם פסקו: "חייב! יש להוציא אותו למוות!". "למה? אני דורש הסבר", טען סמואל.

ענו לו השופטים: כולם סובבו את הראש... חוץ מאדם אחד... הנאשם בעצמו! הוא היחיד שלא היה לו ספק, שהנרצח לא יוכל להיכנס מהדלת! זה הסוד של כלב ויהושע... האמת היתה להם ברורה! מי שבטוח בעצמו, לא מסובב את הראש כמו כולם! ('אפריון שלמה')

וַיֵּצֵאוּ דַבַּת הָאָרֶץ אֲשֶׁר תָּרוּ אֹתָהּ (יג,לב)

בגמרא מסכת ערכין (דף טו) מובא: א"ר אלעזר בן פרטא, בוא וראה כמה גדול כוחו של לשון הרע. מנלן? ממרגלים, ומה המוציא שם רע על עצים ואבנים כך, המוציא שם רע על חבירו על אחת כמה וכמה!

פעם אחת הזמין רבי ישראל מאיר הכהן מראדין, בעל ה"חפץ חיים" תלמיד שיאכל על שלחנו בליל שבת. כאשר עמדו לברך "המוציא" ראה התלמיד כי החלות היו מלחם שחור, על כן עשה בידו סימן של מורת רוח. הרגיש בזה ה"חפץ חיים" ואמר: לחם שחור הוא טוב מאד ובריא מאד, ואם אתה אומר שאין הוא טוב הנך מדבר עליו לשון הרע! ('וקראת לשבת עונג')

זכות דברי התורה בעלון יעמוד:

ה' ישמור את כל עם ישראל, וכל חייל ישראל וכוחות הבטחון.

בע"ה זיווג הגון: עוז בן מרים, נועה בת יעל, קרן בת רחל, אלינה בת אירנה, מאי בת מאירה, מילנה בת סבינה, ספיר שמחה בת חנה.

לזרע בר קיימא: מורן בת רותי, לירז בת מרים. עדן שירה בת גילה.

לפרנסה בשפע: שגיא בן מרים, מורן בת רותי, לירון בן פנינה.

לרפואה שלמה: מרים בת ציפורה, שמואל בן דבורה, לרפואת כל הפצועים.

לעילוי נשמות: ציפורה בת מורדוך ז"ל, בנימין בן סולי ז"ל, חביב בן סולי ז"ל, בתיה בת

סולי ז"ל, גבריאל בן מורדוך ז"ל, מיכאל בן מורדוך ז"ל, רחמים בן מורדוך ז"ל, יחזקאל

בן יהודית ז"ל, דבורה בת טובה ז"ל, יוסף מיכאלשולי בן רפאל ז"ל, שרה רוסיקו

מנשרוב בת תמרה ז"ל, לעילוי נשמת חיילנו והנרצחים ב7 לאוקטובר.

קוראים וקוראות נכבדים, נפתח אצלנו בשכונה כולל אברכים, על מנת לסייע להחזיק אותם מי שרוצה לקנות ברכה בעלון, ולהחזיק תורה על הדרך, כל שם לברכה 250 ₪ למשך שנה. ניתן להעביר בביט למספר 054-6868199. מי שרוצה לתרום לכולל גם בלי קשר לברכה, מצורף לינק:

<https://paypage.takbull.co.il/212sH>

נר לשולחן שבת

פרשת שלח

גליון 909 תשפ"ה

לרפואת נוייה בת תמר
בתוך שאר חולי ישראל

החגבים שגרמו לרעב בארץ ישראל - לפני שלש מאות שנה בדיוק:
בשנה זו שנת תפ"ה לקינו במכת הארבה בין פסח לשבועות ועלה
המורת בארצנו ולא נותר כל ירק בשדה, ויאכל את כל פרי העץ, גפן
ותאנה, וישוטטו ישראל לבקש ענבים יבשים מאשתקד לעשות יין
לקדש עליו בשבתות וימים טובים וימצאו צימוקים ביוקר רב. מפני
סיבה זו מוכרי היין היו משרים את הצימוקים במים יותר מן השיעור...
תשובה: יין צימוקים אלו במחלוקת שנויה ... (שו"ת "אדמת קודש" ט' עיי"ש)

סיפור מופלא על זקני רבי משה רוזנבלט, מיקירי ירושלים,
איש נדיר בתורה, מעש וחסד, שעזב במסירות נפש את משפחתו
העניפה והאמידה בהונגריה, סגר עסקיו ועלה עם אשתו וששת
ילדיהם לארץ ישראל בשנת תרפ"ה והתיישב בכפר גדעון.

רבי משה שהיה סוחר תבואה גדול ואמיד, לא רצה לעסוק עוד
במסחר, מכיון שחשש מאבק גזל, הוא אמר: 'אין מסחר בלי
רמאות'. לכן החליט להיות עובד אדמה כדי שיוכל לעסוק
במצוות התלויות בארץ. קנה משק וניסה להיות חקלאי. בשל
התנאים הקשים ששררו במקום ומפאת חוסר נסיונו בעבודת
האדמה, הפסיד את כל כספו, והם חיו כעניים מרודים.

לפני חג הפסח, הגיעה הודעה שיש להם מכתב דואר רשום
בבית הדואר בעפולה. כסף לא היה, לכן הלכו ברגל רבי משה
יחד עם בנו, סבי, רבי מיכאל לעפולה.

במכתב היה כסף מזומן, את המכתב שלח חמיו העשיר:
"שמעתי על מצבכם הכלכלי הקשה, ושלחתי לכם כסף לצורכי
הפסח. אחרי פסח אשלח לכם כסף וכרטיסים לחזור הביתה,
הנסיון שלכם לא הצליח! תחזרו להונגריה, ואותך חתני היקר
אעמיד בחזרה על רגליך כפי שהיית!"

זקני ר' משה התיישב עצוב על אבן בחוץ, ושקע במחשבות.
פתע אמר: "בני היקר מה שאעשה עכשיו אל תספר לאמא!
אנחנו נשארים בארץ הקדושה ולא חוזרים להונגריה!" הוא
לקח את הכסף, הכניסו למעטפה, לשולחו חזרה. ענייתו היתה
כה גדולה שהיה צריך ללוות כסף לבול מאחד האנשים בדואר.

סבי שהיה ילד בן אחד עשרה פרץ בבכי והתחנן: 'אבא, אנא
תשאיר את הכסף, אין לנו כלום לפסח, וסבא שלח את הכסף,
שיהיה לנו למחיה ... הוא מאד ישמח שנשתמש בכסף הזה'.

אבל ר' משה לא הסכים ואמר: "אנו לא חוזרים לחו"ל, ואם
אשתמש בכסף, זה עלול להטות את דעתי לחזור לחו"ל".

עברו שנים, חושך כיסה את אירופה, השטן הנאצי רצח את כל
משפחתו הגדולה בהונגריה, בזכות גבורת הנפש של זקני, ענף
אחד נותר לפליטה בארץ ישראל.

(נר לשולחן שבת)

"ויוציאו דיבת הארץ..." (י"ג ל"ב)

המאמץ הרב וטלטולי הדרך בים וביבשה השפיעו על מצב
בריאותו של הגאון רבי יעקב שמשון משפוטובה בדרכו חזרה
מארץ ישראל לאירופה. במיוחד סבל כיון שנסע באוניה קטנה
ורעועה ובשל הסערה שפקדה אותם.

כשירד באודסה פגש בו אחד ממכריו ושאלו, מה טיבה של
מחלת רבינו? השיבו, שאין זו אלא עייפות מטלטולי הדרך.
המשיך בדרכו, ושוב פגש אותו אדם שהכירו ושאלו, מה קרה
לרבינו שפניו כה נפלו?

נדהם רבי יעקב שמשון - פניו הנפולים והכמושים עלולים
להוציא את דיבת הארץ רעה... מיד פרש לכמה שבועות למקום
בודד, נח והוסיף על משקלו. כך הגיע לעירו בריא ורענן כשלא
ניכר בו כל חולי.

(א"י של מעלה ח"א)

ככל הנראה הגאון רבי יעקב שמשון משפוטובה, מראשי עדת
החסידים בגליל עלה לארץ ישראל פעמיים! בפעם הראשונה בשנת
תק"נ אז ארע הסיפור הזה. ובפעם השנייה, בעליה מרובת חסידים
יחד עם אדמו"רים מפולין בשנת תקנ"ד וקבעו את מושבם בטבריה.
גידול הישוב בטבריה הביא צורך לשלוח שליח מיוחד לפולין להרחיב
את התמיכה. רבי יעקב שמשון ששלח בשנה הראשונה לעלייתו את
רבי אפרים פישל מזסלב כשד"ר לפולין, יצא בעצמו בשליחות בני
עדתו לארצות המזרח, תורכיה, בבל, מצרים וגם צפון אפריקה. (ס"ה)
"פקודתי על הגבאים שיתאמצו בכל התאמצות על שמחת חתונה
וברית מילה להיות אך שמח בהביא נדבה לחיזוק עניי ארץ ישראל..."
(מתוך איגרתו של הרה"צ רבי מרדכי מנסכין לטובת השד"ר רבי אפרים מזסלב - שלוחי א"י)

"ונהי בעינינו כחגבים..." (י"ג ל"ג)

כתב רש"י: "שמענו אומרים זה לזה, נמלים יש בכרמים כאנשים".
העיר מרן הרב שטיינמן, משמע שאותם ענקים לא ראו אף פעם
אנשים רגילים, דאם לא כן למה תמהו על זה שהם קטנים
כנמלים, וכי לא ראו אנשים שאינם ענקים כמותם... ("אילת השחר")

הגאון רבי פרץ חן, רבה של צ'רניגוב, ישב פעם בדין תורה יחד
עם הגאון רבי אייזיק מויטבסק ושוחחו ביניהם.

אמר לו רבי אייזיק: "איזו צורה תהיה לנו בבוא המשיח, הלא
יהיו אז האבות הקדושים וכל הצדיקים ותפילין בראשיהם, וכן
אנחנו גם כן נהיה עם תפילין בראשנו ונהיה לעומתם כנמלים
עם תפילין, והרי זה חידוש גדול, נמלה מעוטרת בתפילין..."
(כ"י קרוב" גליון 143 - רבי פרץ חן, מגדולי חסידיו חב"ד זכה לראות שישה מנשיאי חב"ד)

א בריבוע כנפות הבגד אמר שאם למראית עין הם נראים מרובעות חייבות בציצית. א הטלית קטן שלו לא היתה של צמר. א היה לובש את הטלית קטן על הכתונת. א לא היה ישן בלילה עם הטלית קטן. (“דינים והנהגות” הל’ ציצית)

להפריד הציציות אינו מעכב ויכול לברך אף שאינו מפרידם, דאינו אלא לנוי ציצית. ובמשנ”ב צידד לומר שמעכב בדיעבד, ולא משמע כן סתימת הפוסקים והגמרא. (חזו”א ג’ ט’ ועיין נו”כ בזה)

מפסקי מרן הגאון רבי שלמה זלמן אויערבאך

בשבת, טלית שחוטית הציצית שבה נסתבכו ביותר יתעטף ויברך עליה, אך לא יפריד החוטים. ואף שאין בזה משום מתיר קשר, כי הסבך אין דינו כקשר, מכל מקום כיון שצריך להפרידו, כמבואר בשו”ע, נחשב הסבך לקלקול בבגד ויש בהפרדתו משום תיקון כלי. (“הליכות שלמה” ג’ ה’ ועיין נו”כ בזה)

מותר ללבוש טלית קטן על בשרו, ולא נחשב ביזוי מצוה, שהרי לובשו כדרך שלובש שאר בגדים. (שם י”א ועיין נו”כ בזה)

המחנכים קטנים בני שלוש וארבע לברך על ציציותיהם הפסולות אין למחות בהם, מאחר שקטנים אלו לא הגיעו עדיין לחינוך ומצות ציצית חשובה מאד וגם נוהגת כל היום. (שם ד’)

חזו”א: אמר שמותר להטיל ציצית בבגד בלילה, וכן עשו עבורו על פיו. (“דינים והנהגות” ב’ י”א) גרש”ז אויערבאך: מותר לכתחילה לקשור בלילה. (“הליכות שלמה” ג’ כ”ג) רוב הפוסקים כתבו להתיר בזה. (יבי”א ח’ אור”ח ג’)

לקט זוגות מתוך “ציצית ותכלת” ספרו של הגאון רבי צבי כהן

הקב”ה ואדם הראשון: הקב”ה הלביש לאדם הראשון ציצית שנאמר “ויתפרו עלה תאנה”. (“ילקוט ראובני” וצ”ב)

קין והבל: היו חלוקים בפרשת ציצית ... (“רקנטי” בראשית)

יעקב ושרו של עשו: רצה להורגו ולא היה בו כח מפני שיעקב היה מזויין ... וציצית בבגדו. (תנ”כ “ראשית חכמה” שער הקדושה ו’)

יהודה ותמר: הערבון “ופתילך ... פתיל תכלת”. (ב”ר ילקוט ועוד)

שאל ודוד: “ויכרות דוד את כנף המעיל”. מה גרם לשאול להנצל? זו הציצית שהיה זהיר בה. (“משנת רבי אליעזר” י”ד)

חזקיהו וישעיהו: הציצית עמדה לישראל. “מכנף הארץ זמירות שמענו” זו תפילת חזקיהו וישעיהו, שהיו מתפללים והציצית על כתפיהם. (מד”ה ג’ שלח)

חנניה מישאל ועזריה: בזכות הציצית ניצלו מכבשן האש. (“מנורת המאור”)

מרדכי והמן: “איש יהודי היה בשושן” שהיה מרדכי הולך ברחוב לעיני כל לבוש טלית ותפילין, לקדש שם שמים ברבים. (“יערות דבש” ב’ ב’) “בראיתם יחד תכלת מרדכי” כאשר ראו את חוטי התכלת, הבינו היהודים שהרוכב על הסוס הוא מרדכי ולא המן. “ומרדכי יצא בלבוש מלכות” זו טלית של מצוה. (גר”א)

למה נסמכה פרשת מקושש לפרשת ציצית? שהיו אומרים לו: “מפני מה חיללת שבת, וכי לא שמעת מחלליה מות יומת?”! השיבם: “שמעתי ושכחתי”. אמר הקב”ה: “עשה סימן בבגדיהם”.

כשראה משה מעשה המקושש אמר משה: “כל ששת ימים יש לו לאדם תפילין בראשו, רואה וחוזר בו, ביום השבת במה יזכרו”. אמר לו הקב”ה: “צא וברור להם מצוה אחת שיהיו נוהגים בה בשבת ויום טוב”. השיב הקב”ה: “הריני נותן להם מצות ציצית שבה יזכרו”. (ילקוט, בעלי התוס’ אור”ח ועוד ועוד גירסאות שונות)

סיפר פעם הגאון רבי יעקב פוזן על “מבנה הקבלה” שלו לבית הדין של הגאון רבי נסים קרליץ: רבי נסים שאל אותו, מה הדין אם הוא בירך על הטלית ובין לבין קודם שהתעטף בטליתו שמע אחד מברך, האם יכול לענות אמן על ברכתו?

בחריפותו השיב רבי יעקב פוזן על אתר, שהברכה הזו שבירך על הטלית כבר חלה על הטלית קטן שהוא לובש, ממילא יכול לענות אמן ואין זה הפסק. (“נר לשולחן שבת” - סיפר זאת לידידי הג”ר י”ב)

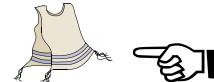
מכתבו של הגאון הצדיק רבי אליהו גוטמכר - “מכתב מאלהיו”

“אלול תר”ל ... ברכת השנים לתורה וגדולה לבני הרב מוה” צבי ... אך בכל זאת החזקתי לחסד כי הייתי להתפלל על קברי אבותי והיה בפעם הזאת לי סימנים טובים גדולים ...

זולת זה היה לי שבאה לשם אישה שבנה נשתגע בברלין וגם נעשה אילם בלי דיבור כלל, וכתבו בקשה גדולה אלי ושלחתי לו מלבוש ארבע כנפות שציציותיו לשלוח לי.

סיפרה האישה שהיה פלא, שמיד שלבש את הציצית אחר זמן מה התחיל לדבר כמקדם, וגם נשתנה השגעון הרבה ...

בני, בקשת האישה נכנסה לליבי ובפרט שמצפה אני, כמו שאני שומע לעשות רצון בקשת קשת רוח, ישמע ה’ תפילתי בעד אשר לי. לכן תקבל בעדה קמיע ותאמר לה שלא תעשה פרוסום כי לכל נס צריך הצניעות. דברי אביך הק’ אלי’ ... גריידיץ.”

“טלית קטן שאינו מגיע עד למטה מן הברכיים אין יוצאים ידי חובת ציצית, וטוב לפושוטו בשבת.” (שאילתות “כתר ראש” הל’ ציצית ד’)

בנו של מרן שר התורה, אחרי נישואיו שאל את סבו - מרן הסטייפלר: האם מותר ללכת בטלית קטן כשיעור הגאון רבי חיים מזולוז’ין - עד ברכיו, אם אין בזה משום יוהרה?

יש לציין כי גם סבו ואביו רבי חיים היו מקפידים בשיעור זה...

השיבו רבינו: “משום יוהרה אין בזה, אבל אברך צריך להתלבש כראוי, כי האישה אוהבת שבעלה נראה יפה ונורמלי, וזה שהאישה מסכימה שילך כך זה בגלל שהיא רוצה לעשות רצונו, אך בלבה אינה שלימה כל כך עם זה, וצריך להזהר בכבודה!” (עפ”י “תולדות יעקב” ועיין “נר” שלח תשפ”ד את שהשיבו רבי חיים ורבי נסים קרליץ לידידי)

ניצוצות בעיני ציצית מתוך ספר חסידים

זכין לאדם שלא בפניו - מעשה באדם שהיה מעיין תמיד בטליתות בבית הכנסת לראות אם נקרעו או נתקלקלו חוטי הציצית, והיה מציצה כהלכתה, והיה מודיע לבעל הטלית. (צ’)

זה כדברי הגמרא: ‘הנותן מתנה לחברו צריך שידעו’. אמנם בדפוס בולוניה נכתב: “ולא היה מודיע לבעל הטלית”. (מקור חסד”)

איש אחד שהלך לעולמו הוריש את טליתו לחברו כדי שיתעטף בה. אמר לחכם: ‘אם אתעטף בטלית בשבת, שמא לא אוכל להתאפק שלא תרד עיני דמעה’.

אמר לו החכם: ‘התעטף בה, טוב תעשה שתתעטף בה, שתקנה לך מצוה, ולאותו איש תהיה זכות ושכר באותו עולם’. (תשל”ה)

ציצית ושבת - הנהגתו של מרן הגאון רבי אהרן לייב שטיינמן בשבת כדי להרוויח מאה ברכות

בליל שבת ישן כדרכו במשך כל השבוע עם טלית קטן מצמר. בבוקר הוא פושוט את הטלית קטן. לקראת התפילה מתעטף בטלית ומברך. לאחר התפילה פושוט את הטלית ומתעטף בטלית קטן ומברך “להתעטף”, כידוע, הטלית קטן שלו היא עד ברכיו, כשיעור הגאון רבי חיים מזולוז’ין. (“נר לשולחן שבת”)

"אור שרה"

ע"ש האישה הכשרה שרה בת לולוה ז"ל

פרשת שלח לך - "יהודי עם 'עמוד שידרה'"

יאמרו הבריות". אם הוא סבור, למשל, שדעה מסויימת היא שגויה, או שנוהל מסויים הינו פסול, הוא צריך להישאר איתן בדעתו, למרות שהאנשים בסביבתו לא חושבים כך. אתה יודע מה טוב בשבילך. מה נחוץ לך, מה כדאי לך. מה אתה צריך. החלטת על דרכך. אבל לפתע נשמעת הפקודה של "דעת הקהל" – ואתה נמס, מתמוסס, נמוג ואינך... איפה האישי, איפה הרצון, איפה חוט השדרה? להלן מעשייה עממית אשר תבהיר לנו דברים אלו היטב. לפני שנים רבות, בחור אחד כפרי, תמים וטוב, נשא לו לאישה – בשעה טובה ומוצלחת – כפרייה אחת תמימה וטובה. שבוע אחרי החתונה חפצו החתן והכלה הצעירים לצאת לביקור בבית ההורים. הדרך מביתם לבית ההורים היתה די ארוכה, ולכן החליטו להיעזר בחמור שלהם. בתחילה ישבה האישה על החמור והבעל משך את שניהם. הביטו בהם עובדי אורח, החמיצו פנים, והתחילו להעיר הערות – "תראו, מיד בהתחלה היא כבר עושה לו בית ספר... הוא סוחב כמו חמור והיא יושבת לה כמו מלכה...". הבעל שמע את ההערות והדברים החלו לכרסם בליבו. הוא ביקש מאישתו, שהם יחליפו תפקידים, הוא ישב על החמור והיא תסחוב אותו. האישה הסכימה, והם התחלפו. לא עברו מספר דקות ומבטים נזעמים הופנו לעברם. הוא יושב על החמור כמו איזה אפנדי, והכלה הצעירה צריכה למשוך אותו!! מה, היא שיפחה חרופה!! שיתבייש לו! שמע זאת הבעל ונכנסו הדברים לליבו. הוא ביקש מאישתו, שתעלה גם היא על החמור. ישבו שניהם על החמור והחמיאו לעצמם על שהצליחו לצאת ידי כולם ולרצות את כולם. פתאום, הם שמו לב, שאנשים מנופפים לעומתם בכעס. "אתם לא מתביישים!!!" צעק עובר אורח אחד נזעם. השני הכריז "נו, נז, צער בעלי חיים!!". בהתחלה הם לא הבינו, החתן והכלה, מה הם עושים לא בסדר, עד שהתברר להם, שדעת הקהל סביבם ממש נזעקת מול סיבולו של החמור האומלל, ששני אנשים לא רזים במיוחד יושבים עליו והוא צריך לסחוב את שניהם! כאשר קלט הבעל את פשר התלונה נגדם, ירד מיד מהחמור וביקש גם מאישתו לרדת. הרימו שניהם את החמור וסחבו אותו על גבם. לא פלא, שמהר מאוד החלו עובדי אורח לגחך ולהפסיד, "ראו, ממש שלושה חמורים...". מוסר השכל: לא משנה מה תעשה, תמיד יהיו כאלה שיחיה להם מה להגיד. יתרה מזאת, אם אתה מנסה יותר מדי לרצות אחרים, יש לך סיכויים גדולים לצאת מגוחך... ייתכן שמדברים עליך מאחורי הגב ואולי גם מול הפנים. ועל אף זאת, אל לך להישבר... תחייה עם האמת הפנימית של עצמך ואל תכיר כלל בהשפעות הסביבה ודעת הקהל, כי שלימות האדם מותנית בהכרת עצמו. חבית חסונה אינה זקוקה לחישוקים. אם האישיות בנויה, מעוצבת, אינה זקוקה לשבחי הסביבה. אם האמת איתי, אם עסוק אני בהשלמת עצמיותי, בבנייני האישי – מבטי מופנה פנימה ולא החוצה. אני שלם עם עצמי ואיני זקוק לאישור מסביבתי. מספרים על האדמו"ר מסאטמר שצעד ביום שבת ברחובה של לונדון זמן קצר לאחר תום מלחמת העולם השנייה בליווי שמשו, בדרך לבית הכנסת ושטריימל לראשו. מחזה, שבאותם הימים טרם היה נפוץ בלונדון. שמשו של הרבי הבחין במבטים העוינים הננעצים בהם מצד עובדים ושבים בריטים, ולחש באוזני הרב: "רבי! מסתכלים עלינו!". תשובת הרבי הייתה קצרה וחדה: אולי עליך מסתכלים, עלי לא!!... תשובת מחץ המלמדת על חוסן נפשי שאין לו שום חיבור עם המושג המפחיד – "מה יאמרו". וכבר מקובלים אנו מן הספרים הקדושים ומן הניסיון, שמי שהמציאות של "אין עוד מלבדו" שולטת בכל נימי נפשו בלא

על הפסוק בפרשתנו "ויקרא משה ליהושע וגו' (במדבר יג, טז)" כתבו המפרשים כי לפני שליחות המרגלים, קרא משה ליהושע בן נון "יהושע" והתפלל עליו שה' יצילו מעצת המרגלים. תרגום יונתן על הפסוק אומר, שכאשר ראה משה את ענוותנותו של יהושע, הוסיף את האות י' לשמו והתפלל עליו. מה קשורה הענווה של יהושע לעניין זה? הסביר האדמו"ר מגור, בעל ה"אמרי אמת" כי טבעו של עניו הוא שלא להיות תקיף בדעתו ותמיד מבטל הוא את דעתו מפני דעת הזולת. המרגלים הרי היו נשיאי שבטים ואנשי שם ומשה חשש שמא יבטל יהושע את דעתו מפני דעתם לגודל ענוותנותו. לכן התפלל עליו שה' יתן לו כוח לעמוד על שלו ולא לוותר. לא פשוט היה להתנגד לעצתם של המרגלים, שהיו אנשים גדולים וחכמים, ולכן היו זקוקים ליהושע וכלב לתפילות מיוחדות כדי להצליח לעמוד על דעתם ולא לזוז מהאמת. הנה זה ידוע כי ללחץ החברתי יש השפעה גדולה על האדם. כל אחד רוצה להיות מקובל ואהוד בחברה, ולכן נוטה לישר קו עם הדעות שבסביבתו ולהסכים עם הערכים שחבריו אוהזים בהם. אף אחד לא רוצה להיות חריג ומוזר. אנשים רבים נדחפו לעשות מעשים שלא באמת רצו, שהרגישו שהם לא בסדר, רק בגלל שחבריהם לחצו עליהם לעשות זאת. צריך אופי חזק כדי לעמוד על שלך, לשחות נגד הזרם ולהבהיר שעם כל הכבוד לחברים – האמת והצדק חשובים יותר ולא תוותר עליהם רק בגלל לחץ חברתי. אדם שינהג בצורה זאת, מי שרוצה תמיד למצוא חן ולרצות את האחרים – רק יזכה בזלזול מצדם. מסופר על כמה חברים אשר ישבו עם בסירה ושטו על פני הכנרת. תוך כדי שיחה, פנו לאחד מהם ואמרו לו: "מוישה, אתה – אין לך אופי!". נעלב מוישה והכריז: "בטח שיש לי אופי!". אמרו לו החברים: "תוכיח! אם יש לך אופי – בוא נראה אותך זורק את הטלפון שלך למים!". מיד הוציא מוישה את הטלפון מכיסו והשליך אותו לכנרת. החברים: "אתה רואה? אין לך אופי! מי זורק את הטלפון שלו למים רק בגלל שהחברים שלו אמרו לו!!!"

תורת היהדות גורסת, כי כשם שאדם מסוגל להיות "בעל בית" על עצמו ולהגיד "לא" ליצוריו ולדחפיו, באותה מידה הוא מסוגל להתייצב בעוז מול נחשולים של עדריות אנושיות. גם אם רבים מתנגדים לאמת הפנימית שלו, הוא יכול להתעלות מעל "כולם" לנהוג לפי צו מצפוני. בנידון זה למדים בעלי המוסר לקח מהלכה אחת שנאמרה אודות בעלי חיים, וממנה ניתן להקיש בקל וחומר ביחס לאדם. בהלכות טריפות נפסק להלכה שאם עוף או בהמה הושלכו מגובה, הרי הם בחשש טריפות משום "נפולה". ההלכה חוששת שמא הפלתם מהגובה גרמה לפגימה באיבריהם הפנימיים ועל ידי זה הבהמה או העוף נטרפו. אולם ההלכה קובעת שישנן צורות בדיקה מסויימות שעל ידן ניתן לוודא שבעל החיים לא נטרף. אחת מן הבדיקות הללו היא (חולין נא:) שאם עוף נפל מגובה, ולמרות זאת הוא מצליח לשחות במים, השחייה בנהר מצביעה על כך שהעוף, האווז או הברווז, לא נפגע במאומה ואין בו חשש טריפות. אולם ההלכה מסייגת את דבריה כאשר קבעה, שבמה דברים אמורים? אם העוף שוחה נגד הזרם, אולם הוא שט עם הזרם אין בכך שום ראייה לבריאותו. גם עוף פגוע וטרף, ואפילו בול עץ, עשוי לנוע עם הזרם, ואין בכך הוכחה שיש בו שמץ חיות. ומכאן ניתן ללמוד קל וחומר לאדם, שחיותו נבחנת ביכולתו לשחות נגד הזרם, בעוד שזרימה עם העדר אין בה כדי ללמד על כושרו וכשירותו של האדם, שמלכתחילה נוצר להיות עצמאי ובלתי תלוי. אשר על כן, דעת תורה היא שהאדם נדרש להיות עצמאי, לבל יירתע מפני "מה

שיור לפחד כלשהו – האיום נסוג לאחור. דוגמאות אין ספור יש לאמת זו והיא בהחלט תלוייה בכל אדם ואדם ובחוזק אמונתו. עומד אדם בתור לרופא. השעה מתאחרת, צריך להתפלל מנחה. עוד מעט יהיה מאוחר. אבל – כאן, לעיני "כולם"? לא, לא נעים... למה לא? ממי אתה מתבייש, מפני מה אתה נרתע? האם זו בושה, האם זו עבירה? הרי אתה רוצה לעשות דבר שהוא חשוב, אמיתי, קדוש, נחוץ. מדוע אתה נרתע מפני מבטו של אדם שאינך מכיר ואינך מעריכו, ודעתך אינה כדעתו? ואם הם שניים, מאה או אלף – האם זה משנה? למה להמציא תרגילים לפיתוח האישיות – הרי הם זמינים כל כך: עשה מה שאתה חושב לנכון, היה אתה – עצמך! כבר לפני כחמש מאות שנה חובר ה"שולחן ערוך", ספר היסוד, המדריך את היהודי בכל רגע מחייו. ובסעיף הראשון, בעמוד הראשון, מופיעה ההדרכה "ואל יבוש מפני המלעגים עליו בעבודת ה'". אין לך במה ליבוש, אין לך ממי להתפעל. אתה בונה את אישיותך, בונה את עולמך, מטעין עצמך במטען חשוב, נפלא, נצחי, רב ערך.

בספר "אמונה שלמה" כתב כי כל יהודי צריך לדעת שהוא שייך לעם הנבחר, ככתוב: "וַעֲתָה אִם שְׁמוֹעַ תִּשְׁמְעוּ בְּקוֹלִי וְשִׁמְרֶתֶם אֶת בְּרִיתִי וְהִיִּיתֶם לִי סֶגְלָה מִכָּל הָעַמִּים..." (שמות פרק יט פסוק ה), וככתוב: "בָּנִים אַתֶּם לַה' אֱלֹהֵיכֶם" (דברים פרק יד פסוק א). יהודי צריך לדעת שהוא בן של מלך ולהתנהג בהתאם. מסופר על איכר, איש אדמה, שהיה עובד בשדהו עבודה מפרכת. כל מעייניו היו סביב טיפוח השדה ולא היה לו קשר עם התושבים. יום אחד החליט לנסוע לעיר הסמוכה. הוא ניגש לתחנת הרכבת וביקש כרטיס. מוכר הכרטיסים הסביר לו שברכבת ישנן שתי מחלקות: מחלקה לאנשים פשוטים ששם הציפיות רבה, והמחלקה השנייה היא מפוארת ומיועדת לאנשים מכובדים, ששם כרטיס עולה בהתאם ויש דיילים ומשרתים במהלך הנסיעה. חשב האיכר איזה כרטיס לקנות ולבסוף החליט: "מגיע לי שהפעם אסע עם המכובדים ואקבל שירות טוב במהלך כל הנסיעה" ולכן קנה את הכרטיס היקר יותר. הביט האיכר סביבו והבחין בשתי קבוצות של אנשים המחכים לרכבת קבוצה של מכובדים וקבוצה של האנשים הפשוטים, האיכרים מסביבתו. התיישב האיכר עם חבריו האיכרים, וכשהגיעה הרכבת, האיכרים הפשוטים רצו לעברה, צעקו ודחפו אחד את השני והיו מביניהם שניסו להיכנס ולנסוע ברכבת ללא תשלום. אף אותו איכר שהיה עמהם נדחף כמוהם וישב עימם, וכך ישבו והמשיכו לצעוק בקולי קולות ולהתנהג בגסות, שתו בירה ופיצחו גרעינים. לפתע, הבחינו בסדרן שהיה מבקר הכרטיסים מתקרב לעברם. כשראו אותו מיד קפצו כולם ממקומותיהם והתחבאו ממנו. חלקם התחבאו מאחורי התיקים, חלקם ברחו לשירותים וחלקם הסתתרו מתחת למושב. כשראה אותו איכר את מעשיהם עשה בדיוק כמותם והתחבא מתחת למושב. כשעבר מבקר הכרטיסים הבחין ברגליו של האיכר שבצבצו. הוא משך את רגליו וקרא לעברו: "גנב, גנב, אתה לא מתבייש לנסוע בלי לשלם?". מיד השיב האיכר למבקר: "אני קניתי כרטיס" והושיט אותו למבקר. כשראה המבקר את כרטיסו גיחך והתפלא על מעשיו ואמר לו: "יש לך כרטיס כזה יקר, אתה שייך למחלקה של המכובדים! מחכים לך משרתים שונים שאמורים לשרת אותך במהלך הנסיעה. אם כן, מה לך במקום הזה, מה אתה מסתובב עם השתיינים האלה, למה אתה יושב מתחת למושב בזמן שאתה יכול לשבת במושב? נוחים ובמקום מרווח ומכובד!!!". ועל כך מתרעם הקדוש ברוך הוא ואומר לעמו: "אתם, העם הנבחר, בנים אתם לה' אלוהיכם! ואם כך מה תחפשו בחברת הגויים, מדוע אתם מחפשים ללמוד ממעשיהם??? אתם זכיתם לקבל את התורה הקדושה שכוללת את כל הטובות שבעולם. אמנם, פעמים רבות אנחנו נקלעים למצבים שבהם אנחנו מתביישים ביהדותנו, או לפחות מנסים להצניע אותה ככל האפשר. צריך עמוד שידרה חזק כדי שלא להתקפל, לא להיכנע ללחץ החברתי והסביבתי (שהוא על פי רוב מדומה), לעמוד על העקרונות שלנו ולעשות את מה שצריך לעשות.

אחד הדברים הקשים ביותר לער שמתחזק ובכלל למי שמתקרב לתורה ולמצוות, הוא לקיים את המצוות בפרהסיא. קיבלת על עצמך לברך, אבל אתה מתבייש ליד החברה. אם אתה הולך עם כיפה, מיד שואלים אותך: "מישהו מת במשפחה?... אדם צריך להתחזק ולהתמודד עם הפחד מהחברה ולומר להם: 'כן, מת יצר הרע'..." המעשה הבא שלפנינו ימחיש לנו דברים אלו היטב. מעשה במנהל חילוני שהתעוררו בקרבו רשפי תשובה והחל לחזור בתשובה ולהיות יהודי כשר. קם בבוקר, הניח תפילין בבית, התפלל ובירך על כל דבר לפני ואחרי שאכל והלך לבנק כהרגלו. תוך כדי שהוא יושב על כסאו המרופד והפקידים מגישים לו כוס קפה ועוגה כדרכם בכל יום, לפתע נקלע האיש למבוכה. מצד אחד איננו יכול לטעום מאומה ללא ברכה, ומצד שני אינו חבוש כיפה בראשו, ואיך יברך? ואף אם יחבוש כובע ויברך, יהתלו בו "מה?! נהיית דתי?!", אך גם להימנע מלשתות ולאכול לא רצה... בעוד שהוא מנסה להרגיז את יצרו הטוב על יצרו הרע, נכנס לבנק, העשיר הגדול שבעיר ובידו שקית מלאה מטבעות זהב. לפתע נקרעה השקית וכל המטבעות התפזרו. תיכף צעק העשיר "לנעול מיד את הדלתות!" השתטח על הרצפה והחל באיסוף המטבעות. הגביר הנכבד זחל לכל פינה, תחת השולחנות והספסלים ואסף במרץ כל מטבע ומטבע תוך כדי שהזהיר את הנוכחים "שאף אחד לא יעז להרים את המטבעות". הוא לא חס על בגדיו היקרים שהתאבקו והתקמטו ולא על ביטול כבודו ומעמדו. גם הפקידים לא צחקו ממנו כלל, אלא אדברה הצטערו על מה שאירע לו וקיוו שימצא את הכל. מנהל הבנק ישב במשרדו והתבונן בכל המחזה הנגלה לעיניו. הררר האיש בליבו, מדוע לא צוחקים מהעשיר המוכן לבזות כל כך את עצמו בשביל כסף...? היות שבעיניהם יש ערך גדול לכסף, ומה עוד שמדובר במטבעות זהב, לכן כולם מבינים שאין כל סיבה להתבייש. ואני, שרואה לברך את ה' יתברך, וכי זה פחות ממטבעות זהב?! אם כן מדוע אתבייש? הוציא המנהל כיפה מהכיס, הניחה ובירך בקול רם על העוגה!...! אומר הגאון רבי בן ציון אבא שאול: "אם אדם נקלע למצב שקשה לו לקיים איזו מצווה או להישמר מאיסור מסוים מחמת הלגע שילעגו ממנו ושיחשבוהו לבודד בדעותיו ובהליכותיו, יוכל להתגבר על זה כאשר יחשוב בליבו על ערך המצוות. בני אדם מוכנים להתבזות עבור כסף תוך התעלמות מוחלטת מדעת הרואים, קל וחומר כשבא לעסוק בתורה ובמצוות שהם טובים ויקרים מכסף וזהב, שוודאי לא יחוש מפני המלעגים עליו!" ("אפריון שלמה"). הסיפור הבא שלפנינו ימחיש לנו דברים אלו היטב. כבר לפני כחמש מאות שנה חובר ה"שולחן ערוך", ספר היסוד, המדריך את היהודי בכל רגע מחייו. ובסעיף הראשון, בעמוד הראשון, מופיעה ההדרכה מהרמ"א: "ואל יבוש מפני המלעגים עליו בעבודת ה'". אין לך במה ליבוש, אין ממי להתפעל. אתה בונה את אישיותך, בונה את עולמך, מטעין עצמך במטען חשוב, נפלא, נצחי, רב ערך. והיה הסבא מנובהרדוק זצ"ל אומר: משולים אנו לתרנגולים הקשורים למוט הגדר בחבל ארוך, שמאפשר להם לשוטט בחצר ולנקר זירעונים כרצונם. מתפארים התרנגולים בנפשם: אשרינו, בני חורין אנו. אך ינסו לצאת מן החצר, ימתחו את החבל, ויבלמו! כך סבורים אנו, שנמנים אנו בכלל אלו שליבם ברשותם. עובדה: אנו קמנו כאריות לקרוא קריאת שמע – אבל כשניסע ברכבת ויגיע זמן התפילה, הן נפזול ימינה ושמאלה, לראות איך יקבל הקהל את עמידתנו. מי הם ומה הם, למי חשובה דעתם! וכשנתפלל והמבקר יעבור לבקש כרטיסים, על פי החוק מותר לנו להתעלם ממנו, שישב לאחר תפילתנו. אבל אנו נמהר לפשפש בכיסנו ולהציג את הכרטיס. והתברר, שהחבל הקושר אותנו לחולשותינו די קצר... שח רבי שבת סלביטצקי שליט"א: לפני כמה שנים טסתי לארצות הברית, ובדרכי לניו יורק עצרתי בהולנד. בשדה בתעופה באמסטרדם תרתי אחר פנים יהודיות בשביל להציע ליהודים להניח תפילין. לאחר כמה דקות ראיתי בחורצ'יק עם תרמיל על גבו שתוי פניו החשידותו כיהודי... בשביל לברר האם אכן הזיהוי שלי היה מוצדק, פניתי אליו בעברית ושאלתי האם הוא רוצה להניח תפילין. הוא השיב לי בקול תמה: "כאן, מול

כל האנשים!?! ניסיתי לומר שאפשר לעשות זאת במקום צדדי יותר, אך הוא עמד בסירובו והלך לו. התיישבתי ולמדתי משהו, אך כעבור זמן חשתי לפתע ביד האוחזת בכתפי. הרמתי את עיניי לראות במי מדובר והנה אני רואה את התרמילאי ההוא על ידי והוא מבקש בקול המביע דחיפות: "כבוד הרב, אני צריך את התפילין, תן לי אותן". מסרתי בידו את התפילין ועקבתי במבטי אחריו. הוא הלך למרכז האולם, שם ראיתי קבוצת מוסלמים שהתכנסה לתפילה, הוא נעמד מולם, הניח תפילין וקרא בקול: "שמע ישראל, ה' אלוהינו ה' אחד". חלק מן הקהל שנכח במקום הרים גבה, היו שהתעלמו והיו גם כמה שמחאו כפיים. הוא חזר כעבור כמה רגעים ואמר לי: "תקשיב, כשראיתי את המוסלמים האלה פורסים שטיחים במרכז הטרמינל ומשתחוים, פתאום חשתי בוושה שרגע קודם אני התביישתי בדת שלי ודחיתי אותך בשתי ידיים. אני, שאבות אבותי מסרו נפשם על מצוות התפילין במשך דורות רבים, אינני מעז להניח תפילין מול כמה גויים מוסלמים הגאים בדתם? מיד הלכתי לחפש אותך והלכתי לקרוא קריאת שמע מולם!..." לכאורה, הלכה זו של הרמ"א, שלא להתבייש מפני המלעיגים עליו בעבודת ה', היא הלכה תמוהה: כיצד אפשר לומר לאדם: אל תתבייש, והרי הוא כן מתבייש? אפשר היה לומר לאדם: אף על פי שאתה מתבייש, צריך אתה לעשות מה שהתורה מצווה. אבל איך אפשר לצוות עליו שלא יתבייש? הוא הרי מתבייש. זו המציאות. מלגלגים עליו, צוחקים עליו? תירוץ נפלא מוסרים משמו של הגאון רבי דוד סולובייצ'יק זצ"ל: יהודי אחד התקשה לישון בלילה. הוא יצא למרפסת לשאוף אוויר, והנה הוא רואה שני אנשים רצים, בדרך הם פותחים איזה פח אשפה, מרוקנים לתוכו שק ומיד ממשיכים לברוח. לא חולפות דקות ספורות, והנה שוטרים רודפים אחריהם. מעניין מה הם זרקו לתוך הפח? בלילה, הרי אי אפשר לראות. הוא ממתין עד שיש קצת אור, יורד למטה, פותח את הפח, והנה הוא מבחין בתוכו בדולרים. עכשיו הוא יודע שהם השליכו לתוך הפח דולרים. הוא מתחיל לחטט בין ערמות הזבל, והנה הוא מוצא חפסיות של דולרים קשורים בגומייה. הוא ממשיך לחטט והנה עוד חפסיות נוספות. כך הוא שולף מהאשפה עוד ועוד חפסיות של דולרים. אנשים כבר מתחילים לעבור ליד הפח, בדרכם לעבודה, והם רואים מישהו מחטט עמוק בתוך הפח. הוא שומע אחד אומר לשני: "וודאי זה איזה משוגע... מחטט בפח האשפה..." עוד אנשים עוברים שם, והוא שומע אותם מדברים: "רחמנות. רחמים על האדם הזה. אדם לא שפוי..." הוא שומע את כל הדיבורים הללו וממשיך לחטט. האם הוא מתבייש מהם? הוא צוחק עליהם! שיגידו מה שיגידו, בכל דקה הוא שולף עוד מאה דולר. הוא גורף הון, מה איכפת לו שייאמרו שהוא חסר דעה, שוטה, או כל שם גנאי אחר. הוא יודע שבכל דקה הוא מתעשר עוד ועוד. כן, "ואל יבוש מפני המלעיגים עליו בעבודת ה'", כי הוא גורף כאן הון. ואדרבה, מכיוון שמביישים אותו, בשביל זה לבד שכרו כה רב. לכן, אל יתבייש, כי אין לו על מה להתבייש. הוא מרוויח מיליונים! ("יחי ראובן" - דברים).

בעולם כיום נושבות רוחות רעות, רוחות זרות, המנסות להסיט את היהודי מדרכו הישרה, מזקיפות הקומה שלו. רוחות פרצים של אידיאלים מעורטלים מתוכן ממשי – כרוח שאין בה ממש. אם האדם לא יקדש עצמו – הוא עלול לנסות לכל רוח מצוייה, להיטלטל לכל עבר כקנה רצוף חסר חוט שידרה. התבוננות בעמוד העשן המיתמר במקדש, ששום רוח בעולם אינה מצליחה להסיט אותו, מלמדת אותנו מוסר: היהודי, בן לעם קדוש. אל לו להיסחף אחר רוחות זרות. עליו לעמוד יציב, וגאה ביהדותו ובתורתו. על האדם לחיות אם כן את מה שהוא באמת! להביא לידי ביטוי את עצמו, עצמיותו, להוציא מהכוח אל הפועל את הפנימיות שלו ולשמוח בזה, כי זה הדבר שיביא אותו למקום גדול ונשגב יותר. וכבר אמר אחד מהחכמים, שאדם בפעולותיו נפעל לא לפי מה שהוא באמת, ומדוע? "כי אתה לא מה שאתה חושב שאתה. אתה לא מה שאחרים חושבים שאתה. אתה מה שאתה חושב שאחרים חושבים שאתה....!" (כדאי לקרוא זאת שוב... ולהפנים!).

הבה ונראה מהסיפור שלפנינו, המוביל אותנו לתובנה, כי לכול אדם יש כוחות ותעצומות נפש כה חזקים לעמוד מול קבל עם ועולם ולומר ללא מורא – האם מוכן אני בעוז רוח לבעוט בכל המוסכמות של החברה האליילית שמסביב, כדי לדבוק באמונת האמת...

מספר הרב יגאל נוי שליט"א: היה זה לפני כארבעה חודשים בשעת ערב שגרתית. אני מקבל טלפון מאישה יקרה, הילה שמה, ושאלה הלכתית בפיה. תוך כדי הצגת השאלה סיפרה, כבדרך אגב, כי כבר יומיים שלמים שהיא נמצאת בצום ובתענית ולא הכניסה דבר לפיה. קטעתי את שיחתה ושאלתי אותה לפשר העניין: "סליחה, גברת! מדוע אישה כמוך מתענה וצמה יומיים שלמים?" בקול מרוסק היא סיפרה כי אימה היקרה חלתה לאחרונה במחלה הנוראה. כל בני המשפחה לקחו זאת קשה מאוד, וכעת היא מנסה לקרוע שערי שמיים ולעשות מעשים שיעבירו את רוע הגזרה, והיא משקיעה בעיקר בעריכת צומות כדי לעורר רפואה לאימה. שמעתי את דבריה ואמרתי לה: "אין ספק שצום הוא דבר גדול, אך כשהקדוש ברוך הוא שולח לאדם ייסורים, הוא מנסה לרמוז לו שיתקן דבר מסוים שהוא לקוי בו, ושיתקרב אליו, ולא כדי שיתענה ויצטער, חלילה. ה' הוא האבא הכי רחמן בעולם, ורוצה רק את טובתנו ולא את צערנו. אפילו ביום כיפור, שבו ציונו ה' יתברך לצום יום שלם מהתורה, חמל ה' עלינו עד מאוד וביקש מאיתנו לאכול יום לפני כן, כדי שיהיה לנו כח לסבול את הצום". נתתי לדברים להדהד, והמשכתי: "ולא רק זה, אלא שעל ידי הצום נחשב לנו כאילו התענינו בתשיעי ובעשירי. לכן גם כעת, אין לה' רצון שתעני את גופך, אלא חפץ הוא שתמסרי את נפשך למענו, ואם יש צורך בתיקון מיוחד, תתקני, וכאשר תעשי זאת, ודאי שהוא יושיע אותך". תוך כדי השיחה, נזכרתי כי אחיה – שאותו אני מכיר זה עידן ועידנים – סיפר לי בעבר שאחותו אינה מכסה את ראשה כבנות ישראל הנשואות והצנועות, כי הדבר קשה לה עד מאוד. פניתי אליה ושאלתי לתומי: "אמרי נא לי בבקשה: האם את מכסה את הראש בכיסוי ראש כמו שאישה נשואה מצווה ללכת?" "לא", היא השיבה מיד. "נו, אז זו ההזדמנות שלך לעשות מסירות נפש עצומה לפני ה', ולקרוע שערי שמיים! קבלי על עצמך לכסות את ראשך בכיסוי מלא, שבאמת הוא אחד הדברים הקשים ביותר לחלק מן הנשים וכנראה בעבורך זהו מעשה מעל הטבע. ובוודאי גם ה' יעשה לך מעשה מעל הטבע ויושיע את אימך". גברת הילה שתקה כמה רגעים, אך לאחר שניות ספורות זעקה: "הרב! אין מצב! אני מוכנה לעשות ה-כ-ו-ל! לתרום ים של כסף לצדקה, להתענות, מה שתגידו, אך לכיסוי ראש איני מסוגלת, זה קשה לי מדי!". מיד הבנתי כי דווקא בגלל הקושי הגדול שיש לה בכך, כנראה כאן ה' רוצה את מסירות נפשה ומטמין לה את הישועה. "אני מבין את הקושי שיש בכך, ובפרט את הבושה מחברה כמו שלך, בעשיית צעד גדול שכזה. את ודאי בטוחה שכשתגיעי לעבודה או למשפחה כשראשך מכוסה במטפחת, הדבר יגרום לך אי נעימות משועתת ובושה ענקית... אך לא תמיד זה מתרחש כך במציאות... תהיי בטוחה כי אם תמסרי את נפשך לה', אף הוא יעשה למענך!". "בבקשה, הרב!" היא התחננה: "תנו לי משהו אחר לעשות, אני פשוט לא מסוגלת! כבד עליי מדי!" לא ויתרתי, אפילו שהרגשתי נודניק: "אדרבה, 'לפוס צערא - אגרא', לפי הצער הרב שיש לך במצווה, כך גודל השכר והישועה. יש לך פה הזדמנות נדירה למסור משהו גדול לכבוד בורא עולם, וה' יתברך לא נשאר חייב, והלוואי ירפא את אימך". גם בעלה הצטרף לשיחה, והסביר לי שוב, מנקודת מבטו, את הקושי שלה. מה אני יכול לעשות? וכי אני זה שיכול להתיר דבר שההלכה מחייבת? איננו בעלים על התורה! כאשר ראיתי את הקושי העצום שיש להם, ביקשתי שישמיעו אותי ברמקול, וסיפרתי על מקרה נוסף שאירע לי אישית, בתקווה לנסות לשנות את דעתם: היה זה לפני שנתיים. בוקר אחד אני מתעורר כהרגלי, אלא שלמרבה התדהמה אני מגלה שבעין ימין אני רואה מטושטש, וכי הראייה שלי נחלשה. שטפתי את עיני היטב, מצפה שהטושטש יחלוף, אך מרגע לרגע חשתי שהוא רק הולך ומתגבר ואף עובר לעין השמאלית.

ובעזרת ה', ייעשה להם נס. למחרת לקחו את איציק, שכני לחדר, לטיפול המדובר. כאשר הגיעו לחדרו של הדוקטור, הוא ערך בדיקה שגרתית בעין ימין ולאחר מכן בירר: "באיזו עין מדובר?" "עין ימין", ענו שניהם. "אני מתנצל", אומר הדוקטור, "אך לדעתי אתם טועים ומדובר בעין השמאלית". כאן התערבה האישה: "סליחה, אדוני הרופא, בעלי סובל תקופה ארוכה מהעין הזאת, ודווקא זאת. ללא שום ספק. הנה כל המסמכים הרפואיים המעידים על כך". הרופא עיין במסמכים ולאחר מכן בדק גם את העין השמאלית והודיע: "איני מבצע הזרקת אלכוהול בעין שהיא כמעט בריאה!". כמעט בריאה!!! דמעות של התרגשות מן הישועה זלגו מעיניהם, והם רצו אליי למחלקה לספר לי על השינוי המפתיע: "אין ספק שההחלטה האמיצה שה' זיכני להחליט, הוסיפה לזכויות בעבור הנס הבלתי ייאמן, לחשה האישה ברטט. הסכמתי איתה. בוודאי. הנה, בני הזוג זכו להקריב לפני ה' קורבן, והוא שלח להם ישועה עצומה וגלויה! סיימתי לספר את המעשה להילה ולבעלה. והנה - תשמעו איזה עם ישראל קדוש ויקר יש לה' בעולמו - בקול שבור ובוכה היא אומרת: "אני מוכנה למסור נפש, ולכסות את ראשי לכבוד ה' יתברך, בתפילה שהוא יעשה את הבלתי ייאמן ויושיע את אימי מהמחלה". מלמלתי חזק אמנ. לאחר שבועיים אני מקבל טלפון מגברת הילה: "הרב, ה' עשה לנו נס! נס!" היא צעקה בהיסטריה. "מה קרה?" שאלתי. "בעת יצאנו עם אימי מבדיקות בבית החולים, שהראו כי אין זכר למחלה והיא נעלמה כליל. אני מתקשרת אליך לפני כולם, כי אני בטוחה שהקבלה שלי הוסיפה המון זכויות..." היא בכתה וצחקה יחד. צמרמורת עברה בכל גופי! והיא המשיכה: "אני מבקשת שתפרסמו זאת, כדי שכולם ידעו כמה כח יש לכל אחד ואחת! ה' זיכה אותי לוותר על הדבר הכי יקר לי, וזיכיתי באמא חדשה, אמא בריאה! כעת אני גאה ללכת בכיסוי ראש, מרגישה בת מלך, העושה נחת למלך מלכי המלכים כשהכתר לראשי..."!

מבוהל ומפוחד הגעתי לבית החולים, שם בדקו אותי רופאים שונים ומשונים, ולאחר שלא מצאו את שורש הבעיה, הוחלט לאשפז אותי בבית החולים. במיטה לידי שכב יהודי יקר ושמו איציק, ששיתף אותי בבעייתו: "בוקר אחד אני מתעורר ורואה שחור בעין ימין. אני רץ בבהלה לבית החולים, שם הודיעו לי כי עין ימין לעולם לא תחזור לתפקד! הייתי המום!" הוא מספר. לאחר שהשתתפתי בצערו, שאלתי אותו: "אם כן, מדוע הינך מאושפז?" הוא החל להסביר שאומנם העין אינה מתפקדת, אך היא מסבה לו כאבי תופת שאינם מרפים ממנו, ולכן הוא עומד כעת לפני "הזרקת אלכוהול" לעין ימין, שמטרתה להמית סופית את עצב העין, ובכך ייפסקו הכאבים האימים. אשתו, שישבה לידו, שמה לב שאני שומר תורה ומצוות, וביקשה ממני שאתפלל שהטיפול יעבור בהצלחה: "אומנם העין לא תתפקד לצמיתות, אך לפחות הוא לא יסבול ממנה יותר". "ראו!" - פניתי אליהם ברגש - "גם אני מאושפז כאן עקב טשטוש מוזר בעיניי, אך אני משוכנע שזה לא בא בחינם, אלא כל מה שבורא עולם עושה לאדם, זה רק לטובתו. אם ה' עשה לי כך, כנראה הוא רומז לי בכך דבר מה. ה' הוא תכלית הטוב, ואם הוא מייסר אותנו, אין זה כדי לגרום לנו צער, חלילה, אלא כדי שנתקרב אליו ונשפר את מעשינו". פניתי לאשתו ואמרתי לה: "אני בטוח שאם תכסי את ראשך, ותעשי צעד גדול כזה לכבוד בורא עולם, גם הוא יעשה למענך". אשתו נלחצה מאוד והחלה לומר לי: "כבוד הרב! אל תראה אותי ככה, אני מקפידה לקרוא תהילים כל יום, לומר פרק שירה ולהדליק נרות לצדיקים!". "כל הכבוד לך!" השבתי לה, "אך את כל זה קל לך לעשות. בורא עולם רוצה לראות אם תעשי למענו דבר שקשה לך, ואם תעשי דבר מעל הטבע בוודאי גם הוא יעשה לכם ניסים מעל הטבע". היא הבינה את דבריי, אך היה לה קשה עד לב השממים. היא חשבה מעט ולפתע אמרה: "כל השבוע קשה לי מאוד, אך אני מוכנה להתחיל לכסות את ראשי בשבת לכבוד בורא עולם". שמחתי מאוד, ואמרתי לה שגם זה צעד ענק שעושה רעש גדול בשממים,

אחים יקרים!

לכל אחד ואחת מאיתנו יש משהו רוחני שקשה לנו לשפר, נקודת חולשה שנראה לנו מסובך לטפל בה, קושי מסוים שרק הקדוש ברוך הוא ואנו יודעים ממנו. ואנחנו לא נגלה אותו לאף אדם בעולם, כי אנחנו מתביישים שכולם ידעו מה אנחנו עושים לבדנו בסתר. לכל אחד ישנה המסירות נפש שלו לבורא העולם, והוא יתברך רואה ויודע יצרנו... רואה ויודע כמה קשה לנו להתמודד אל מול ה"מפלצת" הזאת... וכאשר נעמוד ונכריז: "אבא'לה! אני מקריב לפניך קורבן! את הדבר שהכי קשה לי אני נותן לך מתנה! אני כל כך רוצה לשמח אותך: אני אשתדל לשמור על העיניים הקדושות שנתת לי, לא אסתכל בדברים שאתה לא אוהב, ואני מצטער על כך שהעיניים שוטטו ברחוב או במכשיר שיש לי ביד! אני אחליף אותו בפלאפון כשר, או לפחות אעשה לו סינון רציני. אבא, אני אשתדל יותר בקיום התורה והמצוות!". או: "אבא שלי! אני בתך האהובה! קשה לי מאוד עם הצניעות, אומנם אני יודעת ש'אין לך יפה מן הצניעות', ובכל זאת קשה לי. אנא! תעזור לי! לכבודך אעשה הכול!". והקדוש ברוך הוא מחייך ואומר: "בניי ובנותיי אהוביי! אתם עשיתם יותר מהכוחות שלכם! השקעתם! התאמצתם! אני לא אאכזב אתכם! אתן לכם כל מה שרק תבקשו! נסו ותראו..."!

בברכת התורה
הרב יואל ארזי

העלון מוקדש
לרפואת שפרה בת ציפורה
וחנניה בן ברכה
בתוך שאר חולי עמך ישראל

"בזמרה"

המעגל השלישי – בעין הסערה

דרמה מדהימה עם מסר חד מאד!

במדדון התלול'

פרק נ' (פרק ק"ב) "שירת הברבור"

העלילה מתעצמת:

השנה העשירית מתדפקת על הפתח, זוהי שנה גורלית ביותר עבור דודי, הנחשים הארסיים שרוצים להסיטו מהבימה לא שותקים לרגע, כדרך שפיפונים הם מתחבאים בנקיקים ומגיחים ברגע הכי לא צפוי.

מתברר ששלומי (שחלק עדיין מהסיפור לוטה בערפל ויסופר רק כשהכל יסתבר ואין מוצא מהמבוך) לא שוקט לרגע, כאמן הזיופים הוא מצליח לשתול מסמך מרשיע ביותר שנראה ממש אורגינלי ובו יש הוכחה מרשיעה כנגד פסח שולביץ ששלח ידו בכספי ציבור לטובת כיסו, הקהל משוסה על ידי מרטין מייזעס בנו של הפרזידנט שמשתלט על המזכירות ומפטר את יוסף מרק ואת הגבאי פסח ובזה למעשה סותם את הגולל על דודי שלא יהיה מי שיזמין אותו לשנה הבאה.

אלא שאורה הפקחית והאסרטיבית לוחמת על מעמדו של פסח בעלה ומחייבת את עו"ד אורי גרינשפן לבטל את גזר הדין השקרי. עו"ד אורי מצליח להראות באותות ובמופתים את הזיוף שנעשה ומבטל את הכרעת הדין הקודמת. פסח חוזר למשרתו אבל עם קהל קטן יותר. אבל מנוי וגמור בידו שהוא לא מוותר על דודי, הוא יכהן כחזן בס"ד גם בשנה הבאה על אף שיצטרך לגייס כספים רבים עבור זה.

הפרק הנוכחי מראה שרבות מחשבות בלב איש, העסק מסובך מאד ואיש אינו יודע מה צופן העתיד לדודי.

מספורי המגיד

איך שעוברים החגים אומרת אורה לפסח בספאיר (ארוחת ערב) "עלינו ליצור קשר עם משפחת סטוויצקי תיכף ומיד, כל רגע שעובר הוא מסוכן עבורנו".

פסח אינו מצליח תמיד לרדת לסוף דעתה של אורה המחודדת, בקושי עברו את תקופת החגים, מדי מוקדם לדבר על השנה הבאה, מה הבהילות כעת?

"פסח אתה שוכח פרט חשוב ביותר, דודי יצא מהמקום בהרגשה איומה שאתה למעשה מפוטר, הניהול עובר לידי מרטין מייזעס שאינו נחשב כחבר טוב שלו, למה שיבחר בו כחזן עם המחירים שהורגל בהם?

גם כשנפרדת מדודי ונתת לו את הצ'ק לא זרחת מאושר, לא צריך להיות בר דעת גדול להבין כי למעשה הקשר עם קהילת נר תמיד נותק, דודי צריך את המשכורת בדחיפות עצומה, אנחנו יודעים כי הוא לא נסע בשביל פלזר (תענוגות), הוא חייב למצוא לעצמו משרה מה שיותר מוקדם, אם נתמהמה נאבד אותו, לפיכך עלינו ליצור עמו קשר.

אני חשה על הפנים שלך שהתפקיד לא נעים לך, אז אומר לך שאני מוכנה לקחת אותו, אני אצור קשר עם מרס צילה איתה אוכל לסגור עניינים בצורה מעולה, בלי שתהיה לנו אי נעימות" סגרה אורה את השיחה.

הפעם חש פסח רגשי תודה לאורה הדומיננטית שנוטלת את העבודה על עצמה ומסירה מעליו כל אחריות, בנישה הזו אין לו ברירה הוא חייב את עזרתה.

אורה לא השתתתה יתר על המידה, עוד באותו ערב יצרה קשר עם צילה וסיפרה לה בשמחה כי כל הבעיות שהיו עם משפחת מייזעס יושבו, העלילה נחשפה לעין כל ובית המשפט הכריע כי אין לעלילה כל אחיזה, הפרוטוקולים זויפו ולכן אין להם שום אחיזה, פסח הושב למקומו והוא מנהל ביד רמה את בית הכנסת, הלך כל הסיכומים שהיו עד עתה עם דודי בתוקף, הם ישמחו מאד לראותו ביחד עם אלי בשנה הבאה.

צילה שמחה שלדודי לא תהיה כעת עבודה קשה למצוא משרה, היא לא גילתה לאורה כי אלי יותר לא יגיע, דיה לצרה בשעתה, היא סיימה מתוך קורת רוח כי ההסכם יתקיים כרגיל בלי להרחיב את הפירוש, אורה תחשוב שהכוונה כמתכונתו אבל צילה לא רמזה רמז כל שהוא שלזה כוונתה, כך שאין היא מאחזת את עיניה. השיחה נעלה בלבביות רבה כשאבן נגולה מעל כל הלבבות.

כשהגיע דודי לבית סיפרה לו צילה את השיחה שהייתה לה עם אורה, היא ראתה בזה יד ההשגחה הפרטית שדואגת להם ומונעת מהם עוגמת נפש, עתה יכולים הם לשבת במנוחת הנפש ולנסות לסדר את הסדר התשלומים עם בית החולים, היא חייבת לנהל איתם כמה שיחות לעומק, כדי לתת להם מושג באיזה עוני הם מצויים וכי עליהם להתחשב בהם כאשר כמעט לא נותר להם פרוטה לפורטה.

מספורי המגיד

גם בשיחה עם הנהלת בית החולים הייתה לצילה הצלחה טובה, היא הצליחה לסבר את אוזן מנהלת המשרד כי הם עושים את מירב ההשתדלויות כדי לעמוד בהחזרים, היא מבקשת לכן כי יגמישו את ההחזרים כדי שיישאר להם קורטוב לכלכלת הבית.

***

השנה עברה במהירות הבזק, דודי השקיע את כל כוחותיו בלימוד, הוא נטל על עצמו תפקיד חשוב של משיב בישיבה גדולה ספרדית לא הרחק מהכולל, היה זה כעין סדר שלישי, מנהלי הישיבה לא שיערו לעצמם איזה משיב הם קיבלו, דודי ידע לחדור לעומק של כל בחור הוא פשוט פיצח את הקוד של כל בחור ועל ידי זה נתן לו את המענה הטוב ביותר שרק יכול היה לקבל. תוך תקופה קצרה הרגישו הבחורים בעליה עצומה בלימוד.

אך משהו מוזר קורה עם דודי:

עם כל ה"שטייגן" שלו בלימוד, עדיין יש לו את המשיכה לקוי הנייעס, אמנם הוא לא מתעניין בשטויות פוליטיות, זה לא תופס אצלו מקום, אפילו לא פירור של מידע למאי נפק"נ מי הוא ראש הממשלה או מה קורה באיראן, זה הכל שטויות והבלים. אבל קווי הנייעס של הקנאים תופסים אצלו מקום.

דודי אווז את עצמו לסוג קנאי, הוא לא מגדיר את עצמו לקנאי שמורד ח'ו ברבותינו קדושי ומצוקי ארץ, חלילה וחס הוא נשמע לדעת תורה ובכל דבר הוא עושה כדעת רבותינו הקדושים, אבל לבו חם לכל מיני נושאים שלא מעוררים עליהם די.

הוא גם מנוי על קו שמודיע על כל הצרות הנוראות שצריכים להתריע עליהם לבריות הגוף והנפש. יש לו רשימה ארוכה לומר ב"רפאינו" ולפעמים יש מחיקות כאשר חל שינוי לטוב ולמוטב ח'ו.

את זה בדיוק לא קולט ראש הכולל רב חיים משה לוי, הוא לא מצליח לרדת לנפש אהובו, מה יש לו בחיפוש בקווים הללו, אם להתחזק לא חסר דרכים, למה דרך שם? לא אחת הוא נותן לו מנה הגונה ולדודי כואב מאד, מילא אם היה נותן לו מלגה מיוחדת, אבל כבר זמן רב שהמלגה שלו כבר אינה נוצצת, אלמלי המשרה החדשה שלו כמשיב היה צריך לאסוף כספים בזיכרון משה ובמאה שערים, הוא לא נהנה מחסדיו המרובים והוא עושה לו מבחנים כמעט בחינם, אז למה לקבל כל כך הרבה "שירות ותשבחות"?

אבל דודי לא מגיב, הוא ממלא את פיו בשתיקה, עדיף להיות מהנעלבים ואינם עולבים שומעים חרפתם ואינם משיבים.

לאור הלחצים הבלתי פוסקים של ראש הכולל, יצא לו לחן מדהים ביותר ל"נתנה תוקף קדושת היום" ניגון שובר לב ומטיל פחד איום על השומע, את הלחן הזה הוא ישמיע בס"ד בראש השנה הפעם בלי אלי בנו, אבל יש לו דרך איך לעשות זאת כאילו אלי נמצא איתו הוא תיכנן שיעשה זאת בשני קולות כאלו הוא ובנו שרים ביחד.

מספורי המגיד

כל חלק מהפיוט שמתאר את גזר דינו של האדם במשך השנה מודגש אצלו עם עיבוד מיוחד, יש סלסול מרטיט לב על "מי בקיצו ומי לא בקיצו" כשאדם שומע את "ומי לא בקיצו" הוא חש בפחד איום ונורא מפני אימת יום הדין, מי מובטח מה יהיה גזר דינו, העתיד לוטה בערפל.

אבוי, לכל אחד יש חשבון מיוחד, האם יזכה לשנת חסד או ח'ו לא יזכה, כמה אנשים נפטרו צעירים בשנה זו, האם חשבו שכך יסיימו את השנה?

אנחה שוברת לב עם קנייטש מיוחד על "מי במים ומי באש מי בחרב ומי בחיה מי ברעב ומי בצמא" זעקה חנוקה על "מי ישפל ומי יתייסר מי יעני ומי יעשר מי ישפל ומי ירום" ולקינח שאגת ארי על "כחלום יעוף".

שבוע שלם השקיע על הקומפוזיציה המורכבת שנבנתה מכמה חלקים שנלקחו ממבחר ניגוני יוסלה חלקים נוספים מיצירה של משה קוסוביצקי והדן משל זבולון קוורטין.

לשלב את כל התרכובת הזו לעשותה שווה לכל נפש הינה מלאכת אומן מדהימה שרק אחד בעל חוש מוסיקלי מפותח ביותר, חוש שחונן בו במיוחד שהשתבח משנה לשנה יכול לבצעה, דודי חש שהפעם התעלה על עצמו, כזו יצירה מעולם לא עשה.

ניגון זה עוד יושמע משך עשרות שנים בהרבה בתי כנסת על ידי טובי החזנים שיעתיקו את הניגון המיוחד שלי שהוא "שירת הברבור" שלי... דיבר אל עצמו כשעיניו עצומות למחצה.

הוא לא ידע עד כמה צדק באבחנה זו שמנגינה זו תהיה "שירת הברבור" (תואר ששמור לשיר האחרון לקראת הסוף, כמשל לברבור הפלא שלפני מיתתו שר את השיר היפה שלו ואינו יודע שזהו שירו האחרון, והנמשל, שירו הוא מיוחד במינו, אבל בזה תם פלאו הגדול).

למה שתעלה לפתע במוחו כזו מחשבה, כאשר הוא במיטב שנותיו והעתיד פרוש לפניו במלוא האופק? אבל יש מושג שנקרא "לביה לפומיא לא גליא" מה שבלב לא מתגלה לפה, ללב ישנם רזים שהאדם חש בתוככי לבו והוא עצמו לא מודע לעומק המשמעות.

כדי להבין את העניין, צריכים אנו לתאר את הנפילה הפתאומית שקרתה לו שבשפת הגמ' היא קרויה מאיגרא רמא לבירא עמיקתא (ממרומי הגג עד לבור העמוק ביותר)

קודם עלינו לשרטט את מרומי הגג בו נמצא דודי.

דודי שרוי באופוריה עצומה, לאחרונה הוא בזווית ראייה כאדם גדול.

הוא מרמה את עצמו מאד, אין ספק שהוא אברך בר אוריין, אבל עדיין רחוק הוא מהגדרת שלימות, אך לדעתו הוא "אברך מושלם" (הוא בטוח שגם כל מכיריו סוברים כן, איך אפשר שלא? מלבד ראש הכולל שיש לו עליו מידי תלונות, בבחינת בקרו טלה כולם לא מבקרים רק מעריצים)

מספורי המגיד

מי יושב כל כך הרבה שנים משך יום שלם בכולל בשקיעות עצומה? בכולל שיש שם ארבעים וחמישה אברכים מובחרים ביותר שסיימו לא מזמן את כל הל' תערובות ובשר בחלב טור שו"ע ונושאי הכלים, מלבד את כל הלכות שבת ועירובין יחד עם המסכתות בעומק העיון, וכראש החבורה נחשב הוא למובחר שביניהם.

החומר נלמד בצורה יסודית ביותר, עם כל הראשונים והאחרונים, דודי עצמו הוא ראש חבורה שחבריה נותנים חבורות כל שבוע על הנושאים הנלמדים, כל חברי הקבוצה מיוחדים במינם, אבל החבורות שלו נחשבות הטופ שבטופ.

תמיד הוא מהלך עם חיוך רחב ומסביר פנים, לא מתנשא על איש, למרות שהוא עילוי אמיתי שהוציא ספר ענק על מס' שבת בשם "פרי הילולים" כמו כן נבחן על חלקים נבחרים מטור שו"ע, כל יור"ד כמעט כל אוה"ח מלבד חלקים גדולים בחו"מ והוכיח בהם ידיעה מופלגת, כמעט עד לתואר הנכסף "יורה יורה ידן ידן" לאחרונה משמש כמשיב בשיבה גדולה "עץ יוסף" וגם אחד החזנים הגדולים ביותר שיש בעולם.

למרות הכל הוא ענוותן ושפל בך, אם כך בוודאי שהוא בן עולם הבא, הוא בדק את כל הסימנים בגמ' המעידים על כך והוא עונה על כולם, אפילו לפי הקריטריון המחמיר ביותר, כל אחד מידידיו מוכן לחתום על כך.

אבל הוא מתעלם מכך שיש לו גם חסרונות לא מועטים, אף הוא בשר ודם עם כל מיני חסרונות של בשר ודם, אבל אליבא דרבינו דודי שליט"א אדרבה זוהי השלימות, אחרת היה צריך להיות מלאך בשמים.

מהו החיסרון הראשי של הדומה מלאך? הוא מכור לפלפון החמוד (כשר ללא תומך תמימים) הוא לא יוותר על שיחה חשובה, או הצצה מפעם לפעם לחלונית, לוודא מי המתקשר, כל המשוחחים איתו אף הם יראים ושלמים.

כל מטרת השיחה: להרבות שלום ורעות בעם ישראל בשיחות שיש בהן קורטוב שיחת חכמים הצריכה תלמוד, פעמים השכנת שלום בית, או סידור הלוואה דחופה כשהוא מתווכ בין הגמח"ים ללווים.

הוא לא מוותר על נוהג לקחת את הנייד עמו גם לתפילה, בבחינת "וילכו שניהם יחדיו" חס ושלום הוא אינו מנהל שיחות באמצע התפילה (לא כשמוליק פינקלר [שם בדוי] שהתפלל פעם עם הגה"ק רבי שמואל אוירבאך זצוק"ל בזיכרון משה ולנגד עיניו הנדהמות קיבל באמצע ק"ש של ערבית סדרת צלצולי רינגטונים ערבים, הוא הוציא שמונה פלאפונים מכל כיסיו ועוד היד הייתה נטויה, עד שרבי שמואל קם ועזב את המקום כשפניו אדומות מגודל הזעזוע של חילול הקודש, עדות מכלי ראשון)

אף הוא יודע את חומרת האיסור, אבל כשהמכשיר מזמזם את הנעימה "הסתכל בשלושה דברים ואי אתה בא לידי חטא" שהוא עצמו הלחין והקליט כמנגינת צלצול,

מספורי המגיד

יודע הוא שאחד מסגל החבורה הקדושה זקוק לו, הוא בודק מי הוא המתקשר ובמוחו מחשב הוא, אם לענות ומתי.

אלא שמרן ראש הכולל, רב חיים משה לוי שיחי' אינו מבין את גודל העניין וכבר העיר לו על כך, לא פעם אחת או שניים אלא תמיד כסדרם, הוא מעיר לו למרות היותו עמוד התווך של הכולל, ואין חולק שבניו הצדיקים לא מתקרבים לקצה קרסוליו אבל הם נהנים מיחס מועדף. ההערות פוגעות מאד וקשה לעמוד על עומקן ולדעת דודי אם הוא מוחל זה גופא מראה שהוא בן עולם הבא.

"רב דוד... אבוד כמך מה לו לסלו' [פנו דרך]? האם הוא ילך עמך לבית של מעלה?? אם כן... בתור קטגור! אתה לא שם לב שאתה שם ללעג ולקלס את כל התפילה הקדושה? אתה אומר את "אהבה רבה" בכל רמ"ח אברך שרוטטים מאהבת התורה ובשעת מעשה מכון שהתורה תהיה חלק בלתי נפרד מחיך.

ובו זמנית הנך מציץ לנייד שבדיוק רוטט כמך באהבה רבה, לגלות מי מתקשר אליך, מה מתרוצץ אז בראשך?! אולי יש למתקשר להציע לך פשט ברא"ש ר"ן רשב"א או ברא"ה בסוגיות חנ"נ טעם כעיקר או נטל'פ? אם כן, עליו לבוא אליך לכולל בזמן הלימוד, לא באמצע התפילה, לימוד יש לו זמן משלו ותפילה הזמן שלה".

רב חיים משה חלילה אינו נוזף, הוא מעביר את הביקורת בנעימות, כשחיוך שפוף על פניו, בתקוה שדברים היוצאים מהלב נכנסים ללב ומשפיעים, אלא שדודי אוזנו אטומה, יש לו כמה דברים שהוא אינו יכול לוותר עליהם.

ישנם שני קווי נייעס על "טהרת הקודש" שמעבירים בקצוצה כל המתרחש על קצה המזלג, הם לא גוזלים מזמנו המצומצם, רק מרחיבים את דעתו שלא תצטמק כמאכל בן דרוסאי, בתכנים שגורמים לו שלא יהיה חלילה 'עציץ' תלוש מהעולם, בכך מרחיבים את דעתו ומביאים לו ט' קבין של שמחה אמיתית שעוזרת לו ללמוד בעליצות וישוב הדעת את הסוגיות המסובכות שנלמדות כעת בכולל.

נכון, הוא יכול להתעדכן בבית אחרי התפילה בעת שהוא אוכל, אבל לפעמים ישנן חדשות שממש חשוב לדעתן על הבוקר, חבל להחמיצן, בבחינת "חדשה הבאה לידי אל תחמיצנה" על כך נאמר... וישן מפני חדש תוציא" אי אפשר ליישן אותם, כי כבר הגיעו אחרים שמשנים את פני הזירה מקצה לקצה.

ולא חסרות על כך דוגמאות, כגון אתמול: בקו הנייעס הראשון הוא שומע נורא נורויעס, להתפלל על המשגיח הנערץ הגה"צ ר' אליהו בן שיינדל לרפ"ש שהתמוטט פתאומית מהתקף לב חזק שתקפו על הבקר, ההודעה נמסרה טרייה באמצע פעולות ההחייאה בין שוקר אחד למשנהו, כשהמתח במילואו, כל רגע עדכון על שינוי לטובה או חלילה וחס, כך היה יכול לכוון עליו ברפאנו בדמעות שליש, אם היה שומע יותר מאוחר, הייתה חסרה התפילה שלו בזמנה.

מספורי המגיד

וכגון שלשום לשם שינוי רח"ל: כשקיבל הודעה מבעיתה על הבקר, כי רב השכונה הגאון רבי שמחה דוד הירשביין זצוק"ל נסתלק לשמי מרום, כשהוא במיטב שנותיו, זה עתה מלאו לו שישים שנה וכבר נתבקש לבית דין של מעלה, בשל חטאי הדור, הוא אמר בכוונה עצומה בשם ומלכות "ברוך דיין האמת" כדן מי ששומע על רבו, ההודעה טרייה זה עתה יצאה מהתנור, לפי הדיווח העדכני הגופה טרם הורדה לארץ ולא הספיקה עדיין להתקרר, אין ספק כי הברכה שלו שנאמרה ביגון קודר ובאנחת פלצות תרמה מאד. כל אלו דוגמאות זעירות למה שהוא מתעדכן.

איך אפשר לא להחשיב את מעלת הקווים שמוסרים את ההודעות תיכף להתרחשויותם ובשעת מעשה, אשרי מי שזוכה להקשיב להם ולהתעורר בזמן ולכוון "כי עפר אתה ואל עפר תשוב" האדם הוא בן חלוף, רגע כאן ורגע לאחריו בקבר.

אין מי שמביא את המחשבות האלו אליו, אם לא אותם קווי נייעס שהורתם ולידתם בקדושה מעת יסודם, עליהם יש לבדך בשבת כשאין את הקווים וצריכים להתאפק מעל"ע "וכל העוסקים באמונה" בפרט על השדרן הצדיק החשוב רבי יחיאל פליצקי המעורר ישנים מתרדמתם, בזה ששופך מים על אש קרה כשמתפטר לו איזה "ח"כ קדיש יתום" מכנסת ארבעת המינים, או כשמתמנה שר "משפטים בל ידעום" חדש.

גם הבוקר קם כשידו ניגשת מוכנית למטען, ליטול את הפלפון שנטען "על מוקדה כל הלילה" שחלילה וחס לא יחסר המזג אויר.

לפתע הולמים בראשו, דברי ראש הכולל שנאמרו לו אך אתמול.

"רב דוד חביבי, אנחנו נמצאים באמצע אלול, שנה חדשה עומדת בפנינו, עוד מעט סליחות, כמה צריכים כעת להרבות בתפילה ותחנונים, שהשנה הבאה תהיה טובה מקודמתה, אתה נמצא במרכז הבימה בימים קדושים אלו, בקולך הנעים הנך מרעיד לבבות לשוב. האין מן הראוי שבימים אלו ספרי מסילת ישרים וחובות הלבבות יהיו בני לווייתך?

למה הנך נזקק לקחת עמך את המפריע הראשי ביראת השמיים? הלך שקופץ לאמבטיה לקרר כל זיק קדושה, צריך להיות בן לווייתך?! למה תיתן לשכינה להיות בממתינה...?"
דודי בוש מדבריו והבטיחו שבלי נדר בשבועיים האחרונים של אלול יניח את הפל' בצד, לא כ"ש בחודש תשרי, הוא יעשה הפוגה קצרה, אולי אחרי שיטעם את טעם הניתוק זה ישפיע עליו גם אחרי כן.

אלא שברגע שהיה צריך לצאת לבית הכנסת, שלח ידו מוכנית אל הפלפון, כששכחה מוחלטת חלה על כל מה שנאמר וסוכם אתמול, כאילו לא סוכם אתמול דבר.

***

את העונש על כך קיבל בו ביום.

מספורי המגיד

סמוך ל"עלינו לשבח" הוא מקבל שיחה טרנס אטלנטית (מעבר לים) הפל' מזמם במנגינה מיוחדת **"מקימי מעפר דל"** שמיועדת לאיש מסוים מאד, הלא הוא פסח שולביץ הגבאי הראשי של בית הכנסת "נר תמיד" בלוס אנג'לס שהקימו מעפר ממש.

חיוך רחב מתפשט על פני דודי, הוא לוחש לעצמו בהנאה: אם פסח מתקשר כעת, הוא מבקש להעלות את שכרי, איך אפשר להימנע מלקבל ידיעה על כך? הלא זה הדבר החשוב ביותר במצבי הביש כשמכל הכיוונים חווים מחסור, רק פסח עושה הכל שתהיה לי משכורת מעולה ביותר.

אך לפתע עובר הרהור מעציב במוחו.

מי יודע מה יהיה עתה כשאלו לא יהיה איתי, הוא יקצץ ממשכורתו.

הרהור שני חולף במוחו. אם יוריד, כמה יוריד? חומש?? לא נראה, זה מדי מוגזם, בשביל החיסרון של אלי לא מגיע כזה קיצוץ. עשרה אחוז זה גם כן צמצום רציני. ברם גם בזה לבד עדיין המשכורת געוואלדיג, הלוואי על כל עם ישראל, במשכורת שאני מקבל עבור שבועיים חזנות אני יכול לכלכל את ביתי ברווח, אלמלי החובות הגדולים שרובצים עלי. כמעט ולא הייתי צריך את משכורת הכולל, יכולתי לנדב את הצ'ק לראש הכולל וללמוד שלא על מנת לקבל שכר (והתוצאה תהיה בהתאם).

דודי מרגיש שפסח שולביץ אוהב אותו מאד ומפעם לפעם מעלה את משכורתו, בלי שיבקש. אולי רוצה הוא להודיע לו כי מעלה הוא את משכורתו פעם נוספת, למרות הלחצים שהוא עובר, אולי יש לו כמה נדיבים מהם הוא עושה את השנור הגדול.

מגיע לי קצת העלאה, יש סיבה לכך, לאחר עשר שנות חזנות מוצלחות ביותר, כשהשנה האחרונה הייתה לעילא ולעילא יותר מכל השנים הקודמות, יש את הסיבה לכך שיתן לי עליה נוספת, כנראה שרוצה הוא לבטח את מקומי לשנים הבאות.

הוא לוחץ על הסנד לקבל את השיחה, **למרות שהחזן אומר עתה קדיש יתום**, הוא אומר בחטיפה את "יהא שמיה רבה" עם כל הכוונות המהירות ביותר ומוסיף את "הלו רב פסח" כהשלמה.

להפתעתו הוא שומע קול כבד ומתנשף, שלא כדרכו של פסח שתמיד פונה אליו בקול משוחרר ועולץ, הוא נשמע לחוץ, שפתו מגומגמת מאד, ניכר עליו שממהר, מעוניין לפרוק מעליו מטלה כבדה.

"אממ. דודי יקירי, חשבתי אממ. כן אתה יודע.. ההכרח לא יגונה. אממ. אממ. כדאי שתחפש בית כנסת אחר, כן כן כן, מה שאתה שומע, אני מאד רציני בעניין, אתה שואל למה? אממ. לא מתאים לך, אתה לא מבין? עשר שנים במקום אחד ברציפות הם שיא השיאים בספר השיאים, כמעט כל החזנים שאני מכיר עושים תחלופה באמצע, אז אתה

מספורי המגיד

יודע... הקהל דורש אולטימטיבית, גיוון! לא יכולתי לסרב לרחשי הקהל, הודעתי לך בזמן.. כן ממש בזמן, כדי שיהיה לך זמן נאות להכין את עצמך".

המכה שחטף דודי עתה בלתי נסבלת, ממרומי האולימפוס הורידו אותו אלי מטה בלי כל הכנות.

שנה שעברה הייתה השנה הכי מוצלחת מבחינתו, אלי והוא שימשו בערבוביה קול ראשון ושני, מייקל ונתי יחד עם אליהו בניצוח אלי קאהן היה שילוב מדהים.

אליהו הוא הקול הכי נעים שניתן לשמוע, מאצ' סופן חד מחד, מאיך הקול נקי נעים וקטיפתי שמצלצל כקול פעמונים ענוגים, בניצוח של אבא שמסוגל לעשות את תפקיד החזן והמנצח בו זמנית, השילוב הוא מושלם, הרמוניה מוסיקלית ברמה מיוחדת במינה, התקרה האקוסטית העבירה את המנגינות לכל רחבי בית הכנסת, לכל המתפללים שגדשו את האולם והיציעים.

לבו לפתע נחמץ, הוא נזכר ששנה שעברה עם כל ההצלחה היה משהו שהשתבש מאד, בשל העלילה שטוו שונאי פסח, זה הרס את ההקשבה של הציבור, האם בשל זה הקהל מאוכזב?

לא זה לא יתכן, הלא הוכח לבסוף שהכל שקר וכזב, פסח הוא אדם ישר ולא שלח ידו בקרנות של הקהילה, הכל הייתה סתם לזות שפתיים, גב' אורה אמרה לצילה שהקהל השתכנע לחלוטין שהייתה כאן עלילת דם.

גם אם לא שמו לב לביצועי שנה שעברה הם לא יכולים לשכוח את מה שהיה בשנה הקודמת לה, אז כל הקהילה יצאה מגדרה להריע לו על כל הביצועים המיוחדים, איך אפשר פתאום לומר שהוא כבר לא מעניין איש?

מה השתבש כעת... שהגבאי הראשי גדול מעריציו מפטר אותו בלי אומר ודברים!?! אולי זה חלום רע שיתפוגג בעוד מספר שניות.

דודי עמד המום לחלוטין, הוא לא היה מסוגל לענות, דמעות הציפו את עיניו וראייתו טושטשה כמעט לחלוטין, רק לאחר שנרגע מעט, ניסה לשוב אל הגבאי, כדי לברר, על מה ולמה? אבל השיחה כבר נותקה, הוא ניסה לחייג מספר פעמים, אך כשל ברשת מנע זאת, רק את השיחה האכזרית ניאותה הרשת להעביר.

דודי חש איך רגליו **כמטילי בחל** ששוקלים עשרות קילוגרמים, כביכול אחזו שיתוק, הוא התיישב בכבדות על הספסל כדי להירגע.

עשרות עיניים ננעצו בו מלאות תמיהה, שותפיו לתפילה חשו כי שכנם העליז והחייכן קיבל טלפון קשה ביותר בסוף התפילה שסחט את כל כוחותיו, אך חשו בושים לשאול אותו, על מה ולמה נפלו פניו.

טיב הקהילה

יו"ל ע"י קהילת שבתי בבית ד'

בנשיאות מורנו ורבנו הר"ר צ'

רבי גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א

טיב הפרשה

לומר שלא היה להם כי אם טעות בהשקפה, שהבינו שגם אם הבטיחם הבורא ב"ה בנצחון, לא רצה שלא ילכו כסומא בארובת, ולכן עליהם להתכונן מראש כדי לדעת את הדרך אשר ילכו בה. ואמת הדבר שאחר שגילה הקב"ה שדברים אלו נבעו מפגם באמונה אין לנו פתחון פה לפרשה כ'טענה, ובכל זאת עדיין צריכים אנו להבין האין נתדרדרו כל כך, הרי בסופו של דבר יש מקום לומר שהיה לו להיצר פתחון פה לפתותם ולהלביש את רפיונם בהשקפה וכפי שביארנו, אבל למה יהיה זה פתח לשנות דעתם ולבטלם כליל מאמונתם?

אמנם יסוד גדול שנינו כאן בעבודת האמונה. האמונה הלוא היא בדברים הסמויים מן העין, ולכן גם אחר שזוכה האדם לאמונה בהירה מוטל עליו למשמש בה ולשננה בכל עת, ואם מסיה דעתו מאמונתו בהכרח מתרפה הימנה, וככל ששווה בהיסח הדעת נחלשת רישומה יותר ויותר, וכפידושו של הר"ק רבי משה מקאברין ז"ל, על מאמר הכותב 'האמנתי כי אדבר' (תהלים קטז, י) שהכתוב אומר שהזכירה להאמנת' הוא על ידי שאני מדבר להנות ולשנן מאמרי אמונה.

לאור זאת מובן היטב טענתו של הקב"ה, כי אחר שהיה גלוי לפניו יתברך שבקשתם לשלוח מרגלים נובעת מרפיון האמונה, ידע גם כן שהרפיון הוא תוצאה מליחס הדעת, מחמתה נתרופף אצלם הרושם הבהיר לה זכו במעמד הר סיני, אמנם עדיין חקוקה האמונה אצלם אבל רפיון כל שהוא כבר הוכר בה, וכתוצאה מכך היה ביכולתו של היצר 'לעקם' את רצונו יתברך ולפרש לפניהם את דבריו שלא כאמיתות, ולכן אמר אל משה: חיהם שאני נותן להם מקום לטעות, כי אם ימשיכו בהיסח דעתם ייחלש הרושם יותר ויותר, ובהמשך עלולים הם להימשך גם אחר עצת המרגלים שהיתה כפירה גלויה כמשמעה.

מסיבה זו לא היתה דעתם של בני לוי נוחה משילוח המרגלים (ראה רש"י דברים א' כג), כי שבט לוי היו תמיד ממשמשים היטב באמונתם וכפי שרואים גם בחטא העגל, שכלל לא נרתעו מן ההסתר הנורא שהיתה שוררת באותה שעה, וכפי שהכתוב מעיד (שמות לב כו) שאחר מעשה העגל עמד משה בשער המחנה והכריז: מי לה? ויאספו אליו כל בני לוי, כל בני השבט באו והצהירו שאין להם יד וחלק באותו עוון, זאת אומרת שהשיגו על אמונתם כגבית עינים ולכן לא נתרופפה רישומה, וגם כעת בשילוח מרגלים היתה אמונתם תקיפה ומיאנו מלכתחילה בשילוחם, ולכן גם נרתעו מדברי המרגלים ולא נמשכו אחריהם (ראה ברש"י להלן יד, כט, שמשמע מדבריו שלא נענועו על כך, ובהכרח שגם לא נמשכו אחריהם). זוהי הנקודה שצריכים להוציא מדבריו רש"י, אלו דבריו מגלה אותנו על חובת האדם למשמש באמונתו מידי יום ואפילו מידי שעה, כי רק מתוך כך ישיאר תקיף באמונתו, והעצה היעוצה לזה, שישתדל בכל עת לעסוק בספרי קודש המחזקים את האמונה הטהורה.

צריך למשמש באמונתו כל שעה

שלח לך אנשים וחקרו את ארץ כנען אשר אני נתן לבני ישראל איש אחד איש אחד למשנה אבתיו תשלחו כל גשיא בהם: (יג ב) ופירש"י: שלח לך - לדעתה, אני איני מצוה לך, אם תרצה שלח לפי שבאו ישראל ואמרו (דברים א' כב) נשלחה אנשים לפנינו, כמה שנאמר (שם) ותקדבון אלי כלכם וגו', ומשה נמלך בשכינה. אמר אני אסדתי להם שהיא טובה, שנאמר (שמות ג' יז) אעלה אתכם מעני מצרים וגו', חיהם שאני נותן להם מקום לטעות בדברי המרגלים למען לא יידשו:

...

הנה מדברי רש"י רואים שעצם הדבר שאמרו ישראל 'נשלחה אנשים לפנינו' כבר הוכיח שהיו לקויים באמונה, אולם עדיין לא באו לידי כפירה ממש, ועדיין היו יכולים להזהרם שבשילוח המרגלים מעמידים עצמם בסכנת כפירה.

זאת אומרת שבאותה שעה שעדיין לא נשלחו המרגלים על אף שכבר היו לקויים במידת מה באמונתם, עדיין לא היו ראוים להיכשל ולהימשך אחר דבריהם ואילו היו באים אז לפנינו שמועות ממרחקים אודות חזקן של השבעה אומות לא היו נרתעין כלל, כי עדיין סמכו ובטחו בישועתו, וכפי שאכן רואים שגם מלכתחילה כשרצו לשלוח מרגלים לא בקשו לדעת מידת חזקן של האומות, כי אם האין נוח לכובשה, וכפי שהעידה התורה בעצמה (דברים א' כב) שבקשתם היתה: 'נשלחה אנשים לפנינו וגו' וישיבו אותנו דבר את הדרך אשר נעלה ואת הערים אשר נבוא עליהם, הרי לך מכאן שכלל לא בקשו לדעת גבורת האומות, כי בטוחים היו בהש"ת שיתנם בידם גם אם עצומים הם בגבורה, ורק סבורים היו שעליהם להתכונן ולדעת מראש מה מוטל עליהם לעשות.

אולם דעת העליונה לא היתה נוחה גם מזה, כי רצה הקב"ה שגם לזאת יתנו מבטחם בו, שהוא ינהלם והוא יצילם דרכם בשעת הכיבוש מבלי שיתכוננו לכך כלל, כך שלא יהיה להם כלל 'פתחון פה' לומר 'כוחי ועוצם ידי עשה לי את החיל הזה', ועל אף שבדרך כלל מוטל על האדם לעשות השתדלות טבעית לכל ענין שהוא זקוק לו, כאן לא היו זקוקים לכך, שהרי הקב"ה הבטיחם מפורשות (שמות ג' יז) 'אעלה אתכם מעני מצרים אל ארץ הכנעני' ולכן לא היה עליהם כי אם לבטוח באמרתו. ועל זה אמר הקב"ה למשה, שכיון שבפועל אין בטחונם בו בשלימות הם מסכנים עצמם במעשיהם, כי עלולים הם לאבד לגמרי תקוותם בו, וכפי שאכן נעשה לבסוף, שנתרופפה אמונתם לגמרי ונמשכו אחר דברי המרגלים שהעיוז לומר בפני עם ועדה: 'כי חזק הוא ממנו' (להלן פסוק לא). וראה שם ברש"י, שכיוונו כלפי הש"ת ר"ל, ובגמרא (סוטה לה) איתא שאמרו: 'אפילו בעל הבית אינו יכול להוציא כליו משם' ע"פ.

ונהי ראו לנו להתבונן בדבר, למה באמת נתרופפה אמונתם הרי כפי מה שאמרנו, היו מלכתחילה בעלי אמונה וסמוכים היו רק בגבורת בוראם, ואמלא מבטו של הקב"ה היינו יכולים

שלח

ב"ה סיון תשפ"ה

המנים לפי אופק ירושלים

זמן הדלקת הנרות ומצ"ש

הדרה"ג 7:12

מוצ"ש"ק 8:31

ר"ת 9:05

סוף זמן קריאת שמע וחפלה

סו"ק"ש א' 8:11

סו"ק"ש ב' 9:04

סו"ק"ש א' 9:41

סו"ק"ש ב' 10:16

המנים לפי ששון קי"ז

נחלק פס:

787

טיב המערכת

• ארץ אוכלת יושביה? •

המדרש מספר שכשאברהם אבינו הלך בדרך לעקידת יצחק בנו, השטן ניסה להפריע, מה עשה? התחפש לזקן ואמר לאברהם מה הדבר הזה שאתה עושה, וכיצד אתה הולך לשחוט את בנך יחידך, ובודאי אין זה רצון הבורא? וכאשר אברהם לא רצה לשמוע לו, התחפש לבחור צעיר ודבר עם יצחק כדברים האלה, מה לך כי תלך אם אבך, והלא הוא הולך לשחוט, אבל גם יצחק לא אבה לשמוע לו, ובפעם השלישית הפך עצמו לנחל ולא נתן להם לעבור, אבל הם המשיכו בדרכם ונכנסו למים עד צוואריהם אז צעק אברהם על השטן 'גער ד' בך השטן, והשטן נבהל מקולו של אברהם והלך לו. ובכן, מה כל זה קשור לפרשתנו?

המרגלים חזרו מתוך ארץ הארץ והביאו דבת הארץ רעה, ואמרו 'ארץ אוכלת יושביה היא', מפרש רש"י: 'בכל מקום שעברנו מצאנום קובי מתים, והקב"ה עשה לטובה כדי לטרדם באבלם ולא יתנו לב לאלו המרגלים ראו נכון, בכל מקום שהם עברו הם ראו לוויית מה זה? איזו מין ארץ זו שכל הזמן אנשים מתים בה? אם כן אנחנו שואלים: איפה הם טעו? מה לא היה בסדר אצלם? ע"פ דברי רש"י אנחנו מבינים חסרה להם האמונה שכל מה שעושה הקב"ה זה לטובתנו, 'הקב"ה עשה לטובה כדי לטרדם באבלם, או במילים אחרות: הם היו צריכים לסמוך על ד', זה הם לא עשו.

כשאנחנו לומדים וסופרים לילדינו על המרגלים, אנחנו בטוחים שאנו יותר טובים מהם, אנחנו לא היינו מתנגדים כך, והאמת היא שלכולנו יש מדי יום נסיונות כאלו, הרבי מברדיטשוב זי"ע אמר פעם: 'אם אני הייתי במקום הקב"ה הייתי מנהל את העולם ממש כפי שהוא, כלומר, אני סומך על הקב"ה שהוא עושה הכל הכי טוב והכי נכון, וכשם שעלינו לבטל את דעתנו בפני הקב"ה כך עלינו לבטל דעתנו בפני הורינו ורבותינו, ממש כמו אבותינו אברהם ויצחק, ואפילו להיכנס למים עמוקים נגד השכל וההיגיון כדי לעשות רצון בוראנו.

(לפי טיב תורה-שלח)

ניתן לשמוע את שיחותיו של מורנו ורבנו שליט"א • במספר מיוחד וישי

באידיש: 073-2951321 • בלשון הקודש: 073-2951320

עדכוני שיחות: 0534-100024

י"ר הוצעה הרוחנית: ר' יעקב רבינוביץ | עורך: ש. גולדשטיין

טיב
ההודעות

כיון איבריז בשעת תפילה

נכתב על ידי הר"ר מאיר רבינוביץ שליט"א

נכתב על ידי הר"ר מאיר רבינוביץ שליט"א

נכתב על ידי הר"ר מאיר רבינוביץ שליט"א

נכתב על ידי הר"ר מאיר רבינוביץ שליט"א

נכתב על ידי הר"ר מאיר רבינוביץ שליט"א

נכתב על ידי הר"ר מאיר רבינוביץ שליט"א

נכתב על ידי הר"ר מאיר רבינוביץ שליט"א

נכתב על ידי הר"ר מאיר רבינוביץ שליט"א

נכתב על ידי הר"ר מאיר רבינוביץ שליט"א

נכתב על ידי הר"ר מאיר רבינוביץ שליט"א

נכתב על ידי הר"ר מאיר רבינוביץ שליט"א

נכתב על ידי הר"ר מאיר רבינוביץ שליט"א

נכתב על ידי הר"ר מאיר רבינוביץ שליט"א

נכתב על ידי הר"ר מאיר רבינוביץ שליט"א

נכתב על ידי הר"ר מאיר רבינוביץ שליט"א

נכתב על ידי הר"ר מאיר רבינוביץ שליט"א

נכתב על ידי הר"ר מאיר רבינוביץ שליט"א

נכתב על ידי הר"ר מאיר רבינוביץ שליט"א

נכתב על ידי הר"ר מאיר רבינוביץ שליט"א

נכתב על ידי הר"ר מאיר רבינוביץ שליט"א

נכתב על ידי הר"ר מאיר רבינוביץ שליט"א

נכתב על ידי הר"ר מאיר רבינוביץ שליט"א

נכתב על ידי הר"ר מאיר רבינוביץ שליט"א

נכתב על ידי הר"ר מאיר רבינוביץ שליט"א

נכתב על ידי הר"ר מאיר רבינוביץ שליט"א

נכתב על ידי הר"ר מאיר רבינוביץ שליט"א

נכתב על ידי הר"ר מאיר רבינוביץ שליט"א

נכתב על ידי הר"ר מאיר רבינוביץ שליט"א

נכתב על ידי הר"ר מאיר רבינוביץ שליט"א

נכתב על ידי הר"ר מאיר רבינוביץ שליט"א

נכתב על ידי הר"ר מאיר רבינוביץ שליט"א

נכתב על ידי הר"ר מאיר רבינוביץ שליט"א

נכתב על ידי הר"ר מאיר רבינוביץ שליט"א

נכתב על ידי הר"ר מאיר רבינוביץ שליט"א

נכתב על ידי הר"ר מאיר רבינוביץ שליט"א

נכתב על ידי הר"ר מאיר רבינוביץ שליט"א

נכתב על ידי הר"ר מאיר רבינוביץ שליט"א

נכתב על ידי הר"ר מאיר רבינוביץ שליט"א

נכתב על ידי הר"ר מאיר רבינוביץ שליט"א

נכתב על ידי הר"ר מאיר רבינוביץ שליט"א

נכתב על ידי הר"ר מאיר רבינוביץ שליט"א

נכתב על ידי הר"ר מאיר רבינוביץ שליט"א

נכתב על ידי הר"ר מאיר רבינוביץ שליט"א

נכתב על ידי הר"ר מאיר רבינוביץ שליט"א

נכתב על ידי הר"ר מאיר רבינוביץ שליט"א

נכתב על ידי הר"ר מאיר רבינוביץ שליט"א

נכתב על ידי הר"ר מאיר רבינוביץ שליט"א

נכתב על ידי הר"ר מאיר רבינוביץ שליט"א

נכתב על ידי הר"ר מאיר רבינוביץ שליט"א

נכתב על ידי הר"ר מאיר רבינוביץ שליט"א

נכתב על ידי הר"ר מאיר רבינוביץ שליט"א

נכתב על ידי הר"ר מאיר רבינוביץ שליט"א

נכתב על ידי הר"ר מאיר רבינוביץ שליט"א

נכתב על ידי הר"ר מאיר רבינוביץ שליט"א

נכתב על ידי הר"ר מאיר רבינוביץ שליט"א

נכתב על ידי הר"ר מאיר רבינוביץ שליט"א

נכתב על ידי הר"ר מאיר רבינוביץ שליט"א

נכתב על ידי הר"ר מאיר רבינוביץ שליט"א

נכתב על ידי הר"ר מאיר רבינוביץ שליט"א

נכתב על ידי הר"ר מאיר רבינוביץ שליט"א

נכתב על ידי הר"ר מאיר רבינוביץ שליט"א

נכתב על ידי הר"ר מאיר רבינוביץ שליט"א

נכתב על ידי הר"ר מאיר רבינוביץ שליט"א

נכתב על ידי הר"ר מאיר רבינוביץ שליט"א

נכתב על ידי הר"ר מאיר רבינוביץ שליט"א

נכתב על ידי הר"ר מאיר רבינוביץ שליט"א

נכתב על ידי הר"ר מאיר רבינוביץ שליט"א

ביאור טעותם של המרגלים, שהיה להם ענוה פסולה

לא נזכר שמושה רבינו יכנס איתנו לארץ ישראל, כמו שכבר שמענו מנבואתם של אלדד ומידד. ומלבד זה, (שם כט) 'הזאתי והיבסתי והאמורי יושב בה' וגו', וכדי לנצח את כל אלו צריך לזה זכות גדולה ולפי מעשיהם אין הם ראויים לכך.

כלב בן יפונה דחה טענת המרגלים שהקב"ה מציל את עמו ישראל אף כשאנשים ראויים

כמאמר הכתוב (שם ל) 'יהיה כלב את העם אל משה', וכמו שפירש"י שהשתיקם שאמר, 'זכי זו בלבד עשה לנו בן עמרם והלא קרע לנו את הים והוריד לנו את המן וכו'.

וכוונתו היה לדחות בזה את טענתם המוטעת, כי הרי אילו היה הקדוש ברוך הוא בא עמנו בדן, לא היה נקרע לנו הים ולא הוריד המן, כי גם בים לא היו מעשיהם כראוי, ולא היו ראויים שיעשה להם נס, כמו שנאמר (תהלים קז) 'זימור על ים בים סוף'. וכן על המן היה מתחלה תלונה, ואף על פי כן עשה הש"ת אתנו ניסים ונפלאות, ואם כן אף עתה 'עלה נעלה' לארץ ישראל כמו שאמר משה, 'וירשנו אותה' - כאשר נבא שם.

ועל הטענה הראשונה, שאחרי שחבריהם שהבטחת הקדוש ברוך הוא בנתינת הארץ היא דוקא אם נהיה צדיקים, היא טעות מעיקרה, כי הקדוש ברוך הוא אינו מדקדק על האדם לומר, אושיעך רק באופן שתהיה צדיק, ורק אומר לו, לא אושיעך אם תהיה מורד חס ושלום ולזה סימנו 'הושע' וכלב ואמרו (שם ט) 'אך בה אל תמרוד'. אך כל זמן שאין אדם מורד בהקדוש ברוך הוא לעקור מצותיו בכונה, יש לו להאמין באמונה שלימה ובדורה שבדאי יתקיים בו הבטחת הש"ת. ע"כ מהחפץ חיים.

אם היינו יודעים עד כמה אנו משפיעים בכל העולמות על ידי מעשינו, היינו לומדים ומתפללים בשמחה עצומה

דבר זה נוגע לדורות, שיש לנו חוב קדוש להחזיר בקרב צאצאיו האמונה השלימה שהקב"ה עושה חסד ורחמים אף למי שאינו הגון, ולכן תמיד בכל יום ובכל עת ובכל שעה, יש לנו לבטוח בהש"ת שיגמול לנו חסדים וטובות מרובים ואין שום מקום לדאגה מפני ענוה פסולה.

וכמו כן יש להחזיר בהם עד כמה חביב וחשוב התורה והמצוות שלנו בעיני הש"ת. יש בזה לשון נורא בספ"ק תולדות יעקב יוסף (פרשת עקב) שם טוב זצוק"ל שרוב ענותנותו של האדם גורם שנתרחק מעבודת הש"ת שמצד שפלותו אינו מאמין כי האדם גורם על ידי תפלות ותורות שפע אל כל העולמות וגם המלאכים נזונים על ידי תורות ותפלות, שאלו היה מאמין זה כמה היה עובד ה' בשמחה וביראה מרוב כל, והיה נזהר בכל אות דתנועה ומלה לאומרה כדקא יאות וכו'. והוא מעין מה שאמרו חכמים ז"ל (גיטין נו) 'ענותנותו של רבי זכריה גרם חורבן וכו'.

כך האדם ראו לשים לב ולומר, כי הוא סולם מוצב ארצה וראשו מגיע השמימה, וכל תנועותיו ודיבוריו והילוכו ועסקיו עושה רושם למעלה למעלה, בודאי יזהר בכל דרכיו ועסקיו שיהיה לשם שמים. מה שאין כן בחשוב האדם מה אני ספון לפגום או לתקן למעלה ולמטה שיהיה נרשם כל עסקי למעלה, ובזה הולך בשירותו לבו ויאמר אף שלום יהיה לי, ובאמת זה אינו כי האדם על ידי מעשיו הטובים הוא דבוק בו יתברך ממש, עכלה"ק.

יעזור הש"ת שנזכה להכיר בגודל מעלתנו וחביבות עבודתנו, ולהינצל מעצבות וענוה פסולה ולהאמין ולהכיר בחסדי הש"ת איתנו לטוב לנו כל הימים אמן.

יש לנו להתבונן מה היה דרכם ושיטתם של המרגלים, ומה היה טעותם. וזכינו שיש על זה ביאור נרחב של רבינו החפץ חיים זיע"א, בספרו שמירת הלשון (ה"ב - פרק יט), שמבאר בארוכה ענין עון המרגלים, ומהו הלימוד והוראה מפרשה זו על דרך העבודה.

דנהג לכאורה יפלא מאוד, האין יתכן שהמרגלים שהיו מתחילה גדולים וצדיקים באו לכלל טעות מרה כזו, ומיה הסיבה שהטעתה אותם לירד פלאים כל כך, ועד כדי כך שאף הטעו את כלל ישראל אחריהם.

המרגלים טעו וחשבו שאין בני ישראל ראויים עתה למעשה ניסים

ומבאר החפץ חיים זיע"א, שטעות מרה זו באה להם מפני ענוה פסולה, דהגם שבדאי האמינו ביכולת הש"ת להביא את עמו ישראל ולהורישם את הארץ, אך נתגנבה למוחם מחשבה וטענה פסולה, שכידי לנצח גבורי כח כאלו ועם רב כזה, בודאי צריך לזה זכות גדולה מאד, שיהיו הכל בגדר צדיקים וקדושים, ועתה אין לנו אנשים כאלו.

ולכן כל מה שראו יותר בארץ ישראל, איך שאנשיה רבים מאד וגבורים וגבוהי קומה וכדומה, היה זה אצלם יותר חסרון ועוד סיבה למה אין הם ראויים להיכנס לארץ, בחשבם שלפי מעשי בני ישראל בעת ההיא, אין הם ראויים שיעשה עמם ניסים גדולים כל כך. ואף על פי שהאמינו בהבטחת הקדוש ברוך הוא שייבאם אל הר קדשו ויורישם את הארץ, בכל זאת חשבו בדעתם שמחמת עונותם אין הם ראויים שיעשה להם ניסים כהבטחת ה'.

מתחבולות היצר, להכניס בלב האדם ענוה פסולה שאין הוא ראוי לעבוד את הש"ת

אמנם ידוע, שכל טענות כמין אלו אינו אלא מצד היצר הרע, שדרכו להתהפך בתחבולותיו, דהיינו שלפעמים הוא מטיל גאות בלב האדם לחשוב בנפשו שהוא מיראי ה', ואפשר אף מאוהביו, ומאידך גיסא כאשר הוא רואה באדם שרוצה להתחזק באיזה ענין לכבד ה' יתברך כדרך האוהב הנאמן, הוא מפיל עצבות בלב, ובא אליו בטענה והוכחה שזו המצוה או הענין אין גאות לו, ורק לקדושים אשר בארץ הוא אבל לא לקטנים כמורה.

ובאותה עתה מעלה בזכרונם פעולות מגונות אשר עשה בימי קדם. ואף שכמה פעמים כבר התחרט והתמרמר על זה, וכבר שב בתשובה עליהם, הוא אינו מזכירו את תשובתו, אלא רק את מעשיו שעשה שלא כהוגן כי זה גאות לו לענינו לשיטתו, כדי להקטין ולהשפילו בדעתו, שלא תהיה לו שום תשוקה למצוה ההיא.

טענת המרגלים בחורבם היה, שאין בידינו זכויות להינצל ממלחמת כיבוש הארץ

ואף כאן, כשבאו המרגלים לדגל הארץ, התגבר היצר עליהם לומר, כי לנצח עם רב כזה וגבורים כאלו, צריך לזה זכות גדולה ונוראה, אבל לא לאנשים כמונו, שהרי זה מקרוב עשינו את העגל וגם חטאנו בענין בשר תאוה. והגם שכבר עשו תשובה ובכו הרבה בכיות ונתבשר להם שהקדוש ברוך הוא מחל להם ונקבע זה להם למחילה לדורות, אף על פי כן השכיח מהם היצר כל זאת באותה שעה, והעלה לפניהם רק את המעשים הרעים שעשו, כדי שיחשבו שמחמת עונותיהם אין הם ראויים להכנס לארץ ישראל.

ולכן כשחזרו למשה אמרו (יג כז-כט) 'באנו אל הארץ אשר שלחתנו, וגם זאת חלב ודבש היא, וזה פריה, אפס כי עז העם היושב בארץ וגו', וגם ילידי הענק ראינו שם עמלק יושב בארץ הגג, וכוונתם היה לומר בזה שאין בידם די זכויות להינצל מכל אלו, וצריך לזה זכות משה רבנו עליו השלום ואנו

א. יכין רגליו זה אצל זה במסכון, כאלו אינם אלא אחד, ועושים כן כדי להדמות למלאכים דכתיב בהן ורגליהם רגל ישרה

(יחזקאל א ז) כלומר, רגליהם נראים כרגל אחד, שכיין שמדבר עם השכינה צריך לסלק כל מחשבות הגוף מליבו ולדמות כאלו הוא מלאך (ס"ז צ"ה וס"ב סק"ב).

ב. עוד טעם, לפי שכשעומד כן אינו עומד בחזקה על רגליו, וזה מורה שעומד באימה ויראה ובהכנעה לפני בוראו יתברך, עוד טעם אחר, שהוא רמז שנתחלק ממנו התנועה לברוח ולא להשיג שום חפץ מבלעדי ה' (לבוש ס"א).

ג. ובדיעבד יצא אפילו אם לא כיון רגליו כלל (ס"ב סק"א).

ד. גם אם הוא יושב בעגלה ומתפלל, מ"מ יכין רגליו (ס"ב סק"ב).

ה. ובאופן זה לא יסמך אז את עצמו לאחריו, ולא יהא מוטל לצדדי, ולא יפשוט את רגליו, ולא ירכיבם זה על זה, מפני שכל זה הוא דרך גאות, אלא יושב וראשו כפוף (ס"ב סק"ב).

ו. מי שאינו יכול לכין רגליו זו לזו, מ"מ יסמך רגליו זל"ז כמה שאפשר (א"ס זה ס"ח).

ז. י"א שכשעומד להתפלל ילך לפניו שלוש פסיעות דרך קרוב והגשה לדבר שצריך לעשות (ס"א).

ח. ואין צריך לחזור לאחריו בתחילה, כדי לילך לפניו, אבל מנהג העולם לילך לאחריו ואח"כ לילך לפניו שלוש פסיעות (ס"ב סק"ב).

ט. כתב בדרכי משה מהר"ל היה נוהג לעמוד לתפילת שמונה עשרה של שחרית בשעה שהתחיל הש"ץ לומר 'תהילות לא-ל-עליון', [וכן הוא ע"פ סוד (ס"ח אות ה)] ובמנחה היה עומד כשיד הש"ץ לפני התיבה, ובערבית כשהתחיל הש"ץ קדיש (ס"ב סק"ב).

י. ובאותה שעה שעומד לתפילת שמונה עשרה יסיר את כיחו וניגע, וכן כל דבר המבלבל את מחשבתו (ס"ב סק"ב).

יא. כ' ה"ח שקודם שיתחיל להתפלל יסתכל בחלונות כלפי השמים כדי שיהא ליבו נכנע (ס"ב סק"ב).

יב. בשעת התפילה צריך שיכוף ראשו מעט, שיהיו עיניו למטה לארץ, ויחשוב כאילו עומד בבית המקדש, ובליבו יכין למעלה לשמים (ס"ב).

יג. כתוב אחד אומר והיו עיני ולבי שם כל הימים וכתוב אחד אומר נשא לבבינו אל כפים אל א-ל בשמים וכדי שיתקיימו ב' מקראות אלו אמרו, שהמתפלל צריך שיכוף ראשו מעט שיהיו עיניו למטה לארץ, שהרי אנו מתפללים נגד בית המקדש שנאמר בו והיו עיני ולבי שם כל, לכן יתן עיניו למטה כנגדו ויחשוב כאלו עומד בו ומתפלל ועל ידי זה תפילתו רצויה, ובליבו יכין למעלה אל א-ל שבשמים וקודם התפילה ישא עיניו לשמים לעורר הכוונה וכן בתוך התפילה אם

סיפורי השגחה פרטית
שנשלחו למערכת ע"י הקוראים

תקפיד לא להקפיד

"דפקת אותי כמו שצריך!!! העיקר עשית את הקופה שלך על מכירת הנכס ודפקת אותי עם דירה שלא ניתן להשכיר אותה לאיש כבר יותר מחמישה חודשים!!!!"

כפי שהבנתם אני מתווך דירות ויש לי כלל ברזל שמנחה אותי בעסקים: "מה שאני לא הייתי רוצה לעצמי, אני לא מציע לשני" הרגשתי מושפל עד עפר לשמוע כאלו תלונות על דירת חלומות עם נוף לים שתיווכתי לו וניסיתי לחשוב מה הבעיה בדירה!?

נוכרתי שבאותו בניין מכרתי דירה נוספת תואמת בדיוק לדירה זו, והרוכש שמח כי הדירה נחטפה מיד ומושכרת במחיר טוב. אני מתווך ארצי, התקשרתי לידיד שהוא מתווך בעיקר באותו אזור ובקשתי את חוות דעתו מדוע הדירה לא מושכרת? התחלתי לתת לו את הפרטים של הדירה והוא כבר השלים לי את המשפט ותיאר לי בדיוק את הדירה המדוברת ואז, שקט מאחורי הקו. שאלתי מה קורה ואחרי שקט מתוח הוא אמר: "זו דירה שאין בה ברכה ולכן היא לא מושכרת וכנראה שגם לא תושכר לעולם!!!!"

נבהלתי ושאלתי: "מה גרם לך שהדירה מקוללת?" והוא השיב: "את הדירה הזו אני הבאתי לשוק והחברה שעבדת בה הלכה מאחורי גבי ועשתה את התיווך שלא כדן. אמרתי לבעל הבית שלך כבר אז, שהדירה הזו תהיה ללא ברכה ולכן אתה רואה שעסקים שעושים שלא כדן לא רואים בהם סימן ברכה לעולם!!!!" הסברתי לו שכיום אני עצמאי ומה חטא הרוכש שלא ידע ולא יודע שהייתה הונאה ברכישה שלו!?

האם אני או הרוכש אשמים בגניבת העסקה?
"האמת שלא אתה ולא הרוכש צריכים לסבול מהקפיצה שלי, אתם באמת לא צד בעניין. אם כך אני מוחל! מוחל!!! מחול!!! מחול לכם!!!!!! שההקפדה שלי לא תפגע בחולכם!!!!!! בו או בחלילה!!!!!!"

הוא לקח על עצמו למצוא שוכר ואמר בביטחון שתוך שבועיים יהיה דייר מרוצה בדירה!!!

בשלב הזה כבר היה ברור לי שאם מצאנו את מקור הצרה אז הישועה בוא תבוא... במציאות תוך שבוע כבר נחתם חוזה עם דייר ששמח למצוא כזו דירה מוצעת להשכרה!!!

חברת אשכול א.ב.

הפענוח לזכות את הרבים בסיפור של השגחה פרטית מוזמן לשלוח אל ר' שמה סמואלס
בפקס: 15326517922
או אל: o.y.wines@gmail.com

מצות ציצית

"דבר אל בני ישראל ואמרת אליהם וַעֲשׂוּ לָהֶם צִיצִית עַל כְּנָפֵי בְגָדֵיהֶם לְדָרְתָם וְנָתַתֶּם עַל צִיצִית הַכֶּנֶף פֶּתִיל תְּכֵלֶת" טו, לח

שמע שיש עבירה אחת בכרכי הים שנוטלת ארבע מאות זהובים בשכר, שיער לה ארבע מאות זהובים וקבע לה זמן. כשהגיע זמנו בא וישב על הפתח וכל באו ארבע ציציותיו וטפחו לו על פניו, נשמת וישב לו על גבי קרקע וכל. מצוה אחת ציוונו ה' אלקינו וציצית שמה, וכתוב בה (שם מא) 'אני ה' אלקיכם' שתי פעמים 'אני' הוא שעתיד ליפרע ואני הוא שעתיד לשלם שכר. עכשיו נדמו עלי כארבע עדים.

אמרה לו, איני מניחך עד שתאמר לי מה שמך, ומה שם עירך, ומה שם רבך, ומה שם מדרשך שאתה למד בו תורה, כתב ונתן וכל, זה מתן שכרו בעולם הזה, ולעולם הבא איני יודע כמה, עיין שם היטב ובמפרשים בטיב מעשה נורא זה.

מנהגו בקודש של רבי מתת' לוריא היה לבדוק בכל בוקר הדק היטב את ציציות הטלית שיהיו כשרים למהדרין מן המהדרין כדת וכדין, וכן להפריד את כל חוטי הציצית זה מזה. וכמ"ש ב"מטה משה" (עמוד העבודה ציצית ותפילין ס' טו): "בשעת הבדיקה צריך להפריד, כי על שם זה נקראים ציצית על שם חוטים הנפרדים. וסימן ציצית [חסר כלשון הכתוב] - ראשי תיבות צ"ק לפרד ציציותיו ת"מ"ד. ונפסק להלכה ב"משנה ברורה" (ס' ח ס"ק יח).

עם סיום עבודת הבדיקה, כשנוכח לראות שהטלית עם ציציותיה כשרים ונאים ומהדרים היה שמח על כך שמהם גדולה, ונראה באותה שעה כאדם שזכה בפייס גדול! ומאידך אם היה מוצא בציציותיו איזה פקפוק וסוך פסול, היה מתמלא בצער איום על כך.

לדאבונו לב אין אנו מעריכים כראוי את מצות הציצית הגדולה שאנו זוכים לקיים ועושים אותה מתוך הרגל ובלא מחשבה, כד"א (וישעיה כט, יג) 'וְתִתִּי יְדֵאתֶם אוֹתִי מִצְוֹת אֲנִישִׁים קְלָמָה רַח"ל. וכבר נודע מאמר רבינו הגר"א זצוק"ל ברגעים אחרונים לפני פטירתו, שהיה נותן כל הון דעלמא ואת כל חי עולם הבא שלו כדי לקיים עוד זמן מועט מצוה קלה של ציצית זו, שבעולם הזה אדם נותן כמה פרוטות והרי מצות ציצית בידו, אבל לעולם הבא אי אפשר לזכות עוד באותה מצוה, כדקיימא לן (תהלים פו 1) 'בַּמַּתִּים חֲפֵזִי'.

כשניגש אל ר' מתת' פעם איש יהודי זקן ותשוש כוח בבקשה שיתפלל בעדו שימות מהרה... כי כבר קץ בחייו והרי הוא נופל למשא על משפחתו. - שאל אותו רבי מתת' איזו מצוה אתה עדיין מקיים? ענה אותו זקן שאת מצות תפילין אין לו אפשרות לקיים מחמת העדר גוף נק, אבל ציצית הוא כן לובש כמה שעות ביום.

התלהב רבי מתת' וזעק מעומק ליבו הטוהר, הרי בשביל לקיים מצות ציצית פעם אחת בחיים שווה להגיע לעולם הזה ולמות ולסבול את כל הרימה ותולעה בחדר עם כל הייסורים והצער שבעולם הזה! ומה לך עוד כי תלין על חיך?!

לפיכך מהאי טעמא כתב הרה"ק איש האלקים הרבי ר' אלימלך ז"ע ב"צעטיל קטן" (ס"ק ט) שצריך איש ישראל להודות להשם יתברך מדי יום ביומו על שזכה לקיים מצות ציצית!

וזה"ל: "וְגִדְלָת אֶת עֲצָמוֹ תִּפְקֶז וּמִד כְּשִׁיתְעוֹדֵר מִשִּׁיתוֹ יֵאמֶר מוֹדָה אֲנִי לְפָנֶיךָ וְכִי יֵאמֶר אֶפִּילוֹ בְּלִשׁוֹן אֲשַׁכֵּנָּה בְּלִב שְׁמִת: בְּרוּךְ אַל עֲלִיוֹן אֲשֶׁר נָתַן לִי מִצְוֹת צִיצִית אֲלֵה אֲשֶׁר אֲנִי מְסוּבֵּב בָּהֶן וְכִי יוֹדֵאָה שִׁיתָה לְבִי מִלֵּא שְׁמִתָּה בְּאֶמְרוֹ" עכ"ל.

- > < -

הרה"ק מראדזין זצוק"ל בעל "התכלת", גילה לפני יותר ממאה שנים את דג החילון הנצרך בשביל צבע התכלת שבציצית.

כידוע ומפורסם היה אותו צדיק דורש וחוקר רבות בשנים בבירור התכלת, ומסר נפשו בדבר זה אף במסעותו שערך על פני מדינות הים. וחברו על כך חיבור שלם הנקרא 'ספר התכלת', בו בירר דעת קדשו שזוהו אותו חילון הנצרך לנו, זהו צבע התכלת המדובר בחז"ל.

אמנם רבים מחכמי ישראל באותו הדור לא קיבלו דעתו למעשה, וסברו שעדיין נעלם מאיתנו התכלת הנרצה בתורה. והיה הרב הקדוש מסובב בין הצדיקים והרבנים ראשי אלפי ישראל, כדי להוכיח צדקת אותה תכלת.

והנה בהגיעו אצל הרה"ק מהר"ד מבעלזא זצוק"ל החל כדרכו להתפלל עימו לארכה ולרחבה של תורה, בסוגיות העוסקות במצוות התכלת. - אך הרב מבעלזא לא אבה להיכנס עימו הרבה בבירורה של סוגיא כשאר גדולי הדור שהיו לגנים עימו בעומקה של הלכה, הגם שהיה גאון עצום מגאוני הדור כידוע. ואמר לו בפשטות גדולה הנה מצות ציצית קיבלתי מאבי הקדוש [המהר"ר זצוק"ל מבעלזא] כשם שכל קיומה של תורה בידינו כיום הכל על פי המסורה והקבלה שקיבלנו מאבותינו ורבותינו הקדושים י"ע, ואבי הקדוש הלבשוני בזו הציצית בלא תכלת. וכאשר למד עמי בגמרא מנחות (מג):

הפוך בעמוד הבא <

כתב בספר הקדוש "נועם אלימלך" ז"ע (דפ"ר ג. טו"ב ד"ה או יאמר בדורותיו) וזה"ל: "בכל דור ודור יש שורש לתקן מצוה מיוחדת יותר משאר מצות למשל בדור הזה יש שורש לתקן מצות ציצית יותר משאר מצות" עכ"ל.

מצות ציצית גדולה וחשובה מאוד, עד שהיא שקולה ככל המצוות כולם, כמ"ש בפרק התכלת (מנחות מג:): רבי שמעון בר יוחאי אומר, כל הזריז במצוה זו

זוכה ומקבל פני שכינה, כתיב הכא (שם לט) 'וראיתם אותי, וכתוב התם (דברים ג, יג) 'את ה' אלהיך תירא ואותו תעבד'. תניא אידך, 'וראיתם אותו וזכרתם את כל מצות ה' - שקולה מצוה זו כנגד כל המצוות כולן.

וברש"י פרשא דידן (טו, לח): "מנין גימטריא של ציצית שש מאות ושמונה חוטים וחמשה קשרים - הרי תר"ג".

ובספרים הקדושים האריכו מאוד בגדל מתן שכרה, וכמ"ש בפרק במה מדליקין (שבת כג): הזהיר בציצית זוכה לטלית נאה, ועוד שם (לב:): זוכה ומשמשין לו שני אלפים ושמונה מאות עבדים. ועוד כתבו שהוא זוכה לאשה ובנים, ניצול מן החטא מכוסה מן המזיקין וממלאכי חבלה ומזון מעין רגע.

וכוננת אומרים 'זהוהי בציצית' והזריז בציצית, שמשתדל לקיימה בתכלית ההידור בכל פרטיה ודקדוקיה שמחזור אחר טלית נאה ומהודר שיש בו שיעור המחייבו בציצית, וקושר בארבע כנפותיו ציציות מהודרות וכשרות למהדרין, שהטוויה תהיה לשמה, ומה טוב ונאה שאף הניפוץ יהא לשמה. ויש מהדרין בה יותר שיהיו כל העשיות של הציצית משעת גזירת הצמר ואילך נעשים 'לשמה', וכדדרשו 'ועשו להם ציצית' שיהיו כל עשיותיו לשמה.

ואף שהיא מצוה קיומית ואין חובה ללכת עם ציצית, אלא רק הלוכש בגד עם ארבע כנפות צריך לשים ציציות בבגדו, הרי כבר אמרו חז"ל (מנחות מא:): שבעינא דריתחא מענישין גם את מי שאינו מקיים מצוה עשה.

וראו להשגיח שלא להסירה ממנו כלל אפילו ביום חם או שעובד בעבודה קשה, או שהולך לנוח ביום. וכן נפסק בשולחן ערוך (א"ח כד, א): 'וטוב ונכון להיות כל אדם זהיר ללבוש טלית קטן כל היום כדי שיזכור המצוה בכל רגע. ועל כן יש בו חמשה קשרים כנגד חמשה חומשי תורה, וארבע כנפים שבכל צד שיפנה יזכור'.

ועל פי קבלה אין להסיר הטלית קטן אפילו בלילה, כמ"ש המשנה ברורה (כא טו) בשם האר"י שאין להסיר הטלית קטן אפילו בלילה, זולת בכניסתו לבית הכסא או בית מרחץ. ובזכות ההקפדה וההידור במצות ציצית נזכה לקבל פני שכינה במהרה בימינו אמן.

[ע"פ 'טיב התורה' - פרשא דידן]

- > < -

בעיר הקדוש טבריא ת"ו התגורר בדור שלפנינו הגה"צ רבי מתת' לוריא זצ"ל, בעל "שערי לימוד" מגדולי חסידיו סלונים בטבריא של מעלה, ואחיו של הגה"צ בעל "עבודת פנים".

הוא היה מפורסם בגאונותו ובצדקתו, וכאחד מחסידיו קמאי התנגה בחסידות ופרשיות, ועובד ה' בשמחה יתרה כדרכם של חסידים.

אחת המצוות החביבות עליו ביותר היתה מצות ציצית והיה מהדר בה בכל מיני הידור ויקר.

מרגלא בפומיה לדרוש בגדל חשיבות מצות הציצית על פי המבואר בשליח פרשא דידן שנמסכה פרשת מקושש עצים אל פרשת ציצית. והביא על כך מ"ש במדרש אנדה וזה"ל: "למה נמסכה פרשת מקושש לפרשת ציצית, שבשעה שאמר הקדוש ברוך הוא מקושש חייב מיתה, אמר משה לפני הקדוש ברוך הוא ריבונו של עולם אין לו פשע בדבר זה, שמה היה בדעתו שלא ישכח את השבת ולשמור המצוה שהוא יום השבת ואינו נושא תפילין עליה, לפי שאין חייבין בתפילין, ולא היה לו פשע שמה שכתב הוא שבת. אמר הקדוש ברוך הוא למשה כבר התרו בו, שנאמר (טו, לב) 'וימצא' ואמר לו שבת! ולא שמע ולכן מחוייב סקילה".

"ומה שאמרת שאינו לובש תפילין, אני אצוה לבני במצוות שחייב להתעטף בציצית בשבת ואז יהא מזכיר מצות שבת כמו שנאמר (שם לט) 'וראיתם אותו וזכרתם את כל מצוות ה' ע"כ".

הרי למדנו מכאן עד היכן מגיע כוחה של מצות ציצית שהאדם לובש את בגדו המוקף בציציותיו והרי זו הציצית שומרת ומגינה עליו מן החטא! והלא תלמוד ערוך הוא לפנינו בפרק התכלת (מנחות מד:). תניא אמר רבי נתן, אין לך כל מצוה קלה שכתובה בתורה, שאין מתן שכרה בעולם הזה, ולעולם הבא אינו יודע כמה. צא ולמד ממצות ציצית, מעשה באדם אחד [יש שכתבו שהוא היה 'נתן צוציתא'] שהיה זהיר במצות ציצית

רגע להתבונן

הרב יחזקאל שובקס

מסר שבועי קצר
פרשת שלח תשפ"ה

אורח לרגע

תגובות הקוראים

תגובות על בעלותך, בנושא "מעגלים פתוחים"

המסר השבועי טלטל אותי קשות. לפני כמה שנים אחותי נפטרה לאחר מחלה של כמה שנים. באתי לבקר אותה בבית החולים. ערב לפני הפטירה, בלי לדעת מה יקרה למחרת. אחרי שחזרתי הביתה אחד האחים התקשר אלי שאחותי רוצה לדבר איתי, היא רוצה להגיד לי משהו. למחרת בבוקר, כבר היה מאוחר מדי. עד היום אין לי מושג מה היא רצתה לומר לי. זה מטריף אותי.

*

יישר כח. נפלא מאד.

הבאת דוגמא נפוצה מאדם שיש לו שני קולות בפנים, אחד של אבא גאה ואחד של אבא מאשים, והאב עצמו לא נמצא מאיזו שהיא סיבה, ובעזרת עבודה לומד האדם לומר לעצמו את המשפטים החזקים במקום אביו.

אך יש מקרים, שהאבא עדיין חי בבריאות. והילד מרגיש שאבא כל הזמן עדיין מאשים אותו. במקרה הזה לא נאמר לאדם לעבוד על זה ולעבוד בפסיכודרמה. כי זה לא יעזור לו. אלא הוא צריך ללמוד כיצד לקבל באופן נכון את הדברים.

*

אני קורא את המאמרים שלך כמה שנים טובות. כל פעם שאתה מתאר את מה שמתרחש במהלכים הפסיכודרמטיים, לי זה נשמע יותר 'דראמה' מאשר סיפור. קשה לי להאמין שתהליכים מתרחשים כך. אולי כי אני באופן כללי כופר בשינויים... יש לעיין!

תגובות ניתן לשלוח למייל ptachlo1@gmail.com

אפשר רגע

שו"ת קצר

שאלה: חברים מתעניינים בשלומי, וצר לי 'לאכזב' אותם. מבחינתי הכול כרגיל. אני עובד "בעבודה חיונית". מנהל סדר יום. לא מרגיש כלום. אומרים שמשווא צאלי ז...

תשובה: יכולות להיות כמה וכמה סיבות לכך, ובכל מקרה - אתה נורמלי!

1. אופי שכלתני. מנותק רגשית. אוהב לנתח כל דבר. מתייחס לדברים בהתעניינות. יש שנולדו ככה (צריך לבדוק את הסבא...) ויש שזה קרה להם במהלך החיים, מה שקוראים לזה "מנגנון ניתוק רגשי".

2. לעתים, ייתכן אופי רגשי, מחובר וחי. אך זו תגובה מיידית של מנגנון הניתוק. החוויה של המלחמה קשה מדי, ויש מעבר מידי למקום גבוה ומרחף מלעלה.

3. ויש בזה גם את העיתוי. באופן כללי, קשה לאנשים לחיות בדריכות מתמדת. בסוף מתרגלים לכל מצב. לאחר שנה וחצי אינטנסיבי, זה הפך לסוג של שיגרה.

שאלות ניתן לשלוח למייל ptachlo1@gmail.com

המלחמה האישית שלי באיראן

מעוררת בו הכול מחדש. 'לך תדע - הוא מהרהר - מה עוד יתהפך בחיי...'

ויש את אברומי. הבן של המשב"ק. כולם התחנפו אליו. המלמדים, המנהל, השרת. היו לו את כל המפתחות של החיידר. בישיבה גדולה קיבל את בעיטת החיים. החברים לא מצאו בו כלום חוץ ממפתחות. התחתן בזכות הקשרים. אשתו, בזה לו מהיום הראשון.

אחרי שנים של שקיעה בתוכו, החל לבנות את עצמו נדבך על גבי נדבך. נלחם על הזכות שלו להיות הוא עצמו, בעל אישיות תורנית, ערכית, מטיבה.

המלחמה הזאת מעניקה לו סיכוי מחדש. הוא מציין לעצמו: חתירה ארוכה של שנים, השקעה שקטה, יכולה לשנות את כל המפה.

ויש את דובי. הבכור במשפחה. גדל לצד אבא עם התקפי זעם. בזמנים הכי לא צפויים: בליל שבת אחרי המרק, באמצע קריאת שמע על ידי מיטת הילד או תוך כדי שיחה אישית נעימה, פתאום היתה מותקפת. צרחות אימים עד השמים.

האזעקות מזכירות לו את הצרחות הללו. התקפי חרדה מתעוררים, זכר לאותם ימים.

ויש את שרוליק. ילד נמוך, צנום. מצטיין בכישורים נדירים. ראש ענק על גבי גוף ננסי. בשיעורים בכיתה הוא במרכז. בהפסקות בחצר הוא בשוליים. כל פעם שילדים מרימים ידיים, הוא תופס קילומטר. עד היום בגיל עשרים וחמש. המון מתנצח בדיבור. גם מול קהל. אך נתקף פחד מוות, מול מריבות, הרמת ידיים, אלימות.

כעת יש אלימות. לא משנה מי נגד מי. מי מנצח או מי מנוצח? הוא מתכוון בפנית הממ"ד. לא יוצא משם.

וכל זה על קצה המזלג.

אני יכול לשער שעברת על הדברים ואמרת לעצמך, 'לא קשור אלי'. אני אומר את אותו הדבר.

ומעניין שגם מוישי, אברומי, דובי ושרוליק, אומרים את אותו הדבר. 'לא קשור אלי'.

אנחנו מדברים על משהו שמתרחש לרוב בתת-המודע. אך ההשפעה שלו היא לגמרי בהתנהגות החיצונית שלנו.

יש וויכוח בבית. אמא מודאגת, אבא רגוע. אבא דואג, אמא מזלזלת. וכן הלאה.

הוויכוח ביניהם הוא לא על עוצמת הטילים, לא על אחוזי הסיכון שיש בחדר הילדים, ולא על אחוזי ההגנה שהממ"ד מספק. שניהם לא מבינים לא בזה ולא בזה. כל אחד מהם מביא את מסכת החיים שלו. הלוואי שיכירו יותר.

*

כחלוף כמה ימים מאז החלה הדראמה הגדולה, אנחנו יכולים לשאול את עצמנו: מה באמת מפעיל אותי?

לעתים השאלה בעצמה כבר מהווה פתח נרחב, כדי להתחיל למצוא את התשובות בתוכנו.

הלוואי שנזכה לבשורות טובות במהרה. אמן.

מה הרגשת השבוע? אושר? פחד? תקווה? דאגה? קשה לדעת. הכול התערבב. היו רגעים של אופוריה, ולצידם רגעים של חרדה. ידיעות שמרימות אותנו לשמים, ואז ידיעה אחרת שמטיחה אותנו בקרקע חזרה. ובתוך כל זה - סערת רגשות שקטה, פנימית, אינסופית. ומה שאנחנו צריכים יותר מהכול - זה קצת הבנה: מה באמת עובר עלינו?

*

ליל שבת בהעלותך. השעה תשע בערב. בית המדרש באשדוד - עיר מגוריי.

פתאום אזעקה מנסרת את החלל, ולאף אחד אין ספק. קל לשער. זה מאיראן.

במבט הראשוני והמהיר, ראיתי לפניי שני אנשים.

האחד קמטי דאגה במצחו. השני מחייך באושר.

רגע לאחר מכן, הראשון כבר נעלם מהעין. רץ בכל הכוח. השני, התנהל לאיטו, הלך בצעדי ריקוד.

שניהם יהודים יקרים עם כוונות טובות. ועדיין, את כל אחד זה מעורר באופן אחר.

בהמשך השבוע, תוך כדי שיחות עם עשרות אנשים, אני נדהם לגלות שלא מצאתי עדיין שני אנשים בעלי התייחסות שווה, לאותן עובדות לכאורה.

זה מגיע עד המקורות. הראשון איתר איזכור מפורש במגילת אסתר. חודש סיון. שלושה ועשרים בו. מדינת פרס. היהודים. נבואה גלויה.

השני קפץ לו מיד פרשת המעפילים בפרשתנו. קומץ אנשים פזיזים, פורקי עול, לקחו את החוק לידיים. "אל תעלו כי אין ה' בקרבכם" - אמר להם משה רבינו.

*

נניח בצד לרגע את המלחמה שמדינת ישראל מנהלת נגד איראן. לפעמים שתי הדמויות האלו - של התוקפן ושל המתוחכם - נאבקות זו בזו בתוך עצמנו.

אצל רבים מתוכנו, יש את המדינה החלושה והקטנטנה בפנים. איש קטן וחלש, מותקף ושנוא. דרוך מאיפה תבוא המכה הבאה.

ויש גם רבים שמחזיקים את המדינה החכמה והערמומית, שמוצאת בדרך לא דרך את היכולת לחמוק מהמכה ולהתגבר על התוקפן.

והמלחמה היא שמה בפנים.

אציין כמה דוגמאות שנחשפתי אליהן במהלך השנים: (בשינוי שמות ופרטים, כמובן)

הערשי היה ילד בכיתה ו'. כל החברים התאגדו נגדו. במשך חודשים ארוכים סבל הצקות, השפלות, חרמות. מוישי הצליח לשרוד את זה ולהישאר שפוי. כל מי שנחשף לסיפורו מגדיר את זה כנס גלוי.

הערשי בן 32. איש מוצלח. מנהל רשת מוסדות ביד רמה. בימים של אופוריה הוא בטוח שסיפור הילדות מאחוריו. לא עוד!! כל כך הרבה אנשים תלויים היום בחסדו, כך שאין סיכוי שזה יקרה לו שוב.

מלחמה כזאת, מהפכנית, שמטלטלת את הכול -

גרפומט MAT

דפוס דיגיטלי מהיר ומקצועי בשירות מנצח

משלוחים
לכל חלקי
העיר

יחס אישי
ושירות
VIP

מחירים
נוחים
במיוחד

הדפסות
באיכות
גבוהה

כל סוגי
ההדפסות
וההפקות

גרפומט 02.5337722

רח' גבעת משה 5 ירושלים (ליד בנק מרכנתיל) g5337722@gmail.com